

Kitabu ka Kanu

Baga Sitemu Bible Portions

This Bible is copyrighted by Pioneer Bible Translators (pbt.org) and is produced at cost by the Digital Bible Society (dbs.org). This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

This Bible, and many others, are available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

Tawureta Musa, Buk I: Dəkəcɔp.....	4
Yosuwe	40
Luk	58
Luk	61
Yɛbɛc ya Asom a Yesu	91
JAS	118

Tawureta Musa, Buk I: Dəkəcop

1-11

Ko Kanu kəlompəs doru ko afum

1 Dəkəcop, ko Kanu kəwure kəm k'antəf. ² Təm tatəko antəf ɲənayɔ fə teyi, kubump kənayi kəba kəronj. Mba Derkifin da Kanu dənayi sɔ domun kəronj doc-bum yi. ³ Ko Kanu kəloku: «Pəwanjərə peyi!» Ko pəwanjərə peyi. ⁴ Ko Kanu kənənj fə pəwanjərə pentese. Ko Kanu kəngbey pəwanjərə ko kubump. ⁵ Ko Kanu kəwe pəwanjərə «dɔsək», ko kəwe kubump «pibi.» Ko dɔfɔy deyi, ko bət-bət beyi, ko tɔyɔne dɔsək dɔsək-ɔsək.

⁶ Ko Kanu kəloku sɔ: «Pəkuyme peyi, nte tɔyɔne domun deyersene mɔ!» ⁷ Ko Kanu kəyɔ ko pəkuyme peyi ko pəngbey domun d'antəf ko dakəronj, ko teyi tatəko.

⁸ Ko Kanu kəwe pəkuyme mpe «kəm.» Ko dɔfɔy deyi ko bət-bət beyi, ko tɔyɔne dɔsək da mərənj.

⁹ Ko Kanu kəloku: «Domun nde deyi kəm tantəf mɔ, doloŋkanɛ tofo tin, pəwosu peyi, pəwur, pəyi takəronj!» Ko teyi tatəko. ¹⁰ Ko Kanu kəwe tofo towosu «antəf,» ko kəwe mofɔ mme mela domun mɔ «cəba.» Ko Kanu kənənj fə tentese tatəko. ¹¹ Ko Kanu kəloku sɔ: «Antəf ɲoponj pubuk, yika ɲa defet, ko tək yokom nye yende yoc-kom antəf kəronj taciŋa mɔ! Yɔyɔ sɔ defet dakayi!» Ko teyi tatəko. ¹² K'antəf ɲomponj pəbuk, ko yika yɔyɔ defet, ko tək yokom yɔyɔ defet dakayi. Ko Kanu kənənj sɔ fə tentese. ¹³ Ko dɔfɔy deyi ko bət-bət beyi, ko tɔyɔne tataka ta maas.

¹⁴ Ko Kanu kəloku sɔ: «Yomotər-motər yeji dəpəkuyme, nte tɔyɔne dɔsək dəgbeyene ko pibi mɔ! Ko tɔyɔne mɛgbəkəre ma tɛm, dɔsək ko meren.

¹⁵ Yɔyɔne yomotər-motər ya pəkuyme nye yende yɔc-sɔnj antəf pəwanjərə mɔ!» Ko teyi tatəko. ¹⁶ Ko Kanu kəwure yomotər-motər mərənj ko kəndet yi. Pomot pɔpɔnj pɛtasərne dɔsək, ko pomot pɛfet pɛtasərne pibi. Ko Kanu kəwure ɔs ko kəndet.

¹⁷ Ko Kanu kəndet yomotər-motər nye dəkəm yɔc-sɔnj antəf pəwanjərə.

¹⁸ Pomot pɔpɔnj pɛtasərne dɔsək, pomot pɛfet ko ɔs ye-tasərne pibi, tɔsɔnj pəwanjərə pəgbeyene ko kubump. Ko Kanu kənənj fə tentese. ¹⁹ Ko dɔfɔy deyi, ko bət-bət beyi, ko tɔyɔne tataka ta mənəkəle.

²⁰ Ko Kanu kəloku sɔ: «Yeŋesəm ya dəkəba yec-sɛp dəromun. Bɛmp yec-fɛlɛr-fɛlɛr kəm tantəf!» ²¹ Ko Kanu kəwure sɛm yɔpɔnj ya dəromun dokom dokom, ko yeŋerənj-ŋerənj ya dəromun, ko domun doŋcop kəsɛp. Ko Kanu kəwure sɔ bɛmp dokom dokom. Ko Kanu kənənj fə tentese. ²² Ko Kanu kəmpocɛ yi pətət †, ko

kəloku: «Nəyɔne akombərə, nəla, nəlas domun da dəkəba, ko bɛmp, yɛla antəf kəronj!» ²³ Ko dɔfɔy deyi ko bət-bət beyi, ko tɔyɔne tataka ta kəcamət.

²⁴ Ko Kanu kəloku sɔ: «Antəf ɲyɔ yeŋesəm dokom dokom, sɛm yɔcɔl, yeliŋɛ-liŋɛ, ko sɛm ya dəkulum, fəp fa yi ko dokom da yi!» Ko teyi tatəko. ²⁵ Ko Kanu kəwure sɛm ya dəkulum dokom dokom, yɔcɔl dokom dokom ko yeliŋɛ-liŋɛ fəp dokom dokom. Ko Kanu kənənj fə tentese. ²⁶ Ko Kanu kəloku: «Awa, palompəs fum teyi tosu, wəwurene kosu, nwe endetasərne lop ya dəkəba, bɛmp ya dərənj, yɔcɔl ko yeliŋɛ-liŋɛ ya dəntəf fəp mɔ!»

²⁷ Ko Kanu kəlompəs fum pəwurene ko nkɔn Kanu, ko kəlompəs ɲa ɲawurene ko nkɔn Kanu, wərkun ko wəran.

²⁸ Ko Kanu kəmpocɛ ɲa pətət, ko kəloku: «Nəyɔne akombərə, nəla, nəlas antəf, nəboc antəf tɛfan tonu! Nətasərne lop ya dəkəba, bɛmp nye yeŋfɛlɛr dərənj mɔ, sɛm ko yeliŋɛ-liŋɛ ya dəntəf fəp.» ²⁹ Ko Kanu kəloku: «Isɔnj nu yika nye yɔyɔ defet dakayi mɔ, ko yokom ya tək. Yɔyɔne nu yeri. ³⁰ Sɛm ya dəntəf, bɛmp ya dərənj, yɛfɛlɛr-fɛlɛr ya dərənj, ko yeliŋɛ-liŋɛ ya dəntəf, ca fəp nye yeŋesəm mɔ, isɔnj yi dəmne yika yobuk yɔyɔne yi yeri.» Ko teyi sɔ tatəko. ³¹ Ko Kanu kənənj fə mes mɔko ɛnayɔ mɔ fəp, mɔtət dəm mənayi. Ko dɔfɔy deyi ko bət-bət beyi, ko tɔyɔne tataka ta camət-tin.

2 Dɔsək da camət-tin dadək, di d' analəpəs kəm, antəf ko ca yɛləpəs nye. ² Tataka ta camət-mərənj, ko yolompəs ya Kanu fəp yelip, k'ɛsak, k'ɛŋesəm tataka ta camət-mərənj ta yɛbɛc yɔn. ³ Ko Kanu kəsɔnj tataka ta camət-mərənj pəleli. K'eleləs pi, bawo dɔsək dadək dɔ Kanu kəsak yɛbɛc ya kəlompəs yɔko ɛnayi mɔ.

⁴ Dəkəyɛfɛ da kəm k'antəf dɔ dadək, nte awure yi mɔ.

Dalɛ da Eden

Nte Mariki Kanu †† owure antəf ko kəm mɔ, ⁵ ali tətək pa dalɛ pin pənayi fə antəf kəronj, ali ayika ɲa dalɛ ɲin ɲɛnaponj fə tɛm tatəko. Bawo Mariki Kanu ɛnatorɛ fə wəcəfən dəntəf, fum ɛnayi fə sɔ, nwe ɛmbɛc antəf mɔ. ⁶ Mba kifir kənjc-pɛ dəntəf, nke kənjc-dəməs antəf fəp mɔ.

⁷ Ko Kanu Kəpɔnj kəsɛle fum kəbof ka dəntəf. Ko Kanu kəfurup ko dololəm kifir ka kəyine doru, ko fum yɔyɔne paka pəŋesəm. ⁸ Ko Kanu Kəpɔnj kəmbɔf tək yokom nde dalɛ da Eden, kəca nke dec dɛmpɛ mɔ, k'ɛmberse

† «kəpocɛ pətət» = «kəsɔnj yi baraka». †† Tewe ta Kanu «YH-WH» tɔyɔne, «Iyɔne»ko pəyɔne fə ti-ɛ, «Indeyɔne.»

di fum nwe enasel mɔ. ⁹ Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəsɔŋe kɔ tɔk yokom yɔbɔt kədi yomponjəs-ponjəs fəp, kələkene kətɔk ka kəyine wəyɛŋ katina nke kənacəme nde dale dacɔ mɔ, kɔ kətɔk ka kəcərəne pətɔt kɔ pələc.

¹⁰ Kɔ kəŋgbɔkɔ kəwɔr Edeŋ, nke kəŋc-dəməs dale mɔ. Kɔ kəŋgbɔkɔ kəŋkɔ kəŋkɔ kəyərəne dale disre waca maŋkələ. ¹¹ Kəca kəcɔkɔ-cɔkɔ k'əŋc-we «Pisɔŋ», ki kənɔŋkər atɔf ŋa Hawila fəp, nde kəma kəyi mɔ. ¹² (Nde ambəp kəma kəsoku pəs mɔ, ŋcəmsem yobotu am-bɔŋc, † kɔ masar momotər-motər ††.) ¹³ Kəca ka mərəŋ k'əŋwe «Kihɔŋ», ki kənɔŋkər atɔf ŋa Kus. ¹⁴ K'əŋwe kəŋgbɔkɔ ka maas «Tikər» ††, ki kəcəpər kəca nke dec dempe dare da Asur mɔ. Kəŋgbɔkɔ ka maŋkələ kəyɔne «Efərat.»

¹⁵ Kɔ Kanu Kəpɔŋ kələk fum, kɔ kəmbərse kɔ dale da Edeŋ disre, a pəbɔfət ca, pəbumene sɔ di. ¹⁶ Kɔ Kanu Kəpɔŋ kətiŋtiŋ fum: «Məntam kədi yeri ya dale dandə fəp. ¹⁷ Mba ta mədi pokom pa kətɔk ka kəcərəne pətɔt kɔ pələc de! Bawo dɔsɔk nde mändedi pokom pa ki mɔ, məŋfi!»

¹⁸ Kɔ Kanu Kəpɔŋ kələku: «Pəmar fe wərkun pəyi sona! Indelompəs wəmarəs kɔn, nte tɔŋsɔŋe ŋayi mərəŋ mɔ.» ¹⁹ Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəŋkərə fum sem ya dale kɔ bəmp ya dareŋc nye kənawure dəntɔf mɔ, kədəmɔmən nte ende pəcwe yi mɔ. Nte tɔŋsɔŋe yowure yɔn fəp yɔkɔ mewe mme fum ende pəcwe yi mɔ. ²⁰ Kɔ fum ɔsɔŋ sem yɔcɔl fəp mewe, kɔ bəmp ya dareŋc kɔ fum ɔsɔŋ sɔ sem ya dəkulum fəp mewe. Mba ta fum taŋ, ɔsɔt fe nwe endetam kəcmar kɔ mɔ. ²¹ Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəsɔŋ wərkun mere mɔpɔŋ, k'endire. Kɔ Kanu kəwure wərkun kəbent kəkəsək ka dəbəkək. Kɔ kələksərne sɔ, kɔ kəntaməs dənda. ²² Kɔ Kanu Kəpɔŋ kələmpəsə wəran kəbent kəkəsək nke enawure wərkun mɔ, k'əŋkene wərkun wəran nwe. ²³ Kɔ wərkun oŋkule: «Apayo!»

«Wəkawe taŋ,
kəbent ka bent yem,
tesem ta sem yem.»

Wəkawe andewe «wəran» wənəŋcəne ka wərkun,
bawo nɔc dis dem d' awure kɔ.

²⁴ Ti tɔ wərkun əŋyefene kas kɔ kərə kəsək pəkɔ pəyi taciŋa kɔ wəran kɔn. Nəkafələ ŋayɔne tesem tin tayi.

²⁵ Wərkun kɔ wəran kɔn fəp faŋan kəsəkər kɔ ŋanayi, ta ŋaŋlapərəne-ε.

**Kiciya kəcɔkɔ-cɔkɔ: Wərkun kɔ wəran kəbələs kəŋan
nde dale da Edeŋ**

3:1-24

Wərkun kɔ wəran: Kəbələs kəŋan nde dale da Edeŋ

3 Abok ŋenacərə me s ŋetas sem ya dale fəp nye
Kanu Kəpɔŋ kənawure mɔ. K'abok ŋeyif wəran:
«Kanu kələku nu yati: «A ta nədi yokom ya tɔk ya dale

† Labunde docuca kənəŋk, di d' aŋwe «bədəliyɔm.» †† Masar mɔtɔt mme aŋwe «ɔnəkəs» mɔ. ‡ Dif' aŋwe mɔkɔ Ecopi kɔ Sudar. †† «Hidekel»

dandə?» ² Kɔ wəran oloku abok: «Səndi yokom ya tɔk ya dale dandə yati. ³ Mba kətɔk nke kəyi dale dacɔ mɔ, Kanu kələku: «Ta nədi yokom ya ki, ta nəgbuŋene ŋaŋ ki! Kɔ nəyɔ ti-ε, nəŋfi.» ⁴ K'abok ŋoloku wəran: «Nəfɔfi! ⁵ Bawo Kanu kəŋcərə, a dɔsɔk nde nəndi yi mɔ, fɔr yonu yəŋmərə, nəyi pəmɔ Kanu nke kəŋcərə pətɔt kɔ pələc mɔ.»

⁶ Kɔ wəran ənəŋk a pokom pa kətɔk pɔmbɔt kədi, pɔmbɔt kəməmən, pentam kəsɔŋ kəcərə pətɔt kɔ pələc. Kɔ wəran oŋgbotu pokom k'endi. K'ɔsɔŋ wos wəkɔ ŋanasol mɔ, kɔ wəkakɔ sɔ endi. ⁷ Kɔ ŋamepə fɔr, kɔ ŋaŋcərəne a kəsəkər kɔ ŋawur. Kɔ ŋaŋgbotu bɔpər ya kətɔk ka cəpɔr †, kɔ ŋasɔt maŋkara kɔ ŋambərne mi.

⁸ Dec dɔrɔfɔy, nte tefef towur mɔ, wərkun kɔ wəran ŋane dim da Kanu Kəpɔŋ, nke kəŋcɔtəs mɔ. wərkun kɔ wəran kɔ ŋaŋkɔ ŋaŋbɔpne ŋabɔle Kanu fɔr kirin, tɔk ya dale dadɔkɔ dacɔ. ⁹ Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəwe wərkun kɔ kəyif kɔ: «Deke məyi-ε?» ¹⁰ Kɔ wərkun oloku Kanu: «Dim d' in' am dale disre, k'inesə, bawo iwur kəsəkər, ti t' iŋgbɔpne.» ¹¹ Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəyif kɔ sɔ: «Anɔ 'mentər əm a kəsəkər kɔ məwɔr-ε? Cəpɔ mändi pokom pa kətɔk kəŋkɔ inamɔn' am mɔ ba?» ¹² Kɔ wərkun oloku: «Wəran nwe məsɔŋ im mɔ, nkɔn ɔsɔŋ im pi k'ina sɔ indi.»

¹³ Kɔ Kanu kəyif wəran: «Ta ake tɔ məyɔne tantə-ε?»

Kɔ wəran oloku Kanu: «Abok ŋetiŋkər im, k'indi pokom pəmpə.»

¹⁴ Kɔ Kanu Kəpɔŋ kələku abok:

«Bawo məsɔŋe wəran kəciya,
kəsɔŋ əm kənder pələc sem yɔcɔl,
kɔ sem ya dop fəp dacɔ.
Kor kɔ mənde məcliŋene,
məcɔdi kəbof mataka ma kiyi kam doru fəp.

¹⁵ Kəbers əm k'inder dacɔ kɔ wəran,
kəyefe nəna haŋ awut a wəran
kəbər awut a məna, Abok!
Wəran ende pəc-putək əm domp,
məna, Abok, məc-ŋaŋ kɔ dəmnə atek.»

¹⁶ Kɔ Kanu kələku wəran:

«Indeyɔ kəbəkəs kam kəc-cu'm.
Pəcuca pɔ mənde məc-kom.
Məfaŋ mam məndekɔ nda wos əm.
Mba endetəsərɔn' am.»

¹⁷ Kɔ Kanu kələku wərkun:

«Bawo, məŋcəŋkəl dim da wəran kam,
kɔ mändi pokom pa kətɔk nke inamɔn' am kədi mɔ,
Indesɔŋ antɔf pələc tetam:

Pəcuca pɔ mənde məcsɔtər ŋi yeri yam
dɔsɔk o dɔsɔk kiyi kam doru fəp.

¹⁸ Yika ya dəkulum yɔ mənde məc-di.

Mba antɔf ŋende ŋoc-kom am
bəŋk kɔ ŋgbɔŋkəlɔ.

¹⁹ Kawone ka tobu tam
kəndesɔŋ' am kəc-sɔm kəcom
haŋ təm nte mändelokus dəntɔf

‡‡ bɔpər ya f. «figuier», kətɔk kɔ nke kəmpoŋ nde Yisrayel mɔ.

nde məyəfə mə.
Bawo kəbof kə məyənə,
dəkəbof mändesə-lukus.»

²⁰ Kə wərkun cəncə wəran kən tewe ta «Hawa» †, bawo nkən Hawa cəncə iya wəka afum a doru fəp.

²¹ Kə Kanu Kərcə kəlompse Adama kə wəran kən, Hawa, yamos ya akata, k'ember ɲa yi.

²² Kə Kanu Kərcə kəloku: «Ah! Nte fum ende pəyi oɲ pəmə səna mə, pəcərə pələc kə pətət, səkəmbərne ta pətənc kəca pələc sə pokom pa kətək kəyine wəyən, pədeyi oɲ doru katina.» ²³ Kə Kanu Kərcə kəwurene kə dale da Edeɲ disre, pəkəbəc antəf nye kənasəle kə mə. ²⁴ Nte Kanu kəwurene fum dale da Edeɲ mə, kə kəɲcəmbər məleke †† ntende dec dəmpə dale da Edeɲ, kə dakma nde deɲcfikəle dec-cəsəɲe neɲc, nte tɲɲəɲe ta abtərne kətək ka kəyine wəyən mə.

Kayin kə Abel

4:1-26

4 K'Adama ɲambəpene kə wəran kən Hawa, kə Hawa embekəs, k'oɲkom Kayin. Kə Hawa oloku: «İcətə wan wərkun kəmar ka Kanu disre.» ² Kə Hawa oɲkom sə wəfət ka Kayin nwe anawe Abel mə.

K'Abel ende pəyənə wəkək ka cir kə ɲkesiya. Kə Kayin cəncə wəbifti. ³ Kə tēm tɲɲəma tende tɛbəp mə, kə Kayin əlek yokom ya dəntəf, k'ɲkərə yi Kanu kədəloɲne.

⁴ K'Abel nkən sə, ɲkərə yokom yəcək-cək ya yəcəl yən kə moro ma yi. Kə Kanu Kərcə kəməməne Abel kə kəloɲne kən fər yətət. ⁵ Mba Kanu kəməməne fə Kayin kə kəloɲne kən fər yətət. Kə pəntele Kayin, k'ɲey kəro. ⁶ Kə Kanu kəyif Kayin: «Ta ake tə pəntelen' am-ε, ta ake tə məɲeyə kəro-ε? ⁷ Kə məɲkət bel-bel-ε, mändesel. Kə kə məɲkət pələc-ε, kiciya kəy' əm dəkusɲka kə məfəɲ ma ki mey' əm. Mba məsəp mətasərne ki.»

⁸ Kə Kayin cəncəpər wəɲc Abel. Mba nte ɲanayi dale mə, kə Kayin eyfər wəɲc Abel kəsutene, k'endif kə.

⁹ Kə Kanu kəyif Kayin: «Deke wəɲc əm Abel eyi-ε?» Kə Kayin oloku fə: «İɲcərə fə. Cəpə wəkəkəs kən iyənə ba?»

¹⁰ Kə Kanu kəloku Kayin: «Cəke cə məyə wəɲc əm-ε? Dim da mecir ma wəɲc əm deyi kəkule-kule kəyefə dəntəf haɲ nənə iyi mə. ¹¹ Ndekəl oɲ, kətolan' am k'antəf ɲender pələc, ɲɲe ɲəwani kusu kə məsəɲe ɲi kəmerəs mecir ma wəɲc əm mə. ¹² Kə mände məcbəc antəf-ε, ɲəfəde ɲəcəɲə əm pəbotu pa ɲi. Ti tə pənde pəctelen' am məc-cəpə-cəpə dəkəbəc.»

¹³ Kə Kayin oloku Kanu: «Pələl pa kiciya kem pəmbək kəsərə. ¹⁴ Məmbeləs im məkə nənə antəf ɲam ɲəbi ɲeyi mə. Pənamar im kəgbəpən' am, kə kəcəpə-cəpə dəntəf, kə fum embəp im dənda-ε, pədif im.» ¹⁵ Mba, kə Kanu Kərcə kəloku kə: «Kə fum endif Kayin-ε, aɲlukse ayek ɲən camət-məɲəɲ.» Kə Kanu kəɲgbesi Kayin nte tɲɲəɲe aɲɲe ɲambəp kə mə, ta ɲasut kə ɲadif. ¹⁶ Kə

Kayin owur fər ya Kanu kiriɲ dale da Edeɲ, k'ɲəkə pəyi antəf ɲa Nədu nde dec dəmpə dale da Edeɲ mə.

Awut kə Awut-sə a Kayin

¹⁷ Kə Kayin ɲambəpene kə wəran kən. Kə wəkəkə embekəs k'oɲkom Henok. Kə Kayin owure dare k'əncə di tewe ta wan kən Henok. ¹⁸ Kə Henok oɲkom İradu, k'İradu oɲkom Mehuyayel, kə Mehuyayel oɲkom Metusayel, kə Metusayel oɲkom Lemək.

¹⁹ Kə Lemək əlek aran məɲəɲ, pəcwe wəkin «Ada,» kə wəka məɲəɲ «Cila.» ²⁰ K'Ada oɲkom Yabal, nkən cəncə wətem ka akək yəcəl acəpə-cəpə. ²¹ Tewe ta wəɲc tənəyənə Yubal: Nkən cəncə wətem k'afer cəɲkəlo k'afula luk. ²² Kə Cila nkən sə dəmnə oɲkom Tubal-Kayin, nwe ɲɲcəbəc ca fəp ya kəpər kə ya fəc mə. Wəkire kən aɲcwe Nahama. ²³ Kə Lemək oloku aran cən:

«Ada kə Sila nəcəɲkəl dim dem!

Aran a Lemək nəsu ləɲəs nəcəɲkəl moloku mem.

K'asut im-ε, indif fum.

K'ambəpər im-ε, indif wanfət.

²⁴ Kə pəyənə fə padif afum camət-məɲəɲ

kəlukse ayek ɲa Kayin-ε,

andedif afum 77,

a paclukse ayek ɲa Lemək.»

²⁵ Adama kə Hawa ɲasətə sə wan. Kə Hawa ewe kə «Set», ti tə tatəkə «Kanu kəcəɲ im sə wəbəma kədəyən' em Abel wəkə Kayin endif mə.»

²⁶ Kə Set ende pəkom wan pəc-we kə Enəs. Tēm tatəkə t' anacop kəkər-koru tewe ta Kanu Kərcəɲ.

Kəyefə Adama haɲ Nuha

5 Buk ba dokombəra da Adama bə bambə. Dəcək nde Kanu kəsəl Adama mə, k'əsəl kə, pəwurene kə nkən Kanu. ² wərkun kə wəran k'əsəl ɲa, k'ompocə ɲa pətət, k'ewe ɲa tewe ta «fum,» tēm nte ɲɲc-səl ɲa mə.

³ Adama endesətə meren 130, k'əncə wan wəwurene kə nkən, pəmə təkə eyi mə, k'əncə kə tewe ta Set. ⁴ Nte Adama oɲkom Set mə, k'eyi sə doru meren 800, mme enasətə sə awut arkun k'awut aran mə. ⁵ Kəwon ka Adama doru kənasətə meren 930, a k'endefi.

⁶ Set enasətə meren 105, a k'endekom Enəs. ⁷ Nte Set oɲkom Enəs mə, k'eyi sə doru meren 807, mme enakom sə awut arkun k'awut aran ələma mə. ⁸ Kəwon ka Set doru kənasətə meren 912, k'efi.

⁹ Enəs enasətə meren 90 a pədəkom Kenəɲ. ¹⁰ Nte Enəs oɲkom Kenəɲ mə, k'eyi sə doru meren 815, mme enakom sə awut arkun k'awut aran ələma mə. ¹¹ Kəwon ka Enəs doru fəp kənasətə meren 905, k'efi.

¹² Kə Kenəɲ cəncə meren 70 a k'endekom Mahaləlel.

¹³ Nte oɲkom Mahaləlel mə, kə Kenəɲ eyi sə doru meren 840, mme enakom sə awut arkun k'awut aran ələma mə. ¹⁴ Kəwon ka Kenəɲ doru fəp kənasətə meren 910, k'efi. ¹⁵ Mahaləlel enasətə meren 65 a k'endekom Yəredu. ¹⁶ Nte Mahaləlel oɲkom Yəredu mə, k'eyi sə doru meren 830, mme enakom sə awut arkun k'awut

† «Iya», nwe cəncə kəyi wəyən †† Serubəɲ-məleke mə, mme mombum dəbe da Kanu mə. Serubəɲ səyə dobomp da fum, dis da kusunɲku, kə səyə sə bəɲca yefələre † «Kayin» = H. «kəmar»

aran alɔma mɔ. ¹⁷ Kəwɔn ka Mahalalel doru fəp, kənasɔtɔ meren 895, k'efi. ¹⁸ Yereɗu enasɔtɔ meren 162 a k'endekom Henok. ¹⁹ Nte Yereɗu oŋkom Henok mɔ, k'eyi sɔ doru meren 800, mme enakom sɔ awut arkun k'awut aran alɔma mɔ. ²⁰ Kəwɔn ka Yereɗuu doru fəp kənasɔtɔ meren 962, k'efi.

²¹ Henok enasɔtɔ meren 65 a k'endekom Metusela. ²² Nte Henok oŋkom Metusela mɔ, k'ɔsɔtɔ sɔ meren 300 ŋasol kɔ Kanu. K'oŋkom sɔ awut arkun k'aran alɔma. ²³ Kəwɔn ka Henok doru fəp kənasɔtɔ meren 365. ²⁴ Kɔ Henok eŋcəme dɔpɔ da Kanu darəŋ, kɔ tende telip, bawo Kanu kənalek kɔ pəyi wəyeŋ.

²⁵ Metusela enasɔtɔ meren 187 a k'endekom Lemək. ²⁶ Nte Metusela oŋkom Lemək mɔ, k'ɔsɔtɔ sɔ meren 782, mme enakom sɔ awut arkun k'awut aran alɔma mɔ. ²⁷ Kəwɔn ka Metusela doru kənasɔtɔ meren 969, k'efi.

²⁸ Lemək enasɔtɔ meren 182 a k'endekom wan wərkun. ²⁹ Kɔ Lemək ewe wan wəkakɔ «Nuha.» † K'oloku: «Wəkawe ende pəcyaməse-yaməse su, kəcem-cemne ka pucuy mpe yebəc yocuca nye waca womboc antɔf nye, Kanu Kəpɔŋ kənasɔŋ pələc te tosu mɔ.» ³⁰ Nte Lemək oŋkom Nuha mɔ, k'eyi sɔ doru meren 595. K'oŋkom sɔ awut arkun k'awut aran alɔma. ³¹ Kəwɔn ka Lemək doru fəp kənasɔtɔ meren 777, k'efi.

³² Nuha enasɔtɔ meren 500 a k'endekom Semy, Ham, kɔ Yafet.

Kanu kəŋcem-cemne kɔn kənim ka afum doru

6 Nte afum ŋaŋcop kəla antɔf kəroŋ mɔ, k'aŋkoməs ayecəra. ² Kɔ mələke ŋanəŋk fɔ ayecəra aka afum ŋantesə. Kɔ ŋayək-yək aran aŋan ayecəra akakɔ daco. ³ Kɔ Kanu kəloku: «Ifaŋ fə kəsak afum ŋayine kifir kəyine doru nke inasɔŋ ŋa mɔ, bawo fum sem dəm yɔ. Kəyi kɔn doru kəfɔde kəc-cepər sɔ meren 120.» ⁴ Tem tatɔkɔ tɔ afum aŋeci ŋanayi doru, nte mələke †† ŋantəfərne ayecəra aka afum, a kɔ ŋasɔŋ ŋa awut mɔ. Awut akakɔ ŋanayɔne abe akur a tem tatɔkɔ.

⁵ Kɔ Kanu Kəpɔŋ kənəŋk fɔ deyeŋki bəkəc da afum dela doru, dɔsɔk o dɔsɔk məcem-cemne mələc gbəcərəm mɔ afum ŋayine. ⁶ Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəŋaŋne tələr kəsəl kɔn fum, k'abəkək eŋəkafələ kɔ. ⁷ Kɔ Kanu kəloku: «Kənim k'inder afum aŋe inasel mɔ, kəyefe afum, kəbər sem, kəkɔ ka yeliŋe-liŋe haŋ bəmp ya dareŋc, bawo ŋaŋne tələr kəsəl kəŋan.» ⁸ Mba kɔ Nuha ɔsɔtɔ kəŋanəne ka Kanu Kəpɔŋ, bawo Kanu kənanəŋk dolompu dɔn.

Kanu kəyəc Nuha

⁹ Təcərəne ta Nuha k'awut-sɔ ɔn tɔntɔ: Nuha, fum wətɔt enayi pələmp, ŋasol kɔ Kanu. ¹⁰ Nuha, awut maas ŋa enakom: Semy, Ham kɔ Yafet.

† Nuha = H. «kəyaməs-yaməs» †† «awut a canu», «afum aŋeŋ», kɔ pəyɔne fə ti-ε, «afum aŋe ŋanayɔ mewe mɔpɔŋ mɔ.»

¹¹ Mba nɔk fɔr ya Kanu kiriŋ, afum ŋanatesə fə bəkəc. Mes mələc gbəcərəm mənayi doru. ¹² Kanu kənanəŋk a doru desəkpe, bawo afum fəp ŋanagbayme-gbayme dɔpɔ dɔtɔt. ¹³ Ti t' enasɔŋe Kanu kəloku Nuha: «Iŋcem-cemne kəmələk yeŋesəm ya doru fəp, bawo tes taŋan tɔsɔŋe kɔ doru dela kədəkətərəne, kənim ŋa k'inder doru. ¹⁴ Məcəŋe abil ŋɔpɔŋ cəbam ca kawe, məwure ŋi sədəkəlɔ səlarəm, məsop ŋi kɔrtal tedisre kɔ todoru. ¹⁵ Nte tɔ mənɔcəŋ ŋi: Njɔbɔl cururu 300 (metər 137), ŋɔwəkəl cururu 50 (metər 23), ŋotukme cururu 30 (metər 14). ¹⁶ Məgbəpər ŋi tadareŋc, məsak kururu katin (metər daco) kəyefe nde kəroŋ haŋ nde dəkəpom, məwure ŋi kumba kəsək, mədeŋər ŋi dek maas. ¹⁷ Bawo ina, domun delarəm † d' indesak nde dendemələk ca fəp mɔ. Mpe o mpe peŋesəm doru mɔ, pendefi. ¹⁸ Kɔ mənə, indecaŋəs danapa dosu, məde məberə debil kɔ wəran kam, awut am k'aran aŋan! ¹⁹ Məde məbersene sɔ ŋi disre sem ya doru fəp merəŋ merəŋ, workun kɔ wəran, nte tɔŋsɔŋe nəde nəyi doru kɔ yi mɔ. ²⁰ Sem yeŋesəm ya doru fəp, yorkun kɔ yeran, yefet kɔ yɔpɔŋ, yede yɔlɔtərn' am nte tɔŋsɔŋe yi sɔ yede yeyi doru mɔ. ²¹ Awa, məten yeri fəp, məmeŋkərne yi nte tɔŋsɔŋe nəde nəc-sɔtɔ yedi nənə kɔ yi mɔ.»

²² Ti tɔ Nuha enayɔ, enayɔ mes fəp mme Kanu Kəpɔŋ kənaloku kɔ mɔ.

Nuha kəberə kɔn debil

7 Kɔ Kanu kəloku Nuha: «Məberə abil disre, mənə k'afum am fəp, bawo iŋkɔkce a mənə sona gboŋ (mən' olomp) mən' eceps' em darəŋ anapa am fəp daco. ² Mələkene sem yɔtɔt camət-merəŋ camət-merəŋ, yorkun kɔ yeran, mba sem yelec, mələk yi merəŋ merəŋ: Workun kɔ wəran gbəcərəm. ³ Kɔ bəmp, mələkene yi fəp daco, yorkun camət-merəŋ kɔ yeran camət-merəŋ. Ti t' endesɔŋe yi sɔ yeyi doru. ⁴ Pəŋcəme mata camət-merəŋ, itore wəcafən mata 40 kɔ pibi 40 camcam. Tem tatɔkɔ indefeŋ nɔk doru afum aŋe inasel mɔ fəp.» ⁵ Nuha enayɔ mɔyɔ fəp, mme Kanu Kəpɔŋ kənaloku kɔ mɔ.

Kətup kəpɔŋ

⁶ Nuha enasɔtɔ meren 600 a kɔ domun dendekal antɔf. ⁷ K'emberə debil kɔ wəran kɔn, awut ɔn k'aran aŋan, nte tɔŋsɔŋe ŋayacəne domun nde denabaŋ antɔf mɔ. ⁸ Sem yɔtɔt kɔ yelec, bəmp kɔ sem yefet-yefet nye yeŋliŋe-liŋe mɔ fəp, ⁹ kɔ Kanu kəmberse yi abil disre nde Nuha eyi mɔ, merəŋ merəŋ yorkun kɔ yeran, pəmo tɔkɔ Kanu kənaloku ti mɔ. ¹⁰ Nte tataka ta camət-merəŋ teŋcepər mɔ, kɔ domun dəmbaŋ antɔf. ¹¹ Kəren nke Nuha ɔsɔtɔ meren 600, tataka ta wəco kɔ camət-merəŋ, ŋof ŋa merəŋ disre, kɔ domun dombuŋce dəcəŋgbɔkɔ fəp, kɔ kɔm kəŋgbite pəpɔŋ. ¹² Kɔ wəcafən oŋcop kətuf mata 40 kɔ pibi 40. ¹³ Dɔsɔk dayi dɔ Nuha enabere debil kɔ wəran kɔn k'awut ɔn, Semy, Ham, kɔ

‡ «wəcafən indetore pəkəl doru fəp.»

Yafet, k'aran anjan maas, ¹⁴ kə sem ya dop kə ya dare yin-yin kə sem yefet-yefet, bemp kə mataktaka. ¹⁵ Kə yejesəm (sem) yorkun kə yeran merəḡ merəḡ nye ye-nayi doru mə, kə yender nde abil ḡa Nuha ḡeyi mə. ¹⁶ Kə yorkun kə yeran sem dokom fəp kə yemberə abil disre pəmə tək Kanu kənaloku ti Nuha mə, kə Kanu kəḡgbətər ḡa kumba.

¹⁷ Kə domun dəmbaḡ antəf mata 40, nte domun dəmpə mə, k'abil ḡofoy. ¹⁸ Nte domun deḡc-pə mə, ti tə abil ḡoḡc-foy. ¹⁹ Kə domun dəmberene kəpə haḡ kə mərə meḡeci fəp meḡkale. ²⁰ (Teləpəs oḡ kə domun dəmpə haḡ kə deḡcepər cururu wəco kə kəcamət mərə kəronḡ). Kə domun dəmpə kə deḡkal mərə meḡeci haḡ cururu wəco kə kəcamət (metər camət-merəḡ). ²¹ Ca nye ye-nayi antəf kəronḡ, a yecḡesəm mə fəp, kə yefi: Bemp, sem yəcəl, sem ya dop kə yeliḡe-liḡe fəp kəbər afum. ²² Kəyefe paka mpe penayi antəf kəronḡ a pec-ḡesəm mə, kə pefi. ²³ Kə Kanu kəfəḡ dəntəf paka mpe peḡc-ḡesəm mə, kəyefe fum haḡ kəbər sem yəcəḡ, yefet-yefet kə bemp, k'enim yi doru fəp. Mene Nuha ḡbəcərəm, aka kəb kən disre kə sem nye yenayi debil mə, ḡanafis.

²⁴ Domun dənabaḡ antəf haḡ mataka 150.

Domun kəwosər

8 Kə Kanu kəḡcem-cəmne Nuha, sem ya dop kə yəcəl ya dare, nye yenayi kə Nuha abil disre mə. Kə Kanu kəwure afef doru, kə domun doḡcop kətor. ² Kəba ka dəntəf kə dareḡc cəmerene, kə wəcafən esak kətuf. ³ Kə domun dembele antəf kəronḡ tepic-tepic. Mata 150 disre, kə domun deḡcese dəntəf. ⁴ Tataka ta wəco kə camət-merəḡ (17), ḡof ḡa camət-merəḡ, k'abil ḡende tər tin ta Ararat kəronḡ. ⁵ Kə domun deḡcese haḡ ḡof ḡa wəco. Tataka təkək-cək ta ḡof ḡaḡk, kə mərə meḡeci moḡcop kəwure səbomp.

⁶ Tataka ta 40, kə Nuha eḡḡbiti wunder nwe enaber abil mə. ⁷ K'esak abemp ḡa ser † ḡin kə ḡḡk. Pəwon fe kə ḡoluksərne, pənamar Nuha pəkar domun delip kəwosər dəntəf. ⁸ Kə Nuha esak sə antantoriya kək-məmən kə pəyone fə domun d'ontor-ε. ⁹ Mba ḡenasətə fe kəfo nke ḡentam kənde mə, bawo domun de-nasərəbaḡ antəf fəp, kə ḡoluksərne nde debil. Kə Nuha enteḡc kəca k'osumpər ḡi, k'emberse debil. ¹⁰ K'eḡkar sə mata camət-merəḡ, k'esak sə ḡi. ¹¹ K'antantoriya ḡoluksərne dec dərəfəy ḡeḡbəm təkəpər tecaḡk ta kətək nke aḡwe «olif» mə. †† Kə Nuha eḡcərə katina a domun deḡcese. ¹² K'eḡkarene sə haḡ tataka ta camət-merəḡ, k'esak sə antantoriya. Mba nte ḡi ḡḡk mə, ḡenalukus fe sə nne eyi mə.

¹³ Tataka təkək-cək ta ḡof ḡəkək-cək ḡe Nuha sətət meren 601, ti tə domun deḡnasak antəf. Kə Nuha eḡḡbipi abil, k'əməmən doru. K'eḡḡk fə domun fəp

† «abemp ḡa Mənar,» kə pəyone fe ti-ε «kəwan ka aser.» †† Kətək kə nke aḡwure moro mme antam kidi, pamotene ki dəlamp, kə pəyone fe ti-ε pasəm pokom pa ki.

dowosər. ¹⁴ Tataka ta 27, ḡof ḡəkək-cək ḡayi, antəf fəp ḡenawos fər.

¹⁵ Kə Kanu kəloku Nuha: ¹⁶ «Məwur abil disre, məna kə wəran kam, awut am k'aran anjan. ¹⁷ Məwurene sə sem yeləpəs nye yeyi abil disre kə məna mə. Kə bemp dokom fəp, sem yefet kə yəcəḡ, yesam doru yokom.»

¹⁸ Kə Nuha owur debil nkon kə wəran kən k'awut tən k'aran anjan. ¹⁹ Kə sem, bemp kə yeliḡe-liḡe yowur fəp dokom dokom.

²⁰ Kə Nuha olompəs dəkəloḡne, nde entam kəc-loḡne Kanu Kəpəḡ mə. Sem kə bemp yətət daco k'elek yin-yin, k'endif yi, k'ḡḡf yi nde dəkəloḡne kəronḡ. ²¹ Kə Kanu Kəpəḡ kəmbaḡ ambḡḡc ḡobotu ḡa kəloḡne, kə kəlökune dəbəkək, «İfəsətəḡ antəf pələc teta fum. Kaḡce kə, bawo afum məcem-cəmne melec meyi ḡa dəbəkək kəyefe dowut daḡan, mba ifəsələsər ca nye yejesəm doru pəmə nte inter ti kəcyə mə.»

²² «Kəwon ka antəf doru fəp, kəbət kə kətəl, pəwonu kə pəcaḡki, kətən kə deḡḡ, dəsək kə pibi, yəfədelip.»

Kanu kəderəme kən Nuha

9 Kə Kanu kəmpoce Nuha pətət k'awut tən, kə kəloku ḡa: «Nəyone akombəra, nəkom pələram, nəlas antəf. ² Kəyefe məkə, sem ya doru fəp, kəbər bemp, sem yefet kə lop, yende yec-nese nu. Nəndetam kəc-səm yi. ³ Paka o paka mpe peyi wəyeḡ pəc-kət mə, pəyone nu peri pəmə nte inasəḡ nu yokom ya yika yecəḡk kə ya tək mə. Isəḡ nu oḡ ndəkəl yayəkə fəp. ⁴ Mba pəmar fe nəde nəc-səm wəsem nwe wəsəwəy mecir mayi mə. ⁵ Indeyif nu teta mecir monu, mme məyone kəyi doru konu mə. Indeyif sə ti sem fəp nye yendedif fum mə. Pəmə nte indeyif ti fum nwe endedif weḡc mə.»

⁶ «Nwe endif fum mə, pəmar padif sə (məna wəkayi), bawo Kanu kəlompəs fum pəwurene kə nkon sərka. ⁷ Kə nəna, nəyone akombəra, nəkom pələram, nəsaməsər doru.»

⁸ Kə Kanu kəloku sə Nuha k'awut tən: ⁹ «K'ina, isəḡ nu temer kəsek ka danapa kə nəna, kəbər k'awut-sə anu kə nəna nəḡcepər-ε ¹⁰ kə ca fəp nye yəcəḡkər nu mə: Bemp, sem ya dare kə ya dop, nye yowur debil mə, kə nye andekom nne doru mə. ¹¹ Isəḡ nu temer, nte t' indey: Domun dərədesətə antəf, wəcafən dərədesəyi nwe endeləsər antəf mə.» ¹² Kə Kanu kəndeḡər: «Paka pa danapa dosu pəmpə mpe pəndeyi su daco kə nəna, kəbər ka ca yejesəm doru o doru mə. ¹³ İsekən ambəḡcəran (asiḡki) ḡem nde dəkəm. In' ende kəc-cəm-cəm im temer nte isəḡ antəf mə. ¹⁴ Tem o tem nte wəcafən ende pəc-biyə, a asiḡki ḡowur mə, ¹⁵ ḡcem-cəm-

‡ Wesem nwe antəfay amera mə.

ne temer tək inasəŋ' un kə ca nyə yeŋesəm doru mə, wəcafən ɟədesəɟuf nwe endesələsər ca ya doru fəp mə. ¹⁶ K'İŋc-kəna-nəŋk asinŋki-ε, inɟem-cəmne temer ta doru o doru nte inasəŋ' un, kə ca fəp nyə yeŋesəm doru mə.» ¹⁷ Kə Kanu kəŋgbəkərene sə moloku mame Nuha: «Asinŋki ŋementər temer nte isəŋ nu kə ca ya doru nyə yeŋesəm mə.»

Nuha k'awut-ɟn maas: Doru dofu, kə kiciya kəfu sə

¹⁸ Awut a Nuha aŋe ŋanawur debil mə ŋanayəne: Semy, Ham, kə Yafet. Ham ɟəne papa wəka Kanahan.

¹⁹ Awut a Nuha akanje maas ŋəgbəkəre sə kələs antəf.

²⁰ Kə Nuha ɟəne wəbifti antəf k'əmbəf len yokom.

²¹ Kə Nuha omun member k'əŋcis. K'əŋkə pəwur kəsəkər nde abal ŋən disre. ²² Nte Ham papa wəka Kanahan enəŋk kas Nuha pəyi kəsəkər mə, k'əŋkə pəloku ti awəŋc aŋa mərəŋ, aŋe ŋanayi nde doru mə.

²³ Semy kə Yafet ŋələk kəloto. Mərəŋ maŋan fəp, kə ŋəŋkumpəne kəloto kəŋkə dəcəro. Kə ŋəŋkə tokə-muntəra kə ŋəŋkə ŋabəp papa kəŋan pəyi kəsəkər. Kə ŋəŋkump kə kəsəkər kəŋkə enafəntəre mə. Mba nte ŋanakafəli cəro cəŋan a kə ŋəŋkə kas kəŋan tokə-muntəra mə, ŋananəŋk fə kas kəŋan kəsəkər. ²⁴ Nte pəŋcəŋe Nuha kəcis kəŋkə disre mə, k'aloku kə təkə pənayi kə nte enacis mə, kə təkə wan kən wələpəs enayə kə mə. ²⁵ Kə Nuha oloku:

«İntolane Kanahan pələc!

Kanahan pəyənə wəcar ka acar a awəŋc aŋa!» ²⁶ Kə Nuha oloku sə:

«Intola Kanu Kəpəŋ, Kanu ka Semy,

Kanahan pəyənə wəcar kəŋan!

²⁷ Kanu kəyəc Yafet!

Yafet pəyi abal ŋa Semy disre,

Kanahan nkən pəyənə wəcar kəŋan!»

²⁸ Kə Nuha eyi sə doru meren 350, nte domun delarəm deŋcəpər mə. ²⁹ Kəwən ka Nuha doru fəp, kənasəɟ meren 950, a k'endefi.

Dokombəra da awut a Nuha dende

Tela ta afum doru

10 Dokombəra da awut a Nuha: Semy, Ham, kə Yafet dende. Awut a Nuha ŋanakom awut, nte domun delarəm deŋcəpər mə.

² Awut a Yafet ŋanayəne: Komər, Makək, Maday, Yawaŋ, Tubal, Məsək, kə Tiras. ³ Awut a Komər: Askenas, Rifat, kə Tokarma. ⁴ Awut a Yawaŋ: Elisa, Tarsis, Kitim, kə Dodanim. ⁵ Awut akakə ŋanakom afum aŋe ŋayersəne kənde cəba kəsək mə, kə təf yaŋan, kə cusu cəŋan, kə cusuŋka cəŋan nde təf yaŋan.

⁶ Awut a Ham ŋanayəne: Kus, Misira, Put, kə Kanahan. ⁷ Awut a Kus: Seba, Hawila, Sabta, Rahəma, kə Sabətəka. Awut a Rahəma: Saba kə Dedəŋ. ⁸ Kus

† Len yayəkə ɟə aŋwe «win» iy'ambəf Yisrayel nyə yokom yayi ɟəŋsəŋ member mə.

enakom sə Nimrod, nkən onuŋkəne kəyənə kərgba doru dandə. ⁹ Nimrodu enayəne wəpən kərgba nde fəp ya Kanu Kəpəŋ kiriŋ. Ti tək alokəne: «Pəmə Nimrod, kərgba kəpən nde fəp ya Kanu Kəpəŋ kiriŋ.» ¹⁰ K'əŋkəkəre dəbe kərəsna Babel, Ereka, Akad, kə Kalne nde atəf ŋa Siŋhar. ¹¹ Dəndo atəf ŋəŋkə ŋə Asur enawur, k'əŋcəmbər Niniwe, dare da Rehobot, Kalah, ¹² kə Resəŋ, dare dəkəŋ dəkə dənayı Niniwe kə Kalah dəkə mə.

¹³ Kə Misira enayəne wətem k'afum aŋe: Aka Lud, aHanam, aLehab, aNaftu, ¹⁴ aPatərus, aKasəlu (aŋe aPələset †† ŋawur dəkə mə) k'aKaftor.

¹⁵ Kə Kanahan oŋkom Cidoŋ, coco cən, kə Het.

¹⁶ Kanahan enayəne wətem ka cusuŋka cələrəm: Aka Yebus, 'Amər, aKirkas, ¹⁷ aHewi, aHarki, aSini, ¹⁸ 'Arwad, aCemar, aHamat. Ti disre kə cusuŋka ca Kanahan cənde cəsaməsər. ¹⁹ Cələŋcər ca aKanahan cənəkə kəyefe Cidoŋ, Kerar kəsək, haŋ Kasa, kə kəca ka Sodom, kəca ka Komora, kəca ka Adma kəca ka Cəboyim, haŋ Lasah. ²⁰ Awut a Ham ŋə akakə, dəcusuŋka cusuŋka, dəcusu cusu, dətəf təf.

²¹ Kə Semy wəbe ka Yafet, ɟəɟə sə awut. Semy ɟəne wətem ka Heber k'afum cən fəp. ²² Awut a Semy ŋanayəne: Helam, Asur, Arpaksadu, Ludo, k'Aram.

²³ Awut a Aram ŋanayəne: Huc, Hul, Kəter kə Mas.

²⁴ Arpaksadu enakom Selah. Kə Selah oŋkom Heber.

²⁵ Kə Heber oŋkom awut arkun mərəŋ. Tewe ta wəkin tenayəne Pelek, † bawo tem tən tək antəf ŋenayerəne. Kə tewe ta wəŋc tenayəne Yoktan. ²⁶ Kə Yoktan oŋkom Almodad, Selef, Hatsarmawet, Yerah, ²⁷ Hadoram, Husal, Diklah, ²⁸ Hobal, Abimayel, Saba, ²⁹ Ofir, Hawila, kə Yobab. Akanje fəp awut a Yoktan ŋanayi. ³⁰ Kə ŋande kəyefe ka Mesa, Sefar kəsək, haŋ nde məɟə ma nde dec dəmpə mə. ³¹ Awut a Semy ŋə akakə, dəcusuŋka cusuŋka, dəcusu cusu, dətəf təf.

³² Cusuŋka ca awut a Nuha cə cacəkə, kə təkə aŋkom ŋa mə. Afum akanje ŋə afum ŋawur dəris a kə ŋandeyersəne dəntəf, doru fəp nte domun delarəm deŋcəpər mə.

Kələ kəŋeci ka Babel

11 Tem tatəkə doru fəp kusu kin k'aŋc-cəp, pəcəloku, moloku min mayi. ² K'afum ŋande ŋakə kəkə nke dec dəmpə mə, kə ŋanəŋk məɟə atəf ŋa Siŋhar, kə ŋande mi dəkə. ³ Kə ŋalokəne: «Pasut birik, pəcəf bi!» Kə birik bəkəf babəkə bəyənə ŋa masar, kə kərtal kəyənə ŋa dos. ⁴ Kə ŋaloku sə: «Paŋkən, pəcəmbər dare kə kələ nke domp da ki dendəkə haŋ dəkə kəm mə. Nte təŋcəŋe pasəkə tewe mə, təkəŋe su sə kətəsaməsər doru.»

⁵ Kə Kanu Kəpəŋ kəntor kədəməmən dare kə kələ nke afum ŋəŋc-cəmbər mə. ⁶ Kə Kanu kələku, «Nəməməŋ afum aŋe! Fəp faŋan kusu kin kə ŋəŋcəp. Nəməməŋ sə nte ŋəŋcəp kəyək mə. Təkə o təkə teyi fə nte təŋcəŋe ŋa kəyək ka tefəŋ taŋan mə. ⁷ Paŋkən, pator, paŋcəŋkəl-ŋəŋkəl kusu kəŋan nte təŋcəŋe ta ŋanenəne sə mə.»

†† = aka Filistiya, Filistiya = Pələset. ‡ Pelek = H. «kəyərəne»

⁸ Kɔ Kanu kəsaməsər ɲa doru, kɔ ɲasak kəcəmbər dare. ⁹ Ti t' awenɛ di Babel, bawo difɔ Kanu Kəpɔɲ kənanɔɲkəl cusu, kɔ kəsaməsər afum doru.

Tecəpərənɛ ta Semy kɔ awut ɔn, kəbəp ka Abram

¹⁰ Tecəpərənɛ ta Semy tɛntɛ: Semy ɛnasɔtɔ meren 100, a pədəkom Arpaksadu, teren ta mɛrəɲ nte domun dɛnasak antɔf mɔ. ¹¹ Kəkom ka Arpaksadu kɔ Semy eyi sɔ doru meren 500, mme ɛnakom sɔ awut arkun k'awut aran alɔma mɔ.

¹² Arpaksadu ɛnasɔtɔ meren 35, a pədəkom Selah.

¹³ Kəkom ka Selah, Arpaksadu ɛnasɔtɔ sɔ meren 403, mme ɛnakom sɔ awut arkun k'awut aran alɔma mɔ.

¹⁴ Selah ɛnasɔtɔ meren 30, a pədəkom Heber.

¹⁵ Kəkom ka Heber, Selah ɛnasɔtɔ sɔ meren 403, mme ɛnakom sɔ awut arkun k'awut aran alɔma mɔ.

¹⁶ Kɔ Heber ɔsɔtɔ meren 34, a pədəkom Pələk.

¹⁷ Kəkom ka Pələk, Heber ɛnasɔtɔ sɔ meren 430, mme ɛnakom sɔ awut arkun k'awut aran alɔma mɔ.

¹⁸ Pələk ɛnasɔtɔ meren 30, a pədəkom Rehu.

¹⁹ Kəkom ka Rehu, Pələk ɛnasɔtɔ sɔ meren 209, mme ɛnakom sɔ awut arkun k'awut aran alɔma mɔ.

²⁰ Rehu ɛnasɔtɔ meren 32, a pədəkom Seruk.

²¹ Kəkom ka Seruk, Rehu ɛnasɔtɔ sɔ meren 207, mme ɛnakom sɔ awut arkun k'awut aran alɔma mɔ.

²² Seruk ɛnasɔtɔ meren 30, a pədəkom Nahor.

²³ Kəkom ka Nahor, Seruk ɛnasɔtɔ sɔ meren 200, mme ɛnakom sɔ awut arkun k'awut aran alɔma mɔ.

²⁴ Nahor ɛnasɔtɔ meren 29 a pədəkom Terah.

²⁵ Kəkom ka Terah, Nahor ɛnasɔtɔ sɔ meren 119, mme ɛnakom sɔ awut arkun k'awut aran alɔma mɔ.

²⁶ Terah ɛnasɔtɔ meren 70, a pədəkom Abram, Nahor kɔ Haran.

Tecəpərənɛ ta Terah kɔ Abram

²⁷ Tecəpərənɛ ta Terah tɛntɛ: Terah okom Abram, Nahor kɔ Haran. Haran okom Lot. ²⁸ Haran, fɔr ya kas kiring y' ɛnafi, atɔf nɲɛ anakom kɔ mɔ, nde dare da Ur nde atɔf ɲa Kaldi. ²⁹ Abram kɔ Nahor ɲanɛɲɛ. Wəran ka Abram aɲc-we Saray kɔ wəran ka Nahor, Milka, Milka, wan ka Haran ɛnafi, ɲapanɲɛ kas kin kɔ Yiska. ³⁰ Saray ɛnakom fɛ, ɛnasɔtɔ fɛ wan.

³¹ Kɔ Terah ɛlek wan kɔn Abram, kɔ wan-sɔ kɔn Lot, wan ka Haran, k'ɛlɛkɛnɛ sɔ Saray wəran ka Abram, kɔ ɲasol fəp faɲan kəwur ka nde dare da Ur nde atɔf ɲa Kaldi kəkɔ ka atɔf ɲa Kanahan. Kɔ ɲambəp atɔf ɲa Haran kɔ ɲandɛ di. ³² Terah ɛnawon doru meren 205, a k'endefi dəndo atɔf ɲa Haran.

Tecəpərənɛ ta Abraham

12:1-25:18

Kanu kəlɔku ka Abram kəwur ka atɔf ɲan

12 Kɔ Kanu Kəpɔɲ kəlɔku Abram: «Məwur atɔf ɲam, dəɲkom dam, kəlɔ ka papa kam, məkɔ atɔf nɲɛ indementər əm mɔ. ² Indesɔɲ' am kəyɔnɛ ka kas k'afum alarəm, indesɔɲ əm pətɔt, indesɔɲɛ tewe tam tɛbɛk. Məndetolanɛ afum alɔma pətɔt. ³ Indesɔɲ pətɔt aɲɛ ɲandetolan' am pətɔt mɔ. Indesɔɲ pələc aɲɛ ɲandetolan' am pələc mɔ. Tetam tɔ indesɔɲɛnɛ cusuɲka ca doru fəp pətɔt.»

⁴ K' Abram owur Haran pəmɔ tɔkɔ Kanu Kəpɔɲ kənalɔku kɔ ti mɔ, kɔ Lot ɛɲɛpɛsɛ kɔ darəɲ. Tɛnatəɲnɛ Abraham pəsɔtɔ meren 75. ⁵ K' Abram ɛlek Saray, wəran kɔn, kɔ wan ka wəbək' ɔn wərkun, Lot, kɔ ca yɔkɔ ɲanayɔ di mɔ, k'afum † akɔ ɛnasɔtɔ Haran mɔ. Kɔ ɲawur kəkɔ atɔf ɲa Kanahan.

Abram nde atɔf ɲa Kanahan, kɔ kəndɛ kɔn Misira

Kɔ ɲambɛrɛ atɔf ɲa Kanahan. ⁶ K' Abram ɛɲcali atɔf har ɲəfo nke aɲc-we Səkem, har ɲde tofo nte Aɲkiri-ɲa-More ɲɛɲɛmɛ mɔ. Aka Kanahan ɲanayi atɔf ɲaɲkɔ tɛm tatɔkɔ.

⁷ Kɔ Kanu Kəpɔɲ kəwurər Abram kɔ kəlɔku kɔ: «Indesɔɲ atɔf ɲaɲɛ yuruya yam.» K' Abram olompəs dəkəlɔɲnɛ da Kanu Kəpɔɲ nke kənanawurər kɔ dəndo mɔ. ⁸ K'eyekti sɔ di saɲka, nde ɛɲɛyɛfɛ pəkɔ dəmɔɔ mɔ, kəca nke dec dɛmpɛ Betel †† mɔ. K'ɛɲɛmbər abal di, Betel beyi kɔ nde dec dɛɲkalɛ mɔ, dare da Hay deyɛ kɔ nde dec dɛmpɛ mɔ. K'ɔn di dəkəlɔɲnɛ da Kanu, k'ontola tewe ta Kanu Kəpɔɲ. ⁹ K' Abram ɛyɛfɛ kəcal-cali kəkɔ ka kəca ka Nɛkɛf.

¹⁰ Dɔr dɛnafi dɔtɔf, k' Abram ontɔr Misira kəkɔ-cəpərənɛ tɛm, bawo dor dɛɲc-bɛk kəbɛk dəm. ¹¹ Nte ɔltɔrɛnɛ kəbɛrɛ Misira mɔ, k'olɔku wəran kɔn Saray: «Məcəɲkəl im, ɲɛɲɛ fɔ wəran wətɔt teyi məyɔnɛ. ¹² K'aka Misira ɲaɲdekɔ-nəɲk əm-ɛ, ɲandekɔ-loku: «Wəran kɔn ɔf!» Tɛm tatɔkɔ ɲandekɔ-dif im, ɲasak məna. ¹³ Mədəkɔ məlɔku ɲa a wəkire kem məyɔnɛ. Nte tɔɲsɔɲɛ ɲasumpər im bel-bel tetam mɔ, tetam tɛndekɔ-sɔɲɛ, ta ifi-ɛ.»

¹⁴ Nte Abram ɛmbɛrɛ Misira mɔ, k'aka Misira ɲanəɲk wəran nwe entese pəcəpərəɲ. ¹⁵ K'akəsək a Firawona †† ɲanəɲk kɔ, kɔ ɲayekyəkəs kɔ nda Firawona. Nte tɔ k' aɲkɛrɛ wəran nwe nde kəlɔ ka Firawona. ¹⁶ Kɔ Firawona osumpər Abram bel-bel teta Saray, k'ɔsɔtɔ kəyɛfɛ sɛm yɛfɛt har ɲɔkɔɲ, sofale, amarəs arkun k'aran kɔ yɔkɔmɛ. ¹⁷ Mba kɔ Kanu Kəpɔɲ kəsɔɲ Firawona k'afum

† ti tɔyɔnɛ «yɛɲɛsəm, ca yeyɛ wəyɛɲ.» †† Betel = «kəlɔ ka Kanu.» †† Tewe tɔtɔt ta Kanu, ti tɔyɔnɛ «Yahweh.» †† Bafɔ tewe ta fum tɔ, mba tewe ta abɛ a Misira tɛɲc-yi.

Kanu nke kəyi fəp kəroŋ mɔ, Wəbe wəka dəntɔf kɔ dareŋc, kəpoc' am pətɔt. ²⁰ İleləs Kanu nke kəyi fəp kəroŋ mɔ, nke kələk ayefərene am kɔ kəmbər əm dəwaca mɔ!» Kɔ Abram cɔɔŋ kɔ farile fa ca yɔkɔ ŋanasɔtɔ dəkəwan mɔ fəp.

²¹ Kɔ wəbe wəka Sodom oloku Abram: «Məsɔŋ im afum, məlek ca yaye fəp yam.» ²² Kɔ Abram olukse wəbe wəka Sodom mɔcɔp: «İndot kəca nno Kanu Kəpɔŋ nke kəyi afum fəp kəroŋ mɔ, nke kəyɔne wəbe wəka dareŋc kɔ dəntɔf mɔ. ²³ İfɔlek ali paka pin ca yam daco. Ali debeŋa kɔ pəyi fə ti-ε pəpətəre pa kɔfta kam. Ti tɔ məntɔtam kəloku: «In' cɔɔŋe Abram kəyɔ daka.» ²⁴ İfɔlek daka o daka, mənə yeri nyə afum em ŋandi mɔ, kɔ kəyer nke atemp em Esekol, Haner, kɔ Mamre ŋasɔtɔ mɔ, bawo pəmar ŋasɔtɔ kəyer.»

Kanu Kəpɔŋ kəŋcaŋəs kiyi kəŋan tes tin kɔ Abram

15 Nte mes mamɔkɔ meŋcepər mɔ, kɔ Kanu Kəpɔŋ kəwurər Abram dəmere kɔ kəloku kɔ nte: «Ta mənese, Abram! İna yati indeyɔn' am aca. İndeluks' am kəway pəpɔŋ.» ² Kɔ Abram eyif Kanu: «Kanu Wəbe Wəpɔŋ, ake məndesɔŋ im-ε? İntas ta iyɔ wan-ε, wədelek ke kem cɔyɔne Eliheser wəka Damas.» ³ Kɔ Abram cɔcɔcər: «Məsɔŋ f' em awut, † nwe aŋkom nde kəb kem disre mɔ, nkɔn endelek ke kem.» ⁴ Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəloku kɔ, «Ala, bafɔ nkɔn endeyɔne wəlek ka ke kam, mba wan kam wəkom nwe endewur əm dərıs mɔ yati.» ⁵ Kɔ Kanu kəwurene Abram abal ŋɔn disre, kɔ kəloku kɔ: «Məgbətne kɔm. Mələm cɔs cacɔkɔ, kɔ məntam-ε.» Kɔ kəncɔcər: «Pəmɔ cɔs cacɔkɔ, yuruya yam afɔde pactam kələm ŋa fəp.» ⁶ Kɔ Abram eləŋ Kanu Kəpɔŋ. Ti tɔ Kanu kənalɔme kɔ fum wəlompɔ. ⁷ Kɔ Kanu kəloku kɔ: «In' cɔyɔne Kanu Kəpɔŋ nke kənawur' am Ur ŋa aKaldi kədesɔŋ əm atɔf ŋaŋe, məde məlek ŋi ke.» ⁸ Kɔ Abram eyif Kanu, «Kanu Wəbe Wəpɔŋ, cəke cɔ indetam kəcəre a indesɔtɔ atɔf ŋaŋe ke-ε?» ⁹ Kɔ Kanu kəloku kɔ: «Məkər' em wana weyecəra win, wir wəran win, kɔ aŋkesiya ŋorkun ŋin fəp fayi ya meren maas maas, tɔpay tin kɔ topokpoka tin.» ¹⁰ Kɔ Abram eŋkere sem yayɔkɔ k'əŋgber-gberi yi daco daco k'ombocəs yegber-gberi yayɔkɔ merəŋ merəŋ yetefərene, kɔ bəmp, məlməl m' enaboc yi ta aŋgberi yi-ε. ¹¹ Kɔ yɔfən yontorər sem yegber-gberi yayɔkɔ, mba k' Abram embeləs yi.

¹² Dec dendekale, k' Abram endirərne, k' ayekyek ŋɔpɔŋ ŋeŋgbəpərne kɔ k' enese dəmere. ¹³ Kɔ Kanu kəloku Abram: «Məcəre a yuruya yam yendeyɔne acikəra atɔf ŋocuru ŋe ŋontɔyɔne ŋaŋan mɔ. ŋandekɔ-yɔne di acar, andekɔ-tɔrəs ŋa di haŋ meren 400. ¹⁴ Mba İndetɔrəs afum aŋe ŋandecəmbər ŋa dacar mɔ, ŋandewur atɔf ŋaŋkɔ kɔ ca yelərəm. ¹⁵ Kɔ mənə Abram, məndekɔ-bəp atem am pəforu disre, †† pawup əm detem dobotu disre. ¹⁶ Yuruya yam yendeluksərne

† yuruya †† Ti tɔ tatɔkɔ «Məndefi pəforu disre.» † Ti tɔ tatɔkɔ «Pəbotu pa detem dam.»

nno mənə tem ta danapa da maŋkəle, bawo 'Amɔr ŋantacepərər fə kiciya kəŋan a idebeləs ŋa.»

¹⁷ Nte dec deŋkale mɔ, k' asum ŋemət (dimi dontor) kɔ teken pəŋcesəŋe, neŋc kɔ kinime yeŋcepər yoboc ya sem yeyer yayɔkɔ daco. ¹⁸ Dɔcɔk dadɔkɔ dɔ Kanu Kəpɔŋ kəŋcaŋəs kiyi kəŋan tes tin kɔ Abram. Kɔ Kanu kəloku Abram: «İsɔŋ yuruya yam kəyefe ka kəŋgbɔkɔ ka Misira haŋ Eferat, kəŋgbɔkɔ kəpɔŋ: ¹⁹ İndesɔŋ yuruya yam atɔf ŋa aKenı, aKenisi, aKadmon, ²⁰ ŋa aHewy, aPerisi, aRefay, ²¹ ŋa 'Amɔr, aKanahan, aKirkas, kɔ aYebus.»

Kəkom ka Səmayila

16 Saray wəran k' Abram ənakome fə kɔ wan. Mba enayɔ wəcar wəran wəMisira, pacwe kɔ Hakar. ² Kɔ Saray oloku Abram: «Məŋəŋk, Kanu Kəpɔŋ kəyaməsər im kəsɔtɔ ka wan. Məfəntəre kɔ wəcar kem, tɔlɔma intam kəsɔtər kɔ wan wərkun.» Kɔ Abram eŋcəŋkəl dim da Saray. ³ Awa, kɔ Saray wəran ka Abram elek wəcar kɔn wəMisira, Hakar, k' cɔɔŋ kɔ wos Abram pəyɔ kɔ wəran. Tenatəŋne kənde ka Abram atɔf ŋa Kanahan kəsɔtɔ meren wəco. ⁴ Kɔ Abram ŋambərene kɔ Hakar, kɔ Hakar embekəs. Nte eŋcəre a embekəs mɔ, cɔmɔməne fə sɔ Saray fɔr yɔtɔt. ⁵ Kɔ Saray oloku Abram: «Mən' endesare pəcuy pa məlɔməs mme cɔlɔməs im mɔ! İna yati, in' elek wəcar kem k' imber əm kɔ dəwaca, mba nte eŋəŋkne oŋ pəbekəs mɔ, k' eyefe kəfərfərəs im. Mba Kanu Kəpɔŋ kəmboc su kiti daco (kəyi su daco), ina kɔ mənə!» ⁶ Kɔ Abram olukse Saray moloku: «Wəcar kam ey' əm dəwaca. Məyɔ kɔ tɔkɔ tentes' am mɔ.» Awa, kɔ Saray cɔntɔrəs Hakar haŋ kɔ Hakar eyeksər kɔ, k' ŋəŋk pəbɔle. ⁷ Kɔ meleke ma Kanu Kəpɔŋ mɔŋkɔ mebər kɔ nde dətəgbere kələmp kələma kəsək ta cɔmbɔle kəŋgbɔkɔ † nke kəyi dɔpɔ da Sur mɔ. ⁸ Kɔ meleke mme meyif: «Hakar, wəcar ka Saray, deke məyefe-ε? Deke məŋkɔ-ε?» Kɔ Hakar olukse mi moloku: «Wəbera kem Saray, iyeksər.» ⁹ Kɔ meleke ma Kanu Kəpɔŋ moloku, «Məluksərne ndena wəbera kam, məkɔ məfəntəre kɔ dəntɔf.» ¹⁰ Kɔ meleke ma Kanu Kəpɔŋ moloku kɔ: «İndesɔŋe yuruya yam yela haŋ ta antam kələm ŋa-ε.» ¹¹ Kɔ meleke ma Kanu Kəpɔŋ moloku kɔ: «Məmbekəs tantə, wan wərkun məndekom, wan nwe məndesɔŋ tewe ta Səmayila †† mɔ, bawo Kanu kəne kəkule-kule ka pəcuy pam. ¹² Wan kam endeyi pəmɔ sɔ-fale sa dop. Ende pəc-cəŋ afum fəp kəyefərene, fəp fəc-yefərene kɔ nkɔn. Sona s' endendə pəbɔlene afum aləpəs aŋe.»

¹³ Kɔ Hakar cɔɔŋ tewe a Kanu Kəpɔŋ nke kənalok-lookər kɔ mɔ, «Ata-El-Roy,» ti tɔ tatɔkɔ: «İnəŋk nno Kanu nke kəŋəŋk im mɔ.» ¹⁴ Ti t' awene kələmp kaŋkɔ, kələmp ka Lahay-Roy. Kələmp kaŋkɔ kəyi Kadəs kɔ Beredu daco. ¹⁵ Kɔ Hakar oŋkome Abram wan wərkun, kɔ Abram ewe wan wəkakɔ Hakar ənakome kɔ mɔ tewe

†† Tofo tenayi, nde domun dɔtɔt doŋcwur dəntɔf mɔ. †† Səmayila = «Eŋcəŋkəl»

ta Səmayila. ¹⁶ Abram enasɔtɔ meren 86 tɛm nte Hakar oŋc-komɛ kɔ Səmayila mɔ.

Kanu kəsəkɔr tewe ta Abram kɔ tɔyɔnɛ «Abraham»

17 Nte Abram ɔɔtɔ meren 99 mɔ, kɔ Kanu Kəpɔŋ kəwurər kɔ, kəc-loku kɔ: «In' ɔyɔnɛ Kanu nke kəntam mes ma doru fəp mɔ, məkɔt fɔr yem kirin, məcəmə pəlompu darəŋ. ² Indecəŋəs danapa dosu, ina kɔ mənə daco, isɔŋ əm yuruya yelərəm.» ³ Kɔ Abram eŋcəp tobu dəntɔf kɔ Kanu kəloku kɔ nte: ⁴ «Ta ina, danapa dem dɛndɛ kɔ mənə daco: Məndeyɔnɛ kas ka afum a tɔf yelərəm. ⁵ Afɔɔw' am tewe ta Abram, mba Abraham, † bawo indesɔŋ' am kəyɔnɛ ka kas ka afum a tɔf yelərəm. ⁶ Indesɔŋ əm dokombərə dɔpɔŋ, indesɔŋ' am kəkom ka afum alarəm, abɛ yati ŋandeyi ŋa daco. ⁷ Indecəŋəs danapa dem kɔ mənə daco kəbəp ka yuruya yam kɔ mənə məfi-ɛ, indecəmə danapa dadɔkɔ darəŋ kɔ yuruya yam doru o doru. Tɛm tatɔkɔ Kanu kam k'indeyɔnɛ kɔ ka yuruya yam kɔ mənə mən-decepər-ɛ. ⁸ Indesɔŋ əm kɔ yuruya yam atɔf ŋa Kana-han ŋaŋɛ məntɛp kəc-bɛrɛ mɔ fəp, ŋendeyɔnɛ ŋaŋan doru o doru, iyɔnɛ Kanu kəŋan.» ⁹ Kɔ Kanu kəloku Abraham: «Mənə kɔ yuruya yam, dɛtɛmp dɛtɛmp nələləs danapa ndɛ səŋcaŋəs mɔ. ¹⁰ Nte tɔ nəndetɔm-pərərɛ danapa dem ndɛ iŋcaŋəs kɔ mənə kɔ yuruya yam kɔ mən-decepər-ɛ. Nwɛ o nwe ɔŋyɔnɛ wərkun yuruya yam daco mɔ, pakəŋc kɔ. ¹¹ Kəkəŋc konu kəndementər kəcəmə konu danapa dem darəŋ. ¹² Kəyɛfɛ dɛtɛmp kɔ dɛtɛmp awut anu arkun fəp packəŋc ŋa tataka ta camət-maas, pəyɔnɛ wəkom wəka kəlɔ kam, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ fum nwe asɔtɔnɛ pəsam nɔc wəcikərə eyi mɔ, ta ɔyɔnɛ wəka yuruya yam mɔ. ¹³ Pəmar pade packəŋc nwe andekom ndɛ kəlɔ kam kɔ nwe andesɔtɔnɛ pəsam mɔ, ti tendeyɔnɛ kəfat ka danapa dem da doru o doru ndɛ dis donu. ¹⁴ Wərkun nwe o nwe antɔkəŋc mɔ, aŋwure wəkayɛ afum ɔn daco, tɛm tatɔkɔ danapa dem delip nɔc nkɔn eyi mɔ.» ¹⁵ Kɔ Kanu kəloku sɔ Abraham: «Nte tɔyɔnɛ ta wəran kam Saray mɔ, ta məwe kɔ sɔ Saray, kəyɛfɛ mɔkɔ Sara s' ande pac-we kɔ. ¹⁶ Kəpocɛ kɔ k'inder, ipocɛ sɔ mənə wan nwe endekom' am mɔ. Indepocɛ kɔ pətɔt, nkɔn endeyɔnɛ kɛrɛ ka tɔf yelərəm. Abɛ a tɔf yelərəm ŋandewur kɔ dərɛs.» ¹⁷ Kɔ Abraham eŋcəp kəro dəntɔf kəsɛl, k'olokunɛ dɛbəkək: «Wərkun wəka meren 100 ɛntam kəkom ba? Kɔ Sara ɔɔtɔ meren 90 endekom ba?» ¹⁸ Kɔ Abraham oloku Kanu: «Məgbətənɛ Səmayila doru!» ¹⁹ Kɔ Kanu kəloku: «Ala! Wəran kam Sara endekom' am wan nwe mən-dewe Isiyaka †† mɔ. Indecəmə danapa dosu darəŋ kɔ nkɔn, iyɛfɛ sɔ icəmə di darəŋ kɔ yuruya yɔn kɔ nkɔn eŋcepər-ɛ danapa da doru o doru dɔ. ²⁰ Nte tendɛŋərɛ ni mɔ, ine wəran kam pəc-tolanɛ Səmayila: Indepocɛ kɔ pətɔt, indesɔŋ kɔ dokombərə dɔpɔŋ indesɔŋɛ yuruya yɔn yela endeyɔnɛ kas ka abɛ wəco kɔ mɛrəŋ kɔ wətem

† Abram = «Papa ka afum alarəm,» Abraham = «papa ka tɔf yelərəm.» †† Isiyaka = «kəsɛl»

ka afum alarəm. ²¹ Mba nte tɔyɔnɛ ta danapa dem mɔ, Sara oŋkom' am tɛm tante dok.» ²² Nte Kanu kəlɔp kəlɔk-lokər Abraham mɔ, kɔ Kanu kəmpɛ dareŋc. ²³ K'Abraham ɛlɛk wan kɔn Səmayila kɔ afum aŋɛ anakom kəlɔ kɔn disrɛ mɔ fəp, kəbəp ka aŋɛ enawayɛ pəsam pɔn mɔ, ti tɔ tatɔkɔ arkun a kəlɔ kɔn disrɛ fəp. K'ɛŋkəŋc ŋa dɔsɔk din dadɔkɔ, pəmə tɔkɔ Kanu kənaloku kɔ ti mɔ. ²⁴ Abraham enasɔtɔ meren 99 a k'an-dekəŋc kɔ. ²⁵ Wan kɔn Səmayila, enasɔtɔ meren wəco kɔ maas a k'andekəŋc kɔ. ²⁶ Dɔsɔk dadɔkɔ d' aŋkəŋc Abraham kɔ wan kɔn, Səmayila. ²⁷ K'aŋkəŋc arkun aka kəlɔ kɔn disrɛ fəp, kəyɛfɛ acar aŋɛ anakom di mɔ haŋ akɔ enawayɛ pəsam pɔn nɔc acikərə ŋayɛ mɔ. K'aŋkəŋc ŋa fəp kɔ nkɔn Abraham.

Kanu kəndəŋk a Sara endesɔtɔ wan wərkun

18 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəwurər Abraham ndɛ tofo nte ŋkiri ya Mamre yɛŋcəmə mɔ, tɛtəŋɛ Abraham pəndɛ ndɛ kusɔŋka ka abal ŋɔn dan, tɛm nte pəŋwɔŋɛ mɔ. ² Kɔ Abraham ɛyɛkti fɔr, k'ɛnəŋk arkun maas ŋacəmə ta ŋambɔlɛ kɔ-ɛ. Nte ɛnəŋk ŋa mɔ, k'ewirɛ kəkɔ-bəpɛnɛ kɔ ŋa, k'ontontnɛnɛ ŋa haŋ dəntɔf. ³ Kɔ Abraham oloku wəkin ŋa daco: «Wəbɛ, ɛlɛtsɛn' am intam kəsɔtər əm kəwosɛn' em kəcəmə ka nɔcna wacar kam? ⁴ Pakɛrɛ nu oŋ domun dɛpic nəbikɛnɛ wɛcək, nəŋɛsəm nɔc kətɔk nke dəntɔf. ⁵ Indesɔŋ nu sɔ pɛri, nte tɔŋsɔŋɛ nu kəsɔtɔ sɔ fənɔntər mɔ, a nədekɔ tɛm tatɔkɔ nəfɔdɛcepər nɔc nɛrɛm kifəli, iyi kiyi konu.» Kɔ acikərə ŋaloku: «Tɛtesɛ! Məyɔ tɔkɔ məloku mɔ.»

⁶ Kɔ Abraham ɔŋkɔ katəna-katəna abal ŋɔn disrɛ ndɛ Sara eyi mɔ, k'oloku kɔ: «Məkufɛ məlɛk farin fədɛsdɛs tafala kəmaas məgbɛntɛ akaŋɛ cəcom.» ⁷ K'ɛyɛkɛ sɔ kəkɔ ka ndɛ yɔcɔl yeyi mɔ, k'osumpər tana pɔtɔt dis ndɛ yɔcɔl yɔn daco, k'ɔsɔŋ pi wəcar kɔn wətɛmp wəkin kɔ wəkakɔ olompəs pi katəna-katəna.

⁸ Kɔ Abraham ɛlɛk fulaya kɔ mɛsɛ ma wana kɔ sɛm ya tana tatɔkɔ analompəs mɔ, k'ɔŋkɔ pəcəmbərər yi acikərə ɔn. Kɔ nkɔn Abraham eŋcəmə ŋa kəsək kətɔk dəntɔf, acikərə ŋac-di yeri. ⁹ Nte ŋalip kədi yeri mɔ, kɔ ŋayɛf Abraham: «Deke wəran kam Sara eyi-ɛ?» Kɔ Abraham oloku ŋa, «Eyi ndɛ abal disrɛ.» ¹⁰ Kɔ wəcikərə wəkin oloku: «Inder nɔc ndaram dok tɛm tante wəran kam Sara endekom wan wərkun.» Sara ɛnacəmə dəkusɔŋka Abraham tadarəŋ pəc-cəŋkəl.

¹¹ Abraham kɔ Sara ŋanasikər, ŋabək, Sara ɛnawurɛnɛ fɛ sɔ wətam kəsɔtɔ awut. ¹² Kɔ Sara eselərɛnɛ pəc-loku: «Ndekəl nte isikər oŋ mɔ, pəbotu pɛndey' im sɔ ba? Wos im sɔ, esikər.» ¹³ Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəyɛf Abraham «Ta ake tɔ Sara eselɛ-ɛ a pəc-loku: «Mba kəŋcɛ kɔ, indetam kəsɔtɔ wan nɔc isikər mɔ ba?» ¹⁴ Tes teyi nte tɛntəmbər Kanu Kəpɔŋ mɔ ba? Dok tɛm tante im-bɔŋcər əm mɔ, ɛnder nɔc ndaram, Sara endesɔtɔ wan wərkun.» ¹⁵ Kɔ Sara ɛyɛmɛ, k'ombupərə «Isɛl fɛ,» bawo ɛnanɛsɛ. Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəŋgbɔkərə: «Ala, məsɛll!»

¹⁶ K'afum aŋe ŋayefe kəkɔ, kɔ ŋamɔmən kəca ka Sodom. Kɔ Abraham eŋcəmbər ŋa kəkɔ-lembərne ŋa. ¹⁷ Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəyifne: «Imeŋkər Abraham nte ifaŋ kəyɔ mɔ ba?» ¹⁸ Abraham endeyɔne kas ka afum a atɔf ŋɔpɔŋ, ŋa fənɔntər. Afum a doru fəp tetɔn tɔ ŋan-desɔtɔne kəpɔce pətɔt. ¹⁹ Bawo inasom kɔ pələku awut ɔn kɔ afum ɔn, a ŋacəme dɔpɔ da ina, Kanu Kəpɔŋ darəŋ, ŋacəme pələmpu darəŋ kɔ sariye nte tɔŋɔŋe ina Kanu ilase Abraham dim nde enasɔŋ tetɔn mɔ.» ²⁰ Kɔ Kanu Kəpɔŋ kələku Abraham: «Mes mme am-boŋce Sodom kɔ Komora mɔ, membək kɔ kiciya kayi kəyɔ wey-wey. ²¹ Kətor k'inder dəntɔf idemɔmən kɔ pəyɔne fɔ nte aŋloku taŋan mɔ kaŋce kɔ-ε, kɔ pən-tɔyɔne ti-ε, ina sɔ icəre ti.»

²² Kɔ acikəra aŋe ŋayefe tofo tatɔkɔ kɔ ŋantefərne kəca ka Sodom. Kanu Kəpɔŋ kəsɔɔyɔ kɔ Abraham. ²³ Kɔ Abraham ɔltərne k'eyif Kanu: «Məndekɔ-tɔrsene sɔ fum wələmpu pəmɔ wələc ba?» ²⁴ Tɔlɔma afum atɔt 50 ŋayi afum aka dare dadɔkɔ daccɔ, məndekɔ-ləsər sɔ dare dadɔkɔ ba? Məfɔtam kəŋaŋne ŋa teta afum alompu akaŋe 50 aŋe ŋayi ŋa daccɔ mɔ?» ²⁵ «Tɔbɔl' am mənə kəyɔ ka tante! Məfɔdedifene fum wələmpu kɔ wətɔlomp, tɔm tatɔkɔ wətɔdəkət pəsɔtɔ pəcuy pin payi kɔ wədəkət. Tɔbɔl' am mənə nwe məyɔne wəboc kiti ka doru fəp mɔ, məfɔdeyi ta mələləs sariye!» ²⁶ Kɔ Kanu Kəpɔŋ kələku: «K'imbəp nde dare da Sodom disre afum alompu 50-ε, iŋaŋne aləpəs akɔ te taŋan.»

²⁷ Kɔ Abraham ɔŋgbəkəre k'oloku: «Nəmɔmən nte iyeŋk abəkək kələk-lokər Kanu Wəbe mɔ, ina nwe iyɔne kəbof ka dəntɔf kɔ ka dənɛŋc dəm mɔ. ²⁸ Tɔlɔma afum alompu akaŋe 50 ŋandekɔ-but afum kəcəmət paləsər oŋ dare fəp ba?» Kɔ Kanu kələku: «Ifɔləsər di k'imbəp di afum alompu 40 kɔ kəcəmət-ε.»

²⁹ Kɔ Abraham eŋcəme kɔ darəŋ kələku kɔ toloku nte: «Tɔlɔma alompu 40 ŋ' andekɔ-bəp di?» Kɔ Kanu kələku: «Ifɔləsər, k'imbəp di alompu 40-ε.»

³⁰ Kɔ Abraham oloku: «Ilɔkərn' am, Kanu Wəbe! Ta pətəl' am k'ilok-loku sɔ-ε! Tɔlɔma alompu 30 ŋ' andekɔ-bəp di?» Kɔ Kanu kələku Abraham: «Ifɔləsər di k'imbəp dɔtɔf afum alompu 30-ε.»

³¹ Kɔ Abraham oloku: «Kanu Wəbe, məŋaŋne mɔcɔp mem. Tɔlɔma alompu wəco mərəŋ ŋ' andekɔ-bəp di?» Kɔ Kanu kələku Abraham: «Ifɔləsər di teta afum akakɔ wəco mərəŋ.»

³² Kɔ Abraham oloku: «Iletsen' am, Wəbe kem! Ta pətəl' am, tɔləpəs t' indelok-lokər əm. Tɔlɔma alompu wəco ŋayi di.» Kɔ Kanu kələku sɔ Abraham, «Ifɔləsər di teta afum akakɔ wəco.»

³³ Nte ŋalip kələk-loku mɔ, kɔ Kanu Kəpɔŋ kəŋkɔ, kɔ Abraham olukus nde ndɔɔn.

Lɔt kəyacne kən kələsər ka Sodom

19 Dec dɔɔɔfɔy kɔ meleke mme mərəŋ mender Sodom. Lɔt pənde dəkəberə da dare. Nte enəŋk mi mɔ, k'eyefe kəkɔ-bəpene kɔ mi, k'ontontnene mi dən-

tɔf. ² Kɔ Lɔt oloku ŋa: «Iletsene nu, nənə abe em, nəder nɔk kələ ka wəcar konu. Nəcəpərene de pibi, nəbikene wəcək, nədena nəyefe bət-bətana suy, nəsumpər sɔ dɔpɔ donu, nəkɔ.» Kɔ meleke ŋaloku kɔ: «Ala, nɔk tofo tante tɔ səndecəpərene pibi!» ³ Mba kɔ Lɔt eŋcəməne ŋa ti darəŋ haŋ kɔ ŋade ŋaləpsər kəkɔ nde ndɔɔn. K'olompse ŋa yeri ɔtɔt, k'empece ŋa cəcom, kɔ ŋandi yi.

⁴ Ta ŋantafəntərə-ε, k'afum a dare da Sodom ŋaŋkəl kələ, kəyefe awut haŋ abeki fəp faŋan ŋanayi di, ali fum anasak fe. ⁵ Kɔ ŋawe Lɔt kɔ ŋayif kɔ: «Deke afum akɔ ŋayi-ε, aŋe ŋambere nɔk ndaram nɔk pibi pampɔ mɔ? Məwurene ŋa nɔk səyi mɔ, nte tɔŋɔŋe səfəntərər ŋa mɔ.»

⁶ Kɔ Lɔt owur dəkusɔŋka nɔk ŋayi mɔ, k'eygbət kumba tadarəŋ tən. ⁷ K'oloku ŋa: «Ala, Anapa, Iletsene nu ta nəyɔ pələc pampɔ! ⁸ Iletsene nu! Iyɔ ayecəra mərəŋ atɔcəre arkun, iletsene nu ikere nu ŋa nɔk dabanɔka, nəyɔ ŋa məfaŋ monu. Mba ta nəyɔ acikəra em nte o nte, bawo kiyi kem kɔ ŋayine de!» ⁹ K'afum a Sodom ŋaloku kɔ: «Məbɔle day! Mənə wəcikəra məfaŋ kəbocər səna dɔpɔ nde səndekɔt mɔ, kɔ məntɔwurene ŋa-ε, tɔkɔ sənodedəŋər mənə mɔ tendecəpər taŋan!» Kɔ ŋawen Lɔt pəpɔŋ kɔ ŋalɔtərne kumba kəkɔ-ləsər ki. ¹⁰ Kɔ meleke mme mərəŋ mosumpər Lɔt, kɔ mēmbəse kɔ, kɔ mēŋgbət kumba. ¹¹ Afum akɔ ŋanayi dəkusɔŋka mɔ, kɔ meleke mɔcɔŋ ŋa kətɔnəŋk, kəyefe wan fet haŋ wəbeki, kɔ tɔyamse ŋa kənəŋk sɔ kumba.

¹² Kɔ meleke ŋayif Lɔt: «An' ɔ məyɔ sɔ nɔk fum-ε? Arkun aŋe məsɔŋ aran mɔ, awut am arkun kɔ aran, kɔ afum am fəp, akɔ məyɔ dare dandɔ mɔ fəp, məwurene ŋa nɔk dare dandɔ. ¹³ Kələsər kɔ sənder tofo tante, bawo Kanu Kəpɔŋ fɔr kirin, nte aŋloke afum a dare dandɔ mɔ, tɔmbək. Kanu Kəpɔŋ kəsom su kədələsər dare dandɔ.» ¹⁴ Kɔ Lɔt ɔŋkɔ pəbəp arkun aŋe ŋananəŋce awut ɔn mɔ, k'oloku ŋa: «Nəkufe nəyefe de! Bawo Kanu Kəpɔŋ kənderer kələsər dare dandɔ.» Mba, kɔ arkun akaŋe ŋaŋcəm-cəmənə a kəwoləs kɔ Lɔt endɔ.

¹⁵ Pəndeyi dɔsɔka dɔləpəs kɔ meleke ŋaloku Lɔt: «Mərokne məyefe de, mələk wəran kam, kɔ awut am ayecəra aŋe ŋayi nɔk mɔ, ta pələc pedesɔtɔ ŋa kɔ dare dandɔ deŋciya mɔ.» ¹⁶ Mba Lɔt pəcwon, kɔ meleke ŋa-sumpər ŋa waca, nɔkɔn kɔ wəran kɔn kɔ awut ɔn ayecəra mərəŋ, kɔ meleke ŋawurene ŋa dare disre, bawo Kanu Kəpɔŋ kənafəŋ kəyac kɔ.

¹⁷ Nte meleke ŋawurene ŋa dare disre mɔ, kɔ meleke min moloku Lɔt: «Məyəkse nte tɔŋɔŋe ta məfi mɔ! Ta məmɔmən tadarəŋ, ta məcəmbərəs tofo o tofo nɔk aranta ŋaŋe! Məkɔ mənɔde məyacne nde dətɔɔ, ta mədefi.» ¹⁸ Kɔ Lɔt oloku ŋa: «Ala, wəbe kem! Tɔfɔtam kəyi. ¹⁹ Iletsen' am! Wəcar kam ɔsɔtər əm kəŋaŋne nte mələs layidi dam nɔk iyi mɔ, nte məsak im kəyi doru mɔ, mba ifɔtam kəyəkse ibəp tɔɔ tatɔkɔ a mətore pələc, kɔ pəyi fe ti-ε ina sɔ, iŋfi. ²⁰ Iletsen' am məŋnəŋk dare dɔkɔ, dɔlɔtərn' em k'iyəkse ibere di kɔ defete sɔ. Məc' em ikɔ inde iyacne di, defete fe ba? Intam di

kəberə, təwəŋ' em kəyi doru!»²¹ Kə məleke moloku kə: «Awa, kətola kam kanke disre, ifələsər dare dadəkə mənle mə.²² Awa, mərokne məkə, bawo ifətam kəyətə tələm o tələm ta məntabere di-ε.» Ti t' wəwə nte awene dare dadəkə Cohar † mə.

²³ Dec deŋcpe, a kə Lət emberə Cohar.²⁴ Kə Kanu Kəpəŋ kəntufər aka Sodom kə Komora kəyefe dareŋc, pərbəb kə neŋc, nye Kanu Kəpəŋ kəŋcsak mə.²⁵ Kə Kanu kələsər sədare fəp, kə aranta, kə afum kəbər ka yopəŋ dəntəf fəp.²⁶ Kə wəran ka Lət wəwəməŋ tadarəŋ, k'entəŋkle kəyone tərəŋka ta mər.

²⁷ Kə Abraham eyefe bət-bət suy, k'əŋkə nde tofo təkə ŋanacəme kə Kanu Kəpəŋ mə.²⁸ Kə Abraham wəwəməŋ kəca ka Sodom kə Komora, k'wəwəməŋ sədare sa aranta fəp, k'ənəŋk kinime kəc-pə pəmə nte kinime kəpəŋ kənde kəc-pə daranta mə.

²⁹ Nte Kanu kəŋcləsər sədare sa aranta ŋəŋkə mə, kə Kanu kəŋcem-cəmne Abraham, kə kəyəc Lət pələc nte kəŋcləsər sədare nse Lət enande pəyəcne mə.

Lət kə awut ən aran

³⁰ Kə Lət eyefe Cohar k'awut ən aran mərəŋ kəpe kəkənde dətəkə, bawo enanese kənde ka Cohar. K'əŋkə pəyi kumbəŋkum †† ka təkə kələma disre.³¹ Kə wan wəran wəkəkə-cəkə wəka Lət oloku wələpəs: «Papa kosu wəwə wətem, fum eyi fe dətəf nwe endeder su mə, pəmə nte mes mosu mokur moloku ti mə.³² Məder səwəŋe kə kəmun member nte təŋwəŋe pəfəntərər su, təŋwəŋe səwəwəŋe kə yuruya mə.»

³³ Kə ŋəsəŋe kə kəmun member pibi papəkə. Kə wan kəŋ wəran wəkəkə-cəkə wəka pəfəntərə kə kas. Mba Lət enacərəne fe kəberə kəŋ kə kəwər kəŋ.³⁴ Dəkəkəkə k'oloku wəfətərə kəŋ: «Ifəntərəna nəkə pibi kə papa. Pasəŋe kə wə kəmun member nəkə pibi, nte təŋwəŋe məna səkə nəkə pəfəntərə kə nəkə məkə təkəŋe pasəkəŋe kə yuruya mə.»³⁵ Pəndesəkəbiye kə awut ən aran ŋəsəŋe kə wə member. Pibi papəkə kə wan kəŋ wəran wəfət wəkə wəka pəberər papa kəŋan Lət, kə ŋafəntərə. Kas kəŋan enacərəne fe kəberə kə kəwər ka wəkəkə səkə.

³⁶ Kə awut aran a Lət aŋe mərəŋ fəp ŋambəkse Lət kas kəŋan.³⁷ Kə wan wəran wəka Lət wəkəkə-cəkə ŋəkom wan wərkun, k'ewe kə Mohabu. ‡ Nəkə wəwəŋe papa ka aMohabu, ŋayi doru haŋ məkə.³⁸ Kə wan ka Lət wəran wəfət ŋəkom wan wərkun, k'ewe kə «Ben-Ammi.» †† Nəkə wəwəŋe papa ka 'Aməŋ ŋayi doru haŋ məkə.

Abraham kə Abimelek

20 Kə Abraham eyefe di kəkə ka atəf ŋa Nəkəf. K'ende Kadəs kə Sur dacə, k'eyefe səkə k'ənəcərəne tēm Kerar.² Abraham ŋəc-loku afum aka di teta wəran kəŋ Sara: «Wəkire kem wəwə.» Kə Abimelek, wəbe wəka Kerar, embəŋ Sara.³ Awa, kə Kanu kənder Abimelek

† Cohar = «pəfet» †† Abi nde təkə kəpəŋ nte təŋwəŋe ŋatam kəgəkəne mə. ‡ Mohabu = «wəka papa» †† Ben-Ammi = «wan ka afum em»

dəmere ma pibi kə kələku kə: «Kəfi kə mənder teta wəran wəkə məsumpər məkə, bawo wəran wəkə wəwə!»

⁴ Abimelek nwe enatəgəbūŋene wəran nwe məkə, k'eyif: «Kanu cəke cəkə pəyi-ε, kədif kə mənder atəf ŋin ali ŋəyone afum alompū?»⁵ Nəkə Abraham yati olok' im: «Wəkire kem wəwə,» kə wəran yati nəkə səkə oloku: «Wəŋc im wərkun wəwə?» Abəkəkə ŋosoku ŋ' inayəkə, ali pələc iyə fe.»⁶ Kə Kanu kələku kə dəmere: «ŋəcərə bel-bel ina səkə, a abəkəkə ŋosoku ŋəkə mənəyəkə nte məcyəkə tantə məkə. Ina yati in' eyaməs am kədəktər im, ti t' inatəwəs' am a məgəbūŋene kə.⁷ Ndekəl, məlukse wəran wəkəwə wəs. Bawo wədəŋk wəka Kanu wə wəwəŋe, endetolan' am məyi doru. Kə məntəlukse kə-ε, məcərə a kəfi kə mənder kə ca wəkə məyəkə məkə fəp.»

⁸ Kə Abimelek eyefe bət-bət suy, k'ewe acar ən fəp. K'ələmər ŋa mere məməkə fəp. Kə kənese kəpəŋ kəsumpər afum akəkə.⁹ Kə Abimelek ewe Abraham k'eyif kə: «Cəke cəkə məyəkə su tantə-ε? Kə kiciya kərə k'ŋciy' am-ε, nte məsəŋe su, ina k'atəf ŋem kəciya pəpəŋ məkə? Məyəkə em məkə mme pəntəmar məyəkə em məkə.»¹⁰ Kə Abimelek eyif Abraham: «Cəke cəkə mənafəŋ nte məyəkə tantə məkə?»¹¹ Kə Abraham oloku: «Inacəm-cəmne a kənese Kanu kəyi fe nəkə, a andedif im teta wəran kem.¹² Nte tendəŋərne ti məkə, kəŋce kəkə, a wəkire kem wəwə. Kas kin kəkə səmpəŋne, səyerene cərə. K'ender səkə k'əyone wəran kem.¹³ Nte Kanu kəsəŋ' em kəyefe kələ ka papa wəkem məkə, ti t' inaloku Sara: «Mələk' em layidi kəca nkekə o nkekə səŋkə məkə, mədekəkə məcloku a wəŋc əm wərkun iyone.»»

¹⁴ Kə Abimelek elek cir, ŋkesiya, cəna kəkə acar arkun kəkə aran k'əwəŋe Abraham k'olukse kəkə wəran kəkə Sara.¹⁵ Kə Abimelek oloku: «Atəf ŋem ŋəkə ŋəŋe nəkə fər yam kirin, mənde nəkə pəndebət əm məkə.»¹⁶ K'oloku Sara: «Isəŋ wəŋc əm wərkun mənəcəmbəl ma gbeti wul win, wəwəŋ' am aca nəkə afum ŋayi məkə, kəmentər fəkə mənəcərə fe tələm o tələm tes tantə disre.»¹⁷ Kə Abraham ontola Kanu, kəkə Kanu kəntaməs Abimelek, wəran kəkə acar ən, kəkə ŋantam kəkəkom,¹⁸ bawo Kanu Kəpəŋ kənəsumpər aka kələ ka Abimelek fəp dokombərə teta wəran ka Abraham, Sara.

Kəkom ka Isiyaka

21 Kə Kanu Kəpəŋ kəmbəŋ Sara pəmə təkə kənaloku ti məkə, kəkə Kanu kələse kəkə dim dəkə kənəsəŋ kəkə məkə.² Kə Sara embəkəs, k'ŋkome Abraham wan wərkun detem dən disre, tēm tətəkə Kanu kənəabəŋcər kəkə məkə.³ Kə Abraham ewe wan wərkun nwe Sara ŋəkom kəkə məkə «Isiyaka.»⁴ Kə Abraham əŋkəŋc Isiyaka wan kəkə wərkun nwe tataka ta camət-maas tən, pəmə təkə Kanu kənəsəm kəkə ti məkə.⁵ Abraham enasəkə meren 100, nte aŋc-kom wan kəkə Isiyaka məkə.⁶ Kə Sara oloku: «Kanu kəsəŋ' em kəsəlsər. Nwe o nwe ene kəkəkom kem Isiyaka məkə, təŋyəkə kəkə mesel.»⁷ K'enderəŋ: «An' enatam kəsəŋe Abraham kələŋ a Sara endemesər awut-ε? Mba ŋkome kəkə wan wərkun detem dən disre.»

Abraham kəbeləs kən Hakar kə Səmayila

⁸ Kə wan embək k'awure kə mēse. Kə Abraham omboc kəsata kəpən dəsək nde awure Isiyaka mēse m. ⁹ Kə Sara enəjk wan wərkun, nwe wəran wəMisira Hakar enakome Abraham m, pəc-sel. ¹⁰ Kə Sara oloku Abraham: «Məbeləs wan wəran wəcar nwe kə wan kən wərkun. Bawo wan ka wəcar wəkawe nfaɔdepaŋne ke kə wan kem.» ¹¹ Kə toloku tatəkə tēntele Abraham bel-bel teta wan kən. ¹² Mba kə Kanu kəloku Abraham: «Ta tətəl' am teta wan kam wərkun kə kere, wəcar kam. Məwosene Sara nte o nte enfaŋər əm m. Bawo nno Isiyaka eyi m, mändesətə yuruya nye yendetəmpər tewe tam m. ¹³ Indeyəne sɔ wan ka wəcar kam atəf. Bawo nkən sɔ yuruya yam y' ɔyɔne.»

¹⁴ Kə Abraham eyefe bət-bət suy, k'elek kəcom, k'elas apampə domun k'ɔsɔŋ Hakar, k'endəŋsər kə wan, k'em-beləs ŋa. Kə Hakar ɔŋkə pəyi Təgbere ta Berseba. ¹⁵ Nte apampə ŋelip domun m, kə Hakar esak wan tətək dən-təf. ¹⁶ K'ənkaɔlər k'ɔŋkə pənde kəsək pəc-cəpəsne: «Ifaŋ fe kəgbətəne wan kem pəc-fi.» K'ɔŋkə pənde pəbɔlene kə dobolu da kələm ka ambəŋcəran katin pətəfərne kə, pəc-bok. ¹⁷ Kə Kanu kəne wan dim, kə meleke ma Kanu mewe Hakar dareŋc kə meyif kə: «Ak' ɔy əm-ε Hakar? Ta mənese! Bawo Kanu kəne wan kam dim nde eyi m. ¹⁸ Məyefe məlek wan, məsumpər kə waca mərəŋ, bawo afum alarəm ŋ' indesɔŋ kə.» ¹⁹ Kə Kanu kəmeri Hakar fər k'ənəŋk kələmp. K'ɔŋkə pəlas apampə domun, k'ɔsɔŋ wan k'omun. ²⁰ Kə Kanu kəmbum wan nwe enɔc-bək, pəyi dətəgbere m, k'ende pəyɔne wəpene mbəŋcəran. ²¹ Kə Səmayila embək dən-do tēgbere ta Paran, kə kere entene kə wəran wəMisira.

Abraham kəsek kən danapa kə Abimelek

²² Təm tatəkə, Abimelek ŋasol kə Pikɔl, wəbe wəka asɔdar ɔn, k'ende pəloku Abraham: «Kanu kəsol am mes mme məŋyɔ m fəp. ²³ Mədəram' em oŋ ma nno, məkorne Kanu a məfɔdetiŋkər im, məfɔdesɔtiŋkər awut em, məfɔtiŋkər awut-sɔ em, kə mändetəmpər em kə atəf nŋe məyi m abəkək ŋosoku, pəmə layidi nde intəmpər' am m.» ²⁴ Kə Abraham oloku: «İnderəm am ti.» ²⁵ Mba kə Abraham enal Abimelek teta kələmp nke acar a Abimelek ŋanabaŋe fənoŋtər m. ²⁶ Kə Abimelek oloku: «İŋcəre fe nwe enayɔ tɔyɔ tatəkə m: Mənasɔŋe f' em ti kəcəre, məkə mändesɔŋ' em oŋ ti kəcəre.» ²⁷ Kə Abraham elek ŋkesiya, cir kə cəna, k'ɔsɔŋ yi Abimelek. Kə ŋaluksərne kə ŋasek danapa mərəŋ maŋan. ²⁸ Kə Abraham enɔcəmbər kəsək cir cəyecəra camət-mərəŋ ca yɔcɔl yɔn. ²⁹ Kə Abimelek eyif Abraham: «Cir camət-mərəŋ ca ake cɔ məŋcəmbər kəsək-ε?» ³⁰ K'Abraham oloku Abimelek: «Məwose kəbaŋ cir caŋcə tɔyɔne kəmentər a in' enakay kələmp kaŋke.» ³¹ Ti tɔ awene tofo tatəkə «Berseba», bawo dəndo kəfo kaŋkə kə ŋanadərəmene. ³² Kə ŋantəŋne kəsek danapa dəndo Berseba. Kə tēyefe dənda, Abimelek kə Pikɔl wəbe ka

asɔdar ɔn ŋayefe, kə ŋalukus atəf ŋa aPələset. ³³ Kə Abraham ɔmbɔf abet † Berseba, k'əŋkorne Kanu Kəpən nke kəntəlip doru o doru m. ³⁴ K'Abraham enɔcəpərene təm tobolu atəf ŋa aPələset.

Abraham owose kəloŋne Kanu wan kən Isiyaka

22 Nte mes mme mənɔcəpər m, kə Kanu kəmbocər Abraham dɔpɔ, kə kəwe kə: «Abraham!»

K'owosene ki: «In' ewe!» ² Kə Kanu kəloku: «Məlek oŋ wan kam sona Isiyaka, wəkəkə məmbətər m. Məkə atəf ŋa Moriya dəndo, məkə məloŋnen' em kə kəloŋne ka kəcəf nde tɔrɔ mpe indekə-mentər əm m.»

³ Kə Abraham eyefe bət-bət suy k'ənɔgbək sɔfale sɔn kəbənda, k'elekene acar ɔn atəmp mərəŋ kə wan kən Isiyaka. Kə Abraham enɔcəpər tək nye enakəcəfe poloŋne m, k'entas nde kəfo kəŋkə Kanu kənamentər kə m.

⁴ Tataka ta maas, kə Abraham eyekti kəro k'ənəŋk kəfo kaŋkə pəbɔle. ⁵ K'oloku atəmp ɔn: «Nəyi nno kə sɔfale. Isiyaka k'ina, kəpe kə sənder nde kəroŋ kəkə-loŋne Kanu. Kə səlip-ε, səndebər nu nno.»

⁶ Kə Abraham elek tək nye anakəcəfe poloŋne m, k'esarəsər yi wan kən Isiyaka, kə nkən elek neŋc kə faka. Kə ŋasol mərəŋ maŋan kəkə. ⁷ Kə Isiyaka ewe kas Abraham k'eyif kə: «Papa!» Kə wəkəkə owose: «In' ewe, wan kem!» Kə Isiyaka oloku: «Neŋc dɔ dənde kə tək, mba deke teŋkesiya təkə aŋkə-loŋne Kanu pəcəf m pəyi-ε?» ⁸ Kə Abraham oloku: «Wan kem, Kanu ki sərka kəŋkə-sɔtə teŋkesiya nte aŋkə-loŋne pəcəf m.»

Kə ŋasol mərəŋ maŋan sɔ kəkə. ⁹ Nte ŋambər kəfo nke Kanu kənamentər kə m, kə Abraham ɔb dəkəloŋne Kanu, k'omboc tək. K'əŋkot wan kən Isiyaka, k'edenər kə tək ya dəkəloŋne kəroŋ. ¹⁰ Kə Abraham en-təŋc kəca k'elek faka kəkə-fay wan kən amera. ¹¹ Kə meleke ma Kanu Kəpən mewe kə dareŋc. Kə moloku: «Abraham! Abraham!» K'owose: «In' ewe!» ¹² Kə meleke moloku: «Ta mədenər wan kam kəca, ta məyɔ kə tes o tes, bawo iŋcəre oŋ ndekəl a məŋnese Kanu, nte mən-təfaten' em wan kam m, wan kam sona.»

¹³ Kə Abraham eyekti fər k'ənəŋkne tadarəŋ aŋkesiya ŋorkun len ya ŋi yepətsərne dərəntəm. Kə Abraham ɔŋkə pəlek aŋkesiya nŋe k'əsəkrəre ŋi wan kən, k'oləŋne ŋi Kanu k'ɔŋcəf, k'esak wan kən. ¹⁴ Kə Abraham ɔsɔŋ tofo tatəkə tewe ta «Kanu Kəpən Yire †.» Ti tɔ aŋloke məkə: «Nde tɔrɔ ta Kanu Kəpən kəroŋ, endekə-sɔtə pəmarsene.»

¹⁵ Kə meleke ma Kanu Kəpən mənɔcəpər sɔ kəwe Abraham dareŋc, ¹⁶ kə moloku: «Toloku ta Kanu Kəpən inderəm' am ti, ina sərka! «Bawo məyɔ tantə, məfatene f' em wan kam sona Isiyaka, ¹⁷ indelas əm kəpocə pətət, indesɔŋe afum am ŋala pəmə cɔs ca dareŋc kə asəŋc ŋa kəba kəsək. Yuruya yam † yendetəsərne aterene aŋan. ¹⁸ Afum a doru fəp ŋandesɔtə kəpocə pətət teta yuruya yam, bawo mənɔcəŋkəl dim dem.»

† kətək nke kəwurene «tumbunyi» m. †† Kanu Kəpən-Yire = «Wəbe Kanu ɔsɔŋ pəmarsene.» ‡ Yuruya yam = pəlay pa kəbənda ka dokom dam

¹⁹ Kə Abraham oluksərne nde atemp on njanç-kar kə mə, kə njaɣefe kə njasol fəp faɣan kəkə Berseba, bawo Abraham Berseba enandə.

²⁰ Nte mes maməkə meɣsepər mə, k'ande paloku Abraham nte: Milka oɣkomə sə wəɣc Nahor awut arkun: ²¹ Huc wan kən wəkəkə-cəkə, Bus wəɣc wərkun, Kemuhəl papa ka Aram, ²² Kesed, Haso, Pildas, Yidlaf kə Betuhəl. ²³ Kə Betuhəl oɣkom Rebeka. Awut arkun akanje camət-maas nja Milka enakomə Nahor, wəɣc ka Abraham. ²⁴ Kə wəlak' on Rehuma, nkən sə enakomə kə awut: Tebah, Kaham, Tahas, kə Mahaka.

Abraham kəwaye kən Sara kufu

23 Kəwon ka Sara doru kənasətə meren 127, meren maməkə mə Sara enasətə doru. ² Sara enafi nde dare da Kiriyat-Harba, ti tə tatəkə Heberəɣ atəf nja Kanahan. Kə Abraham ender kətəɣne kəwup ka Sara, pəbok kə. ³ Kə Abraham eyefe pəsak wəran kən wəfi, k'oloku aHewy moloku mme: ⁴ «Wəcikəra iyone, wəsepəreɣe təm nno ndoronu, nəpoc em tofo towupəne nno ndoronu, intam kəwup wəran kem, iblən' em kə.» ⁵ Kə aHewy njaloku Abraham:

⁶ «Məcəɣkəl su, Wəbe! Fum wəɣcə wəka Kanu məyone su daco. Məməmən kəfo nke kəmbət əm mə, məwup wəran kam dəkəwupəne dosu daco. Ali fum cəfde-fatene dəkəwupəne dən kəwup ka wəran kam.» ⁷ Kə Abraham eyefe k'ontontneɣe afum a dətəf, aHewy fər kirij. ⁸ Kə Abraham oloku nja nte: «Kə nəwose a iwup wəran kem nno iblən' em kə-ε, nəcəɣkəl im, nəlukse tefan tem Həfəron, wan ka Sohar. ⁹ A pəsak em kumbunjkum † ka Makpela nke kəyone kən mə, nde dale dəkusu. Pəwayər im di gbeti mbe bentam kəsətə di mə, nte təɣcəɣe pəyone di dəkəwupəne dem nəna daco mə.»

¹⁰ Həfəron enandə aHewy daco. Kə Həfəron wəHewy oloku Abraham aHewy fər kirij kə aɣe njanç-bere dare danjan dəkusuɣka mə: ¹¹ «Ala, wəbe kem. Məcəɣkəl im! Isəɣ əm dale, k'isəɣ əm sə kumbunjkum kəɣkə kəyi di mə. Isəɣ əm ki, fər ya awut a atəf njem kirij. Məwup di wəran kam.» ¹² Kə Abraham ontontneɣe afum aka dətəf. ¹³ K'oloku nte Həfəron, fər ya afum a dətəf kirij: «Məna sə məkafəle məcəɣkəl im! Injəɣ kəway ka dale! Məwosen' em ti, a idewup di wəran kem.» ¹⁴ Kə Həfəron oloku Abraham: ¹⁵ «Wəbe kem, məcəɣkəl im! Antəf nja gbeti meɣcəmbəl 400, ake babəkə bəyone ina kə məna daco-ε? Məwup di wəran kam!»

¹⁶ Nte Abraham ene moloku ma Həfəron mə, k'əwəɣ kə gbeti mbe enaboɣc mə, gbeti meɣcəmbəl 400, fər ya aHewy kirij. Gbeti meɣcəmbəl 400 babəkə, benayone hake nja kəway ka antəf njançkə tem tatəkə nno acaməs njaɣi mə. ¹⁷ Kə təyone oɣ dale da Həfəron nde deyi Makpela, pətəfəreɣe di kə Mamre mə, kəyefe dale kəkə kumbunjkum haɣ tək nje yenacəme dəkələnçər mə fəp, ¹⁸ kə yəyone oɣ ya Abraham fər ya aHewy kirij kə ako

† Bi yəkə yeji nde məwə dətəf, nde njançwupəne cəkə-cəkə mə.

njanç-bere dare dadəkə dəkusuɣka mə. ¹⁹ Nte teɣsepər mə, kə Abraham owup wəran kən Sara nde kumbunjkum ka dale da Makpela, nde pətəfəreɣe kə Mamre mə, ti tə tatəkə Ebəɣəɣ atəf nja Kanahan. ²⁰ Dale kə kumbunjkum nke kənayi di mə, kə pəyone di oɣ dəkəwupəne da Abraham nde enaway fər ya aHewy kirij mə.

Kəneɣcəne ka Isiyaka kə Rebeka

24 Abraham enasikər, meren mən menabələ kətəɣc, Kanu Kəɣcə kənapocə kə pətət fəp. ² Kə Abraham oloku wəcar kən nwe enanançkanə kəwon nno ndəɣon mə, nwe oɣclompəse kə ca yon mə: «Mədeɣ kəca kam aləɣk njem tantəf, ³ Indesəɣ' am kəderəm Kanu Kəɣcə, Kanu nke kəyi dareɣc kə dətəf mə, ta məleke wan kem wəran wəKanahan, afum akanje inde daco mə. ⁴ Mba məde məkə atəf njem nde dəɣkom dem, məleke di wan kem Isiyaka wəran.» ⁵ Kə wəcar kən oloku kə: «Təkəma ta wəran cəɣkə-wose kəcəps' em darəɣ kəder ka nno-ε, təm tatəkə ilukse wan kam atəf nje məyefe mə ba?» ⁶ Kə Abraham oloku: «Ta məlukse wan kem dəndo de! ⁷ Kanu Kəɣcə nke kəyi dareɣc mə, nke kəsəɣ' em kəsak afum em kə dəɣkom dem mə, nke kələk-lokər im a kəderəm' em kəsəɣ ka atəf njanje afum em mə, nkən sərkə endesom məleke məcəm' am fər kirij, dəndo məndekə-leke wan kem wəran mə. ⁸ Kə wəran cəɣkəwose kəcəm' am darəɣ-ε, injanen' am kəderəm nke isəɣ' am kəderəm mə. Mba ta məlukse wan kem dəndo de!» ⁹ Kə wəcar ender kəca wəbe kən Abraham aləɣk tantəf, k'enderəme kə teta moloku maməkə. ¹⁰ Kə wəcar elek yəkəme wəco yəkəme ya wəbe kən daco, k'əɣkə. Tenatəɣne pətəmpər mes ma daka da wəbe kən. ¹¹ Nte emberə Mesopotami nde dare da Nahor mə, k'əɣcəp yəkəme suwu dare kəsək ta cəmbələ kələmp ka domun-ε, dec dəɣcəɣ təm təkə aran njançur kəkə-kət domun mə. ¹² K'ontola: «Məna Kanu Kəɣcə, Kanu ka wəbe kem Abraham, məmar im kənəɣk ka paka mpe inten mə, iletsen' am. Kə məyə ti-ε, məlase wəbe kem Abraham layidi dəkə mənasəɣ kə mə. ¹³ In' ewe inçəme nno kələmp kəsək mə, k'ayecəra a afum a dare njançur kədəket domun-ε. ¹⁴ Pəyone fə wəyecəra nwe indeloku fə: «Iletsen' am məti təkə tam imun,» a wəkayi pələk' im: «Məmun, isəɣ sə yəkəme yam yomun,» pəyone a wəkəkə məmpocə wəcar kam Isiyaka! Tem tatəkə indecəre a məlase wəbe kem Abraham layidi dəkə mənasəɣ kə mə.» ¹⁵ Enalip fe moloku, kə Rebeka wan ka Betuhəl, wan-sə ka Milka kə Nahor wəɣc ka Abraham oɣwur pəɣbanje təkə tən. ¹⁶ Wəyecəra wətət teyi enayi, ta entacəre wərkun-ε, ali wərkun wəkin enacəre fe kə dərən. K'ontor dəkələmp k'elas təkə tən k'empə. ¹⁷ Kə wəcar eyekse kəkə-fayne kə, k'oloku kə: «Məpoc em domun depic da təkə tam, iletsen' am.» ¹⁸ Kə Rebeka oloku: «Məmun, wəbe kem!» K'embelkər kətine kə təkə tən, k'əwəɣ kə domun, k'omun. ¹⁹ Nte elip kəsəɣ wəcar ka Abraham k'omun mə, k'oloku kə sə:

«Indekete yəkwəme yam domun yi sɔ yomun haŋ pətəŋne yi.»²⁰ K'embelkər kəneŋkəli domun dələpəs dəkəsamp, k'eyekse sɔ kəkə-ket domun dələma dəkələmp, k'əŋkete yəkwəme fəp domun.²¹ Kɔ wəcar ka Abraham eyifne teta wəyecəra nwe dəkəkək, kɔ pəyone fɔ Kanu Kəpɔŋ kəyi kələmpse kɔ pəkət pən-ε.

²² Nte yəkwəme yelip kəmun mɔ, kɔ wərkun nwe elək kurunde ka kəma ka tənçəmbəl daco, † kɔ cəsora ca dəkəca mərəŋ ca kəma ka mənçəmbəl wəco, †† kəsora kin o kin k'ɔɔŋ Rebeka.²³ Kɔ wərkun nwe eyif Rebeka: «An' okom əm-ε wəyecəra? Mələk' im ti iltsen' am. Səntam kəsɔt kəfo dəkəcepərəne pibi, nde kəlb ka pa-pa kam?»²⁴ Kɔ Rebeka oloku: «Wan ka Betuhel iyone, nwe Milka enakome Nahor mɔ.»²⁵ K'endeŋər: «Məmpələ kɔ yika yelərəm yeyi nno ndorosu kɔ tofo təcərəne pibi teyi sɔ di.»²⁶ Kɔ wərkun nwe ontontnəne Kanu Kəpɔŋ nke,²⁷ pələoku: «Iŋkorkor əm mənə Kanu Kəpɔŋ nke, Kanu ka wəbe kem Abraham. Mənə nwe məntəsak kəlas layidi nde mənasɔŋ kɔ mɔ, məcyone wəbe kem mɛfaŋ mɔn fəp mɔ! Kanu Kəpɔŋ məsol' em kɔ mənçer' em haŋ nno kəlb ka awenç a wəbe kem Abraham.»²⁸ Kɔ wəyecəra eyekse k'ɔŋkɔ pələmər mes mamɔkɔ fəp kere nde ndɔɔn.²⁹ Rebeka enayo wənç wərkun pacwe kɔ Labaŋ. Kɔ wəkakɔ eyekse kəkɔ-mɔmən wərkun nwe, nde dəkələmp.³⁰ Labaŋ enanənçke Rebeka kurunde kɔ cəsora dəwaca, k'ənənənə kɔ pələoku: «Ti tɔ wərkun wəkakɔ olək-oləkər əm.» Kɔ wənç wərkun wəka Rebeka ender nda wərkun nwe, enayi kələmp kəsək kɔ yəkwəme yon mɔ.³¹ Kɔ Labaŋ oloku: «Məder mənə nwe Kanu kəmpocə mɔ! Ta ake tɔ məndeyinə dabançka-ε? Ifeŋ dəkəlb k'ilompse yəkwəme yam tofo.»³² Kɔ wərkun nwe embere dəkəlb. Kɔ Labaŋ ontore yəsare ya yəkwəme, k'ɔɔŋ yi yika kɔ mēmpələ. K'ɔɔŋ wərkun nwe kɔ afum aŋe enasole mɔ domun debikene wəcək.³³ Kɔ tɛyefɛ dənɔda k'aŋçəmbərə kɔ yeri. Mba k'oloku: «Ifɔdi kərəsna paka, mənə iloku toloku nte inder kələoku mɔ.» Kɔ Labaŋ oloku kɔ: «Mələku!»

³⁴ K'oloku: «Awa. Wəcar ka Abraham iyone.³⁵ Bel-bel bɔ Kanu kəmpocə wəbe kem pətət nwe cyone fum wələl mɔ. Kanu kəmpocə kɔ yɔɔl yɔɔŋ kɔ yefɛt, gbeti kɔ kəma, acar arkun kɔ aran, yəkwəme kɔ sɔfale.»³⁶ Sara wəran ka wəbe kem ende pəkome kɔ wan wərkun de-tembərə dɔn disre. Wan wərkun wəkakɔ, nkɔn wəbe kem ɔɔŋ daka dɔn fəp.³⁷ Wəbe kem Abraham ɔɔŋ' em kədəerəm, kək-loku: «Məfɔdetənə wan kem wəran ayecəra a Kanahan daco atɔf nŋe iyi mɔ,³⁸ mba məde məkɔ nde iyefɛ mɔ, kor kosu disre, mətənə di wan kem wəran.»³⁹ K'iloku wəbe kem: «Tɔɔm ta wəran çŋkə-wosə kəcəps' em darəŋ kəder nno-ε.»⁴⁰ Kɔ wəbe kem olək' im: «Kanu Kəpɔŋ nke iŋkɔt fɔr kiriŋ mɔ, kəndesom melekə mɔn mɛbaŋ əm pəkət pam. Mələke wan kem wəran nde kusunçka kosu, pəyone sɔ wəka kor kosu.»⁴¹ Kɔ Abraham olək' im: «Indewur' am kədəerəm kənçke

imbərs' am fɔ məderəm mɔ, kɔ pəyi fɔ mənçkɔ nde kor kosu a ta awos' am, kəsɔŋ ka wan wəran-ε iŋçənən' am kədəerəm kənçke.»⁴² Nte imbərna mɔkɔ nde dəkələmp mɔ, k'iloku: «Kanu Kəpɔŋ, Kanu ka wəbe kem Abraham, kɔ mənçwosə kələmpəs em pəkət-ε,⁴³ in' çfɔ nwe iyi kələmp ka domun kəsək mɔ.» Wəyecəra nwe endewur kədəket domun mɔ, nwe indeloku: «Məpoc em domun depic da tɔbɔl tam imun.»⁴⁴ a wəkayi pələk' im: «Məbaŋ məmun mənə sərka, indesçkete yəkwəme yam!» Wəyecəra wəkakɔ pəyone nwe Kanu Kəpɔŋ kənçəmbərə wan ka wəbe kem Abraham mɔ!⁴⁵ Ilipna fe ti kələkunə dəkəkək, kɔ Rebeka oŋwur pəgbançne tɔbɔl dəkəbançca. K'ontor dəkələmp k'əŋkət domun. K'iloku kɔ: «Iltsen' am məpoc' em imun.»⁴⁶ K'embelkər kətin' em tɔbɔl tɔn tɔkɔ ençbançnena mɔ, k'olok' im: «Məmun, indepocə sɔ yəkwəme yam yomun.» K'imun, k'ompocə sɔ yəkwəme yem kɔ yomun.⁴⁷ K'iyif kɔ: «An' okom əm-ε wəyecəra? K'olok' im: «Wan ka Betuhel iyone, wan-sɔ ka Nahor kɔ Milka.» K'imber kɔ kurunde dololəm kɔ cəsora dəwaca.⁴⁸ K'intontnənə Kanu Kəpɔŋ, k'iyekyəkəs ki, Kanu ka wəbe kem Abraham, nke kəsol' em kədəlek wan ka wənç idesɔŋ kɔ Isiyaka wan ka nkɔn Abraham mɔ.⁴⁹ Ndekəl oŋ kɔ pəyone fɔ məwosə kələse wəbe kem Abraham pəsoku disre, layidi nde mənasɔŋ kɔ mɔ, məsɔŋ' em ti kəcərə, kɔ pəyone fe ti-ε, ikɔ kəca kəmeriya, kɔ pəyi fe ti-ε, kətət.»

⁵⁰ Labaŋ kɔ Betuhel ŋaloku: «Tes tantɛ nda Kanu Kəpɔŋ tɛyefɛ, səfɔtam kələku ti tɔɔm o tɔɔm.⁵¹ Rebeka çfɔ wəkawe fɔr yam kiriŋ, məlek kɔ nəkɔ. Pəkɔ pəyone wəran ka wan ka wəbe kam pəmɔ tɔkɔ Kanu Kəpɔŋ kələku ti mɔ.»

⁵² Nte wəcar ka Abraham ene moloku mamɔkɔ mɔ, k'ontontnənə Kanu Kəpɔŋ dəntɔf.⁵³ Kɔ wəcar k'Abraham owure ca ya gbeti, ca ya kəma, kɔ yamos k'ɔɔŋ yi Rebeka, k'ompocə sɔ Labaŋ wənç wərkun wəka Rebeka kɔ kere kənçan pələrəm.⁵⁴ Nte mes mamɔkɔ melip mɔ, wərkun nwe kɔ asol çn, kɔ ŋandi yeri kɔ ŋamun, kɔ ŋənçərəne pibi. Dec dendesɔk, nte ŋayefɛ mɔ, kɔ wəcar nwe oloku: «Nəsak im iluksərne nda wəbe kem.»⁵⁵ Kɔ Labaŋ ŋaloku kɔ kere: «Wan wəran pəyi nno kərəsna mata wəco kɔ sənə. Kɔ tənçərə-ε, məntam kəkɔ.»⁵⁶ Kɔ wərkun nwe oloku ŋa: «Ta nəɔŋ' em kəwon ka nno, bawo Kanu Kəpɔŋ kələmpəs em pəkət. Nəsak im ilukus ndena wəbe kem.»⁵⁷ Kɔ Labaŋ ŋaloku kɔ kere: «Səwe wan wəran, səyif kɔ tɔkɔ efaŋ mɔ.»⁵⁸ Kɔ ŋawe Rebeka kɔ ŋayif kɔ: «Məfaŋ kəkɔ kɔ wərkun nwe ba?» Kɔ Rebeka owosə: «Ey.»

⁵⁹ Labaŋ kɔ kere ŋasak Rebeka kɔ wəran nwe enabanç kɔ mɔ, wəcar ka Abraham kɔ asol çn kɔ ŋənçkɔ.⁶⁰ Kɔ ŋantolanə Rebeka kɔ ŋaloku kɔ:

«Mənə wəkire kosu, məyone wəka afum alərəm!

Məyone fum nwe awut-sɔ çn ŋandətam atərəne am mɔ!»

⁶¹ Kɔ Rebeka eyefɛ kɔ acar çn ayecəra k'empesə yəkwəme kəronç, k'ənçəme wərkun nwe darəŋ. Kɔ wəcar ka Abraham elək Rebeka kɔ ŋənçkɔ.

† Delel da kurunde ka kəma kənçkɔ denayone «grammes» camətin. †† Delel da kəsora kin denayone «grammes» tasar tin kɔ tɔbma.

⁶² Tetəḡne Isiyaka pəlukus kəyefe ka kələmp ka Lahay-Roy, pənde nde atəf ḡa Nəkəf. ⁶³ Dəfəy dələma kə Isiyaka tḡkə dəḡkətəs dəkulum, endeyekti fə k'ənəḡk yəkəme yec-der. ⁶⁴ Rebeka endeyekti sə fə k'ənəḡk Isiyaka, k'ontor yəkəme kəronḡ. ⁶⁵ K'eyif wəcar ka Abraham: «Wərkun wəre tḡ wəkawə nno dəkulum nwe ender kəfayne su mət?» ⁶⁶ Kə wəcar oloku kə: «Wəbe kem tḡ.» K'elek kələto kən k'ənḡbalərne. Kə wəcar ka Abraham tḡmər Isiyaka mes məkə enacəpərəne mət fəp. ⁶⁷ Kə Isiyaka enḡekərə Rebeka abal ḡa kere Sara disre. K'elek Rebeka k'əyone wəran kən, k'əmbətər kə. Ti t' enasḡne Isiyaka pəwak kəpəl-pələs defi da kere.

Defi da Abraham: Mewe ma yuruya yən nye wəran kən Ketura enakome kə mət

25 Kə Abraham elek sə wəran wələma, pac-we kə Ketura. ² Kə Ketura oḡkome kə awut arkun: Simranḡ, Yəksanḡ, Mediyənḡ, Madiyanḡ, Yisbak, kə Suwah. ³ Kə Yəksanḡ oḡkom Saba kə Dedanḡ. Awut arkun a Dedanḡ ḡanayone afum a tḡf maas: 'Asuri, aLetusi kə aLeyumi. ⁴ Awut a Madiyanḡ ḡanayone Hefah, Hefer, Henok, Abidah, kə Eldaha. Akanḡe ḡanayone awut a Ketura. ⁵ Abraham enasḡḡ daka dən fəp Isiyaka. ⁶ Awut a alak' tən, k'ompocə ḡa, pəsḡḡyḡi doru, k'ənḡekərə ḡa porḡ pəbələne ḡa wan kən Isiyaka, atəf ḡne ḡeyi ntende kəca nke dec dempe mət. ⁷ Kəwon ka Abraham doru kən nasḡḡ meren 175. ⁸ Kə Abraham ontore kifir, k'efi nte enḡepərəne detem dobotu mət, pəbek, pənembərə mataka ma doru, k'əḡḡḡkəl atem tən anḡe ḡanafi mət. ⁹ Isiyaka kə Səmayila awut a Abraham, ḡawup kə nde dəkəwupəne da Makpela, nde dale da Hefəronḡ wan ka Sohar wəHewy, pətəfərəne di kə Mamre. ¹⁰ Dale dənayi nde Abraham enaway nno aHewy ḡayi mət. Difḡ anawup Abraham kə wəran kən Sara. ¹¹ Nte defi da Abraham denḡepər mət, kə Kanu kəmpocə wan kən Isiyaka nwe enandə nde kələmp ka Lahay-Roy kəsək mət.

¹² Awut a Səmayila ḡə akanḡe, Səmayila wan k'Abraham, nwe wan wəran wəMisira Akar wəcar ka Sara enakome Abraham mət. ¹³ Mewe ma awut a Səmayila mēme, təkə ḡanabekene mət: Nebayət (coco ca Səmayila), Kedar, Adbel, Mibsam, ¹⁴ Misma, Dumah, Masa, ¹⁵ Hadad, Tema, Yetur, Nafis, kə Kedma. Awut a Səmayila ḡə akakə. ¹⁶ Mewe maḡan mət maməkə tendə tanḡan cəḡbo cəḡbo. Abə wəco kə mēḡḡ ḡanayi ḡa kirinḡ delay danḡan. ¹⁷ Kəyi ka Səmayila doru kənawon meren 137. K'ontore kifir, k'efi, k'əḡḡḡkəl atem tən akə ḡanafi mət. ¹⁸ Afum a Səmayila ḡayi kəyefe ka Hawila ḡan Sur nse səntəfərne Misira mət, kəkə ka kəca ka Asiri. Yuruya ya Səmayila ḡanandə ḡatəfərne awēḡc anḡa fəp.

Tecepərəne ta Yakuba

25:19-36:43

Esay kə Yakuba

¹⁹ Afum a Isiyaka ḡ' anḡe, wan ka Abraham. Abraham okom Isiyaka. ²⁰ Isiyaka enasḡḡ meren 40 a k'endenēḡcə Rebeka, wan wəran wəka Betuhel wəka Aram wəka Padaan-Aram, wəkire ka Labanḡ wəka Aram. ²¹ Kə Isiyaka ontola Kanu Kəpənḡ teta wəran kən, bawo enakom fə wan. Kə Kanu Kəpənḡ kəne kətola kən. Kə wəran kən Rebeka embəkəs. ²² Kə awut ḡayefərəne kə kor disre, kə Rebeka eyifne: «Ak' ender im tantə-ε?» K'ḡḡkə pəkorne Kanu Kəpənḡ. ²³ Kə Kanu kələku kə: «Afum a tḡf mēḡḡ ḡay' əm dəkor, afum mēḡḡ akakə ḡandēḡbēyene kəwur əm dəkor. Afum a wəkin nwe ḡandetasərne aka wəka mēḡḡ. Wəbeki endeyi wəfet wəkə dəntəf.» ²⁴ Dəḡkom dən k'anəḡk fə cəberi cəyi kə dəkor. ²⁵ Dəḡkom dən, kə wəkəkə-cəkə wəder əla cəfon ceyim dəris pəmḡ wəsəm, k'awe kə Esay. ²⁶ Kə tenḡepər, kə wəka mēḡḡ ender pəsumpər atek ḡa wəkəkə-cəkə. K'awe wəkəkə Yakuba. Isiyaka pəsḡḡ tēm tatəkə oḡ meren 60 a k'andekome kə awut akanḡe. ²⁷ Kə awut arkun anḡe ḡambək. Kə Esay ende pəyone wəpən wətət, wəbətər kəyəkse-yəkse dəkulum kəten ka sēm yepən, kə Yakuba nkən tḡyone wəyi wəka dare, wətəsimse dis pəbətər kənde d'abal. ²⁸ Isiyaka enabətər Esay bawo enabətər sēm nye Esay enḡc-pən mət. Rebeka nkən pəbətər Yakuba. ²⁹ Dəkək dələma kə Yakuba oḡcəḡḡ mēḡc, kə Esay ender pəyefe dəkulum dis dələ kə. ³⁰ Kə Esay oloku Yakuba: «Məroc' em, iletse'n' am idi pəyim pam papəkə bawo dis dələ im.» Ti tə asḡḡe Esay tewe ta «Edəm †». ³¹ Kə Yakuba oloku Esay: «Məwayər im məkə dəkəkəme da debeki dam.» ³² Kə Esay oloku kə: «In' ewe ic-fi, ake dəkəkəme da debeki dadəkə dendeyḡ em-ε?» ³³ Kə Yakuba oloku: «Mədəram' em kərəsna.» Kə Esay enderəme Yakuba k'əwayər kə dəkəkəme da debeki dən. ³⁴ Kə Yakuba ompocə Esay kəcom, kə mēḡc maməkə. Kə Esay endi yeri yayəkə, k'omun, k'eyefe k'ḡḡkə. Tatəkə tə Esay enaḡbal dəkəkəme da debeki dən.

Isiyaka kə Abimelek

26 Kə dor dende deyi dətəf, nde denacyane kə dor dəkəkə-cəkə dəkə denayi di tēm ta Abraham mət. Kə Isiyaka tḡkə nda Abimelek, wəbe ka aPeleset nde Kerar. ² Kə Kanu Kəpənḡ kəwurər Isiyaka, kə kələku kə: «Ta mətor Misira, məyi atəf ḡne indebənḡcər əm mət. ³ Mənde atəf ḡanḡe. Isol' am, indepoc' am pətət, bawo məna kə yuruya yam † ḡ' indesḡḡ antəf ḡanḡe fəp. Inḡlas tēm tatəkə dim nde inasḡḡ papa kam Abraham mət.

† «Edəm» ti tə tatəkə «pəyim» †† delay dam

⁴ Indeyo yuruya yam yela pəmo cəs ca darenc. Indesəy yuruya yam tɔf yaye fəp. Afum a doru fəp ɲade kəcten kətola nno yuruya yam yeyi mɔ. ⁵ Abraham enacəŋkəl dim dem, pəcəme dɔpɔ dem darəŋ, pəsumpər moloku mem, pələləs mɛfaŋ mem kɔ sariye sem.»

⁶ Kɔ Isiyaka endɛ Kerar. ⁷ Ntɛ afum a tofo tatɔkɔ ɲaŋ-cyifət teta wəran kɔn mɔ, pəc-liku ɲa: «Wəkirɛ kem ɔfɔ.» Pəc-nesɛ kəlɔku fɔ wəran kɔn ɔfɔ, ta afum a tofo tatɔkɔ ɲadif kɔ, bawo Rebeka enatesɛ. ⁸ Ntɛ kiyi kɔn kəŋc-won di mɔ, kɔ tosurenɛ Abimɛlɛk wəbɛ ka aPɛlɛsɛt pəwure kəro dəwunder pəc-mɔmən, k'ɛnəŋk Isiyaka pəc-cɛcɛnɛ kɔ wəran kɔn Rebeka. ⁹ Kɔ Abimɛlɛk ewe Isiyaka k'eyif kɔ: «Wəran kam ɔyɔnɛ wəran nwe! Ake 'sɔŋɛ ntɛ məlɔku su a wəkirɛ kam ɔfɔ mɔ?» Kɔ Isiyaka oloku kɔ: «Iloku ti kənɛsɛ disrɛ ta idɛfɛnɛ tetɔn.» ¹⁰ Kɔ Abimɛlɛk oloku kɔ: «Cəke məyɔ su tantɛ? Pəpic pɛcəme wəlɔma su dacc ɲafəntərə kɔ wəran kam, kɔ mən' ɔsɔŋɛ su ti kəciya.» ¹¹ Kɔ Abimɛlɛk ɔsɔŋɛ dim dadɔkɔ afum ɔn fəp, ntɛ: «Məna nwe məŋgbuŋɛnɛ wərkun nwe kɔ wəran kɔn mɔ, andəŋər əm sariye sa defi.»

¹² Kɔ Isiyaka ɔmbɔf kəren kəŋkɔ dɔtɔf k'ɛntɛl 100 ta tɔkɔ enabɔf mɔ, bawo Kanu Kəpɔŋ kənapocɛ kɔ pətɔt. ¹³ Kɔ wərkun nwe ɔsɔtɔ daka, k'ɛmbɛrɛnɛ kəsɔtɔ daka haŋ k'ɛnəŋkanɛ kəyɔnɛ wəka daka wəpɔŋ. ¹⁴ Isiyaka enayɔ yɔcɔl yɛlarəm: Cəna, cir, ɲkesiya, kɔ acar alarəm, tɔsɔŋɛ aPɛlɛsɛt ɲayɔnɛ kɔ kəraca.

Isiyaka kəcaŋ kɔn danapa kɔ Abimɛlɛk

¹⁵ Cələmp nɛɛ acar a kas Abraham ɲanakay kiyi kɔn doru mɔ, kɔ aPɛlɛsɛt ɲaməntən ci, kɔ ɲalas ci kəbof. ¹⁶ Kɔ Abimɛlɛk oloku Isiyaka: «Məyɛfɛ ndorosu məkɔ bawo məmbɛk su fənɔntər.» ¹⁷ Kɔ Isiyaka eyɛfɛ di, k'ɔŋkɔ pəyi ndɛ mɔɔ dacc ndɛ Kerar, ndɛ enandɛ ɔkɔ-ɔkɔ mɔ. ¹⁸ Kɔ Isiyaka ɔŋgbɔkərə sɔ kəkay cələmp nɛɛ anakay tɛm ta kas Abraham, a kɔ aPɛlɛsɛt ɲaməntən ci kəcɛpər ka defi da Abraham mɔ. K'ewɛ sɔ ci mɛwɛ mɔkɔ kas enawɛ ci mɔ. ¹⁹ Kɔ acar a Isiyaka ɲaŋkay sɔ kələmp kəlɔma, dəndo mɔɔ dacc, kɔ ɲambəp ki disrɛ domun dɔtɔt. ²⁰ Akɛk a yɔcɔl ya dare da Kerar ɲaŋcaŋ akɛk a yɔcɔl ya Isiyaka kəcɔp, ɲac-simɛ kələmp, kɔ ɲalɔku: «Kələmp kəŋkɛ kosu kɔ.» Kɔ Isiyaka ewe kələmp kəŋkɔ Esek, bawo afum ɲanagbəkəlɛnɛ ta ki kɔ nkɔn. ²¹ Kɔ acar a Isiyaka ɲaluksərɛnɛ sɔ kəkay kələmp kəlɔma nɛɛ anagbəkəlɛnɛ sɔ taka ki mɔ, k'ewɛ ki Sitna. ²² K'ɛliŋ saŋka sɔn dəndo, k'ɔŋkɔ pəkay sɔ kələmp kəlɔma nɛɛ anatɔgbəkəlɛnɛ ta ki mɔ, k'ewɛ ki Rehobɔt, bawo, ɔŋcɔlɔku: Kanu Kəpɔŋ kəyɔc su, kəsikəli su, kədəsɔtɔ fənɔntər atɔf ɲaŋɛ. ²³ Kɔ Isiyaka ɛmpɛrɛnɛ Bɛrsebɛ. ²⁴ Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəwurər kɔ pibi papɔkɔ, kɔ kəlɔku kɔ: «In' ɔyɔnɛ Kanu ka papa kam Abraham. Ta mənɛsɛ, bawo isol' am, indepoc' am pətɔt, indɛyɔ sɔ yuruya yam ɲala, teta wəcar kem Abraham.» ²⁵ Kɔ Isiyaka ɛŋcəmbər di dəkəlɔŋnɛ k'okornɛ tɛwɛ ta Kanu

Kəpɔŋ. K'ɛŋcəmbər sɔ di abal, kɔ acar ɔn ɲaŋkay sɔ di kələmp.

²⁶ Kɔ Abimɛlɛk eyɛfɛ Kerar kəkɔ-nəŋk nkɔn Isiyaka ɲa-sol kɔ Ahusat wanapa kɔn, kɔ Pikɔl wəbɛ wəka asɔdar ɔn. ²⁷ Kɔ Isiyaka eyif ɲa: «Ta ake tɔ nənderɛnɛ nno nderem-ɛ, bawo nəntɛr im, kɔ nəmbɛləs im ndɛ ndoronu?» ²⁸ Kɔ ɲalɔku kɔ: «Sənəŋk bel-bel fɔ Kanu Kəpɔŋ kəsol am. Ti tɔ səlɔkɛ: Fɔ padɛrəmɛnɛ, ti tɔ tatɔkɔ məna kɔ səna, patəŋnɛ pacaŋəs danapa. ²⁹ Ntɛ tendɛsɔŋɛ ta məyɔ su ali pələc pin, pəmo tɔkɔ sənətɔyɔ əm pələc, kɔ səyɔ əm pətɔt haŋ kɔ səsak əm kɔ məŋkɔ pəforu disrɛ mɔ. Nɛkəl ɔŋ Kanu Kəpɔŋ kəmpoc' am.»

³⁰ Kɔ Isiyaka ombocɛ ɲa kəsata, kɔ ɲandi yeri kɔ ɲa-mun. ³¹ Kɔ ɲayɛfɛ bət-bət suy kɔ ɲandɛrəmɛnɛ. Kɔ Isiyaka ɛsak ɲa kɔ ɲalukus kɔ ɲasak Isak pəforu disrɛ. ³² Dɔsɔk din dadɔkɔ dɔ acar a Isiyaka ɲander ɲalɔku kɔ teta kələmp kəŋkɔ ɲanakay mɔ, kɔ ɲalɔku kɔ: «Səsɔtɔ domun.» ³³ Kɔ Isiyaka ewe kələmp kəŋkɔ Sibɛya. Ti tɔsɔŋɛ ntɛ aŋwɛnɛ dare dadɔkɔ Bɛrsebɛ haŋ mɔkɔ mɔ.

Esay kənɛncɛ kɔn

³⁴ Esay kəsɔtɔ kɔn meren 40, k'ɛlɛk aran aHewy, pəc-wɛ ɲa Sudit wan ka Bɛri kɔ Basmat wan ka Elɔn. ³⁵ Kɔ aran aHitara akanɛ mɛrəŋ ɲawonəs Isiyaka kɔ Rebeka dis.

Yakuba kəsɔtɔ kɔn kətolanɛ nɛɛ pənamar Esay kəsɔtɔ mɔ

27 Isiyaka ɔŋc-yɔnɛ wətem, fɔr yɔcɔ-lɔl kɔ haŋ kɔ tɛləpsər kɔ kətɔnəŋk. K'ewɛ wan kɔn wəcɔkɔ-ɔkɔ Esay, k'olɔku kɔ: «Wan kem!» Kɔ Esay owosɛ: «In' ewɛ!» ² Kɔ Isiyaka ɔŋgbɔkərə: «Iyɔnɛ wətem, ɲcərə fɛ dɔsɔk dem defi. ³ Mələk ɔŋ yɛpɛnɛ yam, abom ɲam kɔ ambəŋcəran, məkɔ dəkulum məkɔ məpən' em wɛsɛm. ⁴ Məlompəs' em peri pəmo tɔkɔ imbɔtər ti mɔ. Məkər' em pi, idi, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ina yati itolan' am pətɔt a ic-fi mɔ.» ⁵ Rebeka pəc-cəŋkəl tɔkɔ Isiyaka ɔŋc-liku wan kɔn Esay mɔ. Kɔ Esay ɔŋkɔ dəkulum kəkɔ-pən wɛsɛm, pəkɛrɛ.

⁶ Kɔ Rebeka oloku wan kɔn Yakuba: «Ntɛ t' ine. Papa kam pəcloku wɛŋc əm Esay: ⁷ «Məkər' em wɛsɛm. Məlompəs' em peri mɛɛ indedi, itolan' am pətɔt ndɛ Kanu Kəpɔŋ kəyi mɔ, a ic-fi.» ⁸ Nɛkəl ɔŋ wan kem məcəŋkəl dim dem, məyɔ tɔkɔ indelɔk əm mɔ. ⁹ Məkɔ mələk' em ndɛ yɔcɔl dacc, mir mɔtɔt mɛrəŋ. Ilompɛ papa kam peri pɔtɔt pəmo tɔkɔ ɔmbɔtər pi mɔ. ¹⁰ Mən-dɛnɛnɛ papa kam peri papɔkɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pətolan' am pətɔt a pəc-fi mɔ.» ¹¹ Kɔ Yakuba oloku kɛrɛ Rebeka: «Ey, mba wɛŋc im Esay ɛla cəfon dərɛs, k'ina iyɔ fɛ ci. ¹² Tɔlɔma papa wəkem pəkɔ-wakəs im dis, endɛcər' em kətɔlomp tɔsɔŋɛ' em kəsɔtɔ pələc ta isɔtɔ pətɔt-ɛ.» ¹³ Kɔ kɛrɛ oloku kɔ: «Tɔyɔnɛ fɔ pələc papɔkɔ pɛdɛr im! Məcəŋkəl gbəcərəm dim dem. Məkɔ məkər' em mir.» ¹⁴ Kɔ Yakuba ɔŋkɔ pələk mir, k'ɛŋkɛrɛ iya kɔn. Kɔ iya kɔn

olompəs peri, pəmə təkə papa kən enabətər pi mə. ¹⁵ Kə Rebeka elek yamos ya Esay wan kən wəcəkə-cəkə, yamos yətət yəkə enatam kəsət dekər mə, k'wəcə yi wan kən wələpəs Yakuba k'əmbərne. ¹⁶ K'orəkump Yaku ba akata ŋa mir məkə ŋanadif mə dəwaca kə dəkilim, kəbər ka mofo məkə mənətəy cəfon mə. ¹⁷ Kə Rebeka cəcə wan kən Yakuba peri pəkə enalompəs mə, kə kəcom. ¹⁸ Kə Yakuba cəŋkə nde papa kən eyi mə, k'oloku: «Papa wəkem!» Kə Isiyaka owose: «In' ewe. Mən' an' cəf-ε, Wan kem?» ¹⁹ Kə Yakuba oloku kas: «In' cəf Esay wan kam wəcəkə-cəkə. Iy cəkə məlokun' em mə. Məyefε iletən' am, mənə məsəm wəsem wem, nte təŋcəŋe məna yati mətolan' em pətət mə.» ²⁰ Kə Isiyaka oloku wan kən: «Mba məyənək kəsət wəsem wan kem!» Kə Yakuba oloku: «Kanu Kəpəŋ kam kəkər' em wi.» ²¹ Kə Isiyaka oloku Yakuba: «Məcəŋne oŋ wan kem, iwakəs əm, icərə kə pəyənε fə wan kem Esay cəf-ε.» ²² Kə Yakuba cəbətərne kas Isiyaka, k'ewakəs kə k'oloku: «Dim dandε da Yakuba də, mba waca wawε wa Esay wə.» ²³ Isiyaka enanepəl fε kə. Bawo waca wən wənala cəfon pəmə waca wa wəŋc Esay, k'ontolanε kə pətət. ²⁴ K'oloku: «Mən' cəf məna wan kem Esay?» Kə Yakuba owosənε kə fə: «Ey.» ²⁵ Kə Isiyaka oloku: «Məbər' em isəm wəsem wa wan kem, nte təŋcəŋe, ina yati itolan' am pətət mə.» Kə Yakuba embərə Isiyaka yeri k'endi, k'əŋkərə kə sə member k'omun. ²⁶ Kə kas Isiyaka oloku sə: «Məcəŋne məcup im wan kem.» ²⁷ Kə Yakuba cəŋcəŋne, k'orəkup kə. Kə Isiyaka ene ambəŋc ŋa yamos ya Esay. K'ontolanε kə nte: «Ey, ambəŋc ŋa wan kem ŋeyi pəmə ambəŋc ŋa dale nde Kanu Kəpəŋ kəmpocε pətət mə. ²⁸ Kanu kəsəŋ əm pəcəŋki pa dərəŋc kə daka da dəntəf: Malə kə member pələrəm! ²⁹ Kanu Kəpəŋ kəsəŋe, afum ŋay' əm dəntəf, Kanu kəsəŋe afum ŋatontnən' am! Kanu kəsəŋe məyi awəŋc əm ŋa kəron, Kanu kəsəŋe awut a iya kam ŋatontnən' am dəntəf! Kanu kəsəŋ pələc, wəkə ŋəfan' am pələc mə, Kanu kəsəŋ pətət wəkə ŋəfan' am pətət mə.» ³⁰ Isiyaka enadelip kətolanε Yakuba, Yakuba endeyefε kas dəntəf, kə wəŋc Esay embərə pəyefε dəkəpən. ³¹ Kə Esay olompəs sə peri k'əŋkənε kas Isiyaka. K'oloku kas: «Papa məyefε məsəm wəsem wa wan kam, nte təŋcəŋe mətolan' em pətət məna yati mə.» ³² Kə kas Isiyaka oloku kə: «Mən' an' cəf-ε?» Kə Esay oloku kə: «In' cəf wan kam wəcəkə-cəkə Esay.» ³³ Kə pəyi Isiyaka yama-yama, yama-yama yəkəkə k'oloku: «An' cəkə pəpən wəsem k'əŋkər' em-ε? Isəm yi a kə mənəder, intolanε kə pətət. Kətola pətət kəlip kəsumpər kə.» ³⁴ Nte Esay ene moloku ma kas mə, k'əmbər kəbebe, k'orəkule-kule pəpəŋ, k'oloku kas: «Ina sə mətolan' em pətət Papa.» ³⁵ Kə Isiyaka oloku kə: «Wəŋc əm endərəne cəkətə k'elek kətolanε pətət kam.» ³⁶ Kə Esay oloku: «Cəpə nte asəŋ kə tewe ta Yakuba mə, ti t' ŋənəmpəs' em haŋ kəməŋə? Enabaŋər im təkə dəcəmə da debeki dem. Kə pəndesəyi tantε k'əŋləkər im sə kətolanε pətət kem.»

Kə Esay endərəŋ: «Papa, məmənəkərne fε sə kətolanε pətət kələma, məsəŋ im ki?» ³⁷ Kə Isiyaka oloku Esay: «Isəŋ kə kiyi kam kəron, k'isəŋ kə awəŋc ŋa fəp kiyi kə dəntəf, k'isəŋ kə bələ † kə member. Cəke cə indeyənε məna-ε, wan kem?» ³⁸ Kə Esay eyif kas: «Kətola pətət kin kəŋkə gəbəŋ kə məyə ba, Papa? Ina sə mətolan' em pətət, Papa!» Kə Esay eyefε kəbək. ³⁹ Kə kas Isiyaka oloku kə: «Mənəŋk!

Dəkəndε dam dəfədey daka da dəntəf
Kə pəcəŋki mpe pəŋyefε dərəŋc mə.

⁴⁰ Dakma dam dendedəsəm doru,
Məndeyi wəŋc əm dəntəf.
Məndeyi tam taciŋa
Fəncəntər fam fəndesəŋe, məc-cer kə məfan mən.»

Kəkə ka Yakuba

⁴¹ Kə Esay emənke Yakuba metεle, teta kətolanε pətət nke kas enatolanε Yakuba mə. Esay pəc-cəpəsne dəkəkəc, «Mataka ma defi da papa wəkem məmbələ fε sə. Indedif wəŋc im Yakuba.» ⁴² K'əŋkə payemsənε Esay nək iya kən Rebeka eyi mə. Kə Rebeka ewe wan kən Yakuba, k'oloku kə: «Məne nte wəŋc əm Esay fəŋ kələks' am ayek mə, a pədif əm. ⁴³ Awa wan kem, məcəŋkəl im! Məyefε, məkə məgəbərne ndena wəŋc im wəkun Labaŋ nde Haraŋ. ⁴⁴ Məkə məyi di mataka, haŋ metεle ma wəŋc əm melip. ⁴⁵ Kə metεle ma wəŋc əm mendelip-ε, pəpələrne pəcuy pəkə məyə kə mə, indew' am məder. Ta ake tə indəbutε nu məŋəŋ monu dəsək dīn-ε?»

Kəyəkse ka Yakuba Pəkə Mesopotami

⁴⁶ Kə Rebeka oloku Isiyaka: «Doru dəŋgbəf im teta awut aran aHewy. Kə Yakuba enəŋcε wəHewy, wan wəran wəkə dətəf pəmə akaŋe, ake indəsəy cə doru-ε?»

28 Kə Isiyaka ewe Yakuba, k'ontolanε kə pətət, k'os-om kə nte: «Ta mənəŋcε wəran wəkə Kanahan. ² Məyefε. Məkə Padaŋ-Aram, ndena papa ka iya kam. Mələk di wəran awut aran a ŋcək' am Labaŋ dəcə. ³ Kanu Kəpəŋ nke kəntam mes fəp doru mə kəpoc' am pətət, kəsəŋ əm dokombəra, kəsəŋ' am məla nte təŋcəŋe məyənε afum alarəm mə! ⁴ Pəsəŋ əm kətolanε pətət ka Abraham, məna kə yuruya yam nte təŋcəŋe atəf ŋaŋe məyi decikəra mə, ŋey' əm dəwaca pəmə təkə Kanu Kəpəŋ kənasəŋ ŋi Abraham mə.» ⁵ Kə Isiyaka esak Yakuba k'əŋkə Padaŋ-Aram, ndena Labaŋ wan ka Betuhel, wəAram, wəŋc wəkun wəkə Rebeka, iya wəkə Yakuba kə Esay. ⁶ Kə Esay enəŋk fə Isiyaka ontolanε Yakuba pətət, k'oloku kə kəkə sə Padaŋ-Aram pəkəten wəran, mba nte Isiyaka oŋc-tolanε kə mə, enasəm kə nte: «Ta mənəŋcε wəran wəkə Kanahan de.» ⁷ Yakuba enane moloku ma kas kə kərə, k'əŋkə Padaŋ-Aram. ⁸ Kə Esay enəŋk fə mes ma awut aran aka Kanahan mən-əbət fε papa kən Isiyaka. ⁹ Kə Esay cəŋkə ndena Səmayi-

† f. «blé»

la, k'elek di wəran pac-we kə Mahalat, wan wəran wəka Səmayila wan k'Abraham, wəkire ka Nebayət, kəberene ka aran aHewy akə enayə mə.

Kəwəwəp ka Yakuba

¹⁰ Kə Yakuba eyefe Berseba k'ənkə Haran. ¹¹ K'embəp tofo təkma k'endire di, bawo dec denaləpe kə. K'elek tasar tin ta kəfo kanjə, k'efakene pi, k'efəntəre kəfo kanjə. ¹² K'ewəwəp. K'ənənk same səcəme dəntəf domp da si doc-gbuəne kəm meleke a Kanu mec-fəwənk si, mec-pe, moc-tor. ¹³ Kə Kanu Kəwəp kəcəme same sasək darenc. Kə kəloku: «In' əwəne Kanu Kəwəp, Kanu k'Abraham papa kam, kə Kanu ka Isiyaka. Antəf njanjə məfəntəre mə, indesənj əm nji mənə kə yuruya yam. ¹⁴ Yuruya yam nendela pəmə kəbof ka dəntəf. Məndewəkələs dəkəndə dam kəca kətət kə kəmeriya, nde dec dəmpə mə kə nde dənkale mə. Afum a doru fəp njanjə njanjə əm kətolanə pətət kə yuruya yam. ¹⁵ Ina yati in' osol' am, inde ic-bum əm kəca nke o nke mənkə mə, indeker' am atəf njanjə, bawo ifəsək əm ta intalas tantə injok' əm mə.» ¹⁶ Kə Yakuba entime dəmere, k'oloku: «Təkma Kanu Kəwəp kəyi nno tofo tantə, kə intənacəre ti!» ¹⁷ K'enesə k'oloku: «Mba tofo tək wəy-wəy! Pənciyane fe de kə kəb ka Kanu, kusunjə ka darenc kə!» ¹⁸ Kə Yakuba eyefe bət-bət suy, k'elek tasar tək enafakene domp mə, k'ənəmbəp pi, k'olənjə pi moro. ¹⁹ Kə Yakuba ewe tofo tatək Betel, mba dare dadək denanujkene dək tewe ta Lus. ²⁰ Kə Yakuba ontola pəc-loku: «Kə pəwəne fə Kanu kəsəl' em kəc-bum im dəkə nde injət mə, kə pəwəne fə kəwənj im kəcom kem kəsəm, kəsənj im sə yamos iberne-ε, ²¹ K'ilulus pəforu disre nde kəb ka papa wəkem-ε, awa Kanu Kəwəp kəndeyəne Kanu kem. ²² Tasar tantə injəmbəp mə, pəndeyəne kəb ka Kanu. Indesənj əm farile fa mpe o mpe məndekə-sənj im mə.»

Yakuba kəbərəne kə Rasel

29 Kə Yakuba eyefe kəkət kəkə ka atəf njanjə awut a nde dec dəmpə mə. ² Kə Yakuba enənk kələmp dəndo dəkulum, kə yəcəl yefet-yefet yolonjane mofə maas yəcəme kələmp kanjə kəsək, bawo kələmp kanjə kə yəcəl yonj-mun. Tasar mpe pənayi kələmp dəkusu mə pənabək. ³ Difə yəcəl fəp yəncəbərəne. Pəbinjəli tasar papək anaboc kələmp dəkusu mə, cir kə nkesiya yomun. Kə yelip-ε palukse tasar papək sə kələmp dəkusu. ⁴ Kə Yakuba eyif akek yəcəl: «Awənc im aña, aka deke njanjə nəwəne-ε?» Kə akakə njaloku kə: «Aka Haran njanjə səwəne.» ⁵ Kə Yakuba eyif njanjə: «Nəncərə Laban, wan ka Nahor?» Kə njawose: «Ey, səncərə kə.» ⁶ K'eyif njanjə: «Cəke cə pəyi kə-ε?» Kə akakə njaloku kə: «Daka o daka! Wan kən wəran Rasel ender wəkə kə yəcəl yefet-yefet.» ⁷ Kə Yakuba oloku njanjə: «Dec dəkəkəkək kəresna. Təm tolonjə yəcəl tentabəp fe. Nəsənj yəcəl domun, kə nəlip-ε nəkekəre yi kəresna yəkə səmət.» ⁸ Kə njaloku kə: «Səfətam ti, kə yəcəl fəp yəntəlonjane-ε, ba-

wo ti tək səmbinjəli tasar nte anjəncə kələmp mə, a yəcəl yefet-yefet yomun.» ⁹ Yakuba eyi kələk-lokə akek, kə Rasel embərə kə yəcəl yefet-yefet ya kas, bawo Rasel wəkək enayi. ¹⁰ Nte Yakuba enənk Rasel, wan wəran wəka Laban, kə yəcəl yefet-yefet ya Laban mə, k'ənkənjə, k'embinjəli tasar tatək anjə-səncə kələmp mə, kə yəcəl yefet-yefet ya Laban yomun. ¹¹ Kə Yakuba onjəp Rasel, k'eyefe kəfək. ¹² Kə Yakuba oloku Rasel: «Fum ka papa kam iyəne, wan ka Rebeka iyəne.» Kə Rasel eyəkse kəkəloku ti kas Laban. ¹³ Nte Laban ene kəder ka Yakuba wan ka wəkire kən mə, k'eyəkse k'ende pəsəpəne Yakuba, k'əmakərəne kə. Kə Laban njanjəkəre kə nde kəb kən, kə Yakuba təkəmə kə mes məkə mənəsək kə mə fəp. ¹⁴ Kə Laban oloku kə: «Kance kəsoku pəs kə: Mecir min mə səmpənjə!» Kə Yakuba eyi ndena Laban njof njin.

Kənəncə ka Yakuba kəmerənj

¹⁵ Kə Laban ende pəloku Yakuba: «Bawo fum kem məwəne, məfədebək' em kifəli? Məbənəcər im daka nde məfan da kəway kam mə.» ¹⁶ Laban enayə ayecərə mərənj: Tewe ta Bəmbək bən tənəwəne Leya, kə Cayi cən Rasel. ¹⁷ Leya enatese fəp dəkəro, mba Rasel enanənkane kətese. ¹⁸ Rasel enabət Yakuba mes. Kə Yakuba oloku Laban: «Indebəkəmerən camət-mərənj, teta wan kam wəran Cayi: Rasel.» ¹⁹ Kə Laban oloku kə: «Kəsənj əm kə kəncəpər im tək injək-sənj kə wəkun wəcuru mə. Məyi nno nderem!» ²⁰ Kə Yakuba embəkə Laban merən camət-mərənj teta Rasel. Kə merən camət-mərənj məməkə meyi, Yakuba dəfər pəmə matakə, bawo Rasel enabət kə mes. ²¹ Kə Yakuba ende pəloku Laban: «Məsənj im wəran wəkem bawo tēm tēm ta yəbək telip, ifan kənəncə kə.» ²² Kə Laban ewe aka tofo tatək fəp, kə njəmbərəne k'omboc kəsata. ²³ Pəndeyi dəkəy, k'elek wan kən wəran Leya k'ənjenə Yakuba, kə Yakuba enəncə kə. ²⁴ Kə Laban cəwənj wan kən wəran Leya wəcar wəran nwe anjəwe Silpa mə. ²⁵ Dec dəkəkək, kə Yakuba enənk fəp Leya asənj kə. K'oloku Laban: «Cəke cə məy əm nte? Bafə teta Rasel t'imbək' am? Ta ake tək məntinjək' em-ε?» ²⁶ Kə Laban oloku: «Afəwənj səna ndorosu Cayi, ta antəsənj Bəmbək-ε. ²⁷ Mələpəs tatakə tolukəsər kə Bəmbək, a sədəsənj əm sə Cayi kə məndewosə sə kəbək' em tetən merən camət-mərənj-ε.» ²⁸ Kə Yakuba cək tatək, k'ələpəs tatakə tolukəsər kə Leya, kə Laban cəwənj kə sə wan kən wəran Rasel. ²⁹ Kə Laban elek wəcar kən Bilha k'əwənj kə Rasel. ³⁰ Ka Yakuba enəncə sə Rasel nwe enabət kə mes, pətəs Leya mə. K'embəkə sə Laban merən camət-mərənj.

Awut a Yakuba

³¹ Kə Kanu Kəwəp kənənk fəp ambətər fe Leya pəmə Rasel, kə kəsənj Leya dokombəra. Kə kəsəmpər Rasel dokombəra. ³² Kə Leya embəkəs. K'onjkom wan wəkun, k'ewe wan kəkə Ruben. Ti tək tatək nno eyi mə, «Kanu Kəwəp kənənk kələpəs kem. Ndekəl onj, wos im ende-

bətər im.»³³ K'ɔŋgbəkəre sɔ kəmbəkəs, k'ɔŋkom sɔ wan wərkun. Kɔ Leya oloku fɔ: «Kanu Kəpɔŋ kəne a ambətər f' em, kɔ kəsɔŋ im sɔ wəkawɛ.» Kɔ Leya ɔsɔŋ wəkakɔ tewe ta Simɔŋ.³⁴ Kɔ Leya oluksərne k'embəkəs, k'ɔŋkom wan wərkun sɔ. K'oloku: «Tantɛ tan, wos im endegbəkər' em, bawo injkome kɔ awut arkun maas. It' anasɔŋɛ wan wəkakɔ tewe ta Levi.»³⁵ K'embəkəs sɔ k'ɔŋkom wan wərkun sɔ. K'oloku: «Tantɛ tan indekoru Kanu Kəpɔŋ.» It' enawenɛ wan wəkakɔ tewe ta Yuda. Kɔ Leya esak oŋ, kəkom.

30 Ntɛ Rasel enəŋk fɔ eyi fɛ kəkomɛ Yakuba mɔ, k'ɔŋɔne wɛŋɔ wəran Leya kəraca. Kɔ Rasel oloku Yakuba: «Məsɔŋ im awut kɔ pəyi fɛ ti-ɛ, infi!»² Kɔ pən-tele Yakuba nɔɔ Rasel eyi mɔ, k'oloku: «Inɔcəme dəkəcəme da Kanu, nke kəntɔsɔŋ əm dokombəra mɔ?»³ Kɔ Rasel oloku: «Wəcar kem wəran Bilha ɛwɛ, məfəntərə kɔ nkɔn ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəsɔtɔ wan mɔ. Nnɔ suwu sem s' endekom wan wəkakɔ, pəsɔŋ' em kəyɔ wan.»⁴ Kɔ Rasel ɔsɔŋ Yakuba wəcar kɔn wəran Bilha. Kɔ Yakuba ɔŋkɔ kɔ,⁵ Kɔ Bilha embəkəs, k'ɔŋkome Yakuba wan wərkun.⁶ Kɔ Rasel oloku: «Kanu Kəpɔŋ kəmboc' em ki-ti, kɔ kənesɔ dim dem, kəmpoc' em wan wərkun.» It' enasɔŋɛ wan wəkakɔ tewe ta Dan.⁷ Kɔ Bilha wəcar ka Rasel, ɔŋgbəkəre sɔ kəbəkəs, k'ɔŋkome Yakuba wan wərkun ta mɛrəŋ.⁸ Kɔ Rasel oloku: «Kanu kəmar im kəsıməs kɔ wɛŋɔ im wəran Leya, k'intam kɔ.» Kɔ Rasel ɔsɔŋ wan wəkakɔ tewe ta Naftali.⁹ Ntɛ Leya enəŋk fɔ esak kəkom mɔ, k'ɛlek wəcar kɔn Silpa k'ɔsɔŋ kɔ Yakuba pənɛŋɛ.¹⁰ Kɔ Silpa wəcar ka Leya oŋkome Yakuba wan wərkun.¹¹ Kɔ Leya oloku fɔ: «Pəbotu pender!» Kɔ Leya ɔsɔŋ wan wəkakɔ tewe ta Kadu.¹² Silpa wəcar ka Leya ɔŋgbəkəre sɔ kəkomɛ Yakuba wan wərkun ta mɛrəŋ.¹³ Kɔ Leya oloku: «Mba pəmbɔt im! ɛy, aran ŋande ŋac-kul' em oŋ fɔ pəmbɔt əm.» K'ɔsɔŋ wan kakɔ tewe ta As-er.

¹⁴ Dɔsɔk dɔlɔma katela kənayi, kɔ Ruben ɔŋkɔ dale. K'ɔŋkɔ pəsɔtɔ di yeri yokom ɔlɔma †, k'ɛŋkɛre yi iya kɔn Leya. Kɔ Rasel oloku Leya: «Iletsen' am, məpoc' em yokom ɔlɔma nyɛ wan kam ɛŋker' am mɔ.»¹⁵ Kɔ Leya oloku Rasel: «Pəntəŋne f' am ntɛ məmbəŋər im wos im mɔ, mənɛ məsɔtɔ sɔ yeri ya wan kem?» Kɔ Rasel oloku Leya: «Awa! Ndaram ende mɔkɔ fəntərə, kəway ka yeri ya wan kam.»¹⁶ Dɔfɔy dendebəp, ntɛ Yakuba ɛyɛfɛ dale mɔ, kɔ Leya ɔŋkɔ pəfayne kɔ, k'oloku Yakuba: «Nnɔ nderem mənde mɔkɔ fəntərə, bawo kəsɔtɔ kam pibi pɔkɔkɔ, mənɛ ntɛ isəkpərə pi yeri ɔlɔma ya dale nyɛ wan kem ɛŋkerɛna mɔ.» Kɔ Yakuba ŋafəntərə pibi pəpɔkɔ kɔ Leya.¹⁷ Kɔ Kanu kəmbəŋ Leya, k'embəkəs. K'ɔŋkome Yakuba wan wərkun wəka kəcamət.¹⁸ Kɔ Leya oloku: «Kanu kəsɔŋ im kəway kem. Ina nwe ilɛk wəcar kem wəran k'isɔŋ kɔ wos im mɔ.» Kɔ Leya ewe wan wəkakɔ Isakar.¹⁹ Kɔ Leya endesɔ pəbəkəs, k'ɔŋkome Yakuba sɔ wan wərkun wəka camət-tin.²⁰ Kɔ Leya oloku: «Kanu Kəpɔŋ kəmpoc' em! Tantɛ tan, wos im endeyi tofo tin k'ina, bawo injkome kɔ awut arkun

camət-tin.» Kɔ Leya ewe wan wəkakɔ Sabulon.²¹ Kɔ Leya embəkəs, k'ɔŋkom wan wəran nwe enasɔŋ tewe ta Dina mɔ.²² Kɔ Kanu kənde kəcem-cəmnɛ Rasel, kɔ kəmbəŋ kɔ kɔ kəsɔŋ kɔ dokombəra.²³ Kɔ Rasel ende pəbəkəs, k'ɔŋkom wan wərkun. K'oloku: «Kanu Kəpɔŋ kilɔŋ im malap.»²⁴ Kɔ Rasel ewe wan kɔn wəkakɔ Isifu, k'oloku: «Kanu Kəpɔŋ kəberən' em sɔ wan wərkun wəlbma!»

Yakuba kəsɔtɔ kɔn daka

²⁵ Ntɛ Rasel oŋkom Isifu mɔ, kɔ Yakuba oloku Laban: «Məsak im ilukus nnɔ nderem, ikɔ nde atɔf ŋem.²⁶ Məsɔŋ im aran em k'awut em aŋɛ imbəc' am tanjan mɔ, ŋaŋɔ səndekɔ, bawo mənə yati məŋɔcərə yebəc nyɛ imbəc' am mɔ.»²⁷ Kɔ Laban oloku Yakuba: «Ifan fɔ məbɔŋɔcər im kəway nke indesɔŋ əm mɔ. Canu cem cəmentər im a Kanu Kəpɔŋ kəmpoc' em tetam.²⁸ Məbɔŋɔcər im kəway kam inɔsɔŋ əm ki.»²⁹ Kɔ Yakuba oloku Laban: «Mənə yati, məŋɔcərə kɔ tɔkɔ imbəc' am mɔ, kɔ tɔkɔ isɔŋɛ kɔ ɔcɔl yam yeyi mɔ.³⁰ Bawo ɔcɔl yepic ɔkɔ inabəp' am mɔ, yela oŋ ndekəl. Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəmpoc' am kələk dɔsɔk ndɛ imberɛ kəlɔ kam mɔ, haŋ mɔkɔ. Ndekəl oŋ ake tɛm tɔ indɛbəcə afum em-ɛ?»³¹ Kɔ Laban eyif kɔ: «Ak'indesɔŋ əm-ɛ?» Kɔ Yakuba oloku: «Məfɔdesɔŋ im daka o daka. Kɔ məwosɛ kəyɔ tɔkɔ indelok əm mɔ, indesɔkɛk ɔcɔl yam yefɛt-yefɛt, ibum' am sɔ yi.³² Mɔkɔ indecɛpər ɔcɔl yam yefɛt-yefɛt fəp daco, mədekɔ-cəmbər ŋkesiya yetemsər kɔ yecem-cəmər fəp kəsək ɔcɔŋɛ ɔcɔŋɔ, ɔcɔŋɔ yefɛt, ŋkesiya nyɛ ɔcɔl lom yecapsər mɔ, kɔ cir nɛ cəŋcəm-cəmər, nɛ cəntemsər mɔ. Yayɔkɔ yendeyɔne kəway kem.³³ Dolompu dem deŋmentər əm ti alna, kɔ məndekɔ-mɔmən kəway kem-ɛ. Mɛ ɔ mɛ pɔ mənəŋk di alna cir daco ta pəntemsər, ta pəŋcəm-cəmər kɔ ŋkesiya daco ta pəŋcapsər alom mɔ, məcərə fɔ inɔkiyər əm pi.»³⁴ Kɔ Laban oloku Yakuba: «Awa! Iwosɛ toloku tam.»³⁵ Awa, dɔsɔk dadɔkɔ dɔ, Laban ɛŋcəmbər mbiyofɔ ya cəgber, yecem-cəmər, cir cətəmsər kɔ cəcəm-cəmər cir nɛ cə-nayɔ pəfər mɔ fəp, ŋkesiya ɔkɔ yənayɔ alom ŋecapsər mɔ. Kɔ Laban ɛlek yi fəp, k'ember awut ɔn dəwaca.³⁶ K'awut ɔn ŋambɔlɛnɛ ɔcɔl yayɔkɔ, kəkɔt ka mata maas kɔ Yakuba daco nwe ɛŋc-kɛk sɔ ɔcɔl ya Laban mɔ.³⁷ Kɔ Yakuba ɛlek wara wəcarŋk wa tɔk maas yeciyanɛ, k'ənaci wi pol ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəfər pa kətɔk powur mɔ.³⁸ Kɔ Yakuba ɔndɔfət wara wawɔkɔ enanaci mɔ nde ɔcɔl yonɔmun mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ yecnəŋk wara wawɔkɔ mɔ, tɔsɔŋɛ yorkun yec-cɛc yəran kɔ yender dəkəmun-ɛ.³⁹ Kɔ ɔcɔl yəŋcɛnɛ wara wawɔkɔ kəsək, ti tenasɔŋɛ ɔcɔl yockoməs mowut ma cəgber, mətəm-sər kɔ məcəm-cəmər.⁴⁰ Ntɛ Yakuba ɛŋgbɛy məŋkesiya mɔ, kəŋcəmbər yi fɔr ya ɔcɔl ya Laban kiriŋ nyɛ yənayɔ cəgber kɔ alom ŋecapsər mɔ, k'ɔsɔtɔ ɔcɔl nyɛ enacəmbər taciŋa ta owosɛ ɔcɔŋkəlɛnɛ kɔ ya Laban mɔ.⁴¹ Kəcɛc nke ɔ nke ɔcɔl yetifi yorkun yecfan kəcɛc yəran mɔ, Yakuba ɛŋcɛk wara wɔn wənaci pəcəmbər wi ɔcɔl

† yokom nyɛ ɔcɔŋɛ acɔl ŋa dokombəra mɔ

fır kirinj dāndo yoncmun mō, nte tōnōnē yetam kəcēcene, yecnənk wara wawōkō mō. ⁴² Kō Yakuba enənk fō, pōcōl pelenki pefar kēcēc-ε, cōdōf fē pi kəra kōn kənaci. Kō tende teləpəsər oŋ Yakuba kəyō yōcōl yetəfi kō Labanō cōy yelenki.

Yakuba kəyəkse pəko ndena Laban

⁴³ Kō Yakuba ende pəyōne wəka daka wəpōn. K'ōyō yōcōl yefet-yefet yelārəm, acar arkun, acar aran, yōkōme kō sofale-e.

31 Kō Yakuba ene mēcēm-cēmne ma awut a Labanō, ŋac-łoku: «Yakuba elek daka da papa wəkosu fəp, di dōcōnē kō kəyōne ka wəka daka dandē fəp.» ² Kō Yakuba enġbekərə fō kəro ka Labanō kəyi fē sō nno eyi mō, pəmo tōkō pənayi cōkō-cōkō mō. ³ Kō Kanu Kəpōn kəloku Yakuba: «Məlukuš atōf ŋa awisi aŋa, dəŋkom dam. Isol' am.» ⁴ Kō Yakuba ewe Rasel kō Leya aŋe ŋanayi dālē ŋackek yōcōl yōn cir kō ŋkesiya mō. ⁵ K'oloku ŋa: «Inġbekərə fō, kəro ka papa konu kəyi fē sō nno iyi mō, pəmo tōkō pənayi cōkō-cōkō mō. Mba Kanu ka papa kem kəsol' em. ⁶ Nəŋcərə nəna yati a im-bəce papa konu kō fənōntər fem fəp. ⁷ Mba papa konu enġkafəli-kafəli, k'enġcepe-cepe kəway kem haŋ wəco. Mba Kanu kəwose fē kō kəyō em pələc. ⁸ Pənaloku fō yetemsər yōyōne kəway kam-ε, kō yōcōl fəp yenader yockoməs awut atemsər. Pənaloku sō fō ya cəgber yōyōne kəway kam-ε, yōcōl fəp kō awut a cəgber yō yenader yockoməs. ⁹ Kanu kəmbanō yōcōl yōn nno papa konu eyi mō, kō kəsōn im. ¹⁰ Təm nte yōcōl yeŋcfan kəcēcene mō, k'iyekti fūr dareŋc, k'iwerəp a yōcōl yorkun nye yeŋc-cēc yeran mō, yenayo cəgber, yetemsər, yecēm-cēmər. ¹¹ Kō mēleke ma Kanu molok' im dāmere: «Yakuba!» K'iwose: «In' ewe!» ¹² Kō mēleke molok' im: «Məyekti fūr məmōmən. Yōcōl yorkun fəp nye yeyi kəcēc yeran mō, yōyō cəgber kō yentemsər kō yecēm-cēmər. Bawo inənk mōyō mōkō Labanō cōy əm mō fəp. ¹³ In' cōyōne Kanu ka Betel, nde mənacəmbər tasar, kō məloŋər pi moro mō, nde mənasoŋ im temer mō. Ndekəl oŋ, məyefe atōf ŋaŋe, məlukus dəŋkom dam.» ¹⁴ Rasel kō Leya ŋaloku kō: «Mba səyō sō kē nno kəb ka papa kosu? ¹⁵ Mba cōlom fē su oŋ pəmo acikəra ba, bawo enġcaməs su, k'endi pəsam posu. ¹⁶ Daka nde Kanu kəmbanō papa kosu mō fəp, dendeyōne oŋ dosu k'awut asu. Məyō tōkō Kanu kəlok əm mō fəp.» ¹⁷ Kō Yakuba eyefe, k'endəs awut cōn yōkōme kəroŋ kō aran cōn. ¹⁸ Kō Yakuba osole yōcōl yōn kəkək, kō daka dōn fəp nde enasōtō mō, yōcōl nye enasōtō Padaŋ-Aram mō, k'ōnġkō ndena papa kōn Isiyaka, atōf ŋa Kanahan. ¹⁹ Kō Labanō ende pəko kəgbet-gbet ŋkesiya yōn. Kō Rasel enġkiye mərəŋka ma papa kōn Labanō. ²⁰ Kō Yakuba nkōn entinġkər Labanō wəAram kəko kōn, ta elembərne kō-ε. ²¹ Kō Yakuba eyəkse kō daka dōkō enayo mō fəp, k'eyefe k'empimne kəŋġbōkō, k'entefərne mōrō ma Kalahadu. ²² Tataka ta maas, k'aloku Labanō a Yakuba eyəkse. ²³ Kō Labanō elek awerŋc aŋa kō ŋaŋcəme Yakuba darəŋ

kəkōt ka mata camət-mərəŋ, kō ŋambəp kō nde mōrō ma Kalahadu. ²⁴ Kō Kanu kənder Labanō wəAram dāmere ma pibi, kō Kanu kəloku kō: «Məkəmbərne kəlok-łokər Yakuba.» ²⁵ Kō Labanō embəp Yakuba pəcəmbər abal ŋōn tōrō kəroŋ. Kō nkōn sō dāmne enġcəmbər abal ŋōn kō awerŋc aŋa tōrō ta Kalahadu kəroŋ. ²⁶ Kō Labanō eyif Yakuba: «Cəke cō məyō tantε-ε? Ta ake tō məninġkər' em-ε, məkəkərə awut em aran pəmo afum aŋe aŋsumpər dəkəwan mō-ε? ²⁷ Ta ake tō mənġġbōpne kō məyəkse-ε? Məninġkər f' em ba, məyeksər f' em ba? K'inasak əm məkō pəbotu disre, pac-łenəs, pac-fula pac-fer. ²⁸ Məwose f' em kəcup awut-sō em arkun kō awut em aran! Tante taŋ məmbut amera. ²⁹ Intam kəyō əm pələc, mba Kanu ka papa kam kəlokus' em nendisna: «Məkəmbərne kəloku ka Yakuba pələc!» ³⁰ Bawo pəŋwon əm kəkō ndena papa kam, ta ake tō mənġkiyene canu cem-ε?» ³¹ Kō Yakuba oloku Labanō: «Indenanesər-nesər ti kəcēm-cēmne fō, məndebanōr im awut am aran. ³² Mba məmōmən nwe o nwe mənġnəŋke canu cam afum em dacō mō, wəkakō enfi! Awerŋc asu aŋa fūr kirinj məmōmən mələk mpe o mpe pəyōne pam mō məkəkərə.» Mba Yakuba enacərə fē a Rasel enġkiyər Labanō canu ca kusurka kəŋan. ³³ Kō Labanō embere abal ŋa Yakuba, k'owur k'embere ŋa Leya, k'owur k'embere abal ŋa acar aran aŋe mərəŋ, enənk fē daka o daka. Kō Labanō embere abal ŋa Rasel disre. ³⁴ Rasel pələk mərəŋka pəboc mi dəntōf, k'elek dōcōm nde aŋnōne yōkōme kəroŋ mō k'endenəŋ, k'eyefe k'ende di kəroŋ. Kō Labanō efen-feni abal disre fəp enənk fē mərəŋka mme. ³⁵ Kō Rasel oloku papa kōn: «Papa, ta pətēl' am, nte intōyefen' am mō, tentəŋne iyo tōkō tenyi aran tēm o tēm mō.» Kō Labanō enten mərəŋka mme haŋ, enənk fē. ³⁶ Kō abəkəc ŋempə Yakuba, k'enġcaŋ Labanō kəcōp. Kō Yakuba elek moloku, k'oloku: «Deke iləsər-ε, deke inġciya-ε tante mənġcəm' em darəŋ mō? ³⁷ Nte məfen-feni ca yem fəp mō, ake mənəŋk-ε ca yam ya dəkəł-ε? Məmentər im yi fūr ya awerŋc im aŋa kō awerŋc əm aŋa ŋabere su dacō ina kō mənə. ³⁸ Meren wəco mərəŋ mō iyi nno ndaram. Mba aŋkesiya ŋam ŋin, wir wan win wēlece fē kor, isōme f' am aŋkesiya yōcōl yam dacō. ³⁹ Inġkere f' am pōcōl pefi, in' enacərə teta yi. Məŋc-wer im kəsōn ka kəway kō nye aŋc-kiyər im pəwanġkəra kō pibi mō. ⁴⁰ Inayi nno nne yōc-cōf im pəwanġkəra, kəfe kəc-sut im pibi, mere mōbōlen' em. ⁴¹ Tōsōtō meren wəco mərəŋ nte iyi nno ndaram mō. Icbəc' am teta awut am aran meren wəco kō mənġkəle, kō meren mme camət-tin, ta yōcōl yam yefet-yefet. Mba mənacepe-cepe kəway kem haŋ wəco. ⁴² Pəyōne fē Kanu ka papa kem Abraham, Kanu kəwəy-wəy ka Isiyaka kəsol' em-ε, kō tante tō məsak im ilukuš waca wəcəkər. Kanu kənəŋk malap mem, kō kəbōləs nke in-əbōləs waca mō, ti tō kəmbocesa su nendisna kiti.» ⁴³ Kō Labanō oloku Yakuba: «Awut arkun akaŋe, awut aran akaŋe kəbəp yōcōl yaye fəp yemi yō. Cəke c' intam mōkō kəyōne awut em aran kō awut aŋe ŋaŋkom mō-ε? ⁴⁴ Ndekəl mader səsek danapa fūr ya fum wəłōma kirinj

ina kə mənə.»⁴⁵ Kə Yakuba elek tasar tin, k'eqəmbər pi cos.⁴⁶ Kə Yakuba oloku awerjə aŋa: «Nəwetəs masar!» K'awerjə aŋa ŋawetəs masar kə ŋamboc tēpəsa. Kə ŋandē tēpəsa papəkə kəronj kə ŋandi yeri.⁴⁷ Kə Labaŋ ewe tēpəsa papəkə «Yekar Sahaduta,»[†] kə Yakuba nkən ewe pi «Kaledu.»^{††48} Kə Labaŋ oloku: «Tēpəsa pampē peyi su məkə dacə.» Ti tə asəŋe pi tewe ta Kaledu.⁴⁹ Tēpəsa papəkə p'arŋwe sə Mispe, bawo Labaŋ enaloku: «Kanu kəgbəkəre su ina kə mənə kə sən-desələrene.⁵⁰ Kə məntərəs awut em aran-ε, kə mələk sə aran aləma-ε, məcərə fə bafə fum eyi su dacə, mba Kanu yati.»⁵¹ Kə Labaŋ oloku: «Tēpəsa pəmpē, kə tasar pəkə iŋcəmbər ina kə mənə dacə mə.⁵² Tēpəsa pampē kə tasar pampē peyi su dacə, kəcərə fə ifəsəcepər tēpəsa pampē kəkə-caŋərn' am kəyə ka pələc, mənə sə ta məcepər tēpəsa pampē kə tasar pampē kəkə-caŋərn' em kəkə-yə pələc.»⁵³ Kə Labaŋ oloku: «Kanu ka Abraham kə Nahor, kə Kanu ka kas kəŋan kəyi su dacə.» Kə Yakuba endərəme Kanu Kəwey-wey ka papa kən Isiyaka.⁵⁴ Kə Yakuba oloŋne tərjə tatəkə kəronj, k'ewe awerjə aŋa kədədi yeri yayəkə. Kə ŋandi yeri yayəkə kə ŋandire tərjə papəkə kəronj.

32 Kə Labaŋ eyefe bət-bət suy, k'oŋcup awut-sə cən arkun k'aran, k'ontolane ŋa, k'osumpər dəpə kəlukuš ka nde ndəcən.

Yakuba kələmpəsne kən kəbərəne kə Esay

² Kə Yakuba sə eŋcəme dəpə dən darəŋ, kə mələke a Kanu ŋarjəcepse kə darəŋ.³ Yakuba endənəŋk mi, k'oloku: «Afan ŋa Kanu ŋə!» K'əcəŋ tofo tatəkə tewe ta Mahanayim ‡.

⁴ Yakuba pəyi tadarəŋ k'osom nda wəŋc Esay nwe enayi kulum ka Edəm mə, atəf ŋa Sehir.⁵ Kə Yakuba osom ŋa nte: «Nte tə nəŋkə-loku wəŋc im Esay: «A wəcar kam Yakuba-ε, a iŋkə iwən nda Labaŋ haŋ, ⁶ Iy cəna, səfale, ŋkesiya, cir, acar arkun kə aran. Ti t' isom' am nno wəŋc im eyi mə, pəctam kəwose ibere.»»

⁷ K'asom ŋaluksərne nno Yakuba eyi mə, kə ŋaloku kə: «Səŋkə nda wəŋc əm Esay, nkən sə kələmpəsne k'ende kədəbər əm, kə afum 400.»⁸ K'abəkəkə ŋətəfəntərə Yakuba, kə kənese kəsumpər kə. K'eyer afum akə ŋanasol mə cəgba mərəŋ, kəbər ŋkesiya, cir, cəna haŋ yəkəme.⁹ Kə Yakuba oloku: «Kə Esay entam afum a kəgba kin-ε, a kə ŋaŋyekse.»

¹⁰ Kə Yakuba oloku: «Kanu ka papa kem Abraham, Kanu ka papa kem Isiyaka, Kanu Kəpəŋ nke kələk' im: «Məlukuš atəf ŋam nde aŋkom əm mə, indeyən' am pətət!»¹¹ Ifətər layidi kə pətət mpe məŋker' em mə, ina wəcar kam. Bawo nte iŋc-cepər Yurden yayə mə, togbo tem gbəcərəm t' inatəmpər, ndəkəl oŋ iyer afum em cəgba mərəŋ.¹² İletsen' am məbaŋ im, wəŋc im Esay dəwaca! Bawo iŋnese ta pədesut im, kə iya ka awut em.¹³ Kə mənə Kanu mənalok' im: «İndeyc əm pətət,

† Itə tatəkə cəAram cə «tēpəsa pa sede» †† kaled = H. «tēpəsa pa sede» ‡ = H. «fan mərəŋ»

indeyc afum am ŋala pəmə asəŋc ŋa dəkəba, nŋe antətam kələm mə.»»

¹⁴ Difə Yakuba enacepərəne pibi. K'eyekyek daka dən dəkə enakere mə dacə, kəkə-pocə wəŋc Esay:¹⁵ Cir 200, mbiyofə wəco mərəŋ, ŋkesiya yeran 200 kə yorkun wəco mərəŋ,¹⁶ kə yəkəme yeran 30 kə awut ayi akə yəŋcmesər mə, cəna cəran 40, mura wəco, sofale səran wəco mərəŋ kə sərkun wəco.¹⁷ Kə Yakuba cəŋe yəcəl yayəkə fəp fa yi kə dokom da yi acar cən, k'oloku ŋa: «Nəy' im kirin, nəsole yəcəl yayə dokom dokom, nəbələne yi kə yəkə.»¹⁸ K'osom wəkəkə-cəkə: «Kə nəŋkə-bərəne kə wəŋc im Esay a pəyif əm: «An' cə məyənə? Deke məŋkə-ε? An' cə yəkə yayə məsole mə-ε?»¹⁹ Mələku kə: «Ya wəbe kam Yakuba yə, kəpocə kə nke cəŋe im a ikene wəbe kem Esay mə. Mba nkən cəfə wəkə ender im tadarəŋ mə.»»

²⁰ K'osom sə kəsom kin kəŋkə, asole yəcəl aka mərəŋ, aka maas kəbər ka aləpəs akə ŋanayi tadarəŋ ŋasole yəcəl mə: «Tatəkə tə nəŋkə-loku wəŋc im Esay, kə nəŋkə-bərəne-ε.²¹ Nələku kə: «Wəŋc əm Yakuba ender su wəkə tadarəŋ.» Bawo Yakuba enaloku fə: «Kəpocə kəŋkə kəy' im kirin mə, ik' iŋkə-tor-torene kə abəkəkə. A sədenəŋkene fər disre. Tələma endəkə-selen' em belbel.»²² Kə yopocə yayəkə yeyi kə kirin, k'eqəpərəne pibi papəkə dəndo dəkulum.

Yakuba kəsıməs kən kə Kanu

²³ Kə Yakuba eyefe pibi papəkə, k'elek aran cən mərəŋ, amarəs aran cən mərəŋ k'awut cən wəco kə pin, k'eq-calene ŋa dəŋgbəl da Yabək.²⁴ Nte Yakuba elek aran cən, k'eqcalene ŋa dəŋgbəl kə daka dəkə enayə mə fəp.²⁵ Kə Yakuba eyi di sona. Pəndebiyə, kə fum wələma eyefe kəsıməs kə Yakuba haŋ dəkəkə.²⁶ Nte wəsıməsene kən enəŋk, eyi fə kətam kə mə, k'osut kə nno dətəkəkə. Kə təkəkə ta Yakuba towur pəcsıməs kə fum wəkəkə.²⁷ Kə fum wəkəkə oloku: «Məsak im ikə, bawo pəyi kəyə panpan.» Kə Yakuba oloku kə: «İfəsək əm məkə ta məntolan' em-ε.»²⁸ Kə fum wəkəkə eyif Yakuba: «Cəke c' arw' am-ε?» Kə Yakuba oloku: «Yakuba y' arw' em.»²⁹ Kə fum wəkəkə oloku kə sə: «Yakuba yəfəsəyənə tewe tam, Yisrayel †† ŋ' ande pəc-w' am, bawo məsıməs kə Kanu kə afum, kə məntam ŋa.»

³⁰ Kə Yakuba eyif fum wəkəkə: «İletsen' am məboŋcər im tewe tam.» Kə fum nwe eyif kə: «Ta ake tə məfanə kəcərəne tewe tem-ε?» Kə fum nwe ontolane Yakuba dəndo.³¹ Kə Yakuba cəŋe tofo tatəkə tewe ta Peniyel ††, bawo nkən olokune: «İnəŋk Kanu səgbətne, k'intəfi.»³² Dec dəŋcpe a pəc-cepər Peniyel. Yakuba pəctorər təkəkə tən.³³ Ti təkəŋe nte awut a Yisrayel ŋantəkəm abənta ŋa dətəkəkə mə, bawo abənta ŋa dətəkəkə ŋə Kanu kənasut Yakuba, nde kəbent ka dəkəkəkə kə kəbent ka dəkumunt yəmbərəne mə.

†† Yisrayel = H. «kəsıməs kə Kanu» †† Peniyel = H. «kəro ka Kanu»

Yakuba kəbərəne kəjan kə Esay

33 Kə Yakuba eyekti kəro k'ənəjk Esay pəc-der pəsələ afum 100. Kə Yakuba eyer awut Leya, Rasel, kə acar aje mərəj daco. ² Kə Yakuba eñcəmbər aran cən acar kirin, k'awut ajan njanəncə ja, kə Leya eñcək k'awut cən njan kə darəj, kə Rasel eñcəme kə wan kən Isifu eyi kə darəj. ³ Kə nkən yati eñcepər ja fər kirin, k'ontontnəne Esay dəntəf camət-mərəj, hañ k'ənbətərne kə. ⁴ Kə Esay eyəkse kəkə-bərəne kə Yakuba wənc, k'əsapne kə, k'ənəpsərne kə dəkəlim, k'əncup kə, kə njanəfe fəp fañan kəbok. ⁵ Kə Esay eyekti kəro, k'ənəjk aran kə awut, k'eyif: «Are njan akañe?» Kə Yakuba oloku kə: «Awut akañe njan Kanu kənamar im kəsətə nənəncə dən disre, ina wəcar kam.» ⁶ Kə aran cən acar njanərne Esay, kə awut ajan, kə njanəntnəne kə. ⁷ Kə Leya cənbətərne kə sə kə awut cən, kə ja sə njanəntnəne kə, kə Isifu kə Rasel njanəntnəne kə kə njanəntnəne kə. ⁸ Kə Esay eyif kə: «Ake mənəyənə yəcəl yəe səñcepər-cepər mən?» Kə Yakuba oloku kə: «Kətəñne kam k'in-afan. Ti tə inacəm-cəmne kəsən əm yi.» ⁹ Kə Esay oloku Yakuba: «Yelar im ina wənc im, mənəñkərne yəe yəyənə yam.» ¹⁰ Kə Yakuba oloku Esay: «Ala. İletsen' am, kə pəyənə fə isətər əm kətəñne, məwəse məban kəpəce kem. Ti t' iməməne kəro kam pəm təkə añməmən kəro ka Kanu mə, kə məselen' em bel-bel. ¹¹ Məban kəpəce kem nke isən əm mə, bawo Kanu kəmar im k'isətə daka dəkə ifan mə fəp.» Kə Yakuba eñcəməne ti Esay darəj hañ kə wəkəkə owəse kəban ka kəpəce kanəkə. ¹² Kə Esay oloku: «Pañkən, pasolne dəkə, in' endey' əm kirin.» ¹³ Kə Yakuba oloku: «Wəbe kem, mənəcəre a awut njanəcua kəkətəne, k'isole sə mir mowut kə mana mənəse. K'ayə yi yəkət pəpən dəkə din-ə yəcəl yowut fəp yəñfi. ¹⁴ Wəbe kem məy' im kirin, indey' əm tadarəj, pəpic-pəpic isurenə yəcəl k'awut pəkət, hañ ibere ndena wənc im nde atəf ja Sehir.» ¹⁵ Kə Esay oloku: «Isakər' am afum em aləma akə isole mə.» Kə Yakuba eyif Esay: «Ak' indeyənə ja-ə? Təfan ta ina, isətə kəñanə nən məyi mə.» ¹⁶ Dəkəkə dadəkə də Esay əlek dəkə kəlukus ka Sehir.

Yakuba kəndə kən Səkem kəsək

¹⁷ Kə Yakuba cənəkə dare da Sukət. K'əncə kəncə kən k'əncəncə yəcəl yən njanəncən. Ti t' asənə tofo tətəkə tewə ta «Sukət †». ¹⁸ Kə Yakuba emberə kətamne disre dare da Səkem, atəf ja Kanahan. K'ənəkə pəcəmbərəs dare kəsək kəberə kən kəyefe ka Padañ-Aram. ¹⁹ K'eway awut a Hamər arkun dəwaca, papa ka Səkem, tofokəl ta atəf nde enacəmbər abal mə. Enaway di mənəcəmbəl †† 100. ²⁰ Kə Yakuba eñcəmbər di dəkəlonə da Kanu, k'ewe tofo tətəkə «El-Elohe-Yisrayel ‡».

† H. «njanəncən» †† H. «kesita» = kəway ka tənkesiya kəñayə tən tətəkə ‡ «El, Kanu ka Yisrayel»

Simənə kə Lewy kəlukse ayek njan wəkire kəjan Dina nwe analapəs mə

34 Dina, wan wəran nwe Leya enakome Yakuba mə, eyefe kəkə-nənək awut aran a dətəf. ² Səkem, wan ka Hamər wəHewy wəbe wəka dətəf, enənək kə, k'em-ban kə, k'ombocərne kə, k'elapəs kə. ³ Kə Səkem esek-tərne teta Dina wan wəran ka Yakuba, hañ dəmoloku mən k'əsəp kəsətə ka kəbətər ka Dina. ⁴ Kə Səkem oloku papa kən Hamər: «Məsənə im wəyəcərə wəkawə pəyənə wəran kem wənəñce.» ⁵ Kə Yakuba ende pəcərə a Səkem eñcərə wan kən Dina dərən. Mba nte awut a Yakuba arkun njanəyə dale kə yəcəl yən mə, kə Yakuba eñcəñke ti hañ kə njanəder kəyefe dale. ⁶ Kə Hamər papa ka Səkem cənəkə pələk-lokər Yakuba. ⁷ Kə awut a Yakuba njanəder kəyefe dale. Nte njanə moloku maməkə mə, kə mosumpər ja. Kə pəntele ja, bawo Səkem enayə tən nte pənətəmar pañanəne kə Yisrayel mə: Kəkiyə kəcərə Dina wan ka Yakuba dərən, ta njanəncə akin ayi-ə. ⁸ Kə Hamər oloku ja nte: «Wan kem Səkem efan kəfan dəm wəkire konu Dina kənəñce, nəsen kə kə pənəñce, ilətsenə nu. ⁹ Antam kəkətərəne pəc-nəñcənəne. Nəde nəc-sən su awut anu aran, nəc-lək awut asu aran. ¹⁰ Nəndendə kə səna, atəf njanəyənə nu dəwaca pəm səna, nəyi de, nəc-caməs, nəten sə de nətəf.» ¹¹ Kə Səkem oloku papa kə awənc a Dina: «K'isətər nu kəwəse-ə, njanəncə nu mpe o mpe njanəwer im mə. ¹² Nəwer im kəfac kəpən kə yopəce yeləram. Njanəncə nu yi. Mba nəsen wəyəcərə wəkawə Səkem pənəñce.» ¹³ Kə awut a Yakuba arkun njanəncə Səkem kə kas bawo Səkem enakiyə kəcərə ka wəkire kəjan dərən. ¹⁴ Kə awut a Yakuba njanəder Səkem kə kas: «Pənəcua su kəsən wəkire kosu, fum nwe antəkənəkə mə, bawo tendəyənə kəlapəs kosu. ¹⁵ Kə səndəwəse təfan tonu-ə, mənə nəna sə nəwəse kəyənə pəm səna, ti tə tətəkə arkun aje njanəncə nu daco mə fəp pəkənəkə ja. ¹⁶ Tən tətəkə səñwəse kək-lək awut anu aran səñəñce, nəna sə dəməne nəc-lək akosu nəc-nəñce. Səndə nən kə nəna pəyənə sə afum akin ayi. ¹⁷ Mba kə nənətətam kəne təkə səloku fə pəkənəkə nu mə, səñlek wan kosu Dina, səkə.» ¹⁸ Hamər kə wan kən Səkem njanəwəse moloku maməkə, kəcərə fə añkənəkə ja. ¹⁹ Kə wan wəkun nwe oñcəp tənəkə tətəkə, bawo enabətər Dina hañ pəcəpərər. Nkən Səkem sə, anabətər kə nde ndaranə patas aka di fəp. ²⁰ Hamər kə Səkem njanəkə nde dəkəberə da dare danə, kə njanəder afum a dare: ²¹ «Afum akañe njanəkə su bəkəkə. Njanəwəse kəndə atəf njanə njanə-caməs, atəf njanə njanəkəl ja. Ande pəclekərəne aran kə ja. ²² Mba afum akañe kəwəse kəjan kəndə kə səna, pəyənə akin ayi, mənə pəwəse arkun aje njanəncə su daco mə fəp, pəkənəkə ja pəm ja. ²³ Yəcəl yəñan kə ca yəñan fəp yəncəyənə yosu ba? Pəwəse təfan tanə gəbəcərəm, njanəncə su de.» ²⁴ Akə njanəkə dəkəberə da dare danə mə fəp, kə njanəncəkəl Hamər kə wan kən Səkem. Arkun akə njanəder dəkəberə da dare danə dəkəncəkəl mə fəp, k'ənəkənəkə ja. ²⁵ Təta

ta maas ta kəkəŋc kəŋan, akəŋc ŋayi kəcunene, kə awut a Yakuba mērəŋ, Siməŋ kə Lewy awerŋc arkun a Dina, ŋaləkəs sakma səŋan kə ŋander ŋacop dəkəbere da dare daŋan kədifət, haŋ kə ŋalip kədifət arkun aka dətəf fəp. ²⁶ Kə ŋandifene sə Hamər kə Səkem sakma səŋan, kə ŋalək wəkire kəŋan Dina ndena Səkem kə ŋaŋkə. ²⁷ K'awut a Yakuba ŋawekərne sə afi, kə ŋaŋkiyə aka dare bawo metele mənayi ŋa kəlapəs ka wəkire kəŋan Dina. ²⁸ Kə ŋalək ŋkesiya, cir, cəna, sɔfale, yɔɔɔɔ yəŋayi dare disre kə dəkulum mə fəp. ²⁹ Kə awut a Yakuba ŋawetəs ca ya afi, awut aŋan, aran aŋan, kə ca yəŋa ŋanabəp nda Səkem kə Hamər mə fəp kə ŋaŋkekərə. ³⁰ Kə Yakuba oloku Siməŋ kə Lewy: «Nəy em pələc te tonu tendesəŋe aka Kanahan kə Perisi ŋadeter im, nəŋcərə a səmpice, kəberene kə ŋander kədəsutene kə ina, tēm tatəkə ŋandesut im ŋaləsər afum em.» ³¹ Kə awut a Yakuba ŋaloku kas kəŋan: «Səndewose Səkem pəyɔ wəkire kosu pəmɔ wəran wəyi yama-yama ba?»

Yakuba kəyefe Səkem pəkə Betel

35 Kə Kanu kəloku Yakuba: «Məyefe mərə məkə mənə Betel, məlompəs di dəkəloŋne da Kanu nke kəŋawurər əm, nte mənayeksər wərŋc əm Esay mə.» ² Kə Yakuba oloku afum əŋ, kə akə ŋanayi kə nkən mə: «Nəwure nu daco canu cəcikəra. Nəsəkəsne, nə-tubi, nəsəkrər yebərne. ³ Kəyefe k'ander, papərne Betel. Dəndo iŋkə-cəmbər dəkəloŋne da Kanu nke kənalok-lokər im dəsək nde inayi pəcuca disre, a kə kəsəl' em tēm nte inayi dəpɔ ic-kə decikəra mə.» ⁴ Kə ŋasəŋ Yakuba canu cəcikəra nce cənayi ŋa dəwaca mə fəp, kəbər ya dələŋəs yaŋan. Kə Yakuba emət yi nde kətək kəpəŋ kəŋkə kəyi Səkem kəsək mə. ⁵ Kə ŋaŋkə. Kə ayekyek ŋa Kanu ŋeŋgəbərne aka sədare səkəsək fəp, kə ŋantə-tam kəcəme awut a Yakuba darəŋ.

⁶ Kə Yakuba ŋambere kə akə ŋanacəme kə darəŋ mə fəp, kəkə ka Lus, ti tə tatəkə dare da Betel, atəf ŋa Kanahan. ⁷ K'əŋcəmbər di dəkəloŋne da Kanu, k'ewe tofo tatəkə «El-Betel», bawo difə Kanu kəŋawurər kə tēm nte enayeksər wərŋc mə. ⁸ Kə Debora, wəran nwe enadusum Rebeka mə, efi. K'awup kə Betel tantəf, nde aŋkiri dəntəf ŋe awe tewe ta «Kətək ka Məŋcər» mə.

⁹ Kə Kanu kəwurər sə Yakuba, nte emberə Padaŋ-Aram mə, kə kəmpocə kə pətət. ¹⁰ Kə Kanu kəloku kə: «Mən' aŋwe Yakuba, mba afɔsɔw' am tewe ta Yakuba tatəkə. «Yisrayel» ŋ' ande pac-w' am ŋə.» Kə Kanu kəsəŋ kə ŋə tewe ta Yisrayel. ¹¹ Kə Kanu kəloku kə: «In' cəŋne Kanu nke kəntam mes fəp mə. Məyənə wəkombəra, məla. Afum a təf yelərəm ŋə mənədekom, abe ŋandewur əm dərīs. ¹² Atəf ŋe isəŋ Abraham kə Isiyaka mə, indesəŋ əm ŋi kə yuruya yam kə mənədecepər-ε. Indesəŋ ŋa atəf ŋaŋe.» ¹³ Kə Kanu kəmbələ kə day, nde kənalok-lokər kə mə. ¹⁴ Kə Yakuba eŋcəmbər tasar da tofo təkə Kanu kənalok-lokər kə mə. K'ompus pi,

k'oloŋər pi moro. ¹⁵ Kə Yakuba cəŋə tofo tatəkə tewe ta Betel, nde Kanu kənalok-lokər kə mə.

Kəkom ka Benyamin, defi da Rasel

¹⁶ Yakuba eyefe Betel kə afum əŋ. ŋanawak kəbələ sə kəberə ka Efərata, kə Rasel ŋəkom, kəkom kəcuy. ¹⁷ Eyi pəcuy pa kəkom kəŋkə, kə wəbaŋ kəŋ wan oloku: «Ta mənese, bawo məsətə sə wan wərkun!» ¹⁸ Nte Rasel eŋc-fi mə, k'ewe wan wəkəkə Ben-Oni †. Mba kə kas ewe kə Benyamin ††. ¹⁹ Kə Rasel efi. K'awup kə nde dəpɔ da Efrata, nde Betlehem. ²⁰ Kə Yakuba eŋcəmbər tasar nde kufu ka Rasel, tasar papəkə enacəmbər kufu ka Rasel mə, pəsəŋy di haŋ məkə. ²¹ Kə Yakuba cəŋkə, pəcəmbər abal nde Mikədal-Eder takəroŋ. ²² Nte Yakuba eyi atəf ŋaŋkə mə, kə Ruben cəŋkə pəfəntərər Bilha wələkə ka papa kəŋ, kə Yakuba eŋcərə ti.

Yakuba enasətə awut arkun wəco kə mērəŋ: ²³ Awut a Leya: Ruben coco ca Yakuba, Siməŋ, Lewy, Yuda, Isakar, kə Sabulon. ²⁴ Awut a Rasel: Isifu kə Benyamin. ²⁵ Awut a Bilha, wəmarəs ka Rasel: Dan kə Naftali. ²⁶ Awut a Silpa, wəmarəs ka Leya: Kadu kə Aser. Awut a Yakuba ŋanayi akəkə, aŋe enakom Padaŋ-Aram mə.

²⁷ Kə Yakuba ender kas Isiyaka kəsək, nde Mamre, nde Kiriya Harba, nde pəyənə Heberəŋ mə, a kə Abraham kə Isiyaka ŋanayi decikəra mə. ²⁸ Kəwon ka Isiyaka doru kənasətə meren 180. ²⁹ K'əŋgbiŋ kifir. K'efi, k'əŋkəŋkəl atem əŋ akə ŋanafi mə, Isiyaka enasikər, doru dətəŋne kə. K'awut əŋ Esay kə Yakuba ŋawup kə.

Esay kəndə kəŋ nde atəf ŋa Edəm

36 Dokombəra da Esay də dandə, nwe aŋwe sə Edəm mə. ² Kə Esay elek aran əŋ, aran a Kanahan daco: Ada, wan wəran ka Elon wəHewy, Oholibama wan wəran ka Ana, wan wəran ka Cibehəŋ wəHewi, ³ Basmat wan wəran ka Səmayila, wəkire ka Nebayət. ⁴ Kə Ada ŋəkomə Esay Elifas, kə Basmat ŋəkom Rehuwel. ⁵ Kə Oholibama ŋəkom Yehus, Yahelam, kə Korah. Awut a Esay ŋə akəkə aŋe anakomə kə Kanahan mə. ⁶ Kə Esay elek aran əŋ, awut əŋ arkun kə aran, afum əŋ aka kəb kəŋ, yəŋkə yəŋ kə ca yəŋkə enasətə atəf ŋa Kanahan mə fəp, k'əŋkə atəf ŋəŋkəma. K'əmbələ wərŋc Yakuba, ⁷ bawo yəŋkə yəŋalar ŋa, ta ŋantam kəyi tofo tin-ε. Atəf ŋe ŋanayi mə ŋenafətər ŋa teta yəŋkə yaŋan yelərəm. ⁸ Kə Esay endə nde təkə ta Sehir. Esay, nkən aŋc-we sə Edəm.

Yuruya ya Esay

⁹ Dokombəra da Esay, də dandə wətem ka yuruya nwe aŋwe Edəm mə, nde təkə ta Sehir kəroŋ. ¹⁰ Mewe ma awut a Esay mə mame: Elifas wan ka Ada wəran ka Esay, Rehuwel wan ka Basmat wəran ka Esay. ¹¹ Awut a Elifas ŋanayənə: Temaŋ, Omar, Sefo, Kahetam, kə Kenas. ¹² Timna wələkə ka Elifas enayi wan ka Esay. K'əŋkəkomə Elifas Amalek. Awut a Ada ŋə akəkə wəran ka

† H.= «wan wəka pucuy» †† H.= «wan wəka kəca kətət»

Esay. ¹³ Mewe ma awut a Rehuwəl mɔ mame: Nahat, Serah, Sama, kɔ Misa. Awut a Basmat ɔ akakɔ wəran ka Esay. ¹⁴ Mewe ma awut a Oholibama wan wəran ka Ana, wan-sɔ ka Cibehɔɔ, wəran ka Esay: K'ɔɔkome Esay Yehus, Yahelam, kɔ Korah. ¹⁵ Mewe ma abe a yuruya ya Esay mame: Awut abe a Elifas, coco ca Esay: Wəbe Teman, wəbe Omar, wəbe Sefo, wəbe Kenas, ¹⁶ wəbe Korah, wəbe Kahetam, kɔ wəbe Amalek. Abe a Elifas ɔ akakɔ, atɔf ɔ Edɔm. Awut a Ada ɔ akakɔ. ¹⁷ Awut a Rehuwəl, wan ka Esay ɔ akanɔ: Wəbe Nahat, wəbe Serah, wəbe Sama, kɔ wəbe Misa. Abe a Rehuwəl ɔ akakɔ atɔf ɔ Edɔm. Awut a Basmat ɔ akakɔ, wəran ka Esay. ¹⁸ Awut a Oholibama ɔ akanɔ, wəran ka Esay: Wəbe Yehus, wəbe Yahelam, kɔ wəbe Korah. Abe a Oholibama ɔ akanɔ wan wəran ka Ana, wəran ka Esay. ¹⁹ Awut a Esay ɔ akakɔ, kɔ abe anan. Esay nwe anɔ-we sɔ «Edɔm» mɔ.

²⁰ Awut a Sehir wəHori ɔ akanɔ: Lotan, Sobal, Cibehɔɔ, Ana, ²¹ Disɔɔ, Eser, kɔ Disan. Abe aHori ɔ akakɔ, awut a Sehir nde atɔf ɔ Edɔm. ²² Awut a Lotan ɔ anayɔne Hori kɔ Hemam. Wəkirɔ ka Lotan ɔ anayɔne Timna. ²³ Awut a Sobal ɔ anayɔne Alwan, Manahat, Ebal, Sefo, kɔ Onam. ²⁴ Awut a Cibehɔɔ ɔ anayɔne Awa kɔ Ana. Ana wəkakɔ enafir kələmp nde dətəgbere, pəkɔ dənɔkɔ sɔfale sa papa kɔ Cibehɔɔ. ²⁵ Awut a Ana ɔ anayɔne Disɔɔ kɔ Oholibama, wan ka Ana wəran. ²⁶ Awut a Disan ɔ anayɔne: Hemdan, Esban, Yitran, kɔ Keran. ²⁷ Awut a Etsɔɔ ɔ anayɔne: Bilan, Sawan, kɔ Akan. ²⁸ Awut a Disan ɔ anayɔne Huc kɔ Aran. ²⁹ Abe a Hori ɔ akanɔ: Wəbe Lotan, wəbe Sobal, wəbe Cibehɔɔ, wəbe Ana, ³⁰ wəbe Disɔɔ, wəbe Eser, wəbe Disan. Abe a Hori ɔ akakɔ, abe anan atɔf ɔ Sehir. ³¹ Tem tatɔkɔ abe ɔ anayɔne fɔ kərəsna dɔbe nde atɔf ɔ Yisrayel. Mewe ma abe anɔ ɔ anayɔne atɔf ɔ Edɔm mɔ, mɔ mame: ³² Bela, wan ka Behor, ɔ anayɔne wəbe Edɔm, tewe ta dare dɔn ɔ anayɔne Dinaba. ³³ Kɔ Bela efi. Kɔ Yobabu wan ka Serah wəka Bɔcəra ɔ lek dɔbe dɔn. ³⁴ Kɔ Yobabu efi. Kɔ Hucam wəka atɔf ɔ Temani ɔ lek dɔbe dɔn. ³⁵ Kɔ Hucam efi. Kɔ Hadadu wan ka Bedadu ɔ lek dɔbe dɔn. Nkɔn ɔ nacəmbər Madiyan nde kulum ka Mohabu. Tewe ta dare dɔn ɔ anayɔne Awit. ³⁶ Kɔ Hadadu efi. Kɔ Samla wəka Masreka ɔ lek dɔbe dɔn. ³⁷ Kɔ Samla efi. Kɔ Sawul wəka dare da Rehobɔt Dəngbɔkɔ ɔ lek dɔbe dɔn. ³⁸ Kɔ Sawul efi. Kɔ Bahal-Hanan, wan ka Akbɔr, ɔ lek dɔbe dɔn. ³⁹ Kɔ Bahal-Hanan wan ka Akbɔr efi. Kɔ Hadar ɔ lek dɔbe dɔn. Tewe ta dare dɔn ɔ anayɔne Pawu, kɔ tewe ta wəran kɔn ɔ anayɔne Mehetabel, wan ka Matredu wəran, wan ka Mesahabu wəran. ⁴⁰ Mewe ma abe a Esay mɔ mamɔkɔ, dəcɔr dəcɔr, dətɔf tɔf. Pəmɔ tatɔkɔ mewe manan moloku ti mɔ: Wəbe Timna, wəbe Alwa, wəbe Yetet, ⁴¹ wəbe Oholibama, wəbe Ela, wəbe Pinɔɔ, ⁴² wəbe Kenas, wəbe Teman, wəbe Mibcar, ⁴³ wəbe Makdiyɔl, wəbe Iram. Akanɔ ɔ anayɔne abe a Edɔm, kɔ dəkənde danan atɔf ɔ kɔkɔ ɔ anayɔne abe mɔ. Esay ɔ anayɔne wətem ka aka Edɔm.

Tecepəreɔ ta Isifu

37-50

Taruku ta Yakuba k'afum ɔn

Mewerəp ma Isifu

37 Kɔ Yakuba ɔnde atɔf ɔ Kanahan nde kas ɔnandɔ mɔ. ² Dokombəra da Yakuba dɔnde: Kəsɔtɔ ka Isifu meren wəcɔ kɔ camət-merəɔ, kɔ Isifu ɔyɔfɔ pəc-cəpse awerɔ anɔ darəɔ ɔ kəkək ɔ kesiya kɔ cir. Pəyɔne wan wəfet, pəc-cəme awut arkun a Bilha kɔ Silpa darəɔ, aran a kas. Mba Isifu ɔncder pəcsɔɔɔ papa kənan kəcəre məcemcəmənɔ mɔlɔc mɔkɔ mɔnc-cəpər di mɔ fəp. ³ Yakuba † enabɔtər Isifu pətəs awut ɔn aləpəs anɔ fəp, bawo detem disre d' enasɔtɔ kɔ. Kɔ Yakuba ɔsɔt bərumus bɔncɔɔkəsəl lom k'ɔsɔɔ bi Isifu. ⁴ Kɔ awerɔ a Isifu ɔnde ɔnanɔk, a kas kənan ɔmbɔtər Isifu pətəs ɔn fəp. Kɔ ɔnamɔkɔ Isifu mɔtɔlɔ mamɔkɔ. Kɔ ɔnɔɔ ta ɔnɔkɔk-ɔkɔk Isifu bel-bel-ɔ. ⁵ Kɔ Isifu ɔwerəp, k'ɔkɔ pəlɔku mere mamɔkɔ awerɔ anɔ, kɔ akakɔ ɔnanɔkanɔ sɔ kəter kɔ. ⁶ Kɔ Isifu ɔlɔku ɔn: «Awerɔ im anɔ, nəcəɔkəl mere mme iwerəpna mɔ! ⁷ Dəkulum ayina pəcsek mɔmpəle. Pəwon fɔ kɔ kilim kem ka mɔmpəle kəyɔfɔ kɔ kəɔcəme sot! Kɔ cilim ca mɔmpəle ma nənə cənder cəncɔɔkər kemi, kɔ cəntontnɔne ki.» ⁸ Kɔ awerɔ anɔ ɔnɔlɔku kɔ: «Mba mənə məɔcəm-cəmne kəyɔne ka wəbe ka sənə ba? Məyi su kəɔnɔ?» Kɔ ɔnamberɔne sɔ kəter kɔ teta moloku mɔn mamɔkɔ. ⁹ Kɔ Isifu ɔndesɔ pəwerəp, k'ɔlɔku sɔ ti awerɔ anɔ. K'ɔlɔku: «Iwerəpna sɔ: Dec, ɔfɔ kɔ cɔs wəcɔ kɔ pin yontontnɔn' em.» ¹⁰ Kɔ Isifu ɔlɔku mere mamɔkɔ papa kɔn kɔ awerɔ anɔ. Kɔ papa kɔn ɔnɔkɔk-kulər kɔ, k'eyif kɔ: «Cəke cɔ mere mame məwerəp mɔ moloku-ɔ? Məɔcəm-cəmne a səndeder, iya kam, awerɔ əm anɔ, kɔ ina sədetontnɔn' am dəntɔf?» ¹¹ Kɔ awerɔ a Isifu ɔnɔne kɔ kərəca. Mba kɔ kas kənan ɔmɔkərnɔ kəwerəp kənkɔ.

Awerɔ a Isifu ɔnɔcaməs kɔ

¹² Kɔ awerɔ a Isifu ɔnde ɔnawur, kəkɔ-kək ɔ kesiya kɔ cir ya kas kənan nde Səkem. ¹³ Kɔ Yakuba ɔlɔku Isifu: «Awerɔ əm anɔ ɔnɔɔ Səkem ɔnawurɔne ɔncɔl kəkɔcɔ-mət. Məder, ifan kəsom əm nde ɔnɔɔ mɔ.» Kɔ Isifu ɔwosɔ: «In' ɔwɔ!» ¹⁴ Kɔ Yakuba ɔlɔku kɔ: «Məkɔ məmɔmən em kɔ pəyi fɔ daka o daka deyɔ fɔ awerɔ əm anɔ kɔ ɔncɔl yɔfɔt-yɔfɔt-ɔ. Məder məlɔk' im ti.» K'osom kɔ kəyɔfɔ ka aranta ɔnɔ Həbərɔɔ, kɔ Isifu ɔnɔkɔ Səkem. ¹⁵ Kɔ wərkun wəlɔma ɔnɔkɔ pəbər kɔ pəc-kafəle-kafəle dəkulum. Kɔ wərkun nwe ɔyif kɔ: «Ake mənɔn-ɔ?» ¹⁶ Kɔ Isifu ɔlɔku kɔ: «Awerɔ im anɔ ɔn' inten, ɔlɔtsɔn' am mə-

† H. «Yisrayel» = tewe tante tɔ Kanu ki sərka kənasɔɔ Yakuba. Məmɔmən

mentər im nde ηayi kəkəkəs yəcəl mɔ.»¹⁷ Kɔ wərkun nwe oloku kɔ: «Nayefe de, inenena ηa ηac-loku: «Paŋkɔn kəca ka Dotan.» Kɔ Isifu ençəme ni yanjan darəŋ, kɔ yəcəl haŋ k'ɔŋkɔ pəbəp ηa Dotan.

¹⁸ K'awenç aŋa ηanəŋk kɔ pəbɔle, ta entabəp ηa-ε, kɔ ηaseke kɔ kədif. ¹⁹ Kɔ ηalokene: «Wəbe ka kəwəpər ender wəkɔ. ²⁰ Nəder oŋ padif kɔ, pagbal kɔ nde dəkələmp. Pakɔ paloku fɔ wəsəm wəcəm kɔ. Pamɔmən oŋ daka nde kəwəpər kɔn kəndeyɔne mɔ.» ²¹ Kɔ Ruben ene ti, k'embaŋ kɔ akakɔ dəwaca. K'oloku: «Ta pasɔŋe kɔ kəfi.» ²² Kɔ Ruben oloku sɔ: «Ta nəwure mecir! Nəgbal kɔ kələmp kaŋke kəyi nɔ dətəgbere mɔ. Ta nədenjər kɔ kəca!» Enaloku ηa moloku mame, nte tɔŋɔŋe pətam kəyac Isifu defi, pəkene kɔ kas mɔ. ²³ Nte Isifu embəp awenç aŋa mɔ, kɔ akakɔ ηawure kɔ bərumus bɔnɔŋkəsəl lom bɔkɔ enabərne mɔ. ²⁴ Kɔ ηasumpər kɔ, kɔ ηantore kɔ dəkələmp. Kələmp kaŋkɔ kə-nawosər, ali domun kənayɔ fe. ²⁵ Kɔ ηandɛ ηacdi yeri, ηandeyekti fɔr, kɔ ηanəŋk afum a Səmayila ηayefe atɔf ηa Kalahadu. Yəcəme yanjan yesare gbəŋgbə, simi, kɔ cigbili nyɛ ηaŋckekərə Misira mɔ. ²⁶ Kɔ Yuda oloku awenç aŋa: «Ta ake tɔ andedife wənç kosu pamənç mecir mɔn-ε? ²⁷ Nəder pacamsər kɔ afum a Səmayila. Ta padenjər kɔ kəca. Bawo wənç kosu fɔr, mecir min mayi mɔ ampaŋne.» K'awenç aŋa ηanene kɔ moloku mamɔkɔ. ²⁸ Kɔ acaməs aMadiyan aŋe ηaŋc-cepər mɔ, ηampene Isifu dəkələmp. Kɔ awenç a Isifu ηaŋcəmsər kɔ aMadiyan gbeti ηcəmbəl wəcə mərəŋ, k'aMadiyan ηaŋckekərə Isifu Misira. ²⁹ Nte Ruben oluksərne kədəmɔmən kələmp disre mɔ, embəp fe sɔ Isifu kələmp disre. K'ewal-wali yebərne yɔn. ³⁰ K'ənçakafəle nɔ awenç aŋa ηayi mɔ, k'oloku: «Wan nwe eyi fe sɔ nɔ dəkələmp! Cəke indeyɔ oŋ-ε?» ³¹ Kɔ ηalək bərumus ba Isifu, kɔ ηafay ambiyofo amera, kɔ ηasopət bərumus babɔkɔ mecir. ³² Kɔ ηaŋkene kas kəŋan bərumus bɔnɔŋkəsəl lom ba Isifu babɔkɔ, kɔ ηaŋkɔ ηac-loku kas kəŋan: «Yamos yaye yɔ səŋkɔ sənəŋk. Məna sɔ məmɔmən ma kɔ pəyi fɔ bərumus ba wan kam bɔ-ε.» ³³ Kɔ Yakuba enɛpəl bi, k'oloku: «Bərumus ba wan kem bɔ! Wəsəm wəcəma wələc wəcəm kɔ! Wəsəm wəwatəri-watəri kɔ!» ³⁴ Kɔ Yakuba ewal-wali yamos yɔn, k'es-ekəne abek defi. K'ombok wan kɔn Isifu mataka məlarəm. ³⁵ Kɔ awut tɔn arkun kɔ aran fəp ηayefe kə-tore-tore kɔ abəkəc. Mba k'ombupərə kələtsene fəp. K'oloku: «Indebok wan kem haŋ dɔcɔk nde indekɔ-bəp kɔ dabiya mɔ!» K'ençəme kəbok ka wan kɔn darəŋ. ³⁶ Kɔ aMadiyan ηaŋcaməs Isifu Misira. Kɔ Potifar wə-tupe ka Firawona yeri nwe enayɔne wəbe ka abum a dəsəŋka sa Firawona mɔ, əway kɔ.

Yuda kɔ Tamar

38 Təm tatɔkɔ, Yuda pəbɔlene awenç aŋa, kɔ tɔŋkɔ pəyi kɔ wərkun wəcəma nwe aŋcwe Hira mɔ, wə-ka Adulam enayi. ² Dəndo, kɔ Yuda enəŋk wəyəcərə wəKanahan wəcəma pac-we kɔ Suwa. K'elək kɔ k'enənçɛ

k'ombocərne kɔ. ³ Kɔ Suwa embəkəs, k'əŋkome Yuda wan wərkun k'ewe kɔ Er. ⁴ K'eməkəs sɔ k'əŋkom wan wərkun k'əcɔŋ kɔ tewe ta Onaŋ. ⁵ K'əŋgbəkərə sɔ kəkəkom wan wərkun nwe enawe Selah mɔ. Dare da Kisi-bu Yuda enayi təm nte Suwa oŋc-kom Selah mɔ. ⁶ Kɔ Yuda eface coco cɔn wəyəcərə nwe aŋcwe Tamar mɔ. ⁷ Mba Er, nwe enayɔne coco ca Yuda mɔ, enatese fe fɔr ya Kanu Kəpɔŋ kirin. Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəsɔŋe kɔ kəfi. ⁸ Kɔ Yuda oloku tɔŋkɔ tɔn Onaŋ: «Məbocərne wəran ka wəbek' am. Məsɔŋe wəran kɔn pəsɔtɔne kɔ yuruya.» ⁹ Nte Onaŋ enacərə a wan nwe endesɔŋ wəran ka wəbek' tɔn mɔ, fɔndeyɔne wəkɔn. Kɔ ηaŋc-kɔna-fəntərə kɔ wəran ka wənç-ε, pəc-loŋ domun dɔn dəntɔf, nte tɔŋɔŋe ta cɔŋe wəran nwe kəbəkəs mɔ. ¹⁰ Mɔyɔ mɔn mamɔkɔ mɔŋc-bɔt fe Kanu Kəpɔŋ. Kɔ kəsɔŋe sɔ nkɔn Onaŋ kəfi. ¹¹ Kɔ Yuda oloku Tamar wəran ka wan kɔn: «Mənde kəbal ka wos əm ndena papa kam haŋ wan kem wərkun Selah pəc-bək.» Bawo Yuda oŋc-lokune: «Wəkawe sɔ kəfi k'ender pəmɔ abek' tɔn.» Kɔ Tamar tɔŋkɔ pəyi nde kəlɔ ka papa kɔn.

¹² Kɔ mataka məlarəm mənçepər, kɔ wan wəran ka Suwa, wəran ka Yuda, efi. Nte abəkəc ηenator Yuda mɔ, k'emperne kəca ka Timna kɔ wanapa kɔn Hira wə-ka Adulam, nde ako ηaŋcfon ηkesiya yɔn ηanayi mɔ. ¹³ K'aŋkɔ paloku Tamar: Kəŋci kam entas Timna kəkəfon ηkesiya yɔn yefet. ¹⁴ Kɔ Tamar owure yamos yɔn ya kəbal, k'ənçbalərne kəloto, k'enepəsərne ki, k'əŋkɔ pənde dəkəbere da Enayim nde dɔpɔ da Timna. Bawo enanəŋk a Selah embək, k'antɔlek kɔ pasɔŋ Selah pəyɔne wəran kɔn. ¹⁵ Kɔ Yuda enəŋk Tamar, kɔ pəyi kɔ pəmɔ wəran wəyama-yama, bawo enakumpənə kəro. ¹⁶ Kɔ Yuda ençəŋ Tamar moloku dɔpɔ: «Təŋkɔn, səkɔ səfəntərə.» Bawo Yuda enacərə fe a wəran ka wan kɔn wərkun fɔr. Kɔ Tamar eyif kɔ: «Ake məndekɔ-sɔŋ im, kɔ məmbocərn' em-ε?» ¹⁷ K'oloku: «İŋk-kər' am wir wowut yəcəl yem dacɔ.» Kɔ Tamar oloku: «Mənə məsɔŋ im paka pɔlɔm itəmpər haŋ məc-kere wir wowut wawɔkɔ.» ¹⁸ Kɔ Yuda eyif kɔ: «Ake indesɔŋ əm haŋ ic-kere wir wowut nwe?» Kɔ Tamar oloku kɔ: «Məsɔŋ im tamp tam, kəbənda kɔ kəgbo kaŋkɔ məntəmpər mɔ.» Kɔ Yuda cɔŋkɔ kɔ yi. Kɔ Yuda efəntərə kɔ Tamar, kɔ Tamar embəkəsə Yuda. ¹⁹ Kɔ Tamar eyefe k'əŋkɔ, k'owure kəloto kaŋkɔ enagbalərne mɔ, k'emberne sɔ yamos yɔn ya kəbal.

²⁰ Kɔ Yuda osom wanapa kɔn wəAdulam, a pəkene Tamar wir wowut, pəkere ca yəcə enacəmbər di seke mɔ. Mba enanəŋk fe kɔ. ²¹ Kɔ wəkakɔ tɔŋkɔ pəc-yifət afum ako enabəp di mɔ: «Deke wəran wəten arkun, nwe ençəməna nɔ dɔpɔ da Enayim mɔ, eyi-ε?» Kɔ akakɔ ηaloku kɔ: «Wəran wəten arkun fɔcəme nɔ.» ²² Kɔ wərkun nwe olukus k'əŋkɔ pəc-loku Yuda: «İnənç fe kɔ. Ali afum a tofo tatɔkɔ ηaloku: «A wəran wəten arkun eyi fe nɔ.»» ²³ Kɔ Yuda oloku: «Pəmənçərne ca yem yəcə tɔntəmpər mɔ! Ta patənərne malap. Bawo isom pakene kɔ wir wowut kɔ məntənəŋk kɔ.» ²⁴ Nte yof maas yənçepər mɔ, k'ande paloku Yuda: «Wəran ka

wan kam çıktı yama-yama, kə təkəne kə kəbəkəs.» Kə Yuda oloku: «Nəwurene kə. Pəçəf kə!»²⁵ Nte asole kə kəwurene doru mə, k'osom nda koñci kən: «Wəbəkəsəs kem çıç ca nyə. Məsər məcərə nwe çıç tamp pampə, kəbənda kanke, kə kəgbo kanke mə.»²⁶ Kə Yuda eneşəl yi. K'oloku: «Tamar olomp pətas im, bawo iwose fe kəsəç kə wan kem Selah.» Dıfə tenalip eñçərə fe kə sə dərən.

²⁷ Nte Tamar eyefe kəkom mə, k'anəjk fə çəberi çəyi kə dəkər. ²⁸ Tamar eyi kəkom. Kə wan wəçək-çək owure kəca. Kə wəran wəbañ wan osumpər kənaka nke kəca k'oñkot kə debeña deyim dəkəca, pəcloku: «Wəkawe andenukenə kəkom.»²⁹ Mba kə kənaka nke kəliñ kəca kə wəñç onuñkene kəwur. Kə wəbañ wan eyifne: «Kəpəc kərə kə məwure kanke-ε?» Kə Tamar ewe wan wəkək Perεç. ³⁰ Kə wan wəka merəñ owur, nwe anakot debeña dəkəca mə, kə Tamar ewe wəkəkə tewə ta Serah. ††

Isifu kiyi kən Misira ndena Potifar

39 K'ankekərə Isifu Misira. Kə Potifar wəMisira, wəbe wəpəñ wəka firawona, nwe enayçne wəkiriñ ka abum çn mə, əway kə afum a Səmayila dəwaca akə ñanakərə kə Misira mə. ² Kanu Kəpəñ kənasole Isifu, pəcuca fəp pə Kanu Kəpəñ kəñçbañ kə. Kəb kə wəbe kən wəMisira k'enayi. ³ Kə wəbe kən enəjk fə Kanu Kəpəñ kəsəle Isifu. Mosumpər məñ fəp, Kanu Kəpəñ kəñçmar kə meçteş kə dəwaca. ⁴ Kə Isifu ende pəsətə kəlan kə wəbe kən nwe eñç-bəçə mə. Kə wəkəkə elek kə, k'çsəç kə dəbe da kəcəmbər-çəmbər mes ma kəb kən disre. K'elek daka dən fəp k'ember di Isifu dəwaca pəç-lompşə-lompşə kə di kəcəmbər-çəmbər. ⁵ Nte Potifar eləñ Isifu, a k'çsəç kə kəcəmbər-çəmbər ka mes ma kəb kən disre fəp mə, kə Kanu Kəpəñ kəmpoçə kəb ka wəMisira nwe, teta Isifu. Kə kəpoçə ka Kanu Kəpəñ kəsumpər daka da Potifar fəp, kəyefe dəkər hañ nde dale. ⁶ K'esakərə teta daka dən fəp Isifu, nkən enasumpər fe sə nte o nte menə yeri nyə eñç-di mə.

Isifu kə wəran ka Potifar

Mba Isifu fum wətət teyi enayi. ⁷ Nte mes maməkə meñçepər mə, kə wəran ka wəbe kən ende pəçəñçər Isifu fər, k'oloku kə: «Məfəntərə kə ina!»⁸ Kə Isifu efati. K'oloku wəran ka wəbe kən: «Mənəjk nte wəbe kem elek mes məñ fəp k'ember im dəwaca mə, təkəne çıçsəç nte o nte dəkər k'elek sə daka dən fəp k'çsəç im kəcəmbər-çəmbər. ⁹ Fum nwe o nwe eyi fe nno kəb kanke nwe elele pəçepər im mə. Çmənenə f' em nte o nte ta kəb kanke menə məna, bawo wəran kən məyçne. Ak' endesəñ' em oñ kəyç pələç pəpəñ, iciyanə sə Kanu-ε?»¹⁰ Kə wəran nwe eñçəmənə Isifu moloku maməkə darəñ hañ mataka mələrəm. Mba Isifu enawosə fe məçəm-çəmne məñ, kəcərə fə ñafəntərə kə

nkən. ¹¹ Dəsək dəbma, kə Isifu embere dəkəb dəkəlom-pəs yəbəc çn. Mba dəsək dadəkə afum a kəb kanke ali wəkin enayi fe dəkər. ¹² Kə wəran nwe osumpər pəberne pa Isifu k'oloku kə: «Məfəntərə kə ina!» Kə Isifu esakərə kə pəberne pən, k'eyekşə k'owur doru. ¹³ Nte wəran nwe enəjk fə Isifu esakərə kə pəberne pən dəwaca, k'eyekşə k'owur doru mə. ¹⁴ K'ewe afum a kəb kəñan k'oloku ña nte: «Nənəjk, wəHebərü nwe wos im † eñkərə pədəfani su mə. Isifu ender im a pədəfəntərə kə ina. Ti tə iñkul-kulene pəpəñ. ¹⁵ Nte endecərə fə kəpənə k'inde dim mə, k'eyekşə. K'esakər' em pəberne pən kə nkən owur nde doru.»¹⁶ Kə wəran nwe ombocərne pəberne pa Isifu kəsək, hañ wəbe ka Isifu pəç-bere dəkər. ¹⁷ Kə wəran nwe oloku wos tin tayi, k'oloku kə: «Wəçar wəHebərü nwe məñkərə su mə, ender im a pədəfan' im. ¹⁸ Mba nte iñkule-kule pəpəñ mə, k'esak pəberne pən nno iyi mə. Kə nkən eyekşə k'owur nde doru.»¹⁹ Nte wəbe ka Isifu ene moloku ma wəran kən, nwe oñç-loku kə: «Nte tə wəçar kam çıç em!»²⁰ Kə meçele məpəñ mosumpər wəbe ka Isifu. Kə wəkəkə ember Isifu dəbili kəca nke wəbe eñç-ber afum çn dəbili mə. Kə Isifu eyi dəndo dəbili.

Kəyi ka Isifu dəbili

²¹ Kə Kanu Kəpəñ kəsəle Isifu, kə kələs layidi da am-era ñobotu ñəkə kənasəç kə mə. Kə kəsəçə wəbe wəka dəbili emar kə. ²² Kə wəbe wəka dəbili elek aka dəbili fəp k'ember ña Isifu dəwaca, nte o nte teñç-çepər oñ di mə, Isifu ç teñçepər dəwaca kərəsna. ²³ Wəbe wəka dəbili çñçməməñ fe sə nte o nte Isifu enatəmpər dəwaca mə, bawo Kanu Kəpəñ kənasole kə, kəclompşə kə mosumpər məñ fəp.

40 Nte mes maməkə meñçepər mə, kə amarəs merəñ a Firawona, wəbe ka Misira, wətupə kə wəçəfe kən çəcom, ñande ñacıyanə kə. ² Kə pəntele Firawona nno amarəs çn merəñ ñayi mə. ³ Kə Firawona osom k'asumpər ña, k'anke pacañər ña nde bili bəkə anacañər Isifu mə. ⁴ Kə wəbe ka aka dəbili oloku Isifu kəgbəkərə ña pəməç nte enayi ña kəsək mə. Kə ñayi dəbili tem telarəm.

Isifu kəloku tedisre ta mere ma amarəs a Firawona, añe enacəñəs dəbili mə

⁵ Pibi pin disre, kə amarəs a Firawona añe merəñ ñawerəp. Nwe o nwe, tewerəp tən taciña teciyane kə ta wəkə. ⁶ Dec dendesək, kə Isifu enəjk ña ñaməçne. ⁷ Kə Isifu eyif amarəs a Firawona añe merəñ añe ñanayi dəbili kə nkən mə, k'eyif ña: «Ta ake tə nəñeyə çəro məkə-ε?»⁸ Kə ñaloku Isifu: «Səwərəpna nno pibi, mba fum eyi fe nno nwe endetam kəloku su tedisre ta mere maməkə mə.» Kə Isifu eyif ña: «Bağ Kanu kətəmpər kəcərə ka tedisre ta mes ba? Nəlök' im ma mere monu-a.»

⁹ Kə wətupə ka Firawona yomunəs çləməñ Isifu mere maməkə enawerəp mə. K'oloku: «Mere mme iwerəpna

† Perεç = «kəpəc» †† Serah = «Kəpə ka dec»

‡ Potifar

ma: Aḡgbəḡkəb ɲa wiŋ ɲeyin' em fɔr kirin. ¹⁰ Nɔɔɔ wara maas. Nte aḡgbəḡkəb ɲe ɲoŋgbuc mɔ kɔ yokom yembek, kɔ yokom yayɔkɔ yɔɔɔ. ¹¹ Tətəŋne itɔmpər apɔt ɲe iŋc-tupe wəbe kem Firawona mɔ. K'ilək yokom yɔɔɔma k'ifɔcəs yi ɲɔ apɔt ɲe iŋc-tupe Firawona mɔ disre, k'isɔŋ Firawona məŋcɔŋcɔ ma pokom papɔkɔ inafɔcəsə kɔ dɔpɔt mɔ.» ¹² Kɔ Isifu oloku kɔ: «Tedisre tayi tɛntɛ: Wara wawɔkɔ maas, mata maas mɔ. ¹³ Kɔ mata maas mɛŋcɛpər-ɛ, Firawona endesɔlukus kəyekt' əm domp, pəluks' am yɛbɔc yam. Məndesɔ məctupe kɔ yomunəs pəɔɔ tɔkɔ məŋcɔc ti mɔ, məcber kɔ yeri yɔkɔ mənde kəctupe kɔ mɔ dəkəca. ¹⁴ K'andesak əm-ɛ, ta mədekɔ-pələrn' em, iletsen' am mələk' em layidi a məndekɔ-mar im ɲɔ wəbe eyi mɔ. Nte tɔŋcɔŋe pəwuren' em ɲɔ kəb kəŋke disre mɔ. ¹⁵ Bawo atɔf ɲa Hebəru ɲalɛk im k'əŋkɛrɛ Misira. Kɔ ɲɔ, ali tes iyɔ fɛ nte andeber' em dəbili mɔ.»

¹⁶ Nte wəcɔfɛ ka Firawona cəcom ɛnəŋk fɔ moloku mme Isifu oloku ma mere mɔ, mɔmbɔt kəne, k'oloku Isifu: «Ina mere mem, mafala maas ma kəcom kəgbent m' isarena. ¹⁷ Kəfala kəŋkɔ kəŋecna ci dacɔ mɔ fəp, yeri yɔkɔ wəcɔf cəcom ontup a pəcsɔŋ yi Firawona mɔ fəp yeyina dənda. Bəmp yɔcsɔm yeri yayɔkɔ isarena kəfala disre mɔ.» ¹⁸ Kɔ Isifu oloku kɔ: «Tedisre tayi tɛntɛ: Cəfala cacɔkɔ maas, mata maas mɔ. ¹⁹ Kɔ mata maas mɛŋcɛpər-ɛ, Firawona endepən' am darenɔ, pəber əm kəbənda dəkəlim pəgbek əm, bəmp yɔcsɔm əm.» ²⁰ Tataka ta maas, dɔɔkɔ doluksər da kəkom ka Firawona. K'omboce amarəs ɔn kəsata kəpɔŋ. K'ɔɔŋ wəcɔfɛ kɔn cəcom dəbe dɔpɔŋ, amarəs ɔn fəp fɔr kirin. ²¹ K'olukse sɔ wəka mɛrəŋ wəkɔ yɛbɔc yɔkɔ ɛnəyi cɔkɔ-cɔkɔ mɔ: Kɔ wəkakɔ oŋcop sɔ kəctup pəber Firawona apɔt dəkəca. ²² Kɔ Firawona osumpər wəcɔf cəcom wəpɔŋ pəɔɔ tɔkɔ Isifu ɛnaloku ti mɔ. ²³ Wətupe ka Firawona yomunəs ɛŋcem-cəmnɛ fɛ sɔ Isifu, k'empələrne kɔ.

Kəwɛrəp ka Firawona

41 Kɔ teren tin tɛŋcɛpər, teren ta mɛrəŋ, kɔ Firawona ɛwɛrəp: Pəcəme kəŋgbɔkɔ nke aŋwe Nil mɔ kəsək. ² Kɔ cəna cəran cətifi camət-mɛrəŋ cəŋcafe dəkəŋgbɔkɔ. Kɔ cəyɛfɛ kəsɔmət dale. ³ Kɔ cəna cəran camət-mɛrəŋ cəɔɔma cələŋki cəŋcafe sɔ cəkɔ tadarəŋ dəkəŋgbɔkɔ. Kɔ ci cəŋkɔɔ cəcəme cəcɔkɔ-cɔkɔ kəsək dəkəŋgbɔkɔ. ⁴ Kɔ cəna cələŋki nce cəyɛfɛ kəsɔm cəna cətifi cəkɔ. Kɔ Firawona ɛntəme. ⁵ Kɔ Firawona ɔŋgbɔkəre sɔ kədire, k'ewɛrəp sɔ tamerəŋ. ⁶ Səbomp sa malɔ camət-mɛrəŋ səpɔŋ səwurəs atoka ɲin ɲɔtɔt ɲayi. Kɔ səbomp sa malɔ səfɛt səwurəs səcɔkɔ-cɔkɔ tantɔf. ⁷ Kɔ səbomp sa malɔ səfɛt nse səndi səbomp sa malɔ səpɔŋ səlare səkɔ. Kɔ Firawona ɛntəme sɔ. Mere mayi mɔ mamɔkɔ.

⁸ Dec dendesɔk, kɔ amera ɲelɛce-lɛce Firawona. K'ewe acərə mes k'abeki a Misira fəp. Kɔ Firawona ɔɔmər ɲa mere mɔn. Mba ali fum ɛnəyi fɛ nwe ɛŋctam kələku kɔ

tedisre ta mere mɔn mɔ. ⁹ Kɔ wətupe kɔn yomunəs ɛlɛk moloku, k'oloku Firawona: «Iŋcem-cəmnɛ mɔkɔ tɛpələrənɛ tem. ¹⁰ Pənatele Firawona ɲɔ amarəs ɔn ɲayi mɔ, k'osom k'asumpər im kɔ wəcɔfɛ kɔn cəcom, k'əmbɛr su dəbili nde kəb ka wəbe ka abum ɔn. ¹¹ Kɔ səwɛrɛp ina kɔ wəka mɛrəŋ kem pibi pin. Nwe o nwe mere mɔn taciŋa mme antam kələku tedisre ta mi mɔ. ¹² Tətəŋne səyi bili bin kɔ wətemp wəcar wəHebəru wəka wəbe ka abum a Firawona wəɔɔma. Kɔ səloku kɔ nwe o nwe mere mɔn k'oloku su tedisre ta mi. ¹³ Kɔ to-surenɛ kɔ teyi pəɔɔ tɔkɔ ɛnaloku nwe o nwe mɔ. Kɔ Firawona oluks' em yɛbɔc yem yɔcɔkɔ-cɔkɔ. K'ɛŋgbek wəka mɛrəŋ kem.»

Isifu kələku kɔn mes ma mere ma Firawona tedisre mɔ

¹⁴ Kɔ Firawona osom a pawenɛ kɔ Isifu. K'awurenɛ kɔ katəna-katəna dəbili. K'ofonənɛ, k'əsəkpər yamos, k'ɔŋkɔ nde Firawona ɛnawe kɔ mɔ. ¹⁵ Kɔ Firawona oloku Isifu: «Iwɛrəp, mba ali fum isɔtɔ fɛ nwe oŋlok' im tedisre ta mere mem mɔ. Mba alok' im a məntam kələku tedisre ta mere mme aŋlok' əm mɔ.» ¹⁶ Kɔ Isifu oloku Firawona: «Bafɔ in' ɔfɔ! Kanu kəndeloku Firawona tedisre ta mere mɔn.» ¹⁷ Kɔ Firawona oloku Isifu: «Mere mem-ɛ, kəŋgbɔkɔ kəsək iŋcəmena. ¹⁸ Kɔ cəna camət-mɛrəŋ cətɔt cətifi cəŋcafe dəkəŋgbɔkɔ, kɔ cəyɛfɛ kəsɔmət dale. ¹⁹ Kɔ cəna camət-mɛrəŋ cəɔɔma cələŋki cələc, ci cəŋcafe sɔ cəkɔ tadarəŋ dəkəŋgbɔkɔ. Mba intanəŋk fɛ Misira cəna cələce pəɔɔ cəcɔkɔ. ²⁰ Kɔ cəna cələc cələŋki nce cəyɛfɛ kəsɔm cəcɔkɔ-cɔkɔ camət-mɛrəŋ cətifi cətɔt cəkɔ. ²¹ Cəna cətifi nce cəcberɛ cələŋki dəputuk, ta aŋcərə kɔ pəyɔnɛ fɔ yati cəmbɛrɛ ci dəputuk-ɛ. Kɔ cəna cələc nce cənaŋkanɛ sɔ kələce, pətas tɔkɔ cənalɛce mɔ. K'intəme. ²² K'iwerəp sɔ nte: Səbomp camət-mɛrəŋ sa malɔ sətɔt səlare səwurəs atoka ɲin ɲayi. ²³ Kɔ səbomp camət-mɛrəŋ sa malɔ səɔɔma səfɛt səwurəs səcɔkɔ-cɔkɔ səkɔ tantɔf. ²⁴ Kɔ səbomp sa malɔ səfɛt nse səndi səbomp sa malɔ səpɔŋ səkɔ. Iloku mere mame acərə mes. Mba ali fum isɔtɔ fɛ nwe oŋlok' im tedisre ta mi mɔ.» ²⁵ Kɔ Isifu oloku Firawona: «Mere ma Firawona fəp, toloku tin tɔ moloku. Kanu kəyi kəmentər Firawona nte kəndeyɔ mɔ. ²⁶ Cəna cətɔt nce camət-mɛrəŋ, meren camət-mɛrəŋ mɔ. Kɔ səbomp sa malɔ sətɔt nse camət-mɛrəŋ, meren camət-mɛrəŋ mɔ, mere min mɔ. ²⁷ Cəna cələc cələŋki nce cəmpəna cəkɔ tadarəŋ mɔ, meren camət-mɛrəŋ mɔ, kɔ səbomp sa malɔ səfɛt nse, dor da meren camət-mɛrəŋ dɔ. ²⁸ Pəɔɔ tɔkɔ intɛp ti kəc-loku Firawona mɔ, Kanu kəmentər Firawona tɔkɔ kəndeyɔ mɔ. ²⁹ Meren camət-mɛrəŋ ma kənəmbərə mender mame atɔf ɲa Misira fəp. ³⁰ Kɔ meren camət-mɛrəŋ ma kənəmbərə mɛŋcɛpər-ɛ meren camət-mɛrəŋ ma dor mendecəme mi darəŋ: Dor dadɔkɔ dendelukse Misira darəŋ. ³¹ Kɔ dor dadɔkɔ dɛŋcɛpər-ɛ, afɔdetam kəcərə yati kɔ pəyi fɔ kənəmbərə kənəyi dɛ tɔɔma-ɛ. Debeki da dor dadɔkɔ dendesɔŋe ti. ³² Kɔ mənəŋk Firawona pəgbɔkəre

kəwerəp mere min maməkə kəmerəŋ-ε, Kanu kəyi kəsəŋε kə kəcərə: A mes melip nəkə kəyi məkə, kəbelkər kə kənder oŋ kəbəc yəbəc yaki. ³³ Nte Firawona eŋcərə oŋ a Isifu ɔy amera, k'εŋcərə səkə mes məkə, kə Firawona ɔsəŋ kə dəbe atəf ŋa Misira disre. ³⁴ Firawona pəyefε oŋ, pəboŋcəs akə ŋandeyəne abε aŋε ŋandekə-tene atəf ŋa Misira məkə, nte tɔŋsəŋε ŋabaŋəs katin ka kəcəmət ka kəsəkə yətəl yaŋan, atəf ŋa Misira meren camət-merəŋ ma kəməmbərə mme disre məkə. ³⁵ Ŋalonka yeri ya meren mobotu mme mender məkə, ŋayəkə ti dim da Firawona dəntəf. Firawona pəsom pameŋk yeri sədare fəp. ³⁶ Yeri yayəkə yəkə andeməŋkε atəf, kədəm ka meren camət-merəŋ ma dor mme Isifu oloku kədəyi məkə, nte tɔŋsəŋε ta dor dadəkə dedetam atəf ŋa Misira məkə.»

Isifu ɔyone wəmarəs wəkəkə-ɔkəkə wəkə Firawona

³⁷ Kə moloku maməkə məkəmbək Firawona kə amərəs ɔn. ³⁸ Kə Firawona eyif ŋa: «Andetam kəsəkə fum pəməkə Isifu ba, pəyəkə amera ŋa Kanu?» ³⁹ Kə Firawona oloku Isifu: «Nte Kanu kəsəŋε əm kəcərə ka mes mame fəp məkə, fum o fum eyi fε nwe ɔsəkə domp, pəcərə mes pəməkə mənə məkə. ⁴⁰ Mənə Isifu, mən' endeyəne wəkiriŋ ka kəbəkə kem, afum a atəf ŋem fəp. Mən' ɔ ŋandeyi darəŋ, dəbe da ina Firawona gbəcərəm dendecepər dam.» ⁴¹ Kə Firawona oloku Isifu: «Misira məkə mame isəŋ əm dəbe da atəf ŋaŋε fəp.» ⁴² Kə Firawona owurε kurundε kən dəkəkə, k'ember ki Isifu dəkəkə. K'ember Isifu yamos yətət. K'εŋgbək kə kəma dəkilim. ⁴³ Kə Firawona embək Isifu abil ŋa kəwan ŋəkə wənacəŋc wən məkə, kə ŋaŋcək kəkəkə. Kə afum ŋayefε kəkul-kulene ŋa: «Abərek!» † Tatəkəkə təkə Firawona enasəŋε Isifu dəbe, atəf ŋa Misira. ⁴⁴ Kə Firawona oloku səkə Isifu: «In' ɔyone Firawona! Kə mənəkəwosε-ε atəf ŋa Misira, ali fum ɔfəkəkə de kəkə, k'ɔŋkəkə yekti kəkəkə kən atəf ŋa Misira.» ⁴⁵ Kə Firawona ewe Isifu tewe ta Misira «Cafənət Paheneyah.» K'ɔsəŋε kə wəran pacwe kə Asnat, wan wəran ka Potifera, Sali Almamy sa dare da Hon. Kə Isifu owur kəkəkə-cərə Misira mme enasəkəkəkəkəkəkε dəbe ta eŋcərə mi məkə. ⁴⁶ Isifu enasəkəkəkəkəkəkε meren 30 a Firawona pədəcərə kəkəkəkε. Nte aŋcəmbər kəkəkəkε məkəkε, fər ya Firawona kiriŋ yəkə Isifu enawur kəkəkəkəkəkε atəf ŋa Misira fəp. ⁴⁷ Meren camət-merəŋ ma kənəmbərə maməkəkε disre, kə afum a Misira ŋamberene kəkəkəkε. ⁴⁸ Kə Isifu oloŋka yeri yayəkəkəkε fəp Misira meren mme camət-merəŋ. K'oloŋka yeri ya sədare səfət səkəkəkε sənəkəkəkəkəkε sədare səpəkəkε məkəkε. ⁴⁹ Isifu enaloŋka kur ka yeri pəməkəkəkəkε ka dəkəkəkəkε, kur kənabək haŋ pac-cəm-cəmne a dor dɔfəkəkəkəkε kəsumpər aka Misira. ⁵⁰ Teren təkəkəkəkəkəkε ta dor, kə Isifu oŋkom awut arkun merəŋ aŋε Asnat wan wəran ka Potifera Sali Almamy sa dare da Hon enakomε kəkəkε məkəkε. ⁵¹ Kə Isifu ewe coco cən Manase, ti tatəkəkəkε Kanu kəsəŋε kəkəkəkəkε ka pəcuy fəp kəkəkε kəsəkəkε kəkəkε aka kəkəkε ka kas. ⁵² K'ewe wan kən təkəkε Efrayim, ti tatəkəkəkε Kanu kəsəŋε kəkəkəkəkε dokombərə atəf ŋε analapəs kəkəkε məkəkε. ⁵³ Kə meren camət-merəŋ ma kənəm-

† «Nəkəkε kəkəkε»

bərə melip. ⁵⁴ Kə meren camət-merəŋ ma dor moŋcop pəməkəkε təkəkε Isifu enaloku ti məkəkε. Dor denayi təkəkε ya Misira fəp. Mba yeri yeməŋkərne yenayi səkəkε atəf ŋa Misira fəp. ⁵⁵ Nte dor dosumpər aka Misira məkəkε, kə ŋambokər Firawona kəsəkəkε ka cəcəm. Kə Firawona oloku aka Misira: «Nəkəkε nənəŋk Isifu, nte oŋloku nu məkəkε, nəyəkəkε tatəkəkε!» ⁵⁶ Nte dor dəkəkε Misira məkəkε, kə Isifu oŋcop kəcamsər aka Misira malb. Mba dor dεŋc-bək kəkəkε dəm atəf ŋa Misira. ⁵⁷ Afum ŋac-yefε mofə fəp ma Misira kədəway malb nəkəkε Isifu eyi məkəkε, bawo dor denanəŋkanε kəkəkε Misira.

Yakuba kəsom kən awut ɔn Misira

42 Kə Yakuba ene a malb †† beyi Misira. Kə Yakuba oloku awut ɔn: «Ta ake təkəkε nəndeyine nəkəkε nəkəkəkəkəkε fər disre-ε?» ² Kə Yakuba oloku: «Ine a malb meyi Misira. Nətor nəkəkε nəwayε su dəkəkε malb, ta padefine dor.» ³ Kə awεŋc a Isifu wəkəkε ŋantor kəkəkε-way malb Misira. ⁴ Mba Yakuba enasəkəkε fe Benjamine wəkəkε enapəŋne kərə kəkəkε Isifu məkəkε pəcəpse awεŋc aŋa darəŋ, bawo Yakuba enaloku: «Benjamine ɔfəkəkε ta tes təkəkε təkəkε təkəkε təkəkε kəkəkε.» ⁵ Kə awut a Yakuba ŋaŋkəkε Misira kəkəkε-way malb pəməkəkε təkəkε afum alarəm ŋaŋkəkε Misira dəkəkεway malb məkəkε, bawo dor denayi atəf ŋa Kanahan fəp.

Isifu eyenkəs abəkəkε ŋəkəkε nəkəkε awεŋc ŋayi məkəkε

⁶ Təm tatəkəkε Isifu pəyone wəkəkε atəf ŋa Misira. Nkən eŋcwayər afum a Misira fəp malb. Kə awεŋc a Isifu ŋander ŋatontnεne Isifu fər yəkəkε kiriŋ, ŋacəp mobu dəkəkε. ⁷ Kə Isifu enəŋk awεŋc aŋa. K'enepəl ŋa. Mba owurər fe ŋa kəcərəne. K'olok-łəkəkε ŋa dim deyənki, k'eyif ŋa: «Deke nəyefε-ε?» Kə awεŋc aŋa ŋaloku kəkəkε: «Atəf ŋa Kanahan ŋəkəkε səyefε, kəkəkε sənder kəway nəkəkε yeri.» ⁸ Kə Isifu enepəl awεŋc aŋa. Mba awεŋc aŋa ŋananepəl fe kəkəkε. ⁹ Kə Isifu eŋcəm-cəmne mere məkəkε enawərər te taŋan məkəkε. K'oloku ŋa: «Aten mes ŋəkəkε nəyone! Mes ma atəf ŋaŋε məkəkε nənder kətən, nəkəkε nəloku mi aka atəf ŋonu.» ¹⁰ Kə ŋaloku Isifu: «Ala, wəkəkε, dəkəkεway yeri sənder bafɔ aten mes ŋəkəkε acar am ŋayone. ¹¹ Dεwεŋca dəkəkε səyəkəkε fəp fosu, wəkəkε wəkəkε okom su. Səkəkε bəkəkε! Səkəkε-cłək' əm a dəkəkε yeri gbəcərəm sənder.» ¹² Kə Isifu oloku ŋa: «Kəbupərə ti kəkəkε nəkəkε, mətambər ma atəf ŋaŋε məkəkε nənder kətən nəkəkεloku mi ndoronu.» ¹³ Kə awεŋc aŋa ŋaloku Isifu: «Wəkəkε kəkəkε merəŋ wəkəkε sənayi kas kosu kəkəkε nde Kanahan. Mba wəkəkε efεte su dəkəkε məkəkε eyi məkəkε dəkəkε kəkəkε papa kosu, kəkəkε wəkəkε enafi.» ¹⁴ Kə Isifu oloku ŋa: «Təkəkε iloku nu məkəkε, ti təkəkε kəŋcε: Aten mes ŋəkəkε nəyone! ¹⁵ Awa, yəkəkε nyε y' indecəmbər nu: Inderəmε nu tewe ta Firawona, nəfəkəkε nəkəkε ta wəfət konu wəkəkε wəkəkε wəkəkε nəsəkəkε dəkəkε məkəkε ender-ε. ¹⁶ Nəsom wεŋc konu wəkəkε wəkəkε wəkəkε wəkəkε wəkəkε nəsəkəkε dəkəkε məkəkε. Kəkəkε nənə aŋε endesəkəkε nəkəkε məkəkε, dəkəkε andeber nu. Andeməkəkε moloku monu, pacərə kəkəkε

†† bələ = f. «blé» megben mme aŋc pəsəkəkε farin məkəkε

pəyɔnɛ kaŋce kɔ nəloku-ɛ. Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ɪndɛrəmə nu tewɛ ta Firawona atɛn mes ɲɔ nəyɔnɛ!»

¹⁷ Kɔ Isifu ɛmbɛr ɲa dəbili mata maas. ¹⁸ Tataka ta maas, kɔ Isifu oloku ɲa: «Nəyɔ nte, tɔsɔɲɛ nu kəyi doru. ɪɲnesɛ Kanu! ¹⁹ Kɔ pəyɔnɛ fɔ nəsɔkɛnɛ bəkəc-ɛ, nəsak wɛɲɔ konu wəkin dəbili. Nəna aləpəs aɲɛ nəkɛnɛ afum anu yeri kərəs bawo dor deyi. ²⁰ Nəkɛrɛn' em wəfɛt konu wəkɔ nəsak dəndo mɔ nte tɔɲsɔɲɛ pamɔmən moloku monu kɔ pəyɔnɛ fɔ kaŋce kɔ-ɛ, ta nədɛfi.» ²¹ Ti tɔ ɲanayɔ, ɲaclokenɛ: «Ëy. Sən' ɛnayɔ ti wɛɲɔ kosu. Bawo anəɲk ayɛk ɲɔn, tɛm nte oɲcloku su a paɲaɲɲɛnɛ kɔ mɔ, ta aɲcəɲkələ kɔ-ɛ. Ti tɔ ayɛk ɲɔn ɲeyi kəsutɛ su tantɛ.» ²² Kɔ Ruben ɛlɛk moloku, k'oloku ɲa: «Inaloku fɛ nu ti ba, fɔ ta nəyɔ wan nwe pələc? Mba nənacəɲkəl f' em. Nɛkəl oɲ awɛr su mecir mɔn.» ²³ Awɛɲɔ a Isifu ɲanacərə fɛ a Isifu ɛɲne kusu kəɲan bawo wəcɛpərənɛ moloku ɛnayi kɔ dacɔ kɔ awɛɲɔ aɲa. ²⁴ Kɔ Isifu ɔmbɔlɛ awɛɲɔ aɲa, k'ɔɲkɔ pəbok.

Awut a Yakuba kəluku kəɲan Kanahan

Nte elip mɔ, k'oluksərɛnɛ kədɛlok-ɔkər ɲa. K'ɛlɛk Simɔɲ awɛɲɔ aɲa dacɔ, k'ɛmbɛr kɔ dəbili fɔr ya awɛɲɔ aɲa kirij. ²⁵ Kɔ Isifu osom a palasɛ ɲa yeri dəlɔba, palukxɛ nwe o nwe pəsam pɔn nde alɔba ɲɔn, pasarəsər ɲa yeri yayɔkɔ. Ti tɔ anayɔnɛ ɲa. ²⁶ Kɔ awɛɲɔ ɔn ɲasarəsər sɔfale səɲan yeri. Kɔ ɲasumpər dɔɲ kɔ ɲaɲkɔ. ²⁷ Kɔ wɛɲɔ ka Isifu wəkin ende pəsikəlɪ alɔba ɲɔn nde dəkəwəɲsɛ pəfaɲ kəwure sɔfale sɔn yika yɔsɔm, kɔ wəkakɔ ɛnəɲk pəsam pɔn alɔba ɲɔn disrɛ. ²⁸ K'oloku awɛɲɔ aɲa: «Aluks' em pəsam pɛm. ɪpɛmpɛ nɔn alɔba ɲɛm.» Kɔ mɛra yeyi ɲa yama-yama kəcərə fɔ a ɲaɲkɔ dəkəway palukxɛ ɲa sɔ pəsam paɲan. Kɔ ɲay-ɪfɛ: «Cəkɛ ɔ Kanu kəyɔ su tantɛ-ɛ?» ²⁹ Kɔ ɲambɛrɛ ndɛna papa kəɲan Yakuba nde atɔf ɲa Kanahan. Kɔ ɲalɔmər kas kəɲan mes mɔkɔ mɛnasɔtɔ ɲa mɔ fəp. ³⁰ Kɔ ɲaloku kas kəɲan: «Fum wəkɔ ɔyɔnɛ wəbɛ wəka Misira mɔ, ɔlok-ɔkərə su dim deyeɲki, k'ɛndɛɲɛ su kəyɔnɛ atɛn mes ma Misira mɛmɛ səndɛloku aka nɔn mɔ. ³¹ Kɔ səlɔku kɔ fɔ səsɔkɛnɛ bəkəc, bafɔ atɛn mes ɲɔ səyɔnɛ. ³² Kɔ Səlɔku kɔ sɔ fɔ wəcɔ kɔ mɛrəɲ wɔ sənayɪ kas kosu kəkɔm, mba wəfɛt kosu eyi dɛkɛr, kɔ wəkin ɛnafɪ su dacɔ. ³³ Kɔ wəbɛ wəka Misira oloku su: «Nte tɔ nəndeyɔ a itam kəcərə a nəsɔkɛnɛ bəkəc. Nəsak wɛɲɔ konu wəkin nɔn, nəkɛnɛ afum anu yeri kərəsna bawo dor deyi. ³⁴ Nəkɔ, nəkɛr' em wəfɛt konu. Tɛm tatɔkɔ, ɪndɛcərə a bafɔ atɛn mes ɲɔ nəyɔnɛ, kɔ nəsɔkɛnɛ bəkəc. ɪndɛlukxɛ nu wɛɲɔ konu, tɛm tatɔkɔ nəcəmɛ sɔ kəcaməs konu darəɲ dɔtɔf.»

³⁵ Nte ɲambɛrɛ ndaraɲan akɔ ɲayuk malɔ mɔkɔ ɲanakɛrɛ mɔ, kɔ fəp faɲan ɲanəɲkəs-nəɲkəs pəsam paɲan nde lɔba yaɲan disrɛ. ɲa kɔ kas kəɲan nte ɲanəɲkəs pəsam nde lɔba yaɲan disrɛ mɔ, kɔ kənɛsɛ kəndɛr ɲa. ³⁶ Kɔ kas kəɲan Yakuba oloku ɲa: «Awut em ɲɔ nəfaɲ kəbaɲsər im! Isifu eyi fɛ sɔ doru, Simɔɲ eyi fɛ sɔ doru, kɔ nəfaɲ sɔ kələkər im Benyamin-ɛ! ɪn' ɔ

mamɔkɔ fəp mɛndɛtɔrəs.» ³⁷ Kɔ Ruben oloku papa kɔn: «Mədə məyɔ padif awut em mɛrəɲ k'ɪntəkɛr' am Ben-samɛɲ. Məbɛr im kɔ dəwaca, ɪndɛkɛr' am kɔ.» ³⁸ Kɔ Yakuba oloku: «Wan kem ɔfɔtɔr kɔ nəna, bawo wəbɛk' ɔn Isifu ɛfi. Sona s' eyi oɲ. Kɔ tɛlɛc tɔsɔtɔ kɔ dɔɲɔ-ɛ, cəkɛ ɔ nəndeyɔ-ɛ, tɛm tatɔkɔ nəɲsɔɲ' em kətɔrɛ cəfon cɛm cəfɛr dabiya kɔ abəkəc ɲocuy nde afɪ ɲayi mɔ.»

Yakuba kəwosɛ kəɲ Benyamin kəkɔ kɔ awɛɲɔ aɲa

43 Dor dɛɲɔ-bɛk kəbɛk dəm dɔtɔf. ² Nte ɲalip kədi malɔ mɔkɔ ɲanakɛrɛ kəyɛfɛ Misira mɔ, kɔ Yakuba oloku awut ɔn: «Nəlɔksərɛnɛ, nəkɔ nəwayɛ su yeri yepic.» ³ Kɔ Yuda oloku kɔ: «Wəbɛ ka Misira ɛnabɛɲɛ su: «Ta ɪnəɲk nu sɔ cəro, kɔ nəntəkɛr' em wɛɲɔ konu wələpəs-ɛ.» ⁴ Kɔ məɲwosɛ kəsak wəfɛt kosu səkɔ-ɛ, səntɔr Misira kəkɔ-way' am yeri. ⁵ Kɔ məntɔwosɛ kəsak kɔ səkɔ-ɛ, səfɔtam kətɔr Misira kəkɔ-way' am yeri, bawo wərkun kəkɔ ɛnaloku: «Ta ɪnəɲk nu sɔ cəro kɔ nəntəkɛr' em wəfɛt konu-ɛ.» ⁶ Kɔ Yakuba oloku: «Ta ake tɔ nənayɔn' em pələc tantɛ, kəcloku wərkun wəkakɔ a nəyɔ wəfɛt-ɛ?» ⁷ Kɔ awut ɔn ɲaloku: «Wərkun wəkakɔ ɛnayɪfɛt su pələrəm tɛ tosu kɔ tokomɛnɛ tosu, pəcyɪf su: «Papa konu ɔsɔɲyɪ doru? Nəyɔ wɛɲɔ wələmɔ sɔ?» ⁸ Kɔ Yuda oloku papa kəɲan Yakuba: «Məsak wəfɛt səkɔ kɔ ina. Səndeyɛfɛ səkɔ, tɔsɔɲɛ su kədəyi doru ta səfi-ɛ, mənə papa, awut asu kɔ sənə. ⁹ ɪn' ɔsɔɲ əm tɛmɛr, tɛta wəfɛt: ɪn' ɔ məndɛwɛr kɔ, kɔ ɪntəkɛr' am kɔ-ɛ, ta ɪlukxɛ kɔ ɪdɛr ɪbɛr əm kɔ dəwaca-ɛ, tɛm tatɔkɔ ɪn' ɛndɛsɔɲ' am kətɔnəɲk sɔ wan kam. ¹⁰ Patɔbɔlsɛnɛ moloku-ɛ, kɔ sən-tam nte kəkɔ kəmɛrəɲ səluku.» ¹¹ Kɔ papa kəɲan Yakuba oloku ɲa: «Bawo tɛyi tantɛ, nəkɔ nəyɔ nte. Nələk ca ya atɔf ɲaɲɛ yɔlɔmɔ nətɔmpərənɛ wərkun wəkakɔ, pəmɔ: Dɔni, mɛsɛ ma cəmɛ mɛpic, cigbili, yamaku kɔ mɛgbɛn ma yaləkɛ kɔ cola. ¹² Nələk pəsam pɔkɔ nənakɛkərə tɔcɔkɔ-cɔkɔ mɔ kəmɛrəɲ. Nəluku pəsam pɔkɔ anabɛrɛ nu dəlɔba mɔ, tɔlɔmɔ ɲanaciya kəciya dəm. ¹³ Nələk wəfɛt konu nəkɔ ndɛna wərkun wəkawɛ. ¹⁴ ɪntɔla Kanu Kəpɔɲ nke kəntam mes ma doru fəp mɔ, kəsɔɲɛ wərkun wəkakɔ pəkɔ pəyɔnɛ nu nɔnɔfɔr pəsak wɛɲɔ konu wəkɔ osumpər mɔ nədɛr, nəkɛrɛnɛ sɔ Benyamin! Kɔ ina kɔ pəyi fɔ awut em ɲan-dewur im dəwaca-ɛ, awa ɲawur im dəwaca!»

Isifu kəbaɲɲɛ kəmɛrəɲ kɔ awɛɲɔ ɔn

¹⁵ Kɔ awut a Yakuba ɲalɛk yɔtɔmpərənɛ kɔ pəsam pɔkɔ ɲanakɛkərə tɔcɔkɔ-cɔkɔ mɔ kəmɛrəɲ, kɔ Benyamin. Kɔ ɲayɛfɛ, kɔ ɲantɔr Misira. Kɔ ɲaɲkɔ ɲa-mɛntərɛnɛ Isifu. ¹⁶ Nte Isifu ɛnəɲk Benyamin kɔ awɛɲɔ aɲa mɔ, k'oloku wəcamxɛ kɔn: «Məbɛrɛ afum akaɲɛ dɛkɛr, mədif pɔcɔl, məcɔɲ, bawo afum akaɲɛ ɲɔ sən' ɛndɛnadi mɔkɔ yeri tofo tin daɲana.» ¹⁷ Kɔ fum wəkakɔ yɔtɔkɔ Isifu ɛnaloku kɔ mɔ, k'ɛmbɛrɛ afum aɲɛ dɛkɛr

† Ti tɔ tatɔkɔ mɛgbɛn mɛyɛɲk kəway

ndena Isifu. ¹⁸ Kə awənc a Isifu njanese nte anaberse njanena Isifu mɔ, kə njaloku: «Teta pəsam pɔkɔ anasak lɔ-ba yosu disre mɔ ti t' ankerə su nno. Ankerə su nno, njadewəkərne su nəcəmbər su dacar kə sɔfale sosu.» ¹⁹ Kə njalɔtərne wəcəmse ka Isifu, kə njaloku kə moloku mme dəkusunja: ²⁰ «Nənanəne Wəbe! Sənader tɔɔkɔ-kɔkɔ kədeway yeri. ²¹ Nte sənɔc-lukus mɔ, kə sənɔkɔ sikəli lɔba yosu karwanse, kə sənənɔk nwe o nwe pəsam pɔn nde alɔba nɔn. Mba sənkerene sɔ pi. ²² Sənkerene sɔ pəsam pɔlɔma kədeway yeri. Sənɔcəre fe nwe enaber pəsam papɔkɔ nde lɔba yosu disre mɔ.» ²³ Kə wərkun nwe oloku nja: «Ta nənese bəkəc yɔfɔr nu! Kanu konu kə, Kanu ka papa konu kənəsɔnɔ nu pəsam nde lɔba yonu. Pəsam ponu pənader im.»

Kə wəcəmse ka Isifu owurene Simɔn nno awənc njanə njanə mɔ. ²⁴ Kə fum wəkawe emberse njanə nde kəɔ kə Isifu disre. K'ɔɔɔn njanə domun, kə njanbikene wəcək. K'ɔɔɔn sɔ sɔfale sənjan yika. ²⁵ K'olompse njanə yeri njanə nte Isifu enakɔ der dan mɔ, bawo enanene Isifu pəc-loku: «Sən' endedi yeri dan dɔmɔkɔ kə nja.» ²⁶ Nte Isifu ender deker dan mɔ, kə awut a Yakuba njanə Isifu ca yɔkɔ njanatɔmpərne kə mɔ, kə njanantɔnne kə dənɔtɔf. ²⁷ Kə Isifu eyifət njanə teta dis danjan, k'eyif njanə: «Papa konu wətem wəkɔ nənle mɔ, entamne? ɔsɔreyi doru?» ²⁸ Kə awənc njanə njaloku: «Wəcar kam, papa kosu entamne, ɔsɔɔyɔi doru.» Kə njanantɔnne Isifu. ²⁹ Kə Isifu eyekti fɔr. Nte enənɔk Benjəmin wəpanne kən kere mɔ, k'eyif njanə: «Wəkawe ɔɔnne wəfət konu wələpəs, wəkɔ nənalok' im tetɔn mɔ?» K'ɔnɔcə: «Kanu kəmar əm wan kem!» ³⁰ Kə Isifu njanəpər moloku, bawo njanɔtəy-e-təy-e pəbotu pa kənənɔk ka wənɔc, enafan kəbok. Kə Isifu emberse dəkulɔ dɔn, k'ombok di njanə. ³¹ Kə Isifu esak kəbok, k'ombufərne kəro, k'owur. K'əsəp kətəbok sɔ fɔr ya awənc njanə kirin. K'oloku: «Nəwurene su yeri.» ³² K'amberse Isifu yeri taciɔa, awənc njanə taciɔa, kə aMisira njanə njanə sɔ taciɔa. Bawo aMisira njanəwose fe kəpanne dap da yeri kə aHebər. ³³ Kə awənc a Isifu njanə fɔr yɔn kirin. Kəyefe ka coco ca papa kənan njanə wəfət kənan nwe o nwe kə dəkəndə dɔn. Kə njanəyefe kəlokene kəciyanə nke kəyi njanə nte Isifu osumpər njanə mɔ. ³⁴ Kə Isifu emberene njanə yeri yɔn njanə nkɔn njanə-di mɔ. Mba pəberene mpe enəsɔnɔ Benjəmin mɔ pənala kəcəmət, petas pa akɔ. Kə njanəmun njanə kə pənənənə njanə kə nkɔn Isifu.

Isifu ɔntərəs awənc ɔn nte tənɔɔnne pətəm kəcərə bəkəc njanə mɔ

44 Kə Isifu oloku wəcəmse kən: «Mələse afum akanə malɔ dəɔlɔba pəmɔ tɔkɔ lɔba njanə yentam kələk malɔ mɔ. Məber pəsam pənjan nde lɔba njanə disre. ² Məber sɔ apɔt njanə njanəmunə njanə gbeti njanə, nde alɔba njanə wəfət wəkɔ kə pəsam pɔkɔ njanə kədewaye malɔ mɔ.» Kə wəcəmse ka Isifu ɔɔ tɔkɔ Isifu enaloku kə mɔ. ³ Dec dendesɔk, k'asak afum njanə kəluku nde ndaranjan kə sɔfale sənjan. ⁴ Njanəwur dare disre ta

njanətabɔle-e, kə Isifu oloku wəcəmse kən: «Məyefe məcəmə afum njanə darən njanə məbər njanə. Məyif njanə: «Ta ake tɔ nəɔɔnne pətət kəway pələc-e? ⁵ Bafɔ apɔt njanə njanə wəbe kem njanəmunə, njanə njanəɔnne kə kəcərə tɔkɔ tender mɔ? Nənɔciya kəyɔ tante nəyɔ mɔ.» ⁶ Kə wəcəmse ka Isifu embelər njanə k'embər njanə. K'ənənɔkərne njanə moloku mɔkɔ Isifu enasom kə mɔ. ⁷ Kə njaloku wəcəmse ka Isifu: «Ta ake tɔ wəbe njanəlok-lokərə su tante-e? Səna amarəs am səfɔtam kəyɔ tatɔkɔ. ⁸ Sənənɔkənə kərəsna kə sənkerə nu pəsam pɔkɔ sənənənɔk nde lɔba yosu mɔ, kəyefe Kanahan. Ta ake tɔ sənəkəyənə pəsam kə pəyi fe ti kəma nde kəɔ ka wəbe kam-e? ⁹ Nwe o nwe anənɔkə ca yəyɔkɔ mɔ, padif kə, kə sənə fəp səyɔnə acar a wəbe kem!» ¹⁰ Kə wəcəmse ka Isifu oloku njanə: «Awa. Ine nu sim! Nwe o nwe njanənənɔkə paka mɔ, njanəyənə wəcar kem. Nəna aləpəs njanə nənɔk.» ¹¹ Kə njanəmbəlker-bəlker kətore-tore lɔba njanə dənɔtɔf kə njanəsikəli-sikəli yɔ. ¹² Kə wəcəmse ka Isifu njanəpər kəfen-feni kəyefe alɔba njanə wəbəkɔ, k'eləpəsər alɔba njanə wəfət. Kə wəcəmse ka Isifu njanə pənənɔk apɔt njanə nde alɔba njanə Benjəmin. ¹³ Kə awənc a Isifu njanəwal-wali yamos njanə, kə njanəndənəsər sɔ sɔfale sənjan lɔba njanə. Kə njanəluk-sərne sɔ dare disre.

Yuda kəcəpə Benjəmin

¹⁴ Yuda kə awənc njanə njanəder sɔ nda Isifu wəkɔ enəsɔɔyɔi kəfo kənɔk njanəsak kə mɔ. Kə njanətempene dənɔtɔf Isifu fɔr kirin. ¹⁵ Kə Isifu eyif njanə: «Cəke cɔ nəyɔ tante-e? Nənɔcəre fe a intam kəcərə tɔkɔ tənənɔkərne mɔ, tɔkɔ tender mɔ?» ¹⁶ Kə Yuda oloku: «Cəke c' indeloku wəbe kem-e? Cəke c' indeloku mətam kəlan su-e? Kanu kəmbər amarəs am njanəciya. Səyɔnə njanə acar a wəbe, kəyefe sənə njanə wəkɔ anənɔk apɔt alɔba njanə disre mɔ.» ¹⁷ Kə Isifu oloku: «Ifɔdebəc ti tatɔkɔ! Fum nwe anənɔkə apɔt mɔ, endeyənə wəcar kem. Kə nəna, nəpərne nəkɔ ndena papa konu bəkəc yoforu disre.»

¹⁸ Kə Yuda ɔɔtərne Isifu k'oloku kə: «Ilɔktərn' am wəbe məwose wəmarəs kam pəlok-lokər əm ta abəkək njanə' am nno eyi mɔ! Bawo məyi pəmɔ Firawona. ¹⁹ Wəbe kem eyifət amarəs ɔn pəc-loku: «Nəyɔ kas kə pəyife ti-e wəfət?» ²⁰ Kə səwosene kə: «Səyɔ kas kətem, kə wəfət wan nwe njanəkom detem dən disre mɔ. Wəpanne kən kere enafi. Kere kən kəkom, sona s'eyi njanə, kə kas ɔmbətər kə.» ²¹ Kə məloku amarəs am: «Nəkɔ nəkerə wəfət konu inənɔk kə fɔr yem.» ²² Kə səloku wəbe kem: «Wəfət kosu ɔfɔtam kəyefe papa kosu kəsək. K'eyefe kə kəsək-e, papa kosu njanəfi.» ²³ Kə məloku amarəs am: «Kə nəntəkere wəfət konu-e, ta inənɔk nu sɔ de.» ²⁴ Nte səluk-sərne ndena papa kosu wəmarəs kam mɔ, kə səlukse kə moloku mam məna wəbe kem. ²⁵ Kə papa kosu oloku: «Nəkɔɔ nəwaye su yeri yepic.» ²⁶ Kə səloku kə: «Səfɔtam kəkɔ. Mba kə sənəsole wəfət kosu-e, sənɔkɔ, bawo wərkun kəkɔ ɔfɔwose kənənɔk su cəro ta sənkerə kə wəfət kosu pənənɔk-e.» ²⁷ Kə papa kosu wəmarəs kam oloku su: «Nənɔcəre fɔ wəran kem awut mənənɔk»

η'etakom' em. ²⁸ Kɔ wəkin ende pəsak im. Ilaŋ ti fɔ wəkakɔ, anawatəri-watəri kɔ, bawo intanəŋk fɛ kɔ haŋ mɔkɔ. ²⁹ Kɔ nəmbarəŋer im sɔ ndəkəl wəkawɛ-ɛ, tes tedekɔ sɔtɔ kɔ-ɛ, pəcuɔ disre pɔ nəndesɔŋ' em kətorɛ cəfon cem cəfer dabiya nde afi ŋayi mɔ. ³⁰ Ndekəl oŋ k'ilukus nde wəmarəs kam, papa kem eyi mɔ, ta inŋkenɛ kɔ wəfet kosu nwe abəkəkɛ ŋɔn ŋosumpər mɔ, ³¹ enfi katina kɔ ɔntɔnəŋke su wəfet kosu-ɛ. Tɛm tatɔkɔ amarəs am ŋandesɔŋɛ wəmarəs kam papa kosu kətorɛnɛ cəfon cɔn cəfer dabiya pəcuɔ disre. ³² Bawo ina wəmarəs kam isɔŋ kɔ temer kəlukɛ kɔ sɔ wan kɔn, icloku papa kosu: «K'intɔlɔks' am wəfet kosu-ɛ, in' endesɔŋ' am kətorɛ cəfon cam cəfer dabiya!» ³³ Ndekəl iletsɛn' am: Ina wəmarəs kam iyi nno. Iɔŋn' am wəcar. Wəfet kosu pəlukus kɔ awɛŋc im aŋa nde papa kosu eyi mɔ. ³⁴ Cəke c' intam kəlukus, ta ilukɛ wəfet kosu nno papa kosu eyi mɔ-ɛ? Ha! Intola fɛ kənəŋk pələc pɔkɔ pɛŋdekɔ sɔtɔ papa kosu mɔ, k'intɔlukɛ kɔ wəfet kosu-ɛ!»

Isifu ɔsɔŋɛ awɛŋc aŋa kənɛpəl kɔ

45 Isifu enatam fɛ sɔ kəmɛŋk mɛŋcər nno afum ako ŋanayi kɔ kəsək mɔ daco, k'orjkule: «Nəwurene afum fəp!» Ali wəkin enayi fɛ sɔ Isifu kəsək nte enjmentərne awɛŋc aŋa mɔ. ² K'eyɛfɛ kəbok, aMisira kɔ aka kəb kɔ Firawona ŋane kɔ dim kəbok. ³ Kɔ Isifu oloku awɛŋc aŋa: «In' ɔfɔ Isifu! papa kem ɔsɔɔŋɛ doru ba?» Mba awɛŋc aŋa ŋanatam fɛ kəlukɛ kɔ moloku nte pəŋciyanɛ ŋa kənəŋk kɔ sɔ mɔ. ⁴ Kɔ Isifu oloku awɛŋc aŋa: «Iletsɛnɛ nu, nəlɔtərn' em.» Kɔ ŋalɔtərnɛ kɔ. K'oloku ŋa sɔ: «In' ɔfɔ Isifu wɛŋc konu nwe nənacaməs a kɔ aŋkɛrɛ kɔ Misira mɔ. ⁵ Ndekəl oŋ, ta nəwakəsne. Ta pətɛlɛ nu kəcaməs kem pakər' em nno, bawo kəbum konu, nəyi doru kɔ Kanu kənabɛlkər' em kəkɛrɛ nno, iyi nu kirin. ⁶ Teren ta mɛrəŋ ta dor tɔ tantɛ dɔtɔf. Pəŋcəmɛ meren kəcamət afɔde pac-bifti, afɔde pac-tɛl. ⁷ Kanu kəkər' em iyi nu kirin, nte tɔŋsɔŋɛ nu kəsɔtɔ ka nno atɔf ŋaŋɛ yuruya mɔ, imar nu ta nəfi, ic-bum nu pəyɛŋki pampɛ ayi kəcɛpərənɛ mɔ. ⁸ Ndekəl oŋ, bafɔ nən' ɛkər' em nno, mba Kanu kɔ. Kanu kəŋcəmbər im iyɔnɛ papa ka Firawona, wəbɛ wəka kəb kɔn disre, wəkirin ka atɔf ŋa Misira fəp. ⁹ Nərokne nəpɛ nde papa kem eyi mɔ. Nəko nəloku kɔ: «Nte tɔ wan kam Isifu olokuna su: Kanu kəŋcəmbər im wəkirin ka atɔf ŋa Misira fəp. Ta məwon kəder nno iyi mɔ! ¹⁰ Nde atɔf ŋa Kosɛŋ ŋɔ məŋkɔ-yi, məfɔdebɔl' em, kəyɛfɛ məna papa kəbər awut am, awut-sɔ am, ɔcɔl yam ɔcɔŋ kɔ yɛfet haŋ ca nyɛ məyɔ mɔ fəp. ¹¹ Nno taŋ indetam kəcɔŋ əm ca fəp bawo pəsɔɔcəmɛ meren kəcamət a dor declip. Ti disre dor dɔfɔdesumpər ɔkɔ məyɔ mɔ.»

¹² «Fɔtɔ nəŋgbətne ti fɔr yonu, kɔ wəfet kem Benyamin enjgbətən' em fɔr ɔn yati a in' oŋlok-lokər nu. ¹³ Nəko nəloku papa kem kɔ pələl mɛ isɔtɔ Misira mɔ. Nəlɔmər kɔ nte nənəŋk dɛ mɔ fəp. Nərokne nətorɛnɛ papa kem nno iyi mɔ.» ¹⁴ Kɔ Isifu enapsərne sɔ

wəfet kɔn Benyamin dəkilim, kɔ ŋayɛfɛ kəbok. ¹⁵ Kɔ Isifu oŋcɔpəs awɛŋc aŋa fəp. Kɔ ŋandeləpsər kəndɛ tofo tin kɔ ŋalok-loku.

Firawona kəwɛ ka Yakuba Misira

¹⁶ Kɔ moloku mamɔkɔ mɛsam kəb ka Firawona fəp disre, a awɛŋc a Isifu ŋanderna mɔkɔ. Kɔ toloku tatɔkɔ tɔmbɔt Firawona kɔ amarəs ɔn. ¹⁷ Kɔ Firawona oloku Isifu: «Məloku awɛŋc əm aŋa: «Nəyɔ nte: Nələk ɔcɔl yonu, nəkɔ atɔf ŋa Kanahan. ¹⁸ Nələk papa konu kɔ afum ɔn, nəder nno iyi mɔ. Indeyɔnɛ nu nte o nte tentɛ atɔf ŋa Misira mɔ. Nənde nəc-di yeri ɔcɔtɔ ya Misira.» ¹⁹ Iwos' am kəloku awɛŋc əm aŋa: «Nəyɔ nte: Nələk cibil atɔf ŋa Misira, nəkɔ nələk awut kɔ aran anu kɔ papa konu nəder.» ²⁰ Ta nəŋaŋnɛ mɛlɛr tɛta ca yonu ɔkɔ nəndekɔ-sak di mɔ, bawo mɛpɛ o mɛpɛ peyi atɔf ŋa Misira pɔyɔnɛ pɔtɔt mɔ, pəndeyɔnɛ ponu.»

²¹ Kɔ awut a Yakuba ŋayɔ tatɔkɔ. Kɔ Isifu ɔsɔŋɛ awɛŋc aŋa cibil pəmo tɔkɔ Firawona enasom kɔ ti mɔ. K'ɔsɔŋ ŋa sɔ yeri ɔkɔ ŋanakɔ kəcdi dɔkɔ mɔ. ²² Kɔ Isifu ompocɛ awɛŋc aŋa fəp yamos yəsəkɔrɛ k'ɔsɔŋ Benyamin gbɛti mɛŋcəmbəl 300 kɔ yamos kəcamət yəsəkɔrɛ. ²³ Ca nyɛ ɔ Isifu enasɔŋ pakɛnɛ kas kəŋan: Sɔfale surkun wəco səsarɛ ca ɔcɔtɔ ya Misira, kɔ sɔfale sərən wəco səsarɛ malɔ, cəcom kɔ yeri ta nte ɔŋkɔ-sumpər dɔkɔ kəder Misira mɔ. ²⁴ Kɔ Isifu esak awɛŋc aŋa kɔ ŋalukus. K'oloku ŋa: «Ta nəkɔ ɔkɔ dɔkɔ de!» ²⁵ Kɔ awɛŋc a Isifu ŋayɛfɛ Misira kɔ ŋampɛ Kanahan ndena papa kəŋan Yakuba. ²⁶ Kɔ awɛŋc a Isifu ŋaloku kas kəŋan tɛta Isifu kiyi kɔn doru sɔ. Kɔ ŋaloku kas kəŋan a Isifu ɔyɔnɛ wəbɛ wəka atɔf ŋa Misira fəp. Mba abəkəkɛ ŋɛnəpɛ fɛ Yakuba bawo enalaŋ fɛ ŋa. ²⁷ Kɔ ŋalɔmər kɔ moloku mɔkɔ Isifu enasom ŋa mɔ fəp. Nte Yakuba enanəŋk cibil cəko Isifu enasak kədəlek kɔ mɔ, it' enasɔŋɛ kɔ oŋ abəkəkɛ kəpɛ. ²⁸ Kɔ Yakuba oloku: «Ilaŋ ti oŋ! Wan kem Isifu ɔsɔɔŋɛ doru! Indekɔ nəŋk kɔ a ic-fi.»

Yakuba kəkɔ kɔn Misira

46 Kɔ Yakuba ɔŋkɔ kɔ ca ɔkɔ enayɔ mɔ. Nte embɛrɛ Berseba mɔ, k'olonɛ di Kanu ka papa kɔn Isiya-ka. ² Kɔ Kanu kəlɔk-lokər Yakuba kənəŋk ka pibi disre. Kɔ Kanu kəwɛ kɔ: «Yakuba! Yakuba!» K'owosɛ: «In' ewɛ!» ³ Kɔ Kanu kəloku kɔ: «In' ɔfɔ ina Kanu, Kanu ka papa kam. Ta mənesɛ kətor ka Misira. Bawo difɔ inŋkɔ-sɔŋ' am kəyɔnɛ ka kas ka afum alarəm. ⁴ Sən' endesol kətor ka Misira. In' endesɔŋ' am sɔ kəpɛ. Isifu yati endemɛp' əm fɔr waca wɔn.» ⁵ Kɔ Yakuba eyɛfɛ Berseba. Kɔ awut a Yakuba ŋaŋkɛkɛrɛ kas kəŋan, aran aŋan, kɔ awut aŋan cibil ca dəntɔf disre nɛ Firawona enasɔŋ pakɔ kɛrɛ ŋa mɔ. ⁶ Kɔ ŋalɛk sɔ ɔcɔl yaŋan kɔ ca ɔkɔ ŋanasɔtɔ atɔf ŋa Kanahan mɔ. Kɔ Yakuba ɔŋkɔ Misira kɔ afum ɔn fəp. ⁷ K'ɛŋkenɛnɛ atɔf ŋa Misira awut ɔn arkun kɔ awut-sɔ ɔn arkun, awut ɔn aran kɔ awut-sɔ ɔn aran.

Yakuba dəlay dən

⁸ Mewe ma awut a Yakuba mēmē, aņe ɲanako Misira mɔ. Yakuba kɔ awut ɔn:

Coco ca Yakuba, Ruben. ⁹ Awut a Ruben: Henok, Palu, Hecərɔɲ, kɔ Karmi.

¹⁰ Awut a Simɔɲ: Yemuyel, Yamin, Ohad, Yakin, kɔ Sohar, kɔ Sawul wan wərəkun wəka wəKanahanara.

¹¹ Awut a Lewy: Kerson, Kehat, kɔ Merari.

¹² Awut a Yuda: Her, Onan, Selah, Perɛc, kɔ Serah, mba Her kɔ Onan ɲanafi nde atɔf ɲa Kanahan. Awut a Perɛc ɲanayɔne Hecərɔɲ kɔ Hamul.

¹³ Awut a Isakar: Tola, Puwa, Yɔb, kɔ Simɔɲ.

¹⁴ Awut a Sebulɔɲ: Sered, Elɔɲ, kɔ Yahalel.

¹⁵ Awut akanɛ ɲɔ Leya enakomɛ Yakuba nde Padaɲ-Aram, mba wan kɔn wəran Dina eyi fɛ ti. Kələk awut ɔn aran haɲ arkun, ɲanako afum 33.

¹⁶ Awut a Kadu: Cifyɔn, Haki, Suni, Ecbɔɲ, Eri, Arodi, kɔ Areli.

¹⁷ Awut a Aser: Yima, Yisuwa, Yisuwi, kɔ Beriya, kɔ Sera wəkire kəɲan. Wan ka Beriya: Heber kɔ Malkiyel.

¹⁸ Awut a Silpa wəmarəs nwe Labaɲ enasɔɲ wan kɔn wəran Leya mɔ, ɲɔ akako aņe enakomɛ Yakuba mɔ. ɲanayi afum wəco kɔ camət-tin.

¹⁹ Awut a Rasel, wəran ka Yakuba: Isifu kɔ Benyamin.

²⁰ Kɔ Isifu nkɔn oɲkom Misira awut mɛrəɲ: Manase kɔ Efrayim, aņe Asnat wan wəran ka Potifera Sali Almamy sa dare da Hon, enakomɛ Isifu mɔ.

²¹ Awut a Benyamin: Bela, Bekɛr, Asubel, Kera, Naman, Ehi, Rɔs, Mupim, Hupim, kɔ Ardu.

²² Yuruya yayɛ yɔ Rasel enasɔɲne nkɔn Yakuba, ɲanayi afum wəco kɔ maɲkələ.

²³ Wan ka Dan: Husim.

²⁴ Mewe ma awut a Naftali mēmē: Yahcel, Kumi, Yetsɛr, kɔ Silem.

²⁵ Awut a Bilha ɲɔ akako, Bilha nwe Labaɲ enasɔɲ wan kɔn wəran Rasel mɔ pəyɔkɔ wəcar k'oɲkomɛ ɲa Yakuba. ɲanayi afum camət-mɛrəɲ.

²⁶ Afum aņe ɲanacɛpse Yakuba kəkɔ ka Misira mɔ, ɲanayi afum 66 aņe ɲanayɔne akom ɔn mɔ, alɔm fɛ aran a awut ɔn arkun de. ²⁷ Awut a Isifu aņe enakom Misira mɔ: ɲanayi awut mɛrəɲ. Afum a Yakuba aņe ɲanacɛpse kɔ darəɲ kəkɔ ka Misira mɔ, ɲanayi fəp faɲan afum 70.

Yakuba kəndɛ kɔn nde Misira

²⁸ Kɔ Yakuba osom Yuda pəyi kɔ kiriɲ kəkɔ ka Koseɲ ndena Isifu. Kɔ Yuda ɛmbɛrɛ atɔf ɲa Koseɲ. ²⁹ Kɔ Isifu ɛlek abil ɲɔn k'ɛmpɛ Koseɲ kəkɔ-bəpɛnɛ kɔ papa kɔn Yakuba. Isifu ɲaɲkɔ-wurɛrɛnɛ kɔ papa kɔn, k'ɛnapsərɛnɛ kɔ dəkilim kɔ k'ɛyɛfɛ kəbok. K'ombok haɲ. ³⁰ Kɔ Yakuba oloku Isifu: «Intam oɲ kəfi bawo inəɲk əm kəro, k'iɲcərə oɲ fɔ məyi doru!» ³¹ Kɔ Isifu oloku awɛɲc aɲa kɔ afum a papa kɔn: «Ilukus ikɔ ilukse Firawona kəbɛrɛ konu. Ikɔ iloku kɔ fɔ: «Awɛɲc im aɲa kɔ afum a papa

kem aņe ɲanayi atɔf ɲa Kanahan mɔ, ɲander nɔkɔ iyi mɔ. ³² Afum akɛk a ɲkesiya, cir, kɔ cəna ɲɔ ɲayɔnɛ, bawo akɛk a acɔl ɲɔ. ɲaɲkɛrɛ yɔcɔl yaɲan fəp kɔ ca yaɲan.» ³³ Kɔ tɛm tendebəp nte Firawona endewe nu pəyɔf nu: «Ake 'yɔnɛ yɛbəc yonu-ɛ?» ³⁴ Nəcloku kɔ: «Sən' acar am, akɛk ɲɔ səyɔnɛ, kəyɛfɛ dɛtemp dosu haɲ mɔkɔ, yɛbəc yayɔkɔ yɔ səmbəpɛ akombəra asu.» Ti disrɛ, nəyi Koseɲ, bawo aMisira ɲambɔtər fɛ akɛk a ɲkesiya kɔ cir.»

47 Kɔ Isifu ɔɲkɔ pəlukse ti Firawona. K'oloku kɔ: «Awɛɲc im aɲa kɔ papa kem ɲander kəyɛfɛ ka atɔf ɲa Kanahan kɔ yɔcɔl yaɲan ɲkesiya, cir kɔ cəna kəbəp ka ca yaɲan fəp. ɲayi tante atɔf ɲa Koseɲ.» ² Kɔ Isifu ɛlek awɛɲc aɲa kəcamət k'ɛmentər ɲa Firawona. ³ Kɔ Firawona eyɔf awɛɲc a Isifu: «Ake 'yɔnɛ yɛbəc yonu-ɛ?» Kɔ awɛɲc a Isifu ɲaloku Firawona: «Sən' acar am, akɛk a ɲkesiya, cir kɔ cəna ɲɔ səyɔnɛ pəmə papa kosu aɲa.» ⁴ Kɔ ɲaloku sɔ Firawona: «Sənder kədendɛ atɔf ɲaɲɛ, bawo dəkəcɔl deyi fɛ sɔ nde acar am ɲayɛfɛ mɔ, kɔ dor dɛmbək kəbək dəm atɔf ɲa Kanahan. Məwosɛ oɲ acar am kəndɛ atɔf ɲa Koseɲ.» ⁵ Kɔ Firawona oloku Isifu: «Papa kam kɔ awɛɲc əm aɲa ɲander nɔkɔ məyi mɔ. ⁶ Atɔf ɲa Misira ɲey' əm dəwaca, mədəs papa kam kɔ awɛɲc əm aɲa nɔkɔ pəntesɛ ɲa Koseɲ mɔ, kɔ məɲcərə sɔ awɛɲc əm aɲa dacɔ afum alompu-ɛ, məcəmbər ɲa ɲackɛks' em yɔcɔl.» ⁷ Kɔ Isifu ɛɲkɛrɛ papa kɔn Yakuba kədɛmentər kɔ Firawona. Kɔ Yakuba ontolanɛ Firawona. ⁸ Kɔ Firawona eyɔf Yakuba: «Meren cəke mɔ məyi doru-ɛ?» ⁹ Kɔ Yakuba oloku kɔ: «Meren mme isɔtɔ kəcɛpɛ-cɛpɛ disrɛ mɔ, mɔsɔtɔ meren 130, kiyi kem doru kəɲcɛpər katəna-katəna. Iɲcɛpərənɛ meren meyɛɲki kiyi kem doru. Intasɔtɔ fɛ meren mme akombəra em ɲanasɔtɔ mɔ, mba tecepərənɛ doru tin tayi tɔ səɲcɛpərənɛ doru.» ¹⁰ Kɔ Yakuba ontolanɛ sɔ Firawona. K'ɛyɛfɛ, k'ɛsak kɔ.

¹¹ Kɔ Isifu endəs papa kɔn kɔ awɛɲc aɲa atɔf ɲa Misira. K'ɔɔɲɔ ɲa antɔf Misira, nde atɔf ɲa Ramsɛs, pəmə tɔkɔ Firawona ɛnaloku kɔ ti mɔ. ¹² Kɔ Isifu ɛntam oɲ kəgbəkərə papa kɔn, awɛɲc aɲa, kɔ afum a papa kɔn fəp pəmə tɔkɔ ɲanalanɛnɛ mɔ.

Isifu kəkɔtɛnɛ mes ma Misira

¹³ Yeri yɛnayi fɛ sɔ atɔf ɲa Misira fəp, bawo dor dɛnasɔtɔ fəɲɔntər. Atɔf ɲa Misira kɔ atɔf ɲa Kanahan dor dɛɲclɛɲkəs oɲ kələɲkəs dəm afum a tɔf yayɔkɔ. ¹⁴ Kɔ Isifu ɛwetəs gbɛti fəp mbɛ bənayi atɔf ɲa Misira kɔ atɔf ɲa Kanahan mɔ. Pəcsəkpərə gbɛti babɔkɔ malɔ, kɔ Isifu ɛmbɛrɛ gbɛti babɔkɔ nde kələ ka Firawona. ¹⁵ Nte gbɛti ba Misira kɔ Kanahan belip mɔ, kɔ aMisira fəp ɲander nɔkɔ Isifu eyi mɔ. Kɔ ɲaloku: «Məsɔɲ su yer! Cɛpɔ səndɛfi fɔr yam kiriɲ bawo gbɛti beyi fɛ sɔ?» ¹⁶ Kɔ Isifu oloku: «Nəsɔɲ yɔcɔl yonu. Iɲsɔɲ nu kəcom kəsəkɛrɛ ka yɔcɔl yonu, bawo gbɛti beyi fɛ sɔ.» ¹⁷ Kɔ ɲaɲkɛrɛ Isifu yɔcɔl yaɲan. Kɔ Isifu ɔɲsɔɲ ɲa yeri kəsəkɛrɛ ka yɔcɔl yaɲan: Fələs, yɔcɔl yɛfɛt kɔ yɔcɔɲ, sɔ-

fale. Kɔ Isifu ɔɔɔŋ ɲa yeri ya teren tatɔkɔ kəsəkpe ka yɔɔɔl yaŋan fəp. ¹⁸ Nte teren tatɔkɔ teŋcepər mɔ, kɔ aka Misira ɲander sɔ nɔɔ Isifu eyi mɔ teren tɔc-kɔɔk. Kɔ ɲaloku kɔ: «Səfɔtam kəmerɲkər əm a gbeti bosu belip, kɔ yɔɔɔl yosu yelip. Daka o daka deŋcəme fe su sɔ, mənə dis dosu kɔ ntɔf yosu. ¹⁹ Səndefi oŋ fɔr yam kirin ba, kɔ ntɔf yosu? Məway su kɔ ntɔf yosu kəsəkpe ka yeri. Tem tatɔkɔ səyɔne acar a Firawona, səna kɔ ntɔf yosu. Məsɔŋ su defet səbəc ta sədefi, ntɔf yosu yede-fəntərə gbəlməs.»

²⁰ Kɔ Isifu əwaye Firawona ntɔf ya Misira fəp, aka Misira fəp ɲanacaməs ntɔf yaŋan, bawo dor denabəkər ɲa. Kɔ atɔf ɲɔyɔne oŋ ɲa Firawona. ²¹ Kɔ Firawona əlek afum aŋe ɲanayɔ dəcələŋcər ca Misira mɔ, k'əŋkərə ɲa sədare səpɔŋ. ²² Mba Isifu ənaway fe ntɔf ya Sali Almamyə, bawo Firawona ənamɔne kəway ka ntɔf yaŋan. Sali Almamyə ɲayɔ kəkəkəs ka Firawona disre, ti tɔ Sali Almamyə ɲanatɔcaməsə ntɔf yaŋan.

²³ Kɔ Isifu oloku afum a Misira: «Iway nu mɔkɔ kɔ ntɔf yonu, nəyɔne mɔkɔ aka Firawona. Defet dende: Nəntam kəbɔf dəntɔf. ²⁴ Kɔ nəndetel-ə, nəɔɔŋ poboc pin pa kətəl konu kɔ nəyer ki kəcamət-ə Firawona. Nəna nəlek yoboc mɲkələ nyə, yendeyɔne nu yeri ya dəker kɔ awut, yɔyɔne nu sɔ defet da teren tɔɔɔŋ.» ²⁵ Kɔ ɲaloku Firawona: «Məlukse su kəyɔ doru! Səsɔtɔ kəŋaŋnənə ka wəbə kosu, səndeyɔne wəcar ka Firawona.» ²⁶ Kɔ Isifu əŋcəmbər ti kɔ tɔyɔne mɔkɔ tɔyɔ ta Misira: Poboc pa kəcamət fəp pa Firawona pɔ. Mənə ntɔf ya Sali Almamyə gbəcərəm yɔtɔyɔne ya Firawona.

Məfaŋ ma Yakuba mələpəs

²⁷ Kɔ Yakuba əndə atɔf ɲa Misira, atɔf ɲa Kosəŋ. Kɔ pəyɔne di ndaraŋan k'ɔyɔne kas ka afum alarəm. ²⁸ Kɔ Yakuba eyi doru meren wəco kɔ camət-mərəŋ atɔf ɲa Misira. Kəwon ka Yakuba doru fəp kənasɔtɔ meren 147. ²⁹ Mataka ma Yakuba kəlɔtəs kəlɔp, k'ewə wan kɔn Isifu k'oloku kɔ: «Kɔ məfaŋ kəmar im-ə, məboc kəca kam aləŋk ɲem tantɔf, mələk' em layidi pəsoku disre nde məndetɔmpər' em mɔ: İletsən' am ta məwup im Misira! ³⁰ K'indəfəntərə kɔ papa kem aŋa-ə, məwuren' em Misira. Məkɔ məwup im nde kufu kəŋan kəyɔ mɔ.» Kɔ Isifu oloku kɔ: «İndeyɔ tɔkɔ mələk' im mɔ.» ³¹ Kɔ Yakuba oloku: «Mədərəm' em ti.» Kɔ Isifu ənderəme kɔ ti. Kɔ Yakuba ontontnə nde kəfəŋc kɔn dəromp.

Yakuba kətolanə kɔn awut arkun a Isifu

48 Nte mes mamɔkɔ mənəcəpər mɔ, k'aŋkɔ paloku Isifu a Papa kɔn əntamne fe. Kɔ Isifu əlekənə awut ɔn mərəŋ Manase kɔ Əfrayim. ² K'asɔŋe ti Yakuba kəcərə, k'aloku kɔ: «Wan kam Isifu eyi kəder nɔɔ məyɔ mɔ.» Kɔ Yakuba olonka fəntəntər fɔn k'əyefə, k'əndə kəfəŋc kɔn kəron. ³ Kɔ Yakuba oloku Isifu: «Kanu Kəpɔŋ nke kəntam mes fəp ma doru mɔ kənawurər im dare da Lus nde atɔf ɲa Kanahan kɔ kəsɔŋ im temer kədə-poc' em pətɔt. ¹⁴ Kɔ kələk' im: «İndesɔŋ əm dokombəra,

indesɔŋ' am kəla, indesɔŋ' am kəyɔne wətem ka afum alarəm. İndesɔŋ atɔf ɲaŋe afum am kɔ mənəcəpər-ə, atɔf ɲaŋe ɲendeyɔne ɲaŋan doru o doru.» ⁵ «Ndekəl oŋ, awut mərəŋ aŋe mənəkɔm atɔf ɲa Misira a k'indəder nɔɔ məyɔ mɔ, ɲandeyɔne akemi. Əfrayim kɔ Manase ɲayɔne akemi, pəmɔ tɔkɔ iyɔ Ruben kɔ Simɔŋ mɔ. ⁶ Mba awut aŋe məndekom oŋ aŋe mərəŋ tadarəŋ mɔ, akam ɲandeyɔ akakɔ, awəŋc aŋa ɲa ɲandesɔtər kə. ⁷ Kəder kem Padaŋ, kɔ Rasəl efir im dɔpɔ da Kanahan, ta pəm-bɔlə su kəbərə Əfrata-ə. Dɔfɔ inawup kɔ katina dəndo dɔpɔ da Əfrata, nde pəyɔne Betləhem mɔ.» ⁸ Kɔ Yakuba ɔmɔmən awut a Isifu k'eyif: «Are ɲa akaŋe-ə?» ⁹ Kɔ Isifu oloku papa kɔn: «Awut em ɲa, aŋe Kanu kəsɔŋ im nɔɔ mɔ.» Kɔ Yakuba oloku: «İletsən' am məyɔ ɲa ɲasɔŋnə nɔɔ itolanə ɲa.» ¹⁰ Detem dənalɔləs Yakuba fɔr. Əŋc-tam fe sɔ kənəŋk. Kɔ Isifu ɔŋɔŋ awut ɔn nde Yakuba eyi mɔ, kɔ Yakuba oŋcup ɲa, k'əmakərne ɲa. ¹¹ Kɔ Yakuba oloku Isifu: «İnacəm-cəmənə fe sɔ kədenəŋk əm. Mba Kanu kəsɔŋ' em k'inəŋk əm haŋ awut am!» ¹² Kɔ Isifu elin awut kas dələŋk, k'əŋcər kəro dəntɔf. ¹³ Kɔ Isifu osumpər mərəŋ maŋan fəp waca, pəsumpərə Əfrayim kəca kətɔt mba pəyɔ kəca kəmeriya ka Yakuba, k'osumpərə Manase kəca kəmeriya mba pəyɔ Yakuba kəca kətɔt, k'ɔŋɔŋnənə ɲa sɔ nde wətem kəŋan eyi mɔ. ¹⁴ Kɔ Yakuba əntəŋc kəca kɔn kətɔt, k'əndəŋ ki Əfrayim dəromp nwe ənafətə mɔ, k'əndəŋər Manase kəca kɔn kəmeriya dəromp. Ənacərə bel-bel tɔkɔ ɔŋcɔ waca wɔn mɔ, ali nte Manase ənayɔne wan wəcɔkɔ-cɔkɔ mɔ. ¹⁵ Motolanə mme mɔ Yakuba ənatolanə Isifu:

«Kanu Kəpɔŋ nke kənəŋk papa kem aŋa Abraham kɔ Isiyaka tecepərəne taŋan mɔ,

Kanu Kəpɔŋ nke kəŋkəkəs im kəyefə nte iyi doru haŋ mɔkɔ mɔ,

¹⁶ Mələkə mme mənəcɔyəc im pələc mɔ, məsɔŋe awut aŋe!

Pawə ɲa tewə tem

kɔ mewe ma papa kem aŋa, Abraham kɔ Isiyaka.

Kanu kəsɔŋe ɲa kəkom pələrəm nde atɔf ɲaŋkɔ dɔɔɔ.»

¹⁷ Nte Isifu ənəŋk kas pəc-dəŋər Əfrayim kəca kɔn kətɔt mɔ, kɔ tɔntɔbɔt kɔ. Kɔ Isifu osumpər kəca ka kas, k'ɔŋɔŋ ntende dɔmp da Manase ta pədəŋər ki Əfrayim. ¹⁸ Kɔ Isifu oloku papa kɔn: «Ta məyɔ tantə, fɔtɔ Manase əbək. Nkɔn ɔ pəmar mədəŋər kəca kam kətɔt.» ¹⁹ Kɔ papa kɔn əfati, k'oloku: «İŋcərə ti, wan kem. İŋcərə ti! Nkɔn sɔ əndeyɔne wətem ka afum alarəm, əndebək. Mba wəŋc Tɔŋɔ əndebək kɔ, awut ɔn ɲandelas tɔf fəp.»

²⁰ Kɔ Yakuba ontolanə ɲa dɔɔɔk dadɔkɔ, k'oloku: «Mən' əndesɔŋe Yakuba pəc-tolanə a pəc-kule fɔ: «Kanu kəsɔŋ' am kəyɔ pəmɔ Əfrayim, pəmɔ Manase!» Tatɔkɔ tɔ Yakuba ənacəmbər Əfrayim Manase kirin. ²¹ Kɔ Yakuba oloku Isifu: «Kəfi k'inder! Mba Kanu kəndesolə nu. Kəndelukse nu atɔf ɲa atem anu. ²² İmberən' am pɔkɔ awəŋc əm aŋa ɲantɔdesɔtɔ mɔ †, ip' ɔyɔne mpe in-

† 48:3 28:13 † Paka papɔkɔ pəyɔne dare da Səkem.

abaŋəre aka Amər dakma dem kə ambəŋcəran ŋem mɔ.»

Kətolanə ka Yakuba awut ɔn wəco kə mərəŋ

49 Kə Yakuba ewe awut ɔn, k'oloku:
«Nələnkanə iloku nu təkə tendeder nu kirin mɔ.

² Nələnkanə, nəcəŋkəl im Awut a Yakuba!
Nəcəŋkəl Yisrayel † papa konu!

³ Ruben, mənə coco cem,
mənə nwe inakom
tem nte inayɔ fənɔntər mɔ:

Məŋcəpər awenɔ əm aŋa
tokom, kə fənɔntər.

⁴ Məyənɔ pəmɔ domun nde deŋyekse dəkəŋgbəkɔ mɔ,
mba məfɔdesɔyɔnə wəkirin,
Bawo mənəpəse dəkəfəntərə da papa kam,
Mənayikyikəs kəfənɔ kem kəpəse ka ki, kə wəran kem
wəkin. ††

⁵ Simɔŋ kə Lewy dəwənɔca dɔ ŋayɔ:
Ŋa ŋantəŋne, ŋasek kəkɔ-yɔ pələc.

⁶ Ta amera ŋem ŋosol kəməŋkəs kəŋan pələc,
Ta məcəm-cəmne mem metəŋne nde ŋantəŋne
kəbərəne mɔ.

Bawo metele maŋan disre, ŋandif fum.

Kəcuca kəŋan disre, kə ŋaŋcopu-copu mura bənta. ‡

⁷ Intolanə metele maŋan pələc, bawo məmbək pələsər.
Intolanə pələc deyenɔki bəkək daŋan, bawo dɔfɔyɔnə
nɔnɔfɔr.

Indeyerəs ŋa atɔf ŋa Yakuba,
Indesaməsər ŋa atɔf ŋa Yisrayel.

⁸ Yuda, mənə, awenɔ əm aŋa ŋandeyekyekəs əm.
Məndesumpər aterene am cəɔɔɔ.

Kə awenɔ əm aŋa ŋandecəp am səbomp fɔr yam kirin.

⁹ Yuda, kusunuŋku kəwut kə məyɔnə.

Dəkəwatəri-watəri wəsəm wam məyefə, wan kem!
Nkɔn oŋnut wəkək, pəfəntərə pəmɔ kusunuŋku.

Pəmɔ kusunuŋku kəran: An' entam ki kəyektə ta kə-
faŋ-ɛ?

¹⁰ Kəgbo ka dəbe kəfɔde kək-bɔle Yuda,
kəgbo ka dəbe kəndeyi yuruya yɔn dəwaca,
haŋ tem nte wəka kəgbo kəŋkɔ yati endeder mɔ,
wəkɔ afum fəp ŋandeyi dəntɔf mɔ.

¹¹ Nkɔn (Yuda) ende pək-kot sɔfale sɔn dəwiŋ,
pəkot wan ka si nde kətək ka wiŋ,
Ende pək-yak yamos yɔn dəmɛmber,
kə bərumus bɔn, dəməŋcɔŋɔ ma rəsəŋ.

¹² Member mendesɔŋe kə fɔr kəyimbərə,
Məsə ma wana mendefertər əm sek.

¹³ Kə mənə Sabulon, kəba kəsək məndendə,
nde cibil cəndeyɔ kətənta mɔ.

Cələŋcər ca atɔf ŋaŋkɔ cəndewəkəl haŋ Sidon.

¹⁴ Isakar, mənə sɔfale səpɔŋ sɔ məyɔnə,
nse səŋfəntərə gbərə mərəŋ daco mɔ.

¹⁵ Pənəŋk fɔ kəfo kəŋkɔ eyi kəŋesəm mɔ kəntese,

k'atɔf ŋəmbɔt.

Pətirmi kumunt padəndəsər kə pəsare,
Yəbək ya dacar y' endeyi.

¹⁶ Dan, endeyɔnə afum ɔn wəbe.

Pəmɔ kusunɔka kəlbma cusunɔka cələpəs ca Yisrayel
cəkɔ.

¹⁷ Dan, endeyi pəmɔ abok ŋe ŋeyi dɔpɔ mɔ,
aŋkisin ŋe ŋeyi dɔpɔ kəsək mɔ.

Abok ŋe ŋeŋaŋ bənta ya afələs,
a tɔɔŋe wəyeksənə ka ŋi kətəmpənə mɔ.

¹⁸ Inɔgbəkər əm amera Kanu Kəpɔŋ, a məndeyac im!

¹⁹ Kadu, kənay † kəndepəŋne kə
pəyefə pəkəme ŋa darəŋ kəbələs.

²⁰ Ndena Aser, yeri yoboŋu yendela di.

Antɔf ŋam ŋende ŋɔc-sɔŋ yeri nye pəmar yɔyɔnə yeri
y' abe mɔ.

²¹ Naftali, were w' ɔyɔnə nwe weyi kiyi ka wi, ta tes o
tes tonkotərne wi mɔ.

Ende pək-koməs awut atɔt †.

²² Isifu, popoŋ pa kətək kəkom pɔyɔnə,

Popoŋ pa kətək kəkom nke kəkəme kəŋgbəkɔ kəsək
mɔ,

wara waki wetilsərne damba.

²³ Ŋandəkətər kə, kə ŋampən.

Apənə mbəŋcəran ŋanayɔnə ayefərəne am.

²⁴ Mba ambəŋcəran ŋɔn ŋende ŋetəŋnənə kə nkɔn
sərka.

Anacəŋəs waca wɔn

kətam ka Kanu ka fənɔntər ka Yakuba dəntɔf.

ɔyɔnə wəkək kə togbu pa aka Yisrayel ††.

²⁵ Tewe ta Kanu ka papa kam, nke kəyɔnə wəmar kam
mɔ,

tewe ta Kanu nke kəntam mes fəp ma doru mɔ, nke
kəndepoc' am mɔ:

Kəpocə pətɔt nke kəndeyefə dareŋc mɔ,

kəpocə pətɔt nke kəŋyefə dəntɔf mɔ,

kəpocə pətɔt ka awut alarəm kə yɔcɔl yelaram.

²⁶ Kətolanə nke papa kam ontolan' am mɔ,

kəŋcəpər kətolanə pətɔt ka aŋe ŋaŋkom im mɔ,

haŋ dəkələpsər da mɔɔ ma doru o doru.

Kətolanə pətɔt kəŋkɔ kəyi Isifu dəromp,

dəndo domp daco da Isifu

nwe ɔyɔnə wəbe ka awenɔ aŋa mɔ!

²⁷ Benɔyamin, kalma k'ɔyɔnə nke kəŋwatəri-watəri mɔ.

Bət-bət kəwatəri-watəri wəsəm wa ki,

dɔfɔy, pəyerəs yɔsɔtɔ ya ki.»

²⁸ Awut akanə ŋayɔnə cusunɔka wəco kə mərəŋ ca Yis-
rayel. Moloku mame mɔ kas kəŋan enaloku ŋa, nte
oŋctolanə ŋa mɔ. Yakuba enatolanə ŋa nwe o nwe kə
kətolanə kɔn taciŋa.

† Məmɔmən 32:29; 35:10 †† 49:4 35:22 ‡ 49:6 34:25

†† kənare †† pək-loku moloku mɔtɔt ††† H.= «tasar pa aka
Yisrayel»

Defi da Yakuba

²⁹ Nte Yakuba elip kətolane awut ɔn mɔ, k'osom ɲa: «Intas kəbəp atem em aɲe ɲafi mɔ. Nəwup im kɔ papa kem aɲa, nde kufu kəɲkɔ kəyi nde dale da Hefəron wəHewy mɔ, ³⁰ nde kufu nke kəyi dale da Makpela, Mamre kəsək, nde atɔf ɲa Kanahan. Dale dadɔkɔ dɔ Abraham enaway nɔɔ Hefəron eyi mɔ, pəyɔne di dəkəwupene da afum ɔn. ³¹ Difo anawup Abraham kɔ wəran kɔn Sara, difo anawup Isiyaka kɔ wəran kɔn Rebeke, difo inawup sɔ Leya wəran kem. ³² Dale kɔ kufu nke kəyi di mɔ, Abraham enaway di aHewy dəwaca.»

³³ Nte Yakuba elip kəsom awut ɔn mɔ, k'efəntərə dəkəfəɲɔ. K'engbin kifir k'ɔɔɔkələne atem ɔn aɲe ɲanafi mɔ.

Kəbal ka Yakuba

50 Kɔ Isifu entempene papa kɔn kəron, k'ombok kɔ kəron, k'oɲcup kɔ. ² Kɔ Isifu osom acar ɔn ako ɲanayɔne aten cɔl mɔ, a ɲasop kas acɔl ɲɲe ɲɔsɔɲe ta wəfi ente katəna mɔ. Kɔ aten cɔl ɲasop Yakuba acɔl ɲaɲkɔ. ³ Kɔ tɔɲkɔ mata 40. Tem tatɔkɔ mataka mamɔkɔ m' aɲc-sop afi acɔl ɲa kətɔte ɲaɲkɔ, kɔ aMisira ɲambok kɔ mata 70.

⁴ Nte mataka ma kəbal kɔn meɲcepər mɔ, kɔ Isifu oloku afum ako ɲanayi nde saɲka sa Firawona mɔ, k'oloku ɲa: «K'intam kəsɔtər nu layidi-ε, nəloku nte Firawona iletsene nu: ⁵ Papa kem enasɔɲ' em kəderəm, pəc-loku: «Kəfi k'inder! Məkɔ məwup im nde kufu kəɲkɔ ɲkay nde atɔf ɲa Kanahan mɔ.» Difo ifaɲ kəpə ikɔ wup papa kem. K'ilip-ε, inder.» ⁶ Kɔ Firawona oloku kɔ: «Məpə məkɔwup papa kam pəɔɔ tɔkɔ ɔɔɔɲ' am kəderəm mɔ.» ⁷ Kɔ Isifu empe kəkɔ-wup papa kɔn. Kɔ ɲampɛ kɔ abeki aka saɲka sa Firawona fəp kəbəp abeki a atɔf ɲa Misira. ⁸ Kɔ afum a Isifu fəp, kələk awɛɲɔ aɲa kəbəp ka afum a papa kɔn, mɛne awut, yɔcɔl yaɲan yɔɔɔɲ kɔ yefet ɲ' anasak atɔf ɲa Kosɛɲ. ⁹ Isifu kɔ cibil ca dəntɔf k'ayeksene fələs ɲampɛ kɔ nkɔn, kɔ tɔsɔɲe ako a Kanahan kəla. ¹⁰ ɲandebəp pəferere pa Atad, ɲɲe ɲeyi Yurden takəron mɔ, kɔ ɲawup Yakuba dəndo kəyeyekəs disrɛ. Kɔ Isifu ombok kas mata camət-mɛrəɲ. ¹¹ Kɔ andɛ a atɔf ɲaɲkɔ, aka Kanahan,

ɲayi kəbal ka Yakuba dəndo pəferere pa Atad. Kɔ ɲaloku: «Defi dɔɔɔɲ dɔ dandɛ aMisira daco!» Ti t' asɔɲe tofo tatɔkɔ tewe ta «Abel Misira» nde Yurden takəron. ¹² Kɔ awut a Yakuba ɲayɔ tɔkɔ papa kəɲan enaloku ɲa mɔ. ¹³ Kɔ awut ɔn ɲaɲkəkəre kɔ atɔf ɲa Kanahan. Kɔ ɲawup kɔ nde kufu ka dale da Makpela, dale nde Abraham enaway Hefəron wəHiti dəwaca mɔ, pəyɔ di dəkəwupene da afum ɔn, nde Mamre kəsək. ¹⁴ Nte Isifu elip kəwup papa kɔn mɔ, k'oluksərne Misira kɔ awɛɲɔ aɲa kɔ ako ɲanacəmbər kɔ, kəkɔ-wup papa kɔn mɔ.

Mes mamɔkɔ mɔ mencepər nte defi da Yakuba delip mɔ

¹⁵ Nte awɛɲɔ a Isifu ɲanəɲk fɔ papa kəɲan efi mɔ, kɔ ɲaloku: «Kɔ Isifu ɲkafələ pəyɔne wəterene kosu, kəlukse ka ayek ɲa pələc mpe sənayɔ kɔ mɔ!» ¹⁶ Kɔ ɲasom a paloku Isifu: «Papa kam enasom nte a pəc-fi: ¹⁷ «Nte tɔ nəɲkɔ-loku Isifu: Oh! Iletsen' am məɲaɲne awɛɲɔ əm aɲa pələc kɔ kiciya kəɲan, bawo ɲanayɔ əm pələc! Iletsen' am məɲaɲne oɲ kiciya ka acar a Kanu ka papa kam!» Kɔ Isifu ombok nte analoku kɔ moloku mamɔkɔ mɔ. ¹⁸ Kɔ awɛɲɔ aɲa ɲander ɲa sərka ɲatempene Isifu dəntɔf kɔ ɲaloku: «Sən' ɔfɔ akanɛ acar am.» ¹⁹ Kɔ Isifu oloku ɲa: «Ta nənese. Cepɔ Kanu k'iyɔne? ²⁰ Nənasek' em kəyɔ ka pələc. Mba Kanu kənakafəli ti pətɔt, kəlompse ka nte teyi mɔkɔ mɔ, kɔ kəyɔc ka defi da afum alarəm. ²¹ Ndekəl oɲ, ta nənese! Indetame nu mɛfaɲ monu fəp kɔ ma awut anu.» Kɔ Isifu ontore tore ɲa bəkəc, k'olok' lokəre ɲa dim d' antɔf.

²² Kɔ Isifu endɛ Misira nkɔn kɔ afum ɔn. K'eyi doru meren 110. ²³ Kɔ Isifu enəɲk awut a Efrayim haɲ dɛtemp maas. Kɔ Makir, wan ka Manase, oɲkom awut ɔn ləɲk ya Isifu kəron. ²⁴ Kɔ Isifu oloku awɛɲɔ aɲa: «Kəfi k'inder. Mba Kanu kəndemar nu ilaɲ ti. Kanu kəndepene nu nde atɔf ɲkɔ kənaleke Abraham, Isiyaka kɔ Yakuba layidi kəsɔɲ ɲa mɔ.» ²⁵ Kɔ Isifu ɔsɔɲe awut a Yakuba kəderəm, pəc-loku: «Kanu kəndemar nu ilaɲ ti. Nəde nəpene bent yem, nəbɔlene yi nɔɔ.» ²⁶ Kɔ Isifu efi pəsɔt meren 110. K'asop kɔ acɔl ɲɲe ɲɔsɔɲe wəfi kətɔte katəna mɔ. Kɔ ɲamber kɔ kəɲkəra ka tasar pɛpat dəndo atɔf ɲa Misira.

Yosuwe

Kəbere: Toloku nte Kanu kənaloku Aḡnabi Yosuwe mɔ

Moloku melarəm teta kətabu kanke, aḡicəs taruku ta aka Yisrayel dəcətabu cəlarəm disre. DəTawureta Musa aḡcop. Afum aḡcə a Yisrayel, Aḡnabi Abraham, Aḡnabi Siyaka, Aḡnabi Yakuba, kɔ awut ɔn wəco kɔ mərəḡ (12) fəp faḡan dəkətabu kəcɔkɔ-cɔkɔ ka Tawureta Musa aḡnəḡk pi, mpe aḡwe «Dəkəcop» mɔ. Dəkələpsər da kətabu kanke dementər su tɔkɔ aka Yisrayel ḡanabəp atɔf ḡa Misira mɔ.

Kətabu ka mərəḡ ka Tawureta Musa nke aḡwe «Kəwur» mɔ, taruku ta Aḡnabi Musa ɔ toḡcop. Kɔ Kanu kəsɔḡe k'əḡkom kɔ atɔf ḡa Misira, nte tɔḡsɔḡe pəwure afum a Yisrayel dacar mɔ.

Nte aka Yisrayel ḡanɔali Kəba ka Cəḡkɔlma kəmar ka mes məwey-wey mme Kanu kənamentər mɔ, kɔ ḡambere dəteḡbere. Atɔf ḡa Kanahan ḡa Kanu kənafəḡ kəkekəre ḡa, nde kənaderme aYisrayel kəsɔḡ ḡa mɔ. Kətabu ka maas ka Tawureta Musa «Buk ba Aloḡne», ka maḡkəle «Kəɔm», kɔ ka kəcamət «Sariye sa Mərəḡ», cətabu caḡce fəp cəloku teta marənt ma aka Yisrayel nte Kanu Kəpɔḡ kənawure ḡa dacar nde Misira mɔ. Kəwon ka afum aka Yisrayel dəteḡbere kənasɔtɔ meren wəco maḡkəle a ḡadebəp atɔf ḡa Kanahan. Kətɔlaḡ kəḡan kənasɔḡe ḡa kəwon di.

Nte ḡanayefe kəcali kəḡbɔkɔ ka Yurden, ḡabere atɔf ḡa Kanahan mɔ, kɔ Kanu kəloku aka Yisrayel a Yosuwe pəyɔne ḡa wəkiriḡ dəkəcəme da Aḡnabi Musa. Kɔ Aḡnabi Yosuwe eḡcalene ḡa kəḡbɔkɔ ka Yurden kəmar ka mes məwey-wey ma Kanu, pəmə tɔkɔ Musa enacalene ḡa Kəba ka Cəḡkɔlma mɔ.

Nte tatɔkɔ teḡcepər mɔ, kɔ Aḡnabi Yosuwe entefernene ḡa atɔf ḡa Kanahan, ḡakɔ ḡasutene nte tɔḡsɔḡe ḡasɔtɔ tɔf yaykɔ mɔ. Kanu kənafəḡ kəsɔḡ ḡa tɔf yaykɔ teta danapa daḡan kɔ kədəerəm kəḡkɔ enaderəme ḡa kəsɔḡ ḡa yi mɔ. Ti disre kɔ Kanu kəmar ḡa kəwan kanke disre haḡ kɔ aKanahan fəp ḡanese ḡa. Kɔ cusuḡka nce wəco kɔ mərəḡ ca Yisrayel fəp cəsɔtɔ sədare. Kɔ Kanu kəsɔḡ ḡa tɔf yaykɔ yɔyɔne ḡa ke.

Taruku tante fəp acic pi kətabu kanke disre, kəyefe tem nte aka Yisrayel ḡanacali kəḡbɔkɔ ka Yurden mɔ, haḡ tem nte ḡanatam sədare sa Kanahan fəp mɔ. Ti disre aḡnəḡk fənɔntər fa Kanu belbel. Kanu kəmbɔtər afum ɔn. Kədəerəm nke o nke kənderme ḡa mɔ, kəḡlas ki fənɔntər kɔ teta danapa daḡan. Tatɔkɔ tɔḡyɔne su totubucne tɔtɔ. Kɔ səna səyɔne sɔ afum a Kanu-ε, kəḡmare su fənɔntər fən tecepərene tosu doru, pəmə tɔkɔ kənaderme su mɔ. Kanu kəmar su, nte tɔḡsɔḡe pane moloku mame, palaḡ sɔ mi mɔ.

Amina

Kanu kəloku Yosuwe a pəbere antɔf ḡa ke nde Kanahan

1 Nte defi da Aḡnabi Musa wəcar wəka Kanu Kəpɔḡ deḡcepər mɔ, kɔ Kanu kəloku Yosuwe wan ka Nun wəmarəs wəka Musa: ² «Wəcar kem Musa efi. Ndekəl oḡ məyefe, məcali kəḡbɔkɔ ka Yurden kanke, məna kɔ afum akanḡe. Nəkɔtene afum aḡe nde atɔf nḡe indesɔḡ aka Yisrayel mɔ. ³ Nnɔ o nnɔ məḡcəmbər kəcək mɔ, isɔḡ un di pəmə tɔkɔ inaloku ti Musa mɔ. ⁴ Cələḡcər conu cəndeyefe nde dəteḡbere haḡ Libaḡ, kəkɔ ka kəḡbɔkɔ kəpɔḡ ka Eferat, kəbər antɔf məlməl ḡa aka Hit, haḡ nde Kəba Kəpɔḡ ntende dec deḡkale mɔ. ⁵ Ali fum ɔfɔcəm' am fər kiriḡ kiyi kam doru fəp. Isol' am pəmə tɔkɔ inasole Musa mɔ. Ifɔdesak əm, ifɔc' am. ⁶ Məyənḡ dis, məbaḡse! Bawo mən' endekɔtene afum a Yisrayel kəbaḡ atɔf ḡa ke nḡe inaderəm kəsɔḡ atem aḡan mɔ. ⁷ Məyənḡ dis ḡbaḡ, məbaḡse! Məḡbətne

məkɔt dɔpɔ nde Musa wəcar kem omboc' am mɔ: Ta məkɔ kəca kətɔt, ta məkɔ kəca kəmeriya, nte tɔḡsɔḡ' am kətam mes fəp nnɔ o nnɔ məḡkɔ mɔ. ⁸ Ta buk ba sariye mbe bɔbɔl' am dəkusul! Məc-nəm-nəmnə daḡ pi bi məḡbətne, məkɔt tɔkɔ buk bambə boloku mɔ, itɔ məḡsolne dɔpɔ dɔtɔt, it' ɔḡsɔḡe mətam mes fəp. ⁹ In-dəm f' am fɔ məyənḡ dis, məbaḡse ba? Awa, ta mənese, ta nəyikce, bawo Kanu Kəpɔḡ Kanu kam kəsol' am nnɔ o nnɔ məḡkɔ mɔ.»

Yosuwe kəlompəs kɔn kəcali ka Yurden

¹⁰ Kɔ Yosuwe osom ti akiriḡ: ¹¹ «Nəkɔtene saḡka fəp, nəloku afum nte: «Nədəmne yeri, bawo mata maas məḡcəme kəcali ka Yurden yaye, nəkɔ-baḡ atɔf nḡe Kanu Kəpɔḡ Kanu konu kəmpoc' on mɔ.» ¹² Kɔ Yosuwe oloku aRuben, aKadu kɔ aka kusuḡka dacɔ ka Manase: ¹³ Nətəmpər tɔkɔ Musa wəcar ka Kanu Kəpɔḡ enalok'

un: «Kanu Kəpəŋ, Kanu konu kəsəŋ' un kəŋesəm, kəsəŋ un atəf nŋe.»¹⁴ Aran anu, awut anu, kə yəcəl yonu yendeyi antəf ŋaŋkə Musa ɔsəŋ un nde Yurden kəsək ntende dec dəmpə m. Mba nəna arkun aŋe nəŋyefəreŋe nətəmpər yosutnəne yonu m, nən' endekə-nuŋkəne kəcali kəŋgbəkə. Nəmar awerŋc un aŋa,¹⁵ haŋ Kanu Kəpəŋ kəsəŋ awerŋc un aŋa kəŋesəm pəmə nəna, ŋa sɔ ŋasɔtə antəf nŋe Kanu Kəpəŋ kəsəŋ ŋa m. Kə telip-ε, nəluksərne nader nəlek antəf ŋa kə nŋe ŋəyɔne ŋonu m. Musa wəcar ka Kanu Kəpəŋ ɔsəŋ un ŋi Yurden kəca kəŋkə ntende dec dəmpə m.»

¹⁶ Kə ŋaloku Yosuwe: «Təkə məloku su m fəp, səndeyɔ ti, səndesə-kə nŋə o nŋə məndekekəre su m. ¹⁷ Səndecəŋkəl' am pəmə təkə sənacəŋkələ Musa m. Tes tin gbəcərəm tēbas su: A Kanu Kəpəŋ Kanu kam kəŋsol' am pəmə təkə kənasələ Musa m!»¹⁸ Nwe o nwe endetəŋər' əm aləŋəs, pəyənəkər dim dam dobomp m, andif kə. Məyənək dis gbaŋ, məbaŋsə!

Yosuwe kəsom kən afum mərəŋ Yeriko

2 Kə Yosuwe wan ka Nun osom afum mərəŋ dim dantəf kəyefə ka Sitim, pəc-loku ŋa: «Nəkə, nəkəkce antəf ŋaŋkə kə dare da Yeriko! Kə afum akəkə ŋaŋkə ŋabere nde kəb ka wəran wətətəm kəloto kən m, pəc-we kə Rahabu, kə ŋaŋcepərəne pibi nde ndəɔtən. ² K'aloku wəbe ka Yeriko: «Awa, nəgbətne nte arkun aka Yisrayel ŋanderna nŋə pibi kədəfen-feni atəf ŋosu m!»³ Kə wəbe wəka Yeriko osom pakə-loku Rahabu: «Məwurene afum akə ŋayi nŋə ndaram m, aŋe ŋambere nde kəb kam m, bawo kəfen-feni ka atəf fəp kə ŋanderene.»⁴ Kə wəran nwe eŋkekəre arkun aŋe mərəŋ k'əŋkə pəməŋk, k'oloku asom a wəbe: «Kəŋce kə, arkun aŋe mərəŋ ŋandersa nŋə kəb kem, mba iŋcərəsa fə aka nŋə ŋəyɔne m. ⁵ Nendisna tēm nte dec dəŋkələsa pəc-kə kəgbət kumba ka dare dəkusu m, kə arkun aŋe ŋawur nŋə, mba iŋcərə fə nde ŋaŋkəsa m. Nəbələkər nəcəmə ŋa darəŋ, nəŋkəbər ŋa!»⁶ Nte tənayi m, enapəne ŋa nde kəb dareŋc, k'ēmənək ŋa nde sek ya cəŋkəlma dəc, nce enadət nde kəb dareŋc m. ⁷ Kə afum ŋasumpər dɔpɔ da Yurden kəbələr ŋa haŋ nde dəkətənta. K'əŋgbət kumba ka dare dəkusu nte afum abələr aŋan ŋanawur m.

⁸ Ta acikəra atən mes ŋantadirə-ε, kə Rahabu empe kəkə-bər ŋa nde kəb dareŋc. ⁹ Kə wəran nwe oloku arkun aŋe: «Iŋcərə a Kanu Kəpəŋ kəsəŋ un atəf ŋaŋe. Pələc pəkə nəfaŋe su m pəsɔtə su, ayek-yek ŋeŋgbəpərne afum fəp, ŋayi kənes' on. ¹⁰ Bawo səne a Kanu Kəpəŋ kənasəsər' on domun da Kəba ka Cəŋkəlma nte nəŋc-wur Misira m. Səne sɔ təkə nənadif abe a Amər mərəŋ aŋe ŋanayi kəŋgbəkə ka Yurden kəsək ntende dec dəmpə m: Sihəŋ kə Oku. ¹¹ Səne ti, itə mim mowure su, kə nwe o nwe eŋgbiŋ kifir nŋə nəyi m, bawo Kanu Kəpəŋ, Kanu konu, kəyɔne Kanu ka dareŋc, kə dətəf. ¹² Ndekəl oŋ, nədər'm' em nŋə Kanu Kəpəŋ kəyi m, a mändeləsə afum a kəb kem layidi pəmə dəkə

iyən' on m. Mədər'm' em¹³ a nəndesək iya kem, papa kem, awerŋc im aŋa arkun, aran, kə afum alpəs aŋe ŋəyɔne akəŋan m fəp. Nəsək su səmulpər defi, nəfədedif su.»¹⁴ Kə arkun aŋe ŋaloku wəran nwe: «Sə-wosə kəfine tetam, mba ta mədeloku afum təkətene to-su de! Kə Kanu Kəpəŋ kəndesəŋ su atəf-ε, səndebət mərə səlasəne sɔ layidi nŋə məyi m.»¹⁵ K'ɔsəŋ ŋa kəbənda kə ŋantərəne ki nde dəwunder, bawo kəb kən kənayi disre kəgbəcəne kə damba da saŋka sa dare. ¹⁶ Kə wəran nwe oloku ŋa: «Nəkə ta dəməɔ kə pəyi fə ti-ε, nəmbəpəne kə abələr anu. Nəgbəpəne dəndo haŋ mata maas, tətəŋne abələr anu ŋalokus, a nəna nədesumpər dɔpɔ donu kəkə!»¹⁷ Kə arkun aŋe ŋaloku kə: «Nte tendesəŋe su kəlas kədərəm nke məsəŋe su kədər'm' am m: ¹⁸ Awa, məcəŋkəl im! Tēm nte səndebere dare m, mənə məkətər tafəc pəyim nde wunder wəkə mənatorəne su m. Məcəmbəpərne iya wəkam, papa wəkam, awerŋc'əm aŋa arkun aran, afum am fəp nde kəb kam. ¹⁹ Nwe o nwe eŋcali kusəŋka kəŋkə a pəwur m, esarə teta mecir mən ndena Kanu Kəpəŋ, mba kəŋkə pagbuŋəne wəkin nu dəc-ε, səsarə teta mecir ma wəkay! ²⁰ Kə məloku afum təkətene tosu-ε, tēm tətəkə səŋsikili tətəŋne tosu kə mənə.»²¹ Kə wəran nwe oloku: «Kanu Kəpəŋ kəsəŋe teyi pəmə təkə nəloku ti m!» Kə wəran nwe esək arkun aŋe kə ŋaŋkə. Kə wəran nwe oŋkot tafəc pəyim nde wunder wən.

²² Kə arkun aŋe ŋaŋkə ta dəməɔ, kə ŋaŋgbəpəne di mata maas, haŋ kə abələs aŋan ŋalokus. Abələr aŋan ŋac-tən ŋa dɔpɔ, mba ŋanənəŋk fə ŋa. ²³ Kə afum aŋe mərəŋ ŋande ŋator dəməɔ, kə ŋaŋcali Yurden. Kə ŋaŋkə ŋabər Yosuwe wan ka Nun, kə ŋaləmər kə təkə ŋanasɔtə nde anasom ŋa m. ²⁴ Kə ŋaloku Yosuwe: «Pəwurene pəmə Kanu Kəpəŋ kəsəŋ su atəf ŋaŋkə fəp. Ayek-yek ŋeŋgbəpərne afum fəp, ŋayi kənesə su.»

Kəcali ka Yurden

3 Yosuwe eyefə bət-bət suy, nkən kə aka Yisrayel fəp, kə ŋayefə Sitim kə ŋaŋkə haŋ kəŋgbəkə ka Yurden. Dəndo ŋayekti saŋka, kə ŋandirə di, ŋantacali fə kərəsna. ² Nte mata maas mənəcəpər m, kə akiriŋ ŋaŋkətene saŋka fəp. ³ Kə ŋaloku afum nte: «Kə nəndənəŋk kəŋkəra ka danapa da Kanu Kəpəŋ kə səna-ε, kə aloŋne aLewy aŋe ŋagbaŋne ki m, nəyefə nde nəyi m, nəcəmə ki darəŋ. ⁴ Mba nəbələnə ki abara masar kəcəmət, ta nələtərne ki de! Tēm tətəkə, nəŋcərə dɔpɔ dɔkə pəmar a nəkə m, bawo nəntəcəpər fə dɔpɔ dandə təkəkə-cəkə.»

⁵ Kə Yosuwe oloku afum: «Nəsəkəsne, bawo Kanu Kəpəŋ kəŋyɔ alna mes məkəŋ nŋə nəyi m.»⁶ Kə Yosuwe oloku aloŋne: «Nələk kəŋkəra kəsələŋ ka danapa da Kanu nke nəgbəŋne m, nəcəpər afum fər kiriŋ. Kə aloŋne ŋalək kəŋkəra, kə ŋaŋcepər afum fər kiriŋ.

⁷ Kə Kanu Kəpəŋ kəloku Yosuwe: «Iŋcəp kələləs'əm məkə nŋə afum aka Yisrayel ŋayi m, nte təkəŋe ŋacərə a in' osol am, pəmə təkə inasələ Musa m. ⁸ Kə

məna, məsom alonje anje njanagbanje kanjəra ka danapa mɔ nte: Kɔ nənɔ bəp kəngbɔkɔ ka Yurden-ε, nəcəmbərəs domun disre.»⁹ Kɔ Yosuwe oloku aka Yisrayel: «Nəcəngne nɔɔ, nəcəngkəl moloku ma Kanu Kəpɔɔ, Kanu konu!»¹⁰ Kɔ Yosuwe oloku: «Nte tɔ nən-decərə a Kanu Kəpɔɔ kəy' un dacɔ, ki kəngkɔbeləs nu fɔr kirinj aka Kanahan, aHit, aHiwy, aPerisi, aKirkasa, aka Amɔr, kɔ aYebus.»¹¹ Awa nəgbətne nte: Kanjəra ka danapa da Mariki ma doru fəp kəndecali kəngbɔkɔ ka Yurden fɔr yonu kirinj mɔ.¹² Nələk afum wəcɔ kɔ mərəng cusunja ca Yisrayel disre, fum wəkin kusunja o kusunja-ka.¹³ Nte alonje anje njanagbanje kanjəra ka danapa da Kanu Kəpɔɔ Mariki ma doru fəp njanadegbət wəcək domun da Yurden, kɔ domun da Yurden deŋgbintər, kɔ səbo səsak kətore domun, kɔ doŋloŋkanε tofo tin.»

¹⁴ Nte afum njanawur dəcəbal kəkɔ-cali kəngbɔkɔ ka Yurden mɔ, alonje agbanje kanjəra kəselerj ka danapa da Kanu Kəpɔɔ mɔ njancepər afum fɔr kirinj.¹⁵ Katela kəngbɔkɔ ka Yurden kəngc-lare domun. Nte agbanje kanjəra njanɔ-tore wəcək dərɔmun mɔ,¹⁶ kɔ domun nde deŋyefε dəsəbo mɔ deŋcəmε, kɔ doloŋkanε kəfo kin pəbolu pəmɔ aboŋən ntende dare da Adama nde deyi Cartan kəsək, kɔ dɔkɔ dontor kəca ka kəba ka Araba, kəba Kədokət, kɔ səbo sasɔkɔ fəp səŋcopər domun. Kɔ afum njanɔcali kəngbɔkɔ njanɔfərne dare da Yeriko.¹⁷ Alonje anje njanagbanje kanjəra ka danapa da Kanu Kəpɔɔ mɔ njanɔcəmε antɔf njanɔwosu fər kəronj kəngbɔkɔ ka Yurden dacɔ. Kɔ afum a Yisrayel fəp njanɔlip kəcali kəngbɔkɔ antɔf njanɔwosu kəronj.

Aka Yisrayel njanɔcəmbər masar pəyɔne tənɔpələ tanjan ta kəcali ka Yurden

4 Nte afum a Yisrayel fəp njanɔlip kəcali Yurden mɔ, kɔ Kanu Kəpɔɔ kəlɔku Yosuwe:² «Məyεk-yεk atemp wəcɔ kɔ mərəng afum dacɔ, kusunja o kusunja fum wəkin.³ Mələku njanɔ: «Nəkɔ nələk masar wəcɔ kɔ mərəng nde antɔf njanɔwosu fər kəngbɔkɔ ka Yurden dacɔ, kəfo nke alonje njanɔcəmε mɔ. Nələk mi nəkεre nəkɔ nəboc mi nde kəfo nke nəndena-cəpərəne pibi mɔ.»⁴ Kɔ Yosuwe ewe afum anje wəcɔ kɔ mərəng anje anayεk-yεk aka Yisrayel dacɔ mɔ, kusunja o kusunja fum wəkin.⁵ Kɔ Yosuwe oloku njanɔ: «Nəcepər kanjəra ka danapa da Kanu Kəpɔɔ Kanu konu fɔr kirinj, nəsolne cər kəkɔ ka Yurden dacɔ, nwe o nwe pəgbanje tasar tin, kəlɔm ka cusunja ca Yisrayel,⁶ nte tənɔcɔnε tənɔcɔne tənɔpələ tonu mɔ. Kɔ awut anu njanɔyif un dɔcɔk dɔlɔma-ε: «Ake masar mame mɔfən kəlɔku su-ε?»⁷ nələku njanɔ fɔr domun da Yurden deŋnacopər fɔr ya kanjəra ka danapa da Kanu Kəpɔɔ kirinj nte kəngc-cali Yurden mɔ, kɔ kəngbɔkɔ ka Yurden kəngcopε domun. Masar mame mende kəc-cəm-cəməs aka Yisrayel doru o doru.»

⁸ K'aka Yisrayel njanɔ təkɔ Yosuwe enaloku njanɔ mɔ. Kɔ njanɔkɔ njanɔlɔk masar wəcɔ kɔ mərəng nde kəngbɔkɔ ka Yurden dacɔ pəmɔ təkɔ Kanu Kəpɔɔ kənaloku ti Yosuwe mɔ, kəlɔm ka cusunja ca aYisrayel. Kɔ njanɔlɔk

masar mamɔkɔ kɔ njanɔcalenε nde njanɔcəmbər cəbal kərəsna mɔ, kɔ njanɔboc.⁹ Kɔ Yosuwe omboc sɔ masar wəcɔ kɔ mərəng kəngbɔkɔ ka Yurden dacɔ, kəfo nke alonje agbanje a kanjəra ka danapa da Kanu Kəpɔɔ njanɔcəmbər wəcək mɔ. Masar mamɔkɔ mɔcɔɔɔyɔ di hanj mɔkɔ.

¹⁰ Alonje anje njanagbanje kanjəra kəselerj mɔ, njanɔcəpε fε dəkəcəmε danjan kəngbɔkɔ ka Yurden disre hanj kɔ aka Yisrayel njanɔlip kəyɔ ka təkɔ Kanu Kəpɔɔ kənasom Yosuwe a pəlɔku njanɔ mɔ, kɔ Yosuwe ɔyɔ mes fəp pəmɔ təkɔ Musa enasom kɔ ti mɔ. Kɔ aka Yisrayel njanɔbəlɔkər kəcali.¹¹ Nte afum fəp njanɔlip kəcali mɔ, kanjəra ka Kanu Kəpɔɔ kɔ alonje akɔ njanagbanje ki mɔ njanɔcali sɔ, kɔ njanɔcepər sɔ afum kirinj.¹² Kɔ aka Yisrayel alɔma aka cusunja ca Ruben, Kadu kɔ kusunja dacɔ ka Manase njanɔcepər aka Yisrayel kirinj pəmɔ təkɔ Musa enaloku njanɔ ti mɔ.¹³ Antam kəlɔku fɔr dɔcɔk dadɔkɔ asɔdar mɔcəp wəcɔ mənɔkələ, atəmpər yosutnεnε njanɔcepər Kanu Kəpɔɔ kirinj, njanɔlip kəlɔmpəsne kəkɔ-sutεnε, nde aranta njanɔ Yurden.¹⁴ Dɔcɔk dadɔkɔ, kɔ Kanu Kəpɔɔ kəmbəkəs Yosuwe aka Yisrayel fəp dacɔ, kɔ njanɔlɔk kɔ pəmɔ təkɔ njanɔlɔk Musa kiyi kən doru fəp mɔ.

¹⁵ Kɔ Kanu Kəpɔɔ kəlɔku Yosuwe:¹⁶ «Mələku alonje anje njanagbanje kanjəra nke kəyɔ sariyε nse sədərmenε danapa dosu mɔ, njanɔne ki Yurden.»¹⁷ Kɔ Yosuwe oloku alonje: «Nəpε Yurden!»¹⁸ Nte alonje agbanje a kanjəra ka danapa da Kanu Kəpɔɔ njanɔdepe kəngbɔkɔ ka Yurden kɔ njanɔdeŋ wəcək dərəwosu mɔ, kɔ domun da kəngbɔkɔ ka Yurden doŋcop sɔ kəkɔt səbo sayi pəmɔ təkɔ mɔnɔ ma fraŋsuwa mɔnɔyefε mɔ.¹⁹ Kɔ afum njanɔcali Yurden tataka ta wəcɔ ta njanɔf njanɔcɔkɔ-cɔkɔ, kɔ njanɔkɔ njanɔyεkti sanja nde Killal, ntende dec dɔmpε Yeriko mɔ.

²⁰ Masar wəcɔ kɔ mərəng mme njanɔlɔk kəngbɔkɔ ka Yurden disre mɔ, kɔ Yosuwe njanɔcəmbər mi Killal.

²¹ Kɔ Yosuwe oloku aka Yisrayel: «Alna kɔ awut anu njanɔdeyif un: «Masar ma ake mɔ mame-ε?»²² nəc-lɔku njanɔ fɔr: «Aka Yisrayel njanɔcali kəngbɔkɔ ka Yurden kəwosər domun.»²³ Kanu Kəpɔɔ Kanu konu kənasosərə nu domun da kəngbɔkɔ ka Yurden hanj kɔ aka Yisrayel njanɔlip kəcali pəmɔ təkɔ Kanu Kəpɔɔ kənasosərə su ti Kəba ka Cəngkɔlma hanj kɔ sanɔcali ki mɔ.²⁴ Ti tendesɔnε afum a doru fəp kəcərə a kəca ka Kanu kəyɔ fənɔntər. Tɔcɔn' on sɔ kənese Kanu Kəpɔɔ kiyi konu doru fəp.»

5 Nte abε a Amɔr fəp anje njanɔ ntende dec deŋkale Yurden mɔ, kɔ abε aKanahan anje njanɔ agbɔp njanɔ Kəba Kəpɔɔ mɔ, njanɔ a Kanu Kəpɔɔ kənasosərə aka Yisrayel kəngbɔkɔ ka Yurden hanj kɔ njanɔcali ki, bəkək yɔfɔr fε njanɔ sɔ, kɔ njanɔnε aka Yisrayel pəpɔɔ.

² Təm tatɔkɔ kɔ Kanu Kəpɔɔ kəlɔku Yosuwe: «Məpat səfaka sa masar, kɔ tɔyefε dənda-ε, məkəngc aka Yisrayel.»³ Kɔ Yosuwe empatenε səfaka sa masar, k'εngkəngc aka Yisrayel nde Tɔɔ ta Cərot.⁴ Nte tənɔcɔnε Yosuwe pəkəngcε njanɔ: Nte afum a Yisrayel njanɔ-wur Misira mɔ, arkun abeki fəp, anje njanɔc-tam kəsutεnε mɔ anakəngc njanɔ, mba afum akakɔ fəp njanɔnafi nde dətεg-

berε, nte njan-c-kot mɔ. Awut arkun anε anakom onj telpas mɔ, njanatɔkɔnj, itɔ Yosuwe enakɔnjε nja.

⁵ Arkun anε njanayefe Misira mɔ fɔp anakɔnj nja, mba awut arkun anε anakom dɔtegbere dɔpɔ nte njanawur Misira njan-c-kot mɔ, anakɔnj fε akakɔ ali wɔkin. ⁶ Aka Yisrayel njanakot meren wɔco mankɔle dɔtegbere, hanj afum akɔ njanatam kɔsutene nte njan-c-yefe Misira mɔ njalip kɔfi dɔpɔ, bawo njanacɔnkɔl fε dim da Kanu Kɔpɔnj. Kanu Kɔpɔnj kɔnadεrɔm kɔtɔ-sɔnjε nja kɔnɔnk antɔf nje njεnbɔlɔr mεsε ma wana kɔ mεsε ma cɔme hanj moc-tonj, njɔkɔ nkɔn Kanu Kɔpɔnj kɔnadεrɔm kɔsɔnj ka atem anjan mɔ. ⁷ Awut anjan njanabek onj kɔ njɔkɔ njandε dɔkɔndε danjan. Kɔ Yosuwe εnjɔnj nja, bawo anakɔnj fε nja dɔpɔ. ⁸ Nte alip kɔkɔnjε ka afum fɔp mɔ, kɔ njandε dɔndo dɔsanjka hanj kɔ njantamne.

⁹ Kɔ Kanu Kɔpɔnj kɔloku Yosuwe: «Mɔkɔ, imbinjɔli malap monu ma Misira k'imbɔlen' on.» Itɔ asɔrɔwene kɔfo kanjɔ Kilkal † hanj mɔkɔ.

Kɔsata ka Pak pɔcɔkɔ-cɔkɔ nde Kanahan

¹⁰ Kɔ aka Yisrayel njandε Kilkal kɔ njamboc di kɔsata ka Pak tataka ta wɔco kɔ mankɔle ta njof, dec dɔrɔfɔy, nde aranta nja Yeriko. ¹¹ Dɔcɔkɔcɔk da Pak kɔ njandi yeri ya dɔtɔf, cɔcom nce antɔnɔnkɔl lebin mɔ, kɔ mεgben mεkakɔl. ¹² Kɔ cɔcom nce anj-c-we «man» mɔ cɔsak kɔwur dɔcɔkɔcɔk nde njanadi yeri ya dɔtɔf mɔ. Kɔren kanjɔ aka Yisrayel njasak kɔdi man, mba njac-di onj yeri ya atɔf nja Kanahan.

Yosuwe kɔbɔpɔne kɔn kɔ wɔkirinj wɔka asɔdar a Kanu Kɔpɔnj

¹³ Dɔcɔk dɔlɔma Yosuwe pɔlɔtɔrne Yeriko, k'εmpene fɔr darenj, k'ɔmɔmɔn, kɔ fum owur k'εnjcɔme kɔ fɔr kirinj, pɔwure dakma dɔn dobom pɔtɔmpɔr. Kɔ Yosuwe dɔlɔtɔrne kɔ, k'eyif kɔ: «Sɔna njɔ mɔyine ba, ka aterene asu njɔ mɔyine-ε?» ¹⁴ Kɔ fum wɔkakɔ oloku: «Ala, fɔtɔ in-cɔnjε wɔkirinj ka asɔdar a Kanu Kɔpɔnj, intεp kɔc-der.» Kɔ Yosuwe ontontnεne kɔ, k'εnjcɔpε kɔ tobu dɔntɔf, k'eyif kɔ: «Cɔke cɔ Mariki endeloku wɔcar kɔn-ε?» ¹⁵ Kɔ wɔbε ka asɔdar a Kanu Kɔpɔnj oloku Yosuwe: «Mɔwure cɔfta cam dɔwεcɔk, bawo kɔfo kanjɔ mɔnjcɔme mɔ, kɔsɔk.» Kɔ Yosuwe owure cɔfta.

Kɔbanj ka Yeriko

6 Anakanjɔla dɔkɔbere da Yeriko, pabεnjɔr-bεnjɔr di teta aka Yisrayel. Fum o fum onj-c-wur fε, fum εnj-c-bere fε. ² Kɔ Kanu Kɔpɔnj kɔloku Yosuwe: «Ilɔk Yeriko, wɔbε kɔnan kɔ asɔdar anjan ayεnjki dis, k'imber' ɔm dɔwaca. ³ Awa asɔdar fɔp njanɔnkɔr dare. Njanɔnkɔr dare katin dɔcɔk o dɔcɔk hanj mata camɔt-tin. ⁴ Alonje camɔt-mεrɔnj njatɔmpɔr len ya njkesiya camɔt-mεrɔnj dɔwaca, njayi kanjɔra ka danapa da Kanu Kɔpɔnj kirinj. Mba tataka ta camɔt-mεrɔnj, nɔnɔnkɔr dare camɔt-mεrɔnj, tɔm nte alonje njac-fula

len. ⁵ Kɔ njandena-fula kɔlen ka anjkesiya-ε, nɔc-kɔna-ne kɔlen dim, afum fɔp njakule-kule sim sa kɔwan. Kɔ damba da dare dentεmpene di sɔrka-ε, asɔdar am njabere onj tɔm tatɔkɔ, nwe o nwe nde εntefɔrne mɔ.»

⁶ Kɔ Yosuwe wan ka Nun ewe alonje, k'oloku nja: «Nɔlɔk kanjɔra ka danapa kɔselenj, alonje camɔt-mεrɔnj njantɔmpɔr len ya njkesiya camɔt-mεrɔnj njayi alonje atɔmpɔr a kanjɔra kɔselenj ka danapa da Kanu Kɔpɔnj kirinj.» ⁷ K'oloku asɔdar: «Nɔkɔ nɔnɔnkɔr dare, akɔ njantɔmpɔr yosutnεne mɔ njayi kanjɔra ka Kanu Kɔpɔnj kirinj.» ⁸ Kɔ afum njayɔ tɔkɔ Yosuwe εnaloku nja mɔ. Alonje camɔt-mεrɔnj anje njanatɔmpɔr len camɔt-mεrɔnj ya njkesiya mɔ njayi kanjɔra ka Kanu Kɔpɔnj kirinj, njanjepɔr kɔ njafula len. Kɔ kanjɔra ka danapa da Kanu Kɔpɔnj kɔcɔme nja darɔnj. ⁹ Asɔdar atɔmpɔr yosutnεne njayi alonje afula len tekirinj, alonje agbanje kanjɔra kɔselenj mɔ njacɔnj afula len, asɔdar albma njayi kanjɔra tadarɔnj, njac-kɔt njac-surene kɔlen dim. ¹⁰ Mba Yosuwe εnaloku afum: «Ta nɔkɔ-kule-kule de! Ta nɔkɔ-yɔ pane nu sim de! Ta nwe o nwe pɔkɔ-loku toloku hanj dɔcɔk nde indeloku nu a nɔkule-kule mɔ! Tɔm tatɔkɔ nɔkule-kule sim sa kɔwan .» ¹¹ Kɔ kanjɔra ka Kanu Kɔpɔnj kɔnɔnkɔr dare katin, kɔ njambere dɔsanjka, kɔ njanjepɔrene pibi.

¹² Kɔ Yosuwe εyefe bɔt-bɔt suy, kɔ alonje njalɔk sɔ kanjɔra kɔselenj ka Kanu Kɔpɔnj. ¹³ Asɔdar atɔmpɔr yosutnεne njanayi kirinj, alonje camɔt-mεrɔnj atɔmpɔr len ya njkesiya njac-fula njacɔnj nja, alonje atɔmpɔr kanjɔra ka danapa da Kanu njayi afula len tadarɔnj, kɔ asɔdar alpɔs njayi kanjɔra tadarɔnj. ¹⁴ Kɔ njanɔnkɔr dare katin tataka ta mεrɔnj, kɔ njalukus nde dɔsanjka. Kɔ njayɔ ti mata camɔt-tin. ¹⁵ Tataka ta camɔt-mεrɔnj kɔ njayefe pɔpanpan kɔ njanɔnkɔr dare camɔt-mεrɔnj. Mba dɔcɔk din dadɔkɔ gbɔcɔrɔm dɔ njanɔnkɔr dare camɔt-mεrɔnj. ¹⁶ Kɔnɔnkɔr ka camɔt-mεrɔnj kɔ alonje njafula len, kɔ Yosuwe oloku afum: «Nɔkule-kule sim sa kɔwan, bawo Kanu Kɔpɔnj kɔsɔnj un dare dandε!

¹⁷ Kɔlɔsɔr k'ander dare dandε kɔ ca cɔkɔ cɔyi dε mɔ fɔp. Rahabu wɔran wɔyama-yama sona gbɔnj kɔ afum on anje njayi nde kɔb kɔn disre mɔ njɔ andesak, bawo εnawosε kɔmεnjke su afum akɔ sɔnasom yɔk-yɔk kɔdetenɔs mes ma atɔf njanje mɔ. ¹⁸ Mba nɔkɔmɔrne kɔlɔk paka pin mpe Kanu kɔnamɔne mɔ, bawo daka fɔp nde nɔnjɔtɔ dɔkɔwan mɔ, mεne nɔmberene di daka da Kanu. Kɔ nɔmεnjɔrne paka pin, nɔndεsɔnj pɔlɔc sanjka sa Yisrayel. ¹⁹ Kɔyefe gbeti, kεma, ca ca kɔpɔr fɔp fayi, Kanu Kɔpɔnj kɔyɔ yɔcɔtɔ ya dɔkɔwan fɔp. Pɔmar padεberene yi daka da Kanu Kɔpɔnj.»

²⁰ K'afula len ya njkesiya, nte afum njane len dim mɔ, kɔ njɔ sɔ njawure sim sa kɔwan pɔpɔnj, kɔ damba da sanjka sa dare dentεmpene di sɔrka, kɔ afum njambere dare disre. Nwe o nwe pɔsolne nde εntefɔrne mɔ, kɔ njamban dare. ²¹ Kɔ njandifɔte afum kɔ yɔcɔl yɔkɔ yεnayi dare disre mɔ fɔp sakma sɔnan, kɔyefe wɔrkun, wɔran, wanfet, wɔbeki, wana, anjkesiya, sɔfale.

† «Kilkal» It' ɔnjεne cɔHebɔru «kɔbinjɔli.»

²² Yosuwe enaloku afum ako merəŋ aŋe ŋanakɔ kətenəs yɔk-yɔk mes ma atɔf ŋaŋkɔ mɔ: «Nəko ndena wəran wəyama-yama wəkako, nəko nəwurene kɔ, kɔ afum ɔn fəp, pəmə tɔko nənadərme kɔ mɔ.» ²³ Kɔ atəmp merəŋ aŋe ŋanakɔ ŋatən mes yɔk-yɔk nde atɔf ŋaŋkɔ mɔ, ŋaŋkɔ ŋawurene Rahabu, papa wəkɔn, iya wəkɔn, awəŋc aŋa, kɔ afum ɔn fəp. Kɔ ŋawurene afum ɔn fəp aŋe ŋanabəp nde kəlɔ kɔn mɔ, kɔ ŋaŋkɔ ŋadəs ŋa tofo tɔtɔ saŋka sa Yisrayel tadarəŋ. ²⁴ Kɔ ŋaŋcɔf dare kɔ ca cəkɔ yenayi di mɔ fəp, mənə gbeti, kəma, kɔ ca ca kɔpər kɔ fɛc, nyə ŋanabərənə daka da kəlɔ ka Kanu Kəpɔŋ mɔ. ²⁵ Yosuwe enadif fə Rahabu wəran wəyama-yama kɔ afum a kəlɔ kɔn fəp. K'endə aka Yisrayel daco haŋ mɔkɔ, bawo nkɔn enawosə kəməŋk ka atən mes yɔk-yɔk, aŋe Yosuwe enasom kəkɔ-tənəs mes ma Yeriko mɔ.

²⁶ Təm tatɔkɔ kɔ Yosuwe enderəm:

«Intolane fum pələc
nwe endeyefə a dare da Yeriko donjompəs mɔ.
Wəkayi pəc-kɔna-kay kəɔf ka togbu pɔcɔkɔ-cɔkɔ,
tɔyɔnə kəway ka wan kɔn coco.
K'ŋɔc-kɔna-bər kumba ka dare-ɛ,
tɔyɔnə kɔ kəway ka wan kɔn wəlpəs.»

²⁷ Kanu Kəpɔŋ kənasolə Yosuwe, kɔ tewe tɔn tɛmbək tɔf fəp.

Fum wəkin kəyɔ kɔn pələc kəsɔŋ aka Yisrayel fəp pələc

7 Kɔ aka Yisrayel ŋaŋlukse kəcəmə Kanu Kəpɔŋ darəŋ nte kənamɔnə ŋa kələk ka daka da dare mɔ. Kɔ Akan wan ka Karmi, wan ka Sabidi, wan ka Sera, wəka kusɔŋka ka Yuda, eŋkiye ca cəlɔma daka da dare daco, kɔ pəntelə Kanu Kəpɔŋ nɔkɔ aka Yisrayel ŋayi mɔ.

² Kɔ Yosuwe osom afum kəyefə Yeriko kəkɔ dare da Hay nde pələtərəne Bət-Awən ntende dec dɛmpɛ Betel mɔ. K'oloku ŋa: «Nəpə nəko nətən mes yɔk-yɔk dɔtɔf.» Kɔ afum akako ŋampɛ kəkɔ-tən mes yɔk-yɔk Hay. ³ Kɔ ŋaluksərne nɔkɔ Yosuwe eyi mɔ, kɔ ŋaloku kɔ: «Ta afum fəp ŋapɛ de! Afum mɛcəp merəŋ, kɔ pəyi fə ti-ɛ, afum mɛcəp maas ŋapɛ, ŋa ŋantam kəsut Hay! Ta nəlɔləs afum dis, bawo ako pəmar a payefərəne mɔ, ŋala fɛ.»

⁴ Kɔ afum mɛcəp maas ŋampɛ kəkɔ-sutənə kɔ aka Hay, mba ŋanatam fɛ, kɔ afum akako ŋaŋkɔ ŋayeksər aka Hay. ⁵ Kɔ afum aka Hay ŋandifər ŋa afum wəco maas kɔ camət-tin. Kɔ ŋayefə kəbələs ŋa kəyefə dare dəkusu haŋ Sabarim †, kɔ ŋasut ŋa pətəmbələr pa tɔkɔ. Kɔ afum ŋanesə kəsutənə kɔ dis dɛŋdɛŋcə ŋa.

⁶ Kɔ Yosuwe əwal-wali yamos yɔn, k'efəntərə k'ɛŋcəpə kəŋkərə ka Kanu Kəpɔŋ tobu dəntɔf haŋ dɔfɔy. Kɔ abeki a Yisrayel ŋalɔŋərne sɔ kəbɔf dəsəbomp. ⁷ Kɔ Yosuwe oloku: «Mariki Kanu Kəpɔŋ, ta ake tɔ məŋcɔŋsə afum kəcali ka kəŋgbɔkɔ ka Yurden-ɛ kədəlek su məber aka Amɔr dəwaca, kəmələk su kɔ məfaŋ? Kəyi kosu Yurden ntende dec dɛmpɛ mɔ kəŋcəpər su kəder ka nɔkɔ! ⁸ Məŋaŋənən' em Mariki! Cəke c' ideloku oŋ-ɛ?»

«Yisrayel ŋayeksər atərəne aŋan.» ⁹ Kəyefə aka Kanahan haŋ afum alpəs aŋe fəp ŋayi dɔtɔf mɔ, kɔ ŋandene ti-ɛ, ŋandebərəne, ŋapaŋne su ŋasut, ŋamələk su doru. Cəke cɔ məndementər oŋ debeki dam-ɛ?»

¹⁰ Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəloku Yosuwe: «Məyefə, ta ake tɔ məŋcəpərəne tobu dəntɔf-ɛ? ¹¹ Aka Yisrayel ŋaŋciya! ŋaləsər temer pɔkɔ inasɔŋ ŋa mɔ. Ey, ŋaləkərne ca cəlɔma nyə inaloku ŋa kəbərəne yi daka dem mɔ. ŋaŋkiye ŋa yati, kɔ ŋaməŋk ca cəlɔma dəyəsərə yaŋan. ¹² Ti disre, aka Yisrayel ŋafɔtam kəsutənə kɔ atərəne aŋan. Mənə ŋayeksər ŋa, bawo ŋa ŋc pəmar oŋ pamələk. Ifɔtam kəyi tes tin kɔ nənə kɔ nəntɔwurene nu daco ca nɛ inamɔnə nu kələk mɔ de! ¹³ Məyefə, məkɔ, məlɔŋka afum. Məloku ŋa: «Nəsɔkəsne alna. Kanu Kəpɔŋ, Kanu ka Yisrayel kəsom im ti kədəlok' un: Ca nɛ inamɔn' on mɔ, yey' un dəwaca.» Aka Yisrayel nəfɔtam kəyefərəne kɔ atərəne anu kɔ nəntɔwure ca cacɔkɔ nu daco-ɛ. ¹⁴ Alna bət-bət, nəder nɔkɔ fɔr ya Kanu kiriŋ, nəməntərne Ki cusɔŋka cusɔŋka. Kusɔŋka nke Kanu kəŋcəkər mɔ kəcɔŋne dəcor cor. Kor nke kəndecəkər mɔ kəcɔŋne wɔkɔ wɔkɔ. Kəlɔ nke Kanu kəndecəkər mɔ afum aŋe ŋadecɔŋne akin akin. ¹⁵ Nwe o nwe andebɔŋc kətɔmpər ka ca nɛ Kanu kəmɔnə mɔ, amber kɔ dənɛŋc, nkɔn kɔ afum a kəlɔ kɔn fəp. Nkɔn ɛpətəs danapa da Kanu Kəpɔŋ bawo nkɔn yɔt tes nte tɔntɔtesə mɔ nte tɔkɔŋe aka Yisrayel kələpərne mɔ.

¹⁶ Kɔ Yosuwe eyefə bət-bət suy, k'ŋɔcɔŋsə aka Yisrayel cusɔŋka cusɔŋka. Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəŋcəkər aka kusɔŋka ka Yuda. ¹⁷ Kɔ Yosuwe tɔkɔŋsə Yuda cor cor, k'ŋɔcəkər kor ka Sera. K'ŋɔcɔŋsə kor ka Sera wɔkɔ wɔkɔ, k'ŋɔcəkər kəlɔ ka Sabidi. ¹⁸ K'ŋɔcɔŋsə kəlɔ ka Sabidi akin akin, k'ŋɔcəkər Akan, wan ka Karmi, wan ka Sabidi, wan ka Sera wəka kusɔŋka ka Yuda. ¹⁹ Kɔ Yosuwe oloku Akan: «Wan kem mələləs Kanu Kəpɔŋ, Kanu ka Yisrayel, məyek-yekəs ki! Mələk' im ma tɔkɔ məyɔ mɔ, ta məməŋkər' im ti de!» ²⁰ Kɔ Akan oloku Yosuwe: «Ey, kəŋcə kɔ, in'eciya Kanu Kəpɔŋ, Kanu ka Yisrayel. Ilɔmər' əm nte iyɔ mɔ: ²¹ Yɔsɔtɔ yosu disre, inanəŋk duma da Mesopotami, duma dadɔkɔ dentəsə decəpərər, kɔ gbeti masar merəŋ, kɔ aŋcəmbəl ŋa kəma ŋi sona gbɔŋ ŋelele kilo daco. Kɔ ca cacəkɔ yembas' im, itɔ inaləkə yi. Mba inamət yi dəntɔf, iməŋk yi nde abal ŋem disre gbeti beyi tantɔf.» ²² Kɔ Yosuwe osom afum, kɔ ŋayekse kəkɔ-mɔmən abal ŋa Akan disre, kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp ca yayɔkɔ fəp gbeti bəfəntərə yi tantɔf. ²³ Kɔ ŋalək yi fəp, kɔ ŋaŋkənə Yosuwe kɔ aka Yisrayel fəp, kɔ ŋaŋkɔ ŋaboc yi fɔr ya Kanu Kəpɔŋ kiriŋ.

²⁴ Kɔ Yosuwe ɛlək Akan wan ka Sera, kɔ gbeti, duma, aŋcəmbəl ŋa kəma, awut ɔn arkun kɔ aran, cəna cɔn, sɔfale sɔn, yɔcɔl yɔn yefet yefet, abal ŋɔn kɔ ca cɔkɔ yənyayɔnə yɔn mɔ fəp. Kɔ aka Yisrayel fəp ŋasol kɔ Yosuwe, kɔ ŋampənə Akan nde mɔkɔ daco, nde aŋwe «Aranta ŋa Pələc mɔ». ²⁵ Kɔ Yosuwe oloku: «Ta ake tɔ məyɔnə su pələc pampɛ-ɛ? Məna sɔ kəyɔ 'm kɔ Kanu Kəpɔŋ kənder pələc mɔkɔ.» Kɔ aka Yisrayel fəp ŋaŋcas kɔ masar haŋ k'efi. Kɔ ŋaŋcacas afum ɔn fəp

† Sabarim = «Kəfo nke aŋkay masar mɔ»

masar, kɔ ɲaŋɔɔf ɲa fəp dənɛŋɔ. ²⁶ K'amboc ɲa kəronj tɛpɛsa pɔpɔŋ pa masar, mɛpɛ pɔɔɔɔɔyi haŋ mɔkɔ mɔ, kɔ abəkək ɲɛdetor Kanu Kəpɔŋ. Its awenɛ kəfo kaŋkɔ tewe ta «Aranta ɲa Pələc» haŋ mɔkɔ.

Aka Yisrayel kətam kəŋan aka Hay

8 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəlɔku Yosuwe: «Ta mənɛsɛ, ta məyikcɛ! Mələk asɔdar am fəp, məyɛfɛ məkɔ-sutɛnɛ kɔ aka Hay. Mənəŋk, isɔŋ əm wəbɛ ka Hay, k'imber' əm kɔ dəwaca, nkɔn kɔ afum ɔn, kɔ dare dɔn, kɔ atɔf ɲɔn. ² Məŋkɔɔ wəbɛ ka Hay pəmɔ tɔkɔ mənayɔ wəbɛ ka Yeriko kɔ dare dɔn mɔ. Mba dəndo taŋ, nən-tam kələk ɔɔɔl kɔ ca cəlpəs fəp nɔɔ nəŋkɔɔɔɔ dəndo mɔ. Nəgbɔpɛnɛ dare tadarəŋ, nəwəkərnɛ ɲa.»

³ Kɔ Yosuwe ɛyɛfɛ kɔ asɔdar ɔn fəp kəpɛ ka Hay. Kɔ Yosuwe ɛyɛk-yɛk asɔdar ayɛŋki dis mɛcəp wəco maas, K'oloku ɲa kəkɔ Hay pibi. ⁴ K'oloku ɲa: «Nəkəmbərnɛ, nəgbɔpɛnɛ dare darəŋ haŋ tɛm nɛ andenaloku a nəwəkərnɛ ɲa mɔ. Ta nəbɔlɛ dare pələrəm dɛ! Nəlompəsɛnɛ kəsutɛnɛ! ⁵ Ina kɔ afum aŋɛ isolɛ mɔ fəp, sənə səŋkɔlɔtərnɛ dare. Tɛm nɛ aka Hay ɲandenawur kəkɔ-sɛtər su pəmɔ tɔkɔkɔ-cɔkɔ mɔ, səŋkɔbərɛnɛ kəyɛksər ɲa. ⁶ Tɛm tatɔkɔ ɲandecəmə su darəŋ kəbɛləs, səŋkəkərnɛ ɲa haŋ səwurenɛ ɲa dare, bawo ɲande kəkɔ-lɔku: «Kəyɛksər su kɔ ɲande sɔ pəmɔ tɔkɔkɔ-cɔkɔ.» Tɔɔɔnɛ fɔ sənə səyi kəyɛksər səc-der nɔɔ nəyi mɔ, ⁷ nəwurər ɲa, nəbərɔ katina dare. Kanu Kəpɔŋ, Kanu konu, kəŋkɔ-bɛr un dare dadɔkɔ dəwaca. ⁸ Nək-kɔn-ɔsumpər dare, nəbər di nɛŋɔ. Nəyɔ mɛs pəmɔ tɔkɔ Kanu Kəpɔŋ kəlɔku mɔ. Nəkəmbərnɛ tatɔkɔ ilok' un mɔ.» ⁹ Kɔ ɛŋkəkərnɛ ɲa, dəkəlɛnɛ dare da Hay. Kɔ ɲaŋkɔ ɲagbɔpɛnɛ Betel kɔ Hay daco, kəca nɛɛ dec dɛŋkələ Hay mɔ. Kɔ Yosuwe ɛŋcɛpərənɛ pibi kəfo kaŋkɔ kɔ asɔdar ɔn.

¹⁰ Dɔɔkɔɔkɔ kɔ Yosuwe ɛyɛfɛ bət-bət suy, k'olɔŋka asɔdar ɔn, nkɔn kɔ abeki aka Yisrayel, kɔ ɲaŋcɛpər asɔdar kirɛŋ kəkɔ ka Hay. ¹¹ Asɔdar akɔ ɛnasolɛ mɔ fəp kɔ ɲampɛ, kɔ ɲabɔtərnɛ nɛ ɲanadetɛfərnɛ dare mɔ, kɔ ɲaŋcəmbər səŋka nde dec dɛŋkələ mɔ kəca kətɔt. Aranta ɲənayi Hay kɔ asɔdar daco. ¹² Kɔ Yosuwe ɛlɛk asɔdar afum mɛcəp kəcamət, k'ɛŋcəmbər ɲa Betel kɔ Hay daco, ɲac-lɛnɛ ntendɛ dec dɛŋkələ mɔ. ¹³ Nɛ asɔdar ɲalip kəcəmbər səŋka fəp ntendɛ kəca kəmeriya ka nde dec dɛmpɛ dare da Hay mɔ, kɔ Yosuwe ɛŋcɛpər pibi papɔkɔ nde d'aranta.

¹⁴ Nɛ wəbɛ ka Hay endɛcərə ti mɔ, kɔ ɲambɛlkər kəyɛfɛ kɔ asɔdar ɔn kɔ afum a dare ɲawur, kəkɔ-bəpɛnɛ kɔ aka Yisrayel kəsutɛnɛ nde pətəmbələr pɔkɔ pɛtɛfərənɛ kɔ Araba mɔ, mba wəbɛ ka Hay ɛnacərə fɛ a kəlɛnɛ ɲa kɔ aka Yisrayel ɲandɛ ntendɛ dare tadarəŋ. ¹⁵ Yosuwe kɔ aka Yisrayel fəp ɲayɛl waca Hay fɔr kirɛŋ, kɔ ɲayɛfɛ kəyɛksər aka Hay, ɲasolnɛ dɔpɔ da nde dətɛgbɛrɛ. ¹⁶ K'aloku aka Hay a ɲabɛləs ɲa. Kɔ ɲambɛləs Yosuwe kɔ afum ɔn haŋ kɔ ɲambɔlɛnɛ dare da Hay. ¹⁷ Ali fum anasak fɛ Hay kɔ Betel nɛɛ ɛnatɔ-wur kəkɔ-bɛləs aka Yisrayel mɔ. Kəbɛlkər kəbɛləs aka Yis-

rayɛl kənəsɔŋɛ ta aŋgbət cumba ca dare-ɛ. ¹⁸ Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəlɔku Yosuwe: «Mətukər dakma dam dadɔkɔ mənɔmpər mɔ kəca ka Hay, bawo ilɛk Hay, k'imber' əm dəwaca.» Kɔ Yosuwe ontukər kəŋgbasar kəŋkɔ ɛnatɔmpər mɔ Hay. ¹⁹ Kɔ alɛnɛ ɲawur katəna-katəna nde ɲanagbɔpəsɛnɛ mɔ, kɔ ɲayɛksɛ kəkɔ dare, kɔ ɲambɛrɛ, kɔ ɲasumpər dare kɔ ɲaŋɔɔf di katəna-katəna.

²⁰ Aka Hay ɲandeluksərnɛ, kɔ ɲaŋgbətɛnɛ nɛ: Kinimɛ ka dare kək-pɛ haŋ kəsumpər darenɔ. ɲasɔtɔ fɛ sɔ tɛyɛksɛ ɲakɔ kəca kətɔt, kɔ pəyi fɛ ti-ɛ, kəca kəmeriya. Asɔdar aka Yisrayel akɔ ɲanabərɛnɛ kəyɛksər aka Hay mɔ, ɲaŋkafələ kəkɔ-sutɛnɛ kɔ ɲa. ²¹ Nɛ Yosuwe kɔ asol ɔn aka Yisrayel fəp ɲaŋəŋk fɔ aŋɛ ɲac-lɛnɛ dare mɔ ɲasumpər di, kɔ kinimɛ kəyi kəpɛ dare, kɔ ɲaŋkafələrnɛ aka Hay kəsutɛnɛ, kɔ ɲasut ɲa. ²² Akɔ ɲanabərɛnɛ dare ɲaŋcɛpɛrɛ aka Hay darəŋ, kɔ tɔɔnɛ fɔ aŋkuc-kucɛnɛ aka Hay, ali wəkin ɛnatam fɛ kəmulpər aka Yisrayel. ²³ Kɔ ɲasumpər wəbɛ ka Hay pəyi wəyɛŋ, kɔ ɲaŋkɛnɛ kɔ Yosuwe. ²⁴ Nɛ aka Yisrayel ɲalip kədɛf aka Hay nde dətɛgbɛrɛ mɔ, akakɔ ɲanacəmə aka Yisrayel darəŋ kəbɛləs mɔ, k'andɛfɛ ɲa fəp sakma. Kɔ aka Yisrayel fəp ɲander Hay kɔ ɲande ɲadɛf ɲa fəp. ²⁵ Dɔɔkɔ dadɔkɔ anadɛf afum mɛcəp wəco kɔ mɛrəŋ (12.000), kəyɛfɛ arkun haŋ aran, fəp fəŋan aka Hay. ²⁶ Yosuwe ontɔrɛ fɛ dakma dadɔkɔ ɛnatukər Hay mɔ haŋ kɔ aka Yisrayel ɲalip kədɛfət ɲa. ²⁷ Kɔ aka Yisrayel ɲalɛk ɔɔɔl yɛfɛt yɛfɛt, kɔ ca cəlɔma ya dare pəmɔ tɔkɔ Kanu Kəpɔŋ kənəsom ti Yosuwe mɔ. ²⁸ Kɔ Yosuwe ɔŋɔɔf Hay, kɔ tɔɔnɛ fɔ haŋ mɔkɔ tofo tɛtɛyɛ tɔ, tɔɔnɛ nde dətɛgbɛrɛ. ²⁹ Kɔ Yosuwe ɛŋgbɛk wəbɛ wəka Hay dəkətɔk haŋ dɔɔɔy. Dec dɛndekafələ, kɔ Yosuwe olɔku a patɔrɛ wəfi. K'əŋkɔ pagbal kɔ nde dare dəkusu, k'andɛŋəsər kɔ masar mɔkɔŋ kəronj mɛmɛ mɔɔɔɔɔɔ di haŋ mɔkɔ mɔ.

³⁰ Kɔ Yosuwe ɛŋcəmbərə Kanu Kəpɔŋ Kanu ka Yisrayel aŋgbɛp nde tɔɔ ta Ebal. ³¹ Kɔ Yosuwe ɔɔɔ ti pəmɔ tɔkɔ Musa wəcar ka Kanu Kəpɔŋ ɛnalɔku ti aka Yisrayel mɔ, pəmɔ tɔkɔ aŋcɛ ti nde buk ba sariyɛ sa Musa mɔ: «Aŋgbɛp ɲa masar mɔtɔpat.» Kɔ ɲalɔŋnɛ kəlɔŋnɛ ka kəkɔf, kɔ kəlɔŋnɛ ka pəforu. ³² Dəndo aka Yisrayel fəp fɔr kirɛŋ Yosuwe ɔŋgbɔkərə sɔ kəcɛcəs masar mamɔkɔ kəronj sariyɛ nɛɛ Musa ɛnacɛcəs mɔ. ³³ Aka Yisrayel fəp, abeki aŋan, akirɛŋ aŋan, aboc aŋan kiti, acikərə kɔ aYisrayel ɲaŋcəmə kaŋkərə kəca kətɔt kɔ kəmeriya. ɲatɛfərənɛ kɔ alɔŋnɛ aLewy aŋɛ ɲanagbərɛnɛ kaŋkərə kəsɛlɛŋ ka danapa da Kanu Kəpɔŋ kɔ aka Yisrayel mɔ. Afum daco ɲanayi kəca ka tɔɔ ta Karisim, kɔ daco ɲanayi kəca ka tɔɔ ta Ebal, pəmɔ tɔkɔ Musa wəcar ka Kanu Kəpɔŋ ɛnasom ti, a patolane aka Yisrayel tɔkɔkɔ-cɔkɔ mɔ. ³⁴ Kɔ Yosuwe olɔku molɔku ma sariyɛ fəp, kətɔlɛnɛ pətɔt kɔ pələc, pəmɔ tɔkɔ anacɛ ti dəbuk ba sariyɛ mɔ. ³⁵ Ali tolɔku ta Musa tin Yosuwe ɛnasak fɛ nɛ ɛnatɔ-lɔku aka Yisrayel fəp fɔr kirɛŋ mɔ, kəbərɔ aran, awut, haŋ acikərə aŋɛ ɲanandɛ ɲa daco mɔ.

Kæsek danapa kɔ aka Kabayɔŋ

9 Nte toloku ta kæder ka asɔdar aYisrayel tembɔp abe aŋe ŋanandɛ Yurden kæsək ntende dec denkalɛ dæmɔɔ kɔ nde pætilsærne tɔf ya tantɔf mɔ, abe aŋe ŋanades-ndes kæba kæsək mɔ fɔp, haŋ atɔf ŋa Libaŋ kæsək: Aka Hit, aka Amɔr, aKanaan, aPerisi, aHiwy, kɔ aYebus, ² kɔ ŋamberene kækɔ-sutene kɔ Yosuwe kɔ aka Yisrayel.

³ Kɔ aka Kabayɔŋ ŋane sɔ nte Yosuwe enayɔ aka Yeriko kɔ Hay mɔ. ⁴ Kɔ ŋa sɔ ŋaŋkɔ kækɔ-ɔɔ aka Yisrayel kɔ Yosuwe cæmpæn-pæn. Kɔ ŋalɛk lɔba yelec, kɔ ŋanderɔŋ sɔfale sɔŋan kɔ cæbuntæle ca member cælec cæfute-fute. ⁵ Kɔ ŋaŋberæsne cɔfta cælec cælec cæwale-wale, pasɔtəs ci, ŋaberæsne suma sæwale-wale. Cæcom nce ŋanameŋkærne kækɔsɔm mɔ fɔp cænawos, cæputke. ⁶ Kɔ ŋaŋkɔ ŋabɔp Yosuwe nde saŋka sa Kilkal kɔ ŋaloku kɔ kɔ afum aka Yisrayel: «Atɔf ŋaŋkɔle ŋɔ sæyefe. Səfaŋ fɔ səsək danapa kɔ nənə.» ⁷ Mba kɔ afum aka Yisrayel ŋaloku ŋa: «Anɔ 'cærɛ-ɛ? Tɔlɔma sənə ŋɔ nəndɛ dacɔ. Cæke cɔ antam kæsək danapa kɔ nənə-ɛ?» ⁸ Kɔ ŋaloku Yosuwe: «Acar anu ŋɔ sæyɔne.» Kɔ Yosuwe eyif ŋa: «Are ŋɔ næyɔne-ɛ? Deke næyefe-ɛ?» ⁹ Kɔ ŋaloku Yosuwe: «Atɔf ŋobol-bolu ŋɔ acar am ŋayefe, bawo tewe ta Kanu Kəpɔŋ tɔ sənə, Kanu kam, bawo sənə kɔ tewe kɔ tɔkɔ enayɔ Misira mɔ fɔp, ¹⁰ kɔ tɔkɔ enayɔ abe a Amɔr mērəŋ nde Yurden kæsək ntende dec dempe mɔ: Sihɔŋ wəbe wəka Hesbon, kɔ Oku wəbe wəka Basan nwe enayi As-tarot mɔ.

¹¹ Abeki asu kɔ afum asu fɔp aka dɔtɔf ŋaloku su: «Nələk yeri yonu ya dɔɔ, nəkɔ nəfayne ŋa. Nəkɔ nəloku ŋa: «Acar anu ŋɔ sæyɔne! Ndekəl ŋɔ nəsək danapa kɔ sənə! ¹² Cæcom cosu caŋce cænawone tem nte sændenalek ci deker kæder tɔmpærne dɔɔ mɔ, kæyefe dɔsɔk nde sæyefe nɔɔ ndorosu kæder nɔɔ nəyi mɔ. Awa nəgbətne nte: Icɔ caŋce cæwosærne kɔ cæmputke mɔ. ¹³ Kɔ cæbuntæle caŋce sənalek ci cæfu, nəgbətne nte icɔ caŋce cæmpɔre-pɔre mɔ! Nənəŋk yamos yosu kɔ cɔfta cosu, dɔɔkɔ dobolu dɔsɔŋe yi kælɛɛ.» ¹⁴ Kɔ afum a Yosuwe ŋamɔmən ca ya acikəra ta ŋayif ti Kanu Kəpɔŋ-ɛ. ¹⁵ Kɔ Yosuwe encaŋəs kətəŋne kɔ afum aŋe, kɔ ŋantəŋne pəforu, kɔ ŋasɔŋ ŋa temer ta kəsək ŋa ŋayi doru, kɔ akiriŋ a kəlɔŋkanɛ ka Yisrayel ŋanderme ŋa moloku mamɔkɔ ŋanatəŋne mɔ.

¹⁶ Mata maas disre nte ŋalip kəcaŋəs ka danapa kɔ ŋa mɔ, kɔ aka Yisrayel ŋande ŋane a andɛ aŋan ŋɔ, afum aŋe ŋaŋkɔlɛne kəndɛ. ¹⁷ Kɔ aka Yisrayel ŋaŋkɔ nde dare danan, tataka ta maas kɔ ŋambere di. Sədare sasɔkɔ sənətəŋne Kabayɔŋ, Kefira, Beyerot, kɔ Kiriyat-Yeyarim. ¹⁸ Aka Yisrayel ŋanadif fe ŋa teta kæderəm kəŋkɔ akiriŋ a kəlɔŋkanɛ ŋanaderme ŋa tewe ta Kanu Kəpɔŋ Kanu ka Yisrayel mɔ. Kɔ afum a Yisrayel fəp ŋayefe kəbupərə moloku ma akiriŋ aŋan. ¹⁹ Mba kɔ akiriŋ ŋaloku kəlɔŋkanɛ ka aYisrayel fəp: «Sənaderme ŋa Kanu Kəpɔŋ Kanu ka Yisrayel. Afɔsɔ-tam kəgbuŋene

ŋa. ²⁰ Nte tɔ andeyɔ ŋa: Andece ŋa ŋayi doru, ta padew-erne metele ma Kanu Kəpɔŋ teta kæderəm nke anaderme ŋa mɔ. ²¹ ŋayi doru, tɔyɔ fe tes! Mba aŋkɔcæmbər ŋa kəkətəs ka domun, kɔ kəgbes ka tɔkɔ ya kəlɔŋkanɛ ka Yisrayel.» Itɔ akiriŋ a Yisrayel ŋanaloku afum aŋan. ²² Kɔ Yosuwe ewe aka Kabayɔŋ, k'oloku ŋa: «Ta ake tɔ næyembərə su nəc-loku a nəmbɔlene kɔ sənə-ɛ, a kɔ pəyɔne fɔ sənəŋkəlɛne kəndɛ kɔ nənə-ɛ? ²³ Ndekəl ŋɔ, pələc pəŋcəm' on darəŋ! Ali wəkin cɔfɔsɔ-wur dacar. Nəna ande kək-əkətəs domun, nəc-gbes tɔkɔ ya kəlɔ ka Kanu kem.» ²⁴ Kɔ aka Kabayɔŋ ŋaloku Yosuwe: «Alɔmər acar am teta aka Yisrayel tin tin tin a Kanu Kəpɔŋ Kanu kam kənasom wəcar kɔn Musa a kəsɔŋ un antɔf ŋaŋe fəp, a nələsər andɛ a ŋi fəp fɔr yonu kiriŋ. Awa kæder konu kəsɔŋe su kənesene səbomp sosu, itɔ səyɔne tan-ɛ. ²⁵ Ndekəl ŋɔ, səyi 'm dəwaca. Məyɔ su tɔkɔ tentes' am mɔ, məyɔ su ti pələmpu disre.» ²⁶ Itɔ Yosuwe enayɔ ŋa, k'embanəŋ ŋa aka Yisrayel aŋe ŋanatɔsɔ-dif ŋa mɔ. ²⁷ Kɔ Yosuwe encaŋəs ŋa kəyefe dɔsɔkɔ dadɔkɔ kəgbes tɔkɔ, kɔ kəkətəs domun nde aŋgbip ŋa Kanu Kəpɔŋ, nde kəfo kəŋkɔ nɔkɔn Kanu Kəpɔŋ kəndementər mɔ. Haŋ mɔkɔ, awut sɔ aŋan ŋasɔɔbəc yebəc yayɔkɔ nde atɔf ŋa Yisrayel.

Yosuwe kɔ aYisrayel kətam kəŋan abe Amɔr

10 Kɔ Adoni-Cedek wəbe wəka Yerusalem ene a Yosuwe embanəŋ Hay, k'endif afum aka di fəp, k'iyɔ aka Hay kɔ wəbe kəŋan pəmɔ tɔkɔ enayɔ Yeriko kɔ wəbe kəŋan mɔ. K'ene sɔ aka Kabayɔŋ ŋa ŋasek danapa kɔ aka Yisrayel, kɔ ŋayi kəfo kin. ² Kɔ kənese kəpɔŋ kənder ŋa, bawo Kabayɔŋ dare dɔpɔŋ denayi, pəmɔ dare da abe. Denabek detas Hay, afum a di ŋayenjk dis. ³ Kɔ Adoni-Cedek wəbe wəka Yerusalem osom pakɔ-loku Hoham wəbe wəka Hebərɔŋ, Piram wəbe wəka Yarmut, Yafiya wəbe wəka Lakis, kɔ Debir wəbe wəka Ekilɔŋ: ⁴ «Nəder nəmar' im nte tɔŋsɔŋe itam kəsut Kabayɔŋ, bawo ŋantəŋne kəsək danapa kɔ Yosuwe kɔ aka Yisrayel.»

⁵ Kɔ ŋamberene abe kəcamət nde atɔf ŋa Amɔr: Wəbe wəka Yerusalem, wəbe wəka Hebərɔŋ, wəbe wəka Yarmut, wəbe wəka Lakis, kɔ wəbe wəka Ekilɔŋ. Kɔ ŋampe fəp faŋan kɔ asɔdar aŋan, kɔ ŋaŋkɔ ŋacæmbər saŋka səŋan Kabayɔŋ kiriŋ kɔ ŋawekərne ŋa.

⁶ Kɔ aka Kabayɔŋ ŋasom pakɔ-loku Yosuwe nde saŋka sa Kilkal: «Ta məsak acar am, məpærne nɔɔ səyi mɔ katəna! Ta məbanəŋ acar am kəmar kam, bawo abe Amɔr fəp, aŋe ŋanandɛ nde dæmɔɔ mɔ, ŋamberene kədeyefərne kɔ sənə. ⁷ Kɔ Yosuwe empe Kilkal kɔ asɔdar cɔn fəp kɔ afum cɔn ayeŋki dis fəp.

⁸ Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəlɔku Yosuwe: «Ta mənese ŋa, bawo ilek ŋa k'imber' əm dəwaca. Ali fum kəŋan wəkin cɔftam kəcəm' am fɔr kiriŋ.» ⁹ Kɔ Yosuwe cɔkɔt pibi pəpɔkɔ fəp kəyefe ka Kilkal, k'iyɔkɔ pəberər ŋa. ¹⁰ Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəsɔŋe ŋa kəyeksər aka Yisrayel. Kɔ ŋasut ŋa pəpɔŋ Kabayɔŋ, kɔ ŋaŋcəme kəbəlɛs ŋa dɔɔkɔ nde dem-

pe Bet-Horon mɔ, kɔ ɲandifət aka Amɔr haɲ sədare sa Aseka kɔ Makeda. ¹¹ Kəyeksər kəɲan Yisrayel, nte aka Amɔr ɲanabəp pətəmbələr pa Bet-Horon mɔ, kɔ Kanu Kəpɔɲ kəyefe kətorər ɲa cul ya letər yɔpɔɲ haɲ Aseka, kɔ ɲafi. Aɲe cul ya letər yenadif mɔ ɲanala ɲatas ako aka Yisrayel ɲanadife sakma səɲan mɔ.

¹² Kɔ Yosuwe oloku Kanu Kəpɔɲ dɔsɔk nde kənalek aka Amɔr kəbər aka Yisrayel dəwaca mɔ, k'oloku aka Yisrayel fɔr kirin:

«Məna Dec, məcəmbərəs Kabayɔɲ!

Kɔ məna ɲof, məcəmbərəs nde aranta ɲa Ayalon!»

¹³ Kɔ dec deɲcəme tofo tin kɔm daco kɔ defati kəkɔt kəltəs ka dɔsɔk din cam-cam, kɔ ɲof ɲi sɔ ɲecəme haɲ tem nte aka atɔf ɲa Yisrayel ɲanalip kəlukse aterene aɲan ayek mɔ. Aɲcic fe ti nde Buk ba Wəlompɔ ba?

¹⁴ Dɔsɔk dentayi fe pəmə dɔsɔk dadɔkɔ, tɔkɔkɔ-cɔkɔ tɛlpəs tenayi. Kanu Kəpɔɲ kənacəɲkəl dim da fum, bawo Kanu Kəpɔɲ Yisrayel ɲa kəɲc-sutnene dɔsɔk dadɔkɔ.

¹⁵ Yosuwe kɔ aka Yisrayel fəp ɲalukus dɔsɔk dadɔkɔ nde saɲka sa Kilkal.

Yosuwe kədifət kɔn abe kəcamət

¹⁶ Kɔ abe aɲe kəcamət ɲayekse kɔ ɲaɲkɔ ɲagbɔpne dətɔgbɔkene nde Makeda. ¹⁷ K'arɲkɔ paloku ti Yosuwe: «Abe ako kəcamət ɲaɲkɔ ɲagbɔpne nde tɔgbɔkene ta Makeda.» ¹⁸ Kɔ Yosuwe oloku: «Nəbiɲkəli masar mɔpɔɲ, nəkɔ nəsuɲce mi kusɲka ka tɔgbɔkene tatɔkɔ, nəcəmbər di afum ɲac-bum. ¹⁹ Ta nəsak kəcəme aterene anu darəɲ, nəgbintərne ɲa dɔpɔ, ta nəsak ɲa ɲabere dare daɲan de! Kanu Kəpɔɲ kələk ɲa kɔ kəmbər un dəwaca!» ²⁰ Nte Yosuwe kɔ awut aka Yisrayel ɲalip kəsut ɲa, mba ɲabut kəmələk ɲa fəp mɔ, mēne afum akin akin ako ɲanayekse-yekse ɲakɔ sədare sa saɲka səkɔ sənalɔtərne ɲa mɔ. ²¹ Kɔ afum fəp ɲalukus bəkəc yoforu disre nde saɲka sa Makeda, nde Yosuwe enayi mɔ. Ali fum enayenɲk fe abəkəc kəlɔke ka aka Yisrayel tes tɔlɔma.

²² Kɔ Yosuwe oloku: «Nəfeni dəkəbere da tɔgbɔkene ta tɔɔ tantɛ, nəwurene abe akaɲe kəcamət nəker'em ma!» ²³ Kɔ awure kɔ abe akaɲe kəcamət dəndo dətɔgbɔkene, k'arɲkene kɔ: Wəbe wəka Yerusalem, wəbe wəka Hebərɔɲ, wəbe wəka Yarmut, wəbe wəka Lakis, kɔ wəbe wəka Ekilɔɲ. ²⁴ Nte awurene abe aɲe k'arɲkene Yosuwe mɔ, kɔ Yosuwe ewe afum aka Yisrayel fəp, k'oloku abe ɔn aka dəkəwan aɲe ɲaɲc-kɔ dəkəsutene mɔ: «Nəcɔɲne nəna nəgbəce abe akaɲe kəcamət mera wəcək wonu.» Kɔ afum aɲe ɲalɔtərne kɔ ɲaɲgbəce abe aɲe kəcamət mera, wəcək waɲan. ²⁵ Kɔ Yosuwe oloku: «Ta nənese, ta nəyikce! Nəyenɲk dis, nəbaɲse, bawo tantɛ tɔ Kanu Kəpɔɲ kəndekɔ-yɔ aterene anu fəp aɲe nəyi kəsutene mɔ.» ²⁶ Nte tenɲepər mɔ, kɔ Yosuwe osut ɲa, k'endif. K'eyɲbek ɲa tɔk kəcamət dareɲc, kɔ ɲandetse tɔk yayɔkɔ dareɲc haɲ dɔfɔy. ²⁷ Dec dɔɔɔfɔy, kɔ Yosuwe oloku a padeti ɲa dətɔk dəndo anagbek ɲa mɔ. K'arɲkɔ pagbal ɲa dəndo ɲanagbɔpne mɔ, k'asɲce kusɲka

ka tɔgbɔkene tatɔkɔ masar mɔpɔɲ. Tatɔkɔ tɔ pəsɔɔyɔ dənda haɲ mɔkɔ.

Yosuwe kətam kɔn afum a sədare səlɔma

²⁸ Kɔ Yosuwe embaɲ sɔ dare da Makeda dɔsɔk din dadɔkɔ, k'osut ɲa k'endife ɲa dakma dɔn, kələkene wəbe kəɲan. Kɔ Yosuwe endif aka Makeda fəp, kɔ yɔcɔl yaɲan yɔkɔ yenayi di mɔ, ali fum enamulpər fe ɲa. K'ɔyɔ wəbe ka Makeda tɔkɔ enayɔ wəbe ka Yeriko mɔ.

²⁹ Yosuwe kɔ aka Yisrayel fəp ɲaɲcepər Makeda kɔ ɲaɲkɔ Libana, kɔ ɲawəkərne aka Libana. ³⁰ Kɔ Kanu Kəpɔɲ kələk sɔ Libana kɔ wəbe kəɲan kɔ kəmbər ɲa aka Yisrayel dəwaca. Kɔ aka Yisrayel ɲandifəte ɲa sakma səɲan, kɔ afum ako ɲanayi di mɔ fəp. Ali fum enamulpər fe ɲa, kɔ ɲayɔ sɔ wəbe wəka Libana pəmə tɔkɔ ɲanayɔ wəbe wəka Yeriko mɔ.

³¹ Yosuwe kɔ aka Yisrayel fəp ɲayefe Libana kɔ ɲaɲkɔ Lakis. Kɔ ɲaɲkɔ ɲacəmbər di saɲka səɲan fɔr yaɲan kirin, kɔ ɲawəkərne ɲa. ³² Kɔ Kanu Kəpɔɲ kələk Lakis kɔ kəmbər aka Yisrayel dəwaca tataka ta mēreɲ nte, kɔ aka Yisrayel ɲandifəte ɲa sakma səɲan, kɔ afum ako ɲanayi di mɔ fəp, pəmə tɔkɔ ɲanayɔ aka Libana mɔ.

³³ Kɔ Horam wəbe wəka Keser empe kəkɔ-mar aka Lakis. Kɔ Yosuwe osut kɔ kɔ afum ɔn, ali wəkin enasak fe.

³⁴ Yosuwe kɔ afum ɔn ɲaɲcepər Lakis, kɔ ɲaɲkɔ Ekilɔɲ. Kɔ ɲaɲcəmbər di saɲka səɲan fɔr yaɲan kirin, kɔ ɲawəkərne ɲa. ³⁵ Kɔ Kanu Kəpɔɲ kələk aka Ekilɔɲ kɔ kəmbər aka Yisrayel dəwaca dɔsɔk din dadɔkɔ. Kɔ ɲandifəte ɲa sakma səɲan, kɔ afum ako ɲanayi di mɔ fəp. Kɔ Yosuwe endif ɲa fəp dɔsɔk din dadɔkɔ, pəmə tɔkɔ enayɔ aka Lakis mɔ.

³⁶ Yosuwe kɔ aka Yisrayel fəp ɲayefe Ekilɔɲ kɔ ɲaɲkɔ Hebərɔɲ, kɔ ɲawəkərne ɲa. ³⁷ Kɔ Kanu Kəpɔɲ kələk aka Hebərɔɲ kɔ kəmbər ɲa dəwaca. Kɔ ɲandifəte ɲa sakma səɲan kəbər ka wəbe kəɲan kɔ afum ako ɲanayi di mɔ fəp, pəmə tɔkɔ ɲanayɔ Ekilɔɲ mɔ. Ali fum enamulpər fe Yosuwe, k'endif ɲa kələkene afum ako ɲanayi di mɔ fəp.

³⁸ Yosuwe kɔ aka Yisrayel ɲaɲkafələrne aka Debir, kɔ ɲawəkərne ɲa. ³⁹ Kɔ Kanu Kəpɔɲ kələk Debir kɔ wəbe kəɲan kɔ kəmbər aka Yisrayel dəwaca. Kɔ ɲandifəte ɲa sakma səɲan, kɔ ɲandif afum ako ɲanayi di mɔ fəp. Ali fum enamulpər fe ɲa. Kɔ Yosuwe ɔyɔ aka Debir kɔ wəbe kəɲan pəmə tɔkɔ enayɔ Hebərɔɲ, Libana kɔ abe aɲan mɔ.

⁴⁰ Kɔ Yosuwe osut aka mɔɔ kəroɲ akako fəp, atɔf ɲa Nəkɛf nde kəca kətɔt ka nde dec dempe mɔ, pətilsərne di atɔf ɲa tantɔf, kɔ atɔf ɲe ɲeyi mɔɔ kɔ aranta daco mɔ, kələkene ka abe aɲan fəp. Ali fum enasak fe. K'endif ca nyɛ yenɲc-ɲesəm mɔ fəp, pəmə tɔkɔ Kanu Kəpɔɲ, Kanu ka Yisrayel, kənasom kɔ ti mɔ. ⁴¹ Kɔ Yosuwe entam afum kəyefe ka Kades-Barneya haɲ Kasa, kɔ kəyefe antɔf ɲa Kosɛɲ fəp haɲ Kabayɔɲ. ⁴² Kɔ Yosuwe embaɲ tɔf yayɔkɔ fəp, kɔ abe a tɔf yayɔkɔ, bawo Kanu Kəpɔɲ,

Kanu aka Yisrayel, kəŋc-sutnəne Yisrayel. ⁴³ Yosuwe kɔ aka Yisrayel fəp ŋalukus nde saŋka səŋan nde Kilkal.

Yisrayel kəsutəne kəŋan nde Merɔm

11 Nte toloku tɛmbəp Yabin wəbe wəka Hacɔr mɔ, k'osom afum nda abe alɔma: Yobab wəbe wəka Madɔŋ, wəbe ka Simrɔŋ, wəbe ka Aksaf, ² abe a kəca kəmeriya ka nde dec dɛmpɛ dɛmɔrɔ mɔ, nde Araba, kəca kətɔt ka ntende dec dɛmpɛ Kinarot mɔ, nde pəntilsərne pa tɔf ya tantɔf, antɔf ŋa dɛmɔrɔ ŋa Dɔr nde dec dɛŋkalɛ mɔ, ³ aka Kanahan kəyɛfɛ nde dec dɛmpɛ mɔ kɔ aka nde dec dɛŋkalɛ mɔ, aka Amɔr, aHit, aPerisi, aYebus nde dɛmɔrɔ, kɔ aHiwy nde tɔrɔ ta Hɛrmɔŋ tantɔf nde antɔf ŋa Mispe. ⁴ Kɔ ŋawur fəp kɔ asɔdar aŋan, kɔ ŋayɔne afum akin ayi, ŋanala pəmɔ asəŋc nŋe ŋeyi nde kəba kəsək mɔ. Fəles kɔ cibil ca kəwan yɛnala. ⁵ Kɔ abe akanɛ fəp ŋalɔŋkanɛ, kɔ ŋander ŋacəmbər saŋka səŋan nde domun da Merɔm kəsək, ŋadesutəne kɔ aka Yisrayel.

⁶ Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəlɔku Yosuwe: «Ta mənese ŋa, ba-wo dec dandɛ alna indəsɔŋe ŋa kəfi fəp fɔr ya aka Yisrayel kirij. Məcɔpu bənta ya fəles yaŋan, məcɔf cibil cəŋan.»

⁷ Yosuwe kɔ asɔdar cɔn ŋantorər ŋa katina dəndo domun da Merɔm, kɔ ŋawəkərne ŋa. ⁸ Kɔ Kanu Kəpɔŋ kələk ŋa kɔ kəmbər aka Yisrayel dəwaca. Kɔ ŋasut ŋa kɔ ŋambələs ŋa haŋ nde Sidɔŋ Səpɔŋ, haŋ Misrefɔt-Mayim, haŋ nde aranta ŋa Mispe nde mɔrɔ daco ntende dec dɛmpɛ mɔ. Kɔ ŋandifət ŋa, ali fum ɛnamulpər fɛ ŋa. ⁹ Kɔ Yosuwe cɔy ŋa pəmɔ tɔkɔ Kanu Kəpɔŋ kənasom kɔ mɔ: K'ɔŋcɔpu bənta ya fəles yaŋan, k'ɔŋcɔfɛ cibil cəŋan ca dəkəwan nɛŋc.

Kəbaŋ ka dare dɔpɔŋ da Hacɔr

¹⁰ Tɛm tatɔkɔ, nte ŋayi kəlɔksərne mɔ, kɔ Yosuwe ɛmbaŋ Hacɔr, k'endifɛ wəbe kəŋan dakma. Cɔkɔ-cɔkɔ Hacɔr ŋɛnayɔne dare dɔpɔŋ da sədare nse fəp. ¹¹ Kɔ ŋandifətɛ ŋa sakma, kɔ ŋandif afum akɔ ŋanayi di mɔ fəp. Ali paka pɛŋesəm pin ŋanasak fɛ, kɔ ŋaŋcɔf Hacɔr. ¹² Kɔ Yosuwe ɛmbaŋ sɔ sədare sa abe akanɛ fəp, k'osumpər sɔ abe aŋan, k'endifɛ ŋa dakma dɔn. K'endif ŋa fəp, pəmɔ tɔkɔ Musa wəcar ka Kanu Kəpɔŋ ɛnasom kɔ ti mɔ. ¹³ Mba aka Yisrayel ŋanacɔfɛ fɛ ali dare din nde deyɔ nde mɔrɔ kəroŋ mɔ, mənɛ dare da Hacɔr gbəcərəm nde Yosuwe ɛnacɔf mɔ. ¹⁴ Kɔ aka Yisrayel ŋalɛk daka nde ŋanabəp di mɔ fəp kɔ yɔcɔl, mba kɔ ŋandifətɛ afum fəp sakma səŋan haŋ kɔ ŋamələk ŋa. Ali paka ŋanasak fɛ mpe pɛŋesəm mɔ. ¹⁵ Tosom nte Kanu Kəpɔŋ kənasom wəcar kɔn Musa mɔ, Musa ɛnalukɛ kəsom kaŋkɔ Yosuwe, kɔ Yosuwe ŋɔkɔtɛnɛ kəsom kaŋkɔ. Ali tes tin ɛnadɛŋcəs fɛ nte Kanu Kəpɔŋ kənasom Musa mɔ.

Yosuwe kəbaŋ kɔn ka tɔf

¹⁶ Kɔ Yosuwe ɛmbaŋ ntɔf yayɔkɔ fəp, kəyɛfɛ dɛmɔrɔ, antɔf ŋa Nɛkɛf fəp, antɔf ŋa Kosɛŋ, pətilsərne pa ntɔf ya tantɔf, Araba, antɔf nde mɔrɔ ma Yisrayel kɔ pətilsərne pa antɔf ŋa tantɔf ntende dec dɛŋkalɛ mɔ.

¹⁷ Kəyɛfɛ ka tɔrɔ mpe pɔntɔyɔ tɔk pɛyi kəca ka Seyir mɔ, haŋ Bahal-Kad, nde mɔrɔ daco ma Libaŋ nde tɔrɔ ta Hɛrmɔŋ tantɔf, k'osumpərənɛ abe aŋan fəp, k'endifət ŋa. ¹⁸ Yosuwe ŋanawon kəsutəne kɔ abe akanɛ. ¹⁹ Ali dare dənayi fɛ nde dɛŋsek kətəŋne kɔ aka Yisrayel mɔ, mənɛ Kabayɔŋ nke aHiwy ŋanandɛ mɔ. Kɔ ŋambaŋ sədare səlpəs nse fəp kəsutənɛ disrɛ. ²⁰ Bawo deyenki bəkəc daŋan nde Kanu Kəpɔŋ kɔ tɛŋc-yɛfɛ, nte tɔŋcɔŋe ŋabɛrɛ aka Yisrayel dɛbəkəc kəsutənɛ mɔ, akakɔ ŋadifət ŋa, ta ŋaŋaŋnɛnɛ ŋa mɔ, ŋamələk ŋa pəmɔ tɔkɔ Kanu Kəpɔŋ kənasom ti Musa mɔ.

²¹ Kɔ Yosuwe cɔyɔ sɔ pəwəkərne aka Anak aŋɛ ŋanayi nde mɔrɔ ma Hɛbərɔŋ, Debir, Anaba, nde mɔrɔ ma Yuda fəp, kɔ mɔrɔ ma Yisrayel mɔ. Kɔ Yosuwe endif afum aka di fəp kələkɛnɛ sədare səŋan. ²² Ali wəka Anak wəkin anasak fɛ sɔ nde antɔf ŋa aYisrayel, mənɛ ŋayi sɔ nde Kasa, nde Kat, kɔ nde Asdodi. ²³ Kɔ Yosuwe ɛmbaŋ antɔf məlməl pəmɔ tɔkɔ Kanu Kəpɔŋ kənasom ti Musa mɔ. Kɔ Yosuwe cɔcɔŋ ntɔf ya kɛ yayɔkɔ aka Yisrayel k'eyɛr yi cusuŋka nce wəcɔ kɔ mɛrəŋ. Kɔ antɔf ŋɔfɔr ɔŋ, kɔ kəwan kəsakɛ.

Abɛ aŋɛ ŋɔ aka Yisrayel ŋanatam

12 Abɛ aŋɛ ŋɔ aka Yisrayel ŋanatam, ŋabaŋər ŋa ntɔf yaŋan nde Yurɔdɛn kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ, kəyɛfɛ ka nde kəŋgbɔkɔ ka Arnɔŋ haŋ nde tɔrɔ ta Hɛrmɔŋ, kɔ Araba fəp nde dec dɛmpɛ mɔ: ² Sihɔŋ wəbe ka aka Amɔr, nwe ɛnandɛ Hesbon mɔ, wəkakɔ ɛnayɔne wəbe wəka antɔf kəyɛfɛ ka Arower nŋe ŋeyi kəca ka nde kəŋgbɔkɔ ka Arnɔŋ mɔ, kəyɛfɛ ka nde kəŋgbɔkɔ daco, kələkɛnɛ dare da Kaladu daco, haŋ kəŋgbɔkɔ ka Yabɔk, nde ŋayɔ kələŋcər kɔ aka Amɔŋ mɔ. ³ Dɛbɛ dɔn dɛlɛkɛnɛ antɔf ŋa Araba, haŋ nde kəba ka Kinarot nde dec dɛmpɛ mɔ, kəkɔ ka nde kəba ka Araba, Kəba Kə-dokət, kəca nke dec dɛmpɛ Bɛt-Yesimɔt mɔ, kɔ kəca kətɔt ka pətəmbələr pa Piska ntende dec dɛmpɛ mɔ.

⁴ Antɔf ŋa Oku wəbe wəka Basan, wəRefay wəlpəs wəlɔma ɛnayɔ wəkakɔ, nwe ɛnandɛ Astarot kɔ Edereyi mɔ. ⁵ Wəkakɔ ɛnayɔne wəbe kəyɛfɛ ka tɔrɔ ta Hɛrmɔŋ kəkɔ ka Salka, kəbəp ka Basan fəp, haŋ nde kələŋcər ka aka Kesur kɔ aka Mahaka, kɔ kəyɛfɛ antɔf ŋa Kaladu daco haŋ kələŋcər ka antɔf ŋa Sihɔŋ wəbe wəka Hesbon. ⁶ Musa wəcar ka Kanu Kəpɔŋ kɔ aka Yisrayel ŋasut ŋa. Kɔ Musa wəcar ka Kanu Kəpɔŋ cɔcɔŋ cusuŋka cacɔkɔ Ruben, Kadu, kɔ kusuŋka daco ka Manase ntɔf yayɔkɔ.

⁷ Abɛ aŋɛ ŋɔ Yosuwe kɔ aka Yisrayel ŋanatam nde antɔf ŋa Yurɔdɛn ntende dec dɛŋkalɛ mɔ, kəyɛfɛ ka Bahal-Kad nde aranta ŋa Libaŋ nde mɔrɔ daco ntende kəca

kəmeriya nke dec dempe, haŋ tɔɔ mpe pɔntɔɔ tɔk peyi kəca ka Seyir mɔ. Kɔ Yosuwe ɔɔɔɔ ntɔf yayɔkɔ aka Yisrayel, k'eyer yi cusuŋka cusuŋka nte, ⁸ nde dəmɔɔ, nde pətilsərne pa ntɔf ya tantɔf, nde Araba, nde pətəmbələr mpe pəyi mɔɔ kɔ aranta daco, nde dətəgberɛ kɔ Nəkɛf. Nyɛ yɛnayoɔnɛ ntɔf ya aHit, aka Amɔr, aKananan, aPerisi, aHiwy kɔ aYebus. ⁹ Abe aŋɛ aka Yisrayel ŋanatanam mɔ, ŋanayoɔnɛ aka sədare nse:

Yeriko, Hay nde Betel kəsək, ¹⁰ Yerusalem, Hebərɔɔ,

¹¹ Yarmut, Lakis, ¹² Ekilɔɔ, Keser,

¹³ Debir, Keder, ¹⁴ Horma, Arad,

¹⁵ Libana, Adulam, ¹⁶ Makeda, Betel,

¹⁷ Tapuwa, Hefer, ¹⁸ Afek, Sarɔɔ,

¹⁹ Madɔɔ, Hacɔr, ²⁰ Simrɔɔ-Merɔɔ, Aksaf,

²¹ Tahanak, Mekido ²² Kɛdɛs, Yokonam nde Karmel

²³ Dɔr nde dɔlɔtərne Nafat Dɔr mɔ, kɔ Koyim nde Kilkal kəsək ²⁴ kɔ Tirsas.

It' enako abe wəco maas kɔ tin.

Ntɔf nyɛ yɛɔcəmɛ kəbaŋ mɔ

13 Yosuwe enasikər, pəyoɔnɛ wətem. Kɔ Kanu Kəpɔɔ kəlɔku kɔ: «Məsikər, məyoɔnɛ oŋ wətem, kɔ ntɔf nyɛ pəmar a məbaŋ mɔ yela. ² Ntɔf nyɛ yɛcəmɛ kəbaŋ: Ntɔf ya aFilisti fəp, kɔ ŋa aka Kesur fəp, ³ kəyɛfɛ ka kəŋgbɔkɔ ka Sihɔr nke kəŋyɛkse domun Misira tekiriŋ mɔ, haŋ nde kələŋcər ka Ekəron kəca kəmeriya ka nde dec dempe mɔ, nke kəmar kəyoɔnɛ ka aka Kananan ako abe aFilisti aŋɛ kəcamət ŋayi ŋa kəronɔ mɔ: Wəbɛ wəka Kasa, wəbɛ wəka Asdodi, wəbɛ wəka Askalɔɔ, wəbɛ wəka Kat, kɔ wəbɛ wəka Ekəron, kələkɛnɛ antɔf ŋa aka Awi. ⁴ Kəca kətɔt ka nde dec dempe mɔ, antɔf məlməl ŋa aka Kananan, Meyara, mme mɔyoɔnɛ ma aSidɔɔ mɔ, haŋ Afek, haŋ nde kələŋcər ka aka Amɔr. ⁵ Ntɔf yɔkɔ yɛɔcəmɛ kəbaŋ mɔ yɔyoɔnɛ antɔf ŋa Kebal, kɔ Liban məlməl ntende dec dempe mɔ, kəyɛfɛ Bahal-Kad nde tɔɔ ta Hermɔɔ tantɔf haŋ kəbɛrɛ ka Hamat. ⁶ Ntɔf ya afum aka dəmɔɔ fəp kəyɛfɛ Liban haŋ Misrefɔt-Mayim yɛɔcəmɛ kəbaŋ, aka Sidɔɔ ŋɔ ŋayoɔnɛ. Tɔkɔ aka Yisrayel ŋande kəc-cŋəsne mɔ, itɔ indekɔ ic-liŋ ŋa fɔr yaŋan kiriŋ. Məde məsɔɔ antɔf ŋanɔkɔ fəp aka Yisrayel, məcyer ŋa ŋi kusuŋka o kusuŋka kɔ da endetəŋne mɔ tɔyoɔnɛ kɛ kəŋan pəmɔ tɔkɔ ilok' əm ti mɔ. ⁷ Məyer antɔf nyɛ cusuŋka nce camət-maŋkələ kɔ kusuŋka daco ka Manase.»

Kəyerɛnɛ ka antɔf nyɛ ŋeyi Yurden kəsək ntende dec dempe mɔ

⁸ Kusuŋka daco ka Manase, kɔ cusuŋka ca Ruben kɔ Kadu ŋanasɔtɔ ntɔf ya kɛ yaŋan Yurden kəsək ntende dec dempe mɔ, pəmɔ tɔkɔ Musa wəcar ka Kanu Kəpɔɔ enasɔɔ ŋa di mɔ. ⁹ Anasɔɔ ŋa antɔf kəyɛfɛ ka Arower nde kəŋgbɔkɔ ka Arnɔɔ kəbərɛ ka dare dɔkɔ deyi aranta nde mɔɔ daco mɔ, kɔ pəgbantəkəla pa Medeba, haŋ Dibɔɔ, ¹⁰ kəbərɛ ka sədare sa Sihɔɔ wəbɛ wəka aka Amɔr, nwe enayoɔnɛ wəbɛ wəka Hesbon mɔ, haŋ nde

kələŋcər ka aka Amɔɔ. ¹¹ Kɔ ŋasɔtɔ sɔ antɔf ŋa Kaladu, ntɔf ya aka Kesur kɔ aka Mahaka, tɔɔ ta Hermɔɔ, kɔ Basan, haŋ Salka, ¹² kələkɛnɛ dəbɛ da Oku fəp nde Basan, nwe enayoɔnɛ wəbɛ wəka Astarot kɔ Edereyi mɔ, nkɔɔ sɔ pəyoɔnɛ fum wəlpəs wəlɔma wəka aRefay. Kɔ Musa osut abe akako, k'embəŋər ŋa ntɔf yaŋan. ¹³ Mba aka Yisrayel ŋanabaŋər fɛ aka Kesur kɔ aka Mahaka ntɔf yaŋan, bawo haŋ mɔkɔ aka Kesur kɔ aka Mahaka ŋande aka Yisrayel daco.

¹⁴ Kusuŋka ka Lewy gbəcərəm k'anatɔ-cɔɔ antɔf ŋa kɛ. Daka nde anasakɛ ŋa mɔ dənayoɔnɛ kəlɔŋne Kanu Kəpɔɔ Kanu ka Yisrayel pəmɔ tɔkɔ nkɔɔ Kanu Kəpɔɔ kənalɔku ŋa ti mɔ.

¹⁵ Kɔ Musa ɔɔɔɔ aka kusuŋka ka Ruben antɔf nyɛ dəcɔr dəcɔr. ¹⁶ ŋa ŋanasɔtɔ antɔf kəyɛfɛ Arower nde kəŋgbɔkɔ ka Arnɔɔ kɔ dare nde deyi mɔɔ daco, pəgbantəkəla pa nde Medeba, ¹⁷ kələkɛnɛ Hesbon kɔ sədare fəp nse səyi nde pəgbantəkəla pa Dibɔɔ, Bamɔt-Bahal, Bet-Bahal-Meyɔɔ, ¹⁸ Yahas, Kedemot, Mefahat, ¹⁹ Kiriyaŋayim, Sibma, Seret-Sahar nde tɔɔ tɛŋeci mpe pənayi aranta daco mɔ, ²⁰ Bet-Peyɔr, pətəmbələr pa Piska, kɔ Bet-Yesimɔt, ²¹ kɔ sədare sa pəgbantəkəla, kɔ dəbɛ da Sihɔɔ wəbɛ wəka Amɔr, nwe enayi aka Hesbon kəronɔ mɔ. Musa enasut ŋa, ŋa kɔ akiriŋ aka Madiyaŋ: Efy, Rekem, Cur, Hur, kɔ Reba, nde dəbɛ da Sihɔɔ aŋɛ ŋanandɛ dɔtɔf mɔ. ²² Aka Yisrayel ŋanadifɛ afum alɔma sakma səŋan. Wəgbal kəsəŋc Balam wan ka Beyɔr enayi ŋa daco. ²³ Kələŋcər ka antɔf ŋa aka Ruben ntende dec dɛŋkale mɔ kəŋayoɔnɛ kəŋgbɔkɔ ka Yurden. Kɛ ka aka Ruben kəŋayi kəŋkɔ dəcɔr cor: Sədare səpɔɔ kɔ sədare səfɛt sa si.

²⁴ Musa enasɔɔ antɔf aka kusuŋka ka Kadu dəcɔr cor. ²⁵ ŋa ŋanasɔtɔ dare da Yaser, sədare sa Kaladu, kɔ antɔf ŋa aka Amɔɔ daco haŋ dare da Arower nde dənɛfərne dare da Raba mɔ, ²⁶ kɔ kəyɛfɛ ka Hesbon haŋ dare da Ramat-Mispe, kɔ Betonim, kəbərɛ ka dare da Mahanayim haŋ nde kələŋcər ka antɔf ŋa Debir. ²⁷ Kɛ kəŋan kələkɛnɛ sədare sa Bet-Haram nde daranta, Bet-Nimra, Sukɔt kɔ Cafɔɔ, kɔ pəlpəs pa dəbɛ da Sihɔɔ wəbɛ wəka Hesbon, kələkɛnɛ antɔf ŋa Yurden kəsək ntende dec dempe mɔ haŋ dəkələpsər da kəba ka Kinarot. ²⁸ Kɛ ka aka Kadu kəŋayi kəŋkɔ dəcɔr cor: Sədare səpɔɔ kɔ sədare səfɛt sa si.

²⁹ Musa enasɔɔ kusuŋka daco ka aka Manase ntɔf dəcɔr dəcɔr. ³⁰ ŋa ŋanasɔtɔ ntɔf nyɛ yɛnayoɔnɛ kəyɛfɛ Mahanayim, Basan məlməl, dəbɛ da Oku wəbɛ wəka Basan fəp kələkɛnɛ ka sədare wəco camət-tin sa cəbal ca antɔf ŋa Yahir nde Basan, ³¹ antɔf daco ŋa Kaladu, dare da Astarot, kɔ dare da Edereyi, sədare sa Oku wəbɛ wəka Basan. Anasɔɔ afum daco a Makir wan ka Manase antɔf ŋaŋkɔ dəcɔr cor.

³² Ntɔf yayɔkɔ yɔ Musa enasɔɔ nse aranta ŋa Mohab, Yurden kəsək ntende dec dempe mɔ, pəntɛfərɛnɛ kɔ Yeriko. ³³ Musa enasɔɔ fɛ kusuŋka ka Lewy antɔf ŋa

† «Kəba ka Kinarot» andɛŋər sɔ tewe ta «Kəba ka Kalile»

ke: Kanu Kəpəŋ, Kanu ka Yisrayel kənaɣɔne daka danjan, pəmə tək Kanu kənaloku ŋa mɔ.

Kəyerene ka antɔf ŋa Kanahan

14 Ntɔf yayɔkɔ yɔ anasɔŋəs aka Yisrayel nde antɔf ŋa Kanahan. Wəlonɣe Elasar, Yosuwe wan ka Nun, kɔ abe akirin a cusunɣa ŋanasɔŋ aka Yisrayel ntɔf ya ke. ² K'arɣot yampun-ɣun kəyer ka ntɔf ya ke pəmə tək Kanu Kəpəŋ kənasom Musa kəyer yi, cusunɣa nce camət-marɣəle kɔ kusunɣa daco ka Manase mɔ. ³ Bawo Musa enasɔŋ antɔf ŋa ke cusunɣa caŋce merəŋ kələkene ka kusunɣa daco ka Manase nde Yurden kəsək ntende dec dempe mɔ, mba enasɔŋ fe kusunɣa ka Lewy ntɔf ya ke aka Yisrayel daco. ⁴ Afum a awut merəŋ a Isifu ŋanayi cusunɣa merəŋ: Manase kɔ Efrayim. Ali kəfo anasɔŋ fe aka kusunɣa ka Lewy, mēne sədare sənde kɔ cəsək ca si, teta yɔɔl nyɛ ŋanasɔŋ mɔ. ⁵ Kɔ aka Yisrayel ŋayɔ pəmə tək Kanu Kəpəŋ kənasom Musa a pəyer antɔf mɔ.

⁶ Kɔ aka Yuda ŋalɔtərne Yosuwe nde Kilkal. Kɔ Kalebi wan ka Yefune wəka Kenisi eyif kɔ: «Məna mənɣərə tək Kanu Kəpəŋ kəlɔku Musa fum wəka Kanu te tosu mɔ, ina kɔ məna, nde Kades-Barneya. ⁷ Meren wəco marɣəle m' inayɔ, tēm nte Musa wəcar ka Kanu Kəpəŋ oŋc-som' im kəyefe ka Kades-Barneya kək-tən mes yɔk-yɔk dɔɔf, k'irɣkɔ ilɔmər kɔ mes mme intəŋne mɔ abəkək ŋosoku pəs. ⁸ Awɛŋc'im aŋa aŋe sənape mɔ, ŋanasɔŋe afum kətor bəkək, mba ina inacəme dim da Kanu Kəpəŋ, Kanu kem darəŋ. ⁹ Dɔɔk dadɔkɔ dɔ Musa enderəm nte: «Ilan ti fɔ ntɔf yayɛ mənəkɔtəne mɔ, mēne antɔf ŋam ŋeyi yi daco, antɔf ŋarɣkɔ ŋendeyɔn' am ke, məna kɔ awut am doru o doru, bawo mənɣərɣəl dim da Kanu Kəpəŋ, Kanu kem.» ¹⁰ Awa məgbətne nte: Ndekəl Kanu Kəpəŋ kəsɔŋ em kiyi ka doru, pəmə tək kənaloku ti mɔ. Tenasɔŋ meren wəco marɣəle kɔ kəcamət nte Kanu Kəpəŋ kəŋc-loku Musa nte mɔ, nte aka Yisrayel ŋarɣ-kɔt dətəgbere mɔ. Ndekəl oŋ, inewe isɔtɔ mɔkɔ meren wəco camət-maas kɔ kəcamət. ¹¹ Isɔɔ-tamne pəmə dɔɔk nde Musa oŋc-som' im mɔ. Isɔɔyɔ fənɔntər fa kəwan, kəbere kɔ kəwur pəmə tēm tatɔkɔ. ¹² Məsɔŋ' im oŋ antɔf nde dəmɔɔŋ nɣe Kanu Kəpəŋ kənaloku ta ŋi dɔɔk dadɔkɔ mɔ. Mənanə dɔɔk dadɔkɔ a aka Anak ŋandɛ di sədare səpəŋ. Kɔ ŋalompəs si nte tɔɔŋe ta aterene aŋan ŋantam kəbere. Kɔ Kanu Kəpəŋ kəsəl em-ɛ, indebanər ŋa sədare saŋan pəmə tək nkɔn Kanu Kəpəŋ kənalok' im ti mɔ.

¹³ Kɔ Yosuwe ontola Kanu teta Kalebi wan ka Yefune, k'ɔɔŋ kɔ dare da Hebərɔŋ. ¹⁴ It' enasɔŋe Kalebi wan ka Yefune wəka Kenisi pəsɔtɔ dɔɔk dadɔkɔ ke ka Hebərɔŋ, nke kəsɔɔyi haŋ mɔkɔ bawo Kalebi enacəme dim da Kanu Kəpəŋ Kanu ka Yisrayel darəŋ. ¹⁵ Tewe ta Hebərɔŋ tɔɔkɔ-kɔkɔ tenayɔne Kiriyat-Arba. Arba fum wəpəŋ enayi aka Anak daco.

Kəyefe tēm tatɔkɔ kɔ antɔf ŋɔfɔr, kəwan kəyi fe sɔ.

Antɔf ŋa kusunɣa ka Yuda

15 Antɔf nɣe kusunɣa ka Yuda ŋasɔtɔ dəcɔr dəcɔr mɔ ŋenayɔne kəyefe ka kələŋcər ka Edɔm nde tēgbere ta Cin nde Nəkɛf pɔŋ dəndo kəca kətɔt ka nde dec dempe mɔ. ² Kələŋcər kəŋan kəyefe kəsər ka Kəba Kədokət nde kəca kətɔt, kəbər dobo da kəba dɔkɔ dən-ɛfərəne kɔ Nəkɛf mɔ. ³ Ipɔkɔ pəbər nde kəca kətɔt ka Dəkəpe da Mekələŋcər, kəcepər ka Cin, kəperne ta Kades Barneya, kəcepər haŋ Hecəron, kəperne ta Adar, kɔ kəkafələr Karka. ⁴ Ki kəcepər sɔ ta Asmɔŋ, kəkɔ sɔ kənarne kəŋgbɔkɔ ka Misira, kələŋcər kayi kəfutər nde dəkəba. Kələŋcər konu kəndeyi kəŋkɔ nde kəca kətɔt ka nde dec dempe mɔ.

⁵ Ntende dec dempe mɔ, kələŋcər kənaɣɔne Kəba Kədokət haŋ nde dobo da kəŋgbɔkɔ ka Yurden. Kəca kəmeriya ka nde dec dempe mɔ, kələŋcər kəŋc-cop kəyefe ka nde temer ta kəba, mpe peyi nde dobo da Yurden mɔ. ⁶ Kələŋcər kəŋan kəperne kəca ka Bət-Hokəla, kəcepər ntende kəca kəmeriya haŋ Bət-Araba mɔ, kɔ kəperne haŋ nde Tasar ta Bohan wan ka Ruben. ⁷ Kəyefe di kələŋcər kəŋkɔ Debir kəcepər ta mɔɔ daco nde aranta ŋa Akɔr, kəkafələr kəca kəmeriya ntende Kilkal, nde pəntəfərəne kɔ Kəpe ka Adumim kəca kətɔt ka kəŋgbɔkɔ. Kək-cəpər domun da En-Semes kəsək, kəkɔ kəfutər nde En-Rokel. ⁸ Kələŋcər kənarperne kəyefe ka nde aranta ŋa Bən-Hinɔm haŋ pətəmbələr pa aka Yebus kəca kətɔt, nde pəyɔne Yerusalem mɔ, kəperne haŋ nde telempən pa tɔɔ mpe peyi aranta ŋa Hinɔm kəca nke dec dənkalɛ mɔ, kɔ dəkələpsər da aranta ŋa aka Refay nde mɔɔ daco ntende kəca kəmeriya. ⁹ Kəyefe ka nde dətəlempən, kɔ kələŋcər kənder kəkafələr nde domun dənɣ-pe mɔ nde Neftowa, kɔ kəsəlne sədare sa tɔɔ ta Efrɔŋ, kɔ kəŋkafələr sɔ Bala nde pəyɔne Kiriyat-Yeyarim mɔ. ¹⁰ Nte kəŋkafələr Bala ntende dec dənkalɛ mɔ, kəca ka nde tɔɔ ta Seyir, kɔ kəŋcepər pətəmbələr pa Tɔɔ ta Yeyarim ntende kəca kəmeriya, it' ɔyɔne Kesabɔŋ, kətor Bət-Semes, kɔ kəcepərəne Timna. ¹¹ Kənarne pətəmbələr pa Ekəron kəca kəmeriya, kəkafələr ntende dec dənkalɛ mɔ nde Sikəɔŋ, kəcepərəne nde Tɔɔ ta Bala, kəkɔ kənarne Yabanel, kɔ kəɔŋne kəfutər nde dəkəba.

¹² Cələŋcər ca ntende dec dənkalɛ mɔ cənaɣɔne Kəba Kəpəŋ kɔ agbep ŋa ki. Tante tɔ aka kusunɣa ka Yuda ŋanayɔ cələŋcər ca antɔf ŋanjan dəcɔr cor.

¹³ K'asɔŋ Kalebi wan ka Yefune dare da Kiriyat Arba aka kusunɣa ka Yuda daco, pəmə tək Kanu Kəpəŋ kənaloku ti Yosuwe mɔ. Kiriyat-Arba kəyɔne Hebərɔŋ. Arba enayɔne papa wəka aka Anak. ¹⁴ Kɔ Kalebi embanər atɔf ŋa aka Anak aŋe maas dəndo: Sesay, Ahiman, kɔ Talmay, ŋa ŋanayɔne afum a Anak. ¹⁵ Kəyefe dəndo kɔ Kalebi emperne kək-wəkərne afum a dare da Debir. Debir dɔ aŋc-we cɔkɔ-cɔkɔ Kiriyat-Sefer. ¹⁶ Kɔ Kalebi oloku: «Məna nwe mənɣut aka Kiriyat-Sefer məbanər ŋa di mɔ, isɔŋ' əm Aksa wan kem wəran mənɣɛ.»

¹⁷ Otniyel wan ka Kenas wenj ka Kalebi embanjer ɗa di. Ko Kalebi ɗɗɗɗ ko wan kon wəran Aksa kənɛnɛ. ¹⁸ Nte Aksa ender mo, k'empenne wos abəkəkəkək-wer ka kas Kalebi abɗf. Aksa ɗɗɗɗɗɗ ɗɗɗɗɗɗ kəron, ko kas Kalebi eyif ko: «Ake məfan-ɛ?» ¹⁹ Ko wan wəran nwe oloku kas f: «Mətolan' em, bawo məsɗɗ' im antɗf nde kəca kətɗt, məpoc' em ɗɗ antɗf nde domun deɗɗ-ɗɗ mo. Ko Kalebi ɗɗɗɗ ko antɗf ɗɗɗɗ nɗe domun deɗɗ-ɗɗ dantɗf nde dətɗɗ ko nde daranta mo.

²⁰ Ntɗf yayɗko yo kusunjka ka aka Yuda ɗanasɗɗo kayer ka ke disre dəcor dəcor.

²¹ Sədare nse səyi dəkəlpəsər da antɗf ɗa kusunjka ka Yuda mo ntende kəlɗɗɗɗ ka Edom nde Nəkɛf kəca kətɗt ntende dec dɛmpɛ mo. Si sənayɗɗɗ: Kabəcel, Eder, Yakur, ²² Kina, Dimona, Adada, ²³ Kedɛs, Hacɗr, Yitnan, ²⁴ Sif, Telem, Beyalɗt, ²⁵ Hacɗr-Hadata, Keriɗɗt-Hɛcəron nke kəyɗɗɗ Hacɗr mo, ²⁶ Amam, Sema, Mola-da, ²⁷ Hasar-Kada, Hesbon, Bɛt-Palet, ²⁸ Hasar-Suhul, Berseba, Bisiyoteya, ²⁹ Bala, Hiyim, Hɛsɛm, ³⁰ Eltoladu, Kesil, Horma, ³¹ Cikəlak, Madamana, Saɗsana, ³² Lebayot, Silhim, Ayin ko Rimon. Kəberɛnɛ ka sədare sasɗko fəp səko sədare wəco mɛrəɗ ko camət-maɗkələ (29) ko sədare səfɛt sa si.

³³ Sədare nse səyi aranta nde pəntilsərnɛ pa antɗf ɗa tantɗf mo: Estal, Corha, Asna, ³⁴ Sanowa, En-Kanim, Tapuwa, Enam, ³⁵ Yarmut, Adulam, Soko, Aseka, ³⁶ Sarayim, Aditayim, ko Kedera nke aɗwe ɗɗ Kedertayim mo. Sədare wəco ko maɗkələ (14) ko sədare səfɛt sa si.

³⁷ Cenan, Hadasa, Mikədal-Kad ³⁸ Dilhan, Mispɛ, Yokətɛl, ³⁹ Lakis, Bocəkət, Ekilɗɗ, ⁴⁰ Kabon, Lahamas, Kitəlis, ⁴¹ Kederɗt, Bɛt-Dakɗɗ, Nahama, ko Makeda. Si sənayɗɗɗ sədare wəco ko camət-tin (16) ko sədare səfɛt sa si.

⁴² Libana, Hɛtɛr, Asan, ⁴³ Yifta, Asna, Necibi, ⁴⁴ Keyila, Akəsibu ko Maresa. Si sənayɗɗɗ sədare camət-maɗkələ (9) ko sədare səfɛt sa si.

⁴⁵ Ekəron, ko sədare səfɛt sa di, ⁴⁶ kəyɛfɛ ka Ekəron sədare nse səyi Asdodi kəsək mo fəp, ⁴⁷ Asdodi ko sədare səfɛt sa di, Kasa ko sədare səfɛt nse səyi di kəsək mo, haɗ nde kəɗɗɗɗ ko Misira, haɗ nde Kəba Kəpɗɗ ko agbɛp ɗa ki.

⁴⁸ Nde dəməɗɗɗ: Samir, Yatir, Soko, ⁴⁹ Dana, Kiriɗɗt-Sana, nde pəyɗɗɗ Debir mo, ⁵⁰ Anaba, Esitemo, Anim, ⁵¹ Koseɗ, Holon ko Kilo. Si səyɗɗɗ sədare wəco ko pin (11) ko sədare səfɛt sa si.

⁵² Araba, Ruma, Esan, ⁵³ Yanum, Bɛt-Tapuwa, Afeka, ⁵⁴ Humeta, Kiriɗɗt-Arba nde pəyɗɗɗ Hebəɗɗɗ mo, ko Cihɗr. Si səyɗɗɗ sədare camət-maɗkələ (9) ko sədare səfɛt sa si.

⁵⁵ Mahon, Karmel, Sif, Yuta, ⁵⁶ Yisrel, Yəkdeham, Sanowa, ⁵⁷ Kayin, Kibeya, ko Timna. Si səyɗɗɗ sədare wəco (10) ko sədare səfɛt sa si.

⁵⁸ Halhul, Bɛt-Cur, Kedɗr, ⁵⁹ Maharat, Bɛt-Anot, ko Eltəkon. Si sənayɗɗɗ sədare camət-tin (6) ko sədare səfɛt sa si.

⁶⁰ Kiriɗɗt-Bahal nde pəyɗɗɗ Kiriɗɗt-Yeyarim mo, ko Raba, si sənayɗɗɗ sədare mɛrəɗ (2) ko sədare səfɛt sa si.

⁶¹ Nde dətɛgbɛrɛ: Bɛt-Araba, Midin, Sekaka, ⁶² Nibəsan, Hir-Mela, ko En-Kedi, si sənayɗɗɗ sədare camət-tin (6) ko sədare səfɛt sa si.

⁶³ Aka kusunjka ka Yuda ɗanatam fɛ kəbanjer aYebus aɗɛ ɗanandɛ Yerusalem mo, ko aYebus ɗandɛ ko aka kusunjka ka Yuda nde Yerusalem haɗ mo.

Antɗf ɗa ke ɗa kusunjka ka Isifu

16 Ntɗf nye anasɗɗɗ aka kusunjka ka Isifu mo ye-nayɗɗɗ, nte aɗkot yampurɗ-purɗ mo, kəyɛfɛ ka Yurdeɗ nde Yeriko kəsək kəca ka ntende domun da Yeriko ntende dec dɛmpɛ mo, kəcepər ka dətɛgbɛrɛ kəpərnɛ ka Yeriko kəkəkə nde dəməɗɗ ma Betel. ² Ki kəcepər Betel ko Lus, kəkəkə kəcepər kəca ka kəlɗɗɗɗ ka aka Arki nde Atarot, ³ kətor ntende dec deɗkələ mo, kəca ka kəlɗɗɗɗ ka aYafəlet haɗ nde antɗf ɗa Bɛt-Horon-Tantɗf, haɗ Keser kəkəkə-futər nde dəkəba. ⁴ Ke kaɗko cusunjka ca Efrayim ko Manase awut a Isifu ɗanasɗɗo.

⁵ Antɗf ɗa aka Efrayim ɗɗ ɗaɗɛ dəcor cor: Kəlɗɗɗɗ ko ke kəɗɗan kənayɗɗɗ ntende dec dɛmpɛ mo, Atarot-Adar haɗ Bɛt-Horon Takəron. ⁶ Kəlɗɗɗɗ kənanəp Kəba Kəpɗɗ ntende dec deɗkələ mo, kəca ka Mikəmetat ntende kəca kəmeriya. Kəkafəlɛr ntende dec dɛmpɛ mo, kəca ka Tahanat-Silo, kəcali ntende dec dɛmpɛ mo, kəca ka Yanoha. ⁷ Ko kəyɛfɛ Yanoha, ko kəntor Atarot ko Nahara, ko kəɗko kəsəɗkələr Yeriko, ko kəɗko kənarne Yurdeɗ. ⁸ Kəyɛfɛ Tapuwa, ko kəlɗɗɗɗ kəɗko kəca nke dec deɗkələ mo, ntende kəɗɗɗɗ ko Kana kəkəkə-narne nde dəkəba. Ke kaɗko ko kusunjka ka Efrayim ɗanasɗɗo dəcor dəcor, ⁹ kələkənɛ ka sədare nse anacəmbəre aka Efrayim nde antɗf ɗa ke ka Manase mo, kələkənɛ sədare səfɛt sa si. ¹⁰ ɗa ɗɗ ɗanabanjer fɛ aKananan aɗɛ ɗandɛ Keser mo, aKananan ɗandɛ afum a Efrayim daco haɗ mo, mba ɗayi acar aɗɛ ɗambəce afum a Efrayim mo daco.

17 Anacəmbəre ɗɗ kusunjka ka Manase coco ca Isifu atɗf ɗa ke. Awut a Makir coco ca Manase papa wəka Kaladu, ɗanasɗɗo antɗf, bawo fum wəka kəwan enayi. Anacəmbəre ɗa Kaladu ko Basan. ² Anacəmbəre ɗɗ afum a Manase alpəs antɗf ɗa ke dəcor dəcor, kələkənɛ afum a Abiyeser, a Helek, a Asriyel, a Səkem, a Hefer, ko afum a Semida. Awut arkun a Manase wan ka Isifu ɗanayi akako dəcor dəcor.

³ Celofahad wan ka Hefer, wan ka Kaladu, wan ka Makir, wan ka Manase, enayɗɗ fɛ wan wərkun, mənɛ awut aran. Mewe maɗan mɛmɛ: Mahala, Noha, Hokəla, Milka, ko Tirsā. ⁴ Ko awut aran aɗɛ ɗaɗko fɗr ya wəlɗɗɗɗ Elasar, Yosuwe wan ka Nun ko akiriɗɗ, ko ɗaloku: «Kanu Kəpɗɗ kənasom Musa a pasɗɗ ɗɗ səna ke awɛɗɗ asu daco.» K'asɗɗ ɗa ke awɛɗɗ aɗan daco pəmo təkəkə Kanu Kəpɗɗ kənaloku ti mo. ⁵ K'anacəmbəre Manase ntɗf wəco, kələkənɛ antɗf ɗa Kaladu ko ɗa Basan nɗe ɗeyi Yurdeɗ kəca kəɗko ntende dec dɛmpɛ

mɔ, ⁶ bawo awut aran a kusun̄ka ka Manase n̄anasɔtɔ ke awut arkun a kusun̄ka ɔn daco. Kɔ antɔf n̄a Kaladu n̄ɔɔɔn̄e n̄a awut arkun alp̄as a kusun̄ka ka Manase ako.

⁷ Kəl̄ən̄c̄ər ka Manase k̄ən̄c-k̄o k̄əyɛfɛ Aser han̄ Mik̄əmetat, nde p̄antef̄ərən̄e k̄o Sɛk̄em, k̄əko k̄əca k̄ətɔt ntende antɔf n̄a aka En-Tapuwa. ⁸ Atɔf n̄a Tapuwa n̄a Manase n̄ən̄ayi, mba dare da Tapuwa, nde d̄ən̄ayi k̄əl̄ən̄c̄ər ka Manase k̄əron̄ m̄ɔ, aka kusun̄ka ka Efrayim n̄ɔ n̄anapan̄n̄e di. ⁹ Kəl̄ən̄c̄ər kan̄ko k̄ən̄c-tor nde k̄ən̄g-b̄oko ka Kana. S̄ədare s̄əɔɔma sa Efrayim s̄ən̄ayi s̄ədare sa Manase daco nde k̄əca k̄ətɔt ka k̄ən̄gb̄oko ntende dec d̄əmp̄e m̄ɔ. Ntende dec d̄ən̄kale m̄ɔ, k̄əl̄ən̄c̄ər ka Manase k̄ən̄c-fut̄ər d̄ək̄əba. ¹⁰ Itɔ tat̄oko antɔf n̄a kusun̄ka ka Efrayim n̄ən̄ayi k̄əca k̄ətɔt ka nde dec d̄əmp̄e m̄ɔ, k'antɔf n̄a Manase n̄eyi k̄əca k̄əmeriya. K̄əba k̄ən̄ayɔn̄e n̄a k̄əl̄ən̄c̄ər ka nde dec d̄ən̄kale m̄ɔ, antɔf n̄an̄an̄ n̄əm-b̄əp̄ antɔf n̄a Aser ntende k̄əca k̄əmeriya, k̄o n̄əm-b̄əp̄ antɔf n̄a Yisakar ntende dec d̄əmp̄e m̄ɔ. ¹¹ Anac̄əmb̄ərə kusun̄ka ka Manase s̄ədare n̄s̄e nde ntɔf ya Aser k̄o Yisakar: B̄et-San, Yib̄əleham, afum aka D̄ɔr , afum aka En-D̄ɔr, afum aka Tahanak, k̄o afum aka Mekido, s̄ədare sa Nafet maas, k̄o s̄ədare s̄əf̄et s̄əf̄et sa si f̄əp. ¹² Aka Manase n̄anatam f̄e k̄əban̄ ka s̄ədare sas̄oko, bawo aka Kanahan s̄o n̄afan̄ k̄əyi ka atɔf n̄an̄ko. ¹³ Nt̄e aka Yisrayel n̄andes̄ɔtɔ f̄ən̄ɔnt̄ər m̄ɔ, k̄o n̄an̄c̄əmb̄ər aka Kanahan yeb̄əc̄ yan̄an, mba n̄anatam f̄e k̄əban̄ər n̄a antɔf m̄əlm̄əl.

¹⁴ K̄o afum a Isifu n̄aloku Yosuwe nt̄e m̄ɔ: «Ta ake t̄o m̄əs̄ɔn̄ em tofo tin ḡbon̄ k̄e-ɛ? M̄ən̄c̄ərə a afum em n̄ala, bawo k̄ətolan̄e ka Kanu K̄əp̄n̄ k̄əs̄ɔɔy' im dar̄n̄ han̄ nd̄ək̄əl.» ¹⁵ K̄o Yosuwe oloku n̄a: «K̄o m̄əyɔ afum alar̄əm-ɛ, m̄əp̄e nde d̄ək̄ulum, m̄əko m̄əc̄ep̄əs̄ k̄əfo nde ntɔf ya aPerisi k̄o aRefay, bawo antɔf nde m̄ɔɔ ma Efrayim n̄ew̄ək̄en' am.» ¹⁶ K̄o aka Isifu n̄aloku: «Antɔf n̄a nde m̄ɔɔ n̄n̄e n̄ɔf̄ɔt̄ən̄e su k̄ənd̄e. Ta m̄er̄n̄ ta ti, cibil ca k̄əwan ca f̄ec̄ c̄əyi nda aKanahan an̄e n̄ayi nde aranta n̄a di m̄ɔ, an̄e n̄ayi aranta n̄a B̄et-San k̄o s̄ədare s̄əf̄et sa di, k̄o ako n̄ayi nde aranta n̄a Yisrel nde m̄ɔɔ daco m̄ɔ.» ¹⁷ K̄o Yosuwe oloku aka cusun̄ka ca Isifu, Manase k̄o Efrayim: «Afum alar̄əm n̄ɔ n̄əyɔn̄e, k̄o n̄əyɔ s̄o f̄ən̄ɔnt̄ər. N̄əf̄ɔd̄eyɔ k̄əfo kin ḡbon̄, ¹⁸ mba n̄əyɔ antɔf n̄a d̄əm̄ɔɔ m̄əlm̄əl. Ali nt̄e n̄əyɔn̄e kulum m̄ɔ, n̄ənd̄ec̄ep̄əs̄ ki, ntɔf f̄əp̄ yend̄eyɔn̄e yonu. N̄ənd̄eban̄ər aKanahan antɔf n̄an̄an, ali nt̄e n̄əyɔ cibil ca f̄ec̄ k̄o n̄əyɔ s̄o f̄ən̄ɔnt̄ər m̄ɔ.»

K̄əyer ka ntɔf cusun̄ka c̄əlp̄əs

18 K̄o aka Yisrayel f̄əp̄ n̄alok̄an̄e Silo, k̄o n̄ac̄əmb̄ər di an̄gban̄can n̄a d̄ək̄əb̄ərən̄e k̄o Kanu. N̄anaban̄ antɔf, n̄eyi n̄ɔ kiyi k̄ən̄an. ² Mba p̄ən̄c̄əm̄e cusun̄ka cam̄ət-m̄er̄n̄ ca aka Yisrayel an̄e n̄anat̄-ɔt̄ɔ k̄ərəsna ke k̄ən̄an m̄ɔ. ³ K̄o Yosuwe oloku aka Yisrayel: «Ake t̄em t̄o n̄ənd̄esak k̄əd̄ən̄c̄əs̄ k̄ələk̄ ka ke n̄ke Kanu K̄əp̄n̄, Kanu ka awisi an̄a k̄əs̄ɔn̄' un m̄ɔ? ⁴ N̄əw̄ur̄e afum maas maas d̄əcusun̄ka d̄əcusun̄ka. Isom n̄a n̄and̄eyɛf̄e

n̄ak̄ət̄en̄e antɔf n̄ak̄ək̄c̄e n̄ap̄irint̄ n̄i, n̄ader n̄as̄ɔn̄' im. ⁵ N̄and̄eyer̄en̄e antɔf mopoc cam̄ət-m̄er̄n̄. Aka Yuda n̄an̄k̄oyi N̄ek̄ef, antɔf n̄an̄an ntende k̄əca k̄ətɔt ka nde dec d̄əmp̄e m̄ɔ, k̄o aka kusun̄ka ka Isifu n̄a n̄ayi nde antɔf n̄an̄an ntende k̄əca k̄əmeriya. ⁶ K̄o n̄əna n̄əko n̄ək̄ək̄c̄e atɔf mof̄o cam̄ət-m̄er̄n̄, n̄əde n̄əlok' im ti n̄n̄o. K̄ək̄ot' on k'inder yampun̄-pun̄ f̄ɔr ya Kanu K̄əp̄n̄ Kanu kosu kirin̄. ⁷ Mba aLewy n̄a n̄af̄ɔɔt̄ɔ antɔf n̄a ke n̄əna daco, bawo n̄a n̄at̄əmp̄ər teta Kanu K̄əp̄n̄, ti t̄əyɔn̄e ke k̄ən̄an. K̄o Kadu, Ruben k̄o kusun̄ka daco ka Manase n̄anas̄ɔtɔ nde Yurden k̄əs̄ək̄ ntende dec d̄əmp̄e m̄ɔ ke k̄ən̄an n̄ke Musa w̄əc̄ar ka Kanu K̄əp̄n̄ en̄as̄ɔn̄ n̄a m̄ɔ.» ⁸ K̄o afum an̄e n̄əyɛf̄e, k̄o n̄an̄ko. Yosuwe en̄aloku ako en̄asom k̄ək̄o-cic̄ m̄əgb̄ək̄ərə man̄an ma antɔf m̄ɔ nt̄e: «N̄ək̄o n̄ən̄ɔn̄k̄ər antɔf, n̄ək̄ək̄c̄e n̄əder n̄əlok' im, bawo k̄ək̄ot' on k'inder yampun̄-pun̄ f̄ɔr ya Kanu K̄əp̄n̄ kirin̄ teta k̄əyer̄en̄e ka antɔf nde Silo.» ⁹ K̄o afum an̄e n̄an̄ko, k̄o n̄an̄cali antɔf, k̄o n̄ac̄ic̄ d̄əbuk̄ t̄ək̄ək̄c̄e ta mof̄o m̄m̄e cam̄ət-m̄er̄n̄, s̄ədare s̄ədare. K̄o n̄aluks̄ər̄n̄e n̄n̄o Yosuwe eyi m̄ɔ, nde san̄ka sa Silo. ¹⁰ K̄o Yosuwe on̄k̄ot̄e n̄a yampun̄-pun̄ f̄ɔr ya Kanu K̄əp̄n̄ kirin̄ nde Silo, k'ey-er antɔf n̄a Yisrayel afum akan̄e daco, p̄əm̄ɔ t̄ək̄o an̄əyer m̄ɔ.

Antɔf n̄a Ben̄yamin

¹¹ K'anj̄kot̄ yampun̄-pun̄ k̄əyer ka ke ka kusun̄ka ka aka Ben̄yamin d̄əcor d̄əcor, an̄c̄əmb̄ər n̄a antɔf nde kusun̄ka ka Yuda k̄o kusun̄ka ka Isifu daco. ¹² K̄əca k̄əmeriya ka nde dec d̄əmp̄e m̄ɔ, k̄o k̄əl̄ən̄c̄ər k̄ən̄an k̄ən̄c̄op̄ k̄əyɛf̄e ka Yurden. K̄o k̄əmp̄ər̄n̄e p̄ət̄əmb̄əl̄ər pa Yeriko k̄əca k̄əmeriya, k̄o k̄əmp̄ər̄n̄e m̄ɔɔ ntende dec d̄ən̄kale m̄ɔ, k̄əko k̄əfut̄ər ntende d̄ət̄eḡb̄ərə ta B̄et-Awen. ¹³ K̄əl̄ən̄c̄ər k̄ən̄an k̄əc-c̄ep̄ər Lus, k̄o nde p̄ət̄əmb̄əl̄ər pa Lus, nde p̄əyɔn̄e Betel k̄əca k̄ətɔt ka ntende dec d̄əmp̄e m̄ɔ, k̄o k̄ənt̄or Atarot-Adar, k̄o k̄əmp̄e t̄ɔɔ t̄ək̄o t̄eyi k̄əca k̄ətɔt B̄et-Horon-Tantɔf m̄ɔ. ¹⁴ Ntende dec d̄ən̄kale m̄ɔ, k̄o k̄əl̄ən̄c̄ər k̄ən̄kaf̄əl̄ər ntende k̄əca k̄ətɔt k̄əyɛf̄e ka t̄ɔɔ nt̄e t̄əntef̄ərən̄e k̄o B̄et-Horon k̄əca k̄ətɔt m̄ɔ, k̄o k̄ən̄ko k̄ənar̄n̄e Kiriyat-Bahal, nde p̄əyɔn̄e Kiriyat-Yeyarim, dare da aka kusun̄ka ka Yuda. Tat̄oko t̄o k̄əl̄ən̄c̄ər ka ntende dec d̄ən̄kale m̄ɔ k̄ənaf̄ənt̄ərə.

¹⁵ K̄əl̄ən̄c̄ər ka k̄əca k̄ətɔt nde dec d̄əmp̄e m̄ɔ k̄əc-yef̄e Kiriyat-Yeyarim, k̄ək̄o-nar̄n̄e nde domun̄ d̄ən̄c̄-p̄e m̄ɔ nde Nef̄towa. ¹⁶ K̄əl̄ən̄c̄ər kan̄ko k̄əc-tor d̄ək̄ələp̄s̄ər da m̄ɔɔ m̄m̄e m̄entef̄ərən̄e k̄o aranta n̄a Ben-Hin̄m̄ m̄ɔ, k̄əca k̄əmeriya ka nde dec d̄əmp̄e aranta n̄a aRefay m̄ɔ. K̄əs̄ol̄n̄e aranta n̄a Hin̄m̄ nde m̄ɔɔ daco, p̄ət̄əmb̄əl̄ər pa aYebus ntende k̄əca k̄ətɔt ka nde dec d̄əmp̄e m̄ɔ, ki k̄ətor han̄ En-Rokel. ¹⁷ K̄o k̄ən̄kaf̄əl̄ər k̄əca k̄əmeriya ka nde dec d̄əmp̄e m̄ɔ, k̄ək̄o k̄ənar̄n̄e En-S̄em̄es, k̄əc̄ep̄ər k̄ək̄o k̄əs̄ump̄ər Kelilot, nde p̄antef̄ərən̄e k̄o K̄əp̄e ka Adumim, k̄ək̄o k̄ətor nde Tasar ta Bohan wan ka Ruben. ¹⁸ K̄ək̄o k̄əc̄ep̄ər p̄ət̄əmb̄əl̄ər pa k̄əca k̄əmeriya ka t̄ɔɔ nde dec d̄əmp̄e m̄ɔ, nde p̄antef̄ərən̄e k̄o Araba, k̄o k̄ənt̄or nde Araba disr̄e. ¹⁹ K̄əl̄ən̄c̄ər kan̄ko k̄əc-c̄ep̄ər nde

pətəmbəlar pa kəca kəmeriya ka nde dec dempe Bet-Hokəla mɔ, kəkɔ-futər nde dobo da Kəba Kədokət ntende kəca kəmeriya ka nde dec dempe mɔ, ntende dobo da kəngbɔkɔ ka Yurden kəca kətɔt ka nde dec deŋkale mɔ, tatɔkɔ tɔ kələnçər ka kəca kətɔt kənafəntərə. ²⁰ Ntende dec dempe mɔ, Yurden yenayɔne kələnçər.

Kə ka aka kusunja ka Benyamin kənyai kanjɔ dəcor dəcor, kɔ cələnçər cəjan fəp.

²¹ Sədare sa kusunja ka Benyamin sənayi nse dəcor dəcor: Yeriko, Bet-Hokəla, Hemek-Kecic, ²² Bet-Araba, Cemarayim, Betel, ²³ Awim, Para, Hofra, ²⁴ Kefar-Amoni, Hofni kɔ Keba, sədare wəco kɔ mərəj (12) kɔ sədare səfət sa si.

²⁵ Kabayɔj, Rama, Beyerot, ²⁶ Mispə, Kefira, Mosa, ²⁷ Rekeɔ, Yirpel, Tarala, ²⁸ Cela, Helef, Yebus yi yɔɔne Yerusalem, Kibeya kɔ Kiriya, sədare wəco kɔ maŋkələ (14) kɔ sədare səfət sa si. Kə ka aka kusunja ka Benyamin kənyai kanjɔ dəcor cor.

Antɔf ɔa kusunja ka Simɔj

19 Topoc ta mərəj mpe anawure mɔ penayɔne pa kusunja ka Simɔj dəcor dəcor. ɔa ɔanasɔtɔ kə kəjan awut a Yuda dacɔ. ² Kɔ ɔa ɔnasɔtɔ kə nke kəɔne sədare sa Berseba, Seba, Molada, ³ Hasar-Suhala, Bala, Həsəm, ⁴ Eltoladu, Betula, Horma, ⁵ Cikələk, Bet-Markabot, Hasar-Susa, ⁶ Bet-Lebayot kɔ Saruhen, sədare wəco kɔ maas (13) kɔ sədare səfət sa si. ⁷ Ayin, Rimon, Həter kɔ Asan, sədare maŋkələ kɔ sədare səfət sa si, ⁸ kələkəne ka sədare səfət səfət səko sənɔjker sədare sasɔkɔ mɔ fəp, haŋ nde Balat-Ber nde pəɔne Ramat-Nekəf mɔ. Kə ka aka kusunja ka Simɔj kənyai kanjɔ dəcor dəcor. ⁹ Antɔf ɔa kə ka kusunja ka Simɔj, kə ka kusunja ka Yuda ɔ' anabelər ki, bawo kə kəjan kənbəkər ɔa pəɔj, kə kəjan disre anasɔtɔne kusunja ka Simɔj kə kəjan.

Antɔf ɔa Sabulon

¹⁰ Topoc ta maas penayɔne kə ka kusunja ka Sabulon dəcor dəcor. Kələnçər kəjan kənakɔ haŋ Saridi.

¹¹ Kəperne kəca nke dec deŋkale mɔ, kɔ kəca ka Marala, kəkɔ kəgbuɔne Dabaset, kəyefe dənda kəkɔ nde kəngbɔkɔ ka Yokonam tekiriŋ mɔ. ¹² Nte kəyefe Saridi mɔ, kɔ kələnçər kənkafələ kəca nke dec dempe mɔ ntende kələnçər ka Kislat-Tabor, kəkɔ kənarne Daberat, kɔ kəperne Yafiya. ¹³ Kɔ kəyefe dəndo kɔ kəncəpər ntende dec dempe Kat-Hefer, kɔ Et-Katsin, kəkɔ kənarne Rimon, kɔ kəkafələ haŋ Neha. ¹⁴ Kɔ kələnçər kanjɔ kanjɔ kəkafələ ntende kəca kəmeriya ka nde dec dempe Hanaton mɔ, kəkɔ kəfutər nde mɔɔ dacɔ nde aranta ɔa Yifta-El. ¹⁵ Kə kəjan kələkəne Katat, Nahalal, Simɔj, Yidala, kɔ Betlehəm. ɔanasɔtɔ sədare wəco kɔ mərəj (12), kɔ sədare səfət sa si. ¹⁶ Antɔf ɔa kə ɔa aka Sabulon kənyai kanjɔ dəcor dəcor, sədare səɔj sasɔkɔ kɔ sədare səfət sa si.

Antɔf ɔa Yisakar

¹⁷ Topoc ta maŋkələ penayɔne pa Yisakar, kə ka kusunja ka Yisakar dəcor dəcor. ¹⁸ Kələnçər kəjan kənakɔ haŋ Yisrel, Kesulɔt, Sunem, ¹⁹ Hafarayim, Siyɔj, Anaharat, ²⁰ Rabit, Kisiyon, Abec, ²¹ Remet, En-Kanim, En-Hada kɔ Bet-Pacec. ²² Kələnçər kəjan kanjɔ kəgbuɔne Tabor, Sahacima, Bet-Semes, kəkɔ kəfutər Yurden, sədare wəco kɔ camət-tin (16) kɔ sədare səfət sa si. ²³ Kə ka kusunja ka aka Yisakar kənyai kanjɔ dəcor dəcor, sədare səɔj sasɔkɔ kɔ səfət sa si.

Antɔf ɔa Aser

²⁴ Topoc ta kəcamət mpe penawur mɔ penayɔne pa kusunja ka Aser dəcor cor. ²⁵ ɔa ɔanayɔ kələnçər kəyefe ka Helkat, kəkɔ Hali, Beten, Aksaf, ²⁶ Alamelek, Hamhadu kɔ Misal, kəkɔ kəgbuɔne tɔɔ ta Karmel kɔ Sihɔr-Libnat, ²⁷ kɔ kanjɔ kəkafələ kəca nke dec dempe mɔ, nde Bet-Dakɔj, kəkɔ sɔ kəgbuɔne Sabulon, kɔ nde aranta ɔa Yifta-El nde mɔɔ dacɔ ntende kəca kəmeriya ka nde dec dempe Bet-Hemek kɔ Neyel mɔ, kəkɔ kənarne Kabul, kəca kəmeriya, ²⁸ kɔ kəca ka Ebəɔj, Rehobo, Hamon kɔ Kana, haŋ Sidɔj dare dɔɔj. ²⁹ Kɔ kələnçər kanjɔ kanjɔ kəkafələ kəca ka Rama haŋ nde dare da saŋka da Tir, kɔ kəca ka Hosa, kɔ kanjɔ kəfutər nde dəkəba, kəncəpəre ta Akəsibu, ³⁰ kələkəne ka Huma, Afek kɔ Rehobo, sədare wəco mərəj kɔ mərəj (22) kɔ sədare səfət sa si. ³¹ Kə ka kusunja ka Aser kənyai kanjɔ dəcor dəcor, sədare səɔj sasɔkɔ kɔ səfət sa si.

Antɔf ɔa Naftali

³² Topoc ta camət-tin penayɔne kə ka kusunja ka Naftali dəcor dəcor. ³³ Kələnçər kəjan kanjɔ kəyefe ka Helef kɔ kətɔk kəɔj kanjɔ kəyi Cananim kəsək mɔ, kəncəpər ta Adami-Nekəbu kɔ Yabanel, haŋ Lakum, kɔ kanjɔ kəfutər Yurden. ³⁴ Kɔ kələnçər kanjɔ kanjɔ kəkafələ ntende dec deŋkale Asɔt-Tabor mɔ, kɔ kanjɔ kənarne Hukɔk, kɔ kənkafələ Sabulon kəca kətɔt ka ntende dec dempe mɔ, nde Aser kəca nke dec deŋkale mɔ, kɔ Yehuda. Yurden yeyi kələnçər kanjɔ nde dec dempe mɔ. ³⁵ Sədare sa saŋka sasɔkɔ sənayɔne: Cidim, Cer, Hamat, Rakat, Kineret, ³⁶ Adama, Rama, Hacɔr, ³⁷ Kedəs, Edereyi, En-Hacɔr, ³⁸ Yiron, Mikədal-El, Horem, Bet-Hanat kɔ Bet-Semes, sədare wəco kɔ camət-maŋkələ (19) kɔ sədare səfət sa si. ³⁹ Kə ka kusunja ka Naftali kənyai kanjɔ dəcor dəcor, sədare səɔj kɔ sədare səfət sa si.

Antɔf ɔa Dan

⁴⁰ Topoc ta camət-mərəj mpe penawur mɔ penayɔne kə ka kusunja ka Dan dəcor dəcor. ⁴¹ Anacəmbəre ɔa Corha, Estɔl, Hir-Semes, ⁴² Sahalabin, Ayalon, Yitala, ⁴³ Elon, Timna, Ekəron, ⁴⁴ Elteke, Kibeton, Balat, ⁴⁵ Yehudu, Bene-Berak, Kat-Rimon, ⁴⁶ Domun da Yarkon kɔ Rakon, kɔ antɔf ɔa ɔantəfərəne kɔ Yafa mɔ.

⁴⁷ Nte ke kəjan, atɔf njanan nɛnde nɔsɔlɛr ɲa mɔ, kɔ awut a Dan njanɔ ɲawekərne aka Lesem kɔ ɲandif ɲa. Kɔ ɲamban antɔf ɲanɔkɔ, kɔ ɲayɔne njanan, kɔ ɲandɛ di, kɔ ɲawe di Dan, tewe ta kas kəjan. ⁴⁸ Ke ka kusunɲa ka Dan kənyai kanɲo dəcɔr dəcɔr, sədare sasɔkɔ kɔ sədare sɛfɛt sa si.

⁴⁹ Nte aka Yisrayel ɲalip kəyerene cəgbɛ ca antɔf mɔ, kɔ ɲampoce Yosuwe wan ka Nun antɔf ɲa ke ɲa daco, ⁵⁰ pəmo tɔkɔ Kanu Kəpɔɲ kənasom ti mɔ. Kɔ ɲasɔɲ kɔ dare dɔkɔ enafan mɔ, Timnat-Sera, nde mɔɔ ma Efrayim. Yosuwe oluksərne kəcəmbər dare dadɔkɔ, k'endɛ.

⁵¹ Antɔf ɲa ke ɲanɔkɔ ɲa wəlonɲe Elasar, Yosuwe wan ka Nun, kɔ abe a cusunɲa ca Yisrayel ɲanakot yampun-ɲun, anacəmbər mopoc fɔr ya Kanu Kəpɔɲ kirinɲ nde Silo, nde dəkəberɛ da aɲgbanɲan ɲa dəkəbərɛne kɔ Kanu. Nte tɔ ɲanalip kəyer antɔf.

Sədare nse anayek-yek kəgbɔpəne teta ayek ɲa mecir mɔ

20 Kɔ Kanu Kəpɔɲ kəlɔku Yosuwe: ² «Məlɔku aka Yisrayel: Nəndɛs-dɛs sədare nse wədif fum ta eyɛfɛne ti entam kəyacne mɔ nse isom Musa kəsɔɲ' un mɔ. ³ Nwe endif fum ta eyɛfɛne ti mɔ, entam kəyekse pəde pəndɛ di. Nte tɔɲɔɲɛ wəkayi pəyacne ta wəkɔ pəlukse kɔ ayek ɲa mecir mɔ. ⁴ Wədif ka fum wəkakɔ entam kəyekse pəkɔ dare din sədare sasɔkɔ daco, k'ɔɲkɔ-ɛ, pəkɔ pəcəme dare dəkusu, pəlɔku abeki a dare tes tɔkɔ eləsər mɔ. ɲamban kɔ dare dadɔkɔ disrɛ, ɲamentər' kɔ kəfo nke ɔɲkɔndɛ ɲa daco mɔ. ⁵ Kɔ wəlukse ayek ɛɲɛpsɛ kɔ darəɲ kəbɛləs-ɛ, abeki a dare ɲafwosɛ kəsɔɲ kɔ kɔ, bawo eyɛfɛne fɛ kədif ka wɛɲɔ, nwe enatɔ-yɔne wəterɛne kɔn mɔ. ⁶ Pəyi dare dadɔkɔ hanɲ tɛm nte aka Yisrayel ɲandekɔ kiti kɔ mɔ, kɔ pəyɔne fɛ ti-ɛ wəlonɲe wəpɔɲ pəfi. Tɛm tatɔkɔ, wədif fum wəkɔ eyɛkse mɔ, entam kəlɔkus nde dare dɔɲ, nde kəlɔ kɔn, nde dare dɔkɔ enayekse mɔ.»

⁷ Kɔ ɲalɛk sədare nse: Kɛdɛs ka Kalile nde mɔɔ ma Naftali, Sɛkɛm nde mɔɔ ma Efrayim, kɔ Kiriyat-Arba nde pəyɔne Hebərɔɲ mɔ, nde mɔɔ ma Yuda. ⁸ Kəca kəɲkɔ ntende Yurden ntende dec dɛmpɛ Yeriko mɔ, kɔ ɲalɛk Bɛcɛr nde dətɛgbɛrɛ, pəgbantəkəla mɛpɛ pəyɔne pa kusunɲa ka Ruben mɔ, Ramot da Kaladu nde kusunɲa ka Kadu disrɛ, kɔ Kolan ka Basan nde kusunɲa ka Manase disrɛ. ⁹ Sədare sasɔkɔ sɔ aka Yisrayel ɲanatəɲne kəyɔne ka sədare nse, wəka Yisrayel kɔ pəyɔne fɛ ti-ɛ, wəcikəra, kɔ endif fum ta eyɛfɛne ti-ɛ, wəkakɔ entam kəyekse pəde pəndɛ di ta alukse kɔ ayek ɲa mecir kədif kɔn fum hanɲ kəlɔɲkanɛ ka afum a Yisrayel kəbər ɲabocɛ kɔ kiti.

Anacəmbərɛ aLewy sədare kɔ culum

21 Kɔ abe a kusunɲa ka aLewy ɲanɔɲne wəlonɲe Elasar kəsək, kɔ Yosuwe wan ka Nun, kɔ abeki a dəcɔr dəcɔr ca cusunɲa ca aka Yisrayel. ² Kɔ ɲalɔku ɲa nte nde Silo antɔf ɲa Kanahan: «Kanu Kəpɔɲ kəsom

Musa a kəsɔɲ su sədare a pandɛ si, kɔ culum ca si a pac-kek ci yɔcɔl yosu.» ³ Kɔ aka Yisrayel ɲasɔɲ aLewy sədare səlɔma kɔ culum ca si kəberɛne ka ntɔf yanɲan pəmo tɔkɔ Kanu Kəpɔɲ kənalɔku ti mɔ.

⁴ K'əɲkote yampun-ɲun aka cor ca Kehat. K'awurɛ aLewy afum a wəlonɲe Aruna sədare wəco kɔ maas (13) nde cusunɲa ca Yuda, Simɔɲ kɔ Bɛɲyamin, k'asɔɲ ɲa si. ⁵ Kɔ cusunɲa cəlpəs ca Kehat ɲasɔɲ sədare wəco (10) nde antɔf ɲa cusunɲa ca Efrayim, Dan, kɔ kusunɲa daco ka Manase. ⁶ K'əɲkot yampun-ɲun, kɔ afum a Kerson ɲasɔɲ sədare wəco kɔ maas (13) nde antɔf ɲa aka cusunɲa ca Yisakar, Aser, Naftali, kɔ aka kusunɲa daco ka Manase nde Basan. ⁷ Kɔ afum a Merari dəcɔr dəcɔr, ɲasɔtər sədare wəco kɔ mɛrəɲ (12) aka cusunɲa ca Ruben, Kadu, kɔ Sabulon. ⁸ Kɔ aka Yisrayel ɲanɔkɔ yampun-ɲun kɔ ɲasɔɲ aLewy sədare sasɔkɔ kələkɛne culum ca si, pəmo tɔkɔ Kanu Kəpɔɲ kənasom ti Musa mɔ.

⁹ Nde ntɔf ya cusunɲa ca Yuda kɔ Simɔɲ anasɔɲ sədare ¹⁰ afum a Aruna, aka kor ka Kehat wan ka Lewy, bawo ɲa ɲa yampun-ɲun yenanunɲkɛne kəmentər. K'an-abonɲɛr ɲa sədare sasɔkɔ mewe. ¹¹ Kɔ aka Yisrayel ɲasɔɲ aka Kehat Kiriyat-Arba kɔ culum cacɔkɔ cənɔɲkər di mɔ. Anɲwe sɔ dare dandɛ tewe ta Hebərɔɲ. Arba enayɔne papa wəka Anak. ¹² Mba sədare sa dare dɔɲɔɲ kɔ sədare sɛfɛt sa si k'asɔɲ Kalebi wan ka Yefune. ¹³ Kɔ ɲasɔɲ awut a wəlonɲe Aruna Hebərɔɲ, dare da kəgbɔpəne nde wədif fum ta eyɛfɛne ti entam kəyacne mɔ, Libana, ¹⁴ Yatir, Esitemo, ¹⁵ Holon, Debir, ¹⁶ Ayin, Yuta kɔ Bɛt-Sɛmɛs, sədare camət-maɲkələ (9) ca cusunɲa ca Simɔɲ kɔ Bɛɲyamin kələkɛne culum ca si. ¹⁷ Nde antɔf ɲa Bɛɲyamin kɔ ɲasɔɲ Kabayɔɲ, Kebe, ¹⁸ Anatot, kɔ Halmon. Itɔ tatɔkɔ sədare maɲkələ kɔ culum ca si. ¹⁹ Alonɲɛ anɲ ɲanayɔne aka kusunɲa ka Aruna mɔ ɲanasɔɲ sədare wəco kɔ maas (13) kɔ culum ca si.

²⁰ Cor ca aka Kehat cəlpəs anɲ ɲanayɔne kusunɲa ka Lewy mɔ, kɔ ɲasɔɲ sədare nde antɔf ɲa kusunɲa ka Efrayim. ²¹ K'asɔɲ ɲa Sɛkɛm dare da kəgbɔpəne nde mɔɔ ma Efrayim, Keser, ²² Kibasayim, kɔ Bɛt-Horon, sədare maɲkələ (4) kələkɛne culum ca si. ²³ K'asɔɲ kusunɲa ka Dan: Elteke, Kibeton, ²⁴ Ayalon, kɔ Kat-Rimon, sədare maɲkələ (4) kələkɛne culum ca si. ²⁵ K'asɔɲ kusunɲa daco ka Manase: Tahanak kɔ Kat-Rimon, sədare mɛrəɲ (2) kələkɛne culum ca si. ²⁶ Cor ca afum a Kehat alɔma cənasɔɲ sədare wəco (10) kɔ culum ca si.

²⁷ K'asɔɲ afum a Kerson cor ca aLewy daco: ɲasɔtər aka kusunɲa daco ka Manase nde Yurden kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ sədare mɛrəɲ (2) kɔ culum ca si: Kolan nde Basan disrɛ, dare da kəgbɔpəne, kɔ Bɛstara. ²⁸ K'asɔɲ kusunɲa ka Yisakar: Kisiyon, Dabɛrat, ²⁹ Yarmut, kɔ En-Kanim, sədare maɲkələ (4) kələkɛne culum ca si. ³⁰ K'asɔɲ kusunɲa ka Aser: Misal, Abadon, ³¹ Hɛlkat, kɔ Rehobo, sədare maɲkələ (4) kələkɛne culum ca si. ³² K'asɔɲ kusunɲa ka Naftali: Kɛdɛs nde Kalile, dare da kəgbɔpəne, Hamot-Dɔr, kɔ Kartan, sədare maas (3) kələkɛne culum ca si. ³³ Sədare sa aka

Kerson dācor dācor sənakō sādare wāco kō maas (13) kō culum ca si.

³⁴ K'asōj aLewy alpās akō ŋanayōne cor ca afum a Merari mō, kō ŋa ŋasōtār aka kusunĵa ka Sabulon: Yokonam, Karta, ³⁵ Dimna, kō Nahalal, sādare maŋkələ (4) kələkēne culum ca si. ³⁶ K'asōj kusunĵa ka Ruben: Bēcer, Yahas, ³⁷ Kedemot, kō Mefahat, sādare maŋkələ (4) kələkēne culum ca si. ³⁸ K'asōj kusunĵa ka Kadu: Ramot nde Kaladu dare da kəgbōpəne, Mahanayim, ³⁹ Hesbon, kō Yaser, sādare maŋkələ (4) kələkēne culum ca si. ⁴⁰ Nte aŋkot yampun-pun mō kō afum a Merari ŋawure dācor dācor akō ŋanayōne aka kusunĵa ka Lewy alpās mō, ŋasōtō sādare wāco kō mēreŋ (12).

⁴¹ Sādare sa kusunĵa ka aLewy ntōf ya aka Yisrayel daco sənakō sādare wāco maŋkələ kō camət-maas (48) kō culum ca si. ⁴² Sādare sasōkō fəp sənayō culum nce cəŋc-nōŋkər si mō, itō sādare səkō fəp sənayō.

⁴³ Tatōkō tō Kanu Kəpōŋ kənasōŋəs aka Yisrayel atōf malməl nŋe kənaderme atem aŋan kədesōj ŋa mō, kō ŋamban ŋi kō ŋandē. ⁴⁴ Kō Kanu Kəpōŋ kəsōj ŋa kəŋesəm, mofō fəp pəforu tun pō ŋanayōne, pəmō tōkō enaderme ti atem aŋan mō. Ali ater aŋan akin ŋanatam fē kəcəme ŋa fōr kirin, kō Kanu Kəpōŋ kələk ater aŋan kō kəmbər ŋa dəwaca. ⁴⁵ Moloku mōtōt mme Kanu Kəpōŋ kənaloku aka Yisrayel mō, ali tin tənayō fē nte enatō-yōne ŋa mō, kō kələs mi fəp.

Cusunĵa ca Yisrayel nde dec dempe Yurden mō

22 Kō Yosuwe ewe aRuben, aKadu, kō aka kusunĵa daco ka Manase. ² K'oloku ŋa: «Nəyō tōkō Musa wəcar ka Kanu Kəpōŋ enalok' un mō fəp, kō nəŋcəŋkəl sō dim dem, tōkō ilok' un mō. ³ Nəsumpər awēŋc un aŋa kəyefē nte tənayō mō haŋ ndəkəl, kō nələlās sō dim nde Kanu Kəpōŋ Kanu konu kənalok' un mō. ⁴ Ndekəl oŋ nte Kanu Kəpōŋ kəsōj awēŋc un aŋa pəforu mō pəmō tōkō enaloku ŋa ti mō, nələk oŋ səpō sa cəbal conu nde ntōf yōkō yōyōne yonu mō, nŋe Musa wəcar ka Kanu Kəpōŋ enasōj un nde Yurden kəsək ntende dec dempe mō. ⁵ Ta nəgbayme metəkse kō sariye yōkō Musa wəcar ka Kanu Kəpōŋ enalok' un mō: Nəbōtər Kanu Kəpōŋ Kanu konu, nəsolne səpō sōn fəp, nəcəme dim dōn darəŋ, nəlōtərne kō, nəbəcə kō bəkəc yosoku pes doru o doru.»

⁶ Kō Yosuwe ontola Kanu te taŋan, k'oloku ŋa nwe o nwe a pəkō nde abal ŋōn, kō ŋaŋkōkōs-kōs nde cəbal cəŋan. ⁷ Musa enasōj kusunĵa daco ka Manase kəfo kələma Basan, kō Yosuwe nkōn cōkōj kusunĵa daco kəŋkō kəfo kələma awēŋc aŋa kəsək nde Yurden ntende dec deŋkələ mō. Nte Yosuwe oloku ŋa kəkō ka nde cəbal cəŋan mō, k'ontolane ŋa, ⁸ k'oloku ŋa: «Nəluku nde cəbal conu kō daka dōkōj, kō yōcōl yelārəm, kō pəsam, kəma, kōpər, fēc kō yamos yelārəm. Nəyerene kō awēŋc un aŋe yōsōtō ya aterene anu.

Aŋcəmbər aŋgbip Yurden kəsək

⁹ Kō kusunĵa ka aka Ruben, aka Kadu, kō aka kusunĵa daco ka Manase ŋalukus, kō ŋasak aka Yisrayel nde Silo antōf ŋa Kanahan, kō ŋaŋkō nde antōf ŋa Kaladu, antōf ŋa kē nŋe ŋanasōtō mō Kanu Kəpōŋ kənasom Musa kədesōj ŋa ŋi. ¹⁰ Nte ŋambere sādare nse səyi Yurden nde antōf ŋa Kanahan mō, kō aRuben, aKadu kō aka kusunĵa daco ka Manase ŋaŋcəmbər aŋgbip kəŋgbōkō kəsək, aŋgbip ŋōkōj, ŋōtōt teyi. ¹¹ Kō aka Yisrayel ŋane pac-loku: «Nəgbətne nte aRuben, aKadu kō aka kusunĵa daco ka Manase ŋalompəs aŋgbip ŋetefərne antōf ŋa Kanahan mō, nde Yurden kəsək kəca ka aka Yisrayel.»

¹² Nte ŋane ti mō, kō aka Yisrayel fəp ŋalōŋkanē Silo kəkō-sutene kō ŋa. ¹³ Kō aka Yisrayel ŋasom Pinahas wan ka wəloŋne Elasar nda aka Ruben, aka Kadu, kō afum a kusunĵa daco ka Manase nde antōf ŋa Kaladu, ¹⁴ kō ŋaŋkō kō akirin wəcō akin akin aka cusunĵa cacōkō dācor dācor. Fəp faŋan akirin a dəcusunĵa ŋa ŋanayōne afum alarəm aka Yisrayel akakō daco. ¹⁵ Kō afum aŋe ŋaŋkō nde aRuben, aKadu, kō aka kusunĵa daco ka Manase nde antōf ŋa Kaladu, kō ŋaŋkō ŋaloku ŋa: ¹⁶ «Nte tō kəloŋkanē ka afum a Kanu Kəpōŋ fəp ŋaloku: Ake detaŋ ləŋəs dō nəyō Kanu ka aka Yisrayel tante-ε? Nəŋyēŋk kəluku dim da Kanu Kəpōŋ darəŋ, nəŋcəmbər aŋgbip nte tōŋsōŋe nəyēŋkər Kanu Kəpōŋ domp mōkō mō! ¹⁷ Kiciya nke sənayō nde Peyōr mō kə-nayōne mes melec. Haŋ mōkō antasōkəsne fē. Kiciya kōsu kənasōŋe kəloŋkanē ka afum cōn arom ŋelec. ¹⁸ Kō nəna nəŋyēŋk mōkō kəluku dim da Kanu Kəpōŋ darəŋ! Kō nəyēŋkər mōkō Kanu Kəpōŋ domp-ε,alna aka Yisrayel fəp ŋa endewurər metele mamōkō. ¹⁹ Kō nəŋcəm-cəmne a antōf ŋōnu ŋōsōk fē-ε, nəcəpər oŋ antōf nŋe ŋōyōne ŋa Kanu Kəpōŋ mō, nde Kanu Kəpōŋ kəyi mō, tēm tatōkō nənde su daco, mba ta nəyēŋkər Kanu Kəpōŋ domp, ta nəyēŋkər su səbomp kəcəre fō nəcəmbər aŋgbip ŋōkōma nŋe ŋōkōyōne ŋa Kanu Kəpōŋ Kanu kosu mō. ²⁰ Nte Akan wan ka Sera enalukus kəcəme Kanu darəŋ teta ca cəkō Kanu Kəpōŋ kənamōne kələk mō, aka Yisrayel fəp ŋa Kanu Kəpōŋ kənawurər metele mōn. Nəŋcəre ti bel-bel a bafō Akan sona enafine kiciya kəŋkō.»

²¹ Kō afum a Ruben, Kadu, kō aka kusunĵa daco ka Manase ŋaloku abe akirin aka cor ca Yisrayel: ²² «Kanu ka canu, Kanu Kəpōŋ! Kanu ka canu, Kanu Kəpōŋ, Ki kəŋcəre ti! Aka Yisrayel ŋandecəre ti! Kō pəyōne fō kətō-cəŋkəl kō kəyēŋkər domp kō-ε, ta pədeyac su dōsōk dadōkō! ²³ Kō pəyōne fō səŋcəmbər aŋgbip ŋōsu kədeg-bəkəl Kanu Kəpōŋ səde səc-loŋne di yoloŋne yōcōf-ε, kō pəyōne fē ti yoloŋne ya meŋben, kō pəyōne fō səlompəs aŋgbip ŋaŋe səde səc-loŋne di yoloŋne ya pəforu Kanu Kəpōŋ-ε, awa, Kanu Kəpōŋ kəndegbəkəre ti! ²⁴ Bafō itō teyi! Səlompəs aŋgbip ŋaŋe bawo sənese taalna awut anu ŋade ŋac-yif akosu fō: «Ak' eyi nu daco kō Kanu

Kəpən, Kanu ka Yisrayel-ε? ²⁵ Kanu Kəpən kəmboc kələncər Yurden nəna kə səna dacə, aRuben, kə aKadu, ali tes teyi f' on sə dacə kə Kanu Kəpən! Teta awut anu tendesəne ta awut asu nənese sə Kanu Kəpən-ε. ²⁶ Its səncəm-cəmne fə: Səmarene səcəmbər aḡgbip, bafə səde səc-łoḡne di de, ²⁷ mba nēyi su dacə kə nəna pəməcə sede. Nēyi sə awut asu dacə kə awut anu nəc-łoḡne yoloḡne ya yəcəf kə yoloḡne ya pəforu Kanu Kəpən fər yən kirin, nte tənəne ta nade nəc-łoku dəsək dələma a tələm o tələm teyi fə awut asu dacə kə Kanu Kəpən! ²⁸ Kə səłoku: «Kə nande nəloku su tantə, kə pəyə fə ti nəloku awut asu ti-ε, moloku mamə mə səndelukse nə: «Nəgbətne teyi ta aḡgbip nə Kanu Kəpən nē atem asu nənacəmbər mə, bafə teta yoloḡne yəcəf kə yoloḡne yələma tə anacəmbəre nē de, mba nēyənə sede su dacə kə nəna nēc-cəm-cəməs su.» ²⁹ Səmbələne kəyənəkər Kanu Kəpən domp, kə kəyi ta səncəmə ki darəḡ məkə-ε, kəcəmbər kosu aḡgbip nə kəloḡne yoloḡne yəcəf, yoloḡne ya mēgben, kə yoloḡne ya pəforu, səfłoḡne kəfo kəcuru Kanu Kəpən Kanu kosu, ta pəyənə fə nde aḡgbarcan nə Kanu Kəpən-ε!»

³⁰ Nte wəloḡne Pinahas, kə abe akirin a kəloḡkanə kə abeki a cor ca Yisrayel aḡ nənayə di nane moloku maməkə afum a Ruben, Kadu, kə kusunḡa dacə ka Manase nənəloku mə, kə moloku maməkə məmbət nə. ³¹ Kə Pinahas wan ka wəloḡne Elasar oloku afum a Ruben, Kadu, kə afum a Manase: «Səncəre məkə a Kanu Kəpən kəyi su dacə, bawo nəntalukus fə kəcəmə Kanu Kəpən darəḡ, kə nəyəc sə aka Yisrayel ta Kanu Kəpən kəboc nə kiti.»

³² Kə Pinahas wan ka wəloḡne Elasar kə akirin a cor cəḡan nəlukus kəyefə ndena afum a Ruben kə Kadu nde atəf nə Kaladu kəkə nde antəf nə Kanahan ndena aka Yisrayel aḡ nənəkə nəlukse moloku məkə nənəsətər nə mə. ³³ Kə moloku maməkə məmbət aka Yisrayel, kə nənəkər-koru Kanu Kəpən. Nəloku fə sə kəkə-mələk antəf nē afum a Ruben kə afum a Kadu nənandə mə. ³⁴ Afum a Ruben kə afum a Kadu nəsən aḡgbip nənəkə tewe, nəc-kule fə: «Təyənə su tənepələ a Kanu Kəpən kəyənə Kanu.»

Moloku mēlpəs mə Yosuwe

23 Təm tobolu-bolu tənəcəpər kəyefə ka nte Kanu Kəpən kənəsənə aka Yisrayel kənəsəm mə, kəber nə atereḡe nən acəsək fəp dəwaca. Yosuwe enasikər oḡ tēm tatəkə. ² Kə Yosuwe ewe aka Yisrayel fəp kəyefə abeki, abe afət dəcor dəcor, aboc kiti, kəbər ka abe akirin nən, k'oloku nə: «Iyənə oḡ wətem. ³ Kə nənənək təkə Kanu Kəpən Kanu konu kənəyəc afum aka təf nē fəp mə te tonu, bawo Kanu Kəpən kəsutnən' on. ⁴ Nənənək nte inḡkot yampun-ḡun a k' iyer un təf ya kə konu dəcusunḡa dəcusunḡa mə, təf nē yēncəmə kəban Yurden ntende dec dənkələ mə, kə təf nē inim haḡ nde Kəba Kəpən mə. ⁵ Kanu Kəpən kəndewənəs afum aka təf yəyəkə, kə nənde nəc-łətəs yi-ε, nəndende

ntəf yəyəkə pəməcə təkə nkən Kanu Kəpən Kanu konu kənəsənə un temer ta ti mə. ⁶ Nəwure fənəntər, nəsumpər nələləs moloku mme acicəs buk ba sariye sa Musa mə, ta nəgbaymə kəca kəmeriya, ta nəgbaymə kəca kətət, ⁷ ta nədenəkələne afum a təf akəkə nēyi nu dacə mə! Ta nəboḡc canu cəḡan, ta nəkorne ci kədərəm. Ta nəkor-koru ci, ta nətontne ci fər kirin! ⁸ Mba nəsumpər Kanu Kəpən Kanu konu pəməcə təkə nənələk ti kəyəc haḡ məkə mə. ⁹ Kanu Kəpən kəmbənər təf yəkənə aka fənəntər, ali fum entatam fə haḡ məkə kəcəmə konu fər kirin. ¹⁰ Nəna fum wəkən gboḡ nē-berəs atereḡe anu pəcəp pin, bawo Kanu Kəpən Kanu konu kənəc-sutnən' on, pəməcə təkə kənələk' un mə. ¹¹ Nəkəmbərne nəbətər Kanu Kəpən Kanu konu! ¹² Kə nəlukus Kanu Kəpən darəḡ-ε, kə nəcəmə afum acuru aḡ nēyi nu dacə mə darəḡ-ε, kə nənənəkə-ε, kə nənəkələne-ε, ¹³ nəcəre a Kanu Kəpən Kanu konu kəfədecəmə sə kəbanšər nə afum akəkə təf yənən fər yonu kirin, mba afum akəkə nənəkən' on mowul, mənəm, yala, cəḡḡban-gban ca cəsək konu, kə gbec dəfər yonu, haḡ nəlip kəmələk atəf nōbotu nənə Kanu Kəpən Kanu konu kəsən' un mə.

¹⁴ «Awa, nəcənəkəl im! Məkə tēm tēmbər kəkə ka nde ca ca doru fəp yendəkə mə. Nəcəre ti bəkəc yonu yosoku pəs, a moloku nōbotu mme Kanu Kəpən Kanu konu kənələk' un mə, ali tin teyi fə nte cənəkən' on mə, ali tin teyi fə nte cənəkəs mə. ¹⁵ Kanu Kəpən kələs kəyənə ka pətət pəkə enəloku kəyən' on mə, mba entam sə kələs ka pələc pəkə eyi kəneps' on mə, pəmələk un antəf nōbotu nənə cənək' un mə. ¹⁶ Kə nəsak mətəḡne mosu mme Kanu Kəpən kəndənək' on mə-ε, kə nənəkə nəc-łoḡne canu cələma-ε, kə nənəkə nəc-tontne canu cələma fər kirin-ε, abəkəc nə Kanu Kəpən nēmpə nənə nēyi mə. Tēm tatəkə nənəmələk antəf nōbotu nənə Kanu Kəpən kəsən' un mə, nəlip.

Aka Yisrayel fəp kədərəm kənən kəkorne Kanu Kəpən

24 Kə Yosuwe oloḡka cusunḡa ca Yisrayel fəp Səkem. K'ewenənə sə abeki a Yisrayel, abe nən, aboc nən kiti, kə akirin nən, kə nənənək nən Kanu Kəpən kəyi mə. ² Kə Yosuwe oloku afum fəp: «Nte tə Kanu Kəpən Kanu ka Yisrayel kəloku: «Təm tobol-bolu atem anu, Terah papa wəka Abraham kə papa wəka Nahor nde kəḡḡbəkə ka Efərat ntende dec dəmpə mə kə nənandə, nəc-korne canu cələma. ³ K'ilek wətem konu Abraham dənədo kəḡḡbəkə ntende dec dəmpə mə, k'inḡkətənə kə antəf nə Kanahan fəp. K'isənə afum cən kələ, k'isənə kə Siyaka. ⁴ K'isənə Siyaka awut: Yakuba kə Esay. K'isənə Esay təkə ta Seyir nte təkənə antəf nən, kə Yakuba kə awut cən nə nənətor Misira. ⁵ K'isom Musa kə Aruna kədəmar afum anu. K'isut Misira fər yonu kirin a k'indewurenə afum anu di. ⁶ Nte iwure awisi nən Misira, kə nəmbər dəkəba mə. Kə aka Misira nənəkə nə darəḡ kəbələs haḡ nde Kəba ka Cənḡkələma, nəc-berəs nə dəfələs kəroḡ kə cibil ca kəwan. ⁷ Nte awisi nən nənəkə-wes kəmar ka Kanu

Kəpən mɔ, kɔ kəntore kubump kəpən aka Misira kɔ nəna daco. Kɔ Kanu kəngbətəs ɲa dəkəba. Nənatəɲne mes mme inayɔ Misira mɔ fɔr yonu kirin. Kɔ nəwon kənde dətəgbere meren mɛlarəm. ⁸ Təm tatɔkɔ t'in-akekər' on antɔf ɲa aka Amɔr aɲe ɲanandɛ Yurden kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ. Kɔ nəsutɛnɛ kɔ ɲa, mba k'ilɛk aka Amɔr k'imber'un ɲa dəwaca. Kɔ nəmbaɲər ɲa antɔf ɲaɲan, k'iməlɛk ɲa fɔr yonu kirin. ⁹ Kɔ Balak wan wəka Sipɔr wəbɛ wəka Mohab ewəkərne aka Yisrayel. K'osom Balam wan wəka Beyɔr a pətolan' on pələc, ¹⁰ mba k'ifati kəcəɲkəl kɔ. Pətɔt gbəcərəm pɔ Balam oɲc-tolan' on, k'iyac nu fəntətər fɔn. ¹¹ Kɔ nəɲcali kəngbɔkɔ ka Yurden, kɔ nənder Yeriko. Kɔ aka Yeriko kələkɛnɛ aka Amɔr, aPerisi, aKanahan, aHit, aKirkasa, aHiwy, kɔ aYebus ɲasutɛnɛ kɔ nəna, k'ilɛk ɲa k'imber'un dəwaca. ¹² K'isom deme ndɛ dənayi nu kirin kɔ dembɛləs abɛ a Amɔr mɛrəɲ mɔ. In' enasɔɲ on kətam ɲa. Bafɔ sakma sonu, bafɔ mbəɲcəran yonu yɔ nənatamɛ atɛrɛnɛ anu de! ¹³ In' ɔɔɔɔ un antɔf ɲɛ nəntɔbɛc haɲ nətaka mɔ, kɔ nəndɛ sədare nɛ nəntɔcəmbərə waca wonu mɔ. Kɔ nəndi yeri ya sədale nɛ nəntɔbifti mɔ, nəc-di yokom ya tɔk nɛ nəntɔbɔf mɔ.»

¹⁴ Ndəkəl oɲ nənesɛ Kanu Kəpən, nəkornɛ Kanu kɔ bəkɛc yosoku pɛs! Nəcəmɛ kɔ darəɲ tɛm fəp. Nəcə canu nɛ atɛm anu ɲaɲc-kornɛ ndɛ kəngbɔkɔ ka Efərat ntende dec dɛmpɛ kɔ ndɛ Misira mɔ. Nəkornɛ oɲ Kanu Kəpən! ¹⁵ Kɔ nəntɔwosɛ oɲ kəkornɛ Kanu Kəpən-ɛ, nəbɔɲc mɔkɔ anɔ nəndɛ nəc-kornɛ-ɛ, kɔ pəyɔnɛ canu nɛ atɛm anu ɲaɲc-kornɛ ntende Efərat kəca ka ntende dec dɛmpɛ mɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, canu ca aka Amɔr aɲe nəyi kəndɛ antɔf ɲaɲan mɔ. Mba ina kɔ aka kəb kem disɛ Kanu Kəpən kɔ səndɛ səc-kornɛ!»

¹⁶ Kɔ afum ɲalukɛ kɔ: «Səmbɔlɛnɛ kəsak Kanu Kəpən a səc-kornɛ canu cəlɔma! Səfɔtam kəyɔ tatɔkɔ! ¹⁷ Kanu Kəpən kənawurɛ atɛm asu kɔ sənə dacar dəndo antɔf ɲa Misira, Kənayɔ mɛgbəkərə mɔpən ndɛ fɔr yosu kirin. Kəc-bum su dɔpɔ kəc-mar su kəcɛpər tɔf ya afum alarəm. ¹⁸ Kanu Kəpən kənabɛləs afum aka tɔf yayɔkɔ fəp, kələkɛnɛ aka Amɔr aɲe ɲanandɛ di mɔ. Sənə ɔ səndekornɛ Kanu Kəpən, bawo Kanu kosu k' ɔyɔnɛ!»

¹⁹ Kɔ Yosuwe oloku afum: «Nəfɔdetam kəc-kornɛ Kanu Kəpən, bawo kəcɛmpɛ kɔ ɔyɔnɛ! Kanu kɔ nke kəyɔ kəraca mɔ nke kətɔɲaɲnɛnɛ kətəɲ konu ləɲəs, kɔ kiciya

konu mɔ. ²⁰ Kɔ nəlukus Kanu Kəpən darəɲ-ɛ, kɔ nəkornɛ canu cəcuru-ɛ, Kanu kəndekafələ kətɛfərne nəna. Kəndɛləsər on mes, kəndeməlɛk nu, ali nɛ cɔkɔ-cɔkɔ kənay' on pətɔt mɔ.»

²¹ K'afum ɲalukɛ Yosuwe nɛ: «Ala, səndekornɛ Kanu Kəpən!» ²² Kɔ Yosuwe oloku afum: «Nəwosɛ kəyɔnɛ sɛdɛ sa nɛ nəloku mɔ ba? Antəɲnɛ oɲ a Kanu Kəpən kɔ nəndɛ nəkornɛ!» Kɔ afum ɲaloku: «Atəɲnɛ a ti ɲɔ səyɔnɛ!» ²³ Kɔ Yosuwe oloku: «Awa, nəsak canu cəcuru nɛ cəyi nu daco mɔ, nəcəmɛ Kanu Kəpən Kanu ka Yisrayel darəɲ kɔ abəkɛc ɲosoku pɛs!»

²⁴ Kɔ afum ɲaloku Yosuwe: «Səndekornɛ Kanu Kəpən Kanu kosu, Ki kɔ səndɛcəɲkəl!»

²⁵ Dɔɔɔk dadɔkɔ dəndo Sɛkɛm kɔ Yosuwe ɛɲcicəs mes ma danapa ndɛ ɲasɛk mɔ, k'ɔlɔmər afum a Yisrayel tiɲ tiɲ mɛfəɲ fəp kɔ sariyɛ nɛ Kanu kənabocər kɔ mɔ. ²⁶ Kɔ Yosuwe ɛɲcicəs moloku mme dəbuk ba sariyɛ sa Kanu. K'ɛlɛk tasar tɔpən k'ɛɲcəmbər pi kətɔk tantɔf ndɛ aɲgbəɲcan ɲa Kanu. ²⁷ Kɔ Yosuwe oloku afum fəp: «Nəgbətɛnɛ pi, tasar pampɛ peyi su daco, bawo pi pətəɲnɛ moloku mme Kanu Kəpən kənaloku su mɔ fəp. Sɛdɛ ɔ pəyɔnɛ kɔ nəlukus Kanu darəɲ-ɛ. ²⁸ Nɛ Yosuwe elip kəloku mɔ k'ɛsak afum kəkɔ, kɔ fəp fəlukus ndɛ antɔf ɲa kɛ ɲɔn.

Defi da Yosuwe

²⁹ Nɛ mes mamɔkɔ mɛɲcɛpər mɔ, Yosuwe wan ka Nun wəcar wəka Kanu Kəpən efi. Meren mɔn mənako tasar tin kɔ wəcɔ (110). ³⁰ Anawup kɔ ndɛ antɔf ɲa kɛ kɔn, ndɛ Timnat-Sera ndɛ mɔɔɔ ma Efrayim, kəca kəmɛriya ka Tɔɔ ta Kahas. ³¹ Aka Yisrayel ɲaɲc-kornɛ Kanu Kəpən mata ma Yosuwe fəp, haɲ kɔ abeki aɲe ɲanasol kɔ Yosuwe mɔ ɲalip kəfi. Abeki aɲe ɲanatəɲnɛ mes fəp mme Kanu Kəpən kənayɔnɛ aka Yisrayel mɔ.

³² Bɛnt ya Isifu nɛ aka Yisrayel ɲanakɛrɛ kəyɛfɛ Misira mɔ, anawup yi ndɛ Sɛkɛm ndɛ dalɛ ndɛ Yakuba ɛnawayər awut a Hamɔr papa wəka Sɛkɛm mɛɲcəmbəl ma gbɛti tasar tin (100). Itɔ dalɛ dandɛ dənayɔnɛ kɛ ka kusunɲa ka Isifu.

³³ Kɔ Elasar wan wəka Aruna efi, k'awup kɔ ndɛ Kibeya ndɛ mɔɔɔ ma Efrayim, antɔf ɲɛ anasɔɲ wan kɔn Pinahas mɔ.

Yosuwe

Pələcər pa afum a Eliməlek

1 Təm nte aboc kiti njanatəmpər dəbe da Yisrayel mɔ, kɔ dor dende deyi dɔtɔf. Kɔ fum wəka dare da Betlehəm, nde atɔf ɲa Yuda, ende pəkɔ nkɔn kɔ wəran kɔn kɔ awut ɔn arkun mərəŋ, kəkɔ-ɔpərəne təm nde sədale sa Mohabu. ² Tewe ta fum wəkakɔ tənayɔne Eliməlek, pacwe wəran kɔn Noyemi, kɔ mewe ma awut ɔn arkun akakɔ mərəŋ mənayɔne Malɔŋ kɔ Kilyɔŋ. Fəp faŋan aka kor ka Əfərat ɲɔ njanayɔne, dare da Betlehəm nde atɔf ɲa Yuda. Kɔ ɲander sədale sa Mohabu kɔ ɲandɛ di. ³ Kɔ Eliməlek wos ka Noyemi ende pəfi dən-do, kɔ Noyemi eyi di oŋ kɔ awut ɔn arkun mərəŋ. ⁴ Kɔ awut akakɔ ɲande ɲanence aran aMohabu. Wəran wəkɔkɔ-ɔkɔ ancwe «Ɔrpa,» kɔ wəka mərəŋ ancwe «Rut.» Kɔ ɲayi di meren wəco. ⁵ Malɔŋ kɔ Kilyɔŋ ɲande ɲafi, kɔ Noyemi ende pəyi oŋ, ɔɔ fɛ wərkun, ɔɔ fɛ sɔ awut.

Rut kəcəmbər kɔn Noyemi Betlehəm

⁶ Kɔ Noyemi eyefɛ nkɔn kɔ aran a awut ɔn sədale sa Mohabu, bawo analoku kɔ dəndo sədale sa Mohabu, a Kanu Kəpɔŋ kəmar afum ɔn, kɔ kəmpocɛ ɲa yeri. ⁷ Kɔ Noyemi eyefɛ dale dadɔkɔ enayi mɔ, kɔ aran a awut ɔn mərəŋ, kɔ ɲasumpər dɔpɔ kəlulukus ka nde atɔf ɲa Yuda.

⁸ Kɔ Noyemi oloku aran a awut ɔn mərəŋ: «Awa, nəlukus nwe o nwe nde kəlɔ ka iya kɔn! Kanu Kəpɔŋ kələs layidi dɔkɔ kənaleke nu mɔ, pəmə tɔkɔ kənalaɛ di akɔ ɲafi mɔ, akɔ nəna nəlaɛ di sɔ ina mɔ. ⁹ Intolane nu: Kanu Kəpɔŋ kəpocɛ nu nwe o nwe pəforu nda wərkun!» K'ɔncup ɲa, kɔ ɲayefɛ kəbok. ¹⁰ Kɔ aran a awut ɔn ɲambupərə: «Ala! Sən' endekɔ kɔ mənə nde afum am ɲayi mɔ.» ¹¹ Kɔ Noyemi oloku: «Nəlukus aran a awut em! T' ake tɔ nəndecəpsən'em darəŋ-ɛ? Ifɔɔ-tam kəsɔtɔ awut aŋɛ ɲandətam sɔ kənence nu mɔ. ¹² Nəlukus nde ndoronu aran a awut em, nəkɔ! Bawo imbək oŋ wərkun kədəsɔnənc'em. Ali icloku fɔ isɔrɛg-bəkər Kanu amera, ali pibi pampɛ pɔ səyi kəfo kin kɔ wərkun, ikom sɔ awut, ¹³ nəndətam kəkər ɲa ɲabək, nəndəfat'ene ti oŋ kəlɔ? Ala, Awut em! Bawo pələc mpe pɔɔt'em mɔ, poncu pɛtas pɔkɔ pɔɔtɔ nu mɔ, in' ɔ Kanu kətəfərnene pucuy pampɛ.»

¹⁴ Kɔ ɲambok sɔ. Kɔ Ɔrpa nkɔn ɔncup kɔncərə kɔn Noyemi, k'elembərne kɔ, k'osumpər dɔpɔ, k'ɔŋkɔ. Mba Rut nkɔn owosɛ fɛ kəsak kɔncərə kɔn Noyemi pəkɔ.

¹⁵ Kɔ Noyemi oloku Rut: «Məməmən wərəs'am, olukus

ndena afum ɔn kɔ canu ɔn. Məyɔ tɔkɔ ɔɔ mɔ, mənə sɔ məkɔ nde ndaram!» ¹⁶ Mba kɔ Rut oloku kɔ: «Ta məsɔŋ'em kəsak'am, məsɔŋ'em kəluku's'am darəŋ! Nde mənɔkɔ mɔ, di fɔ ina sɔ indekɔ. Nde mənɔdeyi mɔ, ina sɔ di fɔ indekɔ-yi. Afum am, afum em ɲɔ. Kanu kam, Kanu kem kɔ. ¹⁷ Nde mənɔdeɔ-fi mɔ, di fɔ indekɔ-fi, pawup'im di. Kanu Kəpɔŋ kədəŋər'im pələc pɔpɔŋ kɔ pəyɔne fɛ fɔ defi gbəcərəm dendesɔŋɛ su kəsakene kɔ mənə-ɛ.»

¹⁸ Nte Noyemi enəŋk fɔ Rut ɛŋgbəc kəkɔ kɔ nkɔn mɔ, k'əsak kəluku kɔ sɔ te ta kəlulukus. ¹⁹ Kɔ ɲasol mərəŋ maŋan kəkɔ, haŋ kɔ ɲambərə dare da Betlehəm.

Nte ɲambərə Betlehəm mɔ, kɔ pənciyane afum fəp te taŋan. Kɔ aran ɲaŋyiftene: «Noyemi ɔ fɔ wəkawe ba?»

²⁰ Kɔ Noyemi oloku ɲa: «Ta nəw'em sɔ «Noyemi» («Wəyi dəpəbotu»), nəcw'em «Mara» («Wəyi dəpəcu»). Bawo Kanu nke kəntam mes ma doru fəp mɔ, kəsɔŋ'im pəcu. ²¹ Nte incyefɛ de kəkɔ mɔ, waca wem wənalare kɔ Kanu Kəpɔŋ kəluku's'em waca wəɔkəkər. Awa! Nəsak kəw'em «Noyemi», bawo Kanu, kəŋkafələrn'em, kɔ kəsɔŋ'im pəcu.»

²² Tatɔkɔ tɔ Noyemi enayefɛ sədale sa Mohabu kɔ Rut wəMohabu, wəran ka wan kɔn. Nte ɲambərə Betlehəm mɔ, pətɛp kəcɔp kətɛl ka mənɔgben mme ambɔf nde atɔf ɲa Yisrayel mɔ. †

Rut ɔŋkɔ dəkəgbətəs atel a Bɔs tadarəŋ

2 Noyemi enayɔ wəkomeɛ ka wos wəlɔma. Fum wəpɔŋ enayi, pəyɔ sɔ daka. Bɔs b' ancwe kɔ. ² Kɔ Rut wəMohabu oloku kɔncərə kɔn Noyemi. «İkɔ nde dale ikɔ icgbətəs wətɛl nwe ɔŋkɔ-wos'em kəyi kɔ darəŋ mɔ.» Kɔ Noyemi oloku Rut: «Məkɔ, wan kem.»

³ Kɔ Rut ɔŋkɔ dəkəgbətəs atel darəŋ. Kɔ tɔyɔne fɔ dale nde encgbətəs mɔ da Bɔs dɔ, Bɔs nwe enayɔne wəkomeɛ ka Eliməlek mɔ.

⁴ Pəwon fɛ kɔ Bɔs emberɛ kəyefɛ ka Betlehəm. Kɔ Bɔs eyif atel ɔn, k'oloku ɲa: «Kanu Kəpɔŋ kəsəle nu!» K'atɛl ɲantolane kɔ nte: «Awa! Mənə sɔ, Kanu Kəpɔŋ kəpoc'am pətɔt!» ⁵ Kɔ Bɔs eyif wəcar kɔn, nwe enatəm-pər kəməmən ka atel ɔn mɔ: «An' ɔɔ wəyəcərə nwe-ɛ?» ⁶ Kɔ wəcar wəkakɔ oloku kɔ: «Wan wəran wəMohabu ɔ fɔ, nwe ɲander kɔ Noyemi, kəyefɛ ka sədale sa Mohabu mɔ. ⁷ Nte oloku mɔ: «İcəme atel darəŋ icgbətəs, icwet-sene sɔ mənɔgben min min mɔkɔ mənɔmpene toka

† f. = «orge» mənɔgben mme ambɔf nde atɔf ɲa Yisrayel. Antam kəcoŋ mi pəmə malɔ, tɔlɔma aŋwos mi kɔ kəcɔ, itɔ asɔtɔ farin faŋfe f' aŋlompəs kəcəm mɔ.

daco ma. » Kəyefe nte enderna nno bat-bat a k'encame ma, han ndekal. Pəpic p' ejesam dakal.»

⁸ Kō Bōs oloku Rut: «Məcəḡkəl'im bel-bel wan kem: Ta məkō sō dəkəḡbetəs tofo tocuru. Ta məbōle sō nno dale dem, ta nəbōlene sō kō acar em. ⁹ Məḡbətəne bel-bel nde afum em ḡantel ma, məcəme aran akō ḡaḡḡbetəs ma darəḡ. Mənaḡk iloku acar em, ta ḡaḡḡbuḡen'am. Kō domun dendenabas'am-ε, məkō nde dətōbōl, məket domun nde acar em ḡaḡḡkerε ma.» ¹⁰ Kō Rut ontontnεne Bōs han k'efəntərə dəntōf. K'oloku Bōs: «Cəke c' iy-ε, nte mändeyōn'em mame, ina nwe məntōcərə ma?» ¹¹ Kō Bōs oloku kō: «Almər'im mi tin tin tin mes mme məyō kōncərə kam, kəyefe nte wos'am efi ma, tōkō məsak pa-pa kam, iya kam, k'atōf ḡam nḡe aḡkom'am ma, məcder nno, nda afum aḡe mənātōcərə tōkōkō-cōkō ma. ¹² Kanu Kəpōḡ kəluks'am tōkō məyō ma! Kanu Kəpōḡ kəcōḡ'am ti kəway, nkon Kanu ka Yisrayel nke mänder mändε katəkəp kon dəntōf ma.» ¹³ Kō Rut oloku: «Məmbaḡ'im bel-bel kō t' cōmbōt'im. Moloku mam mōcōḡ'em abəkək kəfəntərə, kō mənḡkō məmōmən ti-ε, ali wəcar kam wəkin səfōtḡnεne.»

¹⁴ Nte tēm ta kədi yeri tendebəp ma, kō Bōs oloku Rut: «Məde mədi yeri nno səyi ma, məbaḡ kəcom, məctēm ki nno dəmenc.» Kō Rut cḡkō pəndε atel kəsək. Kō Bōs cōcōḡ kō yeri. Kō Rut endi yeri, k'εnembərə, k'εmənḡkərne yelpəs. ¹⁵ Kō Rut eyefe sō kəḡbetəs, kō Bōs oloku acar cō: «Nəce kō sō pəḡbetəs nde dətōka, ta nəmōmənεne kō. ¹⁶ Nəcwak kəcsul-sulu səbomp sa cōrs səlōma yati nəcḡbale kō, nte tḡḡcōḡe kō pəcwētəs si ma, ta nəcōmōmənεne kō, ta nəloku kō tōlōm o tōlōm.»

¹⁷ Kō Rut enḡbetəs han dōfōy, k'εsəpər cōrs ḡkō enaḡbetəs ma, k'cōcōtō mənḡḡben ma cōrs pan pin.

¹⁸ Kō Rut elek cōrs nḡe k'εsare, k'εḡkekərə ḡi, k'ḡḡkō pəmentər kōncərə kon. K'owure sō yeri cōn yeləpəs, k'cōcōḡ kō. ¹⁹ Kō kōncərə kon eyif kō: «Dəke mənḡḡbetəs cōrs nḡe fəp mōkō-ε? Dale d' ana dō məmbəcna-ε? Kanu Kəpōḡ kəmar nwe enḡkekəsən'am ma!»

Kō Rut oloku kōncərə kon: «Abōf ḡa wərkun wəlōma ḡ' imbəcna, pacwe kō Bōs.» ²⁰ Kō Noyemi oloku wəran ka wan kon: «Inḡḡk fō Kanu Kəpōḡ nke kəcōcōlase sənayi doru layidi, pəmo akō ḡafi ma. Kanu kəmar wərkun wəkawε!» K'oloku wəran ka wan kon: «Wərkun wəkawε, fum kosu wəka dəkəca cō fō. ḡa ḡkō pəmar ḡacəme su dəntōf.» ²¹ Kō Rut wəMohabu oloku sō: «Olok'im sō, məlōtərne acar em han ḡalip kətəl'em fəp.» ²² Kō Noyemi oloku Rut wəran ka wan kon: «Wan kem pəntese ti tatōkō, nəsumpərəne kō akakō, ta mətor dale da nwe o nwe.»

²³ Kō Rut ḡasumpərəne kō acar a Bōs kəḡbetəs han kō kətəl ka cōrs ḡa dale † kō cōrs ḡa dəmōcō †† kəncəpər. ḡasōcōyi kō kōncərə kon.

† Mənḡḡben mowurene mal, mme aḡwe databo «orge» ma.

†† Mal mme aḡwe cətabo «blé» ma, mi ma aḡlompse «farine».

Rut kəncərəne pibi nde wəcək wa Bōs tantōf

3 Kō kōncərə ka Rut, Noyemi, oloku kō: «Wan kem, ifaḡ kəcōḡ'am kəbō, mənə sō mənḡesəm, nte tḡḡcōḡe pəbōt sō mənə ma. ² Ndekəl oḡ, Bōs nwe esak'am məcbək kō acar cōn ma, məlaḡ ti oḡ a fum kosu cō fō? Məncərə sō a pibi pa mōkō p' aḡkō-foy nde dəkur mənḡḡben mamōkō anatele kō ma? ³ Məyefe, məbike, məsəkəp, məsope moro, məkō dəndo aḡkō-səpər ma! Ta məwūrər kō ta entalip kədi yeri kō kəmun de! ⁴ K'endena pəkō dəkəfəntərə-ε, məḡbekərə da enḡfəntərə ma. Kō məyefe-ε, məkō məfeni kō kəloto nde dəwəcək, məfəntərə. Nkon Bōs yati cḡkō-lok'am tōkō pəmar a məyō ma.» ⁵ Kō Rut oloku kōncərə kon: «Inḡkō-yō tantε məlōk'im ma fəp.»

⁶ Kō Rut cḡkō nde dəkur, k'cōyō tōkō kōncərə kon enaloku kō ma fəp. ⁷ Kō Bōs endi yeri, k'omun, kō pəmbōt kō dərīs. K'ḡḡkō pəfəntərə nde kur kələpsər ma. Kō Rut cḡkō pəfeni kō kəloto dəwəcək, k'εmberε, k'efəntərə.

⁸ Pəndeyi cək-cək, kō dis dəyefe wərkun nwe, endekafəle: k'εmbəp wəran pəfəntərə kō wəcək tantōf. ⁹ K'eyif: «An' cō fō-ε?» Kō Rut oloku kō: «In' cō fō, ina Rut, wəcar kam. Mənasər'im, bawo pəmar mənasər ina wəcar kam.» ¹⁰ Kō Bōs oloku: «Kanu Kəpōḡ kəpōc'am pətōt wan kem! Layidi dandε mənḡep kəclas ma, dementər sō kəbōtər ka kōncərə kam pətəs tōkō mənayō ma. Bawo məncəme fε atemp darəḡ ḡayō daka, ḡayō fε daka. ¹¹ Ndekəl oḡ wan kem ta mənese, nte o nte tō məloku, inḡcōḡ'am ti, bawo dare fəp dencərə a wəran wətōt məyōne. ¹² Ndekəl oḡ, kance kō pəmar a icəme nu dəntōf, mba wəlōma eyi nwe cōlōtərne dokom kō wos'am pətəs ina ma. ¹³ Məcəpərəne nno pibi. Bət-bətana, k'εfaḡ kələk kε kon ka kəcəme nu dəntōf-ε, tentese, pəcəme nu dəntōf. Mba k'ḡntōfəḡ kəcəme nu dəntōf-ε, ina incəme nu dəntōf, Kanu Kəpōḡ kəyi de! Məfəntərə han dec dōcōk.»

¹⁴ Kō Rut fəntərə kō wəcək tantōf han kō dec dōcōk, k'eyefe pəpan-pan, tēm nte antōtam kəncəpələne ma. Kō Bōs oloku kō: «Ta pacərə a mändersa nno dəkur de!»

¹⁵ Kō Bōs oloku kō: «Məcipi kəfakəl nke məncəpərne ma, məsumpər ki bel-bel.» Kō Rut osumpər kəfakəl, kō Bōs emberε kō mənḡḡben ma cōrs tafala camət-tin, k'ōnḡḡkər kō, kō Bōs cḡkō dare.

¹⁶ Kō Rut cḡkō ndena kōncərə kon Noyemi, kō wəkakō eyif kō: «Mən' cō fō wəkawε wan kem?»

Kō Rut cōlōmər kōncərə kon mes mōkō wərkun nwe enayōne kō ma fəp. ¹⁷ Kō Rut oloku: «Cōcōḡ'im cōrs mafala camət-tin mme, pəcloku: «Ta məlukus waca wācōkər ndena kōncərə kam!»» ¹⁸ Kō Noyemi oloku Rut: «Məyi nno, wan kem, han məcərə kō tōkō mes mame mendeləpsər ma, bawo wərkun wəkawε, cōcōstam kəndε k'ḡntōlip mes mame mōkō-ε!»

Bɔs eɓek ke ka Elimɛlek

4 Kɔ Bɔs ɔŋko dɛkɛbɛrɛ da dare danjan k'ɔŋko pɛndɛ. Pɛwon fɛ kɔ wɛkomɛnɛ ka Elimɛlek wɛka dɛkɛca, nwe Bɔs enaloku a wɛkako enaŋkanɛ kɛɓtɛrnɛ kɛcɛmɛ ka Rut dɛntɔf pɛtas kɔ mɔ, kɔ wɛrkun nwe encepɛr, kɔ Bɔs ewe kɔ: «Mɛcɔŋnɛ mɛdɛ mɛndɛ nno, mɛna kare!» Kɔ wɛkako ɔncɔŋnɛ k'ɔŋko pɛndɛ. ² Kɔ Bɔs eɓek afum abeki wɛcɔ dare disrɛ, k'oloku ŋa: «Nɛndɛ nno!» Kɔ akako ŋandɛ. ³ Kɔ Bɔs oloku wɛkɔ pɛnamar a pɛcɛmɛ Rut dɛntɔf mɔ: «Ntɛ Noyemi eyɛfɛ atɔf ŋa Mohabu, k'ɛfan kɛcamɛs antɔf ŋɔko ŋɛnayɔnɛ ŋa wɛnc kosu Elimɛlek mɔ. ⁴ K'incɛm-cɛmnɛ kɛsɔŋ'am ti kɛcɛrɛ, ilok'am ti: Mɛsɛr mɛway di, fɔr ya abeki a afum asu kirin kɔ afum acuru ako ŋandɛtɛŋnɛ ti mɔ! Kɔ mɛfan kɛway di-ɛ, mɛway! Kɔ mɛntɔɔfan di-ɛ, mɛsɔŋ'em ti kɛcɛrɛ, bawo sariyɛ sa ke kanjɛ, kɔ mɛna mɛyɛfɛ day-ɛ, in' ɔ pɛmar icɛmɛ.» Kɔ wɛrkun nwe oloku Bɔs: «Ifan kɛway dale dadɔko yati.» ⁵ Kɔ Bɔs endɛŋɔr: «Kɔ mɛway dale Noyemi dɛwaca-ɛ, mɛnɛ mɛnasɛr sɔ Rut wɛMohabu, wɛran ka wɛfi. Ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta tewe ta wɛfi tɔɔɓɓɛ ke kanjɛ kɛronj mɔ.» ⁶ Nwe enalɔtɛrnɛ dokom mɔ, oloku: «Ifɔtam kɛway ke nke kɛntɔdɛyɔnɛ ka awut em, kɛyɔnɛ ka awut a Rut mɔ. Mɛna mɛway ke nke pɛmar iway mɔ, bawo ifɔtam kɛway ki.»

⁷ (Cɔkɔ-cɔkɔ Yisrayel, kɛcɛpɛs ka dim da fum, tɔyɔnɛ fɔ kɛway ke kɛsɛpɛrɛnɛ, kɔfta kɔ mɛwure, mɛsɔŋ ki wɛkɔ nɛyi kɛlompɛs mes mɔ. Tɔyɔ tɔtɔkɔ tɛnayɔnɛ tɛcɔŋsɛ moloku cɔkɔ-cɔkɔ atɔf ŋa Yisrayel). ⁸ Kɔ wɛrkun nwe pɛnamar kɛway dale ndɛ mɔ, oloku Bɔs: «Bɔs, mɛna mɛway!» Kɔ wɛrkun nwe owure kɔfta kɔn. ⁹ Awa, kɔ Bɔs oloku abeki kɔ afum fɛp: «Tɛyi mɔkɔ fɔr yonu kirin, a injɔ-sɔtɛr Noyemi dɛwaca ca nyɛ yɛnayɔnɛ ya

Elimɛlek fɛp mɔ, kɛyɛfɛ ka Kilyɔŋ hanj kɛbɛp ka Malɔŋ. ¹⁰ Iwosɛ sɔ kɛnasɛr Rut wɛMohabu, wɛran ka Malɔŋ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pade pacwɛnɛ kɔ ke kɔn mɔ, ta pade-pɛlɛrnɛ tewe tɔn awɛnc ŋa daco dare dandɛ mɔ. Tɛyi fɔr yonu kirin mɔkɔ?» ¹¹ Kɔ afum ako ŋanacɛmɛ dɛkusunjɛka mɔ fɛp fanjan kɔ abeki ŋambaŋɛnɛ: «Tɛyi fɔr yosu kirin! Kanu Kɛpɔŋ kɛpɔcɛ wɛran wɛkawɛ awut pɛmɔ Leya kɔ Rasɛl, aran ŋɛ mɛrɛŋ ŋɛ ŋaŋkom afum a atɔf ŋa Yisrayel mɔ. Kanu Kɛpɔŋ kɛsɔŋ'am fɛnɔntɛr aka kusunjɛka ka ɛfɛrat daco, mɛsɔɔ tewe ndɛ Betlɛhem! ¹² Kanu Kɛpɔŋ kɛsɔŋ'am kɔ wɛran wɛkawɛ awut alarɛm, Kanu kɛsɔŋɛ afum am ŋade ŋayi pɛmɔ awut a kɛɓ ka Pɛrɛc, ŋɛ Tamar enakomɛ Yuda mɔ!» ¹³ Kɔ Bɔs enɛncɛ Rut, k'ombocɛrnɛ kɔ. Kɔ Kanu Kɛpɔŋ kɛsɔŋɛ Rut kɛbɛkɛs, k'ɔŋkom wan wɛrkun. ¹⁴ Kɔ aran ŋaloku Noyemi: «Sɛŋkor-koru Kanu Kɛpɔŋ nke kɛsɔŋɛ mɔkɔ k'ɔŋkom fum nwe endɛkɛkɛs'am mɔ. Kanu kɛdɛ kɛpɔcɛ wan kam fɛnɔntɛr Yisrayel. ¹⁵ Endɛkafɛl'am tɛyi, pɛkɛkɛs'am detɛmbɛra dam disrɛ. Bawo wɛran ka wan kam nwe ɔmbɔtɛr'am mɔ, okom kɔ. Wɛran ka wan kam nwe encepɛr'am awut arkun camɛt-mɛrɛŋ mɔ.» ¹⁶ Kɔ Noyemi eɓek wan k'ɛnɛknɛ, nkɔn Noyemi enadusum wan kakɔ. ¹⁷ K'andɛ a Noyemi ŋasɔŋ kɔ tewe, ŋacloku: «Noyemi ɔŋkom wan!» Kɔ ŋawe kɔ Obɛd. Nkɔn enayɔnɛ papa wɛka Yisay, Yisay enayɔnɛ papa wɛka Dawuda.

Mewe ma atem a Dawuda

¹⁸ Mewe ma awut a Pɛrɛc mɛmɛ: Pɛrɛc okom Hɛcɛron, ¹⁹ Hɛcɛron okom Ram, Ram okom Aminadabu, ²⁰ Aminadabu okom Nasɔŋ, Nasɔŋ okom Salmɔŋ. ²¹ Salmɔŋ okom Bɔs, Bɔs okom Obɛd, ²² Obɛd okom Yisay, Yisay okom Dawuda.

Luk

Kàbèrè ka kàcòp moloku ma Luk

1 Nte afum alarəm ɲaɲcòp kə̀lompəs ka mes mme menacepər su dacɔ mɔ, ² pə̀mɔ tɔkɔ akɔ ɲananə̀ɲk mi dəkə̀còp, akɔ ɲanasom kə̀lòku ka afum toloku ta Kanu mɔ. ³ Kə̀lèləs kam, Teyofil, itɔ pə̀wuren'əm fɔ pən-tese ina sɔ, nte inten mi bel-bel kə̀yɛfɛ dəkə̀còp mɔ. Awa, isɔɲ'am mi kə̀cərə̀ də̀mɛcicəs pə̀mɔ tɔkɔ inatakəs mi mɔ, ⁴ nte tɔɲsɔɲɛ məcərə̀ kə̀ɲce ka mes mme an-tə̀ks'am mɔ.

Mɛlɛkɛ moloku kə̀dekòm ka Aɲnabi Saɲ †

⁵ Təm nte Herodu enayɔ̀nɛ wə̀bɛ ka atɔf ɲa Yude mɔ, wə̀lɔɲɛ ka Kanu wə̀lɔma enayi pac-we kɔ Yakariya, wə̀ka kə̀gba ka alɔɲɛ nke aɲc-wenɛ wə̀tem Abiya mɔ enayɔ̀nɛ; wə̀ran kɔn pə̀wur dokom da Aruna, pac-we kɔ Elisabət. ⁶ Mɛrə̀ɲ maɲan fə̀p ɲanalomp fɔr ya Kanu kir-ɲ, ɲacə̀mɛ sɔ dɔpɔ kɔ mosom ma Kanu Kə̀pɔɲ fə̀p darə̀ɲ pə̀mɔ tɔkɔ pə̀mar mɔ. ⁷ Mba ɲanayɔ̀ fɛ wan, ba-wɔ Elisabət enayɔ̀nɛ fɛ wə̀ran wəkombə̀ra, mɛrə̀ɲ maɲan fə̀p ɲanasikər.

⁸ Dɔsɔk dɔlɔma Yakariya pə̀c-bə̀c yɛbə̀c yɔn ya kə̀lɔɲɛ ka Kanu, bawo kə̀gba kə̀ɲan kə̀nakɔ kə̀tɔmpər kə̀lɔɲɛ kə̀ɲkɔ. ⁹ Pə̀mɔ tɔkɔ alɔɲɛ a Kanu ɲaɲyɔ̀ ti mɔ, k'ə̀ɲgbal kɔla †; kɔ kɔla kə̀mentər Yakariya dɔsɔk dadɔkɔ kə̀bɛrɛ ka dəkə̀fɔ kə̀cɛmpɪ ka kə̀lɔ kə̀pɔɲ pə̀kɔ-motɛ Kanu Kə̀pɔɲ curay. ¹⁰ Afum alarəm ɲanayi nde dabanɲka *ɲac-lok-lokər Kanu* təm tatɔkɔ aɲc-mot curay mɔ. ¹¹ Awa, kɔ mɛlɛkɛ ma Kanu mowurər Yakariya, mɛcə̀mɛ nde kə̀ca kə̀tɔt ka *ə̀ɲgbip* ɲɛ aɲmot curay mɔ. ¹² Nte Yakariya enə̀ɲk mɛlɛkɛ mme mɔ, kɔ pə̀yi kɔ yama-yama, kɔ kə̀nesɛ kə̀sumpər kɔ. ¹³ Mba kɔ mɛlɛkɛ mme moloku kɔ:

«Ta mənɛsɛ Yakariya,
bawo Kanu kə̀lɛk kə̀tɔla kam:
Elisabət, wə̀ran kam, endekom'am wan wə̀rkun
mədə̀ mə̀wɛ kɔ tɛwɛ ta Saɲ ‡.

¹⁴ Wan wəkakɔ endesɔɲ'am kə̀yɛkti dɔmp pə̀bɔt'am sɔ mes;

kə̀kom kɔn kə̀ndesɔɲɛ afum alarəm kə̀sɛlsər.

¹⁵ Bawo fum wə̀pɔɲ endeyi fɔr ya Kanu Kə̀pɔɲ kir-ɲ;

† «*Saɲ Batis*» = *Yaya*; itɔ «*Saɲ, wə̀gbət afum dərɔmun tɛta kə̀sɔkəs bəkə̀c ɲaɲan.*». †† «*kɔ kɔla kə̀mentər nwe Kanu kə̀fə̀ɲ mɔ.*» *K'ə̀ɲgbal kɔla: tatɔkɔ tɔ aɲc-yek-yek wə̀lɔɲɛ alɔɲɛ dacɔ nwe pə̀c-mar kə̀bɛrɛ kə̀fɔ kə̀cɛmpɪ kə̀kɔ-motɛ Kanu curay nde kə̀lɔ kə̀pɔɲ mɔ.*» ‡ a. «*Yaya*» = «*Saɲ*»

ɔfɔde pə̀c-mun member, ɔfɔde pə̀c-mun yomunəs nye yɛɲcisəs mɔ,

endelare *Amera Nɛcɛmpɪ ɲa Kanu* pə̀sɔɔ-yi kɛrɛ dəkɔr.

¹⁶ Endelukɛ awut a Yisrayel alarəm nɔɔ Kanu Kə̀pɔɲ, Kanu kə̀ɲan, kə̀yi mɔ.

¹⁷ Kanu kə̀ndesak Saɲ pə̀yi Wə̀bɛ kir-ɲ kə̀dɛrɛnɛ am-ɛra kɔ fə̀nɔntər ya wə̀də̀ɲk wə̀ka Kanu Eliya.

Endekafə̀li bəkə̀c ya cas nɔɔ awut ɲayi mɔ, bəkə̀c ya atanɲ lə̀ɲəs nɔɔ kə̀sɔk dɔmp ka alompu kə̀yi mɔ,

pə̀lompəs afum aɲɛ ɲandeyi kiyi ka Kanu Kə̀pɔɲ tɛm fə̀p mɔ.»

¹⁸ Kɔ Yakariya eyif mɛlɛkɛ: «Cə̀kɛ cɔ indecə̀rɛnɛ, a kə̀ɲce kɔ-ɛ? Bawo wə̀tem iyɔ̀nɛ kɔ wə̀ran kem sɔ em-bək.» ¹⁹ Kɔ mɛlɛkɛ mɔsɔɲɛ kɔ kə̀cərə̀, moc-loku kɔ : «Ina ɔyɔ̀nɛ Yibirila nwe ɛɲcə̀mɛ Kanu fɔr kir-ɲ mɔ! Asom'im kə̀som də̀m kə̀delok-lokər'am, ilok'am toloku tɔtɔt tan-tɛ. ²⁰ Mba nte mə̀ntɔlɔɲ moloku mem mɔ, mə̀fɔdesɔ-tam kə̀lok-loku haɲ dɔsɔk nde tendeyi mɔ, təm nte Kanu kə̀ndefə̀ɲ mɔ.» ²¹ Nte afum fə̀p ɲac-kar Yakariya nde dabanɲka mɔ, kɔ pə̀nde pə̀ciyanɛ ɲa, bawo oɲc-won də̀ndo kə̀fɔ kə̀cɛmpɪ. ²² Yakariya endewur, ɛntam fɛ kə̀lok-lokər ɲa, kɔ afum ɲaɲcərə̀ a Kanu kə̀sɔɲɛ Yakariya kə̀nə̀ɲk tɛs tɔlɔma də̀ndo kə̀fɔ kə̀cɛmpɪ disrɛ. Kɔ Yakariya ɔyɔ̀nɛ wə̀tɔtam kə̀lok-loku, k'ɛyɛfɛ kə̀lok-lokərə̀ ɲa waca.

²³ Nte mataka mɔn ma yɛbə̀c mɛɲcɛpər mɔ, k'olukus nde kə̀lɔ kɔn. ²⁴ Pə̀won fɛ, kɔ wə̀ran kɔn Elisabət em-bəkəs. K'ɔɲgbɔpɔnɛ yof kə̀camət, pə̀c-loku: ²⁵ «Nte tɔ Kanu Kə̀pɔɲ kə̀yɔ̀n'əm, kə̀ntɛr oɲ kə̀dewosɛ kə̀wur'əm malap nɔɔ afum ɲayi mɔ.»

Mɛlɛkɛ moloku kə̀dekòm k'Aɲnabi Yesu

²⁶ ɲof ɲa camət-tin ɲa kə̀bɛkəs kɔn, kɔ Kanu kə̀som mɛlɛkɛ Yibirila nde dare dɔkɔ aɲwɛ Nasarɛt mɔ, atɔf ɲa Kalile, ²⁷ ndena wan wə̀ran wə̀tɔcərə̀ wə̀rkun, nwe aɲc-we Mari mɔ. Isifu wə̀ka dokom da Dawuda ɛɲc-fac kɔ.

²⁸ Kɔ mɛlɛkɛ mɛmbɛrɛ ndena Mari, kɔ moloku: «Pə̀bɔt'am, mə̀na nwe Kanu kə̀mar kə̀fili mɔ; Kanu Kə̀pɔɲ kə̀sol'am!» ²⁹ Kɔ toloku tatɔkɔ tɔsɔɲɛ kɔ pə̀yi Mari yama-yama. K'ɛyifnɛ nte kə̀yif kə̀ɲkɔ kə̀lòku mɔ. ³⁰ Kɔ mɛlɛkɛ moloku kɔ:

«Ta mənɛsɛ Mari, bawo mə̀sɔtɔ kə̀mar kə̀fili nke kə̀yɛfɛ ndena Kanu mɔ.

³¹ Mə̀nə̀ɲk fɛ! Kə̀bɛkəs kɔ mə̀nder, məkòm wan wə̀rkun,

māde māwe kɔ tewe ta Yesu. ³² Fum wəpɔŋ endeyi, paɔ-we kɔ wan ka Wəbe wəka dareŋɔ, Kanu Kəpɔŋ kəndesɔŋ kɔ kəŋgbasar † ka dəbe da Dawuda, wətem kɔn.

³³ Nkɔn endekekəre dəbe da doru o doru nɔɔ aka dolom da Yakuba †† ŋayi mɔ, dəbe dɔn dɔfɔdelip.»

³⁴ Kɔ Mari eyif meleke: «Cəke cɔ tatɔkɔ tentam kəyi-ε, bawo iŋcəre fe wərkun?» ³⁵ Kɔ meleke moloku kɔ: «*Amera Njecempi ŋa Kanu* ŋendeder'əm, fəŋɔntər fa Wəbe wəka dareŋɔ fəkump'əm katakəp kɔn.

Itɔ endesɔŋe wan nwe andekom mɔ kəcemp, paɔ-kule kɔ «Wan ka Kanu.»

³⁶ Məŋəŋk fe! Elisabet wəkomene kam, nkɔn sɔ em-bekəs wan wərkun detembəra dɔn disre. Nkɔn nwe aŋc-kule kəɔ-kom mɔ, ŋof ŋɔn ŋa camət-tin ŋa kəbekəs ŋeyi ŋaŋe, ³⁷ bawo Kanu kəfɔtarpene tes o tes.» ³⁸ Kɔ Mari oloku: «Kanu kəyɔn'em tatɔkɔ məntep kəc-loku mɔ. Wəcar ka Kanu Kəpɔŋ iyɔne; intola teyi pəmə tantə məlok'im ti mɔ.» Kɔ meleke meyefe kɔ day kɔ mɔŋkɔ.

Mari kəkɔtəs ndena Elisabet pəkɔ-nəŋk kɔ

³⁹ Mata mamɔkɔ, kɔ Mari eyefe kəkɔ katəna-katəna dare da Yuda dɔlɔma, nde atɔf ŋa dəmɔɔ. ⁴⁰ K'ɔŋkɔ pəberə kəɔ ka Yakariya, k'eyif Elisabet. ⁴¹ Elisabet endene kəne dəm kəyif ka Mari, kɔ wan esep kɔ dəkɔr. Kɔ *Amera Njecempi ŋa Kanu* ŋelare katin Elisabet, ⁴² kɔ ŋɔɔŋe Elisabet kəgbəŋe kəloku:

«Kanu kəmpoc'am pətɔt aran fəp daco, ⁴³ Ak' iyɔne nte iya wəka Wəbe kem endeder kəyif'im mɔ? ⁴⁴ Nte ine kəyif kam mɔ, kɔ wan esep'im dəkɔr pəbotu disre. ⁴⁵ Pəbɔt nwe enalaŋ mɔ, bawo nte Kanu Kəpɔŋ kənaloku kɔ mɔ tendeyi.»

Teləŋ ta Mari tokor-kore Kanu

⁴⁶ Kɔ Mari oloku oŋ: «Iŋkor-koru Kanu Kəpɔŋ kətam kem fəp, Kanu kəpocə pətɔt pokom pa kor kam! ⁴⁷ Amera ŋem ŋelare pəbotu teta Kanu Kəpɔŋ Wəyac kem; ⁴⁸ bawo owosə kəgbal fɔr nɔɔ ina, wəcar kɔn wəfəfər iyi mɔ. Ey, kəyefe ndekəl haŋ tɔm fəp, afum ŋande ŋac-lok'im a pəmbɔt'im, ⁴⁹ bawo Wəka fəŋɔntər nwe ɔyɔn'em mes mɔpɔŋ mɔ, tewe tɔn teŋcemp! ⁵⁰ Kəbɔt ka Kanu amera kəŋyefe detemp kɔ detemp ako ŋaleləs ki mɔ. ⁵¹ Kəmentər fəŋɔntər fa kəca kɔn: kɔ kəsaməsər afum ako ŋanabək bəkək mɔ; ⁵² kɔ kəŋgbal abe apɔŋ dəbe danan kɔ kəŋcəmbər afəfər kirin.

† «kəŋgbasar»= «dɔcɔm da dəbe», ti tɔyɔne tɔgbekəre ta dəbe.

†† «Kəɔ ka Yakuba»= «afum aka Yisrayel»

⁵³ Kɔ kəsɔŋe kənembəre pətɔt aŋe dor dənayo mɔ; kɔ kəmbeləs ako ŋanayo daka mɔ waca wəɔɔkər.

⁵⁴ Kɔ kənder kədəmar aka Yisrayel, amarəs ɔn: kəmpələrne fe kəmentər dobotu amera dɔn ⁵⁵ a Abraham kɔ yuruya ɔn ta doru o doru —pəmə tɔkɔ enaloku ti atem asu mɔ.»

⁵⁶ Kɔ Mari ŋayi kɔ Elisabet haŋ yof maas, k'olukus nde ndɔɔɔn.

Kəkom ka Aŋnabi Saŋ Baptist ‡

⁵⁷ Kɔ tɔm tɔmbəp nte pənamar Elisabet pəkɔm mɔ, K'ɔŋkom wan wərkun. ⁵⁸ Ande ɔn kɔ akomene ɔn ŋane, a Kanu kəntore kɔ pəforu disre, kɔ pəmbɔt ŋa fəp faŋan. ⁵⁹ Tataka ta camət-maas ta kəkom kɔn, kɔ ŋander kədəkəŋc ka wan, kɔ ŋasɔŋene kɔ tewe ta kas Yakariya. ⁶⁰ Mba kɔ kere elek moloku, k'oloku: «Ala, Saŋ sɔ andewe kɔ.» ⁶¹ Mba afum ŋaloku kɔ: «Ali fum eyi fe dokom dam nwe aŋwe tewe tantə mɔ.» ⁶² Kɔ afum ŋayefe kəyifətə kas waca, tewe ta wan nte efaŋ pawe kɔ mɔ. ⁶³ Kɔ Yakariya ewe tabam, k'ɛŋcic: «Saŋ sɔ andewe kɔ.» Kɔ pəŋciyanə afum fəp. ⁶⁴ Kɔ kusu kɔn kəmepe katina, kɔ temer tɔn tɔyefe; k'eyefe kəkɔr-koru ka Kanu. ⁶⁵ Kɔ kənese kəyi ande ɔn fəp, kɔ mes mamɔkɔ mɛmbaŋ atɔf ŋa Yude fəp, paɔ-yifətene mi. ⁶⁶ Nwe o nwe ene paɔ-loku mi, teŋyi kɔ dəkəkək, ŋac-yifne: «Ake wan wəkakɔ endeyɔne oŋ-ε?» Kɔ fəŋɔntər fa Kanu Kəpɔŋ fəŋcəme kɔ darəŋ.

Teləŋ ta Yakariya tokor-kore Kanu

⁶⁷ K' *Amera Njecempi ŋa Kanu* ŋelare Yakariya papa ka Saŋ, k'eyefe kədəŋk moloku mme Kanu kənasɔŋ kɔ kəloku mɔ, paɔ-loku:

⁶⁸ «Iŋkor-kor'əm mənə Kanu Kəpɔŋ, Kanu ka aka Yisrayel, bawo kənder kəmar afum ɔn, kɔ kəmbaŋ ŋa. ⁶⁹ Kəwure su wəyac wəpɔŋ, dokom da Dawuda, wəmarəs kɔn. ⁷⁰ —Itɔ Kanu kənalok-loke cusu ca adəŋk ɔn acempi kəyefe nte pənawon mɔ—

⁷¹ kənasɔŋ su temer kədəbaŋ su aterene asu dəwaca kɔ kətam ka ako ŋantɔfaŋe su pətɔt mɔ. ⁷² Itɔ kənamentəre amera ŋobotu ŋa ki atem asu, kɔ kəŋcɛm-cɛmne *kəcaŋəs kəcempi kəŋan kəyi tes tin*. ⁷³ Pəmə *kədəram* kaŋkɔ Kanu kənaderme Abraham wətem kosu, itɔ elase su ki, ⁷⁴ a kɔ kəndebaŋ su aterene asu dəwaca-ε, kəndesɔŋe su tɔm tatɔkɔ paɔ-kor-koru kɔ bəkək yoforu disre, ⁷⁵ nte tɔŋɔŋe pakor-koru kɔ decempi kɔ dolompu disre fɔr ɔn kirin kiyi kosu doru fəp mɔ. ⁷⁶ Kɔ mənə wan kem, wədəŋk wəka Wəbe wəka dareŋɔ ɔ andew'am.

Mənə endeyi Wəbe kirin, məc-lompəs səpɔ ɔn.

⁷⁷ Məko məsənjə afum ɔn kəcərə a Kanu kənder kədey-ac ɲa,

kəŋaŋnəne ɲa kiciya kəŋan. ⁷⁸ Ey! Teta dərənjc kɔ dobotu amera da Kanu kosu,

kəmot su pəwaŋkəra pa dərənjc, mpe powurene kɔ pəwaŋkəra pa dec dərənjcə mɔ.

⁷⁹ Nte tɔŋsɔnjə ako ɲayi kubump kɔ ako ɲayi katəkəp ka defi dəntɔf mɔ, ɲasɔtɔ pəwaŋkəra, kəsɔle su sɔ dɔpɔ da pəforu.»

⁸⁰ Kɔ wan embək, pəc-sɔtɔ fənɔntər fa amera. K'eyi dəndo dətəgbərə haŋ dɔsɔk nde enamentərne nno afum aka Yisrayel ɲayi mɔ.

Kəkom ka Aŋnabi Yesu (Isa)

(Mt 1:18-25)

2 Mata mamɔkɔ mɔ, Okustu wəbe wəpɔŋ wəka tɔf ya Rom fəp, osom kəlm ka afum aŋe ɲanayi dɛbe dɔn dəntɔf mɔ fəp. ² Kəlm kəcɔkɔ-cɔkɔ kəŋkɔ kənayi tɛm nte Okustu enacəmbər Kurenio, pəyɔne wəbe ka atɔf ɲa Siri mɔ. ³ Kɔ afum fəp ɲaŋkɔ kəsɔnjə mewe nwe o nwe nde dare dɔn dɔpɔŋ nde aŋkom kɔ mɔ.

⁴ Kɔ Isifu nkɔn sɔ empe kəyefɛ dare da Nasaret atɔf ɲa Kalile kəkɔ dare da Dawuda nde aŋwe Betlehem mɔ, bawo Isifu wəka kəb kɔ dokom da Dawuda dɔ enayɔne. ⁵ Nte tɔŋsɔnjə pəsɔnjə tewe kɔ Mari, wəran nwe eŋc-fac mɔ, wəkakɔ pəbəkəs.

⁶ ɲanasɔrɔ-yi di, kɔ tɛm ta Mari tokom tɛmbəp, ⁷ k'ɔŋkom wan kɔn wəcɔkɔ-cɔkɔ wərkun. K'ɔfɔktər kɔ dəkəloto, k'ɔŋkɔ pəboc kɔ dətəŋku nte aŋc-bərə yɔcɔl yeri mɔ, bawo ɲanasɔtɔ fɛ kəfo dəndo dəkərwəŋse.

Mələkə ma Kanu mowurər akək yɔcɔl

⁸ Atɔf ɲin ɲaŋkɔ ɲenayɔ akək aŋe ɲaŋc-cəpərəne pibi dəkulum kəbum ka yɔcɔl yaŋan mɔ. ⁹ Kɔ mələkə ma Kanu Kəpɔŋ mowurər ɲa, kɔ **pəmot pa debeki da Kanu Kəpɔŋ** pəŋkel ɲa. Kɔ kənese kəpɔŋ kəyi ɲa. ¹⁰ Mba kɔ mələkə moloku ɲa: «Ta nənese! Bawo toloku tɔtɔt tɔ inder kədeloku nu, nte tendebɔtəs afum fəp bəkək mɔ: ¹¹ Mɔkɔ, nde dare da Dawuda disre, aŋkom'ɔn wəyac, nwe sɔyɔne Wəbe, nwe Kanu kəyək-yək mɔ. ¹² Nte tendeyɔn'ɔn tənepələ taka ti: Nəŋkɔ-bəp kənaka pafɔktər ki dəkəloto, kəfəntərə dətəŋku nte ambərə yɔcɔl yeri mɔ.

¹³ Pəwon fɛ, kɔ kənay ka mələkəe ma dərənjc kəməpne katina mɔcɔkɔ-cɔkɔ kəkɔr-koru ka Kanu, moc-loku: ¹⁴ «**Debeki da Kanu** deyɔ dərənjc, bəkək yɔfɔr ako ɲayi dən-tɔf ak' ɔmbɔtər ɲa mɔ!»

Akek kəkɔ kəŋan Betlehem

¹⁵ Nte mələkəe məsak ɲa kɔ mɛmpɛ dərənjc mɔ, kɔ akək ɲalokənɛ: «Awa, pəŋkɔn haŋ Betlehem, pako panəŋk tɔkɔ teyi mɔ, nte Kanu Kəpɔŋ kəsɔnjə su kəcərə mɔ.» ¹⁶ Kɔ akək ɲambəkər kəkɔ, kɔ ɲaŋkɔ ɲabəp Mari

kɔ Isifu, kənaka kəfəntərə təŋku pəbərə pa yɔcɔl yeri.

¹⁷ Nte ɲalip kəŋəŋk ti mɔ, kɔ ɲalɔm tɔkɔ analoku ɲa teta wan kəkɔ mɔ. ¹⁸ Ako ɲanacəŋkəl moloku mɔkɔ akək ɲaŋc-lɔmər ɲa mɔ fəp, kɔ mɛŋciyanɛ ɲa. ¹⁹ Kɔ Mari eməŋkərne moloku mamɔkɔ fəp, pəc-cɛm-cɛmne mi dɛbəkək. ²⁰ Kɔ akək ɲaluksərne sɔ nde ɲanayefɛ mɔ, **ɲac-cam debeki** da Kanu, ɲaŋc-kor-koru Ki teta moloku mɔkɔ mələkə mənaloku ɲa, a kɔ ɲaŋəŋk sɔ mi mɔ.

Kəwure ka Aŋnabi Yesu doru

²¹ Nte kəkom ka wan kəsɔtɔ mata camət-maas mɔ, k'əŋkəŋc kɔ, k'awe kɔ Yesu, tewe nte mələkə mən-aboŋcər ɲa, ta antabəkəs kɔ mɔ.

Kəmentər ka Aŋnabi Yesu nde kəb kəpɔŋ ka Kanu

²² Nte mataka maŋan ma kəsɔkəsne melip pəmo nte sariyɛ sa Musa səloku ti mɔ, kɔ ɲaŋkəkərə kɔ Yerusalem kəkɔ-mentər kɔ Wəbe Kanu. ²³ ɲanayɔ mɔyɔ mɔkɔ aŋcic buk ba sariyɛ sa Wəbe disre mɔ: «Awut arkun acɔkɔ-cɔkɔ aŋe aran ɲaŋkom mɔ fəp, pəmar pasɔŋ ɲa Wəbe Kanu ɲayɔne acempi.» ²⁴ Pəmar sɔ akombərə a wan wəkakɔ ɲalɔŋne Kanu «mɔpay mɛrəŋ, kɔ pəyɔne fɛ ti-ɛ, ntantoriya yowut mɛrəŋ,» pəmo tɔkɔ aloku ti sariyɛ sa Wəbe disre mɔ.

²⁵ Tɛm tətɔkɔ fum wəlɔma enayi Yerusalem pac-we kɔ Simɔŋ. Fum wəlɔmpu enayi pəcəme dɔpɔ da Kanu darəŋ, pəc-kar nwe endeyac Yisrayel mɔ, **Amera Njecempi ɲa Kanu** ɲenayi kɔ kəroŋ. ²⁶ Amɛra Njecempi ɲaŋkɔ ɲenasɔnjə kɔ kəcərə, a ɔfɔfi ta enəŋk Krist, wəbe nwe Kanu Kəpɔŋ kəyək-yək mɔ. ²⁷ Kɔ **Amera Njecempi ɲa Kanu** ɲaŋkɔŋəs kɔ, k'ɔŋkɔ nde **kəb kəpɔŋ ka Kanu**. Nte akombərə a Yesu ɲaŋkəkərə kɔ kəkɔ-yɔne kɔ tɔkɔ sariyɛ səloku mɔ, ²⁸ kɔ Simɔŋ elɛk wan dəwaca k'ɔŋkor-koru Kanu pəc-loku: ²⁹ «Wəbe, məntam oŋ kəsak wəcar kam pəfine abəkək ɲoforu pəmo tɔkɔ mənaloku ti mɔ, ³⁰ bawo fɔr yem yati yɔ inəŋke nte məyɔ kəyac ka afum am mɔ— ³¹ Nwe məlompəs afum fəp fɔr kiriŋ mɔ— ³² endeyɔne pəmo pəmot mpe pendesɔŋ afum a tɔf ya doru fəp pəwaŋkəra it' ɔŋsɔnjə ɲacərə Kanu. Nwe endeyɔne pələl pa afum am, aka Yisrayel.»

Simɔŋ kəlɔku ka tɔkɔ Kanu kəndeyɔ mɔ

³³ Kɔ pəŋciyanɛ akombərə a Yesu nte Simɔŋ oŋc-loku teta Yesu mɔ. ³⁴ Kɔ Simɔŋ ontolanɛ ɲa, k'oloku Mari iya wəka Yesu: «Kanu kəŋkərə wan wəkawə kədesɔnjə aka Yisrayel alarəm kətəmpənɛ, pəyɛkti sɔ alarəm. Paka pa Kanu pɔ mpe pendesɔnjə afum kəgbəkələnɛ mɔ. ³⁵ Endebɛr pəwaŋkəra bəkək ya ako ɲayɔ mɛcɛm-cɛmne mɔgɔpɔne mɔ. Kɔ mənə Mari, pəcuɔ pendefut'əm abəkək pəmo tɔkɔ kəŋgbasar kəŋfutu mɔ.»

Wədəŋk wəka Kanu wəran Hana

³⁶ Wədəŋk wəran wəlɔma enayi pac-we kɔ Hana, wan ka Panuyel, wəka kusɔŋka ka Aser. Wəran wəsikər

† «Wəsom ka Kanu» = «Krist» tokule tɔ = «Nwe Kanu kəyək-yək kəsom mɔ».

enayi. Enalɔ nda wærkun meren camæt-merəŋ kəyefɛ nte anagbaŋne kɔ mɔ. ³⁷ Kɔ wos ende pəfi, k'eyi oŋ ta ɔɔ wærkun-ɛ. Hana pəsɔtɔ meren 84 k'eyi, ta ɔmbɔle *kəlb kəpɔŋ ka Kanu*-ɛ pəc-bəc mɛfaŋ ma Kanu daŋ kɔ pibi *kəlok-lokər Kanu* kɔ kəsuy disre. ³⁸ Kɔ nkɔn ɔŋkɔ sɔ pəberɛ di tɛm tatɔkɔ Simɔŋ oŋc-loku teta wan pəc-korkoru sɔ Kanu mɔ; pəc-yif Kanu nəwali, pəc-loku teta wan akɔ ŋaŋc-kar Kanu kədəyac Yerusalem mɔ.

Kəlulukus ka Nasarət

³⁹ Nte akombəra a Yesu ŋalip kəyɔ ka mɔɔɔ mɔkɔ aloku sariye sa Kanu Kəpɔŋ disre mɔ, kɔ ŋalulukus nde ndaraŋan Kalile, nde dare da Nasarət. ⁴⁰ Awa, wan pəc-bək, pəc-sɔtɔ fəntɔntər. Pələre kəcərəe ka pɔkɔt, kəmar kəfili ka Kanu kəyi kɔ kəroŋ.

Aŋnabi Yesu kəkɔ ka nde Kəlb kəpɔŋ teren tɔn ta wəco kɔ mɛrəŋ

⁴¹ Kəren o kəren, akombəra a Yesu ŋaŋc-kɔ Yerusalem kətəŋne kəsata ka aSuyif ka Kəcɛpər. †
⁴² Nte Yesu ɔsɔtɔ meren wəco kɔ mɛrəŋ mɔ, kɔ akombəra ɔn ŋasolɛ kɔ kəkɔ-təŋne kəsata ka Kəcɛpər dəndo Yerusalem pəmo tɔkɔ ŋaŋc-yɔ ti kəren o kəren mɔ.
⁴³ Nte mataka ma kəsata melip mɔ, kɔ akombəra a Yesu ŋasumpər dɔpɔ kəlulukus ndaraŋan, mba kɔ wan Yesu nkɔn eyi Yerusalem, ta akombəra ɔn ŋaŋcərə ti-ɛ.
⁴⁴ Akombəra ɔn ŋanacɛm-cɛmne a Yesu ŋasol kɔ alulukus, kɔ ŋaŋkɔt tataka tin. Kɔ ŋantɛn Yesu akomɛnɛ kɔ acərənɛ aŋan daco. ⁴⁵ Mba ŋananəŋk fɛ kɔ. Kɔ ŋaluk-sərne sɔ Yerusalem ŋac-tɛn kɔ. ⁴⁶ Mata maas disre, kɔ ŋaŋkɔ ŋanəŋk kɔ nde *kəlb kəpɔŋ ka Kanu* disre, pənde atəkse daco pəc-cəŋkəl ŋa, pəc-yifət ŋa moloku. ⁴⁷ Aŋe ŋaŋc-cəŋkəl kɔ mɔ fəp, cusu cənawos ŋa dosoku domp dɔn, kɔ moloku mme oŋc-lukse ŋa mɔ. ⁴⁸ Nte akombəra ɔn ŋanəŋk kɔ mɔ, kɔ pəŋciyanɛ ŋa. Kɔ kərə eyif kɔ: «Wan kem, ta ake tɔ məyɔnɛ su tante-ɛ? Papa kam kɔ ina, bəkək yelɛɛ-lɛɛ su kətɛn kam!» ⁴⁹ Kɔ Yesu eyif ŋa: «Ta ake tɔ nəntɛn'em-ɛ? Nəŋcərə fɛ a mɛnɛ isumpər yɛbəc ya Papa kem?» ⁵⁰ Mba akombəra ɔn ŋanacərə fɛ tedisre ta toloku tatɔkɔ. ⁵¹ Kɔ Yesu eyefɛ kɔ ŋasol kɔ akombəra ɔn kəkɔ ka Nasarət, bawo Yesu enalɛləs ŋa. Kɔ iya kɔn eməŋkərne dɛbəkək mes mamɔkɔ fəp.
⁵² Yesu pəc-bərənɛ kəcərə pətɔt, pəc-naŋkanɛ kəbək, pəc-sɔtɔ kəmar kəfili ka Kanu kɔ afum.

Kawandi ka Aŋnabi Saŋ (Mt 3:1-12; Mk 1:1-8; Saŋ 1:19-28)

3 Teren ta wəco kɔ kəcəmət ta wəbe wəka atɔf ŋa Tiber, tɛm tatɔkɔ sɔ Pɔŋse Pilat pəyɔnɛ wəbe wəka atɔf ŋa Yude, Herodu nkɔn pəyɔnɛ wəbe ka atɔf ŋa Kalile, wəŋc Filip pəyɔnɛ wəbe wəka tɔf mɛrəŋ: nde Iture kɔ atɔf ŋa Tirakoniti. Lisaniyas pəyɔnɛ wəbe nde

† «Kəsata ka kəcɛpər» Kəsata kəpɔŋ ka Yisrayel kɔ, nke kəŋcɛm-cɛmɛs ŋa tɔkɔ mɛlɛkɛ mɛŋc-difət awut acɔkɔ-cɔkɔ a Misira a mɛc-sak akəŋan mɔ.

atɔf ŋa Abilen. ² Tɛm ta alonɛ a Kanu apɔŋ Hana kɔ Kayifa tənayi sɔ. Kɔ toloku ta Kanu tender Saŋ, wan ka Yakariya, nde dətɛgbərə. ³ Kɔ Saŋ ɔŋkɔt sədare sa Yurden fəp, pəc-kawandi kəgbət afum dərɔmun teta kəsəkɔpər mɛra yaŋan, ŋacəmɛ pəlompɔ darəŋ, nte tɔŋsɔŋɛ Kanu kəŋaŋne ŋa kiciya kəŋan mɔ. ⁴ Pəmo tɔkɔ aŋcic mi nde buk ba moloku ma wədəŋk wəka Kanu Esayi mɔ:

«Dim da wəkɔ eyi kəkulɛ-kulɛ nde dətɛgbərə mɔ dɔ: Nəlompəs dɔpɔ da Kanu Kəpɔŋ, Nəlompɛ mɔɔɔ mɔn!

⁵ Andelas mɔɔɔ daco fəp, mɔɔɔ kɔ pəŋeci fəp yendɛtor, Səpɔ sənūtəsne fəp səndelomp, Səpɔ səcumbul-cumbul fəp, andeyukur si, ⁶ Afum fəp ŋandenəŋk kəyac ka Kanu.»

⁷ Afum alarəm akɔ ŋaŋc-der nkɔn Saŋ pədəgbət ŋa dərɔmun mɔ, ŋc oŋc-loku ti: «Nəna aŋe nəyi pəmo bok mɔ! Anɔ ɛtək'son kəyɛksər ka mɛtɛlɛ mme mɛnder mɔ-ɛ? ⁸ Nəmentər dəmɔɔ a nəŋsəkɔpər mɛra, kɔ nəŋcəmɛ pəlompɔ darəŋ. Nəsak kəc-lokune: «Abraham ɔyɔnɛ wətem kosu.» Bawo ic-lok'un a Kanu kəntam kəkafəli masar mame awut a Abraham. ⁹ Ndekəl oŋ tomunt tɛfaŋ kəcɔp kəcɛpəs tək haŋ ntɛntəl ya yi: Kətɔk nke o nke kətɔkom yokom ɔtɔt, aŋcɛp ki paləm ki dənɛŋc.»

¹⁰ Kɔ cəgba ca afum cəyefɛ kəyifət kɔ: «Cəke cɔ səndeyɔ oŋ-ɛ?» ¹¹ K'oloku ŋa: «Məna nwe məŋyɔ suma mɛrəŋ mɔ, məpocɛ wəkɔ ɔntɔɔ mɔ, məna nwe məŋyɔ yeri mɔ, məpocɛ wəkɔ ɔntɔɔ mɔ.» ¹² Kɔ abanəs dut ŋander a Saŋ pəgbət ŋa dərɔmun, ŋac-yifət kɔ: «Wətəkse, cəke cɔ pəmar sədəyɔ oŋ-ɛ?» ¹³ K'oloku ŋa: «Ta nədɛŋər mɛrɛ o mɛrɛ antɔlɔk'un kəbaŋ mɔ.» ¹⁴ Kɔ asɔdar ŋayif kɔ sɔ: «A səna-a, cəke cɔ pəmar səyɔ oŋ-ɛ?» K'oloku ŋa: «Ta nəmentər nwe o nwe fəntɔntər, ta nədɛŋɛ sɔ nwe o nwe yem, kəway konu kətəŋ'ɔn.»

¹⁵ Nte afum fəp ŋanayi kəkar mɔ, kɔ ŋaŋyifnɛ dəbəkək kɔ pəyɔnɛ bafɔ Saŋ ɔyɔnɛ Krist, nwe Kanu kəpɔŋ kəyɛk-yɛk mɔ. ¹⁶ Kɔ Saŋ oloku ŋa: «Ina dərɔmun iŋgbət'un de, mba wəlɔma eyi kəder nwe ɔyɔ fəntɔntər pətəs'im mɔ, ali cɔfta ɔn iyɔ fɛ dofum nde pəmarɛ isikəli ci mɔ. Wəkakɔ, *Amera Njɛcɛmpi ŋa Kanu* disre kɔ nɛŋc yɔ ende pəc-gbət'un. ¹⁷ Pətɔmpər kəgbɔ kɔn pəc-fɛŋət kur kɔn; endɛcɛŋ-cɛŋ yika nyɛ endɛcɔfɛ nɛŋc nde dɔntɔdenimɛ mɔ, pələk malɔ mɔn pəber dəkɛlɛ.»

¹⁸ Saŋ oŋc-loku sɔ afum moloku mɔtɔt pəc-yɛŋkəs ŋa sɔ bəkək bel-bel. ¹⁹ Mba kɔ Saŋ enal wəbe Herodu teta Herodiyas, wəran nwe enabanəŋ wəŋc k'ɛnɛŋcɛ mɔ, kɔ teta mes mɛlɛc mɔkɔ Herodu enayɔ mɔ. ²⁰ Kɔ Herodu ende pənanəkanɛ kələsər: k'osumpər Saŋ, k'ɛmber kɔ dəbili.

Kəsɔkəs ka Aŋnabi Yesu (Mt 3:13-17; Mk 1:9-11)

²¹ Nte afum ŋasɔtɔ kəgbət dərɔmun mɔ, kɔ Yesu nkɔn sɔ ɔsɔtɔ kəgbət dərɔmun. Eyi *kəlok-lokər Kanu*, kɔ kɔm kəŋgbite, ²² kɔ *Amera Njɛcɛmpi ŋa Kanu* ŋontorər kɔ,

ne mæna sərka! Nəndesə-lok'im: «Səne mes məkə məj-
cepərene Kapernayum mə fəp, məyç sç mes min mayi
nnc aŋkom'am mə.»²⁴ Kç Yesu oloku ŋa sç: «Kaŋce
k'indelok'un: Ali wədəŋk wəka Kanu wəkin afəselenē
bel-bel nde aŋkom kç mə.²⁵ Kaŋce kç kaŋke indesə-
lok'un mə: Aran aŋe awos aŋa ŋanafı Yısrayel mə
ŋanala tēm ta Eliya, tēm nte kçm kənaŋbətne meren
maas yof camət-tin mə, a kç dor dçpçŋ dosumpər atçf
mə.²⁶ Mba kənasom fē Eliya nda nwe o nwe, mēne nda
wəran wətçlç wəlçma, nde Sarepta nde atçf ŋa Sidçŋ.
²⁷ Acunē sen alarəm ŋanayi sç Yısrayel tēm ta sayıbe
Elise. Mba ali wəkin ŋa dacc anasçkəs fē, mēne Naman
wəka Siri.»

²⁸ Nte afum akç ŋanayi dəkəcəpəs, ŋanane moloku
mamçkç mə, kç metele meyi fəp faŋan. ²⁹ Kç ŋayefē
kəbeləs kç kəwurene dare, kç ŋaŋkekəre kç nde tçrç
teŋeci ta dare da Nasaret kəroŋ nde ŋanacəmbər dare
daŋan mə, kəkç-wen kç pətəmpene. ³⁰ Kç Yesu embere-
berē ŋa dacc, k'çŋkç.

Fum nwe ŋçŋk ŋełec ŋenakafəli-kafəli mə

(Mk 1:21-28)

³¹ Kç Yesu ontor dare da Kapernayum atçf ŋa Kalile;
k'çŋkç pəc-təkse simiti, dçsçk da kəŋesəm. ³² Pə-
naciyanē afum tatçkç eŋç-təkse mə, bawo kaŋce kənayi
moloku mçn. ³³ Fum wəlçma enayi dəndo **dəkəcəpəs**,
nwe ŋçŋk ŋełec ŋçtçsçk ŋenayi mə, pəc-kule-kule
pəpçŋ: ³⁴ «Ta ake tç məmberene mes mosu-ε, Yesu wə-
ka Nasaret? Səna ŋç mənder kələsər? İŋçərə bel-bel
wəka məyçne mə: Wəcempi wəka Kanu!» ³⁵ Kç Yesu
eŋgbəŋ-ŋbəŋər ŋi, pəc-loku: «Məmer kusu! Məwur
fum wəkawē!» Kç ŋçŋk ŋełec ŋeŋgbal fum wəkakç dən-
tçf afum dacc, kç ŋowur kç, ali pəłec ŋenayç fē kç. ³⁶ Kç
cusu cəwos afum fəp, kç ŋayefē kəyifətene: «Ake toloku
tç tantē-ε? Fəntçtər kç kətam kçn k'çŋlok-lokəre yçŋk
yełec yçtçsçk, yoc-lukus afum darəŋ.» ³⁷ Kç tewe tçn
tesam dçtçf fəp.

Aŋnabi Yesu kətaməs kçn acuy alarəm

(Mt 8:14-17; Mk 1:29-34)

³⁸ Nte Yesu eyefē dəndo **dəkəcəpəs** mə, k'çŋkç ndena
Simçŋ. K'çŋkç pəbər iya wəka wəran ka Simçŋ pəc-
yıkçene fiba fəpçŋ, kç akakç ŋayefē kəłetsene Yesu a pə-
mar ŋa. ³⁹ Kç Yesu entilsərne wəran nwe k'eŋgbəŋ-
ŋbəŋər fiba fafçkç, kç fiba fəsak wəran nwe. Gbəŋcana
babçkç kç wəran nwe eyefē k'eyerəs afum yeri.

⁴⁰ Nte dec deŋkale mə, aŋe ŋanayç acuy mə fəp, kç
ŋaŋkene ŋa Yesu. K'endençəsər ŋa waca fəp, kç ŋan-
tamne. ⁴¹ Kç yçŋk yełec yolukus afum alarəm darəŋ,
yoc-kule-kule: «Məna çyçne Wan ka Kanu!» Kç Yesu
eŋgbəŋ-ŋbəŋər yi, ta oŋwosē a yolok-loku-ε, bawo ye-
nacərə a nkçn çyçne nwe Kanu kəyək-yək mə.

Aŋnabi Yesu kəkawandi kçn dəkəcəpəs

(Mt 4:23; Mk 1:35-39)

⁴² Dec dendesçk, kç Yesu owur k'çŋkç nde kəfo kəyer-
yer kəlçma. Kç afum alarəm ŋawur kətən kç, kç ŋaŋkç
ŋabər kç dəndo kəfo kaŋkç. ŋanafan fē kəsak Yesu
pəkç. ⁴³ Mba k'oloku ŋa: «Nəsak'im ikç-dəŋk sç sədare
səlçma moloku mçtçt ma **dəbe da Kanu**; bawo itç ana-
som'em.» ⁴⁴ Kç Yesu eŋkawandi afum dəndo **dəkəcəpəs**
da sədare sa Yude.

Yesu kəwe acəpse çn darəŋ acçkç-çkç

(Mt 4:18-22; Mk 1:16-20)

5 Dçsçk dçlçma, Yesu pəcəme agbər ŋa kəba ka Ke-
nesaret, afum ŋamepne kç ŋac-cəŋkəl toloku ta
Kanu. ² K'ənəŋk dəndo kəba kəsək çəbil merəŋ, nç
awent ŋanawur disre, ŋac-yak manta maŋan mə. ³ Kç
Yesu embekē abil ŋin disre, nŋe ŋenayçne ŋa Simçŋ mə,
k'oloku kç a pəbçłene agbər pipic. K'ende debil pəc-tək-
se kənay kəŋkç kənacəme dəntçf mə.

⁴ Nte esak kəlçk-loku mə, k'oloku Simçŋ: «Məçŋne
nde pəntukme mə, nəgbal manta monu nəsumpər
lop.» ⁵ Kç Simçŋ oloku kç: «Wəkiriŋ, pibi pampē fəp
səc-gbal manta, mba ali paka səsçtç fē. Mba nte
məloku ti mə, kəgbal k'inder manta.» ⁶ Nte eŋgbal
manta mə, k'osumpər lop yełarəm haŋ kç manta moŋ-
çop kəwale. ⁷ Kç ŋawe anapa aŋan akç ŋanayi abil ŋa
merəŋ ŋkç disre mə, kədemar ŋa. Kç akakç ŋander, kç
ŋalas çəbil cacçkç merəŋ haŋ çəc-faŋ kəkale. ⁸ Nte
enəŋk tatçkç mə, kç Simçŋ Piyer entempene Yesu wəcək
dəntçf, k'oloku: «Wəbe, məbçł'em! Fum wəciya iyçne.»
⁹ Kç kusu kəwos kç, nkçn kç akç ŋanayi mə fəp, teta lop
yçkç ŋanasumpər mə. ¹⁰ Itç pənayi sç asol a Simçŋ, Sak
kç Saŋ, awut a Sebede. Kç Yesu oloku Simçŋ: «Ta mə-
nese! Kəyefē məkç, afum ŋç mənde məc-fəkəs oŋ.»
¹¹ K'asumpər lop akakç ŋampene çəbil deŋbər, kç
ŋasak ca fəp, kç ŋaŋçepse Yesu darəŋ.

Yesu çsçkəs wətçtamne

(Mt 8:1-4; Mk 1:40-45)

¹² Dare dçlçma dç Yesu enayi. Kç wərkun wəlçma nwe
sen sənassumpər dis fəp mə, ender. Nte enəŋk Yesu mə,
k'entempene dəntçf, k'eŋçərə Yesu tobu, k'elçtsene kç:
«Wəbe, kç məfaŋ-ε, məntam kəsçkəs'im.» ¹³ Kç Yesu en-
teŋç kəca, k'çŋgbuŋene kç, k'oloku: «İfaŋ ti! Məsçk!»
Gbəŋcana babçkç kç sen səsak fum wəkakç. ¹⁴ Kç Yesu
oloku kç: «Ta məloku ti fum o fum, mba məkç məmen-
tərne wəloŋne ka Kanu. Məloŋne sç teta kəsçkəs kam
pəçç tçkç Musa enacic ti mə, nte tçŋçŋe afum fəp
ŋacərə a məntamne mə.» ¹⁵ Tewe tçn teŋç-sam kəsam
dəm, afum alarəm ŋac-loŋkane kəcəŋkəl kç, kətən ka
kətaməs ka docu daŋan. ¹⁶ Mba kç Yesu owur afum
dacc, k'çŋkç nde dətəgbere **dəkəlçk-lokər Kanu**.

Yesu kətaməs kən fum nwe enatə-tam kəkət mə

(Mt 9:1-8; Mk 2:1-12)

¹⁷ Dəwək dəbma Yesu pəc-təksə. AFarisi kə atəksə a sariyə nandə. Nəyefə-yefə sədare sa tɔf ya Kalile kə Yude, kə dare da Yerusalem. Kə fənɔntər fa Kanu Kəpənə fəyi kə Yesu, nte tənɔnɔnɔ pəc-taməs acuy mə. ¹⁸ Kə afum nander, nğabənne wətəkət dəyala, nğac-səp kəberə kəkə-boc kə fər ya Yesu kirin. ¹⁹ Nte dəlay da afum dəsənne nğac-wətəkət dəkəberə mə, kə nğafərənək kəb kəron, kə nğənək nğafeni kəb darenç kəfo kəbma, kə nğantore wətəkət nwe pəyi dəyala yən afum daco, Yesu fər kirin. ²⁰ Nte Yesu enənək kəlan kənan mə, kə Yesu oloku fum nwe: «Ağənən'am kiciya kam!» ²¹ Atəksə sariyə kə aFarisi nəyefə kəcem-cəmne, nğac-yifne: «Fum wəre dɔf wəkawə enfani Kanu mə? Ana entam kəğənne kiciya, kə pəntɔyənə Kanu sona-ε?» ²² Kə Yesu ençərə pəcem-cəmne pağan, k'oloku nğ: «Ta ake tə nənçem-cəmne məcem-cəmne mame dəbəkəc-ε?» ²³ Ake 'cuca kəloku pətas: «Ağənən'am kiciya kam,» kə kəkule ka fə: «Məyefə məkət-ε?» ²⁴ Awa kəsənne konu kəçərə a Wan ka fum entam nno doru kəğənne ka kiciya: K'oloku wətətam kəkət, «İc-lok'am: Məyefə! Mələk yala yam, məkə nde ndaram!» ²⁵ Gbənçana babəkə kə fum wəkəkə fər yağan kirin, k'ələk yala yən, k'osumpər dɔpə kəkə nde ndənçən *pəc-cam debeki* da Kanu. ²⁶ Kə cusu cəwos afum fəp, kə nəyefə *kəcam debeki* da Kanu. Kə kənese kəyi nğ, nğac-loku: «Sənənək məkə nte sənətətə-nənək mə.»

Yesu kəwe kən Lewy

(Mt 9:9-13; Mk 2:13-17)

²⁷ Nte tatəkə tənçepər mə, kə Yesu owur k'ənənək wəbanəs dut wəbma, nwe nğc-we Lewy mə, pəndə nde nğbançan nğ abanəs dut. Kə Yesu oloku kə: «Məyefə məcəm'em darən.» ²⁸ Kə Lewy esak mes fəp, k'eyefə k'ənçepə Yesu darən. ²⁹ Kə Lewy çəkə pəboce kə kəsata kəpənə nde kəb kən. Abanəs dut alarəm nğanyi di, nğandəs-ndəs dəməsa kə afum aləma kə Yesu. ³⁰ AFarisi kə anapa nğan atəksə sariyə nğ nğanyi di mə, nğac-wənne, nğac-loku ačepse a Yesu darən: «Ta ake tə nənd-ine yeri, nəc-munəs kə abanəs dut kə aciya-ε?» ³¹ Mba Yesu oloku nğ: «Bafə atamne nğafən wəten-cəl de, mba acuy nğafən kə. ³² Bafə alompu nğ inder kəwe, mba aciya nğ inder kəwe nğatam *kəsəkpər mera, nğacəme pəlompu darən.*»

Yesu kə kəsən

(Mt 9:14-17; Mk 2:18-22)

³³ Kə nğaloku Yesu: «Ačepse a Sağ darən kə ačepse a aFarisi darən, nğənçən təm fəp nğac-cəpəs, kə mənə akam nğandi yeri nğac-mun.» ³⁴ Kə Yesu oloku nğ: «Nən-tam kəsənne anapa a wəfura kəsən nğayi kə wəfura kəsata kənan disre ba?» ³⁵ Mataka meyi mme nğandegbeyene kə wəfura mə, awa nğandesən mata maməkə.» ³⁶ Kə

Yesu oloku nğ sa çapafə nç: «Fum o fum çəfwali kəpəl dəkəloto kəfu kəkə-cəpə kəkur. Bawo tənçənne kəpəl ka kəloto kəfu kəçəkə ewali mə, kətəmar kəloto kəkur kənəkə fəfən kəlompəs mə. ³⁷ Fum o fum çəfəber member dəkəfala. Kə pəyənne fə ti-ε, member montən, member moloçne, məyi nğ ta məsətə member mam-ε; ³⁸ mba pə-mar pəber member dəcəbuntəle. ³⁹ Nwe o nwe omun member mokur, çəfəç-fən mofu, bawo nğloku: «Mokur mentənne.»»

Ağnabi Yesu kə simiti, dəsək da kəğesəm

(Mt 12:1-8; Mk 2:23-28)

6 Simiti səbma, dəsək da kəğesəm, † kə Yesu eyi kə-cali dalə, kə ačepse çən darən nğənçəsəru malə nğac-gbac-gbaci mi nğac-səm. ² Kə aFarisi aləma nğaloku nğ: «Ta ake tə nənçənne nte antəwəse kəyək simiti, dəsək da kəğesəm mə?» ³ Kə Yesu oloku nğ: «Nəmçəmən fə yeci-cəs ya Kanu disre təkə Dawuda enayək, nte dor dənayək kə, kə afum çən mə?» ⁴ —Dawuda enabərə kəb kəpən, k'ələk kəcom nke aloçne Kanu nke pəntəmar fum o fum pəsəm mənə wəloçne ka Kanu mə, kə nənçən Dawuda çəm ki, k'ompoce afum çən akə dor dənayək mə.» ⁵ Kə Yesu oloku nğ: «Wan ka fum çənne wəbe ka simiti, dəsək da kəğesəm.»

Fum wəfi kəca

(Mt 12:9-14; Mk 3:1-6)

⁶ Kə simiti səbma, dəsək da kəğesəm sənə səbər, kə Yesu çəkə nde *dəkəçapəs* kətəksə afum. Wərkun wəbma enayi di, pəfi kəca kətət. ⁷ Atəksə sariyə kə aFarisi nğənçəkce Yesu bel-bel, kə pəyənne fə çəkətəməs fum simiti, dəsək da kəğesəm-ε. Nğanayək ti nte tənçənne nğasətə teyemsenə kə mə. ⁸ Mba Yesu enaçərə məcem-cəmne mağan, k'oloku wərkun nwe kəca kən kənafi mə: «Məyefə məcəme nno daco.» Kə wəkəkə eyefə, k'ənçəm. ⁹ Kə Yesu eyif nğ: «İc-yif'un ma: Cəke çə awəse kəyək ka simiti, dəsək da kəğesəm-ε? Pəmar payək pətət, ka pələc pə pəmar payək; pataməs fum, ka pace kə pəfi?» ¹⁰ Awa, kə Yesu çəmçəmən nğ dəçərə fəp fağan, k'oloku wərkun nwe: «Mətençi kəca!» Kə wərkun nwe enterçi kəca, kə kəca kən kəntamne. ¹¹ Mba kə pəntəle acicəs a sariyə kə aFarisi, kə nəyefə kəgbəkələne nte nğantam kəyək Yesu mə.

Yesu kəyək-yək Asom çən wəco kə merən

(Mt 10:1-4; Mk 3:13-19)

¹² Təm tatəkə, kə Yesu empe nde dətəkə kəkə-sali, k'ənçəkə pəçepərəne pibi fəp kəlok-lokər Kanu. ¹³ Nte dec dəsək mə, k'ewe ačepse çən darən, k'eyək-yək nğ daco afum wəco kə merən, nğ enasən tewe ta «asom» çən mə. ¹⁴ K'ewe Simən, nwe enasən tewe ta Piyer mə; kə wənç Andərə, Sak, Sağ kə Filip, Bartelemey, ¹⁵ Matiye, Təma, Sak, wan ka Alfe, Simən, wəsağka-sağka

† simiti, dəsək da kəğesəmsariyə səməne aEbərü fəp kəbəc tata-ka ta camət-merən lokun o lokun. Difə nğwe simiti «simiti, dəsək da kəğesəm».

¹⁶ Yude, wan ka Sak, kɔ Yudas wəka dare da Iskariya, nwe enadesɔŋ Yesu adif ɔn mɔ.

Yesu pəc-təksɛ pəc-taməs
(Mt 4:23-25)

¹⁷ Kɔ Yesu ŋantor kəyɛfɛ dətɔɔ kɔ ŋa, k'ɔŋkɔ pəcəmə kəfo kətəŋnɛnɛ nke aɛpse ɔn alarəm, k'afum alarəm alɔma ŋanayi mɔ: afum aka Yude fəp, Yerusalem, kɔ afum aka kəba kəsək nde sədare sa Tir kɔ Sidɔŋ.

¹⁸ Afum akanɛ fəp ŋanader kədəcəŋkəl kɔ, pətaməsɛnɛ sɔ docu daŋan. Afum aŋɛ yɔŋk yɛlɛc yɔŋc-tɔrəs mɔ, ŋanatamɛ. ¹⁹ Afum fəp ŋac-sɛp kəgbuŋɛnɛ kɔ, bawo fəntətər fəŋc-wur kɔ nfe fəŋc-taməs acuy fəp mɔ.

Pətət kɔ pələc
(Mt 5:1-12)

²⁰ Kɔ Yesu ɔmɔmən aɛpse ɔn darəŋ, k'oloku:

«Pəbət'un nəna atɔɔ daka,
bawo nəna ɔɔ *debe da Kanu!*

²¹ Pəbət nəna aŋɛ dor dɔɔ tantɛ mɔ,
bawo nəndenɛmbərə!

Pəbət'un nəna aŋɛ nəyi kəbok mɔ,
bawo nəndesɛl!

²² Pəbət'un kɔ afum ŋandeter'un-ɛ, ŋac-beləs'un, ŋac-lɔməs'un, ŋac-ləsər'un mewe bawo nəlaŋ dim da «Wan ka fum.» ²³ Nəde nəwoləs kɔ dɔɔkɔ dadɔkɔ dendedɛ-ɛ, nəyok-yokɛnɛ pəbotu, bawo kəpocɛ kəpɔŋ kəŋkar'un nde dareŋc. Tantɛ tɔ atem aŋan ŋaŋc-yɔ adəŋk a Kanu.

²⁴ Pələc pey'un nəna aŋɛ nəyɔ daka mɔ!

Bawo nəlip kəsɔɔ pənɛmpəsɛ ponu mpe pənamar'un kədəkɔ-sɔɔ mɔ.

²⁵ Pələc pey'un nəna aŋɛ ca fəp yɛlar mɔ,
bawo dor dɛndekɔ-yɔ nu!

Pələc pey'un nəna aŋɛ nəyi kəsɛl mɔ,
bawo nəndekɔ-yi kəbal kɔ kəbok disrɛ!

²⁶ Pələc pey'un nəna nwe afum fəp ŋandeloku pətət ponu mɔ,

tantɛ tɔ atem aŋan ŋaŋc-yɔ kɔ ako ŋaŋc-baŋɛnɛ kəyɔnɛ adəŋk a Kanu mɔ.»

Kəbətər ka aŋɛ ŋanter'un mɔ
(Mt 5:38-48; 7:12)

²⁷ «Mba, iŋlɔku ti nəna aŋɛ nəŋcəŋkəl'im mɔ: Nəbətər aterɛnɛ anu, nəyɔ pətət aŋɛ ŋanter'un mɔ! ²⁸ Nətolanɛ pətət aŋɛ ŋantolan'on pələc mɔ, nətolanɛ aŋɛ ŋaŋlɔməs'un mɔ! ²⁹ Kɔ fum efer'am kəca dakaŋca-ɛ, məcɛŋc sɔ akaŋca ŋa mɛrəŋ ŋɔkɔ pəsut sɔ ŋaŋkɔkɔ. Kɔ fum ɛləkər'am duma dakəronɛ-ɛ, məcɛ kɔ sɔ pələk duma dam dedisrɛ. ³⁰ Məpocɛ nwe o nwe ontol'am mɔ; kɔ fum ɛləkər'am paka mpe pɔyɔnɛ pam mɔ, ta məwərəs kɔ pi. ³¹ Nəyɔnɛ afum tɔkɔ nəfaŋ a ŋayɔn'on mɔ. ³² Kɔ nəmbətər gbəcərəm ako ŋambətər'un mɔ, kəway kərə kɔ nəŋgbəkər sɔ mɛra-ɛ? Ali aciya ŋambətər aŋɛ ŋambətər ŋa mɔ! ³³ Kɔ pəyɔnɛ fɔ ako ŋaŋyɔn'on pətət mɔ

† Simɔŋ, nwe aŋc-we «wəsəŋka səŋka», ou «wəsimsɛ» mɔ, nwe efaŋ a atɔf ŋa Yisrayel ŋowur kətəm kɔ debe da Rom.

gbəcərəm ŋɔ məŋyɔnɛ pətət-ɛ, kəway kərə kɔ məntam kəgbəkər amɛra-ɛ? Ali aciya tətɔkɔ tɔ ŋaŋyɔ! ³⁴ Kɔ pəyɔnɛ fɔ ako nəyɔ amɛra kədəluks'on mɔ gbəcərəm ŋɔ nəntam kəbɔr-ɛ, kəway kərə kɔ nəna nəntam kəgbəkər amɛra-ɛ? Bawo ali aciya sɔ ŋambɔr aciya nte tɔŋsɔŋɛ ŋa kədəsɔɔ pətəŋnɛnɛ payi mɔ. ³⁵ Nəbətər ater anu, nəbɔr ŋa nəwure kəlukɛ debe dadɔkɔ amɛra. Nəndesɔɔ kəpocɛ kəpɔŋ, nəyɔnɛ sɔ awut a Wəbɛ wəka dareŋc, bawo Kanu kəntesɛ nɔk apələrnɛ pətət kɔ ayeŋki bəkək ŋayi mɔ. ³⁶ Nəbət mɛra pəmɔ tɔkɔ Papa konu ɔmbɔt amɛra mɔ.»

Ta nəcin afum alɔma
(Mt 7:1-5)

³⁷ «Ta nəcin fum, afɔkɔ-cin nu; ta nəboc kiti ka Kanu nɔk fum eyi mɔ, afɔdekɔ-kiti nu; nəŋaŋnɛnɛ ako, andekɔ-ŋaŋnɛn'on. ³⁸ Nəpocɛ, andekɔ-poc'on; andekɔ-bɛr nde yuba yonu yɔkɔŋ ya duma donu potubucɛ pɔtɔt, pasumpər, pasəŋk-səŋk, pələŋər. Bawo yotubucɛ nye nəntubucɛ mɔ, yɔ andekɔ-tubucɛ nu kəlukɛ nu kəway.

³⁹ Kɔ Yesu olok-lokər ŋa capafɔ: «Wətɔnəŋk ɛntam kəkɔtɛnɛ wətɔnəŋk ba? Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ mɛrəŋ maŋan fəp mɔ ŋantɛmpɛnɛ abi disrɛ. ⁴⁰ Ali wətəkəs wəkin ɛŋcɛpər fɛ wətəkɛ kɔn; mba wətəkəs nwe ɛntəkəs bel-bel mɔ, ɛŋyi pəmɔ wətəkɛ kɔn. ⁴¹ Ta ake tɔ məŋmɔmənɛ ayika ŋɛ ŋɛŋyi wɛŋc'am dərɔfɔr, a ta məntam kəkɔkɛ togbu tɔkɔ teyi mənə sərka dərɔfɔr mɔ? ⁴² Cəke cɔ məntam kəlɔku wɛŋc'am: «Wɛŋc'im məwosɛ a ilin'am ayika ŋɛ ŋɛy'am dərɔfɔr mɔ!» mənə nwe məntɔnəŋk togbu ta dɔfɔr dam mɔ? Mənə wəbaŋɛnɛ dofum! Məlɔŋ kərəsna togbu ta dɔfɔr dam, itɔ ɔŋsɔŋ'am kənəŋk bel-bel məlɔŋ ayika ŋɔkɔ ŋɛyi wɛŋc'am dərɔfɔr mɔ.»

Kətɔk kɔ yokom ya ki
(Mt 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ «Kətɔk kətɔt kəfɔkom yokom yɛlɛc, kətɔk kɛlɛc kəfɔkom yokom yɔtɔt. ⁴⁴ Kətɔk nke o nke kɔ, yokom ya ki yɔ aŋnɛpələ ki. Afɔpim tumbunyi † dəgbɛc, afɔpim rɛsɛŋ ‡ dəbɛŋk. ⁴⁵ Fum wətɔt nde abəkək ŋɔn ŋɔtɔt ɛŋlɛk mɔyɔ mɔtɔt, kɔ fum wələc nde abəkək ŋɔn ŋɛlɛc ɛŋlɛk mɔyɔ mɛlɛc. Bawo nte o nte kusu kəŋlɔku mɔ, ti teyi nde dɛbəkɛc.»

Wɔlɔ mɛrəŋ
(Mt 7:24-27)

⁴⁶ «Ta ake tɔ nəŋwɛn'em «Wəbɛ! Wəbɛ!» ta nəŋyɔ mɛs mɔkɔ iŋlɔku mɔ-ɛ? ⁴⁷ Nwe o nwe ɛdər'im, pənɛ molɔku mɛm, pəkɔt mi, imɛntər'un nwe owurɛnɛ mɔ: ⁴⁸ Owurɛnɛ fum nwe eyi kəcəmbər kəlɔ mɔ. Fum wəkəkɔ ɛŋkay dəntɔf bel-bel kɔ pəntukmɛ, k'ɛŋcəmbər kəlɔ kɔn tasar kəronɛ. Ali wəcafən ontuf pələrəm, do-mun dɛfəntərə, kəlɔ kɔn kəfɔtam kətɛmpɛnɛ, bawo anacəmbər ki gbɔŋ. ⁴⁹ Mba nwe o nwe ɛnɛ molɔku

†† f. = «figue» ‡ Pokom mpe pəŋkom nde Yisrayel, pi pɔkɔ aŋfɔc kəsɔɔ mɛm mɛ aŋwɛ «wɛŋ» mɔ.

mem, ta çhçtene mi-ε, fum wəkakɔ ɲawurene kɔ nwe eɲçəmbər kəb kɔn katina dəntɔf, ta eɲkay pəçəmbər ki tasar kəroɲ mɔ. Kɔ wəçafən ontuf, domun dəfəntərə-ε, kəb kaɲkɔ kəntempene katina, kələce few!»

Aɲnabi Yesu kətaməs kɔn wəçar ka wəbɛ ka asɔdar 100

(Mt 8:5-13)

7 Nte Yesu elip kəlok-lokər afum aɲe ɲaɲç-cəɲkəl kɔ mɔ, k'ɔɲkɔ Kapernayum. ² Dəndo kəfo kaɲkɔ, wəbɛ ka asɔdar tasar tin (100) wəRom wəlwɔma ɛnayo wəçar nwe tetɔn tənayɲk kɔ mɔ. Wəçar wəkakɔ ɛnatamne fɛ, pəç-faɲ kəfi. ³ Nte wəbɛ ka asɔdar nwe ene pəç-loku teta Yesu mɔ, k'osom abeki aSuyif alɔma, ɲakɔwene kɔ Yesu pədetaməse kɔ wəçar kɔn. ⁴ Kɔ abeki akakɔ ɲander ɲabəp Yesu kɔ ɲaletseɛne kɔ ɲac-ɲbɔkərə, ɲac-loku: «ɔɲɔ dofum nde pəmar məyɔne kɔ ti mɔ, ⁵ bawo wəbɛ wəkawɛ çmbɔtər atɔf ɲosu, nkɔn ɛnacəmbər *dəkəçapəs* dosu.» ⁶ Kɔ Yesu çhçkɔ kɔ ɲa. ɲanabɔlene fɛ kəb ka wəçadar, kɔ wəçadar osom anapa çn kəkɔ-loku kɔ: «Wəbɛ ta mətɔrəsne, bawo isɔtɔ fɛ dofum nde pəmar'am kəberɛ kəb kem mɔ. ⁷ Itɔ çɔɲɲe nte ina sərka intɔna-kɔ nɔɔ məyi mɔ. Mba məloku toloku tin, wəçar kem pətamne. ⁸ Bawo ina wəkawɛ yati abe'em ɲɔ iyi dəntɔf, k'ina sɔ iɲɔ asɔdar alɔma aɲe ɲay'im dəntɔf mɔ. Nwe ɲɲkule fɔ məkɔ mɔ, wəkayɔ çhçkɔ, k'iloku wəkɔ fɔ məder-ε, wəkayɔ ender. K'iloku wəçar kem fɔ məyɔ nte-ε, çhçkɔ ti.» ⁹ Nte Yesu ene moloku mamɔkɔ mɔ, kɔ teta wəçadar nwe teɲciyanɛ kɔ. K'ɛɲkafəle, k'enteferne afum akɔ ɲanacəmə kɔ darəɲ mɔ, k'oloku: «Ic-lok'un, ali nde Yisrayel inanəɲk fɛ kəlaɲ pəmə kaɲkɛ!» ¹⁰ Kɔ asom a wəçadar nwe, ɲalukus ndɔrɔn. Kɔ ɲabəp wəçar nwe ɛnatɔ-tamne mɔ, pətamne keɲ.

Yesu kətimi kɔn wəfi

¹¹ Nte telip mɔ, k'ɔɲkɔ dare nde aɲç-we Nayin mɔ. Atəkəs çn kɔ afum alarəm ɲanasol kɔ nkɔn kəkɔ. ¹² Nte ɲabɔtərne kəberɛ ka dare mɔ, kɔ ɲambəpene kɔ afum ɲaɲç-kekərə fum wəfi dəkəwup, mba fum nwe sona ɲbɔɲ sɔ kere ɛnakom kɔ; wos pəfi sɔ. Afum alarəm a dare dadɔkɔ ɲaɲç-kekərə wəfi wəkakɔ dəkəwup. ¹³ Kɔ Yesu ɛnəɲk wəran nwe, k'ɔyɔne kɔ nɔɔçɔr, k'oloku kɔ: «Ta məbok!» ¹⁴ Kɔ Yesu çhçɔɲne k'ɔɲɲbunɲene kaɲkərə ka wəfi. Aɲe ɲanatɔmpər kɔ mɔ ɲaɲçəmə. Kɔ Yesu oloku: «Wətemp, ina olok'am: Məyɛfɛ!» ¹⁵ Kɔ wəfi ɛyɛfɛ k'endɛ, k'ɔɲçop kəlok-loku. Kɔ Yesu olukse wəfi nwe kərə. ¹⁶ Kɔ fəp fənese; kɔ ɲayɛfɛ *kəcam debeki* da Kanu, ɲac-loku: «Wədəɲk wəka Kanu wəpɔɲ ɛyɛfɛ su dɔç!» Kɔ Kanu kənder kəmar afum çn!» ¹⁷ Kɔ tɔyɔ ta Yesu tatɔkɔ tesam atɔf ɲa Yude fəp, kəbəp ka sədare səkɔ səɲkəl Yude mɔ.

Asom a Aɲnabi Saɲ

(Mt 11:2-19)

¹⁸ Kɔ açəpse a Saɲ darəɲ ɲaɲkɔ ɲaloku kɔ mes mamɔkɔ fəp. Kɔ Saɲ ewe açəpse çn darəɲ dɔç afum mərəɲ, ¹⁹ k'osom ɲa kəkɔ-yif Wəbɛ Yesu kɔ pəyɔne nkɔn çyɔne nwe eyi kəder mɔ ba, ka pəmar pakar wəlwɔma?

²⁰ Nte ɲambəp kɔ mɔ, kɔ afum aɲe ɲaloku kɔ: «Saɲ wəɲbət afum dəromun osom su kədeyif'am: «Məna çyɔne, nwe eyi kəder mɔ ba, ka pəmar səkər wəlwɔma?»»

²¹ Afum akakɔ anasom mɔ ɲaɲkɔ ɲabəp Yesu pəç-taməs docu da atɔtamne alarəm, lanyiru, aɲe çhçkɔ yelec yeɲçəmə darəɲ mɔ, k'ɔɔɲe atɔnəɲk alarəm kənəɲk. ²² Kɔ Yesu oloku ɲa: «Nəkɔ nəloku Saɲ təkɔ nənəɲk kɔ təkɔ nənɛ mɔ:

Atɔnəɲk ɲanəɲk, atorər ɲaɲkɔt,
k'asɔkəs aka sen, atɔne ɲane,
afi ɲatime, andəɲk toloku tɔtɔt nɔɔ atɔyɔ daka ɲayi mɔ.

²³ Pəbɔt nwe tetem tɔntɔdesɔɲe kəloɲe † mɔ!»

²⁴ Nte asom a Saɲ aɲe ɲaɲkɔ mɔ, kɔ Yesu ɛyɛfɛ kəloku afum teta Saɲ pəç-yif: «Ake nənəkɔ kəməmən nde dətəɲberɛ-ε? Awo ɲɲe afef ɲeyikəs mɔ ba? ²⁵ Mba ake nənəkɔ ɔɲ kəməmən di-ε, fum wəberne duma dɔtɔt? Mba aberne suma sətɔt, ɲayi pətɔt disre ɲande wɔɔ wa abe disre. ²⁶ Ake nənəkɔ ɔɲ kəməmən-ε, wədəɲk wəka Kanu-ε? Ey, ic-lok'un, Saɲ entese pətəs wədəɲk wəka Kanu. ²⁷ Nkɔn çyɔne nwe yecicəs yecempi yoloku tetɔn mɔ:

«Isak wəsom pəy'im kirin
pəkɔ-çepəs dɔçɔ dam fɔr yam kirin.» ††

²⁸ Kɔ Yesu oloku: «Ic-lok'un, aɲe aran ɲaɲkom mɔ fəp, ali wəkin eyi fɛ nwe eɲçepər Saɲ mɔ. Mba nwe ɛfete nde *dəbe da Kanu* mɔ, çyɔne nwe eɲçepər Saɲ mɔ.

²⁹ Afum aɲe ɲanane kɔ kəlok-loku mɔ fəp, kəbəp awerəs dut, kɔ ɲawosɛ dolompu da Kanu; ti disre kɔ ɲawosɛ a Saɲ pəɲbət ɲa dəromun; ³⁰ mba aFarisi kɔ atəkse a sariye ɲanawosɛ fɛ nte Kanu kənafəɲe ɲa mɔ, kɔ ɲafati a Saɲ pəɲbət ɲa dəromun. ³¹ Anɔ indetubçene afum a dətəmp dandɛ-ε? Anɔ ç ɲawurene-ε? ³² Aɲe ɲɔ ɲawurene: ɲawurene awut aɲe ɲande kəfo nke afum fəp ɲambəpsene mɔ, a ɲac-wenene kəkɔ-loku:

«Səfulane nu aluk, kɔ nəntɔpise!

Kɔ səlɲɲe nu mɛleɲ ma defi, kɔ nəntɔbok.» ³³ Bawo nte Saɲ wəɲbət afum dəromun ɛnader mɔ, çhç-çəm fɛ kəcom, ɔɲç-mun fɛ member, kɔ nəloku: «Wəka ɲhçk ɲɛlec çfɔ!» ³⁴ Kɔ Wan ka fum ender, pəç-çəm kəcom pəç-mun member kɔ nəloku: «Wəçelək kɔ wəçis çfɔ, wana-pa ka abəɲəs dut k'aciya!» ³⁵ Mba awut a kəçərə pətɔt ɲawosɛ dolompu da ki.»

Yesu nde kəb ka Simɔɲ wəFarisi

³⁶ Kɔ wəFarisi wəlwɔma ewe Yesu kəkɔ-di yeri kɔ nkɔn. Kɔ Yesu ɛmberɛ nde kəb ka wəFarisi wəkakɔ, k'ɔɲkɔ

pəndə aməsa kirinj. ³⁷ Wəran wəciya wəlbma enayi dare dadək, nte ene a Yesu cək nde kəlb ka wəFarisi nwe mək, k'elek tək-bə pətət pelare labunde, ³⁸ kə wəran nwe cək pəcəme Yesu kumunt darə pəsumpər kə wəcək. K'eyefe kəbok pəc-canjəse meŋcər mən wəcək wa Yesu, k'efəŋəte wəcək wa Yesu cəfon cən, pəc-cup wi, pəc-lonşər wi labunde. ³⁹ Nte wəFarisi nwe enawe Yesu nde ndəcən, enəŋk tatək mək, k'olokune dəkəkək: «Fum wəkawe cəŋcəne wədəŋk wəka Kanu-ε, k'efəŋəte wəran nwe oŋgbuŋene kə mək, fum nwe cəŋcəne mək—Wəran wəciya.» ⁴⁰ Kə Yesu elek moloku, k'oloku: «Siməŋ, iyə toloku təkma tolək'am.» Kə Siməŋ oloku kə: «Mələk'im ti, Wətəkse.» ⁴¹ «Wəbəs-bəsər wəlbma afum merəŋ ŋanatəmpərə debe: Wəkin nwe pətəmpərə kə gbeti meŋcəmbəl masar kəcamət (500); kə wəka merəŋ pətəmpərə kə meŋcəmbəl 50. ⁴² Mba nte wəbəs-bəsər nwe enəŋk fə alekər cən səbe ŋayə fə gbeti bolukse kə mək, k'efəŋəne merəŋ maŋan fəp. Akək merəŋ anə endenəŋkane kəbətər kə pətəs wək-ε?» ⁴³ Kə Siməŋ oloku kə: «Pəwuren'em, a wəkə enatəmpərə kə gbeti belarəm mək.» Kə Yesu oloku kə: «Gbes, məluku kaŋce!» ⁴⁴ Kə Yesu eŋkafəle k'entəfərne wəran nwe, k'oloku Siməŋ: «Mənəŋk wəran nwe? Imberena nək kəlb kam mba məcəŋna f'em domun ibikene wəcək; mba nkən eŋcəŋkəse wəcək wem meŋcər mən, k'efəŋəte wi cəfon cən. ⁴⁵ Məŋcupna f'em, mba nkən kəyefe nte imberena nək mək, a k'əŋcəp kəcupəs'im wəcək mək, haŋ ndəkəl itə eyi kəyək. ⁴⁶ Məsopna f'em moro dərəmp, † mba wəran wəkawe osop'im labunde dəkəkək. ⁴⁷ Itə cəŋcə nte intam kələk'am fə, kiciya kəlarəm nke eŋciya mək, aŋəŋne kə ki, bawo nkən cəbətər pənəŋkane. Məna nwe aŋəŋne pipic mək, pipic pək məmbətər.» ⁴⁸ Kə Yesu oloku wəran nwe: «Aŋəŋn'am kiciya kam.» ⁴⁹ Afum aŋə ŋanandə aməsa kirinj kə nkən mək, ŋəŋcəp kək-lokune dəkəkək: «Anə cək wəkawe eŋəŋne ali kiciya mək?» ⁵⁰ Mba kə Yesu oloku wəran: «Kəlaŋ kam kəy- ac'am, məkəne abəkək oforu.»

Aran aŋə ŋəŋsol kə Yesu mək

8 Nte təyefe dənda mək, kə Yesu ende pək-kət sə-dare; pək-kawandi pək-dəŋk moloku mətət ma *debe da Kanu*. ŋəŋsol kə Asom cən wəco kə merəŋ, ² kəberene ka aran əlbma aŋə enataməs docu da dis kə da cək yelec mək: Mari wəkə aŋc-we «Wəka Makdala» mək, nwe anabeləs cək yelec camət-merəŋ mək; ³ Yohana (wəran ka Cusa, wəlompəs ka mes ma kəlb disre ka Herodu), Susan kə aran alarəm əlbma aŋə ŋəŋc-wure daka daŋan kəmar ka Yesu kə Asom cən mək.

Capafə ca wəbəf (Mt 13:1-9; Mk 4:1-9)

⁴ Kə afum alarəm ayefe sədare səlbma ŋamepəne kə. Kə Yesu oloku capafə nce: ⁵ «Nte wəbəf owur kək-gbal malə mən mək, eyi kəgbal malə kə meŋgben məlbma

† Aka Yisrayel moro mək ŋəŋc-sop acikəra aŋan alə

mentəmpene dəkək. Afum ŋac-nas-nas mi, kə gbaŋa cək mi fəp. ⁶ Kə meŋgben məlbma mentəmpene dək-masar; nte mompəŋ mək, kə mowos, bawo menayə fə pədəm. ⁷ Kə meŋgben məlbma mentəmpene dəkəŋk, kə beŋk yompəŋ kə meŋgben mamək kə yentasərne mi. ⁸ Kə meŋgben məlbma mentəmpene antəf ŋətət kəroŋ. Nte mamək mompəŋ mək, kə yəŋkoməs; kə popəŋ mpe o mpe pəŋkom meŋgben tasar tin (100).» Yesu ŋc-loku toloku tatək, pək-gbəŋe: «Məna nwe məŋyək ləŋəs məc-ne mək, məcəŋkəl!»

Ta ake tək Yesu ŋc-loke capafə-ε?

(Mt 13:10-17; Mk 4:10-12)

⁹ Kə acəpse cən darəŋ ŋayif kə nte capafə cəkək cəloku mək. ¹⁰ K'oloku: «Nəna ŋək asəŋ kəkəre məgbəpəne ma *debe da Kanu*; kə akə dəkəpafə aloku ŋə ti, mba: «ŋəgbətne kə ŋantə kək-nəŋk; kə ŋəŋcəŋkəl ta ŋəŋne-ε.»

Yesu kəloku tedisre ta capafə ca wəbəf

¹¹ «Tedisre ta capafə cəŋcə tətə: Defet, toloku ta Kanu tək. ¹² Meŋgben mme mentəmpene dəkək dacə mək, mi məcəne afum aŋə ŋəŋne mək; ŋək ŋelec ŋeder ŋeliŋ ŋə dəkəkək toloku ta Kanu tək enane mək, nte təkəŋcə payaməsər ŋə kəlaŋ nke kəntam kəyək ŋə mək. ¹³ Meŋgben mək meyi dəkəmasar mək, afum ŋək, aŋə ŋəŋc-kəne toloku ta Kanu, pəkət ŋə mək. Mba ŋayək fə ntəntəl, † ŋəlaŋ tək təkma, kə tək teyənki tender ŋə-ε, ŋəsək. ¹⁴ Meŋgben mme mentəmpene dəkəŋk mək, mi məcəne afum aŋə ŋəŋcəŋkəl moloku ma Kanu, kə ŋəlasərne mes məcək mme mentəsərne ŋə mək: Məcəm-cəmne məlarəm, kəsək ka daka kə məfaŋ mobotu ma doru, ŋə ŋəfəcəŋ yokom yololu. ¹⁵ Meŋgben mme meyi antəf ŋətət mək, afum ŋək, aŋə ŋəŋcəŋkələ toloku abəkək ŋətət ŋəsoku, ŋameŋkərne ti, ŋəkəme ti darəŋ mək, ŋə ŋəŋcəŋ yokom cəkət.»

Capafə ca lamp

(Mk 4:21-25)

¹⁶ «Nwe o nwe cəkəmot lamp a pəkufun di kaləŋi, cəkək-bəsəne di kəfəŋc dəkət; mba endət di kədet dək, nte təkəŋcə aŋə ŋəmbere dukəlb mək, ŋəŋəŋkne pəwəŋkəra. ¹⁷ Mpe o mpe pəmeŋkəne, antam pi kəŋəŋk. Nte o nte təkəŋcəŋ mək, antam ti kəkəre, towur təkəntərə pəwəŋkəra. ¹⁸ Nəkəmbərne təkə ŋəŋcəŋkəl mək; bawo andəkə-bərene akə ŋayək mək; pəbelər akə ŋantəyək mək ali pəkə ŋəŋgbəkər mera kəyəkne paŋan mək.»

Iya kə awəŋc a Yesu

(Mt 12:46-50; Mk 3:31-35)

¹⁹ Kə iya ka Yesu kə awəŋc cən ŋənder ŋəbəp kə, mba ŋəŋc-tam fə kəltərne kə nte afum ŋəla mək. ²⁰ K'əŋkə paloku kə ti: «Iya kam kə awəŋc'am aŋə ŋayif nde doru,

†† «kəntəntəl», «ntəntəl» = «kəkəŋc», «ŋcəŋc»

mən' ɔ ɲafan kənanɲk.»²¹ Kɔ Yesu oloku: «Iya kem kɔ awɛɲɔ'im anɲa, ɲayɔnɛ anɛ ɲanɲɔnɲkəl toloku ta Kanu ɲacəmə sɔ ti darəɲ mɔ.»

Yesu kəcəmbərəs kɔn afef ɲɔɲɔɲ

(Mt 8:23-27; Mk 4:35-41)

²² Dɔɲɔk dɔɲɔma kɔ Yesu embekɛ debil kɔ acɛpsɛ ɔn darəɲ. K'oloku ɲa: «Pacali ntende kəba mokuru.» Kɔ ɲanɲkɔ. ²³ ɲayi kəcali, kɔ Yesu endirərnɛ. Kɔ afef ɲɔɲɔɲ ɲɛyɛfɛ kəwɔr dəkəba kɔ abil ɲɛfan kəkale, kɔ ɲayi dəpəwɛy-wɛy. ²⁴ Kɔ acɛpsɛ ɔn darəɲ ɲander ɲatimi kɔ, ɲac-kulɛ-kulɛ: «Wətəkse! Wətəkse! Kəfi kɔ sənder!» Ntɛ entimɛ mɔ, k'ɛyɛfɛ kəgbəɲ-gbəɲər afef, kɔ yam yɔɲɔɲ yɔkɔ yɛnayɛfɛ mɔ, kɔ yɛsak few. Kɔ pəyɔ yɛɲ, ali tes anɲ-ne fɛ sɔ. ²⁵ Kɔ Yesu eyif ɲa: «Deke kəlanɲ konu kəyi-ɛ?» Ntɛ ɲanɛsɛ a kɔ cusu cəwos ɲa mɔ, kɔ ɲayifɛnɛ: «Anɔ ɔfɔ wəkawɛ? Wəkawɛ ɲɲgbəɲ-gbəɲər ali afef kɔ yam, yɛcəmə sɔ tɛfan tɔn darəɲ!»

Yesu kətaməs ka fum nwe yɔɲk yɛlɛc yɛnacəmə darəɲ mɔ

(Mt 8:28-34; Mk 5:1-20)

²⁶ Kɔ Yesu ɔɲkɔ pənəɲk yɛcic yɔɲɔma nde atɔf ɲa Kadara, nde pəntɛfərənɛ kɔ Kalile mɔ. ²⁷ Ntɛ Yesu ontɔr dəntɔf mɔ, k'ɛnəɲk fum wəɲɔma wəka dare dadɔkɔ fɔr yɔn kirinɲ, nwe yɔɲk yɛlɛc yɛlarəm yɛnacəmə darəɲ mɔ. Kəyɛfɛ ntɛ pənawon mɔ, ɲɲc-bɛrnɛ fɛ duma, ɛnayɔ fɛ kəɲ kəyi, mɛnɛ pəyi nde anɲwɔpɛnɛ mɔ. ²⁸ Ntɛ fum nwe ɛnəɲk Yesu mɔ, kɔ ɲɔɲk ɲɛlɛc ɲɔɲɔɲɛ kɔ kəkulɛ-kulɛ, k'ɛntɛmpɛnɛ Yesu wɛcək dəntɔf, k'oloku pəpɔɲ: «Cəke ɔ məfanɲər'im-ɛ, Yesu, Wan ka Kanu Wəbɛ wəka dareɲɔ? Iɛtsɛn'am ta mətɔrəs'im!» ²⁹ Bawo Yesu ɲɔc-loku ɲɔɲk ɲɛlɛc ɲɲɛ ɲɛnabɛrɛ fum wəkakɔ dərɛs pəwɔn mɔ kəwɔr. Gbɛkɛcɛ yɔ anɲ-kɔtərənɛ fum wəkawɛ dəkəkək kɔ afɛc ɲɔɲɔɲ, mba ɲɔc-cɔpu gbɛkɛcɛ yayɔkɔ, ɲɔɲk ɲɛlɛc ɲɔsɔlɛ kɔ ɲɛkɛkərə nde dətɛgbɛrɛ. ³⁰ Kɔ Yesu eyif kɔ: «Cəke ɔ anɲw'am-ɛ?» Kɔ fum nwe oloku Yesu: «Ina anɲwɛ «Pəlarəm».» Bawo yɔɲk yɛlɛc yɛlarəm yɛnacəmə kɔ darəɲ. ³¹ Kɔ yɔɲk yɛlɛc ɲyɛ yɛlɛtsɛnɛ Yesu kəsak yi, ta pəsɔɲɛ yi kəwɔr yɔkɔ dəpəcɔca. ³² Awa, ɲanabɔlɛnɛ fɛ sɔp yɛlarəm yɔɲɔma ɲyɛ yɔɲɲc-sɔmət dən-do tɔɲ kəronɲ mɔ. Kɔ yɔɲk yɛlɛc yontola Yesu kəwosɛ ka kəbɛrɛ ka dəsɔp ɲyɛ, kɔ Yesu owosɛ yi. ³³ Kɔ yɔɲk yɛlɛc yolokus fum nwe dərɛs, kɔ yɔɲkɔ yɛmbɛrɛ dəsɔp. Kɔ sɔp ɲyɛ fəp yontɔr kəyɛfɛ dətɔɲ, kɔ yɔɲkɔ yɔtɔr dəkəba, kɔ yɛɲgbətɛsɛ, kɔ yɛfis-fis fəp. ³⁴ Ntɛ afum anɲ ɲanɲ-kɛk sɔp ɲyɛ ɲanəɲk ti mɔ, kɔ ɲayɛkɛsɛ kɔ ɲanɲkɔ ɲaloku ti dare danɲan kɔ aka sədare səkəsək. ³⁵ Kɔ afum ɲander kəmɔmən tɔkɔ tɛnacɛpər di mɔ. Kɔ ɲander nɔɲ Yesu eyi mɔ, kɔ ɲambəp fum wəkɔ yɔɲk yɛlɛc yɛnalokus darəɲ mɔ, pəndɛ Yesu dəntɔf, pəbɛrnɛ yamos pəc-yɔ mɛs bel-bel, kɔ afum anɲ ɲanader kəmɔmən mɔ ɲanɛsɛ. ³⁶ Afum akɔ ɲananəɲk mɛs mamɔkɔ mɛnacɛpər mɔ, ɲalɔmər akɔ ɲanader kəmɔmən tɔkɔ anayac kɔ mɔ. ³⁷ Kɔ afum a atɔf ɲa Kadara fəp ɲaloku Yesu a pəyɛfɛ ndaranɲan pəkɔ, bawo ɲananəɲkanɛ kənɛsɛ. Kɔ

Yesu ɛmbɛrɛ debil k'olokus. ³⁸ Fum wəkɔ Yesu ɛnalukɛ yɔɲk yɛlɛc darəɲ mɔ, ɛlɛtsɛnɛ Yesu a pətam kəcɛ kɔ pəyi kɔ dəntɔf. Mba kɔ Yesu ombupərə kɔ pəc-loku: ³⁹ «Məlokus nɔɲ ndaram. Məkɔ məc-loku afum tɔkɔ Kanu kəyɔn'am mɔ fəp.» Kɔ fum nwe ɔɲkɔ pəloku dare disrɛ fəp mɛs məkɔ Yesu ɛnayɔnɛ kɔ mɔ.

Wan wəran wəka Sayirus, kɔ wəran wəkɔ ɛnagbuɲɛnɛ

yamos ya Yesu mɔ

(Mt 9:18-26; Mk 5:21-43)

⁴⁰ Yesu kəlokus kɔn, kɔ afum ɲanɲkɔ ɲafaynɛ kɔ, bawo fəp fəɲc-kar kɔ. ⁴¹ Kɔ fum wəɲɔma, pəc-wɛ kɔ Sayirus, nwe ɛnayɔnɛ wəbɛ wəka *dəkəkəpəs* mɔ, owur ndɛ pəc-dɛr. Kɔ Sayirus ɛfəntərə dəntɔf, k'osumpər Yesu wɛcək, pəc-lɛtsɛnɛ kɔ kəwosɛ kəder ka kəɲ kɔn. ⁴² Bawo ɛnayɔ wan wəran wəkin gbɔɲ, nwe ɛnasɔtɔ mɛrɛn wəcɔ kɔ mɛrəɲ mɔ, pəc-fi. Ntɛ ɛyɛfɛ kəkɔ mɔ, kɔ kənay kəmɛpɛnɛ kɔ hanɲ ɲac-yaməsər kɔ kəɲɛsəm. ⁴³ Wəran wəɲɔma ɛnayɔ di, wəkakɔ pəc-yak kəyɛfɛ ka mɛrɛn wəcɔ kɔ mɛrəɲ ta pəɲcəmbərəs-ɛ. Wəran nwe ɛnabɛrɛsɛ daka dɔn fəp nɔɲ atɛn ɔɲ ɲayi mɔ, ntɛ tɔɲɔɲɛ pataməs kɔ mɔ. Mba ali fum ɛnatam fɛ kətaməs kɔ. ⁴⁴ Kɔ wəran nwe ɔɲtərnɛ Yesu tadarəɲ, k'ɔɲgbuɲɛnɛ dobol da duma dɔn. Gbəɲɔcana babɔkɔ kɔ kəwɔr mɛcɪr kanɲkɔ kənayɔ kɔ mɔ kəsakɛ. ⁴⁵ Kɔ Yesu eyif: «Anɔ ogbuɲɛn'ɛm-ɛ?» Ntɛ afum fəp ɲambupərə ti mɔ, kɔ Piyɛr oloku: «Wətəkɛsɛ afum ɲanɲkɛl'am waca nwe fəp!» ⁴⁶ Kɔ Yesu oloku: «Fum wəɲɔma ɔɲgbuɲɛn'ɛm, bawo ɲɲcərə a fənɔntər fəɲɔma fəwɔr'im dərɛs.» ⁴⁷ Ntɛ wəran nwe ɲɲcərə a Yesu ɲɲcərə fɔ fum ɔɲgbuɲɛnɛ kɔ mɔ, k'ɛndɛr pəc-yikɛ, k'ɛntɛmpɛnɛ Yesu wɛcək dəntɔf. K'oloku afum fəp fɔr kirinɲ tes tɔkɔ tɛnasɔɲɛ kɔ kəgbuɲɛnɛ ka duma da Yesu mɔ, kɔ tɔkɔ docu dɔn dɛnatamɛnɛ gbəɲ-cana babɔkɔ mɔ. ⁴⁸ Kɔ Yesu oloku kɔ: «Wan kem, kəlanɲ kam kəyac'am, məkɔnɛ abəkək ɲɔforu.»

⁴⁹ Yesu eyi kəlɔk-loku kanɲkɔ, kɔ fum wəɲɔma ɛndɛr kəyɛfɛ ka ndɛna wəbɛ ka *dəkəkəpəs* da dare, k'ɛndɛr pəloku: «Wan kam efi, ali məntɔrəs fɛ sɔ wətəkɛsɛ kəkɔ di.» ⁵⁰ Mba Yesu ɛnane fum nwe kəlɔku ka wəbɛ wəka *dəkəkəpəs* defɛ da wan kɔn, k'oloku wəbɛ nwe: «Ta mənɛsɛ! Məlanɲ gbəcərəm, wan kam ɛntamɛnɛ.» ⁵¹ Ntɛ ɲalokus dɛkɛr mɔ, Yesu owosɛ fɛ fum kəbɛrɛ kɔ nɔkɔn mɛnɛ Piyɛr, Saɲ, Sak, wan wəran nwe kas kɔ kɛrɛ gbəcərəm, ɲɔ ɛnawosɛ kəbɛrɛ nɔɲ wan wəran wəfi nwe eyi mɔ. ⁵² Kɔ afum fəp ɲambok ɲac-lɔm pəcɔy panɲan tɛtɔn. Kɔ Yesu oloku: «Ta nəbok! Efi fɛ, kədirɛ k'ɛndɛ.» ⁵³ Kɔ afum ɲayɛfɛ kəsɛlər Yesu, bawo afum anɲ ɲanacərə a wan wəran nwe efi. ⁵⁴ Kɔ Yesu osumpər wan wəran nwe kəca, k'olokɛ dim dɔɲɔɲ: «Wəyɛcərə, məyɛfɛ!» ⁵⁵ Kɔ amɛra ɲɔn ɲɛndɛr kɔ, gbəɲɔcana babɔkɔ k'ɛyɛfɛ, kɔ Yesu oloku a pasɔɲ kɔ yɛri. ⁵⁶ Kɔ cusu cəwos akombərə aka wan wəran nwe, kɔ Yesu oloku ɲa a ta ɲalɔmər nwe o nwe ntɛ tɛɲɛpər mɔ.

Yesu osom aɓɓɓe ɔn darəŋ wəco kɔ mɛrəŋ

(Mt 10:5-15; Mk 6:7-13)

9 Kɔ Yesu ewe Asom ɔn aŋɛ wəco kɔ mɛrəŋ, k'ɔɔɔŋ ŋa fəncɔntər kɔ kətam ka kəbɛləs yɔŋk yɛlɛc fəp, kələkɛnɛ kətam ka kətaməs ka docu. ² Kɔ Yesu osom ŋa kəkɔ-dəŋk *debe da Kanu*, kɔ kətaməs ka docu. ³ K'oloku ŋa: «Ta nətɔmpərənɛ daka o daka teta dɔɔɔ, ta nətɔmpər togbo, ta nətɔmpər tɔlɔba, ta nətɔmpər tocom, ta nətɔmpər pəsam, ta nwe o nwe pətɔmpər suma mɛrəŋ. ⁴ Nnɔ o nnɔ aŋkɔ-baŋ'un waca mɛrəŋ mɔ, nəyi di, difɔ nəndekɔ-wur a nəsumpər dɔɔɔ donu kəkɔ. ⁵ Nnɔ o nnɔ afum ŋantɔkɔ-wos'on kəyi mɔ, kɔ nən-dewur dare dadɔkɔ-ɛ, nəkoŋ-kəŋ wɛcək wonu, its endeyɔnɛ sede nnɔ ŋayi mɔ. ⁶ Kɔ asom aŋɛ ŋawur ŋac-kɔt sədare; ŋac-dəŋk toloku tɔtɔt ta Kanu, ŋac-taməs acuy mofɔ fəp.

Pəciyanɛ pa Herodu

(Mt 14:1-12; Mk 6:14-29)

⁷ Ntɛ Alkaly Herodu ene mes mme mɛŋc-cɛpər mɔ, kɔ pəŋciyanɛ kɔ. Bawo alɔma ŋaŋc-loku a Saŋ entime afi daco; ⁸ alɔma ŋac-loku, a Eliya eder, alɔma ŋac-loku, a wədəŋk wəka Kanu wəcɔkɔ-cɔkɔ wəlɔma oluksərɛnɛ sɔ kəder. ⁹ Kɔ Herodu nkɔn oloku: «Inagbinti Saŋ domp! Anɔ ɔɔɔnɛ fum wəkawɛ aŋloku tetɔn mɔ-ɛ?» Kɔ Herodu efaŋ kənəŋk kɔ.

Yesu kəsɔŋɛ ka afum wul kəcamət (5000) kənɛmbərə

(Mt 14:13-21; Mk 6:30-34; Saŋ 6:1-14)

¹⁰ Kɔ asom ŋander ŋalukɛ Yesu tɔkɔ ŋanayɔ mɔ fəp. Kɔ Yesu ɛlɛk ŋa kɔ ŋawurnɛ kəsək, ntende dare da Bet-sayida. ¹¹ Kɔ afum ŋaŋcərə kəwur kəŋan kɔ ŋaŋcɛpɛ ŋa darəŋ. Kɔ Yesu owosɛ ŋa kəder, k'ɔŋkɔ pəc-loku ŋa teta *debe da Kanu*, k'ɛntaməs sɔ aŋɛ ŋanatɔ-tamne mɔ. ¹² Ntɛ dec dɛyɛfɛ kəkale mɔ, kɔ Asom ɔn ŋalɔtərɛnɛ kɔ ŋac-loku: «Məyɔ oŋ məsak afum akanɛ ŋakɔ ŋaten dəkədire kɔ yeri nde sədare nɛ səŋkɛl nnɔ mɔ; bawo dətɛgbɛrɛ ayi wəkawɛ.» ¹³ Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəna nəɔɔŋ ŋa yeri.» Kɔ Asom ɔn ŋaloku kɔ: «Cəcom kəcamət kɔ lop mɛrəŋ gbəcərəm yɔ səyɔ, məfaŋ oŋ a səkɔ səwayɛ kənay kanɛ yeri ba?» ¹⁴ Mba afum aŋɛ ŋaŋc-bəp afum wul kəcamət (5000). Kɔ Yesu oloku Asom ɔn: «Nəyɔ ŋa ŋalɔŋkanɛ afum 50-50.» ¹⁵ Kɔ asom ɔn ŋayɔ tɔkɔ Yesu ɛnaloku ŋa kəyɔ mɔ, kɔ ŋandəs ŋa fəp. ¹⁶ Kɔ Yesu ɛlɛk cəcom nɛ kəcamət kɔ lop nyɛ mɛrəŋ, k'ɛyɛkti fɔr dareŋc, k'ontolane yeri nyɛ nnɔ Kanu kəyi mɔ. Kɔ tɛyɛfɛ dənda k'entipi yeri nyɛ a k'endɛɔŋəs yi aɓɓɓɛ a ŋayerəs kənay kanɛ. ¹⁷ Kɔ afum akakɔ fəp ŋandi yeri nyɛ kɔ ŋanɛmbərə. Ntɛ anawɛtəs yeri yɛlɔpəs nyɛ mɔ, yɛnayɔ cəfala wəco kɔ mɛrəŋ.

Piyer oloku a Yesu ɔɔɔnɛ nwe Kanu kəyɛk-yɛk mɔ

(Mt 16:13-19; Mk 8:27-29)

¹⁸ Dɔɔɔk dɔlɔma Yesu *pəc-lok-lokər Kanu* taciŋa, aɓɓɓɛ ɔn darəŋ ŋalɔŋkanɛ kɔ kəsək. Kɔ Yesu eyif ŋa: «Toloku ta afum, anɔ iyɔnɛ-ɛ?» ¹⁹ K'acɛpɛ ɔn darəŋ ŋaloku kɔ: «Ntɛ alɔma ŋaloku mɔ, a Saŋ wəgbət afum dərɔmun məyɔnɛ, k'alɔma ŋaloku a Eliya məyɔnɛ; alɔma a wədəŋk wəka Kanu wəcɔkɔ-cɔkɔ wəlɔma ɔ məyɔnɛ nwe ɛyɛfɛ afi daco mɔ.» ²⁰ Kɔ Yesu eyif ŋa sɔ: «Kɔ cəkɛ ɔ nənə nəŋcɛm-cɛmɛnɛ'ɛm kəyɔnɛ-ɛ?» Kɔ Piyer oloku Yesu: «Wəyɛk-yɛk wəka Kanu məyɔnɛ.»

Yesu kəcam defɔ dɔn kɔ kədəyɛfɛ kɔn afi daco

(Mt 16:20-28; Mk 8:30-9:1)

²¹ Kɔ Yesu entɔŋ-tɔŋ ŋa kəcaŋkɛ ti, ta ŋaloku ti fum o fum. ²² K'ɔɔɔcər a pənamar dis dɔlɔl Wan ka fum bel-bel; abeki, alɔŋnɛ aɔŋkɔ kɔ atəkɛ sariyɛ ŋabɛləs kɔ; padif kɔ; pəyɛfɛ defɔ tataka tɔn ta maas.

²³ K'oloku afum fəp ntɛ: «Kɔ fum efaŋ kəcɛp's'em-ɛ, wəkayɔ pəsak kəcɛm-cɛmɛnɛ tetɔn ta sərka, wəkayɔ pəwosɛ kəsək məfaŋ mɔn pəwosɛ kətɔɔ haŋ pəfi † dɔɔɔk o dɔɔɔk, pəcəm'ɛm darəŋ. ²⁴ Bawo, nwe o nwe efaŋ kəyɔc kəyi doru kɔn mɔ, kəŋsalpər kɔ; mba nwe o nwe ɔ kiyi kɔn doru kəsəlpər kɔ tetem mɔ, ɛyac ki. ²⁵ Ake tɔyɔ fum kəsɔtɔ kɔn doru dandɛ fəp-ɛ, kɔ pəyɔnɛ fɔ wəkayɔ eyi kəgbalənɛ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəkayɔ pəc-ləsərɛnɛ-ɛ? ²⁶ Nwe o nwe ɛlapərɛn'ɛm kɔ moloku mem, Wan ka fum endekɔ-sɔdəmɛnɛ-wosɛ kəyɔc mənə wəkayɔ k'endeder *pəmot pa pələl pa debe* da Papa-ɛ, kɔ mɛlɛkɛɛ mecɛmpi. ²⁷ Ic-loku nu kanɛ: Afum akin akin ŋayi nnɔ kəfo kanɛ aŋɛ ŋantɔdewak defɔ ta ŋantanəŋk *debe da Kanu* mɔ.»

Piyer, Saŋ kɔ Sak ŋanəŋk Yesu pəyi pəmotu pa debeki da Kanu disrɛ

(Mt 17:1-8; Mk 9:2-8)

²⁸ Ntɛ Yesu oloku moloku mamɔkɔ mɔ, kɔ mata camət-maas mɛŋcɛpər, k'ɛlɛk Piyer, Saŋ kɔ Sak, kɔ ŋampɛ tɔɔ kəroŋ *kəkɔ-lok-lokər Kanu*. ²⁹ Yesu eyi kəsali, kɔ kəro kɔn kəsəkpər, kɔ yamos yɔn yɛnəŋkanɛ kəfɛrɛ yoc-motər-motər. ³⁰ Pəwon fɛ kɔ afum mɛrəŋ ŋayɛfɛ kəlɔk-loku kɔ nkɔn: Musa kɔ Eliya ŋanayɔ, ³¹ aŋɛ aŋc-nəŋk *pəmot pa pələl* pa debeki da Kanu disrɛ mɔ. ŋac-loku Yesu kəkɔ kɔn nke kəŋkɔyɔ Yerusalem mɔ. ³² Tɛtəŋnɛ Piyer k'asol ɔn ŋac-dirɛ pəpɔŋ; ntɛ ŋantime mɔ, kɔ ŋanəŋk Yesu pəmot pa debeki da Kanu disrɛ, kɔ afum mɛrəŋ akɔ ŋanacəmɛ kɔ nkɔn mɔ. ³³ Tɛm ntɛ afum akakɔ mɛrəŋ ŋaŋc-gbɛyɛnɛ kɔ Yesu mɔ, kɔ Piyer oloku kɔ: «Wətəkɛ pəntɛsɛ su kiyi ka nnɔ. Səcəmbər *cəbal cəcɛpɛ-cɛpɛ* maas, ŋin ŋam, ŋin ŋa Musa, kɔ ŋin ŋa Eliya.» Piyer ɛnacərə fɛ ntɛ oŋc-loku mɔ. ³⁴ Ntɛ oŋc-loku tətɔkɔ mɔ, kɔ kəp kənder kəgbəpərɛnɛ ŋa kɔ kənɛsɛ kəsumpər aɓɓɓɛ a Yesu darəŋ ntɛ ŋananəŋk kəp

† «kəgbəŋnɛ kətɔk ka gbɛkɛ kɔn» = ti disrɛ: «kəwosɛ kəsɔŋnɛ defɔ dɔɔɔk o dɔɔɔk pəmot tɔkɔ Yesu ɛnayɔ ti mɔ.»

kanjko kəc-der kəgbəpərne ɲa mɔ. ³⁵ Kɔ dim dowur kəp kanjko disre, doc-loku: «Wəkawə ɔɔɔnə wan kem, nkɔn iyek-yek: Nəcəɲkəl kɔ!» ³⁶ Nte ane dim dadɔko mɔ, k'anəɲk Yesu pəcəmə sona. K'acəpse a Yesu darəɲ ɲaɲ-canj ali fum enaloku fe sɔ wəkɔs tɔlɔma nte enəɲk mɔ mata mamɔko.

Yesu kətaməs ka wan nwe ɲɔɲk ɲelɛc ɲenatonjku- tonjku

(Mt 17:14-18; Mk 9:14-27)

³⁷ Dɔckɔɔk nte ɲantor kəyefe dətɔɔ mɔ, kɔ afum alarəm ɲander kədəfayne Yesu. ³⁸ Kɔ fum wəlɔma onjkulərne kənay kanjko daco: «Wətəkse iletsen'am məmɔmən wan kem, bawo wəkin wəkawə gboɲ iyɔ. ³⁹ ɲɔɲk ɲelɛc ɲɔlɔma ɲembere kɔ, kɔ ɲɔɔɔɔɔ kɔ kəkule-kule gbəɲcana babɔkɔ, kɔ ɲeyikəc kɔ pəpɔɲ, kɔ ɲɔɔɔɔɔ kɔ kəfoc kəwur kɔ dəkusu; kɔ ɲɔlɔlɔs kɔ dis, a kɔ ɲende-sak kɔ. ⁴⁰ Ilelsene acəpse-am darəɲ kəbeləs ka ɲi, mba ɲantam fe ti.» ⁴¹ Kɔ Yesu onjkulərne: «Nəna afum alec a tɛm tantɛ, atɔlɔɲ Kanu, tɛm cəke tɔ pəmar sɔ iyi kɔ nəna-ɛ? Tɛm cəke tɔ pəmar sɔ itɔmpər te tonu-ɛ? Məkere wan kam nɔɔ.» ⁴² Nte wan wəkakɔ ɔɲc-lɔtərne Yesu mɔ, kɔ ɲɔɲk ɲeɲgbal kɔ dəntɔf kɔ ɲeyikəc kɔ pəpɔɲ. Mba kɔ Yesu eɲgbəɲ-gbəɲɔɲ ɲɔɲk ɲelɛc ɲaɲɔkɔ, k'entaməs wan wəkakɔ, k'ɔɔɔɔ kɔ kas. ⁴³ Kɔ cusu cəwos afum fəp kəɲəɲk ka fəɲɔntər fəpɔɲ fa Kanu.

Yesu kəgbɔkərə kɔn kəlɔku defi dɔn

(Mt 17:22-23; Mk 9:30-32)

Nte mes mamɔko Yesu ɔɲc-ɔ mɔ mec-ciyene afum mɔ, k'oloku acəpse ɔn darəɲ: ⁴⁴ «Nəna nəsu ləɲəs, nəcəɲkəl bel-bel moloku mame: Kəber k'ander Wan ka fum afum dəwaca. ⁴⁵ Mba acəpse ɔn darəɲ ɲanacərə fe tedisre ta tolɔku tatɔkɔ onj-ɔloku mɔ; tənəgbɔɔɔɔ ɲa, nte tɔɲɔɔɔɔ ta ɲaɲcərə ti mɔ. Kɔ ɲanesə kəyifət kɔ te-disre ta tolɔku tatɔkɔ.

Anɔ ecepər nu fəp-ɛ?

(Mt 18:1-5; Mk 9:33-37)

⁴⁶ K'acəpse ɔn darəɲ ɲayefe kəyifətene nte tɔɲɔɔɔɔ ɲacərə nwe eɲcepər ɲa dəkəcəmə mɔ. ⁴⁷ Yesu nwe enacərə mecəm-cəmne mme meyi ɲa dəcɔɔ mɔ, elek wan wəfət wəkin, k'eɲcəmbəpərne kɔ. ⁴⁸ Kɔ Yesu oloku ɲa: «Nwe o nwe ebaɲ wan wəkawə kəbaɲ kətɔt tetem, embaɲ'im ina sərka pətɔt; nwe o nwe ebaɲ'im, embaɲ wəkɔ osom'im mɔ. Bawo fum wəkɔ eɲcəmbəpərne dəkəcəmə defet mɔ, ɔɔɔɔ wəkɔ eɲcepər nu fəp.»

Nwe ɔntɔc'am mɔ, efaɲ'am

(Mk 9:38-40)

⁴⁹ Kɔ Saɲ elɛk moloku k'oloku: «Wətəkse sənəɲəɲk fum wəlɔma pəc-beləsə ɔɲk yelɛc tewə tam; kɔ səfaɲ kəmɔne kɔ, bawo wəkayɔ eɲcəmə f'am darəɲ pəɔm səna.» ⁵⁰ Kɔ Yesu oloku kɔ: «Ta nəmɔne kɔ ti; bawo fum nwe ɔntɔc'am mɔ, efaɲ'am.»

Dare dɔlɔma da Samari kəfati kəbaɲ ka Yesu

⁵¹ Nte dɔɔkɔ delek da Yesu doru dɔɲc-lɔtəs mɔ, k'olokune a mənə pəkɔ Yerusalem gbəs. ⁵² K'osom afum alɔma ɲayɔ kɔ kirɔɲ. Kɔ akakɔ ɲayɔ kirɔɲ kɔ ɲaɲkɔ ɲabəp dare da Samari dɔlɔma, nte tɔɲɔɔɔɔ ɲalompəsneɔne kɔ mɔ. ⁵³ Mba kɔ aka dare dadɔkɔ ɲafati kəbaɲ kɔ, bawo Yerusalem ɲaɲc-kɔ. ⁵⁴ Nte afum aɲe ɲanəɲk ti mɔ, acəpse a Yesu darəɲ, Saɲ kɔ Sak ɲaloku: «Wətəkse, məfaɲ səloku nɛɲc dotor kəyefe dəkɔm deləsər ɲa?» ⁵⁵ Kɔ Yesu eɲkafələ k'entefərne ɲa, k'egbəɲ-gbəɲɔɲ ɲa. ⁵⁶ Kɔ ɲayefe kɔ ɲaɲkɔ dare dɔlɔma.

Aɲe ɲafaɲ kəcəmə Yesu darəɲ mɔ

(Mt 8:19-22)

⁵⁷ Nte ɲanayɔ dɔɔkɔ kəkɔ mɔ, kɔ fum wəlɔma oloku kɔ: «ɲɔcəm'am darəɲ nɔɔ o nɔɔ məɲkɔ mɔ.» ⁵⁸ Kɔ Yesu oloku kɔ: «Yeterer ɔɔɔ bi kɔ bemp ɔɔɔ wɔlɔ wa yi; mba Wan ka fum ɔɔ fe nɔɔ entam kəbɔc dɔmp mɔ.» ⁵⁹ Kɔ Yesu oloku fum wəlɔma: «Məcəm'em darəɲ.» Kɔ fum wəkakɔ oloku kɔ: «Wətəkse, məwos'em kərəsna ikɔ iwup papa kem.» ⁶⁰ Kɔ Yesu oloku fum wəkakɔ: «Məsak aɲi ɲawup aɲi; kɔ məna, məkɔ mədəɲk *debe da Kanu.*»

⁶¹ Kɔ fum wəlɔma oloku: «Kəcəm'am k'inder darəɲ Wəbɛ, mba məkar ikɔ kərəsna ilembəpərne aka kəlɔ kem disre.» ⁶² Kɔ Yesu oloku kɔ: «Nwe o nwe edebifte cəna a wəkayɔ pəc-məmən tadarəɲ, entesə fe kədəɲk ka *debe da Kanu.*» †

Kəsom ka acəpse darəɲ 72

(Mt 10:7-16)

10 Nte tatɔkɔ tənɔpər mɔ, kɔ Wəbɛ eyek-yek sɔ afum 72 alɔma, k'osom ɲa mɛrəɲ mɛrəɲ ɲayɔ kɔ tekirɔɲ kəkɔt ka sədare kɔ mofɔ fəp mme pənamar kɔ kəkɔ mɔ. ² K'oloku ɲa: «Dale detəl dəmbək, mba atəl ɲampice. Nələtsene wəka dale detəl dandɛ, pəsak atəl ɲade ɲatəl dale dɔn. ³ Awa! Nəkɔ, isak'un nəkɔ pəɔm nte aɲsak ɲkesiya calma daco mɔ. ⁴ Ta nətɔmpərəne pəsam pa delek, ta nətɔmpərəne lɔba, ta nətɔmpərəne cɔfta, ta nəyifene sɔ kɔ fum o fum dɔɔkɔ. ⁵ Kəlɔ nke o nke nəndekɔ-bere mɔ, nəkulɛ kərəsna: «Kanu kəberse pəforu kəlɔ kanjke!» ⁶ Kɔ pəɔɔɔɔ, fum wəka pəforu eyi kəlɔ kanjke-ɛ, pəforu ponu pəɲyi kɔ kəroɲ; kɔ pəɔɔɔɔ fe ti-ɛ, pəforu papɔkɔ poluksərn'on. ⁷ Nəyi kəlɔ kanjke, nədi yeri, nəmun domun da kəlɔ kanjke; bawo pəmar pasɔɲ wəbəc kəway kɔn. Ta nəc-cal-cali wɔlɔ de! ⁸ Dare nde o nde nəbere a pabaɲ'un mɔ, nədi yeri ɔɔkɔ aɲɔɲ'un mɔ. ⁹ Nətaməs acuy akɔ ɲayɔ di mɔ, nəloku ɲa: «*debe da Kanu* dɔlɔtərn'on.» ¹⁰ Dare nde o nde nəkɔ ta ambaɲ'un mɔ, nəkɔ nde abəɲka ɲaɲan nəloku: ¹¹ «Səɲkoɲəɲ'un kəbɔf ka dare donu ali nke kəsɔpte su dəwecək mɔ, səluks'on ki; nətam kəcərə a *debe da Kanu* dɔlɔtərne.»

† «entesə fe kədəɲk ka DEBE DA KANU» kɔ pəɔɔɔɔ fe ti-ɛ, «emar fe DEBE DA KANU.»

¹² Ic-lok'un a dɔɔk dadɔk, tɔɔ nte andeyɔ dare dadɔk ma, tendeyenjk teceper ta Sodom.»

Sɔdare nse sɔfati kɔlanj ma

(Mt 11:20-24)

¹³ «Pɔlecɔr'am mɔna dare da Korasin! Pɔlecɔr'am mɔna, dare da Betsayida! Bawo *mes mewey-wey mme Kanu kɔmmɛntɔr* ayɔ nno ndoronu ma, m' anayɔ sɔdare sa Tir kɔ Sidɔn-ɛ, kɔ njanasɔkrɔr mera pɔwɔn, njacɔme pɔlɔmpu darɔn, njabɛrne yamos yanjan ya kɔbal, njande njamɔɔnɛ! ¹⁴ Itɔ endesɔnɛ dɔɔk da kiti ka Kanu dadɔk, pɔfɔdeyenjkɔr Tir kɔ Sidɔn pɔmɔ nɔna. ¹⁵ Kɔ mɔna, dare da Kapernayum, mɔnjɛm-cɛmne a andekɔ-pɛn'am harj darenc? Ala! Andekɔ-tor'am dɔntɔf harj nno afum afi njayi ma. ¹⁶ Nwe ɛnjɔkɔl'un ma, ɛnjɔkɔl'im. Kɔ nwe ɛnjwɛnɔs'un ma, ɛwɛnɔs'im, k'ɛwɛnɔs wɔkɔ osom'im ma.»

Kɔlukus ka acɛpse darɔn 72

¹⁷ Kɔ afum 72 anɛ anasom ma njalukus pɔbotu disre kɔ njaloku: «Wɔbɛ! Ali yɔnk yɛɛɛ fɔp yɛnayi su dɔntɔf tewe tam.» ¹⁸ K'oloku njɔ: «Indenanɔnk Sentani kɔɛm-pɛnɛ kɔyɛfɛ darenc pɔmɔ tɔkɔ pɔnjmot ma. ¹⁹ Nɔcɔnkɔl: Isɔn'un kɔtam kɔkɔt ka bok kɔ mekɔlɛncɔr kɔrɔn kɔlɛkɛnɛ fɔncɔntɔr fa ater anu fɔp, daka o daka dɔfɔtam kɔyams'on ti. ²⁰ Mba ta pɔbɔt'un nte yɔnk yɛɛɛ yeyi nu dɔntɔf ma, mba pɔbɔt'un nte anɔic mewe monu nde darenc, ndena Kanu ma.»

Pɔbotu pa Yesu

(Mt 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Tɛnatɔnɛ, *Amera Nɛcɛmpi njɔ Kanu* njɔɔnɛ pɔnanjkane kɔbɔt Yesu, k'oloku: «Inyɛk-yɛkɔs'am, Papa, Wɔbɛ wɔka darenc kɔ dɔntɔf, nte mɔmɛnkɔr abeki kɔ asoku sɔbomp mes mame, a kɔ mɔmentɔr mi awut afɛt ma. Ey, Papa, bawo tatɔkɔ tɔ mɔfan ti. ²² Ic-lok'un a Papa kem ɛmber'im ca fɔp dɔwaca. Nwe o nwe ɛnjɔcɛ fɛ nwe yɔnɛ Wan ma, kɔ pɔntɔyɔnɛ Papa-ɛ; nwe o nwe ɛnjɔcɛ fɛ sɔ nwe yɔnɛ Papa ma, kɔ pɔntɔyɔnɛ Wan-ɛ, kɔ afum akɔ Wan ɛnjfan kɔluku ti ma.»

²³ Kɔ Yesu ɛnjafɔlɛ k'ɛntɛfɔrne acɛpse ɔn darɔn, k'ɛyɛl dim, pɔc-loku njɔ: «Pɔmbɔt fɔr yɔkɔ yɛnjɔnkɔ ma kɔ nɔyi kɔnɔnk ma! ²⁴ Bawo adɔnk a Kanu kɔ abɛ a tɔf yɛlarɛm njanafan kɔnɔnk mme nɔyi kɔnɔnk ma, mba njananɔnk fɛ mi; njanafan kɔnɛ mme nɔyi kɔnɛ ma, mba njanane fɛ mi.

Capafɔ ca wɔSamari wɔtɔt

²⁵ Kɔ wɔtɔkɛ sariyɛ wɔlɔma ɛyɛfɛ k'oloku Yesu, nte ɛfan kɔcɔpɛ kɔ towul ma. K'ɛyɛf Yesu: «Wɔbɛ, cɔke cɔ pɔmar iyɔ kɔsɔtɔ ka kɔyi wɔyɛn katina-ɛ?» ²⁶ Kɔ Yesu ɛyɛf kɔ: «Cɔke cɔ anɔic nde buk ba sariyɛ-ɛ? Cɔke cɔ mɔnkaranj bi disre-ɛ?» ²⁷ Kɔ fum nwe oloku Yesu: «Pɔmar mɔbɔtɔrɛ Wɔbɛ Kanu abɔkɔc njam fɔp, amera njam fɔp, fɔncɔntɔr fam fɔp, kɔ kɔsɔk kam domp fɔp. Kɔ

telip-ɛ, mɔbɔtɔr wɛnjɔ'am pɔmɔ tɔkɔ mɔmbɔtɔrne mɔna sɔrka ma.» ²⁸ Kɔ Yesu oloku kɔ: «Mɔluku ti bel-bel, mɔyɔ tatɔkɔ nte tɔnjɔn'am kɔyi wɔyɛn katina ma.» ²⁹ Mba nte wɔbɛ wɔka sariyɛ nwe ɛfan kɔmentɔr dolompɔ dɔn ma, k'ɛyɛf Yesu: «Anɔ yɔnɛ wɛnjɔ'im-ɛ?» ³⁰ Kɔ Yesu njɔgbɔkɔrɛ moloku k'oloku: «Fum wɔlɔma ɛnayɛfɛ Yerusalem pɔc-kɔ Yeriko. Kɔ afum wɔkɔkɔ njɔkɔ pɔbɛrɛ afum alɛɛ dɔcɔ, kɔ afum alɛɛ akɔkɔ njambanɔr kɔ daka dɔkɔ ɛnatɔmpɔr ma fɔp, kɔ njasut kɔ harj pɔc-but kɔfi, kɔ njasumpɔr dɔɔkɔ kɔ njanjɔ. ³¹ Kɔ tosɔrɛnɛ wɔlɔnɛ wɔlɔma osolnɛ sɔ dɔɔkɔ din dadɔkɔ; nte wɔlɔnɛ nwe ɛnɔnkɔ fum wɔkɔ anasut ma, k'ɛnjɔcɛpɔr dɔɔkɔ ntende pɔbɔlɛ kɔ. ³² Kɔ wɔLewy wɔlɔma ender sɔ kɔfo kin kanjɔ; kɔ wɔkɔkɔ sɔ ɛnɔnkɔ fum nwe, kɔ nkɔn sɔ ɛnjɔcɛpɔr ntende pɔbɔlɛ kɔ. ³³ Kɔ wɔSamari wɔlɔma nwe njɔc-kɔ delek ma, ender pɔbɔp fum wɔkawɛ nte ɛnɔnkɔ kɔ ma, kɔ nɔncɔfɔr deyi kɔ. ³⁴ Kɔ wɔSamari nwe ɔlɔtɔrne fum nwe, k'olɔnɔr runj yɔn member, k'ɔmbɔyɔ yi moro; k'ɛsɛktɔr yi. Kɔ wɔSamari nwe ɛlɛk fum wɔkɔkɔ k'ɛnderj kɔ pɔkɔtɛnɛ pɔn kɔrɔn, k'ɛnjɛkɔrɛ kɔ karwanjɛ kɔlɔma, k'ɔnkɔ pɔbɔc kɔ di, k'ɛnjɔcɛmɛ tetɔn. ³⁵ Dɔcɔkɔkɔ kɔ wɔSamari nwe owurɛ gbɔlɛnj mɛrɔnj ba pɔsam, k'ɔɔnɔ bi wɔka karwanjɛ. K'oloku kɔ: «Mɔgbɛkɔrɛ kɔ, mɔpɛ o mɔpɛ mɛndesɔnɔ kɔ ma, indeluks'am pi dɔkɔlukus dem.» ³⁶ Kɔ Yesu ɔncɔrɔ: «Afum akanjɛ maas dɔcɔ anɔ ɔ mɔna mɔnjɛm-cɛmne kɔyɔnɛ ka wɛnjɔ ka fum wɔkɔ afum alɛɛ njanasut ma?» ³⁷ Kɔ wɔbɛ wɔka sariyɛ nwe oloku: «Nwe ɛnɔmentɔr kɔ amera njɔbotu ma.» Kɔ Yesu oloku wɔbɛ wɔka sariyɛ nwe: «Awa, mɔna sɔ mɔkɔ mɔyɔ tatɔkɔ.»

Yesu ndena Marta kɔ Mari

³⁸ Yesu njayi dɔɔk kɔkɔ kɔ acɛpse ɔn darɔn, kɔ njambɛrɛ dare dɔlɔma, kɔ wɔran wɔlɔma pɔc-we kɔ Marta, ɛmbaranj kɔ nde ndɔɔnɔ. ³⁹ Marta ɛnayɔ wɛnjɔ wɔran wɔlɔma nwe njɔc-we Mari ma, kɔ wɛnjɔ nwe njɔkɔ pɔnde Wɔbɛ dɔntɔf, pɔc-cɔnkɔl moloku mɔn. ⁴⁰ Marta nkɔn pɔsumpɔr yɛbɔc yɛlarɛm. Kɔ Marta ender pɔluku Yesu: «Wɔbɛ tɔfɔtɔrɔs'am tante wɛnjɔ'im wɔran ende pɔnd'am dɔntɔf pɔsakɔr'em yɛbɔc yaye sona ma? Mɔluku kɔ pɔde pɔmar'im.» ⁴¹ Kɔ Yesu oloku kɔ: «Marta, Marta! Mɔyi kɔcɛm-cɛmne kɔ kɔsimɛ teta mes mɛlarɛm. ⁴² Mba tes tin gbɔnj tɔyɔ dɔkɔcɔmɛ. Mari ɛlɛk da pɔntɛsɛ ma, afɔɔɔ-banɔr kɔ dɔnda.»

Yesu kɔ sali

(Mt 6:9-13; 7:7-11)

11 Dɔɔkɔ dɔlɔma Yesu *pɔc-lok-lokɔr Kanu* kɔfo kɔlɔma. Nte elip ma, kɔ wɔcɛpɛsɛ kɔn darɔn wɔlɔma ɛyɛf kɔ: «Wɔtɔkɛ, mɔtɔkɛ su kɔlok-lokɔr Kanu, pɔmɔ tɔkɔ Sarj ɛnatɔkɛ acɛpɛsɛ ɔn darɔn kɔlok-lokɔr Kanu ma.» ² Kɔ Yesu oloku njɔ: «Kɔ nɔnde kɔc-lok-lokɔr Kanu-ɛ, nɔluku:

Papa!

Pɔcɔrɛ decɛmpi da tewe tam;

Dêbe dam deder!

³ Mæc-saŋ su dɔsɔk o dɔsɔk kəcom kosu ka dɔsɔk;

⁴ Məŋaŋnɛnɛ su kiciya kosu!

Awa, səna sɔ, səŋaŋnɛnɛ nwe o nwe eŋciyanɛ su mɔ.
Ta məsak su səcɛm-cɛmɛnɛ kəciya.»

⁵ Kɔ Yesu oloku ŋa sɔ: «Anɔ entam kəyɔ wəkɔs wəkin nu dacɔ, nwe eŋyɛfɛ cɛk-cɛk pəkɔ pəbəp wanapa kɔn nde ndɔrɔn pəc-loku kɔ: «Wanapa məbɔr'im cəcom maas, ⁶ bawo wəbɔt kem wəlɔma edər nde nderem cɛk-cɛk caŋcɛ, mba ali paka iyɔ fɛ mpe iŋsɔŋ kɔ pədi mɔ.» ⁷ Kɔ wanapa kɔn wəkakɔ, eyi dukəlɔ mɔ oloku kɔ: «Ta mətɔrs'im! Aŋgbət kumba, səfəntərə kɔ awut'em, ifɔtam kəyɛfɛ isɔŋ'am cəcom,» ⁸ ic-lok'un ti: Ali pəyɔnɛ fɔ ɔfɔyɛfɛ pəsɔŋ kɔ ci bawo wanapa kɔn ɔfɔ, endeyɛfɛ pəsɔŋ kɔ daka o daka nde efaŋ mɔ, bawo wanapa kɔn eŋgbəc gbɛs a mɛnɛ pəsɔŋ kɔ. ⁹ Kɔ ina, ilok'un: Nətola, aŋsɔŋ'un; nətɛn, nəŋnəŋk; nəsut-sut kumba, aŋgbite nu. ¹⁰ Bawo mənə nwe məntola mɔ, amɔc'am; mənə nwe məntɛn mɔ, məŋnəŋk; pagbite nwe oŋsut-sut kumba mɔ. ¹¹ Kas kərə kəyi nu dacɔ, nke wan kɔn onto-la kɔ alop, pəsɔŋ kɔ abok mɔ? ¹² Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, wan kɔn pətola kɔ amɛs ŋɛgbɛŋ, nkɔn pəsɔŋ kɔ tekələŋcər? ¹³ Kɔ pəyɔnɛ fɔ nənə aŋɛ nələcɛ mɔ, nəŋcərə kəsɔŋ awut anu ca ɔɔtɔt, ta ake tɔ Kas nke kəyi nde dareŋc mɔ, kəŋkɔsɔŋ Amera Njɛcɛmpi ŋɔn aŋɛ ŋaŋwɛr kɔ ŋi mɔ!»

Yesu kəlukɛ moloku ma yem nyɛ anabonɔcɛ kɔ mɔ
(Mt 12:22-30; Mk 3:22-27)

¹⁴ Dɔsɔk dɔlɔma Yesu pəc-beləs ŋɔŋk ŋɛlɛc nŋɛ ŋɛ-nasɔŋɛ fum wəlɔma kətɔ-lok-loku mɔ. Nte ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋaŋkɔ ŋowur kɔ mɔ, kɔ wətɔlok-loku wəkakɔ olok-loku, kɔ pəŋciyanɛ afum. ¹⁵ Mba kɔ afum alma ŋaloku: «Belsebul wəbɛ wəka ɔŋk yɛlɛc, embɛlsɛ ɔŋk yɛlɛc.» ¹⁶ Nte alɔma ŋafan kəsumpər kɔ dəmoloku mɔ, kɔ ŋaloku kɔ a pəmentər **tɔyɔ tɛgbəkərə tin nte tɛŋmentər a Kanu kəsom kɔ mɔ.** ¹⁷ Mba nte Yesu enacərə pɛcɛm-cɛmɛnɛ paŋan mɔ, k'oloku ŋa: «Dare nde aka di ŋandeyɛfərənɛ taŋan mɔ, dɛŋləpsər kələcɛ. Wɔlɔ wa di wɛtɛmpɛnɛ win win. ¹⁸ Kɔ pəyɔnɛ fɔ Sentani eyi kəyɛfərənɛ kɔ nkɔn sərka-ɛ, cəke cɔ dare dɔn dentam kətɛsɛ-ɛ? Bawo nəlɔku a Belsebul imbɛlsɛ ɔŋk yɛlɛc. ¹⁹ Kɔ pəyɔnɛ fɔ ina Yesu, Belsebul imbɛlsɛ ɔŋk yɛlɛc-ɛ, awut anu oŋ, anɔ ɔ ŋambɛlsɛ ɔŋk yɛlɛc-ɛ? Itɔ ɔsɔŋɛ nte ŋa yati ŋande kiti nu mɔ. ²⁰ Mba kɔ pəyɔnɛ fɔ fəntɔtər fa Kanu fɔ imbɛlsɛ ɔŋk yɛlɛc-ɛ, **dɛbɛ da Kanu** dender haŋ nɔk nəyi mɔ. ²¹ Kɔ fum wəka fəntɔtər ɔntɔmpər posutnɛnɛ-ɛ, ombum daka dɔn bel-bel ta tɔlɔm o tɔlɔm tənəŋk di-ɛ. ²² Mba kɔ fum wəlɔma nwe embɛk kɔ fəntɔtər ender pəsut kɔ kəyɛfərənɛ pətam kɔ-ɛ, wəkakɔ embəŋər kɔ yosutənɛnɛ ɔn nyɛ enalan mɔ, pələk ca ɔn fəp pəyerəs. ²³ Nwe ɔntɔyi kɔ ina mɔ, enter'im; mba nwe ɔntɔlɔŋkan'em mɔ, məŋsaməsər'em.»

Kəlukus ka ŋɔŋk ŋɛlɛc

(Mt 12:43-45)

²⁴ «Nte ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋaŋkɔ ŋowur fum nwe dərɛs mɔ, ŋɔc-kɔ ŋɛc-der ŋɛc-cɛpər-cɛpər mofo mowosu, ŋɛc-tɛn dəkəyi. Kɔ ŋɔntɔsɔtɔ, kɔ ŋoloku: «Ilukus nde kəlɔ kem nke inayɛfɛ mɔ.» ²⁵ Nte ŋolukus mɔ, kɔ ŋɛbəp kəlɔ kaŋkɔ pafɛŋ ki, pəlompəs di bel-bel. ²⁶ Awa! Kɔ ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋaŋkɔ ŋɔŋkɔ, ŋɛtɛn akos aŋi ɔŋk yɛlɛc camət-mɛrəŋ nyɛ yɛnanəŋkanɛ kələcɛ yɛtas ŋi mɔ; kɔ ŋosolɛ yi kɔ yender yɛcəmə fum nwe darəŋ. Awa, kɔ pələc pɛ-nəŋkanɛ fum wəkakɔ pətəs tɔkɔ pənayi kɔ mɔ.»

Pətɔt posoku

²⁷ Yesu eyi kəlɔku moloku mamɔkɔ, kɔ wəran wəlɔma oŋkulərɛnɛ kənay ka afum akakɔ dacɔ: «Pəbɔt kor nke kənabəkəs'am mɔ, kɔ mɛsɛ mɛmɛ anaməsər'am mɔ!» ²⁸ Mba kɔ Yesu oŋkulɛ: «Pəbɔt aŋɛ ŋaŋcəŋkəl toloku ta Kanu, ŋamɛŋkərɛnɛ ti mɔ!»

Kəwɛ ka tɔyɔ tɛgbəkərə tɔlɔma nte tɛyɛfɛ nde Kanu kəyi

mɔ

(Mt 12:38-42)

²⁹ Nte kənay kəŋc-mɛpɛnɛ Yesu mɔ, kɔ ŋayɛfɛ kəlɔku: «Afum a ndəkəl ŋantɛsɛ fɛ; **tɔyɔ tɛgbəkərə nte tɛyɛfɛ ndena Kanu mɔ** tɔ ŋafan kənəŋk; mba ali tin afɔsɔ-mentər ŋa kɔ pəyɔnɛ fɛ ta Yunusa-ɛ. ³⁰ Bawo tɔkɔ teta Yunusa tənayɔnɛ aka Ninewe tɔyɔ tɛgbəkərə mɔ, itɔ teta Wan ka fum tendɛsɔ-ɔnɛ afum a tɛm tante tɔyɔ tɛgbəkərə. ³¹ Dɔsɔk da kiti, wəbɛra wəka kəca kətɔt (kɔ məntɛfərɛnɛ nde dec dɛmpɛ mɔ), endetime tɛm ta kiti, pəcəmə afum a ndəkəl fɔr kirɛŋ. Endeyɛmsɛnɛ ŋa, bawo kəfo kəbol-bolu ka dare dɔlɔma k'ɛnayɛfɛ k'ender kəcəŋkəl kəcərə pəkɔt ka Sulemany. Mba fum eyi nɔk nwe eŋcɛpər Sulemany mɔ! ³² Dɔsɔk da kiti, afum aka Ninewe ŋandekɔ-yɛfər afum a ndəkəl ŋayɛmsɛnɛ ŋa, bawo aka Ninewe ŋanasəkɔpər mɔyɔ maŋan, kɔ ŋancəmə pəlompɔ darəŋ, nte ŋanane moloku ma Yunusa mɔ. Mba wəlɔma eyi nɔk nwe eŋcɛpər Yunusa mɔ.»

Capafɔ ca lamp da dis

(Mt 5:15; 6:22-23)

³³ «Fum nwe o nwe ɔfɔmot lamp pəkəŋk di kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ pəmɛŋk di, mba pəfos pɔ aŋcəmbər di nte tɔŋsɔŋɛ aŋɛ ŋambɛrɛ mɔ ŋanəŋk pəwanɔkərə. ³⁴ Dɔfɔr dam dɔyɔnɛ lamp da dis. Kɔ dɔfɔr dam dɛntɛsɛ-ɛ, dis dam fəp dɔŋmotnɛ; mba kɔ dɔfɔr dam dɔntɔtɛsɛ-ɛ, dis dam sɔ kubump kɔ dɛnyɛ. ³⁵ Məkɛmbərɛnɛ ta pəwanɔkərə mpe pɛy'am dərɛs mɔ pɔyɔn'am kubump. ³⁶ Kɔ dis dam domot ta tofo o tofo tɛyi nte tɛyi kubump mɔ, tɛm tatɔkɔ dis dam fəp dɛmar, pəmɔ tɔkɔ lamp dɔŋmot'am kɔ dɛndɛmar-ɛ.»

Yesu kəboŋce aFarisi kə atəksə a sariye kiciya

(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

³⁷ Nte Yesu enayi kəlok-loku mɔ, kə wəFarisi wəlwma elətsenə kə kək-di yeri dɔɔk dadɔk nde ndɔɔn. Kə Yesu embere k'ɔŋkə pəndə amesa kiriŋ. ³⁸ Kə pəŋciyane wəFarisi nwe nte Yesu enatɔ-gbət waca dərɔmun † kəresna a pədedi yeri mɔ. ³⁹ Mba kə Wəbe oloku kə: «Nəna aFarisi, pəlet kə səpɔt tadarəŋ yɔ nəŋɔkəs, mba bəkəc yonu disre nəlasərne deke dərɔs kə kəyɔ mes mələc. ⁴⁰ Nəna atɔcərə mes aŋe nəyɔne mɔ, Kanu nke kəlompəs tadarəŋ mɔ, bafɔ ki kəlompəs sɔ tedisre ba? ††⁴¹ Nəc-pocə atɔyɔ daka mpe pəŋyi səpɔt kə dəpəlet yonu mɔ, fəp fa yi fəndesɔk nɔɔ nəyi mɔ.

⁴² Mba pələcər'un nəna aFarisi! Bawo nəŋɔŋ Kanu farile fa məkət kə malaŋkan; mba nəc-pələc dolompu kə kəbɔtər ka Kanu. Tatɔk tɔ pəmar payɔ, ta am-pələrne tɔk-ε. ⁴³ Pələcər'un nəna aFarisi! bawo nəm-bɔtər dəkəndə dɔɔkɔ-cɔkɔ *dəkəcəpəs*, kə kəyif kələl nde ambəpsenə mɔ. ⁴⁴ Pələcər'un! bawo nəyi pəmə cu-fu nce antɔgbəkərə mɔ, pac-kɔt ci kəroŋ ta aŋcərə-ε.»

⁴⁵ Kə fum wəlwma atəksə a sariye daco elək moloku, k'ɔŋkulərne: «Wətəksə, kə məloku tatɔk-ε, məŋsunu sɔ sənə!» ⁴⁶ Kə Yesu oloku: «Pələcər sɔ nəna, atəksə a sariye! Bawo nəŋsarəsər afum yesare nye ŋantɔtam mɔ, ta nəŋgbuŋenənə yi ali telər tonu-ε.»

⁴⁷ «Pələcər'un! Bawo nəna ɔŋlɔ cufu ca adəŋk a Kanu aŋe atem anu ŋanadif mɔ. ⁴⁸ Kəmentər kə mənɔde tante a mənə sɔ məwosə mɔyɔ ma atem anu mamɔkɔ, bawo ŋa ŋanadif adəŋk a Kanu, kə nəna nəŋlɔ cufu cəŋan! ⁴⁹ Itɔ ɔɔŋɔ kəcərə kətɔt ka Kanu disre, kəloku: «In-dekenə ŋa adəŋk kə asom.» Kə ŋandif alɔma, kə ŋantɔrəs alɔma, ⁵⁰ itɔ endesɔŋe afum a ndəkəl kədək-sare kiciya ka kədif ka adəŋk a Kanu akaŋe fəp, kəyefə nte doru dɔŋcɔp mɔ, ⁵¹ kəyefə mecir ma Abəl, haŋ kəbər ka ma Yakariya, nwe anadif nde Kəb kəpɔŋ ka Kanu, kəfo kəcəmpi kə *əŋgbip* daco mɔ. Ey, iŋlok'un ti: Andekɔ-yif ti afum a təm tantə.»

⁵² «Pələcər'un, nəna atəksə a sariye! Bawo nəliŋ tas-apa pa kəcərə; nəna sərka nəmbərə fə, nəwosə fə sɔ acuru ŋabərə akɔ ŋanafaŋ kəbərə mɔ.»

⁵³ Nte Yesu owur nde kəb kəŋkɔ mɔ, kə pəntelə atəksə sariye kə aFarisi nɔɔ eyi mɔ. Kə ŋayefə kəgbəŋ-gbəŋər kə, ŋac-yifət kə mes fəp, ⁵⁴ ŋac-cəpə kə mowul, nte tɔŋɔŋe ŋanənə kə yem dəmoloku mɔ.

Nəkembərne ta nəbaŋenə dofum

(Mt 10:26-27)

12 Təm tatɔk afum wul wul ŋanaləŋkanə, pəwurenə pəmə ŋadenɔsərənə, kə Yesu oloku acəpsə ɔn darəŋ kəresna: «Nəkembərne lebin da aFarisi nde dɔyɔne kəbaŋenə dofum mɔ. ² Tes o tes tɔg-

† CəFarisi, kə fum ɔŋkɔ kədi yeri-ε, mənə pəgbət kəresna waca dərɔmun. †† Kanu nke kəlompəs tadarəŋ mɔ, bafɔ ki kəlompəs sɔ tedisre ba? kə pəyɔne fə ti-ε, nwe olompəs tadarəŋ mɔ, bafɔ nkɔn olompəs sɔ tedisre ba?

bɔpne teyi fə nte pəntɔmar paloku mɔ, nte o nte tɔŋg-bɔpne fə nte pəntɔmar pacərə mɔ. ³ Itɔ ɔɔŋɔ nte o nte tɔ nəloku kubump, andenə ti darəŋ pəŋ; kə nte məŋmənəkəs fum deləŋəs dukəlɔ mɔ, andedəŋk ti kəb kəroŋ.»

Nwe pəmar nənesə mɔ

(Mt 10:28-31)

⁴ «Ic-lok'un ti, nəna anapə'em: Ta nənesə aŋe ŋandif dis gbəcərəm, kə tɔyefə dənda ta ŋantam tɔlɔm o tɔlɔm sɔ mɔ. ⁵ Indementər'un nwe pəmar nənesə mɔ: Nənesə nwe endif pəkəfələ sɔ pətam kələm'am Yahanama mɔ. Ey! Ic-lok'un, nkɔn pəmar nənesə! ⁶ Bafɔ gbaŋa kəcamət y'əŋcaməs pəsam gbələŋ merəŋ? Awa! Ic-lok'un a Kanu kəfɔpəl ali ŋin yi daco. ⁷ Ali cəfon ca domp donu alɔm ci fəp. Ta nənesə; bawo pələl ponu pəŋcəpər pa gbaŋa yelərəm!»

Amera Nəcempi ŋa Kanu ŋendetəksə pəmar acəpsə a Yesu kəloku mɔ

(Mt 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ «Ic-lok'un ti: Nwe o nwe owosə afum alarəm daco a wəcəpsə kem darəŋ ɔyɔne; Wan ka fum endesɔrəmne-wosə nɔɔ fɔr ya mələkəe a Kanu kiriŋ, a wəkɔn fum wəkakɔ ɔyɔne. ⁹ Mba mənə nwe mənɔde-kəbupərə ti afum daco mɔ, Wan ka fum endekɔrəmne-ce mənə wəkayi mələkəe a Kanu fɔr kiriŋ. ¹⁰ Nwe o nwe oloku pələc pa Wan ka fum, andekɔ-ŋaŋnənə wəkayi; mba nwe o nwe ɔlɔməs *Amera Nəcempi ŋa Kanu*, afɔdekɔ-ŋaŋnənə kə.»

¹¹ «K'andə pac-liŋəs'un kəkəkərə nde *dəkəcəpəs-ε*, kə pəyɔne fə ti nda aboc kiti, kə pəyɔne fə ti abe-ε, ta nəcəm-cəmne nte nəŋkɔyacnə, kə tɔk nəŋkɔloku mɔ; ¹² bawo *Amera Nəcempi ŋa Kanu* ŋendekɔ-təks'on gbəŋcana babɔkɔ tɔk pəmar nəndekɔ-loku mɔ.»

Capafɔ ca wəka daka wətɔcərə tes

¹³ Kə fum wəlwma oloku Yesu kənay kəŋkɔ disre: «Wətəksə, məloku wəŋc'im a səyerənə kə kosu!» ¹⁴ Kə Yesu oloku fum wəkakɔ: «Anɔ ɔ cəmbər'im kəyɔne ka wəboc kiti nu daco, kə pəyɔne fə ti, wəyer'un daka donu-ε?» ¹⁵ Kə tɔyefə dənda, kə Yesu oloku ŋa: «Nəkəmbərne kəbɔtər ka kəyɔ daka delərəm, bawo bafɔ daka dadɔkɔ dɔtɔmpər tecepərənə ta fum doru, ali wəkayi pəyɔ daka delərəm.»

¹⁶ Kə Yesu oloku ŋa capafɔ cəlɔma: «Fum wəka daka wəlwma enayɔ ntɔf nye yeŋc-tesə yɔbɔf mɔ. ¹⁷ Pəc-cəm-cəmne, pəc-yifnə: «Cəke cɔ indeyɔ-ε? Bawo iyɔ fə kəfo nke iŋkɔ-lɔŋka yetəl yem fəp mɔ.» ¹⁸ Kə fum nwe olokunə, «Nte tɔ indeyɔ: Kəwəkək kə iŋkɔ cələ cem, isel nce cəmbək mɔ, ilɔŋka ci disre malɔ kə ca yem yɔlɔma. ¹⁹ Kə tɔyefə dənda-ε, ilokunə dəkəkək: «Iyɔ daka delərəm dəmənəkərnə meren melərəm; iŋesəm oŋ, idi, imun iwoləs.» ²⁰ Mba kə Kanu kəloku kə: «Mənə Wəbəc, Wətɔcərə tes! Pibi pa mɔkɔ yati pɔ andewer'am

kiyi kam doru; tɔkɔ mɛlompɛs mɔ, anɔ ɔ mɛndesakɛrɛ ti-ɛ?»²¹ Kɔ Yesu ɔnɔcɛr: «Itɔ pɛyi fum nwe endelonka daka dɔn, a ta Kanu kɛnjɛnjɛ kɛyɔ kɔn daka mɔ-ɛ.»

Kɛlanj Kanu

(Mt 6:25-34)

²² Kɔ Yesu oloku aɛɛpɛ ɔn darɛj: «Itɔ ɔɔnjɛ nte ilok'un: Ta nɛɛm-cɛmɛnɛ teta doru donu—ake nɛndedi-ɛ. Ta nɛɛm-cɛmɛnɛ ɔɔ teta dis donu—ake nɛndɛbɛrɛnɛ-ɛ. ²³ Bawo kɛyi doru kɛnjɛpɛr yeri, kɔ dis dɛnjɛpɛr yamos. ²⁴ Nɛkɔkɛ bɛmp ya ser: Yɔfɔbɔf, yɔfɔtɛl, yɔfɔmɛnjɛkɛrɛnɛ, yɔyɔ fɛ ɛɛɛ, mba Kanu kɛnjɛnjɛ yi yeri. Nɛna nɛnjɛpɛr bɛmp yayɔkɔ pɛbɔlɛ! ²⁵ Anɔ ɔ kɛɛm-cɛmɛnɛ kɔn kɛntam kɛbɛrɛnɛ kururu katin gɔnj kɛwon kɔn doru-ɛ? ²⁶ Kɔ pɛyɔnɛ a nɛfɔtam ali tes tɛfɛt-ɛ, ake nɛnjɔkɛm-cɛmɛnɛnɛ tɔkɔ tɛnjɛmɛ mɔ? ²⁷ Nɛgbɛtɛnɛ nte yɛɛnjɛk ya dale yomponɔ mɔ: Yɔfɔbɛɔ, yɔfɔdu yamos, mba ic-lok'un, ali wɛbɛ Sulemany kɔ daka da debeki dɔn, ɛnɔyɔ fɛ yamos nyɛ yɛnatesɛ pɛmɔ pɛɛnjɛk pɛpɔkɔ pin mɔ. ²⁸ Yika yeyi mɔkɔ dale, alna pɛc-lɛm yi dɛnɛnjɛ, mba Kanu kɛnjɛnjɛ pɛmar yi. Nɛna, anjɛ kɛlanj konu kɛmpicɛ mɔ, nɛntam kɛlanj tes tin: Pipicɛ oɔj ɛkɛ o ɛkɛ, itɔ Kanu kɛndɛyɔn'on! ²⁹ Kɔ nɛna, ta nɛtɔrɛsnɛ kɛɛm-cɛmɛnɛ teta yeri yɔkɔ nɛndɛ nɛc-di mɔ, ta nɛɛm-cɛmɛnɛ teta yomunɛs yɔkɔ nɛndɛ nɛc-munɛs mɔ. ³⁰ Bawo acuru a doru dandɛ njɛnjɛm-cɛmɛnɛ teta ca yayɔkɔ. Kɔ nɛna, Papa konu ɛnjɛrɛ a nɛfanɔ yi. ³¹ Nɛtɛn *dɛbɛ da Kanu*; nkɔn Kanu endɛɔnjɛ'un yɛɛɛpɛs yɔkɔ.»

Daka kiyi ka darenjɛ

(Mt 6:19-21)

³² «Ta mɛnɛsɛ, Atɛkɛs'em darɛj! Bawo pɛmbɔt Papa konu kɛɔnjɛ konu daka da dɛbɛ dɔn fɛp. ³³ Nɛcamɛs daka donu, nɛpɔɔɛ kɛway kanjɔ atɔyɔ daka. Nte tɔnjɛnjɛ nɛmɛnjɛkɛrɛnɛ daka da alna ndɛna Kanu mɔ. Daka da ndɛna Kanu dɔfɔlip! Dɛndo wɛkɛ eyi fɛ nwe ɔnjɔtɛrɛnɛ di mɔ; ate njɛyi fɛ njɛ njɛnjɛm di mɔ. ³⁴ Bawo da daka donu dɛnjɛ mɔ, difɔ abɛkɛɔ njɔnu njɛnjɛ.»

Abɛɔ anjɛ njambum mɔ

³⁵ «Nɛgbɛnjɛnɛ sɛbɛɛt dɛfi, nɛmot sɛlamp sonu, nɛɛmɛ bel-bel! ³⁶ Nɛyi pɛmɔ abum anjɛ njandɛkar wɛbɛ kɛnjɛn kɛdɛr kɛyɛfɛ dɛnjɛgbɛnjɛnɛ mɔ, nte tɔnjɛnjɛ wɛkɛkɔ ɔnjɛ-kɔna-der pɛsɔt-sɔt kumba, njɛ njɛgbite kɔ ki katɛna mɔ. ³⁷ Pɛbɔt acar akakɔ wɛbɛ kɛnjɛn, ɔnjɛ-kɔna-der pɛbɔp kɔ pɛc-kar kɛgbite kɔ mɔ. Aminal! Ic-lok'un ti: Endɛgbɛnjɛnɛ bɛɛt, pɛdɛs acar akakɔ dɛmɛsa kɛkɔ-di yeri, nkɔn pɛyɛrɛs njɛ yi. ³⁸ Ali pɛyɔnɛ fɔ ɛɛk-ɛɛk ɔɔ endɛr, kɔ pɛyɔnɛ fɛ ti-ɛ dɔɔkɛ, mba k'ɛmbɔp njɛ ta njɛndirɛ-ɛ, pɛbɔt njɛ!»

³⁹ «Nɛɛrɛ bel-bel a kɔ wɛbɛ wɛka kɛɔ ɛnjɛrɛ tɛm nte wɛkɛ endɛr mɔ-ɛ, ɔfɔsak kɔ pɛwɔkɛɔ kɛɔ kɔn. ⁴⁰ Nɛna ɔɔ, nɛɛmɛ bel-bel! Bawo Wan ka fum endɛdɛr tɛm nte nɛntɔyɔ kɔ amera mɔ.»

Wɛbɛɔ wɛlompɔ kɔ wɛbɛɔ wɛtɔlomp

(Mt 24:45-51)

⁴¹ Kɔ Piyɛr eyif Yesu: «Wɛbɛ, sɛna gbɛɛrɛm njɛ mɛnjɛloku capafɔ canjɛ, ka fɛp fɔ mɛnjɛloku ti ba?»

⁴² Kɔ Wɛbɛ oloku: «Wɛɛmbɛr-cɛmbɛr daka wɛrɛ olomp, pɛɔkɔ domp-ɛ? Nkɔn ɔyɔnɛ nwe wɛbɛ njɛloku: «Itɔnjɛm yɛbɛɔ nyɛ: Mɛc-ɔnjɛ yeri afum anjɛ njɛyi kɛbɛɛ'em mɔ, tɛm nte pɛmar mɔ.» ⁴³ Pɛbɔt wɛcar wɛkɛkɔ wɛbɛ kɔn njɛlukus pɛbɔpɛ kɔ yɛbɛɔ yayɔkɔ mɔ! ⁴⁴ Ilok'un ti, kanjɛ kɔ: Nkɔn ɔ wɛbɛ kɔn ɔnjɛnjɛ yɛbɛɔ ya kɛɛmbɛr-cɛmbɛr ka daka dɔn fɛp! ⁴⁵ Mba kɔ wɛcar olokunɛ dɛbɛkɛɔ: «Wɛbɛ kem ɛntayɛfɛ fɛ kɛdɛr,» pɛyɛfɛ kɛsɔt ka amarɛs arkun kɔ aran-ɛ, pɛc-di, pɛc-mun hanj pɛɛis-ɛ, ⁴⁶ wɛbɛ ka wɛcar kakɔ endɛdɛr dɔɔkɔ ndɛ ɔntɔyɔ kɔ amera mɔ, dɛc ndɛ ɔntɔcɛrɛ mɔ, tɛm tɛtɔkɔ ɛmbɛɛɛs wɛcar wɛkɛkɔ, pɛɔnjɛ kɔ kɛway nke pɛmar pɛɔnjɛ acar atɔnɛnɛ wɛbɛ kɛnjɛn mɔ. ⁴⁷ Wɛcar nwe ɛnjɛrɛ tɛfanɔ ta wɛbɛ kɔn mɔ, ta olompɛsnɛnɛ kɔ mɔ, ta ɔnjɛ tɔkɔ wɛbɛ kɔn ɛfanɔ mɔ, anjɛsɔt wɛcar wɛkɛkɔ kɛsɔt kɛpɔnjɛ. ⁴⁸ Mba wɛcar nwe ɔntɔcɛrɛ tɛfanɔ ta wɛbɛ kɔn mɔ, pɛɛiya-ciya kɛlompɛs mɔ, wɛcar wɛkɛkɔ pɛpɛic pɔ anjɛsɔt kɔ. K'anɛɔnjɛ fum pɛɛarɛm-ɛ, pɛɛarɛm pɔ anjɛrɛ kɔ. K'anɛɔnjɛ kɔ kɛmɛnjɛk pɛɛarɛm-ɛ, anjɛnanjɛnɛ kɛwɛr kɔ pɛɛarɛm.»

Teta Yesu tɔɔnjɛ afum kɛgbɛyɛnɛ

(Mt 10:34-36)

⁴⁹ «Nɛnjɛ d' inder kɛbɛr doru, k'ifanɛ di kɛmar! ⁵⁰ Pɛmar isɔtɔ kɛgbɛt dɛromun, kɔ kɛnjɛwon'im kɛyi. ⁵¹ Nɛnjɛm-cɛmɛnɛ a pɛforu pɔ njɛkɛrɛ kɛɔnjɛ doru ba? Ala de, mba kɛgbɛy k'ijɛkɛrɛ. ⁵² Kɛyɛfɛ oɔj tantɛ anjɛ o anjɛ njɛyi kɛcamɛt kɛɔ disɛ, njɛndɛgbɛyɛnɛ akɔ njɛyi maas akɔ njɛyi mɛrɛnjɛ. ⁵³ Kas kɛgbɛy wan wɛrkun, wan wɛrkun pɛgbɛy kas; kɛrɛ kɛgbɛy wan wɛran, wan wɛran pɛgbɛy kɛrɛ; kɔnjɛrɛ kɛgbɛy wɛran ka wan kɔn, wan-ɔɔ pɛgbɛy kɔnjɛrɛ.»

Kɛɛrɛnɛ ka kɔm

(Mt 16:2-3)

⁵⁴ Kɔ Yesu oloku ɔɔ kɛnɔy: «Kɔ nɛnɛnjɛk kɛp kɛgbɛpɛrɛnɛ ntɛndɛ dɛc dɛnjɛkɛɛ mɔ, nɛnjɛkɛɛ katina: «Kɛdɛr kɔ wɛɛafɛn endɛdɛr!» Pɛfɔ-won wɛɛafɛn pɛdɛr. ⁵⁵ Mba kɔ nɛnɛnjɛk afɛf njɛ kɛɛa kɛtɔt njɛɔ-wur-ɛ, nɛloku: «Kɛwɛnɛ kɔ pɛndɛr,» tɔkɔ nɛnjɛloku ti mɔ, itɔ tɛnjɛyi. ⁵⁶ Nɛna Abɛnjɛnɛ dofum! Nɛntam kɛɛrɛ mɛgbɛkɛrɛ ma tɔkɔ antɔf kɔ kɔm yɛnjɛ mɔ; ta ake tɔ nɛntɔtam kɛɛrɛnɛ tɛgbɛkɛrɛ ta tɛm tantɛ, nte tɛyɛfɛ ndɛna Kanu mɔ-ɛ?»

Mɛtɛn kɛtɛnjɛnɛ kɔ wɛtɛrɛnɛ kam

(Mt 5:25-26)

⁵⁷ «Ta ake tɔ nɛntɔcɛrɛnɛ nɛna sɛrka tɔkɔ pɛmar nɛyɔ mɔ-ɛ? ⁵⁸ Kɔ mɛndɛkɔ kɔ wɛyɛfɛrɛnɛ kam dɛnjɛkɛti-ɛ, mɛwɛsɛ nɛtɛnjɛnɛ dɔpɔ kɛrɛsna. Kɔ pɛyɔnɛ fɛ ti-ɛ,

enkekər'am dabē. Wəboc kiti pəsəŋ'əm wəsɔdar, wəsɔdar ebər'am dəbili. ⁵⁹ Ic-lok'əm məfɔwur dəbili kɔ mən-tɔlip kəsəŋ pəsam pɔkɔ mən-tɔmpərə wəkekərə kam dəbili mɔ.

Nəsəkpər mera, nəcəmə pəlompu darəŋ, kɔ pəyɔnə fə ti-ε, nəfi!

13 Təm tatɔkɔ kɔ afum alɔma ŋander ŋalɔmər Yesu tɔkɔ Pilat enadifət aKalile alɔma nte ŋaŋc-loŋne Kanu mɔ. Its tatɔkɔ Pilat enanɔŋkəl mecir ma afum kəloŋne kəŋan. ² Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəŋcəm-cəmne a k'anadifət aKalile akakɔ tatɔkɔ-ε, a tementər oŋ a ŋanananŋkanə kəciya ŋatas aKalile aləpəs akɔ anatɔ-dif mɔ ba? ³ Ala! Ic-lok'un: Mba kɔ nəntɔsəkpər mera nəcəmə pəlompu darəŋ-ε, [†] tatɔkɔ tɔ nəndeləsərne fəp pəmə akakɔ. ⁴ Kɔ pəyɔnə fə ti-ε, afum aŋe wəco kɔ camət-maas aŋe kəbɔ ka Siloye kənaŋəkərne kədif mɔ, nəŋcəm-cəmne a ŋa ŋanananŋkanə kəciya ŋatas aka Yerusalem aləpəs aŋe ba? ⁵ Ala, ic-lok'un, mba kɔ nəntɔsəkpər mera nəcəmə pəlompu darəŋ-ε, nəna sɔ fəp nəŋfi pəmə ŋa!»

Capafɔ ca kətɔk kəkom nke kənatɔ-yɔ yokom mɔ

⁶ Kɔ Yesu oloku sɔ capafɔ nce: «Fum wəɔlɔma enabɔf kətɔk ka tumbunyi dale dɔn dacɔ. K'ender kəten yokom ya ki, mba k'embəp kətɔk ka tumbunyi nke ta kəŋkom-ε. ⁷ Awa, k'oloku wəbəc kɔn wəko oŋc-bumε kɔ dale mɔ: «Meren maas mɔ mame nte inder kəpim yokom ya kətɔk kəŋke mɔ, mba ifɔsɔtɔ. Awa məcəp ki! Ta ake tɔ kəndecəməne, kəbaŋ antɔf gbəcərəm-ε?» ⁸ Kɔ wəbum ka dale oloku kɔ: «Wəbe, məsak kətɔk kəkom kəŋke kəren nke gbəcərəm pəməmən sɔ; indekay haŋ in-ɔŋkər, iber ma sɔ ŋcək-cək-a. ⁹ Kɔ tatɔkɔ teyi-ε, tɔlɔma kəŋkom dok, kɔ pəyi fə ti-ε, məcəp ki.»

Yesu kətaməs ka wəran wəɔlɔma simiti, dɔsɔk da kəŋesəm

¹⁰ Kətəkse kɔ Yesu ŋc-nde **dəkəcəpəs** dɔlɔma, simiti, dɔsɔk da kəŋesəm. ¹¹ Wəran wəɔlɔma enayi dənda nwe ŋɔŋk ŋeɔc ŋenasɔŋe kətɔ-kɔt kəyefε meren wəco kɔ camət-maas mɔ; enanutne, ta entam kətəŋcε-ε. ¹² Nte Yesu enəŋk wəran nwe mɔ, k'ewe kɔ, k'oloku kɔ: «Wəran, docu dam desak'əm.» ¹³ Kɔ Yesu enderj kɔ kəca. Gbəŋcana babɔkɔ kɔ wəran nwe entəŋcε, k'eyefε **kəcam** debeki da Kanu. ¹⁴ Mba kɔ pəntεle wəbe wəka **dəkəcəpəs** dadɔkɔ, nte Yesu enataməs wəran wəkakɔ simiti, dɔsɔk da kəŋesəm mɔ, kɔ wəbe nwe oloku afum: «Mata camət-tin meyi mme pəmar pac-bəc mɔ, nəder nəten kətaməsne mata mamɔkɔ disre, mba ta nəder simiti, dɔsɔk da kəŋesəm.» ¹⁵ Kɔ Yesu oloku kɔ nte: «Nəna abanŋene dofum: Simiti, dɔsɔk da kəŋesəm, anɔ ɔn-tɔgbeki wana wɔn, kɔ pəyɔnə fə ti-ε, sɔfale sɔn pəkekərə kəkɔ-mun-ε? ¹⁶ A wəran nwe owur dokom da Abraham, a kɔ Sentani səsumpər səkot kəyefε meren

† «Nəntubi»itɔ «Nəsəkpərə mɔyɔ mɔtɔt mɔyɔ meɔc.»

wəco kɔ camət-maas mɔ, pəmar fε pasikəli kɔ bənda yayɔkɔ simiti, dɔsɔk da kəŋesəm ba?» ¹⁷ Yesu kəloku moloku mamɔkɔ, kɔ tɔsɔŋe ater ɔn fəp kəlapərne; mba pənabɔt kənay fəp, mɔyɔ mɔyɔŋ mamɔkɔ Yesu ɔŋc-yɔ mɔ.

Capafɔ ca tənŋben tefet

(Mt 13:31-32; Mk 4:30-32)

¹⁸ Kɔ Yesu oloku sɔ: «Ake **dəbe da Kanu** dowurene-ε? Ak' indetubcəne di-ε? ¹⁹ Tənŋben tefet ^{††} nte fum εlek, pələm dale dɔn disre mɔ. Tənŋben tatɔkɔ topon, pəyɔnə kətɔk kəŋɔŋ, bəmp yeder yɔlɔ wara wawɔkɔ kəroŋ mɔ.»

Capafɔ ca lebin

(Mt 13:33)

²⁰ Kɔ Yesu oloku sɔ: «Ak' indetubcəne **dəbe da Kanu-ε?** ²¹ **Dəbe da Kanu** dowurene kɔ lebin nde wəran eŋlek pəber kəcom nke enalompəs kɔ abek ŋa farin dacɔ mɔ, a kɔ kəcom kəŋkɔ kəmpε fəp mɔ.»

Capafɔ ca dəkəberε dəwekəne

(Mt 7:13-14,21-23)

²² Nte Yesu ŋcəli sədare səfət kɔ səpɔŋ kəkɔ ka Yerusalem mɔ, pəc-təkse nte sɔ afum. ²³ Kɔ fum wəɔlɔma eyif kɔ: «Wətəkse, afum apic ŋɔ Kanu kəndekɔ-yac ba?» Kɔ Yesu oloku ŋa: ²⁴ «Nəna sɔ nəsep nədekɔ nəberε dəkəberε dəwekəne dadɔkɔ, bawo ic-lok'un: Afum alarəm ŋandesep kəberε ka di, mba ŋafɔdekɔ-tam.»

²⁵ «Kɔ wəka kəbɔ endekɔ-yefε pəcaŋ kumba, nəna aŋe nəŋyi doru mɔ, nədeyefε kəsut-sut kumba, nəc-loku: «Wətəkse! Məgbite su!» Təm tatɔkɔ endekule nu: «Iŋcərə fε kəca nke nəyefε mɔ!» ²⁶ Təm tatɔkɔ tɔ nəndekɔ-cop kəloku: «Sənadi yeri, səmun kɔ məna, məc-təkse nde mirit mɔyɔŋ ma dare dosu.» ²⁷ Nkɔn pəc-lok'un, «Iŋcərə fε aka nde nəyɔnə mɔ! Nəbɔl'em day, nəna akanŋe nəŋyɔ mes meɔc mɔ!» ²⁸ Difo afum ŋandekɔ-bok, ŋac-ŋaŋərəne sek, kɔ nəŋkɔnəŋk Abraham, Isiyaka, Yakuba kɔ adəŋk a Kanu fəp **dəbe da Kanu** dəntɔf, a pələm nəna dabanŋka-ε. ²⁹ Afum ŋandekɔ-yefε kəca nke dec dempe kɔ nke dec deŋkale mɔ, kəca kətɔt, kɔ kəmərya, ŋader ŋande demesa nde **dəbe da Kanu** dəntɔf. ³⁰ Təm tatɔkɔ, alɔma aŋe ŋayɔnə mɔkɔ aləpsər mɔ, ŋandekɔ-yɔnə akiriŋ; akɔ ŋayɔnə akiriŋ mɔ, ŋayɔnə aləpsər.»

Yesu kɔ Yerusalem

(Mt 23:37-39)

³¹ Təm tatɔkɔ, kɔ aFarisi alɔma ŋander ŋaloku kɔ: «Məyefε nɔn mɔkɔ! bawo Herodu efaŋ kədif'əm.» ³² Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəkɔ nəloku ayɔfən ŋaŋkɔ: Kəbeləs yɔŋk yeɔc kɔ kətaməs k'iyine mɔkɔ kɔ alna, a indeləpəs yeɔc yem tataka ta maas. ³³ Mba mēne ikɔt mɔkɔ, alna kɔ dɔsɔkɔ; bawo pəmar fε wədəŋk wəka Kanu efi kəfo kəcuru ta pəyɔnə Yerusalem-ε.»

†† «tənŋben tefet» Ti tɔ tənŋben tefet ta tɔk ya dale, nte topon mɔ-ε, kətɔk ka ki kəmbek pətəs tɔk yɔlɔma ya dale.

³⁴ «Yerusalem! Yerusalem! Nje njendif adənjka a Kanu mɔ, njec-cacas aje Kanu kəsom nno njeyi mɔ; pən-abas'im kəlonjka ka awut'am pəmə nte acɔkɔ njokombəra njonjonjka awut banja ya nj dəntɔf mɔ! Mba kɔ nəntɔfanj ti. ³⁵ Awa, kəsakər'on k'ander kəlb konu. Mba ic-lok'un: Nəfɔsɔ-nənjkim, hanj təm tɛbər nte nəndeloku:

«Kanu kəpocə pətɔt nwe endeder tewe ta Kanu Kəpɔnj mɔ.»»

Yesu kətaməs ka wəcuy wəlbma

14 Dɔsɔk da kənjəsəm da aSuyif dɔlbma, k'awe Yesu nde kəlb ka wəbe ka aFarisi wəlbma kəkɔ-di yeri, kɔ akakɔ njənkɔkɛ kɔ. ² Kɔ fum wəlbma nwe docu dənəkəfəs mɔ, pəcəmə kɔ fɔr kirinj. ³ Kɔ Yesu eyif atəkse a sariye kɔ aFarisi: «Añwosə kətaməs ka wəɔtamne simiti, dɔsɔk da kənjəsəm ba, ka aɔwosə?» ⁴ Kɔ afum aje njənjkanj. Awa kɔ Yesu onjgɔnjənə wəɔtamne nwe, kɔ wəkakɔ entamne, k'əsak a pəkɔ. ⁵ Nte tənɔpər mɔ, kɔ Yesu eyif njə: «Anɔ eyi nu daco nwe wan kɔn, kɔ pəyɔnə fɛ ti wana wɔn wəntɛmpənə dəkələmp simiti, dɔsɔk da kənjəsəm, ta empənə wi dɔsɔk dadɔkɔ mɔ?» ⁶ Kɔ abe akakɔ njəntɔtam kəlukse kɔ mɔcɔp.

Nte anyek-yek dəkəndə, kɔ nte aɔwənə fum tes mɔ

⁷ Kɔ Yesu olok-lokər afum aje anawe dəkəsata mɔ, bawo enakɔkɛ nte akakɔ aɔc-gbutələne dəkəndə dɔcɔkɔ-cɔkɔ mɔ. K'oloku njə: ⁸ «Kɔ fum ew'am kəkɔ-tənjne kəsata ka kəgbanjne kɔn-ɛ, ta məkɔ məndə dəkəndə dɔcɔkɔ-cɔkɔ, bawo tɔlbma wəka kəsata ewe sɔ fum wəlbma kəsata kanjka, nwe enɔpər mənə mɔ. ⁹ Ta tɔsɔnjə wəkɔ ewe nu kəsata mɔ, kədəlok'am: «Məyefə məsakərə nwe dəkəndə dadɔkɔ.» Kəlapərne kɔ mənjkɔ kəyefə dəkəndə dɔcɔkɔ-cɔkɔ dadɔkɔ kəkɔ-ndə dadarənj dɔkɔ. ¹⁰ Mba, k'aw'am kəsata-ɛ, məkɔ məndə dəkəndə dadarənj, nte tɔnjɔnjə nwe ew'am kəsata mɔ k'ender pənənjk'am-ɛ, pəlok'am: «Wanapa, məcɔnjne kirinj.» Awa təm tatɔkɔ mənə məlele nno afum aje nənjkɔ-pənjne aməsa kədi yeri mɔ. ¹¹ Nwe o nwe eləkne, andetore kɔ; nwe o nwe otorenə andepənə kɔ.»

¹² Kɔ Yesu oloku fum nwe enawe kɔ kəsata mɔ: «Kɔ məwe afum kədi yeri yeranj, kɔ pəyɔnə fɛ ti yɔɔɔy-ɛ, ta məwənə yi akos'am aña, ta məwənə yi awənɔc'am aña, ta məwənə yi akomənə am, ta məwənə yi andə am aka daka. Nte tɔnjɔnjə ta njadətam kəlukse ayek njə kəwənə yeri mɔ. ¹³ Mba kɔ məndewənə afum yeri-ɛ, məwe atɔyɔ daka, lanyiru, atorər kɔ atɔnənj. ¹⁴ Təm tatɔkɔ pəbɔt'am, bawo njəyɔ fɛ daka nde njənkɔ-luks'am kəway ka pətɔt papɔkɔ mɔ. Kanu gbəcərəm kəndekɔ-tam kəlusk'am kəway kanjka, nde ayɔ pətɔt njəndekɔ-yefə defi mɔ.»

Capafɔ ca yeri ya kəsata

(Mt 22:1-10)

¹⁵ Nte afum njəne moloku mame mɔ, kɔ fum wəlbma nwe enandə dəməsə mɔ, oloku Yesu: «Pəbɔt mənə nwe məndekɔ-di yeri nde *debe da Kanu* dəntɔf mɔ!» ¹⁶ Kɔ Yesu oloku fum wəkakɔ: «Fum wəlbma enaboc kəsata kəpɔnj, k'ewənə ki afum alarəm. ¹⁷ Nte təm ta kədi yeri yəyɔkɔ tendəbər mɔ, k'osom wəcar kɔn kəkɔ-loku afum aje ewe kəsata mɔ: «Nəder! Alip kəcɔnj.» ¹⁸ Mba kɔ kan-kan eyefə kəletsənə kɔ. Kɔ wəcɔkɔ-cɔkɔ oloku kɔ: «Mənjənən'em, dalə d' iway idɔ pəmar ikɔ imɔmən; ilət-sən'am ta məsumpər'em ti!» ¹⁹ Kɔ wəka mənənj oloku kɔ: «Iway cənə cəbifti wəcɔ, ic' ifanj kəkɔ-wak; ilət-sən'am ta məsumpər'em ti!» ²⁰ Kɔ wəka maas oloku sɔ: «Intəp kəc-gbanjne, itɔ intɔtam kəkɔnə!» ²¹ Kɔ wəcar olukus k'ənjka pəloku moloku mamɔkɔ wəbe kɔn. Kɔ pəntələ wəbe kɔn, k'oloku wəcar: «Məkɔ katənə nde mofɔ mɔpɔnj kɔ nde dəmirrit ma dare! Məwən'em atɔyɔ daka, lanyiru, atorər kɔ atɔnənj.» ²² Kɔ wəcar ender pəloku kɔ: «Wəbe nte məsom'im mɔ telip, mba yeri yɔsɔɔcəmə!» ²³ Kɔ wəbe oloku kɔ sɔ: «Məkɔ dɔpɔ da dəkulum kɔ dənjgbanjan, məloku afum njəberə nte tɔnjɔnjə kəlb kem kələre mɔ.» ²⁴ Bawo, ic-lok'un: Arkun akakɔ inanunjenə kəwe kəsata kanjke mɔ, ali wəkin ɔfɔsɔ-di yeri ya ki.»

Cəke cɔ anyi a patam kəyɔnə wəcəpse ka Yesu darənj-ɛ

(Mt 10:37-38)

²⁵ Kənay kənacəmə Yesu darənj, kɔ Yesu njəkafələ, k'oloku njə: ²⁶ «Mənə nwe mənjɔpəs'em darənj mɔ, pəmar mətam kəcə papa kam kɔ iya kam, kɔ wəran kam, kɔ awut'am, awənɔc'am aña arkun, akirə am kɔ kiyi kam doru yati, kɔ pəyi fɛ ti-ɛ, fum wəkakɔ ɔɔtəm kəyɔnə wəcəpse kem darənj. ²⁷ Mənə nwe o nwe məntɔwosə kəgbanjne kətɔk kəpəndən ka defi nke aɔcənj aje njəndif afum mɔ, məɔtəm kəyɔnə wəcəpse kem darənj. ²⁸ Bawo nənə akanjə daco, mənə nwe mənjfanj kəcəmbər kəlb mɔ, məfɔndə kərəsna məlɔm daka dɔkɔ mənjkəberse teta kəlb kam mɔ, kɔ pəyɔnə fɔ daka dadɔkɔ dɛntəm kəlip kəcəmbər ka kəlb kanjka-ɛ. ²⁹ Mba kɔ njəncɔp kəcəmbər kəlb ta nəlip kəcəmbər ki, nwe o nwe enənj ki, endesələr'un ³⁰ pəc-loku: «Afum akanjə njəncɔp kəcəmbər kəlb mba njəntəm fɛ ki kəlapəs.» ³¹ Itɔ pəyi wəbe nwe njəfanj kəkɔ-sutənə kɔ wəbe wəlbma mɔ, mənə pəndə pəməmən kɔ pəyɔnə, afum wul wəcɔ (10.000) njəntəm kəsutənə kɔ afum wul wəcɔ mənənj (20.000) aka wəbe wəkɔ njənkɔsutənə mɔ. ³² Kɔ pəyɔnə fɛ ti-ɛ, njənjɔrebɔləne, wəbe wəka afum wul wəcɔ (10.000) pəsom nda wəbe wəka afum wul wəcɔ mənənj (20.000) wəkɔ njənkɔsutənə mɔ, nte pəmar pəkɔt ta njə-sutənə mɔ. ³³ Awa, mənə nwe o nwe məntɔcə ca yɔkɔ məyɔ mɔ, məɔtəm kəyɔnə wəcəpse kem darənj.»

Mer mme menderje ma

(Mt 5:13; Mk 9:50)

³⁴ «Paka pɔtɔt pɔ mer mɔɔɔne, mba kɔ mer menderje-ε, ak' antam mi kabɔtse-ε? ³⁵ Mer mederjɔ mɔɔtɔtse tɛm tatɔkɔ antɔf, mɔɔtɔtse ηcek-cek ya yɔɔɔf, mɛne pagbal mi dɛyika. Mɛna nwe mɛnyɔ lɛɔɔs mɛc-ne mɔ, mɛne ti!»

Capafɔ ca ankesiya nɛ ηenasɔle, k'anɛɔk sɔ ηi mɔ

(Mt 18:12-14)

15 Aɔanɔs dut kɔ afum aciya ηalɔtɛrne Yesu kɛkɔ-cɛɔkɛl kɔ. ² AFarisi kɔ acicɛs a sariye ηac-cɔpɛne: «Fum wɛkawɛ ηɛselɛne aciya, pɛwɔse kɛdi yeri kɔ ηa.»

³ Mba kɔ Yesu oloku ηa capafɔ nce: ⁴ «Nɛna afum akanɛ daco, anɔ ɔɔɔ ηkesiya tasar tin (100), a ηjin ηɔɔɔlɛr kɔ, a pɛsak ɔɔkɔ 99 dɛtɛgbɛre kɛkɔ-tɛn ηjin ηɔkɔ ηɔɔɔlɛr kɔ mɔ, haɔ pɛnɛɔk ηi-ε? ⁵ Kɔ wɛkayi ɔɔkɔ pɛnɛɔk ηi-ε, pɛgbahɛne ηi amera ηɔbotu disre, ⁶ ɔɔkɔ-ko-na-bɛre nde ndɔɔɔn, ewe anapa ɔn kɔ andɛ ɔn nde ndɔɔɔn, pɛloku ηa: «Nɛwolɛs kɔ ina, bawo inɛɔk ankesiya ηem ηɔkɔ ηenasɔlɛr'im mɔ.» ⁷ Ic-lok'un: Pɛbotu pɔɔkɔ-yi darenɔ teta fum wɛkin nwe ɔɔkɔ-sɛkɔpɛr amera pɛcɛmɛ dɔɔkɔ dolompu darɛɔ mɔ, pɛtas teta afum 99 anɛ ηantɔmar kɛsɛkɔpɛr mera, bawo ηalomp mɔ.»

Capafɔ ca pɛsam gbɛlɛɔ mɛ pɛnasɔle, k'anɛɔk sɔ pi mɔ

⁸ «Kɔ pɛɔɔne fe ti-ε, wɛran wɛre ɔɔɔ pɛsam gbɛlɛɔ wɛɔ, a gbɛlɛɔ bin ɔɔɔlɛr kɔ ta omot lamp, ta efɛɔ kɛl, ta entɛn pi bel-bel, haɔ pɛnɛɔk pi mɔ? ⁹ Kɔ wɛran nwe enɛɔk pɛsam gbɛlɛɔ mɛ-ε, eɔwe anapa ɔn, kɔ andɛ ɔn, pɛloku ηa: «Nɛwolɛs kɔ ina bawo inɛɔk pɛsam gbɛlɛɔ mɛ pɛnasɔlɛr'im mɔ.» ¹⁰ Ic-lok'un, pɛbotu pɛyi mɛlɛkɛe a Kanu daco teta fum wɛciya wɛkin gɔɔɔ nwe ηɛsɛkɔpɛr amera pɛcɛmɛ pɛlompu darɛɔ mɔ.

Capafɔ ca wɛtɛmp wɛɔle, k'anɛɔk kɔ sɔ mɔ

¹¹ Kɔ Yesu oloku sɔ: «Fum wɛlɔma enayɔ awut arkun mɛrɛɔ. ¹² Kɔ wɛkɔ efɛte mɔ, oloku kas: «Papa mɛsɔɔ'im da pɛmar idesɔtɔ kɛ kam mɔ.» Kɔ kas eyer daka dɔn awut ɔn akanɛ mɛrɛɔ daco. ¹³ Nte mataka mɛpic mɛɔ-cepɛr mɔ, kɔ wan wɛfɛt ηɔcamɛs daka dɔkɔ enasɔtɔ mɔ fɛp. K'osumpɛr dɔɔkɔ k'ɔɔkɔ pɛɔle, atɔf ηocuru. Nde enakɔ pɛyi yama-yama pɛc-lɛsɛr-lɛsɛr daka dɔkɔ enayɔ mɔ. ¹⁴ Nte wan nwe elip kɛdi daka dɔn mɔ, kɔ dor dɔɔɔɔ dɛmbɛre atɔf ηanɔkɔ enayi mɔ, kɔ ca yɔɔɔp kɛbut kɔ. ¹⁵ K'ɔɔkɔ pɛyi nda fum wɛlɔma wɛka atɔf ηanɔkɔ, wɛkɔ enasɔɔ kɔ kɛkɛk ka sɔp ɔn mɔ. ¹⁶ Wan nwe pɛfanɔ kɛdi yeri ya sɔp, mba ali fum enasɔɔ fe kɔ yi. ¹⁷ Awa, k'ɛyɛfe kɛcɛm-cɛmɛne teyi tɔn, k'olokune: «Afum cɛke ηayi kɛbɛc ndena papa kem anɛ ηayɔ cɛcom cɛlarɛm mɔ, a ina ic-fine nɔɔ dor. ¹⁸ Kɛyɛfe k'inder iko ndena papa kem iko iloku kɔ: Papa ηɔciya Kanu, k'ηciya

sɔ mɛna. ¹⁹ Imbut pɛleli mɛ pɛmar mɛsumpɛr'em pɛmɔ wan kam. Mba mɛsumpɛr'im ɔɔ pɛmɔ wɛbɛc kam.» ²⁰ Kɔ wan nwe elɛk dɔɔkɔ k'olukus ndena kas.»

«ɔsɔɔɔle, kɔ kas enɛɔk kɔ, kɔ nɔɔɔɔɔ dɔɔɔɔ do-sumpɛr kɔ. Kɔ kas eyɛkɛ kɛkɔ-fayɛne kɔ, k'ɛnɛpsɛrne kɔ dɛkilim, k'ocup kɔ. ²¹ Kɔ wan oloku kɔ: «Papa, ηɔciya Kanu, k'ηciy'am, pɛmar fe sɔ mɛsumpɛr'im pɛmɔ wan kam.» ²² Mba kɔ kas kɛloku acar ɔn: «Nɛkɛre duma dɔtɔt nɛber kɔ! Nɛber kɔ kurunde dɛtelɛr, nɛsɔɔ kɔ cɔfta! ²³ Nɛkɛre tana tetifi tɔkɔ, nɛdif pi. Padi yeri, pawolɛs! ²⁴ Bawo wan kem wɛkawɛ nɛɔnɛɔk mɔ, enafi, mba olukus sɔ kɛder doru! Enasɔle, mba inɛɔk kɔ sɔ!» Kɔ ηayɛfe kɛwolɛs. ²⁵ Tenatɛɔne Coco pɛyi dale. Nte wɛkakɔ ender pɛlɔtɛrne kɛl kɛɔan mɔ, k'ene tɔkɔ anɔfer pɛc-pise mɔ. ²⁶ Kɔ Coco ewe wɛcar wɛkin k'ɛyif kɔ tes nte teyi kɛl kɛɔan mɔ. ²⁷ Kɔ wɛcar oloku Coco: «Wɛɔɔ'am eder, mba nte olukus kɛtamɛne disre mɔ, itɔ papa kam endife tana petifi pɔkɔ.» ²⁸ Kɔ pɛntɛle Coco nwe, ta efɛɔ sɔ kɛbɛre dɛkɛr-ε. Kɔ kas owur kɛkɔ-lɛt-sɛne kɔ. ²⁹ Mba kɔ wan wɛcɔkɔ-cɔkɔ nwe oloku kas: «Meren mɛlarɛm mɔ mame, iy'iɛm darɛɔ ic-bɛc'am pɛmɔ wɛcar, ali dɔsɔkɔ din ηɔgbekɛl fe mosom mam, mba ali dɔsɔkɔ din sɔ mɛna mɛsɔɔ f'em tir idif sɛwolɛs kɔ anapa'em. ³⁰ Mba nte wan kam wɛkawɛ ender mɔ, nwe ɔɔkɔ pɛlɛsɛr-lɛsɛr daka dam kɔ aran ayama-yama mɔ, nɔɔn tanɔ mɛndife kɔ tana petifi pɔkɔ!» ³¹ Kɔ kas kɛloku Coco, «Mɛna wan kem, sɛna eyi dɛ kɔ mɛna, daka ndɛ o ndɛ iɔɔ nɔɔ mɔ, dam dɔ!» ³² Mba pɛmar yati paboc kɛsata, pawolɛs: Bawo wɛɔɔ'am wɛkawɛ mɛɔnɛɔk mɔ, enafi, k'olukus sɔ kɛyi doru; enasɔle, k'anɛɔk kɔ sɔ.»

Capafɔ ca wɛcɛmbɛr-cɛmbɛr daka

16 Kɔ Yesu oloku acɛpɛ ɔn darɛɔ mɔ: «Fum wɛka daka wɛlɔma enayɔ wɛcɛmbɛr-cɛmbɛr daka, k'ander payɛmsɛne kɔ, a ηɔlɛsɛr-lɛsɛr daka da wɛbe kɔn. ² Kɔ wɛbe nwe ewe kɔ, pɛc-loku kɔ: «Cɛke cɔ ine te tam-ε? Mɛsɔɔ'im kɛcɛre tɔkɔ mɛɔcɛmbɛr-cɛmbɛr daka dem mɔ, bawo mɛfɔsɔ-yɔne wɛcɛmbɛr-cɛmbɛr daka dem.» ³ Kɔ wɛcɛmbɛr-cɛmbɛr daka nwe olokune dɛbɛkɛc: «Cɛke cɔ indeyɔ-ε, bawo wɛka daka nwe oloku kɛwur'em kɛcɛmbɛr-cɛmbɛr daka dɔn? Iɔɔ fe fɛnɔntɛr kɛdeyɔne wɛbifti antɔf, ilapɛrne sɔ kɛc-tola. ⁴ ηɔcɛre ɔn nte indeyɔ, a afum ηabaɔ'im wɔlɔ wɛɔan disre kɔ wɛkawɛ owur'em kɛcɛmbɛr-cɛmbɛr daka dɔn-ε.» ⁵ Kɔ wɛcɛmbɛr-cɛmbɛr daka nwe ewe fum wɛcɔkɔ-cɔkɔ wɛkɔ enatɔmpɛre wɛbe kɔn debe mɔ. K'ɛyif kɔ: «Cɛke cɔ mɛntɔmpɛre wɛbe kem debe-ε?» ⁶ Kɔ wɛkakɔ oloku kɔ: «Moro m'olif cokos tasar tin (100).» —«Awa, mɛlɛk areka, mɛndɛ mɛcic: 50.» ⁷ K'ɛyif sɔ wɛlɔma: «A mɛna-a, cɛke cɔ mɛntɔmpɛr-ε?» Kɔ wɛkakɔ oloku: «Malɔ busul tasar tin (100).» —«Awa, mɛndɛ mɛlɛk areka, mɛcic 80.» ⁸ Kɔ wɛka daka nwe ɔɔkɔ-kɔ wɛcɛmbɛr-cɛmbɛr kɔn daka wɛtɔlomp nwe nte ɔɔkɔt bel-bel mɔ. Awa,

afum a doru njanɔɔrɛ kəyɔ mes tanjan pətas akɔ nɔyɔnɛ aka pəwanjəra mɔ.»

9 Kɔ Yesu ɔɔɔɔɔ: «Ic-lok'un: Nətɛnɛ daka dɔtɔɔɔk ana-pa, itɔ ɔɔɔɔɔ kɔ dendelip-ɛ, pabaŋ'un ndɛ nəkɔyi doru o doru mɔ. 10 Məna nwe aŋlaŋ teta tes tɛfɛt mɔ, antam sɔ kəlaŋ'am teta tes tɔɔɔɔ. Məna nwe məntɔlomp teta tes tɛfɛt mɔ, məfɔlomp teta tes tɔɔɔɔ. 11 Kɔ məntɔlomp kəcəmbər-cəmbər ka daka dɔtɔɔɔk ndɛ deyi doru dandɛ mɔ, anɔ endɛsɔŋ'am kəcəmbər-cəmbər ka daka dosoku-ɛ? 12 Kɔ məntɔlomp teta daka da fum-ɛ, anɔ endɛsɔŋ'am ndɛ dɔyɔnɛ dam mɔ-ɛ? 13 Ali wəcar wəkin ɔɔ-tam kəbəcə abɛ mɛrəŋ. Kɔ pəyi ti-ɛ, enter wəkin pəbɔtər wəka mɛrəŋ; kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, pəcəŋkələ wəkin ta eŋcəŋkələ wəka mɛrəŋ-ɛ. Nəfɔtam kəbəcə Kanu kɔ pəsam.»

Moloku mɔɔɔɔksəl ma Yesu
(Mt 11:12-13; 5:31-32; Mk 10:11-12)

14 AFarisi, aŋɛ njanabɔtər pəsam mɔ, kəne ka moloku mame, kɔ nɔyɛfɛ kəfani Yesu. 15 Kɔ Yesu oloku nɔ: «Nəna, nəŋcəmbərne afum alompu nɔɔ awɛŋc'un aŋa nɔyi mɔ, mba Kanu kəŋcər'on bəkəc; bawo nte afum nɔam-pɛnɛ dareŋc mɔ, itɔ Kanu nkɔn eŋcɛ. 16 Tɛm ta sariyɛ sa Musa kɔ yecicəs yecempi ya adəŋk a Kanu tənawon haŋ tɛm ta Saŋ. Kəyɛfɛ oŋ tɛm tatɔkɔ, k'aŋcɔp kədəŋk moloku mɔtɔt ma **debe da Kanu**, nwe o nwe kəsɛp k'endɛ kəbɛrɛ ka di. 17 Mba pəfəfərənɛ kɔm kɔ antɔf kəsɔlə, pətas tofo tɛfɛt ta pecic pin † pa sariyɛ kətɛm-pɛnɛ. 18 Məna nwe məŋcɛ wəran kam mənɛŋcɛ sɔ wəɔma mɔ, məyi kiciya kəpɔŋ disrɛ. † Məna nwe məŋŋɛŋcɛ wəran nwe wos eŋcɛ mɔ, dalakɔ dɔ nəyi disrɛ.» ‡

Capafɔ ca wəka daka kɔ Lasar

19 «Wəka daka wəɔma ɛnayi, pəc-bərne yamos yɔtɔt, yeyɛŋki kəway; dɔɔɔk o dɔɔɔk pəyi pətɔt disrɛ, pəc-di yeri yɔtɔt. 20 Kələ kɔn kiriŋ, fum wətɔyɔ daka o daka wəɔma, nwe aŋc-we Lasar mɔ, pəyɔ ruŋc, pəfəntərə kusunja kɔn. 21 Lasar nwe pəfaŋ kəc-wɛtəs yeri nyɛ yɛntɛmpɛnɛ-tɛmpɛnɛ amɛsa dəntɔf nɔ wəka daka nwe mɔ, pədi. Mba kɔ cɛn yender yɛc-nɛntəs ruŋc yɔn. 22 Kɔ Lasar efi, kɔ mɛlɛkɛɛ mɛndɛr mɛlɛk kɔ, kɔ mɛŋkəkərə kɔ kəkɔ-nɛsəm ndɛ Abraham kəsək. Kɔ wəka daka nwe endɛr pəfi, k'awup kɔ. 23 Nde kəfo nke afi nɔŋkɔ mɔ, kɔ wəka daka eyɛkti fɔr; k'ɛnəŋk pəbɔlə Abraham kɔ Lasar pəc-nɛsəm kɔ kəsək. 24 Kɔ wəka daka nwe oŋkulərne: «Papa Abraham, məyɔn'em nɔɔɔɔɔ! Məsom Lasar pəg-bət tɛlər tɔn dərɔmun pəder pəcəŋkəs'im temer; bawo kətɔɔ k'inde nɔɔ nɛŋc dandɛ.» 25 Kɔ Abraham oloku kɔ: «Wan kem, məcɛm-cɛmnɛ a mənəsɔtɔ daka dam nte mənayi doru mɔ, kɔ Lasar nkɔn ɔɔɔɔ pəcuy kiyi kɔn doru. Ndekəl oŋ, kəŋɛsəm k'eyi, məna məyi sɔ dəmne pəcuy. 26 Kɔ tɛyɛfɛ dənda-ɛ, dobo dɔɔɔɔ deyi su daco kɔ nənə nte tɔŋɔɔɔ nwe eŋfaŋ kəcɛpər pəder nɔɔ səyi

† itɔ ɔyɔnɛ cəsoma «sigire» †† dalakɔ dɔ məyi kɔ wəran wəkakɔ ‡ dalakɔ dɔ nəyi

mɔ, ta entam-ɛ.» 27 Kɔ wəka daka nwe oloku: «Ilet-sen'am, Papa, məsom Lasar ndɛ kələ ka papa kem. 28 Bawo, iyɔ di awɛŋc aŋa kəcəmət, Lasar pəkɔ pəloku nɔ nte teyi nɔɔ mɔ, nte tɔŋɔɔɔ ta nɔ sɔ nɔdɛdɛr nɔɔ pəcuy pampɛ peyi mɔ.» 29 Kɔ Abraham oloku: «Ala, awɛŋc'am aŋa nɔyɔ Musa kɔ adəŋk a Kanu; nɔcəŋkəl nɔ.» 30 Kɔ wəka daka nwe oloku Abraham: «Ala, Papa, kɔ fum eyɛfɛ nɔɔ afi nɔyi mɔ pəkɔ pəlɔk-lokər nɔ-ɛ, nɔŋsəkɔpər mɛra nɔcəmɛ pəlompɔ darəŋ.» 31 Kɔ Abraham oloku kɔ: «Kɔ nɔntɔcəŋkəl Musa kɔ adəŋk a Kanu, ali fum eyɛfɛ nɔɔ afi daco, nɔfɔkɔ-cəŋkəl wəkayi.»»

Kiciya kɔ kəŋaŋne
(Mt 18:6-7; Mk 9:42)

17 Kɔ Yesu oloku acɛpɛ ɔn darəŋ: «Pəfɔ-tam kəyi ta mes meyi mme mɔɔɔɔɔ fum kəciya mɔ. Mba pələc pəyi wəkɔ ɔŋɔɔɔ ti mɔ. 2 Pəfəfərənɛ kəkot wəkayi tasar tɔɔɔɔ dəkilim pagbal kɔ dəkəba, kɔ pəyɔnɛ wəkayi pəsɔŋɛ wəfəfər wəkin kəloŋɛ-ɛ †. 3 Nəkəmbərne bel-bel!

Kɔ wɛŋc'am eŋciya-ɛ, məgbəŋ-gbəŋər kɔ; **k'ɛsəkɔpər amera pəcəmɛ pəlompɔ darəŋ-ɛ**, məŋaŋnɛnɛ kɔ. 4 Kɔ wɛŋc'am eŋciy'am camət-mɛrəŋ dɔɔk din disrɛ-ɛ, a pəluksərne kəder'am camət-mɛrəŋ pəc-lok'am: «Kəsəkɔpər k'inder amera few, iŋcəmɛ pəlompɔ darəŋ-ɛ,» məŋaŋnɛnɛ kɔ.»

5 Kɔ asom a Yesu darəŋ nɔlɔku Wəbɛ: «Məbɛrɛnɛ su kəlaŋ!» 6 Kɔ wəbɛ oloku nɔ: «Kɔ nəntɔmpər kəlaŋ nke kəyi pəmɔ tɛŋgbɛn tɛfɛt mɔ, nəntam kəloku kətɔk nke: Məgbukte nɔɔ məkɔ məcəmɛ ndɛ dəkəba, kətɔk kəŋkɔ kəyɔ tɛfaŋ tonu.»

7 «Nəna akaŋɛ daco, anɔ ɔyɔ wəcar nwe embifti, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəkayi pəc-kɛk, a pəc-kɔna-yɛfɛ dale, pəlɔku kɔ: «Məder katəna məder məndɛ dɛmɛsa!» 8 Nte oŋlɔku kɔ mɔ: «Məlompəs'em yeri yem, məbɛrɛnɛ duma məsɔŋ'im yeri, haŋ ilip kədi yeri imun; k'ilip-ɛ, məna mədi yeri məmun.» 9 Wəka wəcar kəkɔ eŋyɛk-yekəs kɔ bawo ɔyɔnɛ kɔ mes mɔkɔ efaŋ mɔ ba? Ala! 10 Tin tayi tɔ kɔ nənə, kɔ nəlip k'ɔyɔ mes mɔkɔ afaŋər'un mɔ fəp-ɛ, nəloku: «Acar gbəcərəm nɔ səyɔnɛ; nte pəmar su kəyɔ mɔ, tɔ səyɔ.»»

Yesu kətaməs kɔn aka sen wəco

11 Yesu eyi kəkɔ Yerusalem, kɔ Yesu eyɛfɛ kəcali atɔf nɔ Samari kɔ nɔ Kalile daco mɔ. 12 Eyi kəbɛrɛ tadare tɔɔma, kɔ afum wəco aka sen alɔma nɔander nɔafaynɛ kɔ; kɔ nɔŋcəmɛ pəbɔlə. 13 Kɔ nɔampɛnɛ sim nɔc-loku: «Yesu, Wəkiriŋ, məyɔnɛ su nɔɔɔɔɔ!» 14 Nte Yesu ɛnəŋk nɔ mɔ, k'oloku nɔ: «Nəkɔ nəmɛntərne alɔŋnɛ ndɛ kələ kəpɔŋ ka Kanu.» Afum aŋɛ nɔyi kəkɔ, kɔ pəyɔnɛ fɔ nɔcɔk a kɔ nɔandɛbɛrɛ di. 15 Nte wəkin ɛnəŋk fɔ entam-nɛ mɔ, k'oluksərne pəc-cam debeki da Kanu dim dɔɔɔɔ. 16 K'ɛfəntərə dəntɔf, k'osumpər Yesu wɛcək, k'eyɛk-yekəs kɔ. † Fum wəkakɔ, wəSamari ɛnayi. 17 Kɔ Yesu

†† pəsɔŋɛ fum wəfəfər kəciya

eyif kɔ: «Bafɔ asɔkəs afum aŋe wəco? Deke aləpəs aŋe camət-marjkəle ŋayi-ε? ¹⁸ Ali wəkin eŋcem-cəmne fe kəlüksərne *pədecam debeki da Kanu*, mənə wəcikəra wəkin wəkawε?» ¹⁹ Kɔ Yesu oloku kɔ: «Məyefe məkɔ, kəlanj kam kəyac'əm.»

Kəder ka *debe da Kanu*

(Mt 24:23-28,37-41)

²⁰ Nte aFarisi ŋayif Yesu tɛm nte *debe da Kanu* dendeder mɔ, k'oloku ŋa: « *Debe da Kanu* dɔfɔder pagbətne di fəp. ²¹ Afɔkulɛ di, «Idendɛ nnɔ!», «Idɔkɔ nde!» Bawo *debe da Kanu* nənə ŋɔ deyi daco.»

²² Nte Yesu elip kəloku ŋa ti mɔ, k'oloku asepse ɔn darəŋ: «Dɔsɔk dendebəp nde nənɔdefaŋ kənəŋk dɔsɔk din da Wan ka fum mɔ, mba nəfɔsɔ-nəŋk di. ²³ Andelok'un: «Eyi nnɔ!» kɔ pəyɔne fe ti-ε «Eyi nde!» Ta nədekɔ di, ta nədeyeksərne kəkɔ ka di. ²⁴ Pəmə tɔkɔ pəmot pəŋmot a pəyɔ wəŋkəra dareŋc kəyefe kəsək kin haŋ ka mərəŋ mɔ, tatɔkɔ tɔ Wan ka fum endeyi kɔ dɔsɔk dɔn. ²⁵ Mba mənə pətɔrɔ pəpɔŋ kərəs, afum a tɛm tante ŋawənəs kɔ. ²⁶ Tɔkɔ tenacepər tɛm ta Nuha mɔ, tendecəpər sɔ dɔsɔk da Wan ka fum. ²⁷ Afum ŋaŋc-di yeri, ŋac-mun, arkun kɔ aran ŋac-nɛŋcɛnɛ, haŋ dɔsɔk nde Nuha enabere debil mɔ: Kɔ domun delarəm dender nde denamələk ca fəp mɔ. ²⁸ Pəndeyi pəmə tɛm ta Lɔt. Afum ŋaŋc-di yeri, ŋac-mun, ŋac-way, ŋac-caməs, ŋac-bɔf, ŋac-cəmbər wɔlɔ. ²⁹ Mba dɔsɔk nde Lɔt owur Sodom mɔ, nɛŋc kɔ pərbəbɔ yenatuf Sodom kɔ yemələk ca ya di fəp. ³⁰ Itɔ pəndeyi dɔsɔk nde andementər Wan ka fum mɔ.»

³¹ «Dɔsɔk dadɔkɔ mənə nwe mənɔyi dekɛr, ca yam yeyi dukəlɔ mɔ, məfɔtam kəberɛ mələk yi. Mənə nwe tɛmbəp dale mɔ, məfɔtam kəlüksərne kəbɔ kam nde dare. ³² Nəcem-cəmne wəran ka Lɔt. ³³ Mənə nwe mənɔdesɛp kəkəkəs kəyi doru kam mɔ, kəndesalpər'əm, kɔ mənə nwe kənasalpər mɔ, mənɔdesɔtɔ ki. ³⁴ Ic-lok'un: Pibi papɔkɔ, afum mərəŋ ŋandefəntərə kəfəŋc kin, pasumpər wəkin pasak wəkɔ; ³⁵ aran mərəŋ ŋandeyi kəcɔ kirir kin, pasumpər wəkin pasak wəkɔ. ³⁷ Kɔ asepse ɔn darəŋ ŋayif kɔ: «Deke tatɔkɔ tendekɔ-yi-ε, Wəbe?» Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nde pefi peyi mɔ, difɔ yɔfən yonlonkanɛ.»

Capafɔ ca wəran nwe wos efi mɔ, kɔ wəboc kiti

18 Kɔ Yesu oloku ŋa capafɔ, kəmentər ŋa fɔ mənə *ŋac-lok-lokər Kanu* tɛm o tɛm ta dis dɔlɔl ŋa. ² K'oloku: «Dare dɔlɔma denayi dɔyɔ wəboc kiti nwe enatɔ kəc-nese Kanu mɔ, ali fum ta eleləs-ε. ³ Dare dadɔkɔ dɔyɔ sɔ wəran wətɔlɔ wəlɔma nwe eŋc-der pəc-loku kɔ: «Məboc'em kiti kɔ wəyefərənɛ kem daco!» ⁴ Kɔ wəboc kiti nwe efatər kɔ haŋ, k'ende pəlɔkunɛ dɛbəkək: «Ali nte intɔcərə Kanu, ta ileləs nwe o nwe mɔ; ⁵ nte wəran nwe wos efi, ɔlɔlɔs'im dis mɔ, ibocɛ kɔ kiti kɔ

‡‡ «k'eyek-yekəs kɔ» = «k'eyif Yesu nəwali teta kataməs kɔn.»
† Dəkəcop 6:9-7:24 †† Dəkəcop 19:24 ‡ məməmən Dəkəcop 19:26 †† Anderəŋər yeyicəs yɔlɔma [Arkun mərəŋ ŋandeyi dale din dayi, pasumpər wəkin pasak wəkɔ.]

wəyefərənɛ kɔn daco, nte tendesɔŋe kɔ kətɔ-gbɔkərə-gbɔkərə sɔ kəder mɔ, pədenaŋkanɛ kəlɔlɔs'im dis mɔ.»
⁶ Kɔ Wəbe Yesu ɔnɔcər: «Nəcəŋkəl nte wəboc kiti wətɔlomp onloku mɔ. ⁷ Kanu nkɔn ɔfɔdekɔ-bocɛ afum ɔn aŋe kiti ba, aŋe ŋambokər kɔ pibi kɔ darj mɔ? Endesɔŋe ŋa kəwon kəkər ba? ⁸ Ic-lok'un: ɔfɔdesɔŋe ŋa kəwon kəkər, endebocɛ ŋa kiti katəna-katəna. Mba kɔ Wan ka fum endeder-ε, endebəp kəlanj doru ba?»

Capafɔ ca wəFarisi kɔ wəwərəs dut

⁹ Kɔ Yesu oloku sɔ capafɔ nɛɛ afum abɔma aŋe ŋanacem-cəmne kəlomp, a ŋac-fəfərəs akɔ mɔ: ¹⁰ «Kɔ afum mərəŋ ŋampɛ kəkɔ-tola Kanu nde *kəbɔ kəpɔŋ ka Kanu*; wəkin nwe pəyɔne wəFarisi, wəkɔ pəyɔne wəwərəs dut. ¹¹ WəFarisi nwe pəcəmə pəc-lok-lokər Kanu dɛbəkək nte: «Kanu, iyek-yekəs'əm ‡ nte intɔyi pəmə afum aləpəs akɔ ŋayɔne abanəs ca ya afum mɔ, ta ŋalomp, ŋac-sumpər dalakɔ, kɔ intɔyi pəmə wəwərəs dut nwe mɔ. ¹² Kəmerəŋ k'ɔŋsuŋ dɔsɔk doluksər disrɛ, ic-ɔŋe sɔ farile fəp fa yɔsɔtɔ yem.» ¹³ Wəwərəs dut nwe nkɔn pəcəmə pəbɔlɛ, pəc-nese kəyektɔ fɔr dareŋc yati, mba pəc-sut-sutne abəkək kəc-loku: «Kanu mənəŋnən'em, ina wəciya!» ¹⁴ Ic-lok'un: Fum wəkakɔ enalomp nnɔ Kanu kəyi mɔ, a k'endelukus nde ndɔrɔn; mba wəFarisi enalomp fe nnɔ Kanu kəyi mɔ. Nwe o nwe elɛknɛ, andetore kɔ; nwe o nwe otontnɛ, andepɛnɛ kɔ.»

Yesu kətolanɛ kɔn awut afɛt

(Mt 19:13-15; Mk 10:13-16)

¹⁵ Afum ŋac-kere Yesu ali cənaka nte tɔŋsɔŋe pəc-dɛŋər ŋa waca pətolanɛ ŋa mɔ. Nte asepse ɔn darəŋ ŋanəŋk ti mɔ, kɔ ŋaŋgbəŋ-gbəŋər ŋa.

¹⁶ Mba kɔ Yesu ɔlɔtərnɛnɛ awut pəc-loku: «Nəcə awut ŋader nnɔ iyi mɔ! Ta nəmɔne ŋa, bawo *debe da Kanu*, aŋe ŋayi pəmə awut mɔ, ŋayɔ ŋi. ¹⁷ Awa! Ic-lok'un nwe o nwe ɔntɔbəŋ *debe da Kanu* pəmə wan wəfɛt mɔ, ɔfɔberɛ ŋi disrɛ few!»

Wərkun wəka daka delarəm

(Mt 19:16-30; Mk 10:17-31)

¹⁸ Kɔ wəbe wəlɔma eyif kɔ: «Wəbe wətɔt, cəke cɔ pəmar'im kəyɔ, isɔtɔ kəyi wəyɛŋ katina-ε?» ¹⁹ Kɔ Yesu eyif kɔ: «Ta ake tɔ mənəwən'em «Wətɔt»-ε? Ali fum ɔyɔne fe wətɔt, mənə Kanu gbəcərəm. ²⁰ Mənɔcərə mosom ma Kanu: Ta məsumpər dalakɔ; ta mədif fum; ta məkiye; ta məbanɛ fum yem disrɛ; məleləs akombəra am- papa kam kɔ iya kam.» ²¹ «Iŋcəmə mamɔkɔ fəp darəŋ kəyefe nte inafɛte mɔ,» fum wəkakɔ pəc-loku. ²² Nte Yesu ene kɔ dim mɔ, k'oloku kɔ: «Awa tes tin tobut'əm: Məcəməs daka dam, məyer pəsam papɔkɔ atɔyɔ daka, mənɔdekɔ-sɔtɔ daka dɔpɔŋ nde dareŋc. Kɔ tɛyefe dənda-ε, məder məcep's'em darəŋ.» ²³ Nte fum nwe ene moloku ma Yesu mɔ, kɔ abɔc ŋəmbere kɔ, bawo enayɔ daka delarəm. ²⁴ Nte Yesu enəŋk kɔ abɔc ŋəmbere kɔ mɔ,

‡‡ «iyek-yekəs'əm» = «iyif'əm nəwali teta . . .»

k'oloku: «Pənjcuca aka daka kəberə ka **debe da Kanu** dəntɔf. ²⁵ Pəfəfərəne yɔkɔme kəberə ka abi ɲa tɛsɛmbɛ pɛtas wəka daka kəberə ka **debe da Kanu** dəntɔf.»
²⁶ Aɲɛ ɲaɲc-cəɲkəl Yesu mɔ ɲayif kɔ: «Aɲɔ antam oɲ kəyac-ɛ?» ²⁷ Kɔ Yesu oloku ɲa: «Nte tɛntambɛr afum mɔ, Kanu kəntam ti.» ²⁸ Kɔ Piyer oloku: «Səna səsak daka dosu kɔ səɲcəm'am darəɲ.» ²⁹ K'oloku ɲa: «Awa! Ic-loku nu kaɲce: Fum eyi fɛ, nwe ɛɲsak kəɔ kɔn, wəran kɔn, wɛɲc, akomɛne ɔn, kɔ awut ɔn teta **debe da Kanu**, ³⁰ ta wəkayɛ ɔɲkɔɔɔɔ pɛlarəm doru dandɛ, kɔ dekirɪɲ nde aɲkɔyi wəyɛɲ katina mɔ.»

Yesu endəɲk ta maas defi dɔn kɔ kədəyɛfɛ kɔn afi daco
 (Mt 20:17-19; Mk 10:32-34)

³¹ Kɔ Yesu ɛlɛk Asom ɔn wəco kɔ mɛrəɲ, k'oloku ɲa: «Yerusalem andepɛ. Mes mɛmɛ adəɲk a Kanu ɲanacɪcəs teta Wan ka fum mɔ fəp, mendɛkɔ-yi. ³² Bawo andɛkɔber kɔ atɔyɔne Suyif dəwaca; andɛkɔ-fani kɔ, andɛkɔ-tɔrəs kɔ, andɛkɔ-yuksər kɔ lin, ³³ andɛkɔ-sutɛ kɔ tɔɔɲkɔn, a padɛdif kɔ. Tataka ta maas ta defi dɔn, pəyɛfɛ afi daco.» ³⁴ Mba Asom ɔn ɲanane fɛ ti tɔɔm o tɔɔm. ɲanacərə fɛ nte tətɔkɔ toloku mɔ.

Yesu kətaməs kɔn wətɔnəɲk
 (Mt 20:29-34; Mk 10:46-52)

³⁵ Nte ɲayi kəɔtərne Yeriko mɔ, tɛtəɲne wətɔnəɲk wəɔma pəndɛ dɔɔɔ kəsək pəc-tola. ³⁶ K'ene pɔkɔt pa kənay, k'eyif daka nde dender mɔ. ³⁷ K'oloku kɔ: «Yesu wəka Nasaret eyi kəcepər!» ³⁸ K'ɔɲkulərne: «Yesu wəka † Dawuda məyɔn'em nɔɲɔɔɔɔ!» ³⁹ Aɲɛ ɲanasol kɔ Yesu ɲayi kɔ tekirɪɲ mɔ, ɲayɛfɛ kəgbəɲ-gbəɲər kɔ a pəcəɲk, mba wəkakɔ pəc-naɲkanɛ kəkulɛ-kulɛ: «Wəka Dawuda məyɔn'em nɔɲɔɔɔɔ!» ⁴⁰ Kɔ Yesu ɛɲcəmɛ, k'osom a pakɛrɛ kɔ fum nwe. Nte alɔtərne kɔ mɔ, k'eyif kɔ: ⁴¹ «Cəke ɔ məfan a iyɔn'am-ɛ?» K'oloku: «Wəbɛ, iluk-sərne ɔ kəɲəɲk!» ⁴² Kɔ Yesu oloku kɔ: «Məluksərne ɔ kəɲəɲk! Kəlan kam kəyac'am.» ⁴³ Gbəɲcana babɔkɔ kɔ fum nwe ɛnəɲk, k'eyɛfɛ k'ɛɲcəmɛ kɔ darəɲ **pəc-cam de-beki** da Kanu. Nte afum fəp ɲanəɲk tətɔkɔ mɔ, kɔ ɲayɛfɛ kəkɔr-koru Kanu.

Yesu kɔ Sasey

19 Nte Yesu ɛmbɛrɛ Yeriko mɔ, k'ɛɲcali dare. ² Awa, kɔ fum wəɔma, nwe aɲc-we Sasey, nwe ɛnayɔne wəbɛ ka awerəs dut, pəyɔ daka dɛlarəm, ³ pəc-tɛn kəcərə fum nwe aɲwe Yesu mɔ; mba ɛɲc-tam fɛ ti, bawo afum ɲanala, nkɔn pəbumpɛnɛ. ⁴ Kɔ fum nwe ɛɲcepər kirɪɲ k'ɔɲkɔ pəfərəɲk dəkətɔk nte tɔɲsɔɲɛ kɔ kəɲəɲk Yesu mɔ, bawo dif' ɛnakɔ kəcepər. ⁵ Nte Yesu ɛmbəp kətɔt kaɲkɔ dəntɔf mɔ, k'eyɛkti fɔr k'ɛnəɲk fum nwe, k'oloku kɔ: «Sasey məkufɛ mətor; bawo nde kəɔ kam iɲkɔ mɔkɔ iyi.» ⁶ Kɔ Sasey ɛmbɛlkər kətor, k'ɛmbaɲ Yesu pəbotu disɛ. ⁷ Nte afum ɲanəɲk ti mɔ, kɔ ɲayɛfɛ

kəcɔpɛnɛ, ɲac-loku: «Ndena fum wəciya ɔɲkɔ pəyi.»
⁸ Mba Sasey nwe ɛnacəmɛ wəbɛ fɔr kirɪɲ mɔ, oloku: «Wəbɛ, indɛsɔɲ atɔyɔ daka daco da kəsɔtɔ kem; nwe o nwe inananəkanɛ kəbanəɲ pɛlarəm mɔ, indɛsɔɲ wəkayɛ kəmarɲkəɛ ka tɔkɔ inabanəɲ kɔ mɔ.» ⁹ Kɔ Yesu oloku kɔ: «Mɔkɔ, Kanu kəyac aka kəɔ kaɲkɛ, bawo mənə ɔ wəka Abraham məyɔnɛ! ¹⁰ Bawo Wan ka fum ender kədətɛn kɔ kəyac ka aɲɛ ɲanasɔɔɔɔ mɔ.»

Capafɔ ca mɛɲcəmbəl ma kɛma
 (Mt 25:14-30)

¹¹ Afum ɲayi kəcəɲkəl Yesu. Kɔ Yesu ɔɲcər capafɔ cəɔma, bawo ɲanalɔtərne Yerusalem, afum ɲac-cɛm-cɛmɛnɛ a **debe da Kanu** dɔɲkɔwɔr gbəɲcana babɔkɔ. ¹² Kɔ Yesu oloku: «Fum wətɔt tokom wəɔma, ɛnayɛfɛ k'ɔɲkɔ atɔf ɲobol-bolu kəkɔ-tɛn dəbɛ a pədedɛr. ¹³ Kɔ fum nwe ewe acar ɔn wəco, k'ɔɔɲɔɲ ɲa nwe o nwe kɛmɛ kəpɔɲ kin, k'oloku ɲa: «Nəc-kafələ-kafələ ki waca haɲ ic-der.» ¹⁴ Mba afum aka dare dadɔkɔ ɲanater kɔ, kɔ ɲasom kəkɔ-loku nde fum nwe ɔɲc-kɔ kətɛn dəbɛ mɔ: «Səfan fɛ a fum wəkawɛ pəyɔne su wəbɛ!» ¹⁵ Kɔ fum nwe ɔɲkɔ pəsɔtɔ dəbɛ, nte olukus mɔ, k'ewɛ acar ɔn aɲɛ wəco kədəcərə nte nwe o nwe ɛɲkafəli-kafəli waca mɔ. ¹⁶ Kɔ wəcar wəcɔkɔ-cɔkɔ ender, k'oloku: «Wəbɛ, isɔtɔ wəco wa kɛma kəɲkɔ mənəsɔɲ'im mɔ.» ¹⁷ Kɔ fum nwe oloku: «Tɛtɛsɛ, wəcar wətɔt məyɔnɛ, bawo məlomp teta tes tɛfɛt, indɛsɔɲ sədare wəco məyɔnɛ wəbɛ kəɲan.» ¹⁸ Kɔ wəcar wəka mɛrəɲ ender, kɔ wəkakɔ oloku kɔ: «Wəbɛ, kəcamət ka kəɲkɔ mənəsɔɲ'im mɔ, k'isɔtɔ.» ¹⁹ Kɔ fum nwe oloku ɔ wəkakɔ: «Isɔɲ'am sədare kəcamət, məyɔnɛ wəbɛ kəɲan.» ²⁰ Kɔ wəɔma ender pəloku: «Wəbɛ kɛma kam kəɲkɛ, inafɔktər ki dəkəloto kətɔt imɛɲk. ²¹ Bawo inanes'am nte məɲcuca mes mɔ: Məɲlɛk mɛpɛ məntɔbɔc mɔ; mətɛl nde mənatɔ-bɔf mɔ.» ²² Kɔ fum nwe oloku wəcar kɔn: «Moloku mam m' in-dekit'am, mənə wəcar wəɔɛ! Mənacərə a ɲɔcuca; k'ɲlɛk mɛpɛ intɔbɔc mɔ, ic-tɛl da intɔbɔf mɔ. ²³ AK' ɛnasɔɲɛ nte mənatɔ-bɔs-bɔsər pəsam pem mɔ, kɔ nte ilukus mɔ, k'ɲkɔ iban pi padɛɲərən'em kəntaɲgbɛ?» ²⁴ K'oloku afum ako ɲanayɛ di mɔ: «Nəbanəɲ kɔ kɛma kaɲkɔ nəkɛnɛ ki wəkɔ ɔɔtɔn'em wəco mɔ.» ²⁵ Kɔ afum ɲaloku: «Wəbɛ, wəkakɔ ɔɔtɔ wəco!» ²⁶ Kɔ fum nwe oloku ɲa: «Ic-lok'un: Mənə nwe məyɔ mɔ, ambɛrɛnɛ ɔ mənə wəkayɛ. Mba mənə nwe məntɔyɔ mɔ, am-banəɲ'am ali depic pɔkɔ məyɔ mɔ. ²⁷ Ta mɛrəɲ tayi, nəkɛr'em ater'em aɲɛ ɲanato-fan a iyɔnɛ ɲa wəbɛ mɔ, nəfay ɲa mɛra fɔr yem kirɪɲ.»»

Yesu kəkɔ kɔn Yerusalem
 (Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Saɲ 12:12-19)

²⁸ Nte Yesu elip kəloku afum moloku mamɔkɔ mɔ, k'osumpər dɔɔɔ afum kirɪɲ kəkɔ Yerusalem. ²⁹ Nte Yesu ɔɔtərne sədare sa Bɛtfasɛ kɔ Bɛtani mɔ, kəca ka tɔɔɔ tɔkɔ aɲwe Tɔɔ ta Olif mɔ, kɔ Yesu osom aɛpɛsɛ ɔn darəɲ mɛrəɲ. ³⁰ K'oloku ɲa: «Nəkɔ nde dare nde an-tɛfərne mɔ, kɔ nəɲkɔbɛrɛ-ɛ, nəɲkɔbəp di ɔɔfale sɛfɛt

† «Wan ka Dawuda,» Ti tɔyɔnɛ tokulɛ ta aYisrayel = «wəyac kəɲan.»

pakot si, nse fum o fum entatɔ-nde mɔ. Nəsikəli si, nəkerɛ. ³¹ Kɔ fum eyif nu: «Ta ake tɔ nəŋsikələ si-ɛ?» Nəloku kɔ gbəcərəm: «Bawo Wəbɛ ɛfan si.»

³² Kɔ afum aŋɛ anasom mɔ ŋaŋkɔ, kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp sɔ-fale səfɛt pakot si pəmə tɔkɔ Yesu ɛnaloku ŋa mɔ.

³³ Ŋayi kəsikəli sɔfale səfɛt, kɔ asərka ŋayif ŋa: «Ta ake tɔ nəŋsikələ sɔfale sasɔkɔ-ɛ?» ³⁴ Kɔ aɛpɛsɛ ɔn darəŋ mɛrəŋ aŋɛ ŋaloku aka sɔfale: «Wəbɛ ɛfan si.» ³⁵ Kɔ afum aŋɛ ŋaŋkenɛ Yesu sɔfale səfɛt nɛ, kɔ ŋan-dɛŋəsər si suma səŋan, kɔ Yesu ɛndɛ si kəronj. ³⁶ Tɔkɔ ɔŋc-kɔ kirij mɔ, itɔ afum ŋaŋc-pɛrɛ kɔ suma səŋan dɔpɔ. ³⁷ Ntɛ ŋabɔtərɛ Yerusalem ndɛ pətəmbəlɛr pa Tɔrɔ ta Olif mɔ, kɔ pəmbɔt kənay kəŋkɔ kənacɛpɛ kɔ darəŋ mɔ fəp. Kɔ ŋayɛfɛ kəkɔr-kɔru Kanu pəpɔŋ, bawo ŋananəŋk *mes mɛwɛy-wɛy mɛmɛ Kanu kəmmɛntər mɔ.* ³⁸ Kɔ ŋac-loku:

«Kanu Kəpɔŋ kəpɔɛ pətɔt wəbɛ nwe ɛnderɛnɛ tewɛ tɔn mɔ!

Pəforu pɛyi dərəŋc,
kɔ *pəmot pa pələl pa dɛbɛ dɔn* pɛyi dərəŋc!»

³⁹ AFarisi akin akin ako ŋanayi kənay kəŋkɔ dacɔ mɔ, ŋaloku Yesu: «Wəbɛ, məloku aɛpɛsɛ am darəŋ ŋa-cəŋk!» ⁴⁰ Kɔ Yesu oloku ŋa: «Kɔ ŋaŋcəŋk-ɛ, masar mɔŋkule-kule!»

Yesu kəbɔk kɔn teta Yerusalem

⁴¹ Ntɛ ŋabɔtərɛ Yerusalem, a kɔ Yesu ɛnəŋk dare mɔ, k'ɛyɛfɛ kəbɔk teta di, ⁴² k'oloku: «Yerusalem, məna ɛŋɔrɛ mɔkɔ tɔkɔ aŋɔɔ pasɔtɔ pəforu mɔ! Mba ndɛkəl tatɔkɔ tɔŋgbɔpən'am, məfɔtam ti kənəŋk. ⁴³ Bawo dɔsɔk dɛndɛdɛr ndɛ atər'am ŋandɛnɔŋkər'am kandɛ, ŋakɛl'am, a ŋadɛwɛpərən'am waca fəp mɔ. ⁴⁴ Ŋan-dɛləsər'am haŋ awut am, ali tasar tin ŋafɔdsakər'am mɛrɛ pəndɛŋərɛ pɔlɔm mɔ, bawo mənacərə fɛ tɛm ntɛ Kanu kənader kəmar'am mɔ!»

Yesu kəbɛrɛ kɔn ndɛ kəlb kəpɔŋ ka Kanu

(Mt 21:12-17; Mk 11:15-19; Saŋ 2:13-22)

⁴⁵ Ntɛ Yesu ɛmbɛrɛ ndɛ *kəlb kəpɔŋ ka Kanu* mɔ, k'ɛyɛfɛ kəbɛləs acaməs. ⁴⁶ K'oloku ŋa: «Dəyɛcɛs Kanu kəlɔku: «Kəlb kem, tofo ndɛ *əŋlɔk-lokər Kanu* tɔ, mba nəna nəŋkafəli ki aŋgbəŋcan ŋɛ akiyɛ ŋaŋgbɔpɛ mɔ.»»

⁴⁷ Dɔsɔk o dɔsɔk Yesu ɛŋc-təkɛ afum dəndo *kəlb kəpɔŋ ka Kanu* disrɛ. Aloŋɛ apɔŋ, atəkɛ sariyɛ, kɔ abeki a dɔtɔf ŋac-tɛn kədif kɔ. ⁴⁸ Mba ta ŋaŋcərə ntɛ ŋaŋɔ, bawo afum fəp ŋaŋc-cəŋkəl moloku ma Yesu, ta ŋafan kəbut ali toloku tɔn tin kəne-ɛ.

Deke kətam mɛs ka Yesu kəyɛfɛ-ɛ?

(Mt 21:23-27; Mk 11:27-33)

20 Dɔsɔk dɔlbma, ntɛ Yesu eyi kətəkɛ afum ndɛ *kəlb kəpɔŋ ka Kanu* mɔ, pəc-dəŋk moloku mɔtɔt. K'alɔŋɛ apɔŋ, kɔ atəkɛ a sariyɛ kələkɛnɛ abeki a dɔtɔf ŋambɛrɛr kɔ, ² kɔ ŋaloku Yesu: «Məlɔku su ma sariyɛ

nɛ səsɔŋ'am kəyɔ ka mɛs mame mɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, məbɔŋcər su nwe osom'am kəyɔ ka mi mɔ.» ³ Kɔ Yesu oloku ŋa: «Ina sɔ, k'iyif'un k'inder toloku tin: ⁴ Anɔ ɛna-som Saŋ kədəgbət fum dərɔmun-ɛ, Kanu ba, ka afum?» ⁵ Kɔ ŋayɛfɛ kəgbəkələnɛ taŋan, ŋac-loku: «Kɔ səlɔku fɔ Kanu-ɛ, ɛŋyif su: «Ta ake tɔ nənatɔ-ləŋ-ɛ?» ⁶ Mba kɔ səlɔku ndɛkəl fɔ: «Afum ŋanasom kɔ-ɛ,» afum a dɔtɔf fəp ŋaŋcacas su, bawo ŋaŋcərə fəp a Saŋ wədəŋk wəka Kanu ɔ ɛnayɔnɛ.» ⁷ Kɔ ŋaloku Yesu: «Səŋcərə fɛ.» ⁸ Kɔ Yesu oloku ŋa: «Ina sɔ ifɔbɔŋcər'un nwe osom'im kəyɔ ka mɛs mame mɔ.»

Capafɔ ca abum dale aɛc bəkɔc

(Mt 21:33-46; Mk 12:1-12)

⁹ Kɔ Yesu ɛyɛfɛ kəlɔku afum capafɔ nɛ: «Fum ɛnabɔf tɔk yokom dale, k'ɛŋcəmbər yi sɛkɛ, k'owur k'ɔŋkɔ atɔf ŋɔlɔma ŋɛ ɛnakɔ pəwon mɔ. ¹⁰ Ntɛ tɛm tɛmbəp mɔ, kɔ fum nwe osom wəcar nɔ abum a dale aŋɛ ŋayi mɔ, a ŋapɔɛ kɔ yokom yɔlɔma ya tɔk yayɔkɔ. Mba kɔ abum a dale ŋasut kɔ, kɔ ŋasak kɔ, k'olokus waca wɔsɔkər. ¹¹ Kɔ fum nwe ɔŋgbɔkərə sɔ kəsom ka wəcar wəlɔma; kɔ abum a dale ŋasut sɔ wəkakɔ, kɔ ŋalapəs kɔ, kɔ ŋasak kɔ, k'olokus waca wɔsɔkər. ¹² Kɔ fum nwe osom sɔ wəka maas, kɔ abum a dale ŋambɔpər wəkakɔ, kɔ ŋambɛləs kɔ. ¹³ Kɔ wəka dale nwe ɛyifnɛ: «Cəke ɔ indeyɔ-ɛ? Wan kem nwe imbɔtər mɔ indesom; tɔlɔma ŋaŋkələs wəkakɔ.» ¹⁴ Mba ntɛ abum a dale ŋanəŋk wəkakɔ mɔ, kɔ ŋalokɛnɛ: «Wədəlek kɛ kɔn ɔf wəkakɔ. Padif kɔ ntɛ tɔŋsɔŋɛ dale dedɛ dɔyɔnɛ dosu mɔ.» ¹⁵ Kɔ abum a dale aŋɛ ŋasumpər wan ka wəka dale, kɔ ŋawurɛnɛ kɔ dale kəsək kɔ ŋandif.»

Kɔ Yesu eyif acəŋkəl ɔn, «Cəke ɔ pəmar wəka dale nwe pəyɔ ŋa-ɛ?» ¹⁶ Kɔ Yesu ɔnɔcər: «Pəmar wəka dale nwe pəder pədif abum a dale akakɔ fəp, pəbarɔ sɔ dale pəsɔŋ abum alɔma.» Ntɛ afum ŋane moloku mɛmɛ mɔ, kɔ ŋaloku: «Ta tatɔkɔ tɛtam kəyi!» ¹⁷ Kɔ Yesu ɛŋkafəli kəro k'ɔmɔmən ŋa, k'eyif: «Cəke ɔ toloku tecic tante toloku ɔŋ-ɛ?»

«Tasar ntɛ acəmbər kəlb ŋanacɛ mɔ,
ipɛdɛ pɔyɔnɛ ɔŋ tasar mɛrɛ pɔsumpər kəlb mɔ.»

¹⁸ Nwe o nwe ɛtɛmpɛnɛ pi kəronj, ɛntɛrɛ;
məna nwe pɛntɛmpɛnɛ sɔ kəronj mɔ, pomputək'am.»

Abɛ a dine aSuyif kəfan kəŋan kəkəŋkələ-kəŋkələ Yesu

(Mt 22:15-22; Mk 12:13-17)

¹⁹ Atəkɛ a sariyɛ kɔ aloŋɛ apɔŋ ŋac-tɛn kətəp kɔ waca tɛm tatɔkɔ, bawo ŋanacərə a te taŋan tɔ Yesu ɛnalokɛ capafɔ cacɔkɔ; mba ŋac-nɛsɛ afum ako ŋanayi di mɔ. ²⁰ Kɔ ŋayɛfɛ kəkəŋkələ-kəŋkələ Yesu. Ti disrɛ, kɔ ŋasom afum aŋɛ ŋanabaŋɛnɛ kəcəŋkəl moloku mɔn mɔ. Afum ŋanayi aŋɛ anasom kəkɔ-sumpər Yesu dər-moloku mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋatam kəbɛr kɔ wəbɛ dəwaca, nwe ɛnatɔmpər kətam kɔ fənɔntər dɔtɔf mɔ. ²¹ Kɔ afum asom aŋɛ ŋaŋcəŋ kɔ moloku: «Wətəkɛ, səŋcərə fɔ moloku mame məŋlɔku məc-təkɛ mi afum mɔ mɔsɔk; məfɔkiti fum kənəŋk kɔn, mba kəŋcɛ kɔ məntəkɛ

afum kəkət nke kəmbət Kanu m. 22 Awa, mələku su ma, pəmar kəsəŋ dut dosu wəbe wəka Rom † ba, ka pəmar fe ti?» 23 Mba kɔ Yesu enepəl kɔta kəŋan, k'oloku ŋa: «Nəmentər'im pəsam gbələŋ bin. Kəro ka ana kəyi pəsam papək-ε, kɔ tewe ta wəkayi?» Kɔ ŋaloku, «Wəbe wəka Rom.» 25 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Awa, nəsəŋ wəbe wəka Rom pəkɔ pɔyɔne pɔn m, kɔ Kanu sɔ pəkɔ pɔyɔne pa Ki m.» 26 Afum aŋe ŋantam fe kəsumpər kɔ dəmoloku kənay nke daco; mba nte moloku ma Yesu meŋciyanə ŋa m, kɔ ŋaŋcaŋk.

Kəyif ka kədeyefe ka defi afi daco

(Mt 22:23-33; Mk 12:18-27)

27 Kɔ aSadisi alɔma ŋander nɔɔ Yesu eyi m. ASadisi akakɔ ŋaŋc-loku a k'afi-ε, kəyefe kəyi fe sɔ. Kɔ ŋayif Yesu moloku mme: 28 «Wətəkse, nte tɔ Musa enacice su: «Kɔ wəŋc ka fum efi pəneŋce mba ta ɔyɔ wan-ε, wəŋc wəkɔ eyi doru m, entam kənasər wəran ka wəfi pəkome kɔ awut.» 29 Mba awəŋc camət-merəŋ ŋanayi tɔlɔma. Kɔ wəkɔkɔ-cɔkɔ eneŋce, k'efi ta esak wan-ε. 30 Kɔ wəka merəŋ enasər wəran kɔn, 31 kɔ tɔyefe dənda kɔ wəka maas enasər kɔ. Tatɔkɔ tɔ tenakɔ haŋ kɔ awəŋc aŋa aŋe camət-merəŋ fəp ŋaneŋce wəran wəkin nwe, ta nwe o nwe esak wan-ε. 32 Teləpəs oŋ, kɔ wəran nwe efi. 33 Kɔ dɔsɔk dəyefe da afi dendeber-ε, anɔ endelek wəran wəkawe-ε? Bawo awəŋc aŋa akanə camət-merəŋ fəp ŋananeŋce kɔ!» 34 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Arkun kɔ aran a doru dandə ŋaŋneŋcəne. 35 Mba nde doru dakɔ dender m, Kanu kəneŋk fɔ pəmar alompɔ ŋayefe defi, a ŋasɔtɔ kəyi wəyən doru dadɔkɔ-ε, ŋafɔde ŋac-neŋcəne. 36 ŋafɔtam sɔ kəfi, bawo pəyi ŋa pəmo melekekə, ŋa ŋandeyɔne awut a Kanu, bawo Kanu kəyeki ŋa defi. 37 Musa oloku pəsoku pəs a afi ŋandeyefe defi. Kəfo nke aŋcic teta terəntəm nte tɔŋc-mar m, Musa ewe Kanu dənda «Kanu ka Abraham, Kanu ka Isiyaka, Kanu ka Yakuba.» 38 Kɔ Yesu ɔncəŋ, «Kanu bafɔ ka afi kɔ, mba ka ayi wəyən; bawo nɔɔ Kanu kəyi m, fəp fəŋyi wəyən.» 39 Kɔ acicəs a sariye alɔma ŋalək moloku, kɔ ŋaloku: «Wətəkse, mələku belbell!» 40 Kɔ ŋaŋc-nese sɔ kəyif kɔ moloku mɔlɔma.

Wəyək-yək wəka Kanu kɔ Dawuda

(Mt 22:41-46; Mk 12:35-37)

41 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Cəke cɔ antam kələku a Wəyək-yək wəka Kanu wəka Dawuda ɔyɔne-ε? 42 Bawo Dawuda nkɔn yati oloku buk ba Yabura Dawuda disre:

«Wəbe enaloku wəbe kem:

Məder mənɔ kəca kem kətɔt,

43 Ifaŋ kəbocər'əm aterene am dəntɔf mənəs-nas ŋa.» †

44 Kɔ Dawuda ewe wəsom ka Kanu «wəbe kɔn»-ε, cəke cɔ wəkakɔ entam kəyɔne wan kɔn-ε?»

Yesu oloku a pakəmbərne mɔyɔ ma atəkse sariye

(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

45 Nte afum ŋayi kəcəŋkəl Yesu m, k'oloku acepse ɔn darəŋ: 46 «Nəkəmbərne atəkse sariye: ŋambɔtər kəkətse suma səpɔŋ, ŋambɔtər pac-yif ŋa kəyif kətɔt mofo mme meŋlare m, ŋambɔtər dəkəndə dəcɔkɔ-cɔkɔ *dəkəcəpəs*, kɔ səcɔm səcɔkɔ-cɔkɔ mofo mme aŋkɔ kədi yeri m. 47 ŋa ŋambəŋər aran aŋe awos aŋa ŋafi m daka daŋan, ŋa ŋambɔlase sali nte tɔŋsəŋe pag-bəkəre ŋa m. Andekɔ-kiti ŋa kiti kəyənki!»

Kəpocə ka wəran wətɔyɔ daka nwe wos enafi m

(Mk 12:41-44)

21 Kɔ Yesu eyeki fɔr, k'ənəŋk nte aka daka ŋaŋc-ber kəpocə kəŋan dətəfala ta *kəlb kəpɔŋ ka Kanu* m. 2 K'ənəŋk sɔ wəran wətɔyɔ daka wəlbma nwe wos efi m, pəc-ber meŋcəmbəl mefet merəŋ ma kɔpər. 3 K'oloku: «Ic-lok'un, kaŋce: Wəran wətɔyɔ daka wəkawe wos enafi m, ompocə pətəs aka fəp. 4 Bawo afum aləpəs aŋe fəp, nte daka delar ŋa m, itɔ ŋamber kəpocə kəŋan dənda, mba nkɔn, kətɔyɔ kɔn daka, ɔsɔŋ pəkɔ pəmar pɔsɔŋe kɔ kətam kəyi doru m.»

Yesu kədəŋk kədələsər ka kəlb kəpɔŋ

(Mt 24:1-2; Mk 13:1-2)

5 Afum alɔma ŋaŋc-loku teta *kəlb kəpɔŋ ka Kanu*: «Kəntese k'alompəse ki masar mɔtɔt kɔ ca ɔtɔt ya ki nyə aŋsɔŋ Kanu kəpocə m.» Kɔ Yesu oloku: 6 «Dɔsɔk dendeder, nde nəntɔdenəŋk tasar tedeŋse tasar kəroŋ m, fəp fayi andewuŋ yi.

Pələc kɔ kətɔrəs

(Mt 24:3-14; Mk 13:3-13)

7 Kɔ ŋayif kɔ: «Wətəkse, ake tɔm tɔ tatɔkɔ tendeyi-ε? Tɔyɔ tɔgbəkəre tere tendementer mes mamɔkɔ mɛmbəp-ε?» 8 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəkəmbərne, ta nəsakne patalər'un! Bawo afum alarəm ŋadeder ŋac-kɔtəne tewe tem, ŋac-lok'un: «Ina ɔyɔne wəsom ka Kanu,» kɔ, «Tɔm tɔmbəp!» Mba ta nədecəme ŋa darəŋ! 9 Kɔ nəndene teta kəwan, k'afum a dɔtɔf ŋayənəkər abe aŋan bəkəc-ε, ta nənese; bawo mənɔ tatɔkɔ tɔŋnɔŋkəne teder kərəsna, mba bafɔ ndəkəl doru dandə dendelip.» 10 K'oloku ŋa sɔ: «Afum alɔma ŋandeyefərene kɔ afum alɔma, atɔf ŋɔlɔma ŋayefərene kɔ atɔf ŋɔlɔma; 11 antɔf ŋendeyikce mofo mɔlɔma, dor kɔ docu yendeyi mofo melarəm; mes mɛwəy-wəy mendeyi, kɔ *mɛgbəkəre mɔpɔŋ mme mendeyefe nde Kanu Kəyi m*. 12 Mba mamɔkɔ mendebəp, pasumpər'un, patɔrəs'un, pasɔŋ'un kəkɔ-kiti *dəkəcəpəs* a padeber'un dəbili. Abə a dɔtɔf ŋandekit'un teta tewe tem. 13 Tatɔkɔ tendemar'un kələku ka tɔkɔ nəŋcəre tetem m. 14 Ta tɔyɔ nu kəcem-cəmnɔ tɔkɔ nəndeyɔ a nəyacne m. 15 Ina wəkawe yati ina endesəŋ'un temer kɔ kəcəre ka kətɔt nke ater anu, nwe o nwe ɔntɔdetam kəgbəkəl m.»

† «Wəbe wəka Rom» = «Sesar,» ti tɔyɔne tokule ta wəbe wəka Rom. †† *Psaumes 110:1*

¹⁶ Akomene, awenç anja, anapa, kɔ abɔt anu yati njan-desɔŋ nu, njasɔŋe alarəm kəfi nu daco. ¹⁷ Fəp fənder-ter'un, teta tewe tem. ¹⁸ Mba ali kəfon konu ka dərɔmp kin kəfɔdesɔle; ¹⁹ Kɔ nəmbərəne kəsumpər bel-bel-ε, nəndeyacne nəyi doru.»

Yesu endəŋk kədələsər ka Yerusalem

(Mt 24:15-21; Mk 13:14-19)

²⁰ «Kɔ nəndenəŋk asɔdar nəkəl Yerusalem-ε, nəcərə tem tatɔkɔ a kələsər ka di kəltərne. ²¹ Tem tatɔkɔ ako njaŋi Yude mɔ, njaç-yəkse kəpərne ka dəmɔɔ; ako njaŋi Yerusalem daco mɔ, njaç-wur; ako njaŋi dəkulum mɔ, ta njaβere sɔ dare-ε. ²² Bawo dɔsɔk dadɔkɔ d' andeboc kiti, nte tɔŋsɔŋe mes mme anacic mɔ fəp meyi. ²³ Pələc peyi dɔsɔk dadɔkɔ aran aŋe njaɔbəkəs, kɔ ako njaŋmesər mɔ! Bawo pəyənki pɔkɔŋ pendeyi dɔsɔk dadɔkɔ dɔtɔf, kɔ mətəle mɔkɔŋ ma Kanu nɔɔ afum akakɔ njaŋi mɔ. ²⁴ Sakma sɔ andedifəte nja, tɔf fəp yosumpər-sumpər nja yekekəre nja pəbɔle; tem tatɔkɔ afum acuru njaβarj Yerusalem, haŋ tem nte asɔŋ nja mɔ tec-lip.»

Kəder ka Wan ka fum

(Mt 24:29-31; Mk 13:24-27)

²⁵ «Mɔyɔ meɔbəkəre mme meyefə nde Kanu kəyi mɔ mendeyi dədəc, dəŋɔf kɔ dəɔs; dəntɔf, bəkəc yen-delece-ləce afum teta pukule-kule pa dəkəba kɔ yam ya ki. ²⁶ Afum njanefine kənese ka kəcem-cəmne ka tɔkɔ tendeder dəntɔf mɔ, bawo fəntər fa kɔm fəndeyikce. ²⁷ Tem tatɔkɔ tɔ andenəŋk Wan ka fum kəder dəkəp; dəfəntər, kɔ *dəpəmot pa pələl pa dəbe dɔn* disre d' ender. ²⁸ Kɔ mɔyɔ mamɔkɔ mendecop kəder-ε, nəlomp, nəyektɔ səbomp, bawo kəsɔŋ konu kəway kəltərne.»

Cəke ɔ kətɔk kəkom kənatəkse-ε?

(Mt 24:32-35; Mk 13:28-31)

²⁹ Kɔ Yesu oloku nja capafɔ cin: «Nənəŋk kətɔk kəkom † kɔ tɔk yeləpəs nyε. ³⁰ Nəŋç-kɔna-nəŋk yi yopɔŋ bɔpər, nəcərə katin a kətəŋ kəltərne. ³¹ Itɔ nəna nəndesɔ-yɔ, kɔ nəndenəŋk mes mamɔkɔ mec-der-ε, nəcərə fɔ *dəbe da Kanu* dɔltərne. ³² Ic-lok'un kaŋce: Afum a tem tante njafɔdelip kəfi fəp, a ta teyi-ε. ³³ Kɔm kɔ antɔf yendesɔle mba moloku mem mɔfɔdesɔle.»

Ta nədirərne!

³⁴ «Nəkəmbərne bel-bel! Ta nəsak bəkəc yonu ye-tasərne cəsata kɔ kəcis, kɔ kəcem-cəmne ka doru dandε, kɔ pəyi ti tatɔkɔ-ε, dɔsɔk dɔkɔŋ dadɔkɔ dende-bəpən'am, ³⁵ pəmə nte manta meŋɔbəpərne lop mɔ. Bawo dɔsɔk dadɔkɔ dendeβərəne afum a doru fəp. ³⁶ Ta nədirərne, *nəç-lok-lokər Kanu* tem fəp, nte tɔŋsɔŋe nəde nəsɔtɔ fəntər fəmulpəne mes mɔkɔ mendeder mɔ fəp, nədekɔ nəcəme, nəmentərne Wan ka fum, ta nəlapərne.»

† f. «figuier»

³⁷ Dɔsɔk dadɔkɔ, Yesu pəç-təkse afum dəndo *kəlb kəpɔŋ ka Kanu*, k'owur kəkɔ-cəpərəne pibi nde aŋwe «Tɔɔ ta Olif» mɔ. ³⁸ Afum fəp, kɔ dec dɔsɔk-ε, njaç-kɔ nde *kəlb kəpɔŋ ka Kanu* kəkɔ-cəŋkəl kɔ.

Abε kətəŋne kəyɔ ka Yesu pələc

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Saŋ 11:45-53)

22 Kɔ kəsata ka aSuyif ka *sali sa cəcom cətɔnɔŋkəl lebin* nke aŋwe « Pak » mɔ kəltərne. ² Alohne apɔŋ kɔ atəkse sariye njaɔfε kəten ka nte njaŋyɔ a njaɔdif Yesu mɔ, mba njaç-nese afum.

Yudas kəwose kɔn kəmar abε a aSuyif a njasumpər Yesu

(Mt 26:17-25; Mk 14:10-11)

³ Kɔ Sentani səmbərə Yudas, nwe aŋç-we Iskariyɔt mɔ, nwe aŋç-lɔm asom a Yesu wəco kɔ mərəŋ daco mɔ. ⁴ Kɔ Yudas çŋkɔ njanenene kɔ alohne apɔŋ kɔ abε aŋe njaç-bum *kəlb kəpɔŋ ka Kanu* mɔ, tɔkɔ pəmar pəsɔŋ nja Yesu mɔ. ⁵ Kɔ pəmbɔt nja, kɔ njaŋtəŋne kəpocε kɔ pəsam. ⁶ Kɔ Yudas owose. K'eyefε oŋ kəten tɔyɔ nte çŋyɔ a pəsɔŋ Yesu ta afum njaçcərə ti mɔ.

Yesu kəsɔŋ ka kəlompəs yeri ya Pak

(Mt 26:17-25; Mk 14:12-21; Saŋ 13:21-30)

⁷ Kɔ dɔsɔk da *sali sa cəcom cətɔnɔŋkəl lebin* dəmbəp nde pəmar padif aŋkesiya nlohne mɔ. ⁸ Kɔ Yesu osom Piyer kɔ Saŋ, pəç-loku nja: «Nəkɔ nəlompəsε su yeri ya Pak, nte tɔŋsɔŋe səde sədi yi mɔ.» ⁹ Kɔ njaŋif Yesu: «Deke məfan a səlompəs yi-ε?» ¹⁰ Kɔ Yesu oloku nja: «Kɔ nəndena nəç-bere dare disre-ε, nəŋkəbərəne kɔ wərkun wəlɔma pəsare tɔbɔl pa domun. Nəcəme kɔ darəŋ haŋ nde kəlb kəŋkɔ çŋkəbərə mɔ. ¹¹ Nəloku wəka kəlb kaŋkɔ: «Wəbe osom su a səder səyif'am, a dukəlb dere d'endedi yeri ya Pak kɔ acəpse çŋ darəŋ-ε?» ¹² Endekɔ-mentər'un kəlb kəronj, dukəlb dɔkɔŋ kɔ ca yɔkɔ pəmar mɔ fəp. Dəndo kəfo kaŋkɔ kɔ nəŋkɔlompəs yeri ya Pak. ¹³ Kɔ afum aŋe njaŋkɔ, kɔ njaŋkɔ njaβər ca fəp pəmə tɔkɔ Yesu enaloku nja ti mɔ, kɔ njałompəs yeri ya Pak.

Kəyer ka kəcom ka Pak

(Mt 26:26-30; Mk 14:22-26)

¹⁴ Nte tem təmbəp mɔ, kɔ Yesu endε dəmesa kədi yeri kɔ Asom çŋ. ¹⁵ Kɔ Yesu oloku: «Pəmbas'im kədi yeri ya Pak yaye kɔ nəna, a idetɔɔ. ¹⁶ Bawo ic-lok'un, ifɔsɔ-di yi, haŋ tem nte teta yi tendekɔ-lare nde *dəbe da Kanu* dəntɔf mɔ.» ¹⁷ Kɔ Yesu elek apɔt, k'okor-koru Kanu, †† k'oloku: «Nələk apɔt nje, nəyerene pedisre pa nji; ¹⁸ bawo ic-lok'un, ifɔsɔ-mun wen haŋ *dəbe da Kanu* dede.» ¹⁹ Kɔ teyefε day, k'elek kəcom, nte elip kəkər-koru Kanu ‡ mɔ, k'entepi ki, k'çsɔŋ nja pəç-loku: «Dis dem dɔ dandε, nde asɔŋe te tonu mɔ; nəde nəç-cəm-cəm'n'em.»

†† «k'okor-koru Kanu,» kɔ pəyɔne fε ti-ε, «k'eyif Kanu nəwali teta apɔt» ‡ «kəkər-koru Kanu» kɔ pəyɔne fε ti-ε, «kəyif Kanu nəwali teta kəcom»

²⁰ Nte ɲalip kədi yeri mɔ, k'ɛlɛk sɔ apɔt, k'ɔsɔɲ ɲa, pəc-
loku: «Apɔt ɲaɲɛ ɲɔɲɔnɛ *kəcaɲəs kəfu kəyi ka tes tin* kɔ
Kanu. Wɛn wawɛ weyi apɔt ɲaɲɛ disrɛ mɔ, wɔɲɔnɛ
mecir mem mɛmɛ aloɲɛ tes tonu mɔ. ²¹ Ti disrɛ, fum
nwe endesɔɲ'im padif mɔ, endɛ nnɔ amɛsa ɲaɲɛ kɔ ina.
²² Wan ka fum entas, pəmə tɔkɔ aloku ti mɔ; mba pələc
peyi fum wəkakɔ endesɔɲ kɔ padif mɔ.» ²³ Kɔ aɛpɛsɛ a
Yesu darəɲ ɲayɛfɛ kəyifətɛnɛ dənda, fum nwe eyi ɲa
daco nwe endesɔɲ kɔ padif mɔ.

Anɔ eɛɛpər'un fəp-ɛ?

²⁴ Kɔ kəgbekəlɛnɛ kəpɔɲ kəyɛfɛ aɛpɛsɛ a Yesu darəɲ
daco, teta kəcərə ka nwe ɛɲɛpər ɲa daco fəp mɔ. ²⁵ Kɔ
Yesu oloku ɲa: «Abɛ a tɔf ɲayi afum aɲan kəroɲ pəmə
abɛ, aɲɛ ɲaɲkɔtɛnɛ kətam nnɔ ɲayi mɔ, ɲafan a pawe
ɲa «abɔt a afum». ²⁶ Bafɔ tin tayi tɔ kɔ nəna! Mba mɛnɛ
nwe ɛɲɛpər'un fəp mɔ, pəyi pəmə nwe ɛfɛtɛ nu daco
fəp mɔ; nwe ɲɔɲɛ wəbɛ mɔ, pəyi pəmə wəcar. ²⁷ Bawo,
nwe ɛɲɛpər nu mɔ ɲɔɲɛ, nwe endɛ dɛmɛsa mɔ ba, ka
nwe ɛɲkɛrɛ kɔ yeri dənda mɔ? Bafɔ nwe endɛ dɛmɛsa
mɔ ɲɔf? Kɔ ina, iyi nu daco, pəmə nwe ɛɲkɛrɛ nu yeri
dɛmɛsa mɔ.»

²⁸ «Nəna ɛnasiməs kɔ ina tɛm nte inayi tɔkɔ disrɛ mɔ.
²⁹ Itɔ ɲɔɲɛ nte papa kem ɲɔɲɛ'im dɛbɛ mɔ, ina sɔ
isɔɲ'un di: ³⁰ Nte tɔɲɔɲɛ nədi yeri, nəmunn amɛsa ɲɛm
kəroɲ ndɛ dɛbɛ dem dəntɔf mɔ. Nəndɛ səcɔm sa abɛ
kəroɲ, nəboc kiti ka cəsɔɲka wəco kɔ mɛrəɲ ca Yis-
rayel.

Yesu endəɲk a Piyer endebanɛnɛ kətɔcərə kɔ

(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Saɲ 13:36-38)

³¹ Kɔ Yesu oloku Simɔɲ Piyer: «Simɔɲ, Simɔɲ! Məkɛm-
bərɛnɛ! Sentani səntola kədəs-dɛs'un dəsifitɛ pəmə kə-
com. ³² Mba intolan'am, nte tɔɲɔɲɛ ta abəkək
ɲɛkafəl'am † mɔ. Kɔ mändɛdɛr'im-ɛ, məyɛɲkəs bəkək
ya awɛɲɔ'am aɲa.» ³³ Kɔ Piyer oloku kɔ: «Wəbɛ, iwosɛ
kəkɔ dəbili kɔ məna, kɔ pəɲɔnɛ fɛ ti-ɛ, ifi kɔ məna.»
³⁴ Mba kɔ Yesu oloku kɔ: «Piyer, ic-lok'əm, mändɛ-
banɛnɛ kətɔ-cər'em kəmaas a kicipi kəc-cam.»

Pəsam pa delek, albɔa, kɔ dakma

³⁵ Kɔ Yesu eyif ɲa: «Nte ɲɔc-som'un ta ɲɔsɔɲ'un pəsam,
ta ɲɔsɔɲ'un albɔa ɲɛbɛrɛ yamos, ta ɲɔsɔɲ'un cɔfta
cəbɛrɛnɛ mɔ, paka penayi yi daco mɛ nənətɔ-sɔtɔ mɔ
ba?» Kɔ aɛpɛsɛ ɔn darəɲ ɲaloku: «Ala! Ali pin penayi
fɛ.» ³⁶ Kɔ Yesu oloku ɲa: «Ndəkəl mɛs mɛsəkɛrɛ! Məna
nwe məɲɔɲ pəsam mɔ, mələkɛnɛ pi; məna nwe məɲɔɲ
albɔa ɲɛbɛrɛ yamos mɔ, mələkɛnɛ ɲi; kɔ məna nwe
məntɔɲɔ dakma mɔ, məcəmɛs yamos yam, məway din!
³⁷ Bawo, ic-lok'un: Mɛnɛ tɔkɔ aɲɔɲɔ mɔ tɛlarɛ nnɔ iyi mɔ:
«Analɔm kɔ ayɛɲki bəkək daco.» Nte tɔɲɔnɛ temi mɔ,
kəyi kɔ tender.» ³⁸ Kɔ aɛpɛsɛ ɔn darəɲ ɲaloku kɔ: «Wəbɛ
məban ɲakma nɛ mɛrəɲ.» Kɔ Yesu oloku ɲa: «Pən-
təɲnɛ tantɛ.»

† «ta abəkək ɲɛkafəl'am,» kɔ pəɲɔnɛ fɛ ti-ɛ, «ta kəlan kam kəsələ»

Yesu kəlɔk-lokər Kanu ndɛ tɔkɔ ta Olif

(Mt 26:36-46; Mk 14:32-42)

³⁹ Pəmə tɔkɔ ɲɔc-ɲɔ ti mɔ, Yesu endewur k'ɔɲkɔ ndɛ
tɔkɔ ta Olif. K'əpɛsɛ ɔn darəɲ ɲaɲɛpɛsɛ kɔ.

⁴⁰ Nte ɲambəp kəfo kəɲkɔ mɔ, k'oloku ɲa: « *Nəlɔk-
lokər Kanu*, ta nəsaknɛ nəbɛrɛ kicipi disrɛ.» ⁴¹ K'ɔmbɔlɛ
ɲa, pəmə kələm ka tasar katin, k'ɛɲɔp suwu, k'ontola
Kanu, ⁴² pəc-loku: «Papa kɔ məwosɛ-ɛ, məbɔlɛn'em
pəcuɲ pampɛ. Ti disrɛ, ta tɛfan tem teyi, mba tam
teyi.» ⁴³ Kɔ mələkɛ mɔlɔma mowurər kɔ kəyɛfɛ dərɛɲɔ,
kədəyɛɲkəs kɔ abəkək. ⁴⁴ K'abəkək ɲɛlɛɛ-lɛɛ kɔ,
k'ɛyɛfɛ kəlɔk-lokər Kanu, k'abəkək ɲɛmpɛ kɔ, kɔ ka-
wɔnɛ kɔn kəyi pəmə nte mocul ma mecir mɛndɛtɛm-
pɛnɛ dəntɔf mɔ. ⁴⁵ Kɔ Yesu ɛsak sɔ kəlɔk-lokər Kanu
kəɲkɔ ɛnayi mɔ, k'ɔɲkɔ pəbəp aɛpɛsɛ ɔn darəɲ
ɲadirenɛ bəkək yɛrɛɲɔ. ⁴⁶ Kɔ Yesu eyif ɲa: «Ta ake tɔ
nəndirenɛ-ɛ? Nəyɛfɛ, *nəlɔk-lokər Kanu* ta nəsaknɛ
nəbɛrɛ kicipi disrɛ!»

Kəsumpər ka Yesu

(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Saɲ 18:3-11)

⁴⁷ Yesu ɛnalip fɛ kəlɔk-loku kɔ afum alarəm ɲander,
fum wəkɔ aɲɔ-wɛ Yudas, aɛpɛsɛ ɔn darəɲ wəco kɔ
mɛrəɲ daco mɔ, pəyi ɲa kirin. K'ɔlɔtərnɛ Yesu kəkɔ-cup
kɔ. ⁴⁸ Kɔ Yesu eyif kɔ: «Yudas, kəcup kɔ mändɛlɛkɛ Wan
ka fum məsɔɲ kɔ atɛr ɔn ba?»

⁴⁹ Nte asol a Yesu ɲanəɲk tətɔkɔ tɛnakɔ-cɛpər mɔ, kɔ
ɲayif Yesu: «Wəbɛ, səntam kəsutnɛnɛ sakma sosu ba?»
⁵⁰ Kɔ fum wəkin asol a Yesu daco, ɛɲɛpər wəcar ka
wəlɔɲnɛ wəpɔɲ aləɲəs ɲa kəca kətɔt. ⁵¹ Kɔ Yesu ɛyac ɲa
pəc-loku: «Nəcɛ tətɔkɔ!» K'ɔɲɔɲɔnɛnɛ aləɲəs ɲa fum
wəkakɔ, k'ɛntamɛ.

⁵² Kɔ Yesu eyif aloɲnɛ apɔɲ, abɛ a abum a *kəlb kəpɔɲ
ka Kanu* kɔ abeki a dɔtɔf aɲɛ ɲanader kəsumpər kɔ mɔ:
«Pəmar nədɛr nətɔmpər sakma kɔ tɔk, pəmə nte nən-
dɛr kəsumpər kalbante mɔ ba?» ⁵³ Dɔsɔk o dɔsɔk sənə
aɲɔ-yi ndɛ *kəlb kəpɔɲ ka Kanu* kɔ nəna, mba nənə-
sumpər f'em. Ndəkəl ɔɲ, tɛm tonu tɛbər, kɔ kətam ka
kubump.»

Piyer ɛmbanɛnɛ kətɔ-cərə Yesu

(Mt 26:57-58,69-75; Mk 14:53-54,66-72; Saɲ 18:12-18,25-27)

⁵⁴ Nte ɲalip kəsumpər Yesu mɔ, kɔ ɲaɲkɛkərə kɔ ndɛ
kəlb ka wəlɔɲnɛ wəpɔɲ. Mba kɔ Piyer ɛɲɔgbəkərə ti
pəbɔlɛ. ⁵⁵ Kɔ ɲamot nɛɲɔ abanɲa daco kɔ ɲandɛ. Kɔ
Piyer endɛ ɲa daco. ⁵⁶ Nte wəcar wəran wəlɔma ɛnəɲk
kɔ pəndɛ ɲa daco nɛɲɔ kirin mɔ, k'oloku: «Nə ɲayina kɔ
fum wəkawɛ.» ⁵⁷ Mba kɔ Piyer ɛɲɔgbəkəl wəran nwe,
pəc-loku: «Wəran, ɲɔcərə fɛ fum wəkawɛ!» ⁵⁸ Pəwon fɛ
kɔ wəlɔma ɛnəɲk kɔ, k'oloku: «Məna sɔ akin ayi ɲɔ
nəyɔnɛ.» Kɔ Piyer oloku wərkun nwe: «Ala! Bafɔ akin ayi
ɲɔ səyɔnɛ.» ⁵⁹ Kɔ dec din dɛɲɛpər mɔ, kɔ fum wəlɔma
ɛɲɔgbək kəlɔku: «Fum wəkawɛ ɔɲwɛrɛnɛ kənayi kɔ
nkɔn, bawo wəKalilɛ ɲɔ.» ⁶⁰ Kɔ Piyer oloku: «Məna, ina

injçare fe tante mənkerə kəloku mɔ.» Njayi kəlok-loku kə kicipi kəncam. ⁶¹ Kə wəbe Yesu enkafəle k'engbətne Piyer. Kə Piyer ençem-cəmne toloku təkə wəbe Yesu enaloku kə mɔ: «Məndəbarəne kətə-cər'em kəmaas a kicipi kəc-cam.» ⁶² Kə Piyer owur nde dabanğa, k'ənəkə pəbok bel-bel.

Kəlməs kə kəsut ka Yesu

(Mt 26:67-68; Mk 14:65)

⁶³ Arkun ane nənç-bum Yesu mɔ nɔfani kə, nɔc-sut kə. ⁶⁴ Nɔc-kump kə kəro, a nɔc-yifət kə nte: «Məmentər su oŋ a wədənək wəka Kanu ɔ məyənə! Məboŋc ma nwe osut'em mɔ!» ⁶⁵ Kə nɔles-les kə moloku mɔlməs mɔlarəm.

Yesu nde aboc kiti apən fər kirin

(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Saŋ 18:19-24)

⁶⁶ Nte dec dɔcɔk mɔ, kə abeki a dɔtɔf, alonə apən, k'atəksə sariye nambəpəsene. Kə nənkekəre Yesu nde aboc kiti anan apən nɔyi mɔ. ⁶⁷ Kə nɔyif kə: «Kə pəyənə fə mənə ɔyənə nwe Kanu kəyək-yək mɔ-ε, məloku su ti.» Kə Yesu oloku nɔ: «K'iloku nu ti-ε, nəfɔlan ti, ⁶⁸ k'iyif'un sɔ-ε, nəfɔluks'em moloku. ⁶⁹ Kəyefe ndekəl, Wan ka fum endekə nde kəca kətɔt ka fənɔntər fa Kanu.» ⁷⁰ Kə afum fəp nambəpənə: «Mənə ɔyənə oŋ Wan ka Kanu ba?» K'oloku nɔ: «Nənə oloku ti: Nkən iyənə.» ⁷¹ Kə nɔloku: «Cəke ɔ afən sɔ kəcərə-ε? Sənə yati, sənə enene kə ti dəkusu.»

Yesu fər ya Pilat kirin

(Mt 27:1-2,11-14; Mk 15:1-5; Saŋ 18:28-38)

23 Kə nɔyefe fəp fənən, kə nɔsolə Yesu kəkekərə kə nde fər ya Pilat kirin. ² Kə nɔyefe kəyemsene kə, nɔc-loku: «Wəkawə sənəkə səbər pəc-gbinər afum kəyənəkər su səbomp, nɔfati kəsənə wəbe ka doru fəp dut, pəc-wene sɔ «Wəyək-yək wəka Kanu, wəbe wəka atɔf.»» ³ Kə Pilat eyif kə: «Wəbe wəka aSuyif məyənə?» Kə Yesu oloku kə: «Mənə oloku ti.» ⁴ Kə Pilat oloku wəlonə wəpənə wəka kəb kəpənə ka Kanu kə kənay ka afum: «Inənək fe tɔlm o tɔlm nte pəmar pasumpərə wərkun wəkawə mɔ.» ⁵ Mba kə nənçbəc gbəs, kəloku: «Afum nɔ ençbinər, pəc-təksə afum atɔf nɔ Yude disrə fəp kəyefe atɔf nɔ Kalile nde enacop mɔ, han nɔ.»

Yesu fər ya Herodu kirin

⁶ Nte Pilat ene teta Kalile mɔ, k'eyif kə: «Wəka Kalile məyənə ba?» ⁷ Nte Pilat ene a wəka Kalile ɔf mɔ, k'oloku a fum wəkawə, Herodu pəmar pəkiti kə. K'oloku a pakene kə Herodu nwe enayi mata mamɔkə Yerusalem mɔ. ⁸ Nte Herodu enənək Yesu mɔ, kə pəmbət kə, bawo enç-ten kənənək kə kəyefe nte pənawon mɔ, teta mes mɔkə enç-ne pəc-loku tən mɔ, pəyɔ amera kənənək kə, pəyɔ *tɔy tɔy tɔy* kəyəkərə nte *tɔyefe nde Kanu kəyi mɔ* fər ɔn kirin. ⁹ Kə Herodu eyifət Yesu mes mɔlarəm, mba Yesu enalukse fe kə nte o nte.

¹⁰ Wəlonə wəpənə kə atəksə sariye nənayɔ di, nɔc-nənkanə kəyemsene kə. ¹¹ Herodu kə abum ɔn nɔfani kə, kə nɔyɔ kə pələc pələc; kə nambər kə yamos ya abe, kə nɔsənə kə a pakene Pilat. ¹² Dɔcɔk dadɔkə yati dɔ Pilat kə Herodu nənabət oŋ, nənaterene ɔkə-ɔkə.

Antənə kədif Yesu

(Mt 27:15-26; Mk 15:6-15; Saŋ 18:39-19:16)

¹³ Kə Pilat ewe wəlonə wəpənə, abe a dɔtɔf, kə afum. ¹⁴ K'oloku nɔ: «Nənəkər'em fum nwe a nkən ençbinər afum kəyənək səbomp. Mba fər yonə kirin iyifət kə, ali tes tin inənək fe nte ɔyɔ mes mame nambəpənə kə mɔ, nte pəmar padife kə mɔ. ¹⁵ Herodu sɔ enənək fe ali tin, bawo olukse su kə. Awa! Fum wəkawə ɔyɔ fe nte o nte pəmar padife kə mɔ. ¹⁶ Kəsək kə k'inder k'andelip kəsut kə-ε.» ¹⁷ Kəsata ka Pak nke o nke, Pilat enç-sake nɔ wəyɔ dəbili wəkin. ¹⁸ Kə nambəpənə fəp kəkule-kule: «Mədif wəkawə! Məsake su Barabas!» ¹⁹ Anabər Barabas dəbili teta kədifətene kəlmə nke kənayɔ dare mɔ, kə kədif ka fum. ²⁰ Kə Pilat ençbəkərə sɔ kəloku nɔ kəfan kən kəsək Yesu. ²¹ Mba kə nɔloku gbəs: «*Məcan kə dəkətək ka defil* Məcan kə!» ²² Kə Pilat eyif nɔ sɔ tamaas: «Pələc pere pəyɔ-ε? Inənək fe nte o nte pəmar padife kə mɔ. Kəsək kə k'inder k'alip kəsut kə-ε.» ²³ Kə nənçpənə sim kəbupərə, nɔc-loku: «Pacan kə!» Kə sim sənən sənkalərne. ²⁴ Kə Pilat owosə kəyɔ təkə nənafən mɔ. ²⁵ Kə Pilat esək Barabas wəkə nənawər kə mɔ. Barabas nwe anabər dəbili teta kədifətene, kə kədif ka fum mɔ. Kə Pilat elək Yesu, k'ember nɔ dəwaca nɔyɔ kə təkə nənafən mɔ.

Kəcan ka Yesu

(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Saŋ 19:17-27)

²⁶ Nte nɔyɔ kəkekərə Yesu mɔ, kə nambəpənə kə wərkun wəlmə pəc-we kə Simən, wəka atɔf nɔ Siren enayɔ pəyefe dale, kə nɔsarsər kə *kətək kəpandən ka defil* a pəcəmə Yesu darən pəkekərə ki. ²⁷ Kə kənay ka afum alarəm kə aran nənçmə kə darən nɔc-sut-sutne bəkək nɔc-yənə kə nənçfər. ²⁸ Kə Yesu enkafəle nən nɔyɔ mɔ, k'oloku: «Aran a Yerusalem, ta nəbəkə tetem! Mba nəbəkə te tonu kə ta awut anu!» ²⁹ Bawo dɔcɔk dended-er nde andeloku: «Pəmbət aran ane nənçtəbəkəs mɔ, pəmbət cor nce cəntəkəkom mɔ, kə mɔsə mme mən-təməsər mɔ!» ³⁰ Afum nənçdeloku mɔ dɔcɔk dadɔkə: «Məmpənə su kəron!» kə mofə mənçeci, «Məgbəpərne su!» ³¹ Bawo k'ayɔ ti kətək kəcan kə-ε, cəke ɔ andeyɔ kə-wosu-ε?

³² Kə nɔsolənə sɔ kəkekərə calbante mənən ane anakə-difene kə Yesu mɔ. ³³ Nte nambərə kəfo kənək anwe «Kəmbəbələ» mɔ, kə *nənçan kə dəkətək kəpandən ka defil* dənɔ. Kələkənə calbante akakə mənən; wəkin pəyɔ kə kəca kətɔt, wəkə pəyɔ kə kəca kəmerya. ³⁴ Kə Yesu oloku: «Papa mənənənə nɔ, bawo nənçərə fe nte nɔyɔ kəyɔ mɔ.» Kə asɔdar akanə nənçərə yamos ɔn nɔc-gbalə ti kəla. ³⁵ Afum nənçmə, nɔc-məmən. Abe nɔc-fani Yesu, nɔc-loku: «Bawo eyac akə, pəyacne oŋ ma nkən sərka, kə pəyənə fə Krist, nkən ɔyənə Wəyək-yək

nwe Kanu kəsom mɔ-ε!»³⁶ Kɔ asɔdar sɔ ɲaŋɔɲɛ kəkɔ-fani kɔ, kɔ ɲasɔɲ kɔ member modokət.³⁷ ɲac-loku: «Kɔ pəyɔɲɛ fɔ mənə ɔyɔɲɛ wəbɛ ka aSuyif-ε, məyacnɛ oŋ ma, mənə sərka!»³⁸ Anacic kɔ domp takəroŋ: «Wəkawɛ ɔyɔɲɛ wəbɛ ka aSuyif.»

³⁹ Kalbante kin akakɔ anacəŋ mɔ, pəc-lɔməs Yesu, pəc-loku: «Bafɔ mənə ɔyɔɲɛ Wəyɛk-yɛk wəkə Kanu? Məyacnɛ oŋ ma, kɔ sənə!»⁴⁰ Mba kɔ kalbante kamerəŋ kəŋkɔ anacəŋ mɔ, kəŋgbəŋ-gbəŋər kɔ, kəc-loku: «Cəpɔ məfɔnɛsɛ Kanu ba, mənə nwe andeyɔ pəmo sənə mɔ?»⁴¹ «Ta sənə, kaŋcɛ kɔ, tante tɔ pəmar pasɔɲ su kəway ka mɛləsər mosu; mba wəkawɛ ɔyɔfɛ tɔlɔm o tɔlɔm tɛlɛc.»⁴² K'oloku: «Yesu mədə məcɛm-cɛmn'ɛm kɔ mən-dekɔ-bɛrɛ dɛbɛ dam dəntɔf-ε.»⁴³ Kɔ Yesu oloku kɔ: «Kaŋcɛ kɔ, ic-lok'əm: Mɔkɔ, sənə aŋkɔyi Ariyana kɔ mənə.»

Defi da Yesu

(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Saŋ 19:28-30)

⁴⁴ Daŋ dɛnabəp, dec dosurɛnɛ afum dəsəbomp, kɔ kubump kəkəbər atɔf fəp, tɛnabɔlɛ kətɛɲɔ haŋ dec maas.⁴⁵ Dec dɛnakalɛ, pənabiye. Kɔ kəloto nke anag-bək kəkump ka kəfo kəcɛmpɪ ka kəb kəpɔɲ ka Kanu mɔ, kəwale daccɔ.⁴⁶ Kɔ Yesu oŋkulərɛ dim dɔpɔɲ: «Pa-pa, ilɛk amera ɲɛm, k'imber'əm dəwaca!» Ntɛ elip kəlɔku moloku mamɔkɔ mɔ, k'ɛŋgbɪŋ kifir.⁴⁷ Ntɛ wəsɔ-dar wəRom wəbɛ ka asɔdar tasar tin (100) ɛnəŋk mes mamɔkɔ mənacɛpər mɔ, *k'ɛŋcam debeki* da Kanu pəc-loku: «Kaŋcɛ kɔ, fum wəkawɛ ɛnalomp!»⁴⁸ Ntɛ kənay ka afum aŋɛ ɲanader kədɛtəŋɛ mes mamɔkɔ mɔ, ɲanəŋk ntɛ tɛnacɛpər mɔ, kɔ ɲalukus ɲac-sut-sutnɛ bəkɛc nɔɲɔfɔr.⁴⁹ Aŋɛ ɲanacɛrɛ Yesu mɔ fəp, kɔ aran akɔ ɲanacəmbər kɔ kəyɛfɛ Kalilɛ mɔ, ɲanacəmɛ pəbɔlɛ, ɲac-mɔmən tɔkɔ mes mɛŋcɛpər mɔ.

Kəbər ka Yesu dəkufu

(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Saŋ 19:38-42)

⁵⁰ Wərkun wəlɔma ɛnayɪ pac-we kɔ Isifu. Wəboc kiti wəpɔɲ wəlɔma nkɔn ɛnayɔɲɛ sɔ; fum wətɔt, pəlomp.⁵¹ Nkɔn ɛnawosɛ fɛ kətəŋɛ kəsɛk ka moloku mamɔkɔ, kɔ mɔyɔ ma akɔ sɔ mɔ. Wəkə dare da Arimate ɛnayɔɲɛ, atɔf ɲa Yude; pəc-kar *dɛbɛ da Kanu*.⁵² K'ɔŋkɔ ndɛ Pilat eyi mɔ, k'ewer kɔ fure fa Yesu.⁵³ K'ontorɛ kɔ dəkətɔk † ndɛ anacəŋ kɔ mɔ, k'ɛnɛpsər kɔ kasəŋkɛ, k'ɔŋkɔ pəboc kɔ ndɛ dəkufu nke anakay dətasar mɔ; kufu kənayɪ nke anatɔ-boc fum o fum ki disrɛ kərəsna mɔ.⁵⁴ Yuma yɛ-nayɪ, dɔsɔk da kəlompəsɛnɛ Simiti, nɛ aŋɲɛsəm mɔ səc-faŋ kəcɔp.⁵⁵ Aran aŋɛ ɲanacəmbər Yesu kəyɛfɛ Kalilɛ mɔ, ɲander kɔ Isifu; kɔ ɲamɔmən kufu disrɛ, kɔ ɲanəŋk tɔkɔ anaboc Yesu mɔ.⁵⁶ Ntɛ ɲalip kəmɔmən kɔ mɔ, kɔ ɲalukus dare, kəkɔ-lompəs moro kɔ labundɛ da dərɪs. Simiti, kɔ ɲaŋɛsəm, pəmo tɔkɔ Kanu kəsom ti mɔ.

Yesu kəyɛfɛ kɔn afi daccɔ

(Mt 28:1-10; Mk 16:1-8; Saŋ 20:1-10)

24 Sandəŋ bət-bət suy, kɔ aran aŋɛ ɲaŋkɔ sɔ dəndo dəkufu, ɲakekərə moro mobotu ambɔɲɔc mɛ ɲanalompəs mɔ.² Kɔ ɲaŋkɔ ɲabəp pabɪŋkəlɪ tasar tɔkɔ anasɔŋcɛ kufu mɔ;³ kɔ ɲambɛrɛ, mba ɲanabəp fɛ fure fa Yesu.⁴ Ntɛ tes tətɔkɔ tɛŋciyanɛ ɲa mɔ, kɔ arkun mɛrəŋ ɲawurər ɲa, ɲabɛrɛ yamos yomotər-motər.⁵ Kənɛsɛ kəŋan disrɛ, kɔ ɲaŋcəp cəro fəp faŋan dəntɔf; mba kɔ afum aŋɛ mɛrəŋ ɲayɪf ɲa: «Ta ake tɔ nəntɛnɛ wətɔfi afi daccɔ-ε?»⁶ Eyi fɛ dɛ! Eyɛfɛ afi daccɔ! Nəcɛm-cɛm-nɛ tɔkɔ ɛnalok'un ntɛ nənayɪ kɔ nkɔn atɔf ɲa Kalilɛ mɔ.⁷ Ntɛ oŋc-loku: «Mɛnɛ pələk Wan ka fum pabɛr kɔ aciya dəwaca, *ɲacəŋ kɔ dəkətɔk ka defi*, pəyɛfɛ defi tataka tɔn ta maas.»

⁸ Kɔ ɲaŋcɛm-cɛm-nɛ toloku ta Yesu tətɔkɔ.⁹ Kɔ ɲayɛfɛ dəndo dəkufu kəkɔ-loku ti asom a Yesu aŋɛ wəcɔ kɔ pin, kəbər ka afum aləpəs akɔ.¹⁰ Mari Madelen, Yohanna, Mari wəkə Sak kɔ aran alɔma; aŋɛ ɲananəŋk sɔ mes mamɔkɔ mɔ, ɲaloku sɔ tin tayɪ asom a Yesu.¹¹ Mba moloku mamɔkɔ mənayɪ ɲa pəmo ntɛ abɛc ɲan-delok-lokər ɲa mɔ, ɲanalaŋ fɛ moloku ma aran akakɔ.¹² Kɔ Piyer eyɛfɛ, k'eyɛkɛ kəkɔ ndɛ dəkufu. Ntɛ ontulnɛ kəmɔmən mɔ, ɛnəŋk fɛ daka o daka mɛnɛ mopol ma kəloto mɔkɔ mənafəntərə dəntɔf mɔ; k'eyɛfɛ k'ɔŋkɔ ndɔɲɔn, pəcɪyanɛ kɔ tɔkɔ ɛnəŋk mɔ.

Nde dɔpɔ da Emayus

(Mk 16:12-13)

¹³ Dɔsɔk din dadɔkɔ, acɛpsɛ a Yesu darəŋ mɛrəŋ ɲac-kɔ dare dɔlɔma ndɛ aŋc-we Emayus mɔ, dare dɛnayɪ, ndɛ dɛnabɔlɛnɛ Yerusalem kəkɔt ka dec mɛrəŋ mɔ.¹⁴ Afum akanɛ mɛrəŋ ɲac-lokɛnɛ mes mɔkɔ mɛŋcɛpər mɔ fəp.¹⁵ ɲayɪ kəlɔkɛnɛ mes mamɔkɔ, ɲac-gbɛkəlɛnɛ, kɔ Yesu ɔlɔtərɛ ɲa, kɔ ɲasol.¹⁶ Mba paka pɔlɔma pɛŋc-yaməs ɲa kənɛpəl kɔ.¹⁷ Kɔ Yesu eyɪf ɲa: «Ake moloku mɔ nəyɪ tante nəŋkɔ mɔ?» Kɔ ɲaŋcəmɛ, kɔ dis dɛndɛŋcɛ ɲa.¹⁸ Kɔ wəkin wəkɔ aŋc-we Kələyopas mɔ, oloku kɔ: «Mənə sona gbɔɲ, mənə eyi mɔkɔ Yerusalem nwe ɔn-tɔcərə ntɛ tɛŋcɛpər mata mame mɔ?»¹⁹ K'eyɪf ɲa sɔ: «Ake?» Kɔ akakɔ ɲaloku kɔ: «Ntɛ tɛŋcɛpər tɛta Yesu wəkə Nasaret, nwe ɛnayɔɲɛ wədəŋk wəkə Kanu wəpɔɲ mɔ; ɛnamentər ti dəmɔyɔ kɔ dəmoloku, fɔr ya Kanu kir-iŋ, kɔ nɔk afum ɲayɪ mɔ.²⁰ Alɔŋnɛ apɔɲ asu, kɔ abɛ asu aka dɔtɔf ɲalɛk kɔ, kɔ ɲamber kɔ afum dəwaca, *k'əŋcəŋ kɔ dəkətɔk kəpandən ka defi*.^{††21} Səŋcɛm-cɛm-nɛ fɔ nkɔn ɛnader kəwurəs pəbər ɲisrayɛl, mba mame oŋ fəp, tataka ta maas tɔ tante, ntɛ mes mame mɛŋcɛpər mɔ.²² Kaŋcɛ kɔ: A aran alɔma ɲayɪ su daccɔ, aŋɛ ɲasɔɲɛ kɔ pəcɪyanɛ su mɔ; ɲanunɲɛnɛna kəkɔ ndɛ dəkufu,²³ ntɛ ɲantɔna-nəŋk fure fa Yesu mɔ, kɔ ɲander ɲaloku su a mɛlɛkɛ mowurəna ɲa, kɔ moloku a eyi doru.²⁴ Kɔ afum alɔma ɲayɪna su daccɔ, kɔ ɲaŋkɔ dəndo

† «dəkətɔk»itɔ ɔyɔɲɛ «kətɔk ka kəpandən.»

†† «aŋcəŋ kɔ»= ampandən kɔ dəkətɔkkɔ = «aŋgbɛk kɔ dəkətɔk»

dakufu, ko akako njanjo nabap mes pam tako aran halokuna su mo, mba nkon, ja njanekna fe ko.»²⁵ Ko Yesu oloku ja: «Nana afum atosok sabomp, bakac yonu yonwon kalar moloku mme adanj a Kanu njanaloku mo!²⁶ Panamar dis dolo Krist Weyek-yek wa-ka Kanu tante a padebere debeki don don disre?»²⁷ Kayefe ka buk ba Musa kabap ka yecias yecempi ya adanj a Kanu alapas ane fap, ko Yesu olomar ja tako Yecias yosoku fap yoloku teton mo.

²⁸ Nte halatane tadare tako njan-ko mo, ko Yesu ju pam nte enfan kacepar pako pabole mo. ²⁹ Mba ko namone ko kacepar, nac-loku: «Mayi nno ko sana, dec defan kakale, kabiy ko pande. Ko Yesu embere kaka-yi di ko ja.»³⁰ Nande demesa kaka-di yeri, ko Yesu elek kacom, k'ontola Kanu; k'entepi ki k'oson ja. ³¹ Ko for yanjan yemere, ko njanepal ko; mba k'osole so for yanjan kirij. ³² Ko afum ane kayefe kalokene: «Payina fe pam nte nanc denyi su dacor, nte endenasokase su moloku mecic nde dok mo?»³³ Ko kayefe gbancana baboko ko halukus Yerusalem, ko njanjo nabap acepse daranj a Yesu ane waco ko pin nac-lonkane ko asol anjan, ³⁴ nac-loku: «Kance ko: Wabe eyefe afi daco, k'onjo pawur Simon!»³⁵ Ko afum ane meranj halom so tako tenacapar dok mo, ko tako njanepal ko ketepi kon kacom pason ja mo.

Yesu kamentarne kon acepse on daranj

(Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; San 20:19-23; Mes 1:6-8)

³⁶ Njai kaloku moloku mamako, ko Yesu nkon sarka owur ane, k'oloku: «Paforu peyi nu!»³⁷ Ko ayek-yek nontor ane, ko nanesa, ko payi ja pam nte njanenjo tuberi mo. ³⁸ Mba ko Yesu eyif ja: «Ta ake to payine nu yama-yama tante-e, ta ake to njanbekalene debakac-

ε?»³⁹ Namoman ma wacak wem ko waca wem-a, ina cofa yati! Nagnunen'em, namoman! Tuberi toyo fe sem, toyo fe bent. Mba ina, iyo yayoko fap.»⁴⁰ Yesu eyi kaloku moloku mamako, k'ementar ja waca won ko wacak. ⁴¹ Mba nte pananankane kabot ja har ta nantam kalar mo, ko njai paciyan disre. Ko Yesu eyif ja: «Nayo paka poloma pedi ba?»⁴² Ko acepse on daranj nawure alop nenekat nin ko nason ko. ⁴³ Ko Yesu elek alop njanjo k'osom ni for yanjan kirij.

⁴⁴ Nte elip kacom alop nne mo, k'oloku ja: «Mes mame m' injc-lok'un nte inayi ko nana mo; mene mes mako anjic tetem Tawureta Musa, yecias yecempi ya adanj a Kanu ko Yabura Dawuda mo fap meyi.»⁴⁵ Ko Yesu osone ja kacak sabomp nte tonsone nacere Yeci ya Kanu fap mo. ⁴⁶ Ko Yesu oloku ja: «Nte to anjic dayecias ya adanj a Kanu, a dis dendelo Weyek-yek waka Kanu, ko teyefe danda-e, pade payefe afi daco tataka ton ta maas. ⁴⁷ Mene pacame kasapara mera pacame palompu daranj tewe ton, kayefe ka Yerusalem, nte tonsona pananane afum a tof fap kiciya karan mo. ⁴⁸ Nana jo mes mame merapar for yonu kirij. ⁴⁹ Ko ina, kaker nu k'inder daka nde Papa kem enason'un temer kason mo; nanyi nno dare dande har Kanu kolas nu fantonar fa darenj.»

Yesu kape kon darenj

(Mk 16:19-20; Mes 1:9-11)

⁵⁰ Ko Yesu osole ja k'enkekere dare kasak ntende Betani, nte nambap di mo, k'empane waca darenj, k'ontolane ja. ⁵¹ Eyi katolane ja, k'esak ja, k'empe darenj. ⁵² Ko nancere ko mobu kason ko paleli, ko halukus Yerusalem, pabotu disre; ⁵³ tem o tem njan-ko on nde *kab karon ka Kanu*, nac-kor-koru Kanu.

Yebac ya Asom a Yesu

Asɔŋ asom a Yesu temer ta kader ka Amera Njecempi ŋa Kanu

1 Wanapa Teyofil,
 Inacicas kitabu kem kɔɔkɔ-cɔkɔ disre mes mme Yesu enacop kəyɔ kɔ kətəkse mɔ, ² haŋ dɔɔk nde anapene kɔ dareŋc, nte elip kəsom asom ɔn Amera Njecempi ŋa Kanu disre, aŋe enayek-yek mɔ. ³ Asom akako ŋa Yesu enamentər kaŋce ka mes mɛlarəm nte enayefe pucuy pa defi mɔ. K'owurər ŋa mata 40 pəyi wəyey, pəc-loku ŋa mes ma dɛbe da Kanu. ⁴ Dɔɔk dɔɔma nte ŋayi kadi yeri kɔ Yesu mɔ, k'oloku ŋa: «Ta nəbɔle dare da Yerusalem, mba nəkar tes nte Papa enasɔŋ temer kadesɔŋ mɔ, tɔkɔ nənane ic-loku mɔ: ⁵ Dəromun Saŋ eŋc-gbət afum teta Kanu, mba nəna kəgbət Amera Njecempi ŋa Kanu disre kɔ nəndesɔtɔ mata mamɛ.»

Kəpɛ ka Yesu dəkɔm

⁶ Ako ŋanaloŋkanɛ mɔ kɔ ŋayif Yesu: «Wəbe, tɛm tan- tɛ tɔ məndelompəse Yisrayel dɛbe ba?»

⁷ K'oloku ŋa: «Tɛŋcəme fe nu dɔɔp kəcərə ka tɛm kɔ dɔɔk nde Apa Kanu eŋcem-cəmne kəyɔ tɛfaŋ tɔn kə- tam kɔn disre mɔ. ⁸ Mba nəndesɔtɔ fəŋɔntər kɔ Amera Njecempi ŋa Kanu ŋendeder nu-ɛ, tɛm tatɔkɔ nəndeyɔne atəŋne aŋe mes meŋcepər fɔr yaŋan kirij mɔ nde dare da Yerusalem, atɔf ŋa Yude fəp kɔ atɔf ŋa Samari kəkɔ-bəp cəpəc ca doru fəp.» ⁹ Nte elip kəlɔku tatɔkɔ mɔ, afum aŋe ŋanayi di mɔ fəp ŋanagbətne Yesu nte eŋc-pɛ dareŋc mɔ, kɔ kəp kəŋkump kɔ. ¹⁰ Nte Asom ɔn ŋanagbətne kɔm Yesu pəc-pɛ dareŋc mɔ haŋ k'ɔɔɔle. Gbəŋcana babɔkɔ kɔ mɛleke-e mɛrəŋ mɛmberne yamos yomotər-motər mementərne ŋa, ¹¹ kɔ moloku: «Afum a Kalile, ta ake tɔ nəŋcəmenɛ kəməmən kɔm-ɛ? Yesu, wəkakɔ empe dəkɔm fɔr yonu kirij mɔ, tante nəŋgbətne kɔ pəc-pɛ mɔ, t' endesɔ-der.»

Wəɔŋc ka Yudas

¹² K'asom a Yesu ŋalukus Yerusalem kəyefe nde tɔɔtɔ tɔkɔ aŋwe «Tɔɔtɔ ta tɔk ya *Olif*», mpe pɔntɔɔɔlɛne dare mɔ. Pəbol-bolu mpe dine da aSuyif doŋc-wosɛ fum kəkɔt pabəp dɔɔkɔ da kəŋesəm mɔ. ¹³ Nte ŋambere dare mɔ, kɔ ŋampe dukəlɔ da kəroŋ nde ŋaŋc-ndɛ mɔ. Afum aŋe ŋanayi di mɔ: Piyer, Saŋ, Sak kɔ Andərə, Filip kɔ Tɔma, Bartelemy kɔ Matiyɛ, Sak wan ka Alfe, Simɔŋ wəsəŋka-saŋka † kɔ Yudas wan ka Sak. ¹⁴ Fəp faŋan kə-

† Məməmən Luk 6.13;

fo kin kɔ ŋaŋc-kɔ kətola Kanu tɛm o tɛm kɔ aran, kəbəp ka awerŋc a Yesu, kɔ iya kɔn Mari.

¹⁵ Dɔɔk dɔɔma mata mamɔkɔ disre, afum aŋe ŋanayi di mɔ, ŋaŋc-kɔ haŋ afum tasar tin kɔ wəɔo mɛrəŋ (120). Kɔ Piyer eyefe awerŋc ɔn daco, k'oloku: ¹⁶ «Awerŋc im aŋa: Pənamar yecicəs ya dəkɔtɔbu yelare. Ti disre Amera Njecempi ŋa Kanu nte Dawuda enanuŋkɛne kəlɔku teta Yudas, nwe enasole aŋe ŋanasumpər Yesu mɔ.

¹⁷ Analɔm Yudas su daco, səpaŋne yebac yin yayi. ¹⁸ Nte elip kəsɔtɔne abɔf pəsam pa kiciya kɔn mɔ, k'ɛŋgbəkne, k'entempene tekirij k'ewaline kor kɔ tɔɔŋe sumpa ɔn fəp kəsaməsər dəntɔf. ¹⁹ Tes tɔ nte aka Yerusalem fəp ŋanacərə mɔ, it' enasɔŋe pawe dale dadɔkɔ «Hakel- dama», itɔ tatɔkɔ kusu kəŋan «Dale da mecir». ^{†20} Bawo anacic nde Yabura Dawuda disre:

«Kəb kɔn kəyɔ fos,
 ali fum ta pəyi kil!»

K'ɛnacicəs ɔɔ:

«Wəlɔma pələk dəkəcəme dɔn!» ‡

²¹ Mene pamɔməne afum aŋe ŋaŋc-cəmbər su tɛm nte Yesu eŋc-pɛ pəc-tor kɔ səna mɔ, mɛne wəkin pəyi su daco nwe endeyɔne wətəŋne mes mme menacəpər fɔr yɔn kirij kəyefe ka Yesu afi daco, mɛne wəkayi ɔɔ pəyɔne wənatəŋne mes fəp kələk kəgbət ka Saŋ teta Kanu, haŋ dɔɔk nde Yesu enayefe su daco mɔ.»

²³ Awa kɔ ŋamentər afum mɛrəŋ: Matiyas, kɔ Isifu nwe aŋc-we Barsabas, pəc-dəŋər kɔ ɔɔ tewe ta Yusutu.

²⁴ Kɔ ŋantola Kanu nte: «Wəbe, mənə nwe məŋcərə bəkəc ya fəp mɔ, məmentər su gbasŋa wəkin nwe mələk kədəcɔŋc Yudas akanɛ mɛrəŋ daco mɔ. ²⁵ Tɔɔŋe wəkayi kəcop su daco yebac yɔn, pələk dəkəcəme nde Yudas enasak a k'ɔŋkɔ kəfo nke kəmar kɔ mɔ.» ²⁶ Kɔ ŋaŋkot yampur-pur †† kɔ tosurene Matiyas nwe an- aberene Asom aŋe wəɔo kɔ pin mɔ.

Kader ka Amera Njecempi ŋa Kanu

2 Nte Dɔɔk da kəsata ka aSuyif «Pantəkɔt» dən- abəp mɔ, alaŋ a Yesu fəp ŋanaloŋkanɛ kəfo kin. †† Gbəŋcana babɔkɔ kɔ pukule pəyefe dəkɔm mpe pə- nawurene pukule pa afef ŋəɔŋ mɔ, kɔ pelas kəb kəŋkɔ ŋanandɛ disre mɔ. ³ Kɔ memer mowurər ŋa mme mɛ-

†† «Kiciya ka Yudas», məməmən Mat. 26:47-53; 27:3-8. ‡ Yabura Dawuda (Psaumes) 69.26; 109:8. †† Nte ŋanafaŋ kəcərə tɛ- faŋ ta Kanu mɔ, kɔ ŋamber ca yowurene mɛrəŋ dəlɔba. Pin tewe ta Matiyas, pɔkɔ tewe ta Barsabas. Dəkəwure da yi, kɔ wəkin (Matiyas) ɔɔɔtɔ. †† Pantəkɔt, Məməmən Lev 23.15-21; Deut 16.9-11. Itɔ kəren o kəren aSuyif ŋamboc kəsata ka kətɛl tatɔkɔ tataka ta wəɔo kəcəmət (50) kɔ Pak pəŋcepər-ɛ.

nawurene ma nehc ma. Kɔ meyerasene fap fanan, kɔ temer tentapne nwe o nwe datobu. ⁴ Kɔ Amera Njecempi na Kanu njender na fap, kɔ nayefe kacɔp nwe o nwe kusu kacuru. Amera Njecempi njehc-sɔhe na kacɔp tatɔkɔ. †

⁵ Awa tem tatɔkɔ aSuyif asumpar dine gbin aje nanayefe tɔf ya doru fap ma, nanande dare da Yerusalem. ⁶ Nte nane pukule mpe ma, kɔ nayekse kɔkɔ di. Kɔ panjiane acikara fap nte nane afum a Kalile njac-cɔp nwe o nwe kusu kacakara ma. ⁷ Paciyane, kɔ kusu kawos kanjo disre, kɔ nayifene: «Afum akanje njalok-loku ma, bafɔ aka Kalile na ba? ⁸ Ake 'sɔhe nte sɔna daco, fum o fum ene njac-cɔp kusu kon ma? ⁹ AParto, aMede, aka Elam, aka Mesopotami, aka Yude, aka Kapados, aka Ponto, kɔ aka Asi, ¹⁰ aka Firiki, aka Panjili, aka Misira, aka Libi ande a atɔf na Siren, aRom, ¹¹ aSuyif kɔ acikara aje njehc-tubucne patɔt pa dine da aSuyif ma: Aka Krit, aka Arabi, sɔhe na njac-loku cusu cosu mes mɔpɔ na Kanu!» ¹² Kɔ cusu cawos na kɔ pɔyi na yama-yama, kɔ nayifene tanan: «Cɔke cɔ tante toloku-e?» ¹³ Mba kɔ abɔma nanfani na, njac-loku: «Member mobotu ma nanembare!»

Kacam ka Piyer

¹⁴ Kɔ Piyer eyefe k'ehceme kɔ asom a Yesu aje waco kɔ pin, k'empene dim pac-loku kanay nke: «Afum a Yude kɔ nana aje nande dare da Yerusalem ma, nasu lɔhes, nacanjel bel-bel moloku mem! Nacare ti: ¹⁵ Afum akanje njehc fe pamɔ tɔkɔ nacem-cemne ti ma, bawo bat-bat b' ayi bambɛ. ††¹⁶ Mba tɔkɔ anjabi Yowel enaloku ma teyi kacɔpɔ:

¹⁷ «Kɔ Kanu kaloku mata melapɔs: «Indesaməsər Amera njem nɔkɔ afum fap naji ma. Awut anu arkun kɔ aran njande njac-dɔnjɔ cəsayibe-e. Indesɔnj awut atemp anu kananjɔ ka mɔyɔ mem, indewerapɔs sɔ afum anu atem.»

¹⁸ «Ey,» Kanu kaloku, «Indeyerəs Amera Njecempi njem acar em arkun kɔ aran, mata mamɔkɔ, njandedanjɔ cəsayibe-e. ¹⁹ Indementər mes mewey-wey melarəm dəkɔm kɔ megbekare ma Kanu nɔkɔ dantɔf: Mecir, nehc, kɔ acul na kinime.

²⁰ Dec dendesakpe kubump, kɔ njof nesakpe mecir. Mamɔkɔ mendecepər a dɔsɔkɔ da Wəbe dedebər, dɔsɔkɔ dadɔkɔ dembek kɔ dentese.

²¹ Nwe o nwe endebohc tewe ta Wəbe Kanu ma ende-fis.»

²² Afum aka Yisrayel, nacanjel moloku mame! : Yesu waka Nasaret, fum nwe Kanu kamentare nu debeki dɔn ma, dames mewey-wey, demɔpɔnjɔ, demegbekare pamɔ tatɔkɔ najcɔre ti ma, ²³ fum wakawe anasɔnj nu kaɔif kon pamɔ tɔkɔ Kanu kanawose ti kɔ kacɔnj

† Məməmən 1.5, 8 (toloku ta kacɔnj temer Amera Njecempi na Kanu.) †† «bawo dec dehc-ter kac-pe.» itɔ kusu ka aka Kresi koloku: «Dec maas da dɔsɔkɔ dɔ dande» = 9:00, bərbət.

tɔkɔtene ta ti ma. Nanim kɔ najcanj kɔ dakatɔk kacandən kamar ka waca wa acikara. ‡²⁴ Kanu kayekti kɔ kəngbinter kɔ pacuy pa defi, bawo defi denatam fe kamənkərne kɔ. ²⁵ Dawuda enanujkene kaloku dayeci-cəs yecempi teta Yesu:

«Inj-nəjk Wəbe tem fap fɔr yem kirinj, ifɔyikce, bawo ey' im kəca kətɔt. ²⁶ It' sɔhe nte abəkac njem njeyi dəkəsata ma, kɔ temer tem tesikəle dəpəbotu.

Dis dem yati dendeko-njesame kəgbəkər amera. ²⁷ Bawo məfɔdeko-sak im dabiya məfɔdeko-sak wəsoku kam pəte.

²⁸ Məsɔnj' em kacare sɔpɔ sa kacɔpərene doru, kiji kam ina kəsək kəndeko-las' im pəbotu.» ††

²⁹ Awəhc im anja! Nəwose iloku nu nte kəlanj disre teta wətem Dawuda: Enafi, k'awup kɔ, kɔ kufu kon kəyi su sɔ mɔkɔ daco. ³⁰ Mba nte Dawuda enayone sayibe ma, ehcəre sɔ a Kanu kanaderame kɔ a kəndedəs wan-sɔ kon wəbma dɔcɔm da debe dɔn kəroj. ³¹ Dawuda enanujkene pananjɔ kayefe ka Krist dəkufu ‡, enanujk nte tendeder ma k'oloku ti: a anasak fe Krist dabiya, dis dɔn denate fe dəkufu. ³² Yesu wakakɔ, Kanu kayekti kɔ, sənə fəp səyone atəhe aka ti. ³³ Kɔ Kanu kəmpene Yesu kəfo kəleli, k'endəs kɔ kəca kon kətɔt. Kɔ Yesu sɔsɔtər nkɔn apa Kanu Amera Njecempi nje analoku kadəsɔnj ma, k'eyerəs tatɔkɔ nananjɔ kɔ nane ma.

³⁴ Bafɔ Dawuda enape darehc, nkɔn yati oloku: «Wəbe Kanu oloku wəbe kem: «Məndɛ nɔkɔ kəfo kəleli, kəca kem kətɔt,

³⁵ hanj ic-lip kəboc aterene am fɔr yam kirinj mənasnas na.»

³⁶ Pəmar aka Yisrayel fəp njacare ti bel-bel: Kanu kanasɔhe Yesu kəyone wəbe wəyek-yek kon, Yesu wakakɔ najcanj dakatɔk kəpandən ma.»

³⁷ Nte afum nane moloku mamɔkɔ ma, kɔ mosumpər na, kɔ najif Piyer kɔ asom a Yesu ako: «Awəhc su anja, cəke cɔ pəmar səyɔ ohe-e?»

³⁸ Kɔ Piyer oloku na: «Nəsəkər məra yonu, nəlomp! Nwe o nwe pəsɔtɔ kəgbət dəromun tewe ta Yesu Krist disre, nte tɔnsɔhe pananjənene kiciya ka wakayi ma, nəndesɔtɔ sɔ Amera Njecempi na Kanu. ³⁹ Bawo, kəpocə nke Kanu kanasɔhe temer ma, konu kɔ, kɔ awut anu kəbər ka ako naji pəbɔle ma, hanj kanay ka afum nke Wəbe Kanu kosu endewe ma.»

⁴⁰ Kɔ Piyer oloku na sɔ moloku melarəm nte tɔnsɔhe njanene kɔ mes mme menacepər fɔr yon kirinj ma. K'engbinər na, pac-loku: «Nəyacne detemp dande dehcakəle-kəfəle ma!» ⁴¹ Afum alarəm njawose kəgbət dəromun teta Kanu. Dɔsɔkɔ dadɔkɔ afum wul maas (3.000) njamberene ako njananujkene kəlanj ma.

⁴² Kɔ njehcənjel tem fəp kɔ bel-bel metəkse ma asom a Yesu, kiji kanjan tes tin, kəpanje kanjan dap da yeri, ††† kɔ kətola Kanu. ⁴³ Kɔ kənesə kəsumpər nwe o nwe

‡ «acikara», = afum abɔtɔmpər sariye, atɔyone Suyif. †† Yabura Dawuda 16:8-11. ††† Krist = Wəbe nwe Kanu kayek-yek ma, Wəyek-yek ka Kanu ††† cəKresi = «kətepeke kacɔm kəyerene ki ma»

bawo Kanu kənjc-mentərə mes mɔɔɔɔɔ kɔ mes mewey-wey melarəm waca wa asom a Yesu. ⁴⁴ Akɔ ŋanalarɔ mɔ fəp ŋanayi tes tin ŋac-yerene mpe o mpe ŋaɔsɔɔ mɔ. ⁴⁵ Kɔ ŋaɔcaməs daka dɔkɔ ŋanayɔ mɔ, kɔ ŋayer pəsam papɔkɔ ŋac-mɔmən tɔkɔ pəcucane pɛɔpɛrɛne mɔ. ⁴⁶ Dɔsɔk o dɔsɔk ŋaɔc-lɔŋkane nde kəɔb kəpɔɔ ka Kanu, ŋac-dinene yeri kəfo kin nde wɔɔb wəŋan, ŋac-dine yi mera yobotu kɔ bəkəc yoforu. ⁴⁷ Ŋac-kor-koru Kanu, kɔ mes maŋan mɔmbɔt afum fəp. Kɔ Wəbe Yesu nkɔn emberene dɔsɔk o dɔsɔk kəgba ka aŋe eɔɔc-yac mɔ.

Wəbəc wətɔkɔt entamne

3 Dɔsɔk dɔɔɔma Piyer kɔ Saŋ ŋampe nde kəɔb kəpɔɔ ka Kanu dec dərɔfɔy, dec nde antola Kanu mɔ. ² Tosurene pasare wəbəc nwe aŋkomɛ kətɔ-kɔt mɔ. Dɔsɔk o dɔsɔk aŋc-kekəre kɔ padəs nde kusunja ka kəɔb kəpɔɔ ka Kanu. Dəndo wəbəc nwe oŋc-tolane daka nɔɔɔɔɔɔɔ disre afum aŋe ŋaɔc-bere kəɔb kəpɔɔ mɔ. Kusunja nke aŋc-we «Kusunja Kətɔt». ³ Nte enəɔk Piyer kɔ Saŋ aŋe ŋaɔc-kɔ kəbere kəɔb kəpɔɔ mɔ, k'eyefe kətola akakɔ nɔɔɔɔɔɔɔ disre. ⁴ Piyer kɔ Saŋ ŋaɔgbətne kɔ, kɔ Piyer oloku: «Məgbətne su!» ⁵ K'eyəgbətne ŋa pəc-kar kədəsətər ŋa paka pɔɔɔm. ⁶ Mba kɔ Piyer oloku oŋ: «Ali pəsam iɔc fe, mba mpe iɔc mɔ, ip' indesɔɔ' əm: Tewe ta Yesu Krist wəka Nasaret, məyefe, məkɔt!» ⁷ Gbəɔɔcana babɔkɔ kɔ ŋasumpər kɔ kəca kətɔt kɔ ŋayekti, wəcək kɔ mɔgbɔɔkɔ mɔn yeɔcəp. ⁸ Kəsərne katin k'eyefe k'eyəcəme, k'elek wəcək kəkɔt. K'osol kɔ ŋa, kɔ ŋambere kəɔb kəpɔɔ ka Kanu disre, pəc-kɔt, pəc-yoke, pəc-kor-koru Kanu. ⁹ Kɔ afum fəp ŋanəɔk wəbəc nwe pəc-kɔt, pəc-kor-koru Kanu. ¹⁰ Aŋc-nepəl kɔ, nkɔn eɔɔc-nde nde kəɔb kəpɔɔ nde «Kusunja Kətɔt» mɔ, pəc-tolane daka nɔɔɔɔɔɔɔ disre. Kənese kɔ pəciyane kəmbəp afum fəp teta tɔkɔ tenabəp kɔ mɔ.

Moloku ma Piyer nde kəɔb kəpɔɔ ka Kanu

¹¹ Nte fum nwe enader pəyi oŋ ta eɔyefe Piyer kɔ Saŋ dəntɔf mɔ, kənese disre kɔ afum fəp ŋayekse kəkɔ nde akər nŋe aŋwene «Aker ŋa Suleman», nde Piyer kɔ Saŋ ŋanayi mɔ. ¹² Nte Piyer enəɔk ti mɔ, k'oloku afum: «Aka Yisrayel! Ake 'sɔɔɔ nte tante t' eɔɔciane nu mɔ? T'ake tɔ nəɔgbətne su pəɔɔ fəɔɔntər fosu, kɔ pəyɔne fe ti-e, dosoku dosu disre dɔsɔɔɔɔɔ fum wəkawe kəkɔt?» ¹³ Kanu ka atem asu Abraham, Isiyaka, kɔ Yakuba kəyək-yekəs wəcar kɔn Yesu. Mba nəna nəlek, kɔ nəsɔɔ abe, nəɔce kɔ fɔr ya Pilat kirin, mba Pilat enacem-cemne kəsak kɔn. ¹⁴ Nəna nənace nwe ɔyɔne wəcempɔ kɔ wəɔmpu kɔ nəloku a pawose kəsake nu wədifət afum dare disre. ¹⁵ Nənadif wəkirin wəka doru, mba Kanu kəyekti kɔ afi daco. Sən' ɔyɔne atəɔne aka ti. ¹⁶ Anasɔɔ fəɔɔntər fum wəkawe nəɔgbətne kɔ nəɔcəre mɔ. Kəlaŋ kɔn Yesu gbəcərəm kəsɔɔɔɔɔ fum wəkawe fəɔɔntər. Kəlaŋ kɔn, kəlaŋ Yesu yati kəsɔɔ kɔ kətamne keɔ fəp fɔr yonu kirin.

¹⁷ Ndekəl oŋ, awerɔc im aŋa, iŋcəre a kətɔ-cəre konu kənasɔɔɔ nu kəyɔ tətɔkɔ, nəna kɔ abe anu. ¹⁸ Kanu kənalas tɔkɔ kənanunkeɔne kəloke cusu ca sayibe-e ɔn fəp mɔ: A pənamar dis dɔɔɔɔɔ Krist, wəyək-yek kɔn. ¹⁹ Nəsəkper bəkəc yonu, nəluksərne nte tɔɔɔɔɔɔɔ paŋaŋne kiciya konu mɔ; ²⁰ nte tɔɔɔɔɔɔɔ Wəbe Kanu pəkere tem ta kəɔesəm, pəkere nu sɔ Wəyək-yek kɔn, Yesu, nwe ananunkeɔne kəcəm nu mɔ. ²¹ Nkɔn kɔm kəntəmpər haɔ tem nte mes mme Kanu kənaloke tem tobol-bolu cusu ca sayibe ɔn səcempɔ mɔ melare. ²² Aŋnabi Musa enaloku: «Wəbe, Kanu konu, endekere nu sayibe pəɔɔ ina. Fum wəkin wəka awerɔc anu daco endeyi, nəde nəcəɔkəl moloku mamɔkɔ ende pəc-loku nu mɔ fəp. ²³ Nwe o nwe ɔntɔdecəɔkəl wədəɔk wəkakɔ mɔ, andeləsər kɔ. Endeməke afum a Kanu daco.» ²⁴ Sayibe-e fəp kəyefe aŋnabi Samiyel haɔ aŋe ŋanacɔɔɔ kɔ mɔ, ŋanaloku teta mataka mamɔkɔ, kɔ ŋaɔdəɔk mi. ²⁵ Nəna, awut a sayibe-e ŋa nəyɔne, kɔ nəyɔne sɔ awut a temer tɔkɔ Kanu kənacəɔs kɔ atem anu mɔ, kəc-loku Abraham: «Afum a doru fəp ŋandesɔɔ kəpocə kətɔt kem teta kəbənda ka dokom dam.» ²⁶ Te tonu tɔ, Kanu kənanunkeɔne kəyekti wəcar kɔn, k'osom kɔ kədətolane nu, pəsəkper nu nwe o nwe abəkəc ŋɔn ŋelec, ŋyɔne kɔ ŋtɔt.»

Piyer kɔ Saŋ fɔr ya aboc kiti aSuyif kirin

4 Piyer kɔ Saŋ ŋanayi kəlok-lokər afum tem nte aloŋne a kəɔb kəpɔɔ ka Kanu ŋanabere kɔ wəbe ka asɔdar aŋe ŋaɔc-bum ki mɔ, kɔ aSadisi. ² Pənatele ŋa nte ŋanane Piyer kɔ Saŋ ŋac-təkse kɔ ŋac-cam afum kəyefe ka defi fəɔɔntər fa Yesu. ³ Kɔ ŋasumpər Piyer kɔ Saŋ, kɔ ŋandəs ŋa pac-bum ŋa dəbili haɔ dɔckɔsɔk, bawo pənabiye. ⁴ Afum alarəm alɔma aŋe ŋanane moloku maŋan mɔ, ŋanalarɔ, kɔ kəgba kəŋan kəɔc-bəp arkun wul kəcəmət (5.000). ⁵ Dɔckɔsɔk abe aŋan, abeki aɔɔɔ a dɔɔɔf, kɔ atəkse a yecicəs ya Aŋnabi Musa ŋambəpsene Yerusalem ⁶ kɔ wəloŋne wəpɔɔ Anas, kɔ Kayifa, Saŋ, Aleksandər, kɔ akɔ ŋanayɔne aka kəbənda ka dokom da aloŋne aɔɔɔ mɔ. ⁷ Kɔ ŋaɔcəmbər Piyer kɔ Saŋ fɔr yaŋan kirin kəyifət: «Fəɔɔntər fəre, kɔ tewe ta ana tɔ nəyɔne tante-e?» ⁸ Awa kɔ Amera Nəcempɔ ŋa Kanu ŋelare Piyer, kɔ ŋɔɔɔɔ kɔ kəloku ŋa: «Abe a afum kɔ abeki a dɔɔɔf: ⁹ Ayifət su mɔkɔ teta pətɔt mpe ayɔne wəbəc mɔ, kɔ nte antaməs kɔ mɔ. ¹⁰ Nəcəre ti bel-bel, fəp fonu kəbər ka aYisrayel: Tewe ta Yesu Krist wəka Nasaret, wəkɔ nənacəɔ dəkətɔk kəpəndən, akɔ Kanu kəntimi kɔ afi daco mɔ, tewe tɔn tɔɔɔɔ nte fum wəkawe eɔcəme nu daco pətamne mɔ. ¹¹ Nkɔn Yesu ɔyɔne togbu mpe nəna acəmbər kəɔb nənater mɔ, mba enayɔne togbu pɔɔt, pa daco.» ¹² Nkɔn gbəcərəm entam kəsɔɔ su kəfis. Kanu kənasɔɔ fe tewe tɔɔɔma ta fum nɔɔ doru dande nte pəmar payacne mɔ.»

† Yabura Dawuda 118:22. Cəkresi = «Nkɔn ɔyɔne tasar mpe nəna acəmbər kəɔb nənater mɔ, akɔ pəyɔne pɔɔt pa dətɔɔkubut.»

¹³ Nte abeki aŋe ŋanəŋk Piyer ko Saŋ ŋabaŋse ma, ko pəŋciyane ŋa, bawo ŋanacəre a afum gbəcərəm ŋanayi aŋe ŋanato-təkəs ma. Ko ŋanəpəl ŋa daco ako ŋanayi ko Yesu ma. ¹⁴ Mba nte abeki apɔŋ ŋaŋc-ŋəŋk fum nwe anataməs pəcəme ŋa fɔr kiriŋ ma, ŋanayo fe toloku. ¹⁵ Ko aboc kiti a aSuyif ŋaloku Piyer ko Saŋ kəwur ka dukəlɔ nde aŋc-yifət ŋa ma, ko ŋaməŋksene taŋan, ¹⁶ ko ŋayifene: «Cəke c' andeyo afum akanje-ε? Bawo tɔɔkər aka Yerusalem fəp a ŋa ŋasɔŋe ko tɛg-bəkəre ta Kanu tantɛ teyi. Afɔtam kəgbəkəl ti. ¹⁷ Mba, nte aŋyo a ta tesam nɔɔ afum ŋayi ma, pabeŋne ŋa, pamɔne ŋa kəc-lok-lokər nwe o nwe tewe tatɔko.

¹⁸ Ko ŋawe ŋa, ko ŋambeŋne ŋa kəɔɔ-loku ko kəɔɔ-tək-se afum tewe ta Yesu. ¹⁹ Piyer ko Saŋ ŋayif ŋa: «Pəmar fɔr ya Kanu kiriŋ paleləs nəna patas Kanu Nkɔn ba? Nəna nəmɔmən ti bel-bel, ²⁰ bawo səna səfɔtam kəyi ta səloku tɔko sənəŋk ko tɔko səne ma-ε.»

²¹ Ko aboc kiti ŋaŋgbəkəre sɔ kəbeŋəsne ŋa, ko ŋasak ŋa. ŋasɔɔ fe tes nte tɔŋsɔŋe ŋa kəsumpər ma teta afum. Fəp fəŋc-kor-koru Kanu teta tɔko tenayi ma.

²² Fum nwe enasɔɔ tɛgbəkəre ta kətaməs tatɔko ma, enatam kəsɔɔ meren wəco maŋkələ pəcəpər.

Kətola ka alaŋ

²³ Nte asak Piyer ko Saŋ ma, ko ŋaŋko ŋalɔmər afum aŋan tɔko aloŋne apɔŋ ko abeki a dɔɔf ŋanaloku ŋa ma. ²⁴ Nte ŋane moloku mamɛ ma, kətəŋne disre ko ŋampene sim nɔɔ Kanu kəyi ma, ŋac-loku: «Wəbe, məna nwe məlompəs kɔm, antɔf, kəba ko ca yɔko yeyi ki ma fəp, ²⁵ dəAmerā Nəcempi ŋɔ mənalokɛ kusu ka kas kosu Dawuda wəmarəs kam:

«Ake 'sɔŋe nte mətɛle mɔɔŋ mɛŋcəpərər afum a tɔf ma?»

Ake 'sɔŋe nte afum ŋantəŋne mes mme mɔntɔdeləp-sər ma?»

²⁶ Abe a doru kɔr-kɔr ŋalompəsne teta kəyefərəne, ko akiriŋ ŋalɔŋkanɛ ko ŋantəŋne pələc nɔɔ Wəbe Kanu ko wəyək-yək kɔn ŋayi ma.»

²⁷ Bawo kaŋce, Herodu ko Pɔŋse Pilat ŋantəŋne pələc dare dandɛ disre atɔyɔne Suyif ko aYisrayel nɔɔ wəmarəs kam wəcempi Yesu eyi ma, nwe mənayək-yək ma. ²⁸ ŋanayo mes fəp mme mənanuŋkɛne kəwose kəyo ma. ²⁹ Ndekəl oŋ, Wəbe, məgbəkəre kəbeŋəsne kəŋan, məsɔŋe acar am kəbaŋse kəloku toloku tam kaŋce disre. ³⁰ Mətəŋci kəca nte tɔɔŋe kətaməs, məgbəkəre, ko mes məwey-wey meyi tewe ta wəcar kam wəsoku Yesu.

³¹ Nte ŋalip kətola Kanu ma, ko kəfo kəŋko ŋanalɔŋkanɛ ma kəyikcɛ, ko Amerā Nəcempi ŋɔsɔŋe fəp faŋan kəloku toloku ta Kanu kəbaŋse disre.

Alaŋ Yesu ŋawose kəyerene daka daŋan

³² Kənay nke kənaləŋ ma, ŋasɔɔ bəkəc yin yayi, ko ŋayɔne sɔ akin ayi. Nwe o nwe oŋc-loku fe a nkɔn sona yɔ daka dɔn, mba a fəp faŋan fɔ ŋanapaŋne di.

³³ Asom a Yesu ŋaŋc-loku tɔko ŋananəŋk kəyefe ka Wəbe Yesu afi daco ma. Ko kəmar ka Kanu kəyi alaŋ fəp kəroŋ. ³⁴ Afum akanje daco, nwe o nwe abəkəc ŋenalɛce fe sɔ teta kəɔɔ-yɔ kɔn daka, bawo aŋe ŋanayo dale, ko pəyɔne fe ti, wɔɔ ma, ŋanacaməs yi. Ko ŋaŋkɛre kəway ka ca yayɔko, ³⁵ ko ŋaŋc-bocər ki asom a Yesu dantɔf. Kəway kaŋko k' aŋc-yer nwe o nwe ko tɔko pəcuca peyi ko ma.

³⁶ Isifu wəka kor ka Levy enayi, nwe asom a Yesu ŋaŋc-we Barnabas ma, tatɔko kusu kəŋan «Wəcəpəs bəkəc.» Nde dare da Sipər anakom ko. ³⁷ Nkɔn enacaməs antɔf ŋe enayo ma, k'əŋkɛre kəway kaŋko fəp k'ender pəbocər ki asom a Yesu dantɔf.

Ananiyas ko Safira

5 Wərkun wəɔma enayi pac-we ko Ananiyas, ko wəran kɔn Safira, ko ŋaŋcaməs antɔf ŋaŋan.

² Kətəŋne disre ko wəran kɔn, k'Ananiyas embelər kəway ka antɔf ŋaŋko, k'əŋkɛre kəway kələpəs nke k'əŋko pəbocər ki asom a Yesu dantɔf.

³ Ko Piyer eyif ko: «Ananiyas, ake 'sɔŋe nte məwose Sentany səsɔŋ am kəyembər Amerā Nəcempi ma? Məmbelər kəway ka dale. ⁴ Nte dale dandɛ dənayɔne dam ma, ak' enasɔŋe ta məmɛŋkərne di-ε? Ali nte mənacaməs di ma, pəsam papɔko, bafɔ pam pənayi ba? Ake 'sɔŋ' am kəyo tantɛ-ε? Bafɔ afum ŋɔ məyembər de, mba Kanu!»

⁵ Nte Ananiyas ene moloku mamɔko ma, k'entempene, k'əŋgbiŋ kifir, k'efi. Ko kənese kəpɔŋ kəsumpər ako ŋanane ti ma fəp. ⁶ K'atemp ŋayefe ko ŋanəpsər ko dəkasaŋke, ko ŋaŋko ŋawup.

⁷ Nte dec maas deŋcəpər ma, ko wəran ka Ananiyas embere, ta eŋcəre tɔko tenacəpər ma. ⁸ Ko Piyer eyif ko: «Mələk' im ma kaŋce: Kəway kaŋke ko nəŋcaməs dale ba?»

Ko wəran nwe oloku «Ey, kəway kaŋko yati ko.»

⁹ Ko Piyer oloku ko: «Ake 'sɔŋe nte nantəŋne ko nəwak Amerā ŋa Wəbe ma-ε? Məcəre a aŋe ŋawup wos əm ma, ŋayi nde dəkusuŋka, kəkekəre ko ŋander sɔ məna.»

¹⁰ Gbəŋcana babɔko k'entempene ko wəcək dantɔf, k'əŋgbiŋ kifir. Ko atemp ŋambere ko ŋambər ko pəfi. Ko ŋaŋkekəre ko, ko ŋaŋko ŋawup wos kəsək. ¹¹ Ko kənese kəpɔŋ kəsumpər kəlɔŋkanɛ ka alaŋ fəp ko ako ŋanane moloku mamɔko ma.

Asom a Yesu ŋanatəmpər mes məwey-wey məlarəm ma Kanu

¹² Asom a Yesu ŋaŋc-yɔ məgbəkəre ko mes məwey-wey məlarəm mme mənayi afum daco ma. Alaŋ fəp ŋanacəme kəfo kin nde akər ŋe aŋc-wene «Akər ŋa Suliman» ma. ¹³ Afum aləpəs ŋaŋc-nese kəŋɔŋkəl ŋa, mba ŋaŋc-yək-yəkəs ŋa. ¹⁴ Kənay ka arkun ko aran aŋe ŋanaləŋ Wəbe ma, ŋaŋc-la oŋ kəla dəm. ¹⁵ Pac-kere atɔtamne səpɔ, pac-kere ŋa dəyala ko dəsəpoko nte tɔsɔŋe

ko Piyer ender-ε, andulu ηηη gbac̄ar̄am ηetam kab̄ap w̄olma. ¹⁶ K̄anay ka afum aηe ηanayi s̄adare nse s̄a-nakel Yerusalem m̄a, ηaηc̄-yek̄se k̄akere Yerusalem at̄o-tamne ko afum aηe ȳηk̄ yelec̄ yenas̄oη deb̄ac̄ m̄a nde asom a Yesu ηanayi m̄a, f̄ap f̄anjan anatam̄as ηa.

Ant̄ar̄as asom a Yesu teta k̄olaη k̄oηan

¹⁷ W̄oloηne w̄oηoη ko asadisi aηe ηasol m̄a ηayefene k̄araca. ¹⁸ K̄o ηant̄ap asom a Yesu waca ko ηamber ηa d̄abili. ¹⁹ Pibi pap̄ōk̄o disre ko meleke ma W̄obe Kanu meηgb̄iti cumba ca bili bab̄ōk̄o, ko mowurene ηa. Ko meleke moloku ηa: ²⁰ «N̄eko k̄el̄ k̄oηoη, n̄eloku afum moloku ko mes f̄ap ma t̄ōk̄t̄ene ta doru dand̄e.»

²¹ Nte ηane moloku mam̄ōk̄o m̄a, ko asom a Yesu ηaηko b̄at-b̄at suy nde k̄el̄ k̄oηoη, ko ηaηcop k̄at̄ak̄se di afum.

Ko w̄oloηne w̄oηoη ender ko ako enasole m̄a. Ko ηawe aboc kiti al̄ep̄as aSuyif ko abeki ap̄oη aka Yisrayel f̄ap, ko ηasom a pako pawurene asom a Yesu d̄abili, pakere. ²² Ko as̄odar ηaf̄o ηako, mba ηamb̄ap fe ηa d̄abili, ko ηalukus. Ko ηaηko ηaloku ti abe aηe ηanasom ηa m̄a, ηac-loku: ²³ «S̄aηko s̄ab̄ap cumba ca bili pac̄aη ci bel-bel, abum a ci ηac̄ame d̄ak̄ac̄ame danjan, mba s̄aηgb̄iti ali fum s̄aηb̄ap fe bili disre.» ²⁴ Nte ηane moloku mam̄ōk̄o m̄a, ko p̄ayi w̄obe ka as̄odar a k̄el̄ k̄oηoη ko aloηne ap̄oη yama-yama te tanjan, ko ηaηyifne c̄ake c̄o tes tante tendel̄ep̄as̄er-ε?

²⁵ Ko fum w̄olma ende p̄aloku ηa: «Afum aηe n̄an-aber d̄abili m̄a ηayi nde k̄el̄ k̄oηoη, ηac-t̄ak̄se afum.»

²⁶ As̄odar a k̄el̄ k̄oηoη ko w̄obe k̄oηan ηaηko k̄elek asom a Yesu, ko ηaηkere ηa p̄eforu disre, bawo ηananese afum k̄acacas ηa. ²⁷ Nte as̄odar ηaηkere asom a Yesu m̄a, ko ηaηc̄amb̄ar ηa f̄r ya aboc kiti aSuyif kiriη. Ko w̄oloηne w̄oηoη eyif̄at ηa, ²⁸ k̄'oloku: «Baf̄o s̄anam̄one nu k̄at̄ak̄se s̄o afum teta tewe tante ba? N̄elas Yerusalem met̄ak̄se monu! Ko n̄eloku gb̄es a mene n̄eloη̄er su p̄alec̄ pa defi da fum w̄akaw̄e.»

²⁹ Piyer ko asom a Yesu ηaloku: «K̄ac̄aηk̄ale Kanu k̄aη-cep̄ar̄ ka afum! ³⁰ Kanu ka atem asu k̄antimi Yesu nwe n̄anac̄aη d̄ak̄at̄ok̄ k̄ap̄and̄an ko n̄am̄el̄ak̄ ko m̄a. ³¹ Kanu k̄and̄as ko k̄aca k̄on k̄at̄ot̄ p̄am̄o nte ōyone w̄akiriη ko w̄eyac̄ m̄a, nte t̄oηoηe p̄as̄oη aka Yisrayel k̄as̄ep̄ar̄ b̄ak̄ac̄ ηac̄ame d̄ōp̄o da Kanu dar̄eη, paηaηηene ηa ki-ciya k̄oηan m̄a. ³² S̄ana s̄ayone at̄eηne a moloku ko mes mam̄ōk̄o f̄ap, s̄ana ko Am̄era N̄ec̄empi n̄e Kanu k̄as̄oη aηe ηalel̄as ko ηawose toloku t̄on m̄a.»

³³ P̄anatele aboc kiti aηe ηaηc̄-c̄aηk̄el̄ ηa m̄a haη p̄o-cep̄ar̄er, ko ηaf̄aη k̄adif ηa. ³⁴ Mba w̄eFarisi w̄olma enayi ηa dac̄o, pac-we ko Kamaliyel. W̄et̄ak̄se sariye enayi, nwe afum f̄ap ηanab̄ot̄ar̄ m̄a. K̄'eyefe aboc kiti aSuyif dac̄o, k̄'oloku a pawurene afum akaηe k̄aresna, ³⁵ k̄'oloku: «Arkun a Yisrayel! N̄akemb̄arne bel-bel nte n̄and̄eyo afum akaηe m̄a. ³⁶ Towon fe, Tudas enalekne, afum masar maηk̄ale (400) ηanacek ko dar̄eη. Mba anam̄el̄ak̄ ko, afum ako enasole m̄a f̄ap k̄'ambel̄as ηa.

Ali w̄ekin anasak fe. ³⁷ Nte tat̄ōk̄o teηcep̄ar̄ m̄a, ko Yudas w̄eKalile eyefe tem nte aηc̄-l̄om afum a d̄ot̄of̄ m̄a. K̄'osole s̄o afum alar̄em. Nk̄on s̄o anam̄el̄ak̄ ko, aηe enas̄ep̄ k̄akaf̄ali k̄ac̄ame ko dar̄eη m̄a f̄ap, ko ηasam̄as̄er.

³⁸ Ndek̄el̄ ic-lok' un, ta n̄aceps̄ar̄ afum akaηe, n̄esak ηa ηako. Ko p̄ayone f̄o m̄ef̄aη, ko p̄ayone fe ti m̄ōȳo maηan nda fum meηyefe-ε, mendes̄ole. ³⁹ Mba ko p̄ayone f̄o nda Kanu meηyefe-ε, n̄af̄odetam k̄as̄olene mi de! N̄akem̄arne k̄adeyef̄arene ko Kanu de!» Ko ηane moloku mam̄ōk̄o Kamaliyel enas̄ep̄ k̄aloku ηa m̄a.

⁴⁰ Ko ηawe asom a Yesu, ko ηasut ηa, ko ηam̄one ηa k̄at̄ōk̄o-lok-loke tewe ta Yesu, ko ηasak ηa.

⁴¹ Ko asom a Yesu ηawur ηa aboc kiti dac̄o. Ko p̄amb̄ot̄ ηa k̄at̄ar̄as k̄oηan teta k̄el̄el̄as ka tewe ta Yesu. ⁴² D̄ōs̄ok̄ o d̄ōs̄ok̄ p̄ayone nde k̄el̄ k̄oηoη ka Kanu ko p̄ayone fe ti nde w̄ōk̄o waηan, ηanasak fe k̄ac-t̄ak̄se ko k̄acam moloku m̄ot̄ot̄: A Yesu ōyone Krist, w̄obe nwe Kanu k̄ayek-yek m̄a.

Ayek-yek arkun cam̄et-m̄er̄eη k̄amar ka asom a Yesu

6 Mata mam̄ōk̄o nte ac̄ep̄se a Yesu ηaηc̄-la k̄ela d̄am m̄a, aSuyif ac̄op̄ kusu ka Kresi ηayefe k̄ac̄op̄asne teta ako ηaηc̄-c̄op̄ Eb̄are m̄a. Aran ac̄op̄ c̄aKresi aηe awos aηan ηafi m̄a ηaηc̄-s̄ot̄o fe yeri p̄am̄o ac̄op̄ Eb̄are d̄ōs̄ok̄ o d̄ōs̄ok̄ ko andeyer-ε. ² Ko Asom w̄aco ko mer̄eη ηawe k̄anay ka ac̄ep̄se a Yesu k̄an̄eηk̄ene, ko ηaloku: «P̄amar fe su k̄esak k̄acam ko k̄at̄ak̄se toloku ta Kanu teta k̄ayer yeri. ³ Awa aw̄eηc̄ su aηa, n̄ayek-yekene arkun cam̄et-m̄er̄eη, aηe afum ηaηc̄are k̄ayo mera ȳot̄ot̄ m̄a, ηalare s̄o Am̄era N̄ec̄empi ηa Kanu ko k̄ac̄are k̄ak̄ot̄. S̄as̄oη ayek-yek anu akako yeb̄ac̄ yaȳōk̄o. ⁴ S̄ana s̄a-sump̄ar̄ bel-bel k̄atola ka Kanu ko yeb̄ac̄ ya k̄acam ko k̄at̄ak̄se toloku ta Kanu tem f̄ap.»

⁵ Ko moloku mam̄ōk̄o m̄omb̄ot̄ afum f̄ap, ko ηayek-yek Etiyen, fum w̄olaη Kanu w̄oηoη, p̄alare Am̄era N̄ec̄empi ηa Kanu; ko Filip; ko Pir̄ōk̄o; ko Nikan̄o; ko Timon; ko Parmenas; ko Nikola, w̄aka dare da Antiyōk̄, nwe enayone w̄acik̄ara k̄abere ka dine da aSuyif m̄a. ⁶ Ko ηaηko ηament̄ar̄ ayek-yek akako asom a Yesu nte ηalip k̄atola Kanu m̄a, ko ηander̄e ηa waca k̄ed̄as k̄oηan.

⁷ Moloku ma Kanu m̄me aηc̄-t̄ak̄se m̄a meηc̄-sam k̄asam d̄am, ko ac̄ep̄se a Yesu ηala kat̄ona-kat̄ona Yerusalem, ko aloηne Kanu alar̄em ηawose k̄olaη Yesu.

K̄asump̄ar̄ ka Etiyen

⁸ Kanu k̄anamar Etiyen ko k̄as̄oη ko k̄at̄am k̄ayo ka mes m̄ewey-wey ko meηbek̄are m̄ōp̄oη ma Kanu afum dac̄o. ⁹ Afum alb̄ma aka k̄el̄o ka d̄ak̄atola Kanu da aSuyif aηe aηc̄-we ki «k̄el̄o ka Awur dac̄ar» m̄a, ηanayine fe Etiyen. Na ηanayone afum aka at̄of̄ ηa Siren, aka dare da Aleksand̄ar ko afum a at̄of̄ ηa Silisi, ko aka at̄of̄ ηa Asi. Nte t̄o ko ηamber̄e k̄agbek̄el̄ene ko Etiyen. ¹⁰ Mba ηanatam fe k̄asump̄ar̄ ko d̄amoloku, bawo Am̄era N̄ec̄empi ηa Kanu ηenas̄oη ko k̄alok-loke dec̄er̄an.

¹¹ Ti disre, ko afum akako njasoŋ calbante pasam aŋe ŋanaloku nte: «Sena senene ko kalbmās Musa ko Kanu!»

¹² Ko ŋamberās afum mer kəyefe abeki a dɔtɔf haŋ atəkse sariye. Ko ŋasumpər Etiyen, ko ŋaŋkekəre ko fɔr ya aboc kiti aSuyif kiriŋ. ¹³ Ko ŋaŋkenene sɔ calbante akako ŋanawose kəyeme mɔ, ŋac-loku: «Fum wəkawe eyi fe nte o nte mene kaloku pələc pa kəfo kəsoku kaŋke ko sariye sa Musa. ¹⁴ Sənene ko pəc-loku a Yesu wəNasaret wəkawe endeləsər kəfo kaŋke, pəsəkpər sɔ mɔyɔ mme Musa enasake su mɔ.»

¹⁵ Aboc kiti aSuyif fəp ŋanagbətne Etiyen, bawo kəro kɔn kəŋc-mot pəmɔ ka melekə.

Etiyen nde fɔr ya aboc kiti kiriŋ

7 Ko wəloŋne wəpɔŋ wəka kəlb kəpɔŋ ka Kanu eyif Etiyen: «Itɔ teyi ba?»

² Ko Etiyen oloku: «Aweŋc im aŋa, Papa kem aŋa, Nəcəŋkəl im! Kanu nke debeki dɔn doŋmot mɔ kə-nawurər Abraham, wətem kosu, nte enayi Mesopotami, ta entadeder kənde Haraŋ mɔ. ³ Ko Kanu kaloku Abraham: «Məwur atɔf ŋam, dəŋkom dam, məkɔ nde atɔf ŋe indekɔ-mentər' əm mɔ.»

⁴ Ko Abraham owur atɔf ŋa Kaldi, k'ɔŋko pənde dare da Haraŋ. Dəndo, nte defi da kas deŋcepər mɔ, ko Kanu kəŋcepərəne ko atɔf ŋaŋe nənde oŋ ndekəl mɔ.

⁵ Kanu kənasoŋ fe Abraham ke atɔf ŋaŋe, ali dəkəcəmbər kəcək, mba kənaleke ko temer kədəsoŋ ko ŋi kəbəp kəbənda ka dokom dɔn ko nkɔn eŋcepər-ε, mba tem tatɔkɔ ta entayɔ wan-ε. ⁶ Ko Kanu kaloku Abraham nte: «Kəbənda ka dokom dam kəndeyi decikəra atɔf ŋɔlb-ma. Andekɔ-cəmbər ŋa di dacar, patɔrəs ŋa meren masar maŋkələ (400). ⁷ Mba afum aka atɔf ŋaŋkɔ ŋandekɔ-cəmbər ŋa dacar mɔ, in' endekɔ-bocər ŋa kiti. Ko teŋcepər-ε, ŋandewur ŋadekor-kor im nɔk kəfo kaŋke.» †

⁸ Nte tatɔkɔ teŋcepər mɔ, ko Kanu kəŋcaŋəs kiyi kɔn tetin ko Abraham, ti tɔyɔne kəmeŋkərne ka kəkəŋc arkun. Ti disre ko Abraham oŋkom Isiyaka, k'əŋkəŋc ko tataka tɔn ta camət-maas. Itɔ Isiyaka enayɔ sɔ Yakuba, ko Yakuba tɔyɔ sɔ ti awut tɔn arkun wəco ko merəŋ, aŋe ŋayɔne cas ca cusuŋka wəco ko merəŋ ca Yisrayel mɔ.

⁹ Nte atem asu, awut a Isiyaka, ŋanayɔne wəŋc kəŋan Isifu kəraca mɔ, ko ŋaŋcaməs ko nte tɔŋsoŋe pakekəre ko Misira mɔ. Mba Kanu kənayi ko Isifu, ¹⁰ kənayac ko pəcuca fəp. Kanu kəŋc-mar Isifu, kəc-sɔŋ ko kəcəre kəkɔt nde Firawona wəbe ka Misira fɔr kiriŋ. Firawona enasoŋ Isifu dekiriŋ da Misira ko da kəlb kɔn disre fəp mɔ.

¹¹ Ko dor dɔpɔŋ dende deyi Misira fəp ko atɔf ŋa Kanahan. Pəcuca pənabek, atem asu ŋaŋc-sɔtɔ fe yeri.

¹² Ko Yakuba ende pəne a cəgbay cəyi Misira, k'osom tɔkɔkɔ-cɔkɔ awut tɔn aŋe ŋantəŋne atem asu mɔ. ¹³ Ta merəŋ, ko Isifu owurərne awəŋc tɔn, nte tɔ ko Firawona

tɔtɔ kəcəre oŋ akomene a Isifu. ¹⁴ Ko Isifu osom awəŋc tɔn a pakere ko kas Yakuba, kələkene ka afum tɔn fəp, aŋe ŋaŋc-bəp afum wəco camət-merəŋ ko kəcəmət (75) mɔ. ¹⁵ Ko Yakuba ontor atɔf ŋa Misira. Difo enafi, ko atem asu aloma. ¹⁶ K'əŋkekəre cəbel cəŋan Səkem, k'əŋko pawup nde kufu nke Abraham enawaye pasam nɔk kusuŋka ka Hamɔr kəyi mɔ.

¹⁷ Tem nte pənamar a Kanu kəlas temer nte kənaleke Abraham mɔ tenalɔtərne. Ko dokombəra dəmbək, ko afum ŋaŋla oŋ kəla dəm Misira, ¹⁸ haŋ ko wəbe wəlbma ender pənde dəbe da atɔf ŋaŋkɔ nwe enatɔ-cəre Isifu mɔ. ¹⁹ Wəbe wəkakɔ ender pəc-nempəs, pəc-tɔrəs atem asu. K'ende pəsɔŋe ŋa kəsak cənaka cəŋan, nte tɔŋsoŋe ta akako ŋantam kəyi doru mɔ.

²⁰ Tem tatɔkɔ t' anakom Musa, nwe enabɔt Kanu kəŋəŋk mɔ. K'antəmpər ko yof maas nde kəlb ka kas disre, ²¹ mba nte tɔyɔ tenatɔyi mene kəgbal kɔn mɔ, ko wan ka wəbe ka Misira wəran efir ko, k'ɔŋko pədusum pəyɔ ko wan. ²² Kəcəre kəkɔt fəp k' aMisira k' anadusume Musa, k'ɔsɔtɔ fəŋɔntər dəmoloku ko dəmɔyɔ.

²³ Nte Musa tɔtɔ meren wəco maŋkələ (40) mɔ, k'ende pəcem-cəmne kəkɔ-nəŋk awəŋc aŋa, afum a Yisrayel. ²⁴ Ko Musa tɔŋko pətəŋne wəŋc wəkin wəka Misira pac-cakəra, k'əŋcəməne wəŋc wəkakɔ aŋc-tɔrəs mɔ. K'olukse ayek ŋa wəŋc, k'endif wəMisira. ²⁵ Ko Musa eŋcəm-cəmne a awəŋc aŋa ŋaŋtam kəc-gbəkəre a Kanu kəntam kəbaŋ ŋa ko ŋaŋcəme ko darəŋ-ε, mba ŋanacəre fe ti. ²⁶ Dɔckɔsɔk, ko Musa tɔŋko pəbəp aYisrayel merəŋ ŋac-sutene, k'eyac ŋa, k'olompəs ŋa daco. K'eyif ŋa: «Ta ake tɔ nəŋsutnene tantə-ε? Dəwəŋca dɔ nəyɔ!»

²⁷ Mba wəkɔ eŋc-cakəra wəŋc mɔ, ewen Musa pəc-yif: «An' tɔŋŋ' əm kəyɔne wəbe ko wəboc kiti səna daco-ε? ²⁸ Kədif' im ko məfaŋ ba, pəmɔ tɔkɔ məndifsa wəMisira mɔ?» ²⁹ Ko moloku mamɔkɔ mɔsɔŋe Musa kəyəkse, k'ɔŋko pənde decikəra atɔf ŋa Madiyaŋ. Difo enakom awut arkun merəŋ.

³⁰ Nte meren wəco maŋkələ meŋcepər (40) mɔ, ko melekə mowurər Musa nde tegberə ta tɔrɔ ta Turisnina dəmemer ma nəŋc nde deŋcmar dərəntəm mɔ. ³¹ Nte Musa enəŋk ti mɔ, ko pəŋciyanə ko kəŋəŋk ka tes təwəy-wəy tatɔkɔ, nte tɔŋc-cɔŋne kəkɔ-gbəkəre mɔ, ko dim da Wəbe Kanu dender ko: ³² «In' tɔf, Kanu ka atem am: Kanu ka Abraham, ka Isiyaka ko Yakuba!» Musa pəc-yikce, ta oŋwose sɔ kəgbətne di-ε.

³³ Ko Wəbe oloku ko: «Məwure cɔfta cam dəwəcək, bawo kəfo kaŋko maŋcəme mɔ, kəfo kəcempi ko. ³⁴ Inəŋk pəcuy pa afum em aŋe ŋayi Misira mɔ, ine kəgbis kəŋan: Intor ideyac ŋa. Ndekəl oŋ, məder isom əm Misira.»

³⁵ Musa wəkakɔ ŋanace a ŋac-loku: «An' tɔŋŋ' əm kəyɔne wəbe ko wəboc kiti səna daco-ε?» Nkɔn Kanu kənasom pəyɔne wəbe ko wəyac, kəberene ka melekə mme menawurər ko nde dərəntəm mɔ. ³⁶ Nkɔn Musa enawurəne aYisrayel Misira pəc-yɔ mes məwəy-wəy ko

† Dəkəcop 15:13-14

megbekare ma Kanu, nde kaba Kayim ko nde dategberere, meren mme waco mankale (40) disre.

³⁷ Nkon Musa wakako yati enaloku aYisrayel: «Kanu kanderere nu sayibe pamu ina, nwe kandererek-yek awerj anu daco ma, pasom ko nno nayi ma.» ³⁸ Nkon Musa, nte afum njanalokane nde dategberere ma, nkon enayone so wacererene moloku atem asu daco ko meleke mme monj-lok-lokar ko nde datar ta Turisnina ma. K'asata moloku meyi wayen, nte tarjone sacere mi ma.

³⁹ Atem asu nanafan fe kacankal ko, ko jawenas ko. Nanacem-cemne dabakac kaluksarne Misira. ⁴⁰ Ko atem asu naloku Aruna, «Malompase su meranja, mme mendesole su ma, bawo Musa nwe owurere su Misira ma, sarjere fe nte asata ko ma.» ⁴¹ Mata mamako, ko nalompas teranja ta tura, ko nalone nno teranja kirin, ko jamboc kasata yebac ya waca wanjan. ⁴² Mba ko Kanu kamber ja kumunt, ko kasake ja kakor-koru ca ya darej. It' arji ti buk ba sayibe-e disre:

«Nana aka Yisrayel,
meren waco mankale (40) mme narjererene dategberere ma, in' o narj-dife sem kalone disre ba?

⁴³ Nnakekare abal ja teranja ta Malak ko teranja ta kas ka kanu konu Refan. Nnapat meranja teta kac-tontene ka mi for kirin! Ti disre kakekare nu k' inder decikara Babilonj tadarar.»

⁴⁴ Atem asu nanay dendo dategberere abal ja sede nje anamerj walake wa masar nwe Kanu kanacice Musa ma. Tatko to welok-lokar ka Musa enaloku ko a payo, a jawurere ko njako enanerj ma. ⁴⁵ Nte atem asu nasata ji ma, ko narjekere nde atar nje Kanu kanabelas afum for yanjan kirin ma. Yosuwe payone ja wakirin. Abal narjko nenayi di harj tem ta Dawuda. ⁴⁶ Ko Dawuda asata kamar ka Kanu, k'ontola so kasarj ko kafe nke narjokambere Kanu ka Yakuba dakayi ma.

⁴⁷ Mba Sulemany enader palo kalo kanjo.

⁴⁸ Mene nte Wabe waka darej asatawose kayi paka disre mre kaca ka fum kalompas ma, pamu toko sayibe saloku ti ma:

⁴⁹ «Wabe oloku:
«Kom kayone dacom dem da debe,
ko antar njayone dakambere dem wacak.
Ake kalo ko nayi kacambere em-e?
Kafe kare k' inde ic-nesam-e?

⁵⁰ Bafu kaca kem kalompas mame far ba?»

⁵¹ Nana afum atari larjas, ayu bakac pamu bilakoro! Harj mako nana nayi kawenas Amera Necempi ja Kanu pamu atem anu! ⁵² Sayibe sare atem anu nanat-tarjere? Nnadif arje nananurkene kacam kader ka Wolompu nwe nana nasarj on a ko andif ma. ⁵³ Nana arje nasarj sariye sa Musa nse meleke ma Kanu menaloku ko ma, mba nankatene fe si, namerjkarne fe so si.»

Kadif ka Etiyen

⁵⁴ Nte Etiyen onj-lok-oku ma, afum ako narj-ne moloku mamako ma, pananarjane katele ja harj narj-narjere sek nno eyi ma. ⁵⁵ Mba Amera Necempi ja Kanu narj-bac Etiyen daris. K'engbatne kom, k'enerj nno da debeki da Kanu, Yesu pacame kaca kon katat. ⁵⁶ K'oloku: «Inarj kom kagbite, Wan ka fum pacame kaca katat ka Kanu!»

⁵⁷ Ko afum arje narjkule-kule pararj, ko nasurjone larjas, ko jawetne far fanjan kaku-bar Etiyen. ⁵⁸ Ko jambelas ko harj ko jawurere ko dare, ko narjcasas ko masar. Atarjere aka ti nanaboc suma sarjan sa karon watarj datar, nwe arj-we Sol ma.

⁵⁹ Nte narj-cacas ko ma, ko Etiyen ontola pac-oku: «Wabe Yesu, mabarj amera nem.» ⁶⁰ Nte to ko Etiyen arjar suwu, k'onjkule-kule: «Wabe, ta masarsar ja kiciya kanje!» Nte elip kaloku tatko ma, k'engbin kifir.

8 Sol enawose kadif ka Etiyen.

Sol narj-tarj kalokane ka alarj Yesu

Dakar dadako d' anacop katras kalokane ka alarj Yesu dendo Jerusalem. Ko alarj far fanjan nasamaser nde tarj ya Yude ko Samari, mene asom a Yesu. ² Ko afum alomp aloma jawup Etiyen, ko jambok ko bel-bel.

³ Ko Sol nkon eyefe katras ka kalokane ka alarj Yesu, pac-bere dawalo wanjan, pac-wurere ja, pac-sumpar arkun ko aran, pac-ber ja dabili.

Filip kacam kon moloku matat atar ja Samari

⁴ Alarj arje nanasamaser ma, narj-cam moloku matat mofa far mme narj-cerar ma. ⁵ Filip nwe enator dare da Samari ma, narj-cam teta *Krist*, nwe Kanu kayek-yek kayone Wabe ma. ⁶ Kanay k'afum katarjere disre narj-cankal bel-bel toko Filip onj-oku ma, nte narj-ne ko narj-narj so megbekere ma Kanu mme narj-yo ma. ⁷ Yurj yelec narj-kule-kule kawur afum alarem daris aka dare dadako. Anatames atorar ko afum alarem ako nanafi wacak ma. ⁸ Ko rabotu narj-pemberere dare da Samari.

⁹ Warkun waloma enayi di pac-we ko Simarj. Enawon dare dadako, payone dure, pac-sarjere aka Samari cusu kawos, pac-wene so fum wararj. ¹⁰ Afum far, kayefe wanfet harj wabeki nanalelas ko, narj-oku: «Fum wakawe yarjone fanontar fa Kanu, fanontar fako arje «Fararj ma.» ¹¹ Nanacame ko dararj, bawo enawon kawos ja cusu teta dureya don. ¹² Mba nte nanalarj moloku ma Filip, nwe narj-cam moloku matat ma debe da Kanu ko tewe ta Yesu Krist ma, k'angbat arkun ko aran daromun. ¹³ Ko Simarj nkon yati elarj moloku ma Filip, k'owose kagbat daromun. K'engame Filip datarj tem far. Nte Simarj enarj megbekere ko mes mewey-wey ma Kanu mme narj-yi ma, ko kusu kawos ko.

¹⁴ Nte asom a Yesu njanayi Yerusalem ko njane a aka Samari njawose toloku ta Kanu mo, ko njasom Piyer ko Sarj keko di. ¹⁵ Nte Piyer ko Sarj njantor dare da Samari mo, ko njantolane na nte tɔɔɔɔɔ njasɔɔɔ Amera Njecempi na Kanu mo, ¹⁶ bawo hanj tem tatoko Amera Njecempi njentorɔɔɔ fe nwe o nwe kaɔɔɔna dɔɔɔdo. Mene kɔɔɔgbat dɔɔɔromun gbacɔɔɔrɔm ko njanasɔɔɔ tewe ta Yesu Krist. ¹⁷ Awa Piyer ko Sarj njandenɔɔɔ na waca, ko njasɔɔɔ Amera Njecempi na Kanu.

¹⁸ Nte Simɔɔɔ enanɔɔɔk a kaɔɔɔdenɔɔɔ kaɔɔɔ ka asom a Yesu gbacɔɔɔrɔm kanasɔɔɔ afum Amera Njecempi mo, k'ɔɔɔɔkɔɔɔ njanɔɔɔ pɔɔɔ-sam pɔɔɔ-loku: ¹⁹ «Nɔɔɔɔɔ im ina so katam! Nwe o nwe indedenɔɔɔ waca mo, wakayi pɔɔɔɔɔ Amera Njecempi na Kanu.»

²⁰ Mba ko Piyer oloku ko: «Kanu kasɔɔɔɔɔ mɔɔɔɔɔ ko pɔɔɔsam pam, bawo mɔɔɔɔɔm-cɔɔɔmne kasɔɔɔɔɔ pi kaɔɔɔpɔɔɔ ka Kanu! ²¹ Mɔɔɔna mɔɔɔɔ fe daka, mɔɔɔɔ fe tofokɔɔɔ nno tes tante disre, bawo abɔɔɔkɔɔɔ njam njolomp fe for ya Kanu kirij. ²² Mɔɔɔluskɔɔɔrɔne Wɔɔɔbe Kanu, mɔɔɔletsene ko, mɔɔɔtola ko nte tɔɔɔɔɔ pɔɔɔnjɔɔɔnen' am mɔɔɔcɔɔɔm-cɔɔɔmne mɔɔɔɔɔ ma abɔɔɔkɔɔɔ njam mo, ko Kanu kawose ti-ɔ. ²³ Bawo inɔɔɔk fo mɔɔɔcɔɔɔm-cɔɔɔmne mɔɔɔɔɔ ma kaɔɔɔraca mentam am, ko katɔɔɔ-lomp kɔɔɔsekɔɔɔt' am.»

²⁴ Ko Simɔɔɔ oloku ko: «Nɔɔɔtolan' em Kanu Wɔɔɔbe, nte tɔɔɔɔɔɔɔ mame naloku mo ta tɔɔɔɔm o tɔɔɔɔm tɔɔɔɔt' em.»

²⁵ Piyer ko Sarj njancam nte njananɔɔɔk ko tɔɔɔko njanane teta Yesu mo, ko njalukus Yerusalem, njac-cam toloku tɔɔɔtɔɔ ta Kanu sadare salarɔm sa Samari.

Filip ko wɔɔɔrkun wɔɔɔɔɔ wɔɔɔka atɔɔɔf na Ecopi

²⁶ Mɔɔɔɔɔɔɔ ma Wɔɔɔbe mɔɔɔɔɔma mender nde Filip eyi mo moc-loku: «Mɔɔɔko ntende kaɔɔɔka-kɔɔɔtɔɔ, mɔɔɔsolne dɔɔɔɔɔ dey-er-yer nde denjyefe Yerusalem doc-tor Kasa mo.» ²⁷ Ko Filip eyefe katin, k'entas. Wɔɔɔrkun wɔɔɔɔɔ wɔɔɔka Ecopi enayi pabane ko. Nkɔɔɔn enatɔɔɔmpɔɔɔr kɔɔɔcɔɔɔmɔɔɔr-cɔɔɔmɔɔɔr ka daka da Kandas, wɔɔɔbera wɔɔɔka atɔɔɔf na Ecopi fɔɔɔ. Enader Yerusalem kaɔɔɔdekor-koru Kanu. ²⁸ Kalukus k'ɔɔɔɔɔ-nde ndɔɔɔɔɔn pɔɔɔnde pɔɔɔɔɔkɔɔɔne pɔɔɔn kaɔɔɔɔɔ, pɔɔɔ-karaɔɔɔ pɔɔɔɔɔ buk ba anjɔɔɔnabi Esayi. ²⁹ Ko Amera na Kanu njoloku Filip: «Mɔɔɔcɔɔɔɔɔ mɔɔɔɔɔtɔɔɔrɔne pɔɔɔɔɔkɔɔɔne mɔɔɔɔɔ.»

³⁰ Ko Filip eyekse kɔɔɔko dɔɔɔdo, k'ene wɔɔɔka Ecopi nwe pɔɔɔ-karaɔɔɔ buk ba anjɔɔɔnabi Esayi. K'eyif ko: «Mɔɔɔɔɔcɔɔɔre nte mɔɔɔyi kaɔɔɔkaraɔɔɔ mo ba?»

³¹ Ko wɔɔɔEcopi nwe oloku Filip: «Cɔɔɔke c' intam ti kaɔɔɔcɔɔɔre-ɔ, k'intɔɔɔɔɔ nwe entɔɔɔks' em mo?» K'oloku Filip a pɔɔɔɔɔre pɔɔɔnde ko kaɔɔɔsɔɔk pɔɔɔɔɔkɔɔɔne pɔɔɔn kaɔɔɔɔɔ.

³² Moloku ma kitabu mme njc-karaɔɔɔ mo menayɔɔne mme:

«K'anjekɔɔɔre ko dɔɔɔkɔɔɔdif pɔɔɔmo anjkesiya. Pɔɔɔmo anjkesiya njowut nje njɔɔɔtɔɔkule-kule wɔɔɔfon wɔɔka njɔɔɔ dɔɔɔtɔɔɔf mo, enawani fe kusu.

³³ Owose kaɔɔɔɔre kɔɔɔn banja, k'ambanɔɔɔr ko kanje kɔɔɔn. An' endetam kaɔɔɔm teta kaɔɔɔbɔɔnda ka dokom dɔɔɔn-ɔ? Bawo anim kiyi kɔɔɔn doru antɔɔɔf njane kaɔɔɔɔɔ.» †

³⁴ Ko wɔɔɔrkun wɔɔɔbane nwe eyifne Filip: «Jletsen' am, malok' im: Tes ta ana to sayibe saloku tante-ɔ? Ta nkɔɔɔn wɔɔɔsɔɔrka ba, ka fum wɔɔɔcuro?» ³⁵ Ko Filip elek moloku k'ɔɔɔɔɔɔɔ dɔɔɔmoloku ma kitabu mamoko, k'oloku ko toloku tɔɔɔtɔɔ ta Yesu.

³⁶ Nte njanasolne dɔɔɔɔɔ njac-ko mo, ko njanjko njabɔɔp dɔɔɔmun. Ko wɔɔɔrkun wɔɔɔbane oloku: «Domun do dande: Ak' endeyamɔs nj kɔɔɔgbat kem dɔɔɔromun teta Kanu-ɔ?»

^{†38} Ko Filip oloku a pɔɔɔcɔɔmɔɔɔr pɔɔɔɔɔkɔɔɔne, ko njantor dɔɔɔromun. ko Filip njgbat ko dɔɔɔromun teta Kanu. ³⁹ Nte njampe dɔɔɔromun mo, ko Amera Njecempi na Wɔɔɔbe Kanu njempene Filip. Ti disre, wɔɔɔbane wɔɔka Ecopi nwe enɔɔɔk fe ko so, k'osolne dɔɔɔɔɔ dɔɔɔn abɔɔkɔɔɔ njobotu disre.

⁴⁰ Ko Filip njko pɔɔɔnɔɔɔkne dare da Asot. K'oloku moloku moɔɔtɔɔ ma Kanu sadare fɔɔp nse njc-cɔɔpɔɔr mo, hanj k'ɔɔɔɔkɔɔ pɔɔɔɔɔr dare da Sesari.

Kanu kanjambɔɔr Sol dɔɔɔɔɔ dɔɔɔtɔɔ

(22:3-16; 26:9-20)

⁹ Tem tatoko Sol pɔɔɔ-cɔɔɔɔɔne kaɔɔɔdifɔɔɔt acepse a Wɔɔɔbe Yesu darɔɔɔ, k'ɔɔɔɔkɔɔ ndena wɔɔɔɔɔne wɔɔɔɔɔ wɔɔka kaɔɔkɔɔ kaɔɔɔɔɔ ka Kanu. ² Ko Sol ewer wɔɔɔɔɔne wɔɔɔɔɔ reka teta wɔɔɔ wa dɔɔkɔɔtola Kanu da aSuyif nde Damas, nte tɔɔɔɔɔɔɔ k'embɔɔp di akin akin-ɔ, pɔɔɔɔɔne arkun pɔɔɔɔɔne aran anje njancɔɔme dɔɔɔɔɔ da Yesu darɔɔɔ mo, pɔɔɔtam kasumpɔɔr na pɔɔkɔɔkɔɔre Yerusalem. ³ Dɔɔɔɔɔ Sol enayi pɔɔɔ-cɔɔɔtɔɔrɔne dare da Damas, gbɔɔɔɔɔcana baboko ko pɔɔ-mot pɔɔɔɔɔfe dɔɔkɔɔm, ko pɔɔɔɔɔɔɔ pɔɔɔwanjkaɔɔra mɔɔe pɔɔnakel ko mo. ⁴ K'entempene dɔɔntɔɔf. K'ene dim nde denayif ko: «Sol! Sol! T' ake to mantɔɔrɔs em-ɔ?» ⁵ Ko Sol eyif ko, «Wɔɔbe, mɔɔna an' cɔɔɔ-ɔ?»

«Ina, Yesu iyɔɔne, nwe mɔɔyi kaɔɔɔrɔs mo. ⁶ Mba mɔɔɔɔfe, mɔɔberɔe dare, anjko-lok' am tɔɔko pɔɔmar mɔɔɔ mo.» ⁷ Ko arkun anje njanasol ko nkɔɔɔn Sol mo njancɔɔme, ta njantam kaɔɔkɔɔ-loku-ɔ kanese disre, njac-ne dim mba ta njanjɔɔkɔɔ fum-ɔ. ⁸ Ko Sol eyefe dɔɔntɔɔf pɔɔmepi for, mba ta njnɔɔɔkɔɔ paka o paka-ɔ. K'asumpɔɔr ko kaɔɔka, k'ambɔɔsɔɔne ko dare da Damas. ⁹ K'eyi di mata maas ta njnɔɔɔkɔɔ-ɔ, cɔɔɔɔɔ di peri, cɔɔɔmun.

¹⁰ Dɔɔdo dare da Damas wɔɔcɔɔpse wɔɔka Wɔɔbe Yesu darɔɔɔ wɔɔɔma enayi di pɔɔ-c-we ko Ananiyas. Ko Wɔɔbe oloku ko kanɔɔɔkɔɔ disre: «Ananiyas!»

K'owose: «Iyi nno, Wɔɔbe!»

¹¹ Ko Wɔɔbe Yesu oloku ko: «Mɔɔko dɔɔɔɔɔ dɔɔkɔɔ anje <Dolompu> mo, mɔɔko mɔɔten nde kaɔɔkɔɔ ka Yudas fum wɔɔko anjwe Sol mo, wɔɔka dare da Tarɔs cɔɔɔne. Bawo ontola Kanu, ¹² ko Kanu kanamentɔɔr ko kanɔɔɔkɔɔ disre fum nwe anjwe Ananiyas mo pɔɔberɔr ko. K'endenɔɔɔr Sol waca, nte tɔɔɔɔɔɔɔ ko so kanɔɔɔkɔɔ mo.»

¹³ Mba Ananiyas olukse: «Wɔɔbe, inene afum alarɔm njac-lɔm pɔɔɔɔɔ mɔɔe fum wɔɔkako cɔɔɔ afum am acempi nde Yerusalem mo. ¹⁴ Nno kafo kanje yati ko alɔɔɔne

† Esayi 53:7 †† Yecicas yɔɔɔma anjdenɔɔr moloku mɔɔɔɔma: Ko Filip oloku: «Ko malarɔ abɔɔkɔɔ njam fɔɔp-ɔ, santam ti.» Ko wɔɔEcopi wɔɔbane oloku: «Ina a Yesu Krist cɔɔɔne Wan ka Kanu.»

apɔŋ aSuyif ŋanawure Sol a padesumpɔr nwe o nwe ombɔŋc tewe tam ma.»

¹⁵ Mba ko Wɔbe oloku Ananias: «Mako! Bawo fum wakako paka po mpe inayek-yek kakotene tewe tem nno abe a tɔf ya doru ko aka Yisrayel for kirin ma. ¹⁶ Ina yati in' endementar Sol pacuy fɔp pɔko pamar pade-cepɔrene teta tewe tem ma.»

¹⁷ Ko Ananias zɔko. Nte embɔp kɔlb kanjo ma, k'em-berɛ, k'endenar Sol waca. K'oloku: «Sol Wɛŋc im, Wɔbe Yesu, nwe enawurɔr am nde dɔpo nde manasolne mader Damas ma, osom im nte tɔŋɔŋ' am so kɔnɔŋk, a malarɛ so Amera Njɛcɛmɛpi ŋa Kanu ma.» ¹⁸ Gbɔŋcana babɔko, ko ca yɔŋkɔŋɛ ko dɔfor pɔmo wokwok, ko for yɔn yɛntam so kɔc-nɔŋk. Ko Sol eyefe, k'ɔsɔtɔ kɔgbɔt dɔromun teta Kanu. ¹⁹ Nte elip kadi yeri ma, k'ɔsɔtɔ so fɔnɔntɔr.

Sol kacam kon toloku ta Kanu dare da Damas

Ko Sol encepɔrene mataka moloma ko acɛpse a Wɔbe Yesu ako ŋanayi dare da Damas ma. ²⁰ K'eyefe kacam katina dɔwɔlb wa dɔkɔtola Kanu da aSuyif, pɔc-loku a Yesu Wan ka Kanu zɔkɔne. ²¹ Ko pɔŋciyanɛ afum fɔp aŋɛ ŋaŋc-ne polok-loku pa Sol ma, ko ŋayif: «Bafɔ nkɔn nde Yerusalem enj-c-faŋ kɔmɔlɔk aŋɛ ŋaŋc-bɔŋc tewe tantɛ ma ba? Bafɔ kɔsumpɔr kɔŋan k'ɛnaderɛne nno, pɔkekɔre ŋa nde aloŋne apɔŋ ŋayi ma ba?» ²² Mba Sol pɔc-yɔ kɔyo dɔm kɔtam pɔc-sɔŋɛ aSuyif aŋɛ ŋanayi dare da Damas ma kɔciyanɛ, kɔc-mentar a Yesu zɔkɔne Krist, wɔbe wɔyek-yek wɔka Kanu.

²³ Nte mataka moloma menjepɔr ma, aSuyif aŋɛ ŋanayi Damas ma ŋantɔŋne kɔnim ka Sol. ²⁴ Ko Sol ende pɔcɔre tetɔŋne taŋan. ASuyif ŋaŋc-bum dan ko pibi dɔkɔwɔr da dare nte tɔŋɔŋɛ ŋatam kɔnim ko ma. ²⁵ Mba pibi papɔko ko acɛpse a Wɔbe Yesu darɔŋ ŋambɛr ko dɔkɔsaksaka, ko ŋayokɛne ko damba da sanja sa dare darɔŋ.

Kayi ka Sol Yerusalem

²⁶ Nte Sol embɛre Yerusalem ma, k'ɛŋsɛp kɔnɔŋkɔlɛne acɛpse a Wɔbe Yesu darɔŋ. Mba fɔp fɔŋc-nɛsɛ ko, ta ŋalan a nkɔn so zɔkɔne wɔcɛpse wɔka Yesu darɔŋ-ɛ.

²⁷ Mba ko Barnabas ɛlɛk ko, ko ŋaŋko nde asom a Yesu ŋayi ma. Ko Barnabas zɔlmɔr ŋa nte Sol enanɔŋk Wɔbe Yesu dɔpo, a ko Yesu olok-lokɔr ko ma, ko nte tewe ta Yesu kɔnasɔŋɛ ko kɔbanɔse ma. ²⁸ Sol zɔŋc-ko pɔc-der ko ŋa dɔndo Yerusalem pɔc-lok-lokɛ kɔlanj disre tewe ta Wɔbe Yesu. ²⁹ Sol pɔc-lok-loku, pɔc-gbɛkɔlɛne ko afum aKresi, mba, ŋa so, ŋac-ten kɔnim ko. ³⁰ Nte awɛŋc alanj ŋaŋcɔre ti ma, ko ŋasɔŋɛ Sol kɔtor Sesari, k'ɛlɛk dɔpo k'ɔŋko dare da Tarɔs.

³¹ Kɔlonkanɛ ka alanj Yesu a atɔf ŋa Yude, atɔf ŋa Kalile ko atɔf ŋa Samari, ŋa fɔp ŋanayi pɔforu disre. Alanj Yesu ŋaŋcɔpɔsɛne bɔkɔc, ŋayinɛ kɔnesɛ ka Wɔbe Kanu disre. Amera Njɛcɛmɛpi ŋa Kanu ŋɛŋc-marɔs kɔlonkanɛ ka alanj Yesu, ti disre ŋaŋc-la kɔla dɔm.

Kɔtamɔs ka Eney

³² Piyer nwe enj-c-cepɔr sɔdare sasɔko fɔp ma, ɛnader pɔtor so ndena afum acɛmɛpi aŋɛ ŋanandɛ dare da Lida ma. ³³ K'ɔŋko pɔbɔp di fum nwe aŋc-we Eney ma, ta zɔkɔt-ɛ, pɔfɔntɔre debik meren camɔt-maas disre. ³⁴ Ko Piyer oloku ko: «Eney, Yesu Krist ɛntamɔs am! Mɔyefe mɔna wɔsɔrka mɔnɛp abik ŋam!» Gbɔŋcana babɔko k'eyefe, k'ɛŋcɔmɛ. ³⁵ Nte aka Lida ko aka Sarɔŋ fɔp ŋanɔŋk ko ma, ko ŋaŋkafɔli mera yanjan nno Wɔbe Yesu eyi ma.

Kɔyɛkti ka Tabita defi

³⁶ Wɔran wɔcɛpse ka Wɔbe Yesu darɔŋ wɔlboma ɛnayi dare da Yope, pac-we ko Tabita. Kusu kɔŋan disre aŋc-we ko so Dorkas, ti tɔkɔne «were». Wɔran wakako zɔŋc-yɔ mes mɔtɔt melarɔm, ko kɔmar. ³⁷ Mata mamɔko disre, k'ɛfɔntɔre docu, k'ɛfi. K'ambike kɔbel kɔn, k'ampɛne ki nde dukulɔ da kɔlb dareŋc. ³⁸ Nte acɛpse a Wɔbe Yesu darɔŋ ŋane a Piyer eyi Lida nde dɔlbɔtɔrne dare da Yope ma, ko ŋasom arkun merɔŋ kɔko-lɛtsɛne ko: «Ta mɔwon kɔcɛpɔr nde ndorosu.»

³⁹ Ko Piyer eyefe ko ŋaŋko ko asom aŋɛ merɔŋ. Nte ŋambɛre ma, k'ampɛne ko nde dukulɔ da kɔlb dareŋc. K'acɔbokɔra fɔp ŋander ŋabɔp ko ŋac-bok, ŋac-mentar ko sɔbrumus ko yamos nyɛ Dorkas ɛnalompɔs nte ɛnayi ko ŋa ma.

⁴⁰ Ko Piyer owurɛne afum fɔp nde doru, k'ɛŋcɔp suwu, k'ontola Kanu tetɔn. Nte elip ma, k'ɛŋkafɔle nde kɔbel kɔyi ma, k'oloku: «Tabita, mɔyefe!» Awa ko Tabita ɛmɛpi for, nte ɛnɔŋk Piyer ma, k'eyefe, k'ɛnde. ⁴¹ Ko Piyer zɔŋɔ ko kɔca, k'eyɛkti ko. K'ewe afum acɛmɛpi ko acɔbokɔra, k'ɛmentar ŋa Tabita pɔyi wɔyerɔ. ⁴² Ko aka dare da Yope fɔp ŋaŋcɔre ti, ko alarɔm ŋaŋcɔp kɔlanj Wɔbe Yesu. ⁴³ Ko Piyer eyi dare da Yope mataka melarɔm, ndena Simɔŋ wɔlboma nwe enj-c-bɔc kata ma.

Kɔwe ka Piyer ndena Kɔrneli

10 Wɔrkun wɔlboma ɛnayi Sesari pac-we ko Kɔrneli, pɔyɔne wɔbe ka kɔgba ka asɔdar tasar tin (100). Kɔgba kanjo k'aŋc-we «Kɔgba Itali.» ² Nkɔn ko aka kɔlb kɔn disre fɔp ŋaŋc-nɛsɛ Kanu, ŋacɔmɛ tɛfaŋ ta ki darɔŋ. Ko Kɔrneli zɔŋc-yɔne afum nɔnɔfɔr, pɔc-tola Kanu tɛm fɔp. ³ Dɔsɔk dɔlboma dec dɔrɔfɔy, k'ɛnɔŋk pɔsoku pɛs kɔnɔŋk disre, mɛlɛkɛ ma Kanu moloma mɛbɛre nde kɔlb kɔn disre, ko mewe ko: «Kɔrneli!»

⁴ K'ɛŋgbɔtne mi, ko kɔnesɛ kɔyi ko, k'eyif mi: «Acɔke Wɔbe?»

Ko mɛlɛkɛ mamɔko moloku ko: «Motola mam ko kɔyɔne kam afum nɔnɔfɔr, mes mamɔko fɔp mɛmɛpe nde Kanu for kirin, ko kɔŋcɛm-cɛmne mi. ⁵ Mɔsom oŋ afum dare da Yope ŋakɔwen' am fum wɔlboma nwe aŋwe Simɔŋ ma, pac-dɛŋɔr ko tewe ta «Piyer». ⁶ Ndena Simɔŋ wɔlboma eyi, wakako wɔbɔc kata zɔf, kɔlb kɔn kɔyi kɔba kɔsɔk.»

⁷ Nte meleke mamɔkɔ menalok-lokɔr kɔ mɔ mɛ-nadelukus, kɔ Kɔrneli ewe amarəs ɔn merəŋ kɔ wəsɔ-dar wəcəme mefaŋ ma Kanu darəŋ wəɔma aŋe ŋanayi kɔ dəntɔf mɔ. ⁸ Nte Kɔrneli elip kəɔmər asɔdar ɔn mes mɔkɔ menacepər nkɔn kɔ meleke daco mɔ, k'osom ŋa Yoƿe.

⁹ Dɔckɔɔk, nte ŋanayi dɔpɔ, a ŋac-lɔtərne dare da Yoƿe mɔ, kɔ Piyer empese aker ŋa kəɔ kɔn kakəronj kəɔ-tola Kanu, tenatəŋne dan dɛc-bəp. ¹⁰ Kɔ dor dɔyɔ kɔ, k'efan kədi yeri. Təm tɔkɔ anayi kəɔmpəse kɔ yeri mɔ, kɔ kənəŋk kənder kɔ. ¹¹ K'ənəŋk kɔm kəgbite, paka pɔɔma mpe penawurene kɔ manta mɔɔŋ mme anasumpər moŋkubut maŋkəle mɔ, montor haŋ kɔ mefəntərə dəntɔf. ¹² Sem dokom fəp yənayi manta mamɔkɔ disre, kəyefe sem ya wɛcək maŋkəle, yeliŋe-liŋe haŋ kəbər bemp ya dareŋc. ¹³ Kɔ dim dɔɔma doloku kɔ: «Piyer, Məyefe, mədif, məsɔm!»

¹⁴ Kɔ Piyer oloku: «Ala Wəbe! Tɔɔm o tɔɔm tentasɔŋe f'em kəsɔm paka mpe sariye səmɔne mɔ.»

¹⁵ Ta merəŋ kɔ dim nde dolok-lokɔr kɔ sɔ: «Paka mpe Kanu kəcempəs mɔ, ta mənə məyik-yikəs pi.»

¹⁶ Kɔ teyi kəmaas, pəwon fe k'ampene dəkɔm manta mamɔkɔ menayɔ sem mɔ.

¹⁷ Kɔ tedisre ta kənəŋk kaŋkɔ teyi Piyer yama-yama. Təm tatɔkɔ tɔ asom a Kɔrneli, nte amentər ŋa kəɔ ka Simɔŋ mɔ, kɔ ŋaŋkɔ ki nde dəkusɔŋka. ¹⁸ Kɔ ŋawe, kɔ ŋayif kɔ pəyɔne fɔ kəɔ kaŋkɔ kɔ Simɔŋ nwe andeŋər tewe ta «Piyer» mɔ eyi-ɛ.

¹⁹ Nte Piyer eyi kəcem-cemne tedisre ta kənəŋk kɔn mɔ, kɔ Amera ŋa Kanu ŋoloku kɔ: «Arkun maas ŋayi nde dabanjka ŋac-ten əm. ²⁰ Mətor, nəsol nəkɔ kɔ ŋa, ali kənese ta kəy' im, bawo In' osom ŋa.»

²¹ Kɔ Piyer ontor k'eyif arkun aŋe: «Ina nənten, ta ake tɔ nənderene nkɔ-ɛ?»

²² Kɔ ŋaloku kɔ: «Kɔrneli, wəbe wəka asɔdar tasar tin (100), fum wəɔmpu pəc-nese Kanu, nwe aSuyif fəp ŋaŋcərə dɔtɔt dɔn akɔ ŋaloku mes mɔn mɔtɔt mɔ, ndɔrɔn Kanu kəsom meleke mosoku, a pəsak su sədew' am pəɔ-cəŋkəl' əm nte pəmar məloku kɔ mɔ.» ²³ Awa kɔ Piyer emberse ŋa dɛker, k'ɔɔŋ ŋa dəkəyi.

Dɔckɔɔk kɔ Piyer eyefe, k'ɔŋkɔ kɔ ŋa. K'awəŋc alaŋ a dare da Yoƿe alɔma ŋaŋcəmbər kɔ. ²⁴ Kɔ ŋambere Sesari dɔckɔɔk, Kɔrneli pəc-kar ŋa, k'ewe akomene ɔn alɔma nde ndɔrɔn kɔ anapa ɔn atɔt. ²⁵ Kəbere ka Piyer, kɔ Kɔrneli ɔŋkɔ pəfayne kɔ, k'entempene kɔ wɛcək dəntɔf. K'əŋcərə kɔ suwu. ²⁶ Mba kɔ Piyer eyekti kɔ, k'oloku: «Məyefe, ina sɔ fum iyɔne.»

²⁷ ŋayi kəɔk-loku kɔ Kɔrneli, k'embere k'embəp afum alarəm ŋalorjkanɛ. ²⁸ Kɔ Piyer oloku ŋa: «Nəŋcərə a amɔne aSuyif kəbɔt kɔ acikərə, kɔ pəyɔne fe ti-ɛ, pəbere ndɔrɔn. Mba Kanu kəmentər im a pəmar fe a pakule fum o fum a eyik-yik, kɔ pəyɔne fe ti-ɛ, pəmar fe sɔ a pakule fum o fum a ɔɔk fe fɔr ya Kanu kiriŋ. ²⁹ It' ɔɔŋe nte məsom a pakɔ-w' em mɔ, k'inder ali ta iŋcem-cemne-ɛ. Ndekəl iyif əm, T' ake tɔ məwen' em-ɛ?»

³⁰ Kɔ Kɔrneli oloku: «Tɔɔtɔ mata maŋkəle ic-tola nkɔ nderem, dɔfɔy dendeber. K'inəŋk fɔr yem kiriŋ wərkun wəɔma pəberne yamos yomotər-motər. ³¹ Kɔ fum wəkakɔ oloku: «Kɔrneli, Kanu kəmbaŋ kətola kam, k'əŋcem-cemne sɔ kəyɔne kam afum nkɔfɔr. ³² Məsom fum dare da Yoƿe pakɔ-wen' am Simɔŋ nwe andeŋər tewe ta «Piyer» mɔ, nde kəɔ ka Simɔŋ, wəbək kata, nwe kəɔ kɔn kəyi kəba kəsək mɔ.» ³³ K'isom katina fum, kɔ mənə məsɔtɔ abəkək ŋɔtɔt kəder. Ndekəl ŋe səyi fəp fosu Kanu fɔr kiriŋ, sədecəŋkəl moloku mɔkɔ Wəbe osom əm kəloku mɔ.»

Moloku ma Piyer ndena Kɔrneli

³⁴ Awa kɔ Piyer ɛlek moloku, k'oloku: «Kaŋce: Iŋcərə ŋe a Kanu kəyi fe kəsək kin. ³⁵ Mba afum fəp daco mənə nwe məŋnese Kanu, məcəme pəɔmpu darəŋ mɔ, Kanu kəmbaŋ əm. ³⁶ Kanu kənəkene aka Yisrayel toloku, pəc-loku ŋa moloku mɔtɔt ma pəforu mpe Yesu Krist eŋkərə afum fəp mɔ: Nkɔn ɔyɔne Wəbe ka afum fəp. ³⁷ Nənə nəŋcərə tɔkɔ teyi Yude fəp mɔ, Kalile tenacop, nte Saŋ enacam kəgbət dəromun mɔ. ³⁸ Kanu kənəbɔy Yesu wəka Nasaret Amera ŋecempi ŋe kɔ fənkɔntər. Nnkɔ o nkɔ eŋc-cəpər mɔ, ɔŋc-yɔ pətɔt, pəc-taməs afum fəp aŋe amera ŋelec ŋaŋc-tərəs mɔ, bawo Kanu kənayi kɔ nkɔn Yesu.

³⁹ Səyɔne atəŋne a mes fəp mme Yesu enayɔ nde atɔf ŋa aSuyif kɔ Yerusalem mɔ. Nkɔn nwe ŋananim, ŋacaŋ kɔ dəkətək mɔ, ⁴⁰ mba Kanu kənətimɔ kɔ tataka tɔn ta maas. Kɔ kəsɔŋ kɔ kəmentərne, ⁴¹ bafɔ nkɔ afum fəp ŋayi mɔ, mba nkɔ atəŋne mes aŋe Kanu kənənuŋkəne kəyək-yək, kɔ səna aŋe sənadi yeri, səmun kɔ nkɔn nte enayefe afi daco mɔ. ⁴² K'osom su kəloku afum, səmentər a nkɔn Yesu, nkɔn ɔ Kanu kəŋcəmbər kəyɔne nwe endeboce afum afi kɔ ayi wəyən kiti mɔ. ⁴³ Sayibe-e fəp sənaloku tetɔn: Nwe o nwe egbekər kəlaŋ kɔn Yesu mɔ, endesɔtɔ nde Kanu kəyi mɔ kəŋaŋne ka mes mɔn melec teta tewe ta Yesu.»

Atɔyɔne Suyif ŋasɔtɔ Amera ŋecempi ŋa Kanu

⁴⁴ Moloku mamɔkɔ mɔ Piyer enayi kəloku, nte Amera ŋecempi ŋa Kanu ŋenatorər afum akɔ ŋaŋc-cəŋkəl moloku mɔn mɔ. ⁴⁵ Cusu cənawos alaŋ a Kanu, akəŋc akɔ ŋanader kɔ Piyer mɔ, kənəŋk a kəpocə ka Amera ŋecempi kənəsaməsər kəbər haŋ acikərə aŋe ŋaŋtɔyɔne aSuyif mɔ, ⁴⁶ bawo ŋaŋc-ne ŋa kəkər-koru Kanu cusu c' acikərə.

Awa kɔ Piyer ɔŋgbəkərə: ⁴⁷ «Antam kəfatene kəgbət afum dəromun nkɔ akanje ŋasɔtɔ Amera ŋecempi pəmə səna mɔ ba?» ⁴⁸ K'oloku a pagbət akakɔ dəromun tewe ta Yesu Krist. Kɔ ŋaletseŋe Piyer kəyi dəndo mataka mɔɔma.

Piyer kəsəksər alan a Yerusalem mes məkə menacepər dare da Yope mə

11 Asom a Yesu kə awenç anə alan ane njanayi atəf nja Yude mə nane a acikəra, ane njanəyənə Suyif mə, njawosə toloku ta Kanu. ² Nte Piyer enape Yerusalem mə, kə afum ane anakənç mə njanəfə kənal kə, ³ njaç-loku: «Məmbərə ndena afum ane antəkənç mə, kə mənədi yeri kə nja, bawo aSuyif njanamənə ti!»

⁴ Awa kə Piyer eyefə kəlmər nja tin tin tin mes məkə menacepər mə: ⁵ «Ina, nde dare da Yope inayi, dəsək dadək ic-tola Kanu kə kənənç kənder im. Ti disre, k'in-ənç paka pələma pəc-tor powurənə kə manta pa-sumpər pi moŋkubut maŋkələ, kə pontor kəyefə dəkəm haŋ nno inayi mə. ⁶ Nte inagbətne pi disre mə, k'inənç səm ya wəcək maŋkələ, səm ya dop, yelinç-linç, kə bemp ya dəkəm. ⁷ K'ine sə dim doc-lok' im: «Məyefə Piyer! Mədif, məsəm.»

⁸ K'iloku: «Ala Wəbe! Tələm o tələm tənəsənə f'em kəber paka pətəcemp dəkusə, mpe Kanu kəmənə kədi mə.»

⁹ Kə dim nde dənçbəkərə sə kəyefə dəkəm: «Paka mpe Kanu kənçempəs mə, ta mənə mələkə pi kətə-cemp!»

¹⁰ Kə teyi kəmaas, pəwon fə kə ca nyə fəp yolukus sə dəkəm.

¹¹ Gbənçana babək, kə arkun maas ane anasom nde nderem kəyefə dare da Sesari mə, njaner njaçəmə dəkusənçka ka kəb kənç sənayi mə. ¹² Kə Amera Njəcemp iholok' im a səsol səkə kə nja, ali inese fə. Kə awenç asu anə alan camətətın ane njaçəm' em darənç, kə sənç səberə ndena Kərnəli. ¹³ Kə Kərnəli oloku su nte enanənç mələkə nde ndənç, kə moloku kə: «Məsom fum dare da Yope pakə wen' am Simənç, wəkə andənər tewe ta «Piyer» mə. ¹⁴ Nwə endelok' əm moloku mme mendeyac' əm, kəbər aka kəb kam disre fəp mə.»

¹⁵ Iyi kələk-loku, kə Amera Njəcemp nja Kanu nən-torər nja pəm nte njanətorər sənə sə dəkəcop mə.

¹⁶ Awa k'inçəm-cəmne toloku ta Wəbe nte enaloku: «Sən enagbətə afum domun, mba nənə Amera Njəcemp nja Kanu nja nənəsətənə kəgbət teta Kanu.» ¹⁷ Kə pəyənə fə kəpəç kin kayi kə njanəsətər Kanu pəm sənə ane səlan Yesu Krist mə-ε, anə inatam kəyənə-ε nte inçyamsər Kanu mə?»

¹⁸ Nte nane moloku mamək mə, kə bəkəç yontor nja, kə njançor-koru Kanu, njaç-loku: «Kanu kəsənç sə acikəra ane njanəyənə Suyif mə kətəm kəsəkər bəkəç, nte tənçənə njasətə tecepərəne doru nte Kanu kəfanç mə!»

Kələnçkanə ka alan Yesu nde dare da Antiyək

¹⁹ Nte andif Etiyən mə, k' ançop kətərəs afum alan kə tənçənə nja kəsəməsər. Almə njanəko atəf nja Fenisi, almə njaç Sipər, almə njaç haŋ Antiyək, njaç-lukse fə nwə o nwə sə toloku ta Kanu mənə aSuyif gbəcərəm.

²⁰ Afum akək dacə, almə njanayi, ane njanader dare da Antiyək kəyefə ka sədare sa Sipər kə Siren mə, njaç-

lok-lokər aka kusu ka Kresi, njaç-loku nja toloku tətət ta Wəbe Yesu. ²¹ Kəca ka Wəbe Yesu kənayi alan akək kəronç. Kə afum alarəm njaçənə alan, kə njançafəli bəkəç yanən nno Wəbe Yesu eyi mə.

²² Kə moloku mamək məmbərə kələnçkanə ka alan Yesu ka Yerusalem dələnçəs, k'asom Barnabas Antiyək.

²³ Kəberə kən di, nte enadenənç pətət kə pəbotu mpe Kanu kənayənə alan a Antiyək mə, kə pəmbət kə. K'ənç-binçər nja kəgbəkər ka Wəbe Yesu mərə yanən fəp kəlan disre. ²⁴ Barnabas fum wətət enayi. Kəlan kənayi kə dəbəkəç kə Amera Njəcemp nja Kanu njei kə sə darənç. Kə afum alarəm njaçəmə dənç da Wəbe Yesu darənç.

²⁵ Kə Barnabas çnç dare da Tarəs kələk Sol. ²⁶ Nte Barnabas enənç Sol mə, k'ənçkərə kə Antiyək. Teren tin camcam, njaç-tənçənə kələnçkanə ka alan, kə njançəkse kənay ka afum. Dəndo Antiyək, difə anacop təkək-çək kəwə açepse a Wəbe Yesu darənç «aka Krist.» †

²⁷ Mata mamək, kə adənç a Kanu almə njançor dare da Antiyək kəyefə Yerusalem. ²⁸ Wəkin enayi nja dacə paç-wə kə Akabus, k'eyefə, kə Amera Njəcemp njaçənç kə kədənç a dor dənçeyi doru fəp. Dor dadək dənader deyi təm nte Kələd enayənə wəbe ka təf ya Rom fəp mə. ²⁹ Kə açepse a Yesu njaçəm-cəmne kəfək teta kəmar ka awenç anə alan ane njanayi atəf nja Yude mə, nwə o nwə kə nte enatam kəfək mə. ³⁰ Itə njanayç: Kə njasom Barnabas kə Sol kəkenə ki abeki ane njanayi kələnçkanə ka alan a Yude mə.

Kədif ka Sak, kə kəber ka Piyer dəbili

12 Təm tətək tə wəbe wəka atəf Herodu enatəpsər afum alan almə wəca teta kətərəs kənən. ² K'endife Sak wənç ka Saŋ dakma. ³ Nte Herodu enanənç a mənç mənç mamək mənç-bət aSuyif mə, k'ənçəm-cəmne sə kətər Piyer wəca, nte tənçənə pəçənər kə mə.

Mataka ma kəsata kənç ka aSuyif mənayi: Kəsata ka çəcom çətənçkəl lebin. ⁴ Nte Herodu osumpər Piyer, k'əmber kə dəbili mə, k'ənçən çəgba maŋkələ ca asçdar kəbum kən, kəgba o kəgba kənayç asçdar maŋkələ. Enç-cəm-cəmne kəbəcər Piyer kiti fər ya afum fəp kirinç kə kəsata ka Pak kənçepər-ε.

⁵ Anç-bum Piyer dəbili, mba afum alan njaç-tolanə kə bel-bel nno Kanu kəyi mə təm fəp.

Kəwurə ka Piyer dəbili

⁶ Nte dəsək nde Herodu enaçəm-cəmne kəbəcər Piyer kiti dəmbər mə, pibi papək, pakote Piyer gbəkce mərəç, pəfəntərə pəç-dire asçdar mərəç dacə. Nde dəkumba, asçdar njanəcəmə sə dəndo njaç-bum bili.

⁷ Gbənçana babək, kə wəsom wəka dərənç, mələkə ma Wəbe, mender, kə pəmot pənçənə pəwançərə bili disre. Kə mələkə mme mentimi Piyer k'oc-sut-sut kə kəsək, kə moloku kə: «Məyefə katənə!» Kə gbəkce yənçənç kə dəwəca.

† «Kretyen,» itə tək kusu ka Kresi «kristianos», itə 'mentər çəBaka «awurənə a Krist.», pəyənə fə ti-ε, «aka Krist.»

⁸ Kɔ meleke moloku kɔ: «Məlek yamos yam, məberne cɔfta cam!» Kɔ Piyer ɔɔ mamɔkɔ fəp. Kɔ meleke moloku kɔ ɔɔ: «Məberne yi, məcəm' em darəŋ!» ⁹ Kɔ Piyer eŋcəme meleke mme darəŋ. Enacəre fe a kəmar ka meleke kanjɔ a kanje kɔ: kənəŋk ka dareŋc kɔ nkɔn enacəm-cəmne. ¹⁰ Nte ŋaŋcepər abum acɔkɔ-cɔkɔ kɔ aka mərəŋ mɔ, kɔ ŋambəp kumba ka fɛc nke kənatəfərne dare mɔ. Kɔ kumba kəŋgbite ki sərka fɔr yaŋan kirin, kɔ ŋawur, kɔ ŋasumpər dɔɔkɔ dɔɔma. Gbəŋcana babɔkɔ, kɔ meleke mesak Piyer.

¹¹ Nte pəndecərŋe Piyer mɔ, k'oloku: «Incəre oŋ a Wəbe osomna meleke mɔn, mede məban' im waca wa Herodu disre, kɔ pələc ɔkɔ aSuyif ŋanafaŋ em mɔ fəp.»

¹² Nte eŋcəre ti oŋ mɔ, k'ŋŋkɔ nde kəɔ ka Mari, iya wəka Saŋ, nwe aŋc-deŋər tewe ta «Mark» mɔ, nde afum alarəm ŋanaloŋkanə ŋac-tola Kanu mɔ. ¹³ Nte Piyer osut-sut kumba ka dəkəbere mɔ, kɔ wəyəcəra wəɔma pac-we kɔ Rodu, ɔŋcɔŋne kəɔ-cəŋkəl. ¹⁴ Kɔ Rodu eneɔpəl dim da Piyer, mba pəbotu disre eŋgbite fe kumba. K'eyekse kəɔ-loku afum aŋe ŋanayi dəkəɔ mɔ a Piyer ender, k'eŋcəme dəkumba.

¹⁵ Kɔ afum ŋaloku Rodu: «Məna məntamne fe!» Mba k'eŋgbəc a ɔkɔ oloku mɔ itɔ teyi. Kɔ ŋaloku: «Meleke mɔn kɔ!»

¹⁶ Piyer nkɔn pəc-sut-sut kəsut-sut dəm kumba. Nte ŋaŋgbite kumba kɔ ŋanəŋk Piyer mɔ, kɔ cusu cəwos ŋa. ¹⁷ K'olok-lokəre ŋa kəca a ŋacaŋk, k'ɔɔmər ŋa nte Wəbe owure kɔ dəbili mɔ. K'oloku: «Nəloku ti Sak kɔ awəŋc asu.» K'owur k'ŋŋkɔ kəfo kəɔma.

¹⁸ Nte dec dɔɔkɔ mɔ, kɔ pəyama-yama ɔɔkɔŋ peyi asɔdar dacɔ: Ake 'ɔɔkɔ Piyer-ε, Deke eyi-ε? ¹⁹ Kɔ Herodu osom a patən Piyer, mba ŋananəŋk fe kɔ. K'ombocər asɔdar akakɔ ŋaŋc-bum Piyer mɔ kiti, kɔ Herodu oloku a padif ŋa. Nte telip mɔ, kɔ Piyer eyefe atɔf ŋa Yude, k'on-tor dare da Sesari kəɔ-cəpərəne di tɛm ɔɔma.

Kəfi ka wəbe Herodu

²⁰ Herodu enayi kəyefərəne kɔ aka sədare sa Tir kɔ Sidɔŋ. Mba kətəŋne disre aka sədare sasɔkɔ ŋander ŋabəp Herodu. Nte ŋasəp kəsɔtər Bəlastus nwe enayɔne wətɔmpər ka mes ma dukulɔ dɔn kəwose kəy-ac ŋa mɔ, kɔ ŋantola wəbe Herodu pəforu, bawo nde atɔf ŋɔn difɔ yaŋan ɔŋc-ɔɔkɔ yeri.

²¹ Nte tataka taŋan tətəŋne tɛmbəp mɔ, kɔ Herodu ɛmberne yamos ɔɔn ya dəbe, pəndə nde aŋgbəŋcan ŋɔn pəc-lok-lokər ŋa. ²² Tɛm nte afum fəp ŋaŋc-kule-kule, a ŋac-loku: «Bafɔ dim da fum dɔ dandə, mba da kanu dɔ!» ²³ Gbəŋcana babɔkɔ kɔ meleke ma Wəbe mo-sut kɔ, bawo enayek-yekəs fe Kanu, kɔ yet ɔŋcɔp kəsɔm kɔ, k'efi.

²⁴ Toloku ta Wəbe tɛŋc-sam oŋ kəsam dəm tɔc-kɔ kirin.

²⁵ Barnabas kɔ Sol nte ŋalip kəkɔtəne kəsom kəŋan nde dare da Yerusalem mɔ, kɔ ŋalukus, ŋac-ləkene Saŋ, nwe aŋc-deŋər tewe ta «Mark» mɔ.

Ayek-yek Barnabas kɔ Sol kəkɔtəne ka moloku ma Kanu

13 Kəloŋkanə ka alaŋ Yesy aŋe ŋanayi dare da Antiyɔk mɔ, sayibe-e kɔ atəkse ŋanayi ŋa dacɔ: Barnabas, Simɔŋ nwe aŋc-deŋər tewe ta «Wəbi» mɔ, Lusiyus wəka Siren, Manahəŋ nwe anadusum kəfo kin kɔ Herodu wəbe wəka toɔc tin k'ayer atɔf kəmarŋkəle-ε, kɔ Sol. ² Dɔɔkɔ dɔɔma, nte alaŋ akakɔ ŋaŋc-kor-koru Kanu mɔ, ŋac-sun, kɔ Amera Nəcempɔ ŋa Kanu ŋoloku: «Nəcəmbər em kəsək Barnabas kɔ Sol, teta yebac ɔkɔ inawene ŋa mɔ.» ³ Nte alaŋ ŋalip kəsun kɔ kətola Kanu mɔ, kɔ ŋandenəpər Barnabas kɔ Sol waca, kɔ ŋasom ŋa.

Kəyi ka Barnabas kɔ Sol nde Sipər

⁴ Nte Amera Nəcempɔ ŋa Kanu ŋosom Barnabas kɔ Sol mɔ, kɔ ŋantor atɔf ŋa Selusi, dəndo ŋanalek abil kɔ ŋaŋcali kəɔ ka mokuru ma Sipər. ⁵ Nte ŋambere Salamin mɔ, kɔ ŋaŋcɔp kəlukse toloku ta Kanu nde kəɔ ka dəkətola Kanu da aSuyif. Saŋ enayi di pəc-mar ŋa.

⁶ Nte ŋaŋcali mokuru haŋ dare da Pafɔs mɔ, kɔ ŋambəp di fum wəwəŋke wəɔma pəc-wene sayibe, mba ta ɔɔkɔ si-ε. WəSuyif enayi, pac-we kɔ Bar-Yesu.

⁷ Wəwəŋke wəkakɔ ndena Serkus Polu enayi, nwe enayɔne wəkirin wəka sədare sa atɔf ŋaŋkɔ mɔ. Nkɔn Serkus Polu wərkun wəcempɔ domp enayi. K'ender k'ewe Barnabas kɔ Sol pəc-tən kənene ŋa toloku ta Kanu. ⁸ Elimas, itɔ tatɔkɔ «wəwəŋke» kusu kəŋan, eŋc-gbəkəl moloku ma Barnabas kɔ Sol, pəc-tən kəkafəli kəlaŋ ka wəkirin Serkus Polu. ⁹ Mba Sol, nwe aŋc-we ɔɔ Pol mɔ, Amera Nəcempɔ ŋeyi kɔ darəŋ, k'eŋgbətne Elimas. ¹⁰ Kɔ Sol oloku kɔ: «Məna wəkakɔ mələ mowul kɔ yem mɔ, wəka amera ŋelec, wəter pəlompu fəp, məfɔsak kəkafəli-kafəli səɔ sa Wəbe Kanu nse səlomɔp mɔ ba? ¹¹ Ndekəl kəca ka Wəbe kəy' əm kəroŋ: Wətəŋk məndeyɔne! Tɛm tendebəp, məndeyi ta mənəŋk pəwəŋkəra pa dec-ε.»

Gbəŋcana babɔkɔ kɔ fɔr ɔɔkɔ kɔ pafulu kɔ kubump kəwəkərne kɔ. K'eyefe kənana-nana pəc-tən kəca nke kəŋkɔsumpər kɔ kəsole mɔ. ¹² Nte wəkirin ka dɔɔkɔ enəŋk nte tenacəpər mɔ, k'ɔɔkɔne wəlaŋ. Metəkse mme enanene Barnabas kɔ Sol teta Wəbe mɔ mənabɔt kɔ dəbəkəc.

Pol kɔ Barnabas dare da Antiyɔk nde Pisidi

¹³ Nte Pol kɔ asol ɔn ŋayefe dare da Pafɔs mɔ, kɔ ŋayekti abela kəɔ ka Perke, nde atɔf ŋa Paŋfili. Kɔ Saŋ Mark eŋgbey ŋa, k'olukus Yerusalem. ¹⁴ Kɔ ŋayefe Perke ŋacəme dɔɔkɔ daŋan darəŋ haŋ Antiyɔk, atɔf ŋa Pisidi. Kɔ ŋaŋk kəɔ ka dəkətola da Kanu da aSuyif dɔɔkɔ da kəŋesəm, kɔ ŋandə. ¹⁵ Nte alip kəkaraŋ Tawurəta Musa kɔ Sayibe-e mɔ, kɔ abe a kəɔ ka dəkətola da Kanu nde

naloku Barnabas ko Pol: «Awehc su aha, ko nayo toloku tecapase abakac nte nahfan kaloku afum ma, naloku ti.»

¹⁶ Ko Pol eyefe, k'ondot kaca, k'oloku: «Arkun a Yisrayel, ko nana alapas ahe nahnese Kanu ma, nacarkal!
¹⁷ Kanu ka afum akanje, Kanu ka Yisrayel, kanayek-yek atem asu, ko kasohje na kala tem nte hanayi decikara Misira ma, ko Kanu kin karjko kawurene na atof hanjko fanontar fa kaca kon. ¹⁸ Ko kaleke na mes melac manan nde dategbere meren waco mankale (40). ¹⁹ Nte Kanu kanim afum a cusunja camat-merah nde atof na Kanahan ma, ko kasohje atof hanjko afum on nte tohsohe njyohne na ke ma. ²⁰ Mes mamako fap menawon meren masar mankale ko waco kacamat (450).

Nte tatoko tenjepar ma, ko Kanu kasohje na aboc kiti, ahe hanatampar debe da aka Yisrayel ma hanj kabap ka tem ta anjabi Samiyel. ²¹ Ko teyefe danda ko aka Yisrayel jawer Kanu wabe. Ko kasohje na Sawul wan ka Kis pyohne na wabe meren waco mankale (40). Fum waka kusunja ka Benjamine enayi. ²² Nte Kanu kafan Sawul ma, ko kasohje na wabe Dawuda, nwe Kanu kanaloke nte ma: «Inahk Dawuda wan ka Yisay, fum cof nwe sawurene bakac ma, injem-cemne a endeyo mefan mem fap.» †

²³ Kabanda ka dokombara da nkoh Dawuda, difo Kanu kanasohje kakom ka Yesu Krist kadeyone ka nwe endeyac afum a Yisrayel, pam ko nte kanasohje ti atem asu temer ma. ²⁴ Ta Yesu entader-e, San enacam kagbat daromon, nte tohsohe afum a Yisrayel fap nasarkar bakac yahan yetefarne Kanu ma. ²⁵ Nte San ehj-lapas yebac nye Kanu kanasom ko ma, ehj-yif: «Pecem-cemne ponu, an' iyohne-e? Nwe nahjem-cemne a nkoh iyohne ma, bafon nkoh iyohne de! Mba endeder tadarah tem nwe rantomar' im yati kasikale cofta dawecak ma.»

²⁶ Awehc im aha, nana awut aka dokom da Abraham, ko nana akoh nahnese Kanu ma, sana nj anakere toloku nte tendeyac su ma. ²⁷ Mba aka Yerusalem ko abe anan hanacare fe fum nwe Yesu enayohne ma. Nanagbekare fe so moloku ma sayibe-e mme ahj-karah dsoak o dsoak da kahjesam ma, mba hanader nalas moloku mamako nte hanabocar Yesu kiti ma. ²⁸ Nanasot fe nte o nte toko panamar a hadife Yesu ma, mba hantola Pilat kadif kon. ²⁹ Nte halip kayo mes fap mako anacic teton ma, ko hantore ko dakatok karpampal, ko hanjko jaboc ko dukufu. ³⁰ Mba Kanu kanayekti ko afum ahi daco.

³¹ Ko Yesu owurar mataka melarem akoh hanape ko nkoh kayefe Kalile kako ka Yerusalem ma. Na njayone oh ahe hanatarone kayefe ka Yesu ahi daco ma, na hantam so kalukse ti afum aloma.

³² Ko sana toloku toto tatoko to saloku nu: Temer mpe anasohje atem asu ma, ³³ Kanu kalase su ti bel-bel, sana dokomene daran, kayekti ka Yesu, pam ko toko ahjic ti Yabura Dawuda ya merahje disre ma:

«Wan kem mayohne,

† I Sam. 15:23

bawo in' okom am kayefe mako.»

³⁴ Kanu kanaloku a kadeyekti ko ahi daco, nte tohsohe ta oluksarne pate ma. It' enasohje paloku: «Indesohje un memer mosoku mme inasohje Dawuda ma, memer mme mayohne karje ma.»

³⁵ It' Kanu kalokene kaho kaloma Yabura Dawuda disre: «Mafodesak Wasoku wakam pate dukufu.» ††

³⁶ Dawuda nkoh enabac tefan ta Kanu detemp don disre, k'efantare k'efi, k'awup ko nde atem on kasak, k'ente dukufu. ³⁷ Mba fum nwe Kanu kanatimi ahi daco ma, nkoh enate fe.

³⁸ Awehc im aha, nacare ti: Teta nkoh Yesu t' ahjcame nu kahjanene ka kiciya, kiciya nke sariye sa Musa sanat-tam kasokas nu ma. ³⁹ Ti disre, nwe o nwe omboc kalah kon oh Yesu eyi ma, Kanu kandesokas ko.

⁴⁰ Nakembarne nte tohsohe mes mako sayibe-e nahjic ma ta mehap nu:

⁴¹ «Nahomahon nana afum ahe nahbotar kafani ma! Nanyi paciyane disre, nasole! Bawo ina kayo k'inder tes tohma kiyi konu doru karje disre,

tes nte nantodelah ko fum olok' un ti-e.»

⁴² Dakawur daran, ko afum nahletsene na kader so dsoak da kahjesam doko dender ma kadegbokare moloku min mayi. ⁴³ Nte kanay kasakotene ma, aSuyif alarem ko akoh hambere dine d' aSuyif ma nahjepar Pol ko Barnabas kalok-oku kahjan disre. Ko akako nahsep kacapas na bakac teta kasumpar kamar ka Kanu.

⁴⁴ Dsoak da kahjesam nde denasohje ma, ko aka dare fap nahlohkanee kako-canhkal toloku ta Wabe. ⁴⁵ Nte aSuyif hananahk kanay ka afum ma, ko njayo karaca kahjohje. Ko njayefe kahbekal Pol, nah-lomas ko.

⁴⁶ Pol ko Barnabas hambahje kaloku na: «Nana yati panamar a pacop kalukse toloku ta Kanu. Mba nte nahabupare ti, ko nahcem-cemne a panar fe a nasoto kayi wayeh ka doru o doru ma, ndekal oh sana sandekafale sako ndena akoh hantayohne aSuyif ma. ⁴⁷ Bawo Wabe osom su nte:

«Isahj' am kayohne pawanhkara pa tof, nte tohsohe makekare kayac ka afum hanj nde capac ca doru fap cayi ma.»

⁴⁸ Nte afum hane ti ma, ko pambot atayohne Suyif dabakac. Ko hanjkor-koru toloku ta Wabe, ahe Kanu kanacambare kayi wayeh ka doru o doru ma, ko njayohne alahje.

⁴⁹ Ko toloku ta Wabe tesamaser dotof fap. ⁵⁰ Mba ko aSuyif aloma nahjbinahje aran abeki akor-koru Kanu, ko abeki a dare, ko nahjcop katras Pol ko Barnabas teta kalah kahjan ko hambelas na dare daran. ⁵¹ Pol ko Barnabas nahjkorahje na kabof ka wacac wahan, ko toyohne sede sa kafati kahjan kacanhkal toloku ta Kanu, ko hanjko Ikoniyon. ⁵² Pambot accepse a Yesu darahje, ko Amera Nejempi na Kanu hanayi ko na.

†† Es 55:3 † «Ko akako nahjkorahje na kabof ka wacac wahan,» pam ko toko Wabe Yesu enaloku ti accepse on darahje ma: a dare o dare doko nahjko a tawose kacanhkal toloku ta Kanu ma, a nahjkorahje dare

Pol ko Barnabas nde dare da Ikoniyon

14 Dando dare da Ikoniyon, Pol ko Barnabas jambere kalc ka daketola da aSuyif. Ko naloku moloku mme menasone aSuyif ko aKresi alaram kalar Yesu ma. ² Mba ko aSuyif ayenki sabomp ane jambere afum atyone Suyif mer kater ka awenja anja alar. ³ Ti disre, Pol ko Barnabas jambolase kiya kalar dando dare dadako. Ko nalok-loke kagbeker mera yaran teta Wabe. Ko Wabe caci na fanontar fayone mes meweywey ko megbekere, pac-mentar so karce ka mes mako Pol ko Barnabas nar-cam teta kamar ka Wabe. ⁴ Ko kanay ka afum a dare dadako nayersene. Alma nanayine aSuyif, alma nayne asom a Yesu. ⁵ Mba, aSuyif ko acikera kabap ka abe anan nalanompasne kaka-caras Pol ko Barnabas kacacas kalar masar nar nadif na. ⁶ Nte Pol ko Barnabas nane ti ma, ko nayeke kaka-yacne nde Listar ko Derbe, sadare sa atof na Likayoni, ko sakasak sayi. ⁷ Dando so nar-cam toloku tati ta Yesu.

Pol ko Barnabas nde dare da Listar

⁸ Fum waloma enayi Listar payone wabac, wacak wan wenafi. Kayefe nte ankom ko ma, ali caci-ka fe. Enande, ⁹ pac-cankal moloku ma Pol. Ko Pol engbatne ko. Nte enank a wabac caci kalar nke kantam kayac ko ma, ¹⁰ ko Pol oloke ko dim daci: «Meyefe! Macame wacak wam karon, malomp!» Ko warkun nwe oyokne, k'eyefe k'engame kakat.

¹¹ Ko kanay ka afum akako nanank nte Pol caci ma, ko afum kanay jambere cাবেbe nar-loku calikayoni: «Canu cantankale afum ko cantar nna ndorosu!» ¹² It' enasone nawe Barnabas «Sus», nawe Pol nkan «Hermes», bawo Pol nkan en-cerene moloku.

¹³ Walonene ka Sus enakere mura ko yenekas nde dakabere da kac ka dakalonne nke kai nde dare dakusa ma. Panabas ko kalonne mi, nkan ko kanay ka afum nna Pol ko Barnabas nayi ma.

¹⁴ Mba nte asom a Yesu Barnabas ko Pol nane ti ma, ko nawal-wali yamos yaran, ko jambere afum daci nar-kule-kule: ¹⁵ «Anapa! Ta ake ta nayone tante-e? Sana so, afum nar sayone, palompas su tin tayi pam na. Salok' un toloku tati nte tasonne nasak mes meyamayama mama! Nakafalar Kanu far nke kai wayen ma, Kanu nke kalompas kam, antof ko kaba, ko ca yaka yeyi ki ma far. ¹⁶ Detemp daki denacapar ma, Kanu kana-wosene afum a tafi ya doru far nar-tam kacame daci darar daki narfar ma. ¹⁷ Ali nte nkan Kanu kanat-sak kac-mentar' un daci damaci ma Ki ma, bawo kancaci un wacafan, kancaci so yabof yonu kakom palaram, ko kancaci un so yeri yelaram, ko kancaci-las' un so pabotu dabakac.» ¹⁸ Ali nte Pol ko Barnabas nalanoku moloku mamako ma, pacuca penayi na kayamsar ka

dadako kabof ka wacak wanan. Ti t' enmentar a nanacapar dare dadako ako antowose kacankal toloku ta Kanu. † Dine da aKresi «Sus» enayone wabe ka canu, ko «Hermes» enayone wacerene kan moloku.

kanay karke kalonne cana nke nanafar kayone na ma. ¹⁹ Ko aSuyif alma nander kayefe Antiyak na Pisidi ko Ikoniyon ma, ko nasep nar ko nantaler kanay ka afum akako. Nte ta ko kanay ka afum ane nayeke kacacas Pol. Telapas ko narinas ko nar dare kasak, nar-cem-cemne a efi. ²⁰ Mba nte acerse a Wabe nanadenokar Pol ma, k'eyefe, k'oluksarne dare. Dacacaci ko narke dare da Derbe, nkan ko Barnabas.

Kalukus ka Pol ko Barnabas Antiyak atof na Siri

²¹ Nte Pol ko Barnabas jambap dare da Derbe ko nar-cam dando toloku tati ta Yesu. Ko nasaci di afum alaram ane nalanar teta Yesu ma. Nte ta ko narlek daci kalukus ka Listar, Ikoniyon ko Antiyak na Pisidi. ²² Ko narapas acerse darar bakac, nar-gbinar na kayine kalar, nar-loku: «Ko sana, mene sacerene pacuy palaram a sac-bere nde debe da Kanu deyi ma.» ²³ Ko nayeke-yeke na abeki dakalonne far da alar. Nte narlip katola Kanu ko kasun ma, Pol ko Barnabas naraci na Wabe nwe nanagbeker kalar ma kabum kalar. ²⁴ Ko narcepar daci da atof na Pisidi ko jambere atof na Narfili. ²⁵ Nte narlip kaloku toloku ta Wabe dare da Perke ma, ko narantar dare da Atali.

²⁶ Dando Atali, difo Pol ko Barnabas nanalek abil ko narcali kaka Antiyak na Siri, dare nde anatolane na kamar ka Kanu teta yebac nye nanalip ma. ²⁷ Nte jambere ma, ko narlonka alar a Antiyak far, ko narlam taci Kanu kanayone na ma, ko taci nkan Kanu kanasone atyone Suyif kalar ma. ²⁸ Pol ko Barnabas nawon dando dare dadako ko acerse a Wabe Yesu darar.

Kabapsene ka alar nde Yerusalem

15 Afum alma nanayefe atof na Yude, nar-takse awenja anja alar nte: Ko nantaci pakanc' un pam taci taci tokur ta Musa toloku ti ma, Kanu kafdewose kayac nu. ² Nte Pol ko Barnabas naragbekalene ko arkun akako kalonne kalar moloku ma, ko narantar a nkan Pol ko Barnabas kabap ka akin akin arkun akako daci, narke Yerusalem kaka-kone moloku mamako nna asom a Yesu ko abeki a kalonne ka alar far kirin. ³ Ko kalonne ka alar a Antiyak naraci na daka nde panamar a nar teta marant ma. Nte narcepar atof na Fenisi ko atof na Samari ma, ko narlam nar nte atyone Suyif nar kafali bakac yaran nna Wabe eyi ma, nar-caci awenja anja alar far pabotu. ⁴ Nte jambere Yerusalem ma, ko kalonne ka alar, asom a Yesu, ko abeki a kalonne narbanar na. Nte ta Pol ko Barnabas narlam taci Kanu kanay far ko na ma.

⁵ Awa ko aFarisi alma ane nanayone alar ma nayeke ko naloku: «Pamar pakanc atyone Suyif, narbinar na so kalelas sariye sa Musa.»

⁶ Asom a Yesu ko abeki a alar aka Yerusalem nanabapsene kaka-maman ka tes taci. ⁷ Nte kagbekalene kawon na daci ma, ko Piyer eyefe k'oloku: «Arkun, awenja im nar, narcepe ti: A nawon nte Kanu kanayek-

yek im nəna dacə kəcəm ka toloku tətət ta Yesu, nte tṛṇsṇe atṛṇe Suyif ḡatam kəne ti kə kəlan ti mṛ.
⁸ Kanu kəṇcəre bəkəc ya afum, Ki yati kəmentər a kəmbarṇ atṛṇe Suyif, bawo kəṇṇ ḡa sṛ Amera Nēcempi pəmə səna. ⁹ Ali kəḡbey kəfet eḡḡbey fə su kə atṛṇe Suyif, bawo kəlan k' ɔ̀ɔ̀kəsə ḡa bəkəc. ¹⁰ Ndekəl oḡ, ta ake tṛ nəfan kədəkətəre Kanu-ε? Nte nəfan kəsarsər acəpse a Yesu tes tocu nte, kəyefə atem asu ḡan səna yati səntətam kəsare mṛ. ¹¹ Mba səlāḡ a andeyac su kəmar ka Wəbē Yesu disre pəmə ḡa atṛṇe Suyif.»

¹² Kənay ka afum fəp ḡanacəṇk, k'əṇcəṇkəl oḡ moloku ma Barnabas kə Pol. Kə ḡaləm mes mēwēy-wēy kə megbekəre mme Kanu kənasṇe ḡa kəyṇ atṛṇe Suyif dacə mṛ. ¹³ Nte ḡalip kəloku mṛ, kə Sak endenṇər: «Aweṇc im aḡa! Nəcəṇkəl im! ¹⁴ Simṇṇ ɔ̀lṇm nte tṛɔ̀kɔ̀-ɔ̀kɔ̀ Kanu kənader kəyək-yek tṛf ya doru fəp dacə, afum aḡe ḡayṇe akən mṛ. ¹⁵ Itṛ moloku ma sayibe-e mosolne kə moloku ma Simṇṇ pəmə nte aḡic ti mṛ:

¹⁶ «Kə Wəbē oloku: «Kə tantə teṇcepər-ε, indeder sṛ. Indeyekti sṛ abal ḡa Dawuda ḡe ḡenatəmpene mṛ, indeyekti samba sa abal ḡanṇkɔ̀, Indecəmbər ḡi sṛ ḡolomp,

¹⁷ nte tṛṇsṇe afum aləpəs ḡaten ina Wəbē mṛ.

Ey, dətṛf fəp nye anakorne tewe tem mṛ.»

Wəbē oloku tantə, nwe ɔ̀ḡṇɔ̀ mes mme

¹⁸ aḡcəre tem nte pənawon mṛ.» †

¹⁹ It' ɔ̀sṇe nte, ina Sak, ḡṇwose sṛ a ta patṛəs atṛṇe Suyif aḡe ḡantefərne nṇ Kanu kəyi mṛ. ²⁰ Mba pacice ḡa a ḡakəmərne pətṛ-cep mpe pəyefə nṇ kətola merəṇka kəyi mṛ, kə dalakə, kə kəsəm ka sem nye antə-fay mṛ, ḡakəmərne sṛ kəmun mecir. ²¹ Kəyefə detemp dṛɔ̀kɔ̀-ɔ̀kɔ̀, Musa ɔ̀ṇ sədare fəp afum aḡe ḡaloku tetən mṛ, bawo aḡkarāḡ Tawureta tən dṛɔ̀k o dṛɔ̀k da kəḡesəm nde dəkətola Kanu da aSuyif.»

Areka ḡakɔ̀ anakene alāḡ atṛṇe Suyif mṛ

²² Asom a Yesu kə abeki kəbər ka kəlṇkanē ka alāḡ Yesu kər-kər ḡande ḡamṇmən a pəmar pəyək-yek ḡa dacə afum alṇma akə pəmar a pasom Antiyṇk mṛ, kəberene ka Pol kə Barnabas. Ti disre kə ḡayək-yek afum merəḡ aḡe ḡanatəmpər delel aweṇc aḡa dacə mṛ: Yudās wəkṇ aḡc-we sṛ Barsabās mṛ, kə Silas. ²³ Kə ḡasom ḡa kə areka nye:

«Aweṇc anu, asom a Yesu kə abeki kə alāḡ ḡanṇice nu areka, nəna aweṇc su aḡa aka Antiyṇk, aka Siri, aka Silisi aḡe ḡantṛṇe Suyif mṛ:

Səyif un! ²⁴ Səne a afum asu alṇma aḡe ḡawur nṇ ndorosu mṛ, ḡantṛəs nu kə ḡampempe nu moloku māḡan, mme səntṛsom ḡa mṛ. ²⁵ Nte sənənene akə səntəḡne ti mṛ, itṛ sənəṇk fṛ pəntese səyək-yek afum, səsom ḡa nde nəyi mṛ, kəberene ka Barnabas kə Pol, aḡe səmbətər mṛ, ²⁶ afum aḡe ḡanṇcaməs kiyi kəḡan doru tewe ta Wəbē Yesu Krist mṛ. ²⁷ Itṛ səsom Yudās kə Silas ḡakɔ̀ ḡalok' un nte teyi areka ḡanḡe disre mṛ.

† Amos 9:11-12

²⁸ Pənabās Amera Nēcempi kə səna sṛ, a pəntese fə a sənṇkər nu mes mṇkṇ nəntətam kəsare mṛ, mēne mes mṇkṇ memar nu kəsumpər mṛ: ²⁹ Ta nəsom sem nye alṇḡene merəḡka mṛ, nəbṇlene mecir kə sem nye antəfay mṛ, nəbṇlene sṛ dalakə. Pəmar nəkəmərne mes mamṇkṇ fəp.

Kanu kəsṇe a nətamne.»

³⁰ Nte anasak asom aḡe mṛ, kə ḡawurne kəkṇ Antiyṇk. Kə ḡanṇkṇ ḡalṇḡka di alāḡ, kə ḡasṇṇ ḡa areka ḡanṇkṇ.

³¹ K'əṇkarāḡ ḡi kə pəmbət ḡa, bawo areka ḡanṇkṇ ḡe-nacəpəs ḡa bəkəc. ³² Yudās kə Silas aḡe ḡanayṇe sṛ sayibe-e mṛ ḡanṇ-ḡbṇḡər aweṇc aḡa alāḡ kə ḡacəpəs ḡa sṛ bəkəc dəmoloku melarəm. ³³ ḡanayi dəndo Antiyṇk ḡanṇ, kə aweṇc aḡa alāḡ ḡatolane ḡa marənt moforu, kə afum a Antiyṇk ḡasak ḡa kəluku nde asom aḡa ḡayi mṛ. ³⁵ Mba tem tətṛkṇ Pol kə Barnabas ḡanayi Antiyṇk, kəberene kəḡan kə afum alarəm alṇma, ḡac-təkse, ḡac-cam sṛ toloku tətət ta Wəbē.

Pol kə Barnabas ḡanḡbeyene

³⁶ Nte mataka mṇlṇma meṇcepər mṛ, kə Pol oloku Barnabas: «Səluksərne səkṇ-nəḡk aweṇc su aḡa sədare nse sənadəḡk toloku ta Wəbē mṛ, nte tṛṇsṇe səcəre nte ḡayi mṛ, kə tṛkṇ ḡasumpər toloku tətṛkṇ mṛ.

³⁷ Barnabās nṇṇ eḡc-fāḡ kəkeneṇe Saḡ, wəkṇ aḡwe sṛ «Mark» mṛ. ³⁸ Mba Pol nṇṇ enawose fə ti, enacem-cemne a pəmar fə kələkene Mark, bawo dəndo Paḡfili Mark enasak ḡa pəfati kəcəmbər ḡa kəkṇtene ka yebəc yṇkṇ anasom ḡa mṛ. ³⁹ Kəḡbekələne kəḡan kənayəḡḡ ḡanṇ kə tṛṇe ḡa kəḡbeyene. Nte tṛ kə Barnabās elek Mark kə ḡambekə debil kə ḡanṇcali kəkṇ Sipər. ⁴⁰ Nte Pol enayək-yek Silas mṛ, aweṇc aḡa alāḡ ḡantolane kə, ḡac-tola Wəbē a pəbum ḡa kəmar kən disre, kə ḡanṇkṇ.

⁴¹ Kəkṇ kəḡan, kə ḡanṇcali tṛf ya Siri kə Silisi, ḡac-cəpəs alāḡ aka di bəkəc.

Timote eḡcəmbər Pol kə Silas

16 Pol enabere dare da Dərbə, k'ṇṇkṇ sṛ Listər. Dəndo wəcəpse Yesu darəḡ wəlṇma enayi pac-we kə Timote, kere pəyṇe wəSuyif nwe enader pəlanṇ Yesu mṛ, mba kas pəyṇe wəKresi. ² Aweṇc aḡa alāḡ aka Listər kə Ikoniyon ḡanatəḡne kəyṇ kən mes mṇkṇ. ³ Kə Pol eḡṇ kəkəkəre Timote, k'elek kə k'eḡkəḡc teta aSuyif akə ḡanayi atṛf ḡanṇkṇ mṛ, bawo fəp fənacəre a Timote kas wəKresi enayi. ⁴ Sədare nse ḡanṇ-cepər mṛ, ḡanṇ-lukse moloku mme asom a Yesu kə abeki alāḡ a Yerusalem ḡanasom ḡa kəkṇtene mṛ, nte tṛṇsṇe alāḡ atṛṇe Suyif ḡacəme mi darəḡ mṛ. ⁵ Alṇkanē alāḡ ḡac-cəpəs bəkəc kəlāḡ disre, ḡac-bereṇe kəla dṛɔ̀k o dṛɔ̀k.

Pol enasṇṇ kənəḡk kəyefə dareṇc

⁶ Nte Amera Nēcempi ḡa Kanu ḡeyamse Pol kə Silas kəloku toloku tətət ta Kanu atṛf ḡa Asi mṛ, kə ḡanṇcali atṛf ḡa Firiki kə atṛf ḡa Kalat. ⁷ Nte ḡalətərne atṛf ḡa

Misi ma, ko nasap kaka atof na Bitini, mba Amera na Yesu nenawosene fe na ti. ⁸ Ko nasolne atof na Misi ko nantor dare da Torowas. ⁹ Pibi disre ko Pol asoto kanejka kayefe ka darenc. Ti disre, waka Masedon pacame ko kasak pac-latsene ko: «Mader Masedon, mamar su!» ¹⁰ Pol enadesoto kanejka kanjo, ko santen kati na kaka ka atof na Masedon, sac-boc ti a Kanu kawe su kaka-cam di toloku totot ta Yesu.

Ludy kalaŋ kon Wabe Yesu

¹¹ Ko sayefe Torowas ko sayekti abela ko santefarne kaka ka Samotiras, dɔkɔsɔk ko sambere Neyapoli. ¹² Ko sayefe dendo, ko sango Filipi, dare dɔpɔŋ da atof na Masedon dɔlɔma nde aka Rom alarem nanande ma. Ko sanaceparene mataka mɔlɔma dare dadɔkɔ.

¹³ Dɔsɔk da kanesam ko sawur dare dakusa kengboko kasak, nde sanacem-cemne kɔfo nke santam katola Kanu ma. Ko sɔnde kalok-lokar aran aŋe nanalonkanedi di ma. ¹⁴ Wɔran walɔma enayi na daco pac-we ko Ludy, pac-camas caloto ca kare. Pakom ko dare da Tiyatir. Wɔyek-yekas Kanu enayi. Pac-canjel su, ko Wabe engbiti ko abekac, nte tɔnsɔŋe ko kac-ne bel-bel moloku mme Pol oŋc-loku ma. ¹⁵ Nte anagbat ko daromun teta Kanu ma, Ludy ko aka kal kon disre ma, kewe su kayi nde ndɔɔn mataka mɔlɔma, pac-tola: «Ko nɔncem-cemne fi ilan Wabe bel-bel-e, nader non nderem, nayi non ko sɔna.» K'elatsene su kayi di.

Kacanar ka Pol ko Silas nde bili ba Filipi

¹⁶ Dɔsɔk dɔlɔma sac-ko dakatola Kanu da aSuyif, ko wɔyecara wacar walɔma ender pɔbɔp su, pɔyo njɔŋ nge njɔnsɔŋe ko kaloku nte tender ma. Wɔyecara nwe njɔ-sɔtɔne ti abe on pasam pelarem teta kaloku kon mes mme mender ma. ¹⁷ Ko wɔyecara nwe encepse su daran Pol ko sɔna, pac-kule-kule: «Afum akanje acar a Kanu nke kayi darenc ma njo! Dɔkɔ da kayac dɔ nayi kementar un!» ¹⁸ Nte wɔyecara jɔ mes mamɔko mata melarem ma, ko tɔlɔs Pol dis. K'enkafale, koloku njɔŋ: «Tewe ta Yesu Krist ilok' am, mawur wɔyecara wakawe dɔris!» Gbanjana baboko ko njɔŋ nanjo ko nowur ko dɔris.

¹⁹ Nte abe on nananj fi tɔsɔtɔne tanan pasam tɔsɔlɔr na ma, ko nasumpar Pol ko Silas, ko nanjekare na nde abanjo na dare daco abe a dare for kirin. ²⁰ Ko nanjo namentar na aboc kiti, nac-loku: «Afum akanje payama-yama po nayi kabersene dare dosu. ASuyif njɔ nayɔne, ²¹ aŋe nayi kacam mɔyo manan mme pamar fe su kawose kayo ka mi, sɔna aŋe sayone aka Rom ma.» ²² Ko kanay ka afum nayefe ko nanjame na dabekac. Ko aboc kiti a dare dadɔkɔ nawure na yamos, k'asute na cangban-gban. ²³ Nte alip kasut na pelarem ma, ko namber na dabili, ko abe naloku wabum bili a pakemarne na bel-bel. ²⁴ Nte wabum bili ene moloku mamɔko ma, k'embar na nde bili mbe nantatam kawur ma, konkotarene na wakac mambonjo ma tɔk.

²⁵ Cɛk-cɛk candedɔp, Pol ko Silas nac-tola Kanu, nac-lenas melenjo mokor-kore Kanu, ko ayi dabili nanje sim sanan. ²⁶ Gbanjana baboko ko antof nejike pɔpɔŋ, ko tɔsɔŋe kal ko bili tantof kacekale. Ko cumba fɔp cangbite, ko gbekce fɔp yonjoŋe. ²⁷ Ko wabum bili entime, k'enanjo nte cumba ca bili cangbite ma, k'owure dakma dɔn pac-ko kadifne, bawo enacem-cemne a afum aŋe amber dabili ma nayekse. ²⁸ Ko Pol onkule-kule pɔpɔŋ: «Ta mayone pɔlec, sayi non fɔp fosu!»

²⁹ Ko wabum bili ewe nɔŋ, k'embar katana-katana, k'ojko paterpene for ya Pol ko Silas kirin, pac-yike kane disre. ³⁰ K'owurene na nde doru k'eyif na: «Abɛ, caka co pamar iyo nte tendeyac im ma-e?»

³¹ Pol ko Silas naloku ko: «Malan Wabe Yesu, andekoyac am, mana ko aka kal kam disre fɔp.» ³² Ko naloku ko toloku ta Wabe, ko afum ako nanayi nde kal kon ma fɔp. ³³ Pibi papoko ko wabum bili elek na, k'anjekare na kaka-yak gbali yanjan. Wabum bili ko afum on fɔp nasoto gbanjana baboko kagbat daromun teta Kanu.

³⁴ K'embar na nde ndɔɔn, k'engcambɔr amesa, ko nawolas ko aka kal kon disre pɔbotu pa kalaŋ kon Kanu.

³⁵ Nte dec dɔsɔk ma, ko aboc kiti a dare nasom afum anan alɔma kaka-loku wabum bili: «Masak afum akanje.» ³⁶ Ko wabum bili olukse moloku mamɔko Pol: «Aboc kiti a dare nasom afum non iyi ma, a isak' un. Awa nawur nakone bakac yoforu.»

³⁷ Mba ko Pol oloku na: «Nte nalip on kasut su for ya afum kirin ma, ta ankiti su-e, sɔna aŋe sayone aka Rom ma, naber su dabili. Ndekɔl on yɔk-yɔk yo nandefan kasak su ba? Tatoko tɔfɔyi, nader na sarka nasak su!»

³⁸ Ko asodar nanjo nalukse moloku mme aboc kiti, ko nanese nte nanane a Pol ko Silas aRom njɔ nayone ma.

³⁹ Ko aboc kiti a dare nander jalatsene Pol ko Silas kanganje, ko nasak na. Nac-loku a nawur dare dande.

⁴⁰ Nte nawur dabili ma, Pol ko Silas nanjo ndena Ludy. Ko nananj awenjo ana alan, ko nacapas na bakac. Ko nasumpar dɔpɔ, ko nanjo.

Pol ko Silas nde dare da Tesaloni

17 Nte nanjepar Anjipoli ko Apoloni ma, ko namber dare da Tesaloni, nde aSuyif nanayo kal ka dakatola Kanu ma. ² Ko Pol njɔko pamo tɔko njɔ-yo ma, dɔsɔk denesam maas nac-gbekelene dayecias yecem-pi ko na. ³ Pol enjɔ-mentar na kasok pes dakitabu a panamar dis dɔlɔl Krist, a padeyefe a fi daco. Pol oŋc-loku na: «Yesu nwe injamɔr nu teton ma, nkon jɔne Krist, wabe nwe Kanu kayek-yek ma.» ⁴ Anasap hanjo ko ankafali alɔma na daco ko nalaj ti, ko nanjame moloku ma Pol ko Silas daran, kabɔr ka akor-koru Kanu aKresi alarem, kalakene so aran abeki alɔma.

⁵ Mba ko aSuyif aka dare da Tesaloni alɔma nayo karaca. Ko nalonjo afum alec alɔma dɔko daco, ko nayekti payama-yama dare disre. Ko nanjo namerne kal ka Yason, nac-ten Pol ko Silas kakekare na kanay ka afum for kirin. ⁶ Nte nantonanjo Pol ko Silas ma, ko

ɲaliɲas Yason ko awenɲa aɲa alañ alɔma fɔr ya abe a dare kirinɲ. ɲac-kule: «Afum akanɲe ɲaɲkafeli-kafeli doru dande fəp mɔ, ɲayi oɲ nɔɔ, ⁷ ko Yason nkɔn embañ ɲa!» Afum akanɲe fəp ɲaɲce moloku mme wəbe wəka tɔf ya Rom fəp oloku mɔ, ɲac-loku a wəbe wəɔma eyi, pac-we ko Yesu!» ⁸ It' enasɔɲe ɲayekti pəyama-yama kənay ka afum daco. Nte abe a dare ɲane ti mɔ, ɲambañɲer Yason ko awenɲa aɲa alañ pəsam, ko ɲasak ɲa.

Pol ko Silas nde dare da Bere

¹⁰ Pibi papɔko disre ko awenɲa aɲa alañ ɲasak Pol ko Silas kəko dare da Bere. Nte ɲambere di mɔ, ko ɲaɲko nde kəɔ ka dəkətola Kanu da aSuyif. ¹¹ Akako ɲanabɔt mes ɲatas aka Tesaloni, ko ɲaɲcəɲkəl toloku ta Kanu bel-bel pəbotu disre. ɲac-kɔkce sɔ kitabu bel-bel dɔsɔk o dɔsɔk kəcere ko pəyɔne fɔ moloku min mayi mɔ ko tɔko Pol ko Silas ɲaɲloku ɲa dəkətola Kanu mɔ. ¹² Ko afum alarəm ɲa daco ɲayɔne alañ, kələkene aran aKresi aɲe ɲanabek dəkəceme mɔ, ko arkun alarəm.

¹³ Mba nte aSuyif aka Tesaloni ɲanadecere a Bere sɔ Pol eyi kəcəm toloku ta Kanu mɔ, ko ɲander sɔ dəndo kədəyekti pəyama-yama ɲaber kənay ka afum mer. ¹⁴ Ko awenɲa aɲa alañ ɲambelkər kəkəkere Pol kəca ka dəkəba, mba Silas ko Timote ɲayi dəndo Bere. ¹⁵ Afum aɲe ɲanasole Pol mɔ, ɲanakekere ko haɲ dare da Aten. Dəkəlulus daɲan ko Pol osom ɲa nde Silas ko Timote ɲayi mɔ, a ɲabelər ko katəna-katəna.

Pol nde dare da Aten

¹⁶ Nte Pol eɲc-kar Silas ko Timote nde dare da Aten mɔ, kənaɲk ka dare dadɔko delare merəɲka kənaberberere Pol dəkəkək. ¹⁷ Pol eɲc-gbekelene ko aSuyif ko alɔma ako ɲanader kəkər-koru nde kəɔ ka dəkətola Kanu mɔ, pəc-gbekelene sɔ dɔsɔk o dɔsɔk ko afum ako ɲaɲcyi nde abañka ɲa dare mɔ. ¹⁸ Acerpse metəkse ma Epikuru ko ma Seno darəɲ alɔma ɲander ɲacəɲ ko moloku. Alɔma ɲac-loku: «Wəlok-loku cɔf wəkawe! Cəke c' efaɲ kəloku tantɛ?» Ako ɲac-loku: «Wəkawe pəwurene pəmo nte endecam teta canu cəcikəra mɔ!» ɲanaloku ti bawo toloku tɔtɔt ta Yesu ko kəyefe kɔn aɲi daco ko Pol oɲc-loku.

¹⁹ Awa ko ɲalek Pol, ko ɲaɲkekere ko tɛpəsa mpe aɲc-we Areyopako mɔ kəroɲ, ko ɲayif Pol: «Məloku su kətəkse kəfu kəɲke məyi kəloku ta ki mɔ, ²⁰ bawo moloku mame məyi kəloku mɔ, mɔyɔne ləɲas yosu mo-fu. Səfaɲ kəcere tedisre ta mi.» ²¹ Awa dəmoɲɔ ma aka dare da Aten ko acikəra aɲe ɲanayi di mɔ fəp, ɲaɲc-cepərene di tɛm taɲan fəp kəc-loku, ko pəyɔne fe ti-e, ɲac-cəɲkəl moloku mofu.

²² Pol pəceme tɛpəsa ta Areyopako kəroɲ, k'oloku: «Arkun a dare da Aten, inəɲk a afum asumpər dine bel-bel ɲa ɲəyɔne. ²³ Nte indenakɔt dare donu mɔ, k'in-əɲk merəɲka monu, k'ɲkɔkce aɲgbip ɲonu ɲɔɔma pacic ɲi nte: «Ta kanu nke antɔcere mɔ.» Awa tes tɔko

nəɲkor-koru ta nəɲcere ti mɔ, tatɔko yati t' inder kəlɔk' un.

²⁴ Kanu nke kələmpəs doru ko daka nde dɔyɔ mɔ fəp, nkɔn nwe cɔyɔne Wəbe wəka kɔm ko antɔf cɔfɔtam kəyi kəɔ kəroɲ nke alompəse waca wa fum teta kəkər-koru kɔn mɔ. ²⁵ Waca wa fum wɔfɔtam kəmar Kanu kəyi, pəmo nte kəɲfaɲər fum tɔɔm mɔ. Nkɔn ompocə afum yeyine yaɲan doru, kəpene kifir ko kətore, kəbər ka ca yeləpəs nye fəp. ²⁶ Dəfum wəkin cɔ Kanu kəwure tɔf ya afum aləpəs a doru aɲe fəp, nte tɔɲɔɲe ɲande antɔf fəp kəroɲ mɔ. Ko Kanu kənanuɲkene kəcic cələɲcər ca tɔf yaɲɔko fəp. Ko kələmpəs derən ko kətən teren o teren disre. ²⁷ Kanu kənaɲɔ ti nte tɔɲɔɲe ɲaten ko haɲ ɲaɲəɲk ko kəbuma-buma disre mɔ, bawo Kanu kəmbɔle fe nwe o nwe. ²⁸ Nte tɔ nəne moloku mame: «Nkɔn cɔɲe su kəyi doru, nkɔn cɔɲe su kəcere, nkɔn cɔɲe su kəyi tantɛ aɲi mɔ.» Itɔ aləɲse anu alɔma ɲaloku:

«Kəbənda ka dokom da Kanu ko səna sɔ səyi.» ²⁹ Ko pəyɔne fɔ kəbənda ka dokom dɔn ko səna sɔ səyi-e, pəmar fe a pacem-cemne a Kanu kəwurene ko kema, ko gbeti, ko pəyɔne fe ti-e, tasar mpe fum eɲcem-cemne k'empate decerəɲ dɔn mɔ. ³⁰ Kanu kənacəpər fe afum ako ɲanayi tɛm nte anatɔcere mes mɔ, mba kəfaɲ oɲ afum a doru fəp a ɲasəkpər bəkək. ³¹ Ko Kanu kəmbɔɲc dɔsɔk nde kəndekɔ-bocə afum a doru fəp kiti kələmpu mɔ. Kanu kənaɲek-yek fum nwe endekɔ-boc kiti kəɲko mɔ, kənasɔɲe afum fəp kəcere wəkayi nte kənaɲekti ko aɲi daco mɔ.»

³² Nte ɲane Pol pəc-loku teta kəyefe ka defi mɔ, ko alɔma ɲayefe kəfani ko, mba alɔma ɲaloku: «Səndesɔ-cəɲkəl' əm kəloku ka tatɔko dɔsɔk dɔɔma.» ³³ Ko Pol owur ɲa daco, k'ɔɲka. ³⁴ Ko afum alɔma ɲasumpər moloku mɔn ko tɔɲe ɲa kəyɔne ka alañ Yesu, pəmo Denis wəka kəgba ka Areyopako, wəran wəɔma pac-we ko Damaris, ko afum alɔma.

Pol nde dare da Kɔrent

18 Nte tatɔko tɛɲcepər mɔ, ko Pol eyefe dare da Aten k'ɔɲka Kɔrent. ² K'ɔɲka pəbər di wəSuyif wəɔma pac-we ko Akila, nwe anakom dare da Pɔnt mɔ, pətɛp kəc-der atɔf ɲa Itali ko wəran kɔn Pirsila, bawo wəbe Kələd enaloku a aSuyif fəp ɲawur Rom. Ko Pol cɔɲko pəbər ɲa. ³ Nte tɛnasurene ɲapaɲne yebac yin yayi mɔ, ko eyi ndaraɲan, ɲac-bəc, ɲac-lompəs cəbal. ⁴ Dɔsɔk da kəɲesəm fəp Pol eɲc-gbekelene kəɔ ka dəkətola da aSuyif pəc-sɛp dəmoloku a aSuyif ko aKresi ɲawose kəceme moloku mɔn darən.

⁵ Nte Silas ko Timote ɲanator Masedon mɔ, ko Pol eɲceme oɲ gbəcərəm kəcəm ka toloku tɔtɔt, pəc-cɔɲe aSuyif kəlaɲ a Yesu cɔyɔne wəbe nwe Kanu kəyək-yek mɔ. ⁶ Mba nte aSuyif ɲaɲc-gbekəl ko ɲac-lɔmsene ko mɔ, k'ɔɲkoɲ-kɔɲər ɲa yamos yɔn teta kəyənəkəs kəɲan səbomp, k'oloku: «Doru donu deyɔ nu dəwaca! Ko ina, isɔk ti disre. Ndekəl oɲ, nda atɔyɔne Suyif indekɔ.»

⁷ Kɔ Pol eyefe di, k'ɔŋkɔ nda Titi Yusutu wəkor-koru Kanu wəlwama, nwe kəɔ kɔn kənasəŋkərəne kɔ kəɔ ka dəkətola da aSuyif mɔ. ⁸ Krispɔs, wəbe ka kəɔ ka dəkətola wəlwama enalaŋ teta Wəbe Yesu kɔ aka kəɔ kɔn disre fəp. Kɔ aKɔrent alarəm aŋe ŋaŋc-cəŋkəl mɔ ŋanayɔne alaŋ, kɔ aŋgbət ŋa dərɔmun teta Kanu.

⁹ Pibi disre kɔ Wəbe oloku Pol kənəŋk disre: «Ta mənese! Məlok-loku, ta məcaŋk de, ¹⁰ bawo ina iyi kɔ mənana! Fum o fum ɔfɔtəp' əm kəca kəyɔ 'm tes tɛlec, bawo iyɔ afum alarəm dare dandɛ disre.» ¹¹ Kɔ Pol eyi ŋa daco teren tin kɔ yof camət-tin pəc-təkse ŋa toloku ta Kanu.

¹² Təm tatɔkɔ tɔ Rom dənadəs Kaliyɔŋ kəyɔne ka wəbe nde atɔf ŋa Akaya. Kɔ aSuyif alɔma ŋantəŋne kəyefərəne kɔ Pol, kɔ ŋaŋkekərə kɔ dəŋkiti. ¹³ Kɔ ŋaloku: «Fum wəkawɛ, afum ŋ' efaŋ a ŋacəme dɔpɔ da Kanu darəŋ, nde dənɔiyane kɔ nde sariye səloku mɔ.»

¹⁴ Pol eyefe kəkɔ-loku, mba Kaliyɔŋ oloku aSuyif: «Pəc-yɔne a fum endif, kɔ pəyɔne fɛ ti, tes tɛlec tɔpɔŋ tɔlwama tɔyɔ-ɛ, k'ŋcəŋkəl nu, nənə aSuyif! ¹⁵ Mba nte pəyɔne fɔ dəmoloku, dəmewe, kɔ pəyɔne fɛ ti, teta sariye sonu nənə a sərka sɔ nəyi kəgbəkələne mɔ, nənə ŋɔ tatɔkɔ tɔmɔmən. Ina intola fɛ kəyɔne wəboc kiti kaŋkɔ.» ¹⁶ Kɔ Kaliyɔŋ embeləs ŋa dəndo dəŋkiti. ¹⁷ Kɔ aSuyif ŋaŋkɔ ŋantəp Sɔstən wəbe wəka kəɔ ka dəkətola Kanu waca, kɔ ŋayefe kəsut kɔ dəndo dəŋkiti, mba Kaliyɔŋ enawe fɛ ti ali daka.

Pol olukus Antiyɔk

¹⁸ Kɔ Pol owon dare da Kɔrent mataka mɔlwama, k'ender pələmbərne awəŋc aŋa alaŋ, k'elɛk abil kəkɔ atɔf ŋa Siri, nkɔn, Pirsila kɔ Akila. K'ofonne domp nde dare da Səŋkərə kəmentər ka kəlip ka tes nte enadermɛ teta Kanu mɔ. ¹⁹ Nte ŋambərə dare da Efesi mɔ, kɔ Pol esak Pirsila kɔ Akila. Kɔ Pol ɔŋkɔ kəɔ ka dəkətola da aSuyif kɔ ŋaŋgbəkələne kɔ ŋa. ²⁰ Kɔ akakɔ ŋantola kɔ kəyi ka dəndo dare daŋan kərəsna, mba enawosɛ fɛ. ²¹ K'elem-bərne ŋa pəc-loku: «Indelukus nɔkɔ ndoronu kɔ Kanu kəwosɛ-ɛ.» K'elɛk abil dare da Efesi, ²² k'ontor dare da Sesari nde enacop mərənt mɔn mɔ. K'empɛ kərəs Yerusalem kəkɔ-yif alaŋ. Nte elip mɔ, k'ontor dare da Antiyɔk ŋa Siri.

²³ Nte təm tɔlwama tənɔpər mɔ, kɔ Pol ɔŋkɔ k'ənɔpər atɔf ŋa Kalat kɔ Firiki pəc-cəpəs acəpsɛ a Yesu bəkəc fəp.

Apɔlɔs nde sədare sa Efesi kɔ Kɔrent

²⁴ WəSuyif wəlwama aŋc-we Apɔlɔs, enader Efesi. Dare da Aleksandər † dɔ anakom kɔ, fum wəcərə kəlok-loku enayi, pəcərə sɔ kitabu bel-bel. ²⁵ Dɔpɔ da Wəbe dɔ anatəkse kɔ, kɔ kəsumpər ka mes bel-bel, kaŋce k' ŋc-lokɛ, pəc-təkse teta Yesu, mba mənɛ kəgbət dərɔmun ka Saŋ gbəcərəm kɔ enacərə. ²⁶ K'eyefe kəlok-lokɛ kəlaŋ

† Aleksandər, dare dɔpɔŋ nde Misira nde afum alarəm a doru fəp ŋaŋkɔ kətəkəs mes.

disre nde kəɔ ka dəkətola da aSuyif. Nte Pirsila kɔ Akila ŋane kɔ kəlok-loku mɔ, kɔ ŋalɛk kɔ ndaraŋan, kɔ ŋambərəne kɔ kətəkse kəcərə kəŋkɔ kənabut kɔ teta dɔpɔ da Kanu mɔ.

²⁷ Nte Apɔlɔs enacem-cəmne kəcəpər ka Akaya mɔ, kɔ awəŋc aŋa alaŋ ŋaŋgbinər kɔ. Kɔ ŋaŋcice acəpsɛ a Yesu darəŋ aŋe ŋayi Akaya mɔ areka, ŋac-loku ŋa kəbaŋ kɔ bel-bel. Nte embərə mɔ, k'entesɛ afum aka di, akɔ kəmar ka Kanu kənasɔŋe kəyɔne alaŋ mɔ. ²⁸ Bawo fənɔntər fɔ Apɔlɔs eŋc-gbəkələ aSuyif fɔr ya afum alarəm kir-iŋ pəsɔŋe ŋa kəcərə dəkitaɔu a Yesu ɔyɔne wəbe nwe Kanu kənayek-yek mɔ.

Pol nde dare da Efesi

19 Təm nte Apɔlɔs enayi Kɔrent mɔ, kɔ Pol nwe enacəpər sədare sa kəroŋ mɔ, ontor dare da Efesi. K'embəp di acəpsɛ a Wəbe Yesu darəŋ alɔma. ² K'eyif ŋa: «Nənasɔtɔ Amera Nəcempi ŋa Kanu kəyefe nte nənyɔne alaŋ Yesu mɔ ba?»

Kɔ ŋalukse Pol: «Səntane fɛ yati teta Amera Nəcempi.»

³ Kɔ Pol eyif ŋa sɔ: «Kɔ kəgbət dərɔmun kərə kɔ nəɔtɔ-ɛ?»

Kɔ ŋalukse Pol: «Kəgbət ka Saŋ.»

⁴ Kɔ Pol oloku: «Kəgbət dərɔmun ka Saŋ, kəsəkpər mera yati kənayi teta Kanu. Mba Saŋ ŋc-loku afum a ŋalaŋ wəkɔ endeder nkɔn tadarəŋ mɔ, itɔ tatɔkɔ Yesu.» ⁵ Nte ŋane moloku mamɔkɔ mɔ kɔ ŋasɔtɔ kəgbət dərɔmun tewe ta Wəbe Yesu. ⁶ Kɔ Pol endəŋər ŋa waca, kɔ Amera Nəcempi ŋender ŋa, kɔ ŋayefe kəloku cusu nɔcə ŋantɔcərə mɔ, ŋac-dəŋk sɔ moloku mɔtɔt mme Kanu kənasom ŋa kədəŋk mɔ. ⁷ Arkun akakɔ ŋaŋc-bəp wəco kɔ mərəŋ.

⁸ Kɔ Pol embərə kəɔ ka dəkətola da aSuyif, pəc-lok-lokɛ di kəbaŋse disre haŋ yof maas, pəc-gbəkələne, pəc-səp kəsɔŋe afum kəcərə mes ma dəbe da Kanu.

⁹ Mba nte ayenki səbomp alɔma ŋaŋc-fati kəlaŋ mɔ, ŋac-fani dɔpɔ da Wəbe nɔkɔ kənay kəyi mɔ. Kɔ Pol ɔm-bɔlɛ ŋa, k' elɛkɛnɛ acəpsɛ a Yesu darəŋ alɔma, kɔ ŋawənne kəsək, kɔ ŋaŋlok-lokərəne dɔsɔk o dɔsɔk nde dəkətəkse da Tirano. ¹⁰ Tatɔkɔ tənawon meren mərəŋ, kɔ tɔsɔŋe aSuyif kɔ aKresi aŋe ŋanayi atɔf ŋa Asi mɔ kəne toloku ta Wəbe.

Awut a Sefa

¹¹ Kanu kəŋc-sɔŋe waca wa Pol kəyɔ mes məwɛy-wɛy mme menacuca kənəŋk mɔ. ¹² Tənəsɔŋe pəc-bəcəsɛ acuy cəloto, kɔ pəyɔne fɛ ti-ɛ kəpɔl nke kəŋgbuŋɛne Pol mɔ, kɔ ayɔ ti-ɛ, docu dɔŋc-wur wəkayi, kɔ yɔŋk yelec yoc-wur sɔ wəkayi dərɔs.

¹³ Kɔ aSuyif alɔma ŋaŋkɔs-kɔs mofɔ melarəm, kɔ ŋatubucnɛ Pol kəbələs ka yɔŋk yelec nɔkɔ acuy ŋayi mɔ, ŋac-loku: «Ilok' əm: Məwur wəcuy wəkawɛ tewe ta Yesu wəkɔ Pol eŋcam mɔ.» ¹⁴ Wəloŋne wəpɔŋ wəka aSuyif wəlwama enayi pəc-we kɔ Sefa. Awut ɔn atəmp

camat-merah na nahan-ya moyo mamako. ¹⁵ Mba ko jawak kabelas njak nlele-e, ni loloku na: «Yesu, njare ko. K'ingepel so bel-bel fum nwe Pol nyone mo, mba na-na, an' na nyone-e?» ¹⁶ Ko fum wako njak nlele njenayi mo engbaparne na kayefarene, k'entam na fep k'am-bopar-bopar atemp ane, ko nyakse fep fanan dis fos ko nasak kalb.

¹⁷ ASuyif ko akresi aka dare da Efesi njare toloku tatko, ko kanese kai na fep, ko halelas on tewe ta Wabe Yesu. ¹⁸ Afum alaram ane nanawose kala Yesu mo, njare-der naloku for ya afum fep kirin palec mpe njare-ya mo. ¹⁹ Ko afum ako nanayone dure mo, njare-kerere sabuk sanan sa dure ko njarefor si for ya afum fep kirin. Kaway ka sabuk sasako kanabap menjambal ma gbeti wul waco kamamat (50.000). ²⁰ Ti disre katam ka toloku ta Wabe kasam ko kasoto fanontar.

Payama-yama dare da Efesi

²¹ Nte tenjepar mo ko Pol olompasne kako dare da Yerusalem pac-ceporene taf ya Masedon ko Akaya. Koloku: «K'ingkere Yerusalem-e, mene idekaso-moman Rom.» ²² Ko Pol osom Masedon amar on merah Timote ko Erasto, mba ko nkon Pol eyi mataka moloma ataf na Asi.

²³ Tem tatko to payama-yama papon penayi Efesi teta dopo da kala ka Wabe Yesu. ²⁴ Wagbec waloma enayi di, pac-we ko Demeteri, pac-tubucne kalompas ka wala wa terajka mpe are-we Artemi mo. Agbec a wala wa gbeti wawako njare-sotone wi daka delaram. ²⁵ Ko Demeteri olonka agbec ko ako njare-dine yebac yayako mo, koloku na: «Arkun! Njare ti bel-bel a yebac yaye y' andine. ²⁶ Mba nananj ko nane a nno Efesi kabap ka ataf na Asi Pol pampe esep kasone afum alaram kala na har pac-kafali na mera kaloku a merajka mme waca wa fum wolompas mo, bafu canu co. ²⁷ Moloku mamako mentam kasone yebac yosu kalece. Tawone so teta kalb ka terajka Artemi tayo so aboc. Afode so pac-loku a Artemi terajka a kanu ko, kanu karan nke afum fep njarkor-koru nno ataf na Asi, ko doru kor-kor mo.»

²⁸ Nte afum nane moloku mamako mo, ko metele menjeparar na, ko nyafe kakule-kule: «Artemi kanu ka Efesi kayone kapon!» ²⁹ Ko payama-yama papoko posumpar dare fep, ketajne disre ko afum jambasene abajka nanan njakon. Ko nalinas asol a Pol Kayus ko Aristarko, ane nanayefe Masedon mo, ko njarekerere. ³⁰ Pol enafan kak-mentarne afum for kirin, mba acepse a Wabe darah nanawosene fe ko ti. ³¹ Abe aloma a ataf na Asi, ane nanayone anapa a Pol mo, nanasom afum nno eyi mo jac-letsene ko a ta pako dendo abajka nanan njakon de!

³² Ko payama-yama poncop afum daco, ane jac-kul-kulene nte, ako jac-kul-kulene tko. Afum alaram na daco nanacare fe nte o nte anabapsenene mo. ³³ Kanay kanjo daco ko afum aloma nalomar Aleksandar, nwe aSuyif aloma nanacoras kaka-lok-loku for ya afum kirin

mo. Ko Aleksandar efek kaca, pafan kalok-loku payacne. ³⁴ Mba nte nanadenepel a Aleksandar waSuyif nyone mo, ko fep fayefe kakule-kule har dec merah: «Artemi kanu ka Efesi kayone kapon!»

³⁵ Ko wabe waloma waka di entam katore-tore afum bakac pac-loku: «Arkun a Efesi, an' otore a dare da Efesi dotmpar kabum ka kalb kapon ka kanu kosu Artemi ko terajka ton mpe pontor kayefe darenc mo-e?

³⁶ Fum otam kabekal tatko, pamar nande nakan ta nabekar kayo nte o nte. ³⁷ Nte tawo mo, afum ane njare mo nalasar fe kalb kosu kapon, nalomas fe so kanu kosu Artemi. ³⁸ Ko Demeteri ko awenc ane anajne on yebac hayo kabokene teta fum-e, dakaboc kiti deyi ko aboc kiti hayi, dendo pamar njako nabokene! ³⁹ Ko nayo so tobokene toloma-e, andeko-lompas ti pamo tko sariye saloku ti mo nde aboc kiti njaronkane mo.

⁴⁰ Nakembarne, bawo antam kabonje su kasone payama-yama pampe kai, teta mes mame menjepar de mako mo, bawo ali toloku safotam kasoto kaloku nte tawone afum kabasene tante mo.» Nte wabe elip kaloku tatko mo, koloku nwe o nwe kalukus nde ndon.

Pol nde taf ya Masedon ko Kresi

²⁰ Nte payama-yama pesak mo, ko Pol ewene acepse a Wabe darah, k'engapas na bakac. Nte elip kalembarne na, k'ojko Masedon. ² Nte enjepar ataf njakko mo, k'engapas alar bakac damoloku melaram, k'ender ataf na Kresi. ³ Keyi di yof maas. Tem nte enadefan kayeki abela kaka ka ataf na Siri mo, kasone ko kare a aSuyif njantajne kayo kon palec, k'engcem-cemne kaluksarne so dopo da ataf na Masedon. ⁴ Afum ane nanacambap ko mo, nanayone: Sopateri wan ka Purus waka Bere, Aristarko ko Sekondu aka Tesaloni, Kayus waka Derbe, Timote, Tikiko, ko Tirofimo aka ataf na Asi. ⁵ Afum akako nanayi su kirin kaka, ko njak njakar su Torowas. ⁶ Ko sana nte mataka ma kasata ka cacom catayo lebin menjepar mo, ko salek abil dare da Filipi. Mata kamamat disre ko sambap na dare da Torowas, nde sanaceparene mata camat-merah mo.

Kasapar kalapas ka Paul dare da Torowas

⁷ Tataka tawo-coko ta tataka tolukas, ko salonkane ketepi ka cacom. Pol nwe panamar kaka dotawo mo eyi kalok-loku na, k'ombalse moloku har cek-cek.

⁸ Salamp salaram sanayi dendo dukul da darenc dadako sanalonkane mo. ⁹ Watem waloma pac-we ko Eyutik enande birkali ba wunder karon tem tatko Pol onj-lok-loku mo. Ko mere menjepararne ko, k'entempene kayefe dukul dakaron da maas. Ankal ko, tetajne efi. ¹⁰ Ko Pol ontar, k'ojko pasipne ko, k'elek ko dawaca, koloku: «Ta payi nu yama-yama. Eyi wayen!»

¹¹ Nte Pol empe so mo, k'entepi cacom kasom, konjcop so moloku mon har dawaka. Nte elip mo, k'ojko.

¹² K'anjkerε wεtemp wεkakε pεyi wεyerj, kε tεyεne tεcεpse bεkεc tεrεj.

Marant kayεfε Torowas harj Mileto

¹³ Sεna, sεnanurjkenε kεlek abil kεkε dare da Asεs nde Pol enaloku a sεndekε-lek kε mε, bawo kεroru k'εnafarj kεkε. ¹⁴ Nte enabεp su Asεs mε, kε sεlek kε kεkε ka Mitilen. ¹⁵ Nte sεyεfε kεcali dεkεba dεndo mε, kε sεmbere dεckεsεk Kiyε. Dεckεsεk damerεj kε sεng-burjεne Samεs, tataka ta maas kε sεmbεp Mileto. ¹⁶ Pol enafarj kεcepεr dare da Efesi takεronj ta εrjεmbεrεs di-ε, nte tεrjεrjε ta owon sε Asi mε. Yerusalem εrj-belkεr kεbεp, kε tentam kεyi-ε, a dεsεk da Pantεkεt dεc-bεp.

¹⁷ Tεm nte εnayi Mileto mε, k'osom dare da Efesi kεkε-wenε kε abeki a kεlonkanε ka alarj aka di. ¹⁸ Nte ηander kεwe kεn mε, kε Pol oloku ηa nte: «Nεrjεrε fεp fonu tεkε isumpεr nu mε, kεlek dεsεk dεckεkε-cεkε nde ηrjεmbεr kεcεk atεf ηa Asi mε. ¹⁹ Imbεce Wεbe kεtore banja disrε, ic-bok, ic-tεrε, bawo aSuyif ηarjε-farj kεy' em pεlec. ²⁰ Tes o tes tentam kεtesε nu iloku nu ti fεr ya afum kirinj kεkε harj dεwεkε wonu disrε, ali tin imεrjεkεr fε nu. ²¹ K'ηrjεbηrεr sε aSuyif kε aKresi kεsεkεr bεkεc ηakafεle nεkε Kanu kεyi mε, ηagbεkεr Wεbe kosu Yesu kεlarj.

²² Ndekεl εrj Amera ηa Kanu ηesεkεt' im, Yerusalem ηrjε. ηrjεrε fε nte tεrjεkε-bεp im di mε, ²³ mεnε Amera ηεcεmpi ηa Kanu ηorjlok' im dare o dare nte: A kεtεrε k'inder, paber' im dεbili. ²⁴ Teta ina, mes ma ina darεj meyi, tεfarj ta ina tεyεne kεkεtεne kεsom nke asom im mε, mes mme Wεbe Yesu olok' im kεyε mε fεp m' ifarj kεyε, nte tεyεne kεmentεr sede sa toloku tεtεt kε kεmar ka Kanu mε.

²⁵ Ndekεl εrj intas, ηrjεrε a nεfεsε-nεrjε im, nεna fεp arjε inacepεr kεcam dεbe da Kanu mε. ²⁶ Ilip kεloku nu moloku fεp mme Kanu kεnasom im kεloku nu teta kεyεc konu mε. Kε nεntεyε εrj tεkε inatεks' on mε, te mi teyi fε sε ti, ²⁷ bawo iloku nu mεfarj ma Kanu fεp, ali tin imεrjεkεr fε nu. ²⁸ Nεkεmεrνε nεna sεrka kεbεp ka alarj arjε ηayi pεmε yεcεl nyε Amera ηεcεmpi ηa Kanu ηrjεrε nu kεkεk mε. Nεkεmbεrνε kεlorjkanε ka alarj a Kanu, mecir mεn yati mεsεtεne ηa. ²⁹ ηrjεrε a k'indekεt-ε, afum alec ηandεtεrεs kεlorjkanε konu pεmε calma cεwεy-wεy nce cεmbεrε cεntεdesak yεcεl mε.

³⁰ K'ηrjεrε a alma nεna dεcε yati ηandεyεfε kεloku yem, nte tεrjεrεrεrε acεpse alarj ηacεmε ηa darεj mε.

³¹ Nεde nεkεmεrνε, ta nεpεler a meren mme maas pibi kε darj isak fε kεlok' un dεmεrjεrεrε a nεkεmbεrνε!

³² Ndekεl εrj isεrj nu Kanu kε toloku ta kεrjεrjε kεn. Toloku tεtεkε tentam kεcεpεs' un bεkεc kε kεsεrj on kε, nεna arjε ηayεne afum εn mε. ³³ Inafarj fε pεsam, inafarj fε kεma, inafarj fε yamos ya fum. ³⁴ Nεna yati nεrjεrεrε a waca wem wawe w' imbεce kεten ka yeri yem kε ya afum arjε ηrjεsole mε. ³⁵ Imεntεrε nu a kε mεrjεbεc tεtεkε-ε, mεnε nεmar atεyε fεnεntεr. Mεc-

cεm-cεmνε moloku ma Wεbe Yesu, nεkεn nwe enaloku: «Kεpocε kεrjεpεr kεsεtε.» »

³⁶ Nte Pol elip kεloku moloku mamεkε mε, k'εrjεrεp suwu kεtola Kanu kε ηa fεp farjan. ³⁷ Afum fεp kεbok disrε ηanεpεsεrνε Pol dεkεlim ηac-cup kε, ³⁸ nεnεrεrε dεnanarjkanε kεyi ηa nte Pol enaloku a ηafεsε-nεrjε kε mε. Nte telip mε, kε ηarjεcεmbεr kε nde dεkεtεnta.

Pol εrjεkε Yerusalem

21 Nte sεmbεrεrνε ηa mε, kε sεyεkti abela kεkε ka Kεs. Dεckεsεk kε sεrjεpεr sε harj Rodu, kε sεyεfε dεndo kε sεrjεkε dare da Patara. ² Nte sεmbεp di abil ηrjε ηrjεrε-cali kεba kεkε ka ntende atεf ηa Fenisi mε, kε sεmbεke ηi, kε sεrjεcali. ³ Sεnadεtεfεrνε Sipεr, kε sεsak si kεca kεmeriya, kε sεrjεkε kεca ka atεf ηa Siri, kε sεrjεkε sεpε dare da Tir nde pεnamar abil ηotore ca yεkε ηεnayε disrε mε. ⁴ Nte sεnabεp di acεpse a Yesu mε, kε sεyi di mata camεt-mεrεrε. Kεcεrjεs ka Amera ηa Kanu disrε kε ηarjεbηrεr Pol a ta pεpε Yerusalem. ⁵ Nte kiyi kosu dεndo kεnalip mε, kε sεrjεkε. Kε alarj fεp ηarjεcεmbεr su, kεyεfε aran kεbεp awut harj kε sεwur dare disrε, kε sεrjεkε sεcεp suwu dεndo dεgbεp kεtola Kanu. ⁶ Nte sεnalembεrνε ηa mε, kε sεmbεke debil, kε ηa ηalukus ndaranjan.

⁷ Kε sεna, kεlεpεs kosu kεkεt kε sεmbεke dare da Tir kεkε ka dare da Pεtolemay. Nde sεnakε sεyif awεrjε asu arjε alarj mε, kε sεrjεpεrεnε di dεsεk din. ⁸ Dεckεsεk dε sεnayεfε di kεkε dare da Sesari. Dεndo sεnabεrε kεlε ka Filip, wεcam ka toloku tεtεt, nwe εnayεne wεkin ka afum camεt-mεrεrε arjε anayεk-yεk Yerusalem mε. Kε sεrjεpεrνε dεndo mata camεt-mεrεrε. ⁹ Filip εnayε awut aran marjεkεle arjε ηanatεcεrε arkun mε, arjε ηarjε-dεrjεkε moloku mme Kanu kεrjε-mar ηa kεcam mε.

¹⁰ Nte sεnayi di matakε mεlarεm mε, kε sayibe sεlεma sεntor dare da Sesari kεyεfε ka atεf ηa Yude, pac-we kε Akabus. ¹¹ Nte εrjε-der nεkε sεyi mε, k'εlek bεlεt ba Pol, k'εrjεkεtεnε wεcεk kε waca. K'oloku: «Nεcεrjεkεl nte Amera ηεcεmpi ηa Kanu ηoloku mε: Fum nwe εyε bεlεt bambε mε, tante tε abε aSuyif alma ηandεkεt kε Yerusalem, ηaber kε atεyεne Suyif dεwaca.»

¹² Nte sεne toloku tεtεkε kε afum akε ηanayε su kεsεk mε, kε sεlεtsεnε Pol ta pεpε Yerusalem. ¹³ Mba kε Pol olukse su: «Ta ake tε nεmbokε, nεsεrjε' em abεkεc kεlεcε-ε? Iwose kεkεt kem, iwose sε kεfi kem Yerusalem teta tewe ta Wεbe Yesu.» ¹⁴ Nte anasεp kε antε-tam Pol dεmoloku mε, kε sεrjεcε kε. Kε sεntola: «Kanu kεsεrjε tεfarj ta Wεbe teyi!

¹⁵ Nte sεrjεpεrεnε matakε mamεkε dare da Sesari mε, kε sεlεmpεsνε, kε sεlek dεpε kεpε ka Yerusalem. ¹⁶ Kε sεsol kε acεpse a Yesu alma kε sεnder kεyεfε ka dare da Sesari. Kε ηarjεkεkεrε su nda fum wεlεma nwe pεnamar sεyi ndεrεn mε, pac-we kε Manasεrjε. WεSipεr εnayi, εnayεne wεcεpse wεka Yesu darεrε kεyεfε nte pεnawon mε.

Pol ndena Sak

¹⁷ Kàberè kosu Yerusalem, kò awenɔ asu anja alan ɔaselenè su pàbotu disrè. ¹⁸ Dɔckɔsɔk kò səsol kò Pol, kò sənɔkò ndena Sak. Kò abeki a kəlonkanè ka alan a Yerusalem fəp nambəpsenè dəndo. ¹⁹ Kò Pol fəyaynè nja, k'eyefè kəlməp nja tin tin tin mes fəp mme Kanu kənamar kò kəyɔ aSuyif daco mɔ.

²⁰ Ntè njalip kəcənkəl Pol mɔ, kò njaɣek-yekəs Kanu. Kò njaloku Pol: «Məməmən, wənɔ kosu, afum asu wul welarəm njaɣnè alan Yesu njasumpərənè sɔ sariyè waca mərəɣ. ²¹ Awa aSuyif alɔma njaɣəm-cəmme kəne a kətəkse kam disrè a məloku aSuyif anje njaɣi afum acuru daco mɔ a njasak sariyè sa Musa: Ta njaɣənɔ awut, ta njaɣəmè mɔyɔ mokur ma aSuyif darənɔ. ²² Cəke c' andeyɔ-ɛ? Bawo njanɔk-ne a mənder nno. ²³ Awa məyɔ tɔkɔ səndelok' əm mɔ. Səyɔ nno arkun mənɔkələ anje njanasɔɣ Kanu temer mɔ. ²⁴ Mələk nja, nəkɔ kəlb kəpɔɣ ka Kanu, məsɔkəsne kò nja. Kò məwose-ɛ, mələk kəwure pəsam pa kəway kənan ka kəlonnè, ntè tənɔsɔɣ njaɣonè səbomp mɔ. Ti disrè fəp fəndetam kəcərə a mes mɔkɔ asɔɣnè nja kəlan tetam mɔ fəp mɔyɔnè fè kanɣe, a mənə sɔ yati mələləs teta sariyè sa Musa. ²⁵ Ntè tɔyɔnè ta atɔyɔnè Suyif anje njaɣnè alan mɔ, sənənɔk fɔ pəntesè kəcice nja reka kəboce nja tɔɣ: A ta njasəm sem nyè alonɣnè molom mɔ, ta njaɣi mecir, ta njasəm sem nyè antɔfay mera mɔ, ta njasumpər dalakɔ.»

²⁶ Dɔckɔsɔk kò Pol elək afum anje, kò njanɔp kəsɔkəsne, k'embərə kəlb kəpɔɣ ka Kanu disrè, k'ɔɣkɔ pəbonɔ dɔsɔk nde kəsɔkəsne kənan kəndelip mɔ, kò dɔsɔk nde andelonɣnè nwe o nwe mɔ.

Kəsumpər ka Pol nde kəlb kəpɔɣ ka Kanu disrè

²⁷ Dəkələpəsər da mataka mamɔkɔ camət-mərəɣ, ntè aSuyif alɔma anje njaɣefè atɔf nja Asi njanənɔk Pol kəlb kəpɔɣ ka Kanu disrè mɔ, kò njanpənè bəkac ya afum fəp, kò njasumpər kò. ²⁸ Njaɣ-kule-kule: «Arkun a Yisrayel, nəder nəmar su! Wəkawè entəkse afum fəp kəfo o kəfo tɔkɔ tɔntɔtesè afum asu, sariyè sosu, kò nno kəfo kanɣe mɔ! Ali aKresi embərsenè nja nno kəlb kəpɔɣ ka Kanu, k'eyik-yikəs kəfo kəsoku kanɣe!» ²⁹ Njanabokənè ntè bawo tɔkɔkɔ-cɔkɔ njananənɔk Pol kò Tirofimo wəka Efesi njasol dare disrè, kò njanɣəm-cəmne a Pol enabərsenè kò kəlb kəpɔɣ ka Kanu disrè.

³⁰ Kò dare məl-məl deyɔ yama-yama, kò afum njaɣefè waca fəp kò njasumpər Pol, kò njalinəs kò kəwurenè abanɣa nja kəlb kəpɔɣ ka Kanu disrè, k'anɣanəs cumba katina. ³¹ Ntè njanayi kəsəp kədif kò mɔ, k'anɣkɔ paloku wəbè wəsɔdar wəRom a pəyama-yama peyi Yerusalem fəp. ³² Gbənɣana babɔkɔ kò wəbè wəsɔdar wəpɔɣ nwe elək asɔdar kò abe anjan alɔma kò njaɣekse kəkɔ di. Ntè aSuyif njanənɔk asɔdar anje kò abe anjan mɔ, kò njasak kəsut Pol.

³³ Kò wəbè wəpɔɣ wəsɔdar nwe tɔɣɔɣnè, k'osumpər Pol, k'osom a pakote kò gbekce mərəɣ. K'eyif fum nwe

tɔyɔnè mɔ, kò tɔkɔ tɔyɔ mɔ. ³⁴ Kənanɔ kanɣkɔ daco, alɔma njaɣ-kule ntè, akò njaɣ-kule tɔkɔ. Ntè enader pəyi on tɔ enje tɔlm o tɔlm teta pəyama-yama papɔkɔ mɔ, kò wəbè oloku a pakekərə Pol dəkədire da asɔdar. ³⁵ Ntè Pol embəp dəkusunɣa mɔ, kò asɔdar njasipnè kò, bawo njananesenè kò pələc pɔkɔ afum njanafan kəyɔ kò mɔ. ³⁶ Kənanɔ ka afum kənacəmè Pol darənɔ, njaɣ-kule: «Pamələk kɔ!»

Pol kəyacnè kən dəmoloکو

³⁷ Təm ntè anadekɔ-fan kò kəbərsenè dəkədire da asɔdar mɔ, kò Pol eyif wəbè wəsɔdar cəkresi: «Anwos'em kəlok' əm tes tɔlmə ba?» Kò wəbè eyif kò: «Mənɣərə kəcɔp cəkresi ba? ³⁸ Bafɔ wəMisira məyɔnè, wəkɔ entəp kəc-sɔɣe pəyama-yama kəyi mɔ, məkərə adifət afum wul mənɣələ (4000) nde dətəgbərə ba?»

³⁹ Kò Pol oloku: «Awoɣ! Ina, wəSuyif iyɔnè, dare da Tarəs atɔf nja Silisi ankom im, fum wəka dare dɔpɔɣ de! Intol' am, məwose ilok-lokər afum.»

⁴⁰ Kò wəbè wəsɔdar owosè kò ti. Kò Pol empe k'ənɣəmè dəkusunɣa, k'efək afum kəca. Kò afum fəp njanɣanɣ, k'olok-lokər nja cəArame, kusu ka aSuyif aka di.

22 «Awənɔ im anja, Abek' em anja!» Pol onɣ-loku, «Nəcənɣəl on moloku mme iyɔ meyacnè mɔ.»

² Ntè njanè pəc-cəpər nja kusu kənan cəArame mɔ, kò pənanɣanè kəyɔ yənɔ.

K'oloku: ³ «WəSuyif iyɔnè, pakom im dare da Tarəs, atɔf nja Silisi. Mba nno dare dandè d'andusum im nno na Kamaliyèl nwe afum fəp njanɣərə mɔ. Nwe entəks' em bel-bel sariyè sa atem asu mɔ, k'inasumpər sɔ teta Kanu bel-bel kò abəkac fəp, pəmɔ tantè pəyi nənə sɔ mɔkɔ mɔ. ⁴ K'inatərəs afum alɔma anje njanacəmè dɔpɔ da Yesu dandè darənɔ mɔ han kò njaɣi. K'inɣkot aran kò arkun, k'imber nja dəbili. ⁵ Wəlonnè wəpɔɣ kò abeki a dɔtɔf fəp njaɣnè atənɣnè aka ti. Inasɔtər nja reka kəkənè afum em aka Damas, nde nɣ-c kəkɔ-sumpər alan akò njanayi di mɔ, ikərə nja fɔr ya abe kirin nde Yerusalem pakɔ-sut.

Pol tɔlm təcəmè tən dɔpɔ dɔtɔt

⁶ Dɔpɔ inayi ic-lətərne Damas, dan pənɔ, gbənɣana babɔkɔ, kò pəmot pɔpɔɣ pəyefè dareɣ kò pənɣəl im pəwanɣərə. ⁷ K'intəpnè dəntɔf, k'ine dim nde dənɣ-lok' im: «Sol, Sol, ta ake tɔ mənɔtərəs' em-ɛ?»

⁸ K'iyif: «Wəbè, mənə an'ɔfɔ-ɛ?»

K'olok' im: «Ina, Yesu wəka Nasaret iyɔnè, nwe mənə məyi kətərəs mɔ.» ⁹ Afum anje sənəsəl mɔ njananənɔk pəwanɣərə papɔkɔ bel-bel, mba njanane fè dim da nwe onɣ-lok-lokər im mɔ.

¹⁰ K'iyif kò: «Cəke cɔ pəmar iyɔ-ɛ, Wəbè?»

Kò Wəbè olok' im: «Məyefè, məkɔ dare da Damas, dəndo anɣkɔlok' əm tɔkɔ pəmar' əm kəyɔ mɔ fəp. ¹¹ Mba ntè pəwanɣərə pa pəmot papɔkɔ pənəsɔɣ' em kətɔ-

nəjk mə, afum akə sənasol mə ɲasumpər im kəca kə ɲəŋkekər' em haŋ kə imberə Damas.

¹² Mba fum wələma enayi di pəc-we kə Ananiyas, pəcəmə tefəŋ ta Kanu darəŋ pəmə təkə sariyə səloku ti mə. Nwə aSuyif aŋe ɲanandə di ɲanacərə kə dətət am-era mə. ¹³ Kə Ananiyas ender nno iyi mə, k'əŋcəm' em kəsək, k'olok' im: «Sol, wəŋc im, məluksərne sə kənəŋk.» Gbəŋcana babəkə k'inəŋk nkən Ananiyas.

¹⁴ Kə Ananiyas olok' im: «Kanu ka atem asu kəsəŋ əm kəcərə ka tefəŋ tən, mənəŋk Wələmpu, məne sə dim dən, ¹⁵ bawo məndəkə-yənə kə sedə fər ya afum fəp kirin ta nte kə nte məne sə mə. ¹⁶ Ndekəl oŋ ta ake tə məyi kəwone-ε? Məyefə məyə pagbət əm dəromum teta Kanu, payak' əm kiciya kam kəwe ka Wəbe disre.»

Kəsom ka Pol decikəra

¹⁷ Nte ilukus Yerusalem mə, ic-tola nde kələ kəpəŋ ka Kanu, kə kənəŋk kənder im kəyefə dareŋc. ¹⁸ Ti disre, k'inəŋk Wəbe Yesu, nwə enalok' im: «Məkufə məwur Yerusalem, bawo ɲafədewosə kəne sedə səkə mə-sumpər tetem mə.»

¹⁹ K'iloku kə: «Wəbe, ɲəŋcərə a ɲc-kə dəwələ wa dəkə-tola da aSuyif, ic-sut, ic-bər afum dəbili aŋe ɲanalaŋ tetam mə. ²⁰ Nte analoŋ mecir ma sedə sam Etiyən mə, ina wəkawə yati inayi di, kə mes maŋan məmbət im. In' enamerŋkə akakə ɲanadif kə mə yati yamos.»

²¹ Mba kə Wəbe olok' im: «Məkə! Pəbələ pə ina indes-om əm, nde atəyənə Suyif ɲayi mə.»»

Pol kə wəbe wəsədar wəRom

²² Afum ɲanacəŋkəl kə haŋ təm nte enaloku toloku tatəkə mə, mba ndekəl oŋ kə ɲampənə sim ɲac-loku: «Pamələk kə! Ta pasak fum pəmə wəkawə pəyi doru.»

²³ Kə ɲəŋkule-kule, kə ɲəŋgbal suma səŋan kə ɲələm kəbof dareŋc. ²⁴ Kə wəbe wəsədar wəRom osom asədar cən a pəbersənə kə dəkədire danan. K'oloku a pasut Pol nte təŋcəŋe pəloku-loku, pəcərə te təkə cəy nte təkəŋe afum kəkule-kule tetən mə. ²⁵ Nte anakot Pol kəkə sut kə mə, kə Pol eyif wəbe wəsədar wəkə enayi di mə: «Awos' am kəsut wəkom wəRom nwə antəkiti mə ba?»

²⁶ Nte wəbe wəsədar nwə ene toloku tatəkə mə, k'əŋkə pəyif wəbe wəsədar wəpəŋ, pəc-loku: «Cəke məndeyə-ε? Wəkom wəRom cə.»

²⁷ Kə wəbe wəpəŋ wəsədar wəRom ender k'eyif kə: «Mələk' im kəŋcə, wəkom wəRom məyənə ba?»

Kə Pol owosə: «Ey.»

²⁸ Kə wəbe wəpəŋ wəsədar wəRom nwə oloku sə: «Ina, pəsam pələrəm p' isətənə kəyənə ka wəRom!»

Kə Pol oloku: «Ina, aŋkom em ti kəkome dəm.»

²⁹ Gbəŋcana babəkə, akə pənamar ɲasəŋe Pol kələk-loku mə ɲambələ, kə wəbe wəsədar enesə, kəcərə a wəkom wəRom yati cəŋe k'əŋkot.

Pol nde fər ya aboc kiti kirin

³⁰ Dəkəkəkə wəbe wəka asədar nwə pəfaŋ kəcərə tes təkə aSuyif akakə ɲambəŋcə Pol mə, k'oloku a pasikəli kə, k'oloku sə aləŋne apəŋ kə aboc kiti aSuyif fəp kələŋkanə. Kə wəbe eŋkərə Pol k'əŋcəmbər kə fər yaŋan kirin.

Pol kəyənə kən nde fər ya aboc kiti kirin

23 Pol pəgbətne aboc kiti aSuyif aŋe, k'oloku: «Kə ina, awəŋc im aŋa, amera ɲosoku pəs ɲ' ɲkətənə fər ya Kanu kirin haŋ məkə.» ² Ananiyas wələŋne wəpəŋ oloku akə ɲanayi Pol kəsək mə a ɲafər kə kəca dakaŋca. ³ Kə Pol oloku kə: «Kanu kəndesut' əm, məyənə pəmə damba dete nde aŋcəm alom ɲefər mə! Məndə nno məc-kit' im pəmə təkə sariyə səloku mə, mba məc-loku a pasut em, təkə sariyə səməne mə!»

⁴ Afum akə ɲanayi di mə, ɲaloku: «Wələŋne wəpəŋ ka Kanu məyi sə kələməs ba?»

⁵ Kə Pol olukse ɲa: «Awəŋc im aŋa, ɲcərə fə a nkən cəyənə wələŋne wəpəŋ. Itə aŋcic kitabu disre: «Pəmar fə mələməs wəkirin wəka afum am.» †»

⁶ Nte tenayənə a aləŋkanə ɲanayi kəsək kin aSadisi kə kəŋkə aFarisi mə. Kə Pol eyefə k'əmpənə dim dəndo aboc kiti ɲəŋc-yifət kə mə: «Awəŋc im aŋa! Ina sə, wə-Farisi iyənə, wan ka aFarisi! K'əŋcəmbər im kəkiti-ε, kələŋ kem a afi ɲandeyefə defi kəsəŋe ti!» ⁷ Nte Pol oloku moloku maməkə mə, kə kəgbəkələne kəyi aFarisi kə aSadisi dəc, kə kəgbeyənə kəyi. ⁸ Kə aSadisi ɲaloku a kəyefə defi kəyi fə, mələkə meyi fə, yəŋkə kə arkifin yeyi fə. aFarisi kəca kəŋan, ɲanalaŋ a maməkə fəp meyi doru.

⁹ Kə sim səmpə haŋ, kə atəkse sariyə kəca ka aFarisi ɲayefə kə ɲambupərə pəpəŋ, ɲac-loku: «Sənəŋk fə nte o nte təc nno fum wəkawə eyi mə! Aŋcərə fə: Tələma ɲəŋk, kə pəyənə fə ti-ε, mələkə molok-ləkər kə.» ¹⁰ Nte kəgbəkələne kəŋc-cəŋne oŋ kəcəŋne dəm kirin mə, kə wəbe wəsədar wəpəŋ enesə a ta ɲawatəri-watəri Pol, k'oloku asədar a ɲator ɲakə ɲələk Pol ɲalukse kə nde asədar ɲandire mə.

¹¹ Dəkəkəkə pibi kə Wəbe Yesu ender Pol kənəŋk disre, k'oloku: «Məbaŋse! Təkə mənayən' em sedə fər ya aboc kiti nde Yerusalem mə, məne məkə sə məyən' em si Rom.»

Kəsək kədif ka Pol

¹² Nte dec dəkəkə mə, k'aSuyif əlma ɲasek kədif Pol, kə ɲantəŋne kəsəŋne temer kətə-di yeri, kətə-mun haŋ ɲac-lip ti. ¹³ Afum aŋe ɲanasek kədif Pol kəŋkə mə, ɲəŋc-kə haŋ ɲacəpər afum wəco maŋkələ. ¹⁴ Kə ɲəŋkə ɲabəp aləŋne apəŋ kə abeki a dətəf kəkə-loku ɲa: «Səsəŋne temer kətə-di peri ta səntalip kədif Pol-ε. ¹⁵ Nəna oŋ ndekəl kəbəp ka aboc kiti aSuyif, nəkə nəto-la wəbe wəsədar pəkərə nu Pol pəmə nte nəŋfaŋ

† «Pəmar fə mələməs wəkirin wəka afum am.» Ex. 22:27

kamomän tetön bel-bel mɔ. Səna sənjəmə səc-kar kədif kən ta entabəp un-ε.»

¹⁶ Nte wan ka wəkire ka Pol ene pac-loku toloku ta kəcəpə kə towul pədife pən mɔ, k'ɔŋkɔ nde asɔdar ɲandire mɔ, k'embere k'oloku ti Pol.

¹⁷ Kɔ Pol ewe wəsɔdar wəpɔŋ wəlma k'oloku kɔ: «Məsole wətemp nwe məkene kɔ wəbe wəsɔdar wəRom, bawo efaŋ kəsɔŋe kɔ kəcəre toloku tɔlma.» ¹⁸ Kɔ wəsɔdar wəkakɔ elek kɔ, kɔ ɲaŋkɔ ndena wəbe wəsɔdar wəRom.

K'oloku kɔ: «Kelmani Pol ew' em k'olok' im a iker' am wətemp wəkawε, a efaŋ kəsɔŋ' am kəcəre toloku tɔlma.»

¹⁹ Kɔ wəbe wəsɔdar wəRom osumpər kɔ kəca kɔ ɲawurne kəsək. K'eyif kɔ: «Ake toloku tɔ məyɔ nte məfaŋ kəlɔk' im mɔ-ε?»

²⁰ Kɔ wətemp nwe oloku: «ASuyif alma ɲantəŋne a ɲawer əm alna Pol mətorəne ɲa kɔ ndena aboc kiti aSuyif, pəmə nte ɲaŋfaŋ kəyifət kɔ ɲamomän tetön bel-bel mɔ. ²¹ Mba məsep ta ɲatam əm dəmoloku de! Bawo afum wəco mənəkəle kɔ tɔlma ɲa daco ɲayi kəcəpə Pol towul pədife pən. ɲasɔŋne temer kətɔ-di yeri, kətɔmun ta ɲantanim kɔ-ε. Tem tante ɲalip kəlompəsne. Kəwose kam gbəcərəm kɔ ɲayi kəkar.»

²² Kɔ wəbe wəsɔdar wəRom eməŋkəs wətemp nwe a ta pəlompər sɔ nwe o nwe toloku tatɔkɔ oloku kɔ mɔ, k'əsak kɔ, k'ɔŋkɔ.

Pol nde fɔr ya wəbe Felikəs kirin

²³ Kɔ wəbe wəsɔdar wəRom ewe asɔdar ɔn apɔŋ mərəŋ, k'oloku ɲa: «Nələk asɔdar masar mərəŋ (200), ayeksene fəles wəco camət-mərəŋ, kɔ atəmpər mbəŋcəran masar mərəŋ (200), ɲalompəsne kəkɔ ka Sesari pibi-ana. ²⁴ Nəlompəs sɔ fəles, nte tɔŋsɔŋe pakene wəbe Felikəs Pol pəyi wəyən mɔ.»

²⁵ Kɔ wəbe wəsɔdar wəRom enjice Filikəs areka ɲje ɲenaloku nte mɔ:

²⁶ «Ina, Kolodu Lisiyas, ɲicic' am areka ɲaŋe mənə wəbe kem Felikəs, ic-yif əm.

²⁷ Wərkun wəkawε, aSuyif alma ɲalək kɔ ɲac-kɔ kən-im. Mba alok' im a wəkom wəRom ɔfɔ, it' ɔsɔŋ em kəder kɔ asɔdar em kəbənɔŋ ɲa kɔ. ²⁸ Nte ifaŋ kəcəre tes nte ambonje kɔ mɔ, k'intorene kɔ nde aboc kiti aŋan ɲayi mɔ. ²⁹ K'inəŋk, k'ambonje kɔ tes-ε, kəgbəkəlene kɔ nke kəŋkotərəne sariye səŋan mɔ, mba ali tes eləsər fe nte pəmar padife kɔ, kɔ pəyɔne fe ti-ε, paber kɔ dəbili mɔ. ³⁰ Nte alok' im kəsək kədif ka wərkun wəkawε oŋ mɔ, itɔ ɲŋken' am kɔ katina. K'ilokene ambonje ɔn tes, ɲakɔ ɲabokene tetön nɔn mənə məyi mɔ. Dənda ɔfɔ lɔŋtaŋ.»

³¹ K'asɔdar ɲayɔ pəmə tatɔkɔ wəbe kəŋan enasom ɲa mɔ. Kɔ ɲalək Pol kɔ ɲaŋkəkəre kɔ pibi disre haŋ Antipatiri. ³² Dɔckɔsɔk kɔ asɔdar alma ɲaluksərne nde ɲandire mɔ, kɔ ɲasak ayeksene fəles ɲakəkəre kɔ. ³³ Nte ɲambere Sesari mɔ, kɔ ɲasɔŋ areka ɲaŋkɔ Felikəs

wəbe ka dɔtɔf, kɔ ɲamentər kɔ Pol. ³⁴ Nte wəbe ka dɔtɔf elip kəkaraŋ areka ɲje mɔ, k'eyif Pol wəka atɔf ɲere ɲɔyɔne-ε. Nte ene a wəka Silisi ɔyɔne mɔ, ³⁵ kɔ wəbe Felikəs oloku: «Indecəŋkəl əm kɔ abonje am tes ɲanded-er-ε.» K'osom a pacəŋər Pol nde bili bɔkɔ benayi nde abanja ɲa wəbe Herodu mɔ.

Ambonje Pol mes

24 Nte mata kəcəmət mənsepər mɔ, kɔ wəloŋne wəpɔŋ Ananiyas ontɔr kɔ abeki a dɔtɔf alma kɔ wəgbəkəlene wəkin pac-we kɔ Tertulu. Kɔ ɲaŋkɔ ɲabokene nɔn wəbe wəka dɔtɔf eyi mɔ teta Pol. ² Kɔ wəbe ka dɔtɔf osom k'awe Pol, kɔ Tertulu oŋcop moloku mɔn nte: «Wəbe, mən' ɔsɔŋe nte səyine bəkəc yoforu mɔ. Kəkɔtene dəbe kam kətɔt, kɔ kəsəkər ka mes mɔlma teta atɔf ɲosu ɲaŋe, bawo mənayay ɲi nte tender mɔ. ³ Wəbe Felikəs wələləs kosu, səŋsɔtɔ pətɔt papɔkɔ tem fəp kɔ mofo fəp. Səŋyek-yekəs' am ti.

⁴ Mba nte intɔfaŋ kələkər əm tem telarəm mɔ, it' intolan' am kəcəŋkəl su abəkəc ɲtɔt disre tem tepic.

⁵ Səŋkɔkce a fum wəkawε wəberəs afum daco ɔyɔne, nɔn ɔŋsɔŋe aSuyif fəp kəgbəkəlene doru mofo fəp. Wəkiriŋ wəka kəgba ka afum a Nasaret ɔyɔne. ⁶ Enafaŋ yati kəyik-yikəs kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu, itɔ sənasumpəre kɔ. ⁸ Mənə Wəbe məntam kəyifət kɔ, məten kəcəre kɔ pəyɔne fɔ a tɔkɔ səmbonje kɔ mɔ kəŋce kɔ-ε.»

⁹ Kɔ Asuyif aŋe ɲanayi di mɔ, ɲambanje Tertulu, kəc-loku: «Itɔ teyi yati!»

Pol fɔr ya Felikəs kirin

¹⁰ Nte wəbe ka dɔtɔf efek Pol kəca a pəlok-loku mɔ, kɔ Pol oloku nte: «Wəbe, ɲcərə a meren melarəm mɔ məyi atɔf ɲaŋe məc-kiti. Kəlaŋ kəŋkɔ disre k'indeloken' am kəyac kem. ¹¹ Tentacepər fe mata wəco kɔ mərəŋ nte impε dare da Yerusalem kəkɔ-kor-koru Kanu, mən-tam ti kəyifət. ¹² Ambəp f'em kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu, ambəp f'em dəkəlɔ ka dəkətola Kanu da aSuyif, ambəp f'em dare disre səc-gbəkəlene kɔ fum, kɔ pəyɔne fe ti-ε, ic-gbiŋər afum kəyefərəne. ¹³ ɲafɔtam sɔ kəc-mentər əm kəŋce ka tes tɔkɔ ɲambonje em mɔ. ¹⁴ Kəŋce intam kəwose nɔn fɔr yam kirin a Kanu ka atem em k'ɲkor-koru, k'ɲcəmə dɔpɔ da Wəbe darəŋ nde ɲa ɲaŋcəm-cəmnε a yem yɔ mɔ. Mba ina ilaŋ nte o nte aŋcic dək-itabu Tawureta Musa kɔ Sayibe-e mɔ. ¹⁵ ɲŋbəkər teta Kanu tɔlma amera, nte ɲa abonje' em mes ɲa sɔ ɲaŋgbəkər mera mɔ: It' ɔyɔne a Kanu kəndeyekti afi, alompu kɔ atɔlomp. ¹⁶ It' ɔsɔŋe nte ina sɔ ɲŋsep tem fəp kəkɔtene amera ɲtɔt fɔr ya Kanu kɔ afum kirin.

¹⁷ Nte meren melarəm mənsepər mɔ, k'inder nɔn Yerusalem kədəmar afum em, k'ilonene sɔ domun.

¹⁸ Kɔ ɲaŋkɔ ɲabəp im ic-səkəsne kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu disre, bafɔ afum ɲalɔŋkanε di, bafɔ pac-gbəkəlene.

¹⁹ Mənε aSuyif a atɔf ɲa Asi alma akɔ ɲanayi di mɔ, ɲa ɲa pəmar kəder nɔn məyi mɔ ɲac-bonje' em mes, kɔ pəyɔne fɔ a ɲantəmpər em mi-ε. ²⁰ Kɔ pəyɔne fe ti-ε,

afum akanje naloku tes telec nte aboc kiti a kəb kəpəŋ ka Kanu njananəŋk im nte njanakit' im mɔ. ²¹ Mene pəyɔne toloku tɔk inaloke dim dɔpəŋ, icəme na daco mɔ de: «Teta kədeyefe defi nke ilan mɔ, k'anɔcəmbər' im mɔkɔ kiti nɔc fɔr yam kirin-ɛ!»

²² Tenabəp paloku Felikəs bel-bel mes ma dɔpɔ da Wəbe Yesu, k'olukase kiti dɔsɔk dɔlɔma, pəc-loku: «Kɔ wəbe wəsɔdar wəRom Lisiyas endeder-ɛ, indemɔmən tes tonu.» ²³ Kɔ wəbe ka dɔtɔf oloku wəsɔdar a pəcəŋər kɔ, mba ta pəkot kɔ, ta pəɔnɔne sɔ afum ɔn kəmar kɔ mes mɔlɔma.

Pol fɔr ya Felikəs kɔ Durusil kirin

²⁴ Nte mataka mɔlɔma mənɔepər mɔ, Felikəs nəsol kɔ wəran kɔn, Durusil, wəSuyif enayi, kɔ nander, kɔ nəsom pakɔ-we Pol. Kɔ nənɔcəŋkəl kɔ kəloku ka kəlan kɔn Yesu Krist. ²⁵ Mba nte Pol enatəfərnene moloku mɔn teta pəlompɔ, teta kəsumpərne, kɔ kiti nke kəndeder mɔ, kɔ kənese kəyi Felikəs. K'oloku Pol: «Pəntəŋne mɔkɔ tante. Məkɔ kərəsna. K'indesɔtɔ tɛm-ɛ, indesɔ w' am.» ²⁶ Felikəs enafɔtɔma a Pol ɔŋkɔɔŋ kɔ pəsam. It' oŋc-soməse tɛm fəp, pakɔ-wene kɔ Pol naloku-loku.

²⁷ Kɔ nɔyi ti disre haŋ kɔ meren mərəŋ mənɔepər, k'asəpər Felikəs dəbe, k'andəs Pɔrsiyus Festus. Mba nte Felikəs enafəŋ kəbɔtəs abe aSuyif mera mɔ, k'əsak Pol dəbili.

Awe Pol fɔr ya wəbe wəka tɔf ya Rom fəp kirin

25 Kədəs ka Festus dɔcɔm da dəbe tataka ta maas, k'eyefe dare da Sesari kəkɔ ka Yerusalem.

² Aloŋne apɔŋ kɔ afum ael a dɔtɔf aSuyif nənɔk nɔbokene nɔc eyi mɔ, teta Pol. ³ Kɔ nənɔgbəc nɔc-tola Festus kəmar kəŋan pakere Pol Yerusalem, mba kɔ nəlompəs towul mpe nantam kədife Pol dɔpɔ mɔ. ⁴ Kɔ Festus oloku nɔ a nənɔcəŋər Pol dare da Sesari, a nkɔn yati pəmar pəkɔ di mata mamɔkɔ. ⁵ K'enderəŋ, «Afum acəre kəlɔk-loku aŋe nɔyi nu daco mɔ, nəsol kɔ ina, səkɔ. Kɔ fum wəkawe enaləsər tes-ɛ, nɔkɔ nəlɔm kəbokene kəŋan dəndo.»

⁶ Festus enacəpərne fe mata camət-maas, kɔ pəyɔne fe ti-ɛ mata wəcɔ Yerusalem, k'olokus dare da Sesari. Dɔcɔkɔk k'ende dənkiti, k'osom a pakere Pol. ⁷ Nte Pol ender mɔ, kɔ aSuyif aŋe nənator Yerusalem mɔ nənɔkəl kɔ, kɔ nambonɔce kɔ mes mɔpəŋ melarəm, mme nənato-tam kəsɔkəs mɔ.

⁸ Pol oŋc-loku kəyacne kɔn: «Ali tes iləsər fe! Inɔiya fe sariye sa aSuyif, inɔiya fe kəb kəpəŋ ka Kanu, inɔiya fe Sesar .»

⁹ Festus, nwe enafəŋ kəbɔtəs aSuyif mera mɔ, eyif Pol: «Məfan kəpe Yerusalem pakɔ-kit' əm di fɔr yem kirin ba?»

¹⁰ Kɔ Pol oloku: «Fɔr ya dənkiti da Sesar y' inɔcəme kirin tante, difɔ pəmar pakit' im. Ali tes iləsəre fe aSuyif, pəɔtɔ tətɔk mənə yati mənɔcəre ti mɔ. ¹¹ Kɔ pəyɔne fɔ inɔiya, kɔ pəyɔne fɔ iɔc nte o nte pəmar padif'em mɔ-ɛ,

ifɔtola a pənənən' em. Mba kɔ pəyɔne fɔ mes mame ambonɔc' em mɔyɔne fe kanɔce-ɛ, pəmar fe nwe o nwe pəsɔŋ im nɔ. Intola ti wəbe wəka tɔf ya Rom fəp pək'it' im.»

¹² Awa Festus, nte nəlɔp kəɔmən mes mme kɔ amar ɔn mɔ, k'oloku: «Nte məlɔku a Sesar məfan a pək'it' əm mɔ, kəkɔ kɔ mənder Rom pəkɔ-kit' əm.»

Pol fɔr ya Akripa kɔ Bernis kirin

¹³ Nte mataka mɔlɔm mənɔepər mɔ, kɔ wəbe Akripa kɔ wəkire kɔn Bernis nander dare da Sesari, kədeyif Festus. ¹⁴ Nte nɔwak di kəwon mɔ, kɔ Festus ɔlɔmər wəbe nwe teta Pol, pəc-loku: «Felikəs enasak fum wəlɔma dəbili. ¹⁵ Nte inakɔ Yerusalem mɔ, aloŋne apɔŋ kɔ abeki a dɔtɔf aSuyif nənabokene tetɔn, nɔc-tola kədif kɔn.

¹⁶ K'iloku nɔ a aRom nənɔcɔŋ fum kədif ta wəkayi nən-tatəfərene kɔ abonɔce ɔn mes-ɛ, pəyacne moloku mɔkɔ ambonɔce kɔ mɔ. ¹⁷ It' ɔcɔŋe nte nətɔwon kəderene nɔc mɔ. Dɔcɔkɔk, k'inde dənkiti, k'isom a pakere fum wəkakɔ. ¹⁸ Nte abonɔce ɔn mes nander mɔ, ali tes nambonɔce fe kɔ nte inafɔtɔne kɔ mɔ. ¹⁹ Nənɔgbəkələne kəgbəkələne dəm teta dine dənɔn, kɔ teta Yesu wəlɔma, nwe efi mɔ, mba kɔ Pol nkɔn oloku a eyi wəyən. ²⁰ Kɔ ina, nte intɔcəre nte indeloku teta mes ma dine dənɔn mɔ, k'iyif Pol, kɔ pəyɔne oŋwose kəkɔ Yerusalem pakɔkɔti kɔ dəndo-ɛ. ²¹ Mba Pol ontola nte efəŋ mɔ: A wəbe kosu wəlel pək'iti kɔ, it' ɔcɔŋe nte iloku a pacəŋər kɔ haŋ ic-tam kəkene kɔ Sesar wəbe wəka tɔf ya Rom fəp.»

²² Kɔ Akripa oloku Festus: «Ina sɔ, ifəŋ kəcəŋkəl fum wəkawe.» Kɔ Festus oloku: «Alna mənɔcəŋkəl kɔ.»

²³ Dɔcɔkɔk Akripa kɔ wəkire kɔn Bernis nanderene asos nɔyəsne, kɔ nambere nde dukulɔ dɔkɔ aŋkiti mɔ, kɔ abe apɔŋ asɔdar aRom, kɔ afum ael a dare. Kɔ Festus osom k'ənɔkere Pol. ²⁴ Awa kɔ Festus oloku: «Wəbe Akripa, kɔ nənə fəp fonu aŋe nəyi su daco mɔ, nənənɔk fum wəkawe, tetɔn tɔ aSuyif alarəm akanje nambokene nɔc iyi mɔ. Kəyefe Yerusalem haŋ nɔc, nɔc-kule-kule a pəmar fe pəyi doru. ²⁵ Kɔ ina, inənɔk fe nte o nte pəmar a padife kɔ mɔ. Mba nte nkɔn wəsərka ontola a wəbe kosu wəlel pək'iti kɔ mɔ, it' inɔcəm-cəmne kədekene kɔ Pol wəkawe. ²⁶ Nte intɔyɔ nte o nte tosoku tecice wəbe kosu wəlel teta fum wəkawe mɔ, it' inɔkerene kɔ fɔr yonu kirin, pənənənə mənə wəbe Akripa, nəyifət kɔ nte tɔŋɔŋe isɔtɔ tɔkɔ indecɔ mɔ. ²⁷ Bawo, pəwuren' em kəyi samne, kəsɔŋ kelmani pac-kekəre Rom ta məsɔkəs kəcic mes mɔkɔ ambonɔce kɔ mɔ-ɛ.»

Pol kəyacne kɔn nɔc Akripa eyi mɔ

26 Kɔ Akripa oloku Pol: «Awos' am kəloku-loku tetam.»

Kɔ Pol ondɔt kəca kələk moloku kəyacne. ² «Pəmbɔt im, Wəbe Akripa, kənənɔkne mɔkɔ ideyacne nɔc məyi mɔ mes mme aSuyif alɔma nambonɔc em mɔ.

³ Məhçərə bel-bel mes mokur aña ma aSuyif kəg-bekələne ka mi. İletsen' am məcəhəkəl im bel-bel.

⁴ ASuyif fəp nəhçərə nte tənayəne teyi tem kəyefe dowut dem mə, dəkəcop nte inayi afum em daco Yerusalem mə. ⁵ Nəhçər' em kəyefe nte pənawon mə, nəntam sə kəbohç ti, bawo fər yanjan yati nənatəhne mes kə məyə ma doru dem fəp, a cəFarisi c' inayi, kəg-ba ka afum ako nənananəkanə kəyehk mes dine dosu mə. ⁶ Məkə ayi kəkət' im, bawo iğbəkər amera temer nte Kanu kənasəhə atem asu mə. ⁷ Cusunka cosu nce wəco kə mərəh çəhsali tem fəp, dan kə pibi, nəyə amera kəsəcə ka kələkə temer kanjə. Wəbə, teta kəg-bəkər amera kanjə kə aSuyif nəmbəhç em mes. ⁸ Teta ake tə nəntəfəne kəlanə a Kanu kəntam kəyektə fum defi disrə-ε?

⁹ İna wəkawə yati, inacəm-cəmne kəsıməs kə tewe ta Yesu wəNasaret səpə fəp. ¹⁰ İt' enayə Yerusalem, inə wəkawə yati inabər afum acempi alarəm dəbili kətam disrə nke abe a alohne nənasəhə im mə. Nte nəhçə-loku kədif kənan mə, inə sə iğc-wosə ti. ¹¹ İğc-kə dəwəcə wa dəkətola Kanu da aSuyif fəp, ic-tərəs alan, iğc-gbəc nə kələməs tewe ta Yesu. Pəc-təl' em nno nəyay mə, iğc-beləs nə həh sədare səcuru.»

Pol cəm kəkafələ kən amera

¹² «İt' enasəhə dəcək nde indekə dare da Damas mə, kətam kə kəsom ka abe a alohne apəh. ¹³ Dan dəc-fəh kəbər, Wəbə Akripa, k'inəh kəndə dəpə pəwanjəra mpe pənəkəl im kə afum ako sənəsəl mə. Pəmot mpe pənayefe dəkəm mə, pəc-mot pətəs dec. ¹⁴ Kə sənətem-pənə fəp fosu dəntəf, k'ine dim doc-lok' im cəArame: «Sol, Sol, ta ake tə məntərəs em-ε? Pəhçuc' am kəbər tefəh ta wəbə kam.»

¹⁵ K'iyif: «Wəbə, an' cəf-ε?»

K'oluks' em: «İn' cəf Yesu, nwe məna məyi kətərəs mə. ¹⁶ Mba məyefe məcəmə wəcək wam kəron. Məcəre tes nte təcəh' em kəwərər əm mə: İyek-yek əm kəyənə ka wəbəc kem, məyənə sə wətəhne mes məkə mənəh k nno iyi mə kə məkə indəsə-wurər əm mə. ¹⁷ İndəbəh əm afum am akəhə dəwaca kə atəyənə Suyif ndə ahe indəsom əm mə, ¹⁸ kəkə-mepi nə fər. Nte təhçəhə nəwur dəkəbump nətefərne pəwanjəra, nəwur kətam ka Səntani nəyay kətam ka Kanu disrə mə. Kə nəlanə im-ε, nəndəsəcə kənanəhə ka kiciya kənan, nəsəcə dəkəcəmə afum daco ahe nəyənə aka Kanu mə.»»

Pol oloku yebac yən

¹⁹ «Ti disrə, Wəbə Akripa, iyəh kər fə kəhəh k nke kəyefe dəreç mə domp. ²⁰ Mba inacam kərəsna afum aka Damas kə aka Yerusalem, kəbər ka afum aka atəf nə Yude fəp həh atəyənə Suyif. İloku nə kəsəkpər bəkəc nəkafələ nno Kanu kəyi mə, nəyə məyə mətət mme məhmentər kəsəkpər kənan bəkəc mə. ²¹ Tante tənəsəhə kə aSuyif nəsumpər im nde kələ kəpəh ka Kanu disrə, nəc-fəh kənim im. ²² Mba kəbum ka Kanu

kəsəh' em kəyi doru həh məkə, iğyənə kə wətəhne mes mme nno awut kə abeki nəyay mə. İfəloku nte o nte say-ibə-e kə Musa nənatə-loku mə, ²³ kəcəre a Krist endekəre pəcucanə, k'yənə wəyefe wəcək-cəkə defi-ε, nno endecam teta pəwanjəra nno aSuyif kə atəyənə Suyif nəyay mə.»

Pol kəfan kən kəsəhə Akripa kəlan

²⁴ Nte Pol oğc-loku moloku mən meyəcənə mə, kə Fəstus oğkulərne: «Pol cəpə mətamne fə? Kətəkəs kam kələrəm kəsəh' am kətə-tamne.»

²⁵ Kə Pol oloku: «Daka o daka dəyə f'em. İntamne kəh, Wəbə kem wələl, Fəstus! Moloku mə kəhce kə molompənə m' iyi kəloku. ²⁶ Wəbə əhçərə məməkə fəp, it' iğləkə mi kəlan disrə fər yən kirih. İğçərə a məhçərə mes məməkə fəp, bawo mənacəpər fər ya afum kirih. ²⁷ Məlanə sayibə-e ba, Wəbə Akripa? İğçərə bel-bel a məlanə nə!»

²⁸ Kə Akripa oloku Pol: «Kə məsəp kəberənə pəpic-ε, məhçəh' em kəyənə wəlanə Krist.»

²⁹ Kə Pol oloku: «Təyənə fə ndəkəl kə pəyənə fə ti-ε, tekirih, intola kə Kanu kəwosə-ε, kəyefe məna həh ako nəyay kəcəh kəl im məkə mə, nəyi pəmə inə, mba ta gbekce yəyə yəyi ti de.»

³⁰ Awa wəbə ka atəf, wəbə ka sədare səlarəm, Bernis, kəbər ka afum ako nənanə kə nə mə fəp nəyayefe. ³¹ Nte nəhçə-wur mə nəc-lokənə: «Fum wəkawə çyə fə nte o nte pəmar padife kə, kə pəyənə fə ti-ε pəbər kə dəbili mə.»

³² Kə Akripa nno oloku Fəstus: «K'antam kəsək fum wəkawə pətə-yənə fə ewe wəbə wəka Rom-ε.»

Ahəkərə Pol Rom

27 Nte antəhne oğ a səbəkə debil kəkə ka atəf nə İtali mə, k'asəhə Pol kə afum aləma ako nənanə dəbili mə wəcədar wəpəh wəməmə nwe ağc-we Yuliyus mə. Wəbum ka wəbə wəka Rom enayənə, k'asom kə kəkəkəs nə. ² Kə səmbəkə dəbil kəyefe ka dare da Adaramit kəkə ka cəgber cə Asi kə səh kə səpə. Aris-tarko wəMasedon wəka dare da Tesaloni enayi su daco.

³ Dəcəkəkə kə səmbərə Sidəh. Yuliyus nwe çəç-yə Pol mes mətət mə, owosə kə kəkə ndənə anapə çn kəkə-tənər nə kəmar kələmə. ⁴ Nte səyefe dəndə mə, kə səsumpər kəca ka Sipər bawo səhç-gbofne afef. ⁵ Nte səhçali kəba nke məhçə məhçut təf ya Silisi kə Pəhçili mə, kə səh kə sətər dare da Mira, atəf nə Lisi. ⁶ Dəndə kə wəbə wəcədar çəcə dəndə abil nəhə nənanə-yefe dare da Aleksandər kəkə ka İtali mə, k'əmbək su nə disrə. ⁷ Mataka məlarəm disrə səc-kət məten dəkəba. Pəcuca disrə pə sənadəbər Sinidi, mba nte afef nənatə-wosə su kəkə pəbələ mə, kə səsumpər ağber nə atəf nə Kret, kə səhçepər Salmən. ⁸ Kə səhçbofne dobo dadəkə pəcuca disrə, kə səh kə səbər kəfo kanjə ahe «Cətən-ta Cətət,» ta pəmbələne di kə dare da Laseya.

⁹ Nte tem telaram tenj-cepær, ako kəkətene abil kənj-
yɔ kəyɔ dəm wey-wey mɔ, kɔ mata ma kəsuj merj-
cepær-ε. Kɔ Pol engbinjær ɲa: ¹⁰ «Anapa, inənj kɔ kəkɔt
kosu kanke kəyɔ wey-wey. Abil kɔ yecaməs yɔkɔ yeyi ɲi
disre mɔ yendelece, səna aɲe səyi ɲi disre mɔ yati
sətɔɔ.» ¹¹ Mba wəbe wəɔɔdar pəlanj wəgbek abil kɔ wə-
ka ɲi, ta ewe moloku ma Pol daka-ε. ¹² Nte tendəjərne
ti mɔ, kətənta kənatese fe kəcəpərəne dərəɲ. Kɔ ayi a
abil ɲanjɔkɔ disre alaram ɲaloku kəyefe ka di ɲabelər
Fenik, kətənta ka Kret nke kənjəkəne afef ɲederəɲ
mɔ.

Afef ɲəɲɔɲ ɲosut dəkəba

¹³ Kɔ afef ɲepic ɲeyefe kəwur kəca-kətɔt, kɔ ɲanjcem-
cemne a ɲantam kəyɔ tefanj tanjan. Kɔ ɲayeki abela
ɲanjan kɔ ɲasolne dobo da Kret, ɲagberene di. ¹⁴ Pə-
won fe kɔ afef ɲəɲɔɲ ɲɔkɔ aɲc-we «Eɲakilɔɲ» mɔ ɲowur
kəyefe ka mɔɔ ma dare. ¹⁵ Kɔ afef ɲanjɔkɔ ɲeyefe
kəcərɲene abil ta antam sɔ kəcəme afef ɲanjɔkɔ kirinj-ε,
kɔ səsakne kɔ ɲenjekəre su nde ɲenafanj mɔ. ¹⁶ Səyi kə-
cepær mokuru mɛfet mɔlɔma tantɔf, mme aɲc-we Koda
mɔ, kɔ səntam pəcuca disre kəcəmbərəs abil. ¹⁷ Nte
səliɲərne ɲi mɔ, kɔ aɲe ɲayi kəbəc abil disre mɔ
ɲanjkotε ɲi bənda yɔkɔ yenayɔne yeməɲkərne mɔ, ɲac-
nese kəkɔ-lɔɲe agbɛp ɲa atɔf ɲa Siriti, bawo kərere ka
asəɲc kəyi di. Kɔ ɲanjɲbal aɲka, mba afef ɲosole ɲa.
¹⁸ Nte afef ɲenananjkanε kəyikəc su mɔ, dɔckɔsɔk kɔ
ɲanjɲbaləs yecaməs yɔlɔma dəkəba. ¹⁹ Tataka ta maas,
kɔ abəc a debil ɲasumpər gbalanj ba abil dəwaca
wanjan kɔ ɲanjɲbal yi dəkəba. ²⁰ Mataka melaram disre
dec kɔ cɔs yɔɲc-wur fe, afef ɲec-bək oɲ kəbək dəm,
teləpəs kɔ səwure mera kəyi sɔ doru.

²¹ ɲanadi fe yeri kəyefe nte pənanwon mɔ. Itɔ kɔ Pol
eyefe k'εɲcəme ɲa daco, k'oloku: «Anapa, pəc-yɔne fɔ
nəcəɲkəl im ta nəyefe Kret nəyeki abela-ε, nə-
denabumne pəcuy pampε pɔsɔtɔ su, kɔ ca ɲye yɔsɔlər
su mɔ. ²² Mba ndəkəl oɲ, intola a aɲcəpəs nu bəkəc,
bawo ali fum ɔfɔfi nu daco, mɛne abil ɲendelece. ²³ Itɔ
nɔkɔ pibi meleke mɔlɔma ma Kanu nke iyɔne wəkɔn kɔ
nke iɲkor-koru mɔ, mowurərn' em. ²⁴ Kɔ molok' im: «Ta
mənese, Pol! Mɛne məcəme fɔr ya wəbe ka tɔf ya Rom
fəp kirinj, tetam tɔ Kanu kəsake akanε nəyi abil ɲaɲe
disre mɔ fəp kəyi doru.» ²⁵ Nəcəpəsne bəkəc arkun, ba-
wo ilan tɔkɔ Kanu kəlɔkun' em mɔ tendeyi. ²⁶ Mba
mɛne pakɔ-lɔɲe mokuru mɔlɔma.»

²⁷ Pibi pa wəco kɔ mənəkəle p' anakɔ pafecərəne su kə-
ba ka Adiriya. Pibi daco kɔ akətene abil ɲanjcəre a
alɔtərne antɔf ɲowosu. ²⁸ Kɔ ɲantore paka peles
pakotər pi kəbənda, kɔ ɲanəɲk fɔ putukum pəmbəp
mɛtər wəco maas kɔ camət-tin. Kɔ ɲanjɔɲne kirinj kɔ
ɲawak sɔ, kɔ ɲanəɲk fɔ pətukum pəmbəp mɛtər wəco
mɛrəɲ kɔ camət-mɛrəɲ. ²⁹ Nte ɲanesene abil kə-
cəɲərəne masar mɔ, itɔ ɲanagbale aɲka mənəkəle
tadarəɲ, kɔ ɲande ɲac-kar pəwanjəra, mba pəc-won
ɲa. ³⁰ Mba nte abəc a debil ɲanafanj kəyeksər abil mɔ,

kɔ ɲantore agbanke, ɲac-loku a ɲako ɲagbal aɲka
tekirin ta abil. ³¹ Kɔ Pol oloku wəbe wəɔɔdar kɔ asɔɔdar,
«Kɔ afum akanε ɲantɔyi debil-ε, nəfɔtam kəyi doru.»
³² Kɔ asɔɔdar ɲanjcopu bənda ya agbanke, kɔ ɲasak ɲi kɔ
ɲentempene.

³³ ɲayi kəkər dec kəsɔk, kɔ Pol ewene fəp fosu kəkɔ-di
yeri, k'oloku: «Mɔkɔ tataka ta wəco kɔ mənəkəle nte nəyi
kəkər, ta nəndi yeri mɔ. ³⁴ Intola nu oɲ kədi yeri, bawo
pəmar nədi yi nte tɔɲsɔɲe nəyacne mɔ. Ali wəkin nu
daco, kəfon kɔn da dərɔmp kəfɔ-sɔlər kɔ!» ³⁵ Nte Pol
elip kəlɔku tətɔkɔ mɔ, k'εlek kəcom k'eyek-yekəs Kanu
fɔr ya afum fəp kirinj, k'entepi ki, k'eyefe ki kəsɔm. ³⁶ Kɔ
fəp fəɲcəp bəkəc kɔ ɲayefe kəsɔm cəcom. ³⁷ Səɲayi
afum masar mɛrəɲ wəco camət-mɛrəɲ kɔ camət-tin
(276) ako ɲanayi abil ɲanjɔkɔ disre mɔ. ³⁸ Nte fəp fənəm-
bərə mɔ, kɔ ɲanjɲbal malɔ meləpəs dəkəba nte tɔɲsɔɲe
abil ɲeberene kəfoy mɔ.

Kəlɔɲe ka abil

³⁹ Nte dec dɔsɔk mɔ, abəc a debil ɲananəpəl fe antɔf,
mba ɲananəɲk kərere, kɔ ɲanjcem-cemne kəcɔɲəs abil
haɲ ɲabəp ki. ⁴⁰ Kɔ ɲasikəli aɲka kɔ yontor dəkəba, kɔ
ɲasikəlene sɔ bənda ya yas ɲye aɲc-gbɛke abil mɔ. Kɔ
ɲayeki abela abil dəkəro, kɔ afef ɲelek ɲa, kɔ ɲanjɔɲəs
abil kəca ka dəkərere. ⁴¹ Mba kɔ ɲanjɔkɔ ɲapət kərere acir
mɛrəɲ daco, kɔ kəro ka abil kəmətne dəsəɲc, ɲentam fe
sɔ kəcɔɲne kirinj. Kɔ yam yɔɲɔɲ yender yosut abil
ɲanjan kɔ ɲeləsər ɲi tadarəɲ.

⁴² Kɔ asɔɔdar ɲanjcem-cemne kədif ka kelmani-e, ta
wəlɔma pəɲerəɲ pəyeksər ɲa. ⁴³ Mba wəbe wəɔɔdar
nwe enacem-cemne kəmar Pol ta efi dəkəba mɔ,
eyaməsər asɔɔdar kəyɔ ka tefanj tanjan, k'oloku ako
ɲanacəre kəɲerəɲ mɔ ɲanunjenε kətor dəkəba
ɲaɲerəɲ nte tɔɲsɔɲe ɲapε kare mɔ. ⁴⁴ Afum aləpəs ako
ɲandelek cəbam kɔ cəpɔm ca abil ɲaɲerəɲ ɲabəp ɲa
dəndo kare. Kɔ afum fəp ɲampε kare, ali wəkin tes te-
nasɔtɔ fe.

Pol eyi Malit

28 Nte səmpε ta tɔlɔm o tɔlɔm tɔsɔtɔ fum mɔ,
k'əloku su a mokuru mamɔkɔ m' aɲwe Malit. ² Kɔ
afum aka di ɲasumpər su bel-bel. Kɔ ɲanjkekəre su
kəkɔ-sayε nɛɲc ndε ɲanacɔl teta wəcafən wəkɔ enacop
kətuf mɔ, kɔ kəfe. ³ Pol enawetəs yanjan yɔlɔma ɲye
enayi kəcɔl dənɛɲc mɔ, mba teta pəwon, kɔ dɔf dowur
yanjan disre kɔ dɛndətərne kɔ dəkəca. ⁴ Nte aka atɔf
ɲanjɔkɔ ɲanəɲk dɔf dɛdɛtərne Pol dəkəca mɔ, kɔ
ɲalokene: «Fum wəkawε tɔlɔma wədif afum yɔɲne, ba-
wo entep kəc-cafe dəkəba, mba Pəlɔmpu powosε fe
nkɔn kəyi doru.» ⁵ Mba kɔ Pol ewes abok ɲɛ dənɛɲc,
ali ta pəɲcu kɔ-ε. ⁶ Afum akako ɲac-kar a pəɲkɔ-kəf kɔ
dənda abok ɲenadətərne mɔ, kɔ pəyɔne fe ti-ε pətəm-
pene pəfi. Nte ɲanjkar kɔ pəwon ta ɲanjnəɲk tɔlɔm o
tɔlɔm tɔsɔtɔ kɔ mɔ, kɔ ɲasəkpər təcem-cemne tanjan, kɔ
ɲaloku a kanu kɔ yɔɲne.

⁷ Kəfo kan̄kə kəsək antɔf ɲɔɔɲ ɲenayi di ɲa fum wəbeki wəɔɲ wəka mokuru mamɔkə wəɔma, pəc-we kə Pubiliyu. Nkɔn enasɔɲ su dəkəyi dɔtɔt mata maas. ⁸ Papa ka Pubiliyu enafəntərə ta entamne-ε, fiba kə kupur yeyi kə. Kə Pol emberər kə, k'ɔntola Kanu, pəc-deɲər kə waca, k'entaməs kə. ⁹ Ti disre kə acu aka mokuru aləpəs akə ɲander sɔ, kə ɲa sɔ ɲantamne. ¹⁰ Kə aka dare ɲaleləs su bel-bel, nte səndeyefə kəkə mɔ, k'asɔɲ su ca yɔkə pənamar su kəyɔ mɔ fəp.

Pol kəbər kən Rom

¹¹ Nte səɲceperene yof maas mɔ, kə səsɔtə abil ɲɲe ɲeyefə dare da Aleksandər, kə ɲɲeɲceperene derəɲ mokuru ma Malit. Abil ɲaɲkə ɲ' aɲc-we «Diyɔskur.» ¹² Nte səmbere dare da Sirakus mɔ, kə səyi di mata maas. ¹³ Kə səyefə dəndo, səsolne agber kə səɲkə səsumpər dare da Resiyo. Kə afef ɲa kəca-kətɔt ɲeyefə dɔckɔɔk, mata merəɲ disre kə səmbər dare da Pusal. ¹⁴ Difɔ sənabər awenɲ su aɲa alaɲ akə ɲanatola su kəyi di mata camət-merəɲ mɔ. Tɔkɔt tante tɔ sənakɔt kəberə dare da Rom. ¹⁵ Awenɲ su aɲa alaɲ a dare da Rom aɲe ɲanane te tosu mɔ, ɲander kəfayne su haɲ nde makit ma Apiyus, kə nde aɲc-we Dəkəyikiya Maas mɔ. Nte Pol enəɲk ɲa mɔ, k'eyek-yekəs Kanu, k'emberene sɔ kəcəp abəkəc. ¹⁶ Nte səmbere Rom mɔ, k'awosə Pol kəyi taciɲa kə wəsɔdar wəkə oɲc-bum kə mɔ.

Pol kəcam kən toloku tɔtɔt ta Kanu Rom

¹⁷ Nte mata maas meɲceper mɔ, kə Pol ewe afum aɲel aSuyif aɲe ɲanayi Rom mɔ. Nte ɲambəpsene mɔ, k'oloku ɲa: «Awenɲ im aɲa, ali tes iləsərə fe afum asu, ali tes iləsər fe ta mes mosu mokur ma atem asu, mba ɲanasumpər im nde Yerusalem kə ɲamber im aRom dəwaca. ¹⁸ Nte ayifət im mɔ, abe akakə ɲanafan̄ kəsak im, bawo ɲananəɲk fe nte o nte pəmar padif' em mɔ. ¹⁹ Mba aSuyif ɲawosə fe. It' enasɔɲ' em kəwe kiti ka wəbe ka tɔf ya Rom fəp ta ifan̄ kəbɔɲce afum em tes-ε.

²⁰ Tes tətəkə təsɔɲe nte ifan̄ kənəɲke nu, isɔɲe nu ti kəcərə mɔ, bawo teta kəgbəkər amera ka afum a Yis-rayel kəsɔɲe nte amber im gbekce yaye mɔ.»

²¹ Kə afum aɲel a Rom ɲaloku kə: «Ali areka ɲefət ɲin səsɔtə fe kəyefə atɔf ɲa Yude tetam. Ali awenɲ su aɲa wəkin ender fe pəloku su pələc pam. ²² Mba səfan̄ fɔ sən' am kələk-loku mənə yati təkə məɲcem-cəmne mɔ, bawo sənɲərə a kəgbəkələne kəyi mofə fəp teta kəgba nke məyi mɔ.»

²³ Kə ɲamboc tataka, kə nte dɔsɔk dadɔkə dəmbər mɔ alarəm ɲander nda Pol kəcəɲkəl kə. Kə Pol enɲ-mentər ɲa kəsɔk pəs kitabu disre mes ma dəbe da Kanu fəp, kəyefə sariye sa Musa kəbər yecicəs ya Sayibε-e. Kəyefə bət-bət haɲ dɔfɔy kə Pol enɲ-səp kəsɔɲe ɲa kələɲ teta Yesu. ²⁴ K'ɲɲafəli afum alɔma kələɲ təkə oɲc-loku mɔ, mba alɔma ɲanalaɲ fe ti. ²⁵ Nte afum ɲaɲc-sakətene kəgbəkələne disre dəndo oɲc-lok-loku mɔ, kə Pol enderəɲ nte gbəcərəm: «Amera Nəcempi ɲa Kanu ɲenalok-lokər atem anu bel-bel, dəyəcicəs yecempi ya aɲnabi Esayi,

²⁶ nte t' enaloku:

«Məkə nɔk afum akanɲe ɲayi mɔ, məloku:

Nəndewon kəcəɲkəl, mba nəfɔdene!

Nəndewon kəgbətne, mba nəfɔdenəɲk! ²⁷ Bawo

bəkəc ya afum akanɲe yɔfɔtam kəne,

ɲantaɲ ləɲəs, kə ɲaməp fɔr.

ɲac-nese kənəɲke fɔr yaɲan,

ɲac-nese kənene ləɲəs yaɲan.

ɲac-nese kəcərəne mes bəkəc yaɲan.

ɲac-nese kəlüksərn' em nte tɔɲsɔɲe itaməs ɲa mɔ.»

²⁸ Nəcərə a kəɲaɲne ka Kanu kan̄ke atɔyɔne Suyif ɲ' anakere ki, ɲa ɲandecəɲkəl ki.»

³⁰ Kə Pol eyi kəb kəɲkə tɔɲc-sɔɲ kəway mɔ meren merəɲ, difɔ akə ɲaɲc-fan̄ kənəɲk kə mɔ fəp ɲaɲc-bəp kə. ³¹ Pol pəc-cam dəbe da Kanu, pəc-təkse afum teta Wəbe Yesu Krist kələɲ fəp disre, ali tes ta ayamsər kə-ε.

Yebac ya Asom a Yesu

An'ɔ Sak ɔyɔnɛ-ɛ, t'ake ɔ pɛmar pakaraŋɛnɛ areka ŋɔn-ɛ?

Areka ŋɛfɛt ŋaŋɛ ŋɔyɔnɛ yecicɛs ya moloku ma Kanu, nŋɛ alaŋ a Krist ŋambɔtɛr kɛkaraŋ doru dandɛ fɛp mɔ. Wɛnc ka Yesu, Sak, ɛnacicɛs ŋi nte tɔŋsɔŋɛ alaŋ aka Krist ŋacɛpɛs bɛkɛc yaŋaŋ, ali tɔyɔnɛ a ŋanayi dɛpɛcuca. AKresi ŋaŋkule «Sak», aHebɛru ŋa ŋakule «Yakuba». Tewe tin tayi ɔ.

Sak ɛnɔyɔnɛ wɛbeki wɛlɛl acɔkɔ-cɔkɔ a kɛlɔŋkanɛ ka alaŋ nde Yerusalem daco. Dɛndo Yerusalem Sak ɛnayi, nte kɛbɛpsɛnɛ kɛpɔŋ ka abeki kɛnacɛpɛr mɔ. K'ɛmar Paul kɔ Barnabas kɛsɔɔtɔ ka moloku kɔ mɔkɔt mɔkɔt nte ŋanag-bɛkɛlɛnɛ kɔ aSuyif albma teta kɛkɛnc ka atɔyɔnɛ Suyif mɔ. Antam kɛnɛŋk mes mamɔkɔ nde buk ba Yebac ya Asom a Yesu disre, sapitɛr 15.

Nɔɔ areka ŋaŋɛ disre, Sak ɛnacɔŋɛs alaŋ a Yesu nte tɔŋsɔŋɛ ŋamentɛr kɛlaŋ kɛŋaŋ kɛtɔt dɛmɔyɔ mɔkɔt mɔ. ɛnatɛkɛ alaŋ tɔkɔ pɛmar ŋatam kɛsumpɛr kɛlaŋ kɛtɔt kɔ dine dosoku nde Kanu kɛmbɔtɛr mɔ.

Sak ɛnaloku alaŋ a ŋakɛmbɛrnɛ kɛbɔtɛr ka mes ma doru, k'ɔlɔm tin tin tin tɔkɔ tɔyɔnɛ kɛbɔtɛr ka Kanu kɔ kɛbɔtɛr ka afum albma mɔ.

Itɔ areka ŋa Sak nŋɛ ŋɛyɛŋkɛs alaŋ bɛkɛc haŋ mata mosu mame ayi mɔ.

Sak

Kɛyif

1 Ina Sak, wɛcar ka Kanu kɔ Mariki Yesu Krist, incicɛ nu areka ŋaŋɛ nɛna afum a Kanu cusuŋka wɛco kɔ mɛrɛŋ (12) aŋɛ ŋasamsɛr doru mɔ, ŋyif nu!

Kɛlaŋ kɔ kɛcɛrɛ

2 Awɛnc'im aŋa alaŋ, kɔ nɛncɛpɛrɛnɛ pucuca pɔlɔm-ɛ, nɛcɛm-cɛmɛnɛ pi pɛbotu disre, **3** bawo nɛncɛrɛ kɔ kɛlaŋ kɛŋcɛp kɛwakɛs fɔr kirif-ɛ, kɔŋsɔŋ kɛkar kɛbol-bolu.

4 Mba pɛmar kɛkar konu kɛbol-bolu kaŋkɔ kɛtesɛ, kɛlɛpsɛr sɔ, nte tɔsɔŋɛ nu kɛbɛk kɛbɛk dɛm ta nte o nte tɔŋbut kɛlaŋ konu mɔ. **5** Mba kɔ afum albma ŋayi nu daco aŋɛ kɛcɛrɛ kɛkɔt kɛmbut mɔ-ɛ, pɛmar ŋa ŋa-tola ki Kanu, ɛndɛsɔŋ ŋa ki. Bawo Kanu kɛmpocɛ afum fɛp abɛkɛc ŋɔtɔt ta kɛnal'ɛm-ɛ. **6** Mba mɛnɛ mɛtola Kanu kɛlaŋ disre ta kɛlaŋ kam kɛmbut-ɛ! Bawo mɛna nwe mɛntolane kɛnɛsɛrɛnɛ disre mɔ, mɛyi pɛmɔ yam ya dɛkɛba, nŋɛ afɛf ŋɛŋyɛkti ŋɛwɛn kɛsɛk mɔ. **7** Ta fum wɛkakɔ pɛcɛm-cɛmɛnɛ kɛsɔtɛr paka mɛpɛ o mɛpɛ yopocɛ yɔn daco, **8** bawo fum wɛkakɔ ɔntɔmpɛr fɛ tɛyɔ tin, ɔfɔcɛrɛ dɔpɔ nde o nde oŋsumpɛr dɛyɔkɔt yɔn mɔ.

Wɛka daka kɔ wɛtɔyɔ daka

9 Pɛmar wɛnc kosu wɛlaŋ wɛtɔyɔ daka pɛpus, bawo Kanu kɛndɛpɛnɛ kɔ. **10** Pɛmar wɛka daka pɛpus, bawo Kanu kɛndɛtɔrɛ dɛkɛcɛmɛ dɔn, ɛndɛkɔ-cɛpɛr pɛmɔ pɛlɛŋk pa dɛkulum. **11** Kɔ dec dowur-ɛ, nne yowon yowosɛs yika, yɛlɛŋk ya yi yɛtɛmpɛnɛ, dɛtes da yi dɔsɔlɛ. Itɔ pɛyi sɔ wɛka daka, ɔŋsɔlɛ dɛmosumpɛr-sumpɛr mɔn.

Pucuca kɔ mɛwakɛs

12 Pɛbɔt fum nwe ɛmbɛr mɛwakɛs mɔ! K'ancɛrɛ kɔ dɛkɛcɛmɛ dɔtɔt-ɛ, ɔŋkɔ-sɔtɔ kɛway kɛtɔt ka kiyi kɔn doru nke Mariki ɛnasɔŋ temer kɛsɔŋ afum aŋɛ ŋambɔtɛr kɔ mɔ. **13** Ta nwe o nwe pɛwakɛs pɛlɛc mɛpɛ mɛfaŋ mɔn mɛndɛliŋɛrɛnɛ kɔ mɛc-pɛnɛ kɔ abɛkɛc a pɛlɔku: «Kanu kɛwak kɛsɔŋ'ɛm kɛciya,» bawo afɔtam kɛsɔŋɛ Kanu kɛciya, kɔ nkɔn Kanu kɛfɔsɔŋɛ fum o fum kɛbɛrɛ kiciya disre. **14** Mba nwe o nwe mɛfaŋ mɔn mɛlɛc mɛŋliŋɛrɛnɛ kɔ kɛwakɛs kɛyɔ tes tɛlɛc, mɛc-pɛnɛ kɔ abɛkɛc. **15** Kɔ mɛfaŋ mɛlɛc mɛmbɛkɛs-ɛ, mokom kiciya, kiciya kɛbɛkɛs kɛkom defi. **16** Awɛŋc'im aŋa aŋɛ im-bɔtɛr mɔ, ta nɛwosɛ a pɛtiŋkɛr un, **17** bawo kɛpocɛ kɛtɔt kɔ kɛtɔŋɛnɛ nke o nke darenc kɛŋyɛfɛ. Kanu Kas

nke kalompas yomotar-motar ya darenc ma, otore ki, nkon Kanu nke kantosakpar ali kamepar ka for ma.
¹⁸ Bawo tatoko t'enafan ti k'onkome su so ta meran toloku ta kance, nte tansane payone yebanjes yocoko-coko ya yolompas yon daco ma.

Mene fum watat payo maoy matat!

¹⁹ Nacare tante bel-bel awenc'im anja: Pamar nwe o nwe pacelak kacankal, ta pabelkar kalok-loku, pac-won katele ko, ²⁰ bawo metele mafasaj kalomp for ya Kanu kirinj. ²¹ Nalinje payik-yik fap ko mes melec fap mme nac-yo ma, nabanje waca meran toloku nte anatap nu. Toloku nte tentam kayac kayi konu doru ma. ²² Nacame toloku daranj, ta nayone acankal gbaceram anje nantinkarne ma! ²³ Nwe o nwe edecankal toloku ta cjkot ti ma, owurene fum nwe endemomanne kero demem ma. ²⁴ K'elip kamomanne bel-bel-e, pako, papalarne katana alulu † njon tko nejina ma. ²⁵ Mena nwe manjkace sariye setanje setat nse sasikli afum ma, masumpar si bel-bel, baf maoyone wacankal ka si gbaceram nwe empalar ma de, mba wacankal nwe encame mes maoy matat ma si daranj bel-bel ma. Pabat fum nwe encame si daranj ma. ²⁶ Ko fum encem-cemne kayone waka dine ta enkbarne kaloku-loku-e, abekac njon neyi kanempas, dine don doko fe. ²⁷ Dine dosoku nde dontoy ali tibelak ta pabir-bir nde for ya Kanu Papa kosu kirinj ma doyone nte: Nagebekare awut anje akere ko akas anja njafi ma, ko aran anje awos anja njafi ma dapucuca panjan. Nakembarne mes melec ma doru fap.

Ta nacamene fum

2 Awenc'im anja, ko nalan Mariki kosu Yesu Krist nwe debeki don dembek ma-e, ta nacamene afum!
² Ko fum embere nde kal ko dakatola donu Kanu paberne kurunde ka kema datelar paberne yamos yatat, walama watoy daka so pabere paberne yamos yelec-e, ³ nankafali for nno waberne yamos yatat eyi ma. Naloku ko: «Mena, mande nno dcom dstat ndel!» Mba naloku watoy daka: «Mena, macame nde», ko payone fe ti-e, naloku ko: «Mande nde datgbekale poka.» ⁴ Ko nayo tatoko-e, baf nambocne tatoko kiti ba? Pamar fe nu kayo ti! ⁵ Nacankal awenc'im anja anje imbatar ma: Kanu kayek-yek atoy daka doru dande nte nantam kabek kalan ma, njasot ke ka debe da Kanu nke enasaj temer kasaj anje jambatar ko ma. ⁶ Mba nana, nafar-faras atoy daka! Baf aka daka akako nantaras un, baf ja njankekare nu dabe kaka-canar nu ba? ⁷ Baf ja njanbmases tewe tatat ta Mariki ba? ⁸ Ko payone a nacame sariye sa abe daranj pam tko yecias yosoku yoloku ti ma: Mabatar wenc am pam mana sarka-e! Ko nayo nte, nayo bel-bel. ⁹ Mba ko nancamene afum-e, nanciya tem tatoko, sariye samar kasumpar un aciya, bawo nalelas fe si. ¹⁰ Ko fum encame sariye fap daranj mba paciya toloku tin gbon ta si-e, sariye samar ka-

† «Alulu» = «andulu»

sumpar'am bawo malelas fe si fap. ¹¹ Bawo nwe enaloku: «Ta masumpar dalako!» ma, enaloku so: «Ta madif fum!» Ti disre, ko masak kasumpar dalako mba madif fum-e, pamar sariye sasumpar'am, bawo malelas fe si. ¹² Pamar nalok-loku ko nayo pam afum anje anko-kitine sariye nse sasaj afum akako kasikale ma. ¹³ Afodeko-yone nancfor fum nwe dontoyone ako nancfor ma, bawo nancfor detam kiti.

Kalan ko maoy

¹⁴ Ake dakacame do tatoko doy-e, awenc'im anja, fum kac-loku: «Ilan» mba k'ont ko kac-mentar ti damoy matat-e? Kalan kanjo kantam kayac ko ba? ¹⁵ Ko wenc'am warkun ko payone fe ti, wenc'am waran payi ta yoy yamos, ta yoy yeri yon ya doko-e, ¹⁶ mba ko nalembarne ja: «Kanu kasole nu! Kanu kasaj nu yamos yatat! Kanu kasaj nu yeri yelaram!» ta nasaj ja ca yoko yombut ja ma-e, ake dakacame do doy-e? ¹⁷ Iti kalan nke kantomentarne damas maoy matat ma kalan kafi ko kayone. ¹⁸ Mba fum walama paloku: «Mena maoy kalan, ko ina iyo mes maoy matat.» Ina ic-yif ja: «Mamentar'im caka co kalan kantam kayi ta mes maoy matat meyi-e. Ko payone ina-e, damas maoy matat mem injentar kalan.» ¹⁹ Mena malar a Kanu kin ko. Maoy ti bel-bel. Iti yonk yelanj so, mba yeyi kayicene kanese. ²⁰ Mantamne fe ba? Mafan kacare, a kalan nke kantosol ko mes maoy matat ma kayo fe dakacame ba? ²¹ Ak'enasaj Kanu kalom bema bosu Abraham walompu-e? Teta mes mon maoy, bawo enasaj wan kon Siyaka nde dengbip teta kalone. ²² Mananj kalan kon ko mes mon maoy matat menasumparene: Damas maoy matat kalan kamentarne kanalapsar teta doy ton tatat tko yoy ma. ²³ Tante to yecias yenalare, kac-loku: «Abraham enalan Kanu, ko Kanu kalom ko walompu teta kalan kon.» K'awe ko wanapa ka Kanu. ²⁴ Nananj ti on, Kanu kafonanj dolompu da fum teta kalan kon gbaceram, mba kamoman so mes mon maoy matat. ²⁵ It'enayi so teta Rahabu waran wayama-yama, baf damas mon maoy matat Kanu kanalom ko walompu, nte waran nwe enabarj asom aka Yisrayel ma, k'enjkafale k'ementar ja doko doloma ma ba? ²⁶ Iti payi so dis nde dontosol ko ni ma defi, kalan nke kantosol ko mes maoy matat ma kafi.

Kacambar temer

3 Awenc'im anja, ta nawose kala kayone ka atakse, bawo sana anje santakse ma, andeko-boce su kiti nke kandeke-yenk katas ka afum alpas ako ma. ² Anciya fap fosu maoy melaram. Ko fum onto kac-ciya datoko onjoku ma, fum walompu fo, nwe entam kacambar dis don fap tko enfan ma. ³ Angbamases fales fec dacusu nte tansane yecame tafan tosu daranj ma, antam kasole dis dayi fap. ⁴ Nacem-cemne so cibil capaj: Ko afef njonk njewen ci-e, njas njefet njankafali ni, wagbek pakekare ni nno o nno enfan ma. ⁵ Temer so, paka pefet

po pɔɔɔne dæris, mba pentam kəpus kəɔɔne ka paka pɔkɔ pɔɔɔɔne mes mɔɔɔɔ kəɔɔfe mɔ. Næcem-cemne nenc defet nde dentam kəɔɔf kulum kəɔɔɔ mɔ! ⁶ Temer ta fum sɔ nenc dɔ! Paka pələc pɔ mpe peyi su dæris mɔ, pi penjik-yikəs dis dosu fəp. Pi pendikəc nenc da ya-hanama kəyi kosu doru fəp. ⁷ Fum entam kəcəmbər sɛm ya doru tɛfan tɔn: Sɛm ya dop fəp, bɛmp, yeliŋɛ-liŋɛ kɔ sɛm ya dəkəba. Ayi kəcəmbər sɛm ya doru fəp tɛfan ta fum, k'encəmbər yi tɛfan tɔn. ⁸ Mba fum ɔfɔ-tam kəcəmbər temer tɛfan tɔn: Paka pələc pɔ kɔ peyi kəkəfələ-kəfələ tɛm fəp, pələre mɔkəl † tɛp mme menjɔf mɔ. ⁹ Pi pɔ səŋkor-kore nwe ɔɔɔne Mariki kɔ Papa mɔ, mba sɔ pi pɔ səntolane pələc afum aŋe Kanu kəlompəs ŋawurene kɔ nkɔn mɔ. ¹⁰ Moloku ma kəkor-koru kɔ ma kətolane awenc'im aŋa pələc kusu kin kaŋke kɔ moŋwur. Awenc'im aŋa, pəmar fɛ teyi tatɔkɔ de! ¹¹ Kələmp kin kəfɔɔɔɔ domun dobotu kɔ dodokət. ¹² Awenc'im aŋa, akomp ŋeyi ŋe ŋoŋkom məntam-benc mɔ ba? Kɔ pəɔɔne fɛ ti, alembəra ŋoŋkom comp ba? Kələmp ka domun dodokət kəfɔtam kəɔɔɔ domun dobotu.

Kəcərə nke kəɔɔfe darenc mɔ

¹³ Fum eyi nu dacɔ nwe encem-cemne kəsək domp, pəɔɔ sɔ kəcərə kəkɔt mɔ ba? Pəmar wəkakɔ pəmentər ti dəmes mɔn mɔtɔt mosumpər, pəbɔte mi amera kɔ kəcərə kəkɔt. ¹⁴ Mba kɔ nəntəmpər bəkək yelare kəraca kədokət kɔ amera ŋa kələkne-ɛ, nəsak kəpuse kəcərə konu mes, nəc-yemsene kance. ¹⁵ Kəcərə kəkɔt kaŋkɔ bafɔ darenc kəɔɔfe, mba nɔɔ dəntɔf kaŋkɔ kəɔɔfe dəkəcem-cemne ka fum kɔ ka ɔɔɔk. ¹⁶ Bawo nɔɔ o nɔɔ kəraca kɔ amera ŋa kələkne ŋeyi mɔ, pəyama-yama kɔ mɔɔɔ mələc fəp menjɔ di. ¹⁷ Mba kəcərə kəkɔt nke kəɔɔfe darenc mɔ, kənuŋkəne kɔ kəncemp, kɔ tɛyɛfe dənda kɔ kəɔɔ pəforu, dərɛnc, kəcəŋkəl moloku ma afum, kəla nɔɔɔfɔr kɔ mɔɔɔ mɔtɔt, kəfɔyer fum, kəfɔtensər fum kəbɔt. ¹⁸ Pəmə fum nwe ɔmbɔf menjɔ-ben mɔtɔt dəntɔf k'ɔɔɔtɔ yetel ɔtɔt mɔ, atɛn pəforu aŋe ŋambɔf pəforu disre mɔ, ŋandesɔtɔ yetel ya dolompu.

Kəbɔtər ka ca ya doru

1
⁴ Deke kəwan kələrəm kɔ deke kəgbeklene kələrəm kəɔɔfe nu dacɔ-ɛ, kɔ pəntɔɔne dəməfan mələc mme moŋsutene dis donu fəp disre mɔ? ² Nəfan ta nəɔɔtɔ-ɛ. Nədif fum, kɔ nəɔɔne afum kəraca, mba nəfɔtam kəsɔtɔ nte o nte. Nəberene kəcɔp kələrəm kɔ kəwan kələrəm, mba nəɔɔ fɛ, bawo nəntola fɛ Kanu. ³ Nəntola Kanu ta nəɔɔtɔ-ɛ, bawo bəkək yələc ɔɔ nəntolane, nte tɔɔɔne nətam kəsɔtɔ kələsər-ləsər teta məfan monu mɔ. ⁴ Asumpər dalakɔ! Nəncərə fɛ a kəɔɔne wanapa ka doru dandɛ kəɔɔne wəterene ka Kanu ba? Məna nwe məŋfan kəɔɔne wanapa ka pələc pa doru mɔ, məɔɔne kəɔɔne ka wəterene ka Kanu. ⁵ Yecicəs

† mɔkəl = mɔkɔn

yosoku yolok-loku fɛ samne, kəc-loku: «Efan haŋ kɔ amera ŋe enaber su mɔ ŋembas kɔ.» ⁶ Mba kəmar ka kəbɔt amera nke ɔɔɔɔ su mɔ kəmbək, itɔ Yecicəs yoloku: «Kanu kəntəfərne alekne, mba atələkne ŋa Kanu kəɔɔɔ kəmar ka kəbɔt kɔn amera.» ⁷ Itɔ pəmar nəyi Kanu darəŋ, kɔ nəyerkər ŋoŋk ŋələc səbomp-ɛ, ŋeyeksər nu pəbɔle. ⁸ Nəlɔtərne Kanu, ki sɔ kəŋlɔtərne nu. Nəsəkəsne waca nəna aciya! Məsəkəsne abəkək məna nwe o nwe məntɔtəmpər pəcem-cemne pin mɔ! ⁹ Nəŋaŋne tɛlər kəyi konu pucuca, nəndɛ kəbal ka pi, nəbok! Kəsəl konu kəsəkpər kəɔɔne nu kəbok ka kəbal, pəbotu ponu pɔɔɔne nu kəməncne. ¹⁰ Nətorɛ banca nɔɔ Mariki eyi mɔ, k'endepene nu.

Ta məyemsene wenc əm wəlan

¹¹ Awenc'im aŋa, ta nəyemsene! Nwe enyemsene wenc, kɔ pəɔɔne fɛ ti-ɛ, pəkiti kɔ mɔ, sariye s'eyi kəyemsene, sariye s'eyi kəkiti. Kɔ məŋkiti sariye, ta məɔɔne fum nwe encəme si darəŋ mɔ-ɛ, wəboc kiti ka si məɔɔne. ¹² Bawo Kanu sona kəsɔɔ su sariye, ki kəntam kəboc kiti. Kanu sona kəntam kəɔɔc, kɔ pəɔɔne fɛ ti-ɛ, kəmələk. An'ɔ məna məɔɔne oŋ-ɛ, məna nwe məŋkiti wəndɛ kam mɔ?

Ta mələkne

¹³ Nəcəŋkəl'im, ndəkəl oŋ nəna aŋe nəŋloku: «Mɔkɔ kɔ pəɔɔne fɛ ti alna dare nde dɔ səŋkɔ, səkɔ-cəpərɛne di teren tin, səŋkɔ-caməs, səɔtɔ pəsam pələrəm.» ¹⁴ Ta nəncərə tɔkɔ doru donu dɛŋyi nu alna mɔ! Doru donu dowurene kibi nke kəntuf tɛm tepic kəsake sɔ mɔ. ¹⁵ Mba nte tɔ pəmar nəloku: «Kɔ Mariki efan ti-ɛ, səŋyi doru, səɔɔ nte kɔ pəɔɔne fɛ ti-ɛ tɔkɔ.» ¹⁶ Mba nəyek-yekəsne kɔ nəlom. Kəlom fəp mes mələc mɔ kəɔɔne. ¹⁷ Kɔ fum encərə tɔkɔ aŋɔɔ pətɔt ta ɔɔɔ pi-ɛ, wəkakɔ ɔɔɔ tes tɛləc.

Kəberne ka aka daka

5 Ndekəl oŋ nəcəŋkəl'im, nəna aka daka! Nəbok nəsəŋe-səŋe teta pəcuɔ mpe pendebər nu mɔ! ² Daka donu dente, yet ɔɔɔm yamos yonu. ³ Kema konu kɔ gbeti bonu yosumpər mərka. Mərka mme mɔŋkɔ-ɔɔne sede nse səndekɔ-sumpər nu kiti mɔ, mərka mɔc-sɔm dis donu pəmə nenc mɔ. Mataka mələpəs mame nəwətəs daka. ⁴ Nənəŋk! Kəway nke nənəgbək abəce anu dale mɔ, kəŋkulɛ. Kəbokene ka atel anu kəŋkɔ kəberɛ Mariki ma asɔdar a darenc dələŋəs. ⁵ Nə-nəcəpərɛne doru donu kəsɔtɔ daka dələrəm disre kɔ nəŋcəpərər tɛfan tonu. Bəkək yonu yənanəmbərə pəmə nte asɔŋəs pɔɔɔl yeri pətəf teta dɔɔɔk nde aŋkɔ-fay pi mɔ. ⁶ Nənboc kiti nəɔɔne padif fum wəlompu, nwe ɔntɔgbekəl nu mɔ.

Kəkar kɔ kətola

⁷ Nəŋaŋne nəkar awenc'im aŋa alaŋ, haŋ Mariki pəcder. Nənəŋk tɔkɔ wəbifti dale eŋkar yetel ɔtɔt ya antɔf

мӕ: Encӕre а мене wӕcafӕn ka mӕlcfe kӕ wӕka derӕj delpӕs pӕtuf kӕresna. ⁸ Nӕna sӕ, nӕjӕjne nӕkar, nӕjӕjk bӕkӕc, bawo kӕder ka Mariki kӕltӕrne. ⁹ Ta nӕbokӕrene, awenc'im аjа alarj, nte tӕjсӕje ta Mariki enjkiti nu mӕ. Wӕkiti cӕltӕrne, pӕmbӕle fe sӕ pӕbere!
¹⁰ Awenc'im аjа alarj, nӕcem-cemne sayibe-e аje janalok-loke tewe ta Mariki mӕ. Nӕtubucne kӕkar kӕbol-bolu ka аje jӕnabӕr pucuca mӕ. ¹¹ Nӕnӕjk tӕkӕ sӕntam kӕloku а pӕmbӕt аje jӕnabӕr pucuca mӕ. Nӕ-nane pac-loku kӕkar kӕbol-bolu ka Yobu, nӕncӕre tӕkӕ Mariki enaycne kӕ telpӕs mӕ. Mariki еla nӕnӕfӕr k'cӕmbӕt amera. ¹² Pӕnarjkanе, awenc'im аjа, ta nӕderme darenc, ta nӕderme antӕf, ta nӕderӕm kӕderӕm nke o nke. Mba «Ej» jӕonu jӕjӕne «Ej», «Ala» jӕonu jӕjӕne «Ala», nte tӕjсӕje ta nӕntempene kiti dӕntӕf mӕ. ¹³ Fum eyi nu dacӕ nwe eyi pӕcuca mӕ ba? Pӕmar pӕtola Kanu. Fum eyi pӕbotu nu dacӕ ba? Pӕlejӕs kӕkor-koru.

¹⁴ Fum wӕtӕtamne eyi nu dacӕ ba? Pӕmar fum wӕkako pӕwe abeki а kӕlojkanе ka alarj, jӕtola Kanu tetӕn, jӕabjӕy kӕ moro mepic dӕromp tewe ta Mariki. ¹⁵ Kӕ fum ontola Kanu kӕ kӕlarj-e, kӕtola kӕn kӕndesӕje wӕtӕtamne kӕtamne. Mariki enjyекti kӕ pӕcӕmbӕr, k'enayc mes melec-e, Kanu kӕnderjӕjnenе kӕ mi. ¹⁶ Nӕcӕk-sӕrene kiciya konu, nӕtolanene, nte tӕjсӕje nӕtamne mӕ. Kӕtola ka fum wӕlompu kӕjӕc fӕnӕntӕr nfe fӕntam kӕsӕkrӕr mes mӕ. ¹⁷ Eli fum enayi pӕmӕ sӕna. Pӕc-tola pӕjӕjki fӕp wӕcafӕn kӕtӕder, kӕ wӕcafӕn cӕntӕtuf harj meren maas kӕ yof camӕt-tin. ¹⁸ Kӕ Eli ontola sӕ Kanu, kӕ wӕcafӕn ontuf sӕ, kӕ antӕf jӕjӕj sӕ yokom.
¹⁹ Awenc'im аjа, kӕ wӕkin enjgbayme kance-e, wӕlӕma entam kӕlijӕrne kӕ pӕsolnene kӕ dӕjӕ da kance.
²⁰ Wӕkako pӕcӕre nte: Nwe оjсolnene wӕciya dӕjӕ da Kanu mӕ, endeyac kӕ defi, pӕkufun mes melec melarӕm.